

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ - ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Δ.Π.Μ.Σ.) "ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ**

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΛΟΪΖΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΛΟΪΖΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΗΣ

**ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΥΔΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Μην αμελήσετε.
Πάρτε μαζί σας νερό.
Το μέλλον μας θα έχει πολλή ξηρασία.»
Μιχάλης Κατσαρός

**Περιβάλλον
και
Ανάπτυξη
2011-2012**

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Πολιτικός Μηχανικός ΔΠΘ, 1983
Α.Μ. ΤΕΕ 41523

Αθήνα, Φεβρουάριος 2013

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ.....	12
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	13
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	13
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	14
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	15
SUMMARY.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	22
2.1. ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	22
2.2. ΈΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΟΣΑ-FAO «ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ 2011».....	25
2.3. ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.....	29
2.4. Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	31
2.5. Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ -Κ.Α.Π.....	33
2.6. ΤΟ ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Κ.Α.Π.).....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	37
3.1. ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ.....	37
3.2. Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (2007 – 2013).....	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	51
4.1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	51
4.2. Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ.....	55
4.3. ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	70
4.4. ΑΞΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.....	76
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ.....	77
5.1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΡΑ.....	78
5.2. ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.....	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ.....	85
6.1. ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	85
6.2. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΥΔΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	85
6.3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	89
6.4. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΔΑΤΩΝ.....	92
6.4.1. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΡΥΠΑΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ.....	92

6.4.2.	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΔΑΤΩΝ.....	92
6.4.3.	ΥΦΑΛΜΥΡΩΣΗ.....	96
6.4.4.	ΝΙΤΡΟΥΡΥΠΑΝΣΗ.....	98
6.4.5.	ΡΥΠΑΝΣΗ ΑΠΟ ΠΑΡΑΜΕΝΟΝΤΕΣ ΡΥΠΟΥΣ.....	101
6.5.	ΞΗΡΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΨΥΔΡΙΑ.....	104
6.6.	ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΜΜΥΡΩΝ.....	107
6.7.	ΥΔΑΤΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ.....	110
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.	ΈΡΓΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ.....	111
7.1.	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	112
7.2.	ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ.....	112
7.3.	ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ.....	116
7.4.	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ.....	119
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	121
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ.....	121	121
ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ.....	122	122
ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ.....	125	125
ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ.....	133	133
ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ.....	137	137
ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ.....	140	140
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.....	143	143
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ.....	147	147
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	149	149
ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ.....	152	152
ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ.....	156	156
ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ.....	160	160
ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ.....	164	164
ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.....	167	167
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.....	171	171
ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	174	174
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.....	178	178
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ.....	182	182
ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ.....	186	186
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ.....	189	189
ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΑΣ.....	191	191
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ.....	195	195
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.....	198	198

ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ.....	202
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	207
ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	210
ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	214
ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ.....	229
ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ.....	236
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	241
ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	243
ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ.....	253
ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ.....	257
ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	260
ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΑΣ	266
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ.....	269
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ.....	271
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	273
ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ.....	275
ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ.....	281
ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΪΑΣ.....	285
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.....	289
ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ.....	291
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	297
ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.....	301
ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	305
ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	308
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	313
ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ	316
ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ.....	319
ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ	321
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.....	325
ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ.....	327
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.....	336
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	339
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	342
ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	350
ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ.....	353
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	359
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	363

ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ.....	365
ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	367
ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ.....	369
ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	371
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	373
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	379
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	387

©ΡΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΙΣ ΔΙΜΙΤΡΙΟΣ, 2013
©ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, 2013

Επιτρέπεται η χρήση των κειμένων, πινάκων, χαρτών, εικόνων από οποιονδήποτε και για οποιονδήποτε επιστημονικό σκοπό με αναφορά στην πηγή, ενώ ρητά απαγορεύεται ο εμπορικός σκοπός και η κερδοσκοπική χρήση.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1	ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΠ ΣΕ ΔΙΣ ΕΥΡΩ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΚΑΙ ΠΥΛΩΝΑ.....	36
ΠΙΝΑΚΑΣ 2	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ 2007-2013 ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΣΤΟΧΟ ΚΑΙ ΑΝΑ ΕΤΟΣ.....	41
ΠΙΝΑΚΑΣ 3	ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013.....	43
ΠΙΝΑΚΑΣ 4	ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΞΟΝΑ 2 ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013.....	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 5	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 6	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΒΑΡΥΤΗΤΕΣ ΠΑΑ 2007-2013 (% Δ.Δ.).....	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 7	ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΠΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΑΝ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.....	51
ΠΙΝΑΚΑΣ 8	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΑΕΠ.....	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 9	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ % ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ (ΣΕ ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ*) ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ 2000-2010.....	53
ΠΙΝΑΚΑΣ 10	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ...54	
ΠΙΝΑΚΑΣ 11	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ, ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	58
ΠΙΝΑΚΑΣ 12	ΑΝΑΛΟΓΙΑ % ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 13	ΑΝΑΛΟΓΙΑ % ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ).....	61
ΠΙΝΑΚΑΣ 14	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ.....	65

ΠΙΝΑΚΑΣ 15 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ - ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2010/2008	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 16 ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΘΕΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ 2010/2008	66
ΠΙΝΑΚΑΣ 17 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	67
ΠΙΝΑΚΑΣ 18 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	68
ΠΙΝΑΚΑΣ 19 ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΑΝΑ ΑΓΡΟ- ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ)	69
ΠΙΝΑΚΑΣ 20 ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΑΝΑ ΑΓΡΟ-ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ) 2011/2010 ΣΤΗΝ ΕΕ-27	71
ΠΙΝΑΚΑΣ 21 ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ (ΧΩΡΙΣ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ)	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 22 ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ, ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ)	75
ΠΙΝΑΚΑΣ 23 ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	75
ΠΙΝΑΚΑΣ 24 ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	76
ΠΙΝΑΚΑΣ 25 ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	78
ΠΙΝΑΚΑΣ 26 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ (ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ)	87
ΠΙΝΑΚΑΣ 27 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ (ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ - ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΣΕΝΑΡΙΟ)	88
ΠΙΝΑΚΑΣ 28 ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ 50 ΜΕΓΑΛΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΡΑΓΜΑΤΩΝ	115
ΠΙΝΑΚΑΣ 29 ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΕΒΡΟΥ	123
ΠΙΝΑΚΑΣ 30 ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ	131
ΠΙΝΑΚΑΣ 31 ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΡΟΔΟΠΗΣ	135
ΠΙΝΑΚΑΣ 32 ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ	138
ΠΙΝΑΚΑΣ 33 ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006:	

ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ...	142
ΠΙΝΑΚΑΣ 34 ΑΡΔΕΥΘΕΙΣΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ, Π.Κ.Μ (2001).....	145
ΠΙΝΑΚΑΣ 35 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.....	146
ΠΙΝΑΚΑΣ 36 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ.....	148
ΠΙΝΑΚΑΣ 37 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.....	151
ΠΙΝΑΚΑΣ 38 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΙΛΚΙΣ	155
ΠΙΝΑΚΑΣ 39 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ	160
ΠΙΝΑΚΑΣ 40 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΠΙΕΡΙΑΣ	163
ΠΙΝΑΚΑΣ 41 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ	166
ΠΙΝΑΚΑΣ 42 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	168
ΠΙΝΑΚΑΣ 43 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	173
ΠΙΝΑΚΑΣ 44 ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	176
ΠΙΝΑΚΑΣ 45 ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	181
ΠΙΝΑΚΑΣ 46 ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ	184
ΠΙΝΑΚΑΣ 47 ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	188
ΠΙΝΑΚΑΣ 48 ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ «ΚΑΛΑΘΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ»	190
ΠΙΝΑΚΑΣ 49 ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ	193
ΠΙΝΑΚΑΣ 50 ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ...	195
ΠΙΝΑΚΑΣ 51 ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	200

ΠΙΝΑΚΑΣ 52 ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	204
ΠΙΝΑΚΑΣ 53 ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	213
ΠΙΝΑΚΑΣ 54 ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ	228
ΠΙΝΑΚΑΣ 55 ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΜΝΗΣΙΑΣ	234
ΠΙΝΑΚΑΣ 56 ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	239
ΠΙΝΑΚΑΣ 57 ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	251
ΠΙΝΑΚΑΣ 58 ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ	255
ΠΙΝΑΚΑΣ 59 ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	259
ΠΙΝΑΚΑΣ 60 ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	263
ΠΙΝΑΚΑΣ 61 ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΦΩΚΙΔΑΣ	268
ΠΙΝΑΚΑΣ 62 ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ	272
ΠΙΝΑΚΑΣ 63 ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	279
ΠΙΝΑΚΑΣ 64 ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ	283
ΠΙΝΑΚΑΣ 65 ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	286
ΠΙΝΑΚΑΣ 66 ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	296
ΠΙΝΑΚΑΣ 67 ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006:	

	ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	300
ΠΙΝΑΚΑΣ 68	ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	303
ΠΙΝΑΚΑΣ 69	ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	307
ΠΙΝΑΚΑΣ 70	ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	311
ΠΙΝΑΚΑΣ 71	ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΛΕΣΒΟΥ	318
ΠΙΝΑΚΑΣ 72	ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΣΑΜΟΥ	320
ΠΙΝΑΚΑΣ 73	ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ	323
ΠΙΝΑΚΑΣ 74	ΠΕΠ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	334
ΠΙΝΑΚΑΣ 75	ΠΕΠ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	337
ΠΙΝΑΚΑΣ 76	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	349
ΠΙΝΑΚΑΣ 77	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	352
ΠΙΝΑΚΑΣ 78	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	358
ΠΙΝΑΚΑΣ 79	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	362
ΠΙΝΑΚΑΣ 80	ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	365
ΠΙΝΑΚΑΣ 81	ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	366
ΠΙΝΑΚΑΣ 82	ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ	

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	368
ΠΙΝΑΚΑΣ 83 ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000 -2006:	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ	
ΛΕΥΚΑΔΑΣ	371

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ

ΧΑΡΤΗΣ 1:	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΑΔΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ.....	40
ΧΑΡΤΗΣ 2:	ΧΑΡΤΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	82
ΧΑΡΤΗΣ 3:	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΕΕ.....	91
ΧΑΡΤΗΣ 4:	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΟΥΣ ΥΦΑΛΜΥΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΓΛΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ.....	97
ΧΑΡΤΗΣ 5:	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΟΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΞΕΤΑΣΤΗΚΑΝ ΓΙΑ ΟΥΣΙΕΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 76/464/ΕΟΚ.....	103
ΧΑΡΤΗΣ 6	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΧΑΡΤΗ ΕΚΤΑΣΗΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ (ΙΡΛΑΝΔΙΑ).....	109
ΧΑΡΤΗΣ 7	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.....	144
ΧΑΡΤΗΣ 8	ΓΕΩΦΥΣΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.....	145
ΧΑΡΤΗΣ 10:	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.....	207
ΧΑΡΤΗΣ 10:	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.....	313
ΧΑΡΤΗΣ 11:	ΓΕΩΦΥΣΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ Π.Ε. ΧΙΟΥ.....	321
ΧΑΡΤΗΣ 12:	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.....	325
ΧΑΡΤΗΣ 13:	ΓΕΩΦΥΣΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	339

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ, ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ. Γ΄ ΤΡΙΜΗΝΟ 2012.....	50
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ...51	
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3	ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ (ΑΝΑ ΑΓΡΟ-ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ).....	64
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΙΜΩΝ ΕΙΣΡΟΩΝ ΚΑΙ ΕΚΡΟΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ..66	
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5	ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΛΛΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	67
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ.....	86
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΤΣΟΥΝΙ ΕΤ ΑΛ., 2001).....	96

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 1	Ο ΥΔΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ.....	71
----------	---------------------------	----

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του **Διεπιστημονικού – Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) "ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ" 2011-2012** του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, σε συνδυασμό με τις ερευνητικές δραστηριότητες της **Μονάδας Περιβαλλοντικής Επιστήμης & Τεχνολογίας, Σχολή Χημικών Μηχανικών**. Η εκκίνηση της διπλωματικής εργασίας τοποθετείται χρονικά τον Ιούλιο 2012.

Το αντικείμενο της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας αφορά την αγροτική ανάπτυξη και την διαχείριση υδάτων στην Ελλάδα. Πέραν της διερεύνησης της σχέσης τους θα καταρτισθεί προς εφαρμογή ένα **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων Αγροτικής Ανάπτυξης** με στόχο εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων.

Υπεύθυνη καθηγήτρια στην εκπόνηση της διπλωματικής ήταν η κ. **Μαρία Λοϊζίδου**, στην οποία οφείλω ιδιαίτερες ευχαριστίες για την ανάθεση αυτής και για τη δυνατότητα που μου δόθηκε μέσω αυτής να αποκτήσω ποικίλες εμπειρίες πάνω στα θέματα της σχέσης του περιβάλλοντος και συγκεκριμένα των υδάτινων πόρων και της αγροτικής ανάπτυξης με τα οποία ασχολείται η **Μονάδα Περιβαλλοντικής Επιστήμης & Τεχνολογίας της Σχολής Χημικών Μηχανικών**. Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τους επιβλέποντες της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής κ. **Αικατερίνη Χαραλάμπους** και κ. **Χριστοφή Κορωναίο**, για την πολύτιμη βοήθειά τους και την εξαιρετική συνεργασία μας κατά τη διάρκεια της εκπόνησης αυτού του πονήματος.

Ευχαριστίες ανήκουν δικαιωματικά και τους άξιους φίλους και συνεργάτες της Ειδικής Γραμματείας Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών, γιατί οι γνώσεις μου στην αγροτική ανάπτυξη αποτελούσε δικό τους κεκτημένο, που πρόθυμα μου μετάδωσαν την πενταετία 2004-2009.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την οικογένειά μου για τη συμπαράστασή τους σε κάθε βήμα κατά την διάρκεια της δεύτερης αυτής ακαδημαϊκής ενασχόλησης μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορά την αγροτική ανάπτυξη και την διαχείριση υδάτων στην Ελλάδα. Πέραν της διερεύνησης της σχέσης τους θα καταρτισθεί προς εφαρμογή ένα **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων Αγροτικής Ανάπτυξης**, που θα στοχεύει και θα συνδέεται με την παραγωγή των σημαντικότερων τοπικών προϊόντων.

Στόχος της εργασίας είναι η δημιουργία ενός αξιόπιστου, επικαιροποιημένου και **Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δημοσίων Έργων Αγροτικής Ανάπτυξης** ανά Περιφερειακή Ενότητα (Νομό), **το οποίο δεν υφίσταται σήμερα ως ενιαίο σύνολο** και θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε συνεργασία με κάθε μέθοδο και τεχνική έργων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ώστε θα βοηθά τους υλοποιητές στο σχεδιασμό, τη διοίκηση και τον έλεγχο των έργων αγροτικής ανάπτυξης στον τομέα των υδάτινων πόρων.

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων Αγροτικής Ανάπτυξης** έχει στόχο εκτός από την ορθολογική διαχείριση των υδάτων την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών κυρίως της «**άλλης γεωργίας**» της ποιότητας και όχι των επιδοτήσεων, που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

α) να έχουν προοπτικές εξαγωγών και γενικά διεύρυνσης των αγορών τους,

β) να αναδεικνύουν την ταυτότητα μιας περιοχής ή το όνομά τους να παραπέμπει άμεσα στον τόπο παραγωγής τους,

γ) να σχετίζονται με τις επισιτιστικές ανάγκες της χώρας.

Είναι προφανές ότι ο ορθολογικός σχεδιασμός, η ιεράρχηση προτεραιοτήτων και η άρτια αξιοποίηση των διατιθέμενων κοινοτικών πόρων, αποτελούν τις πλέον κρίσιμες παραμέτρους για την υλοποίηση του εθνικού σχεδιασμού για την αγροτική ανάπτυξη της χώρας.

Τα **Δημόσια Έργα Αγροτικής Ανάπτυξης** που προτείνονται στα πλαίσια των Συγχρηματοδοτούμενων και Εθνικών Προγραμμάτων Υπουργείων (κυρίως του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) και Περιφερειών χαρακτηρίζονται από τα εξής:

1. Αξιοποιούν και αποθηκεύουν τα επιφανειακά ύδατα (κατασκευή ταμιευτήρων) συμβάλλοντας στην ορθολογική χρήση των υδατικών πόρων σε περιοχές που δεν είναι πλούσιες, αποθηκεύοντας τα πλεονάζοντα ύδατα τον χειμώνα για να αξιοποιηθούν σε εποχές αυξημένης ζήτησης.
2. Συμβαδίζουν με τις επιταγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για αξιοποίηση των υδάτων των ταμιευτήρων με την κατασκευή νέων αρδευτικών δικτύων, εκσυγχρονισμό των υφισταμένων αρδευτικών δικτύων και βελτίωση συνθηκών άρδευσης.
3. Περιορίζουν την εκμετάλλευση των υπογείων υδάτων από γεωτρήσεις συμβάλλοντας στην διατήρηση της στάθμης των υδάτων των υπόγειων υδροφορέων, σύμφωνα με τις επιταγές της Ε.Ε. για τη προστασία του περιβάλλοντος.

4. Με την σύνταξη επικαιροποιημένων μελετών, λαμβάνονται υπόψη τα τεχνικά δεδομένα στη περιοχή των έργων και έχουν ικανοποιητική ποιότητα κατασκευής.
5. Συνδέονται με την παραγωγή συγκεκριμένων τοπικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, προς όφελος των αγροτών και των πολιτών της χώρας με σκοπό την αναζωογόνηση της υπαίθρου.

Τέλος αναφέρονται τα συμπεράσματα και εξετάζονται οι δυνατές μελλοντικές επεκτάσεις.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Email: dparagi@tee.gr
ΣΕΦΕΡΗ 20
14564 ΚΗΦΙΣΙΑ

SUMMARY

The present thesis concerns rural development and water management in Greece. In addition to the investigation of their relationship will be prepared to implement a comprehensive program of public works and rural development, aimed at and will be linked to the production of local products.

The aim of the work is the creation of a reliable, up-to-date and **Integrated Program of Public Works in Rural Development** at Regional Section (County), which does not exist today as a whole and can be used in conjunction with each method and technique of e-government projects, so as to help implementers in planning, administration and monitoring of rural development projects in the field of water resources.

The **Integrated Program of Public Works in Rural Development** aims in addition to rational water management link works with the production of species mainly "other agriculture" of quality and not of subsidies, that make up the basket of local products with the following directions:

- (a) to have prospects of exports and general expansion of their markets,
- b) to reveal the identity of a region or their name to point directly at the place of production,
- c) be associated with the food needs of the country.

It is evident that rational planning, prioritisation and the proper utilization of available community resources, constitute the most critical parameters for the implementation of national planning for the rural development of the country.

Rural Development Public works proposed in the context of Co-financed and National Programs of Ministries (mainly the Ministry of Rural Development and Food) and the Regions are characterized by the following:

1. Leverage and store surface water (construction of reservoirs) contributing to the rational use of water resources in areas that are not rich by saving the surplus waters in winter to be exploited in times of increased demand.
2. Consistent with the requirements of the European Union for use of water reservoirs with the construction of new irrigation networks, modernization of existing irrigation networks and improve irrigation conditions.
3. Restrict the exploitation of groundwater from boreholes, contributing to maintenance of water levels in aquifers, in accordance with the EU requirements for the protection of the environment.
4. With the preparation of up-to-date studies, taking into account the technical data on the range of projects and have satisfactory workmanship.
5. Associated with the production of specific local products with a high added value, to the benefit of farmers and citizens of the country with aim to revitalising rural areas.

Finally, the conclusions and discussed possible future extensions.

DIMITRIS PAPAGIANNIDIS

CIVIL ENGINEER

Email: dpapagi@tee.gr

SEFERI 20 14564 KIFISSIA

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO)¹ ως το 2050 ο παγκόσμιος πληθυσμός θα φτάσει τα 9,1 δισεκατομμύρια, εκ των οποίων τα 6,3 θα είναι αστικός πληθυσμός, ενώ τα εισοδήματα θα είναι κατά πολύ αυξημένα σε σχέση με τα σημερινά. Προκειμένου να τραφεί ο αυξημένος, περισσότερο αστικός και πλουσιότερος πληθυσμός η παραγωγή τροφίμων θα πρέπει να αυξηθεί κατά 70%.

Η ετήσια παραγωγή σιτηρών θα πρέπει να αυξηθεί κατά 3 δισεκατομμύρια τόνους από 2,1 δισεκατομμύρια που είναι σήμερα, ενώ η παραγωγή κρέατος θα πρέπει να αυξηθεί πάνω από 200 δις τόνους, ώστε να φτάσει τα 470 δισεκατομμύρια τόνους. Μια τέτοια αύξηση μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν γίνουν οι απαραίτητες επενδύσεις και εφαρμοστούν ευνοϊκές πολιτικές για την αγροτική παραγωγή. Από μόνη της η αύξηση της παραγωγής δεν είναι αρκετή για να επιτευχθεί η επιθυμητή παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια.

Επισιτιστική ασφάλεια υπάρχει όταν όλοι οι άνθρωποι, ανά πάσα στιγμή, έχουν πρόσβαση σε επαρκή, ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα για να καλύψουν τις διατροφικές τους ανάγκες και τις προτιμήσεις διατροφής τους για μια υγιεινή και ενεργό ζωή (FAO). Η **επισιτιστική ασφάλεια** περιλαμβάνει τις ακόλουθες **προϋποθέσεις**:

1. Επάρκεια στην προμήθεια και τη διαθεσιμότητα τροφίμων,
2. Σταθερότητα στον εφοδιασμό, χωρίς διακυμάνσεις ή ελλείψεις από εποχή σε εποχή ή από χρόνο σε χρόνο,
3. Προσβασιμότητα στην τροφή ή προσιτό κόστος και
4. Ποιότητα και ασφάλεια των τροφίμων.

Η Ελλάδα είναι ιδιαίτερα ορεινή αλλά και νησιωτική. Το 70% της επιφάνειας της καλύπτεται από βουνά, ενώ τα νησιά αποτελούν το 20% της συνολικής έκτασης. Η χωρική ασυνέχεια και διάσπαση του φυσικογεωγραφικού χώρου, με τους συνεχείς ορεινούς όγκους και την πληθώρα νησιών, συντελούν στη δυσκολία εφαρμογής πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης, ενώ ο πολυτεμαχισμός του γεωργικού κλήρου και η απομόνωση του μεγαλύτερου μέρους της χώρας από τους κύριους συγκοινωνιακούς άξονες συντελούν στην έλλειψη τιμολογιακής ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων που διαθέτουν όμως ένα συγκριτικό πλεονέκτημα την ποιότητα. Ο Ελλαδικός χώρος χαρακτηρίζεται έτσι από ένα ιδιόρρυθμο σύνολο απομονωμένων οικισμών, η χρόνια περιθωριοποίηση των οποίων είναι σε πολλές περιπτώσεις μη αναστρέψιμη και απαιτεί την ανάληψη ειδικής αναπτυξιακής πολιτικής.

Αντίστοιχα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) των 27 κρατών μελών πάνω από το 56% του πληθυσμού της κατοικεί σε αγροτικές περιοχές, οι οποίες καλύπτουν το 91% της έκτασής της.²

Συνεπώς και στην Ελλάδα αλλά και στην ΕΕ είναι προφανής η σπουδαιότητα της **πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης**. Η γεωργία και η δασοκομία παραμένουν ζωτικοί τομείς για τη χρήση

της γης και τη διαχείριση των φυσικών πόρων στις αγροτικές περιοχές, αλλά και ως βάση οικονομικής διαφοροποίησης στις αγροτικές κοινωνίες.³ Για τους λόγους αυτούς, η ενίσχυση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης είναι πλέον άμεση προτεραιότητα της ΕΕ με την εφαρμογή των όρων και προϋποθέσεων της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ).

Η αγροτική ανάπτυξη για την Ελλάδα, που είναι χώρα της ΕΟΚ από το 1981, η οποία ΕΟΚ το 1992 μετεξελίχθηκε στην σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), δεν είναι άνευ υποχρεώσεων και περιορισμών συχνά ασφυκτικών και δεν αφορά μόνο την παραγωγή τροφίμων υψηλής ποιότητας αλλά και τη προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς.

Αγροτική ανάπτυξη χωρίς νερό δεν υπάρχει. Η σημασία των υδάτινων πόρων στην αγροτική ανάπτυξη φαίνεται από την ακόλουθη ρήση του Μπαν Κι-Μουν, Γενικού Γραμματέα ΟΗΕ: «Στις επόμενες δεκαετίες, η σίτιση του αυξανόμενου παγκόσμιου πληθυσμού και η εξασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας για όλους, θα εξαρτηθεί από την αύξηση της παραγωγής τροφίμων. Αυτό, με τη σειρά του, σημαίνει ότι πρέπει να εξασφαλιστεί η χρήση του πιο πολύτιμου και περιορισμένου φυσικού πόρου - του νερού.»⁴

Η παρούσα εργασία θα εξερευνήσει την σχέση της αγροτικής ανάπτυξης με τους υδάτινους πόρους στην Ελλάδα και θα προτείνει την δημιουργία ενός εμπειριστατωμένου προγράμματος ορθολογικής διαχείρισης όλων των διαθέσιμων υδάτων ανά Περιφερειακή Ενότητα μέσω ενός αξιόπιστου, επικαιροποιημένου και **Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δημοσίων Έργων Αγροτικής Ανάπτυξης** ανά Περιφερειακή Ενότητα (Νομό) επιχειρώντας την σύνδεση των έργων με την παραγωγή προϊόντων κυρίως της «**άλλης γεωργίας**» της ποιότητας και όχι των επιδοτήσεων.

Στη χώρα μας ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η γεωργία είχε και εξακολουθεί να έχει σημαντική θέση τόσο σαν τομέας οικονομικής δραστηριότητας όσο και σαν παράγοντας διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μεγάλων περιοχών της ελληνικής επικράτειας.

Τα γενικά χαρακτηριστικά της Ελληνικής γεωργίας διαμορφώνονται από μια σειρά φυσικών και διαρθρωτικών παραγόντων (το κλίμα, το μικρό μέγεθος και ο κατακερματισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, το μεγάλο ποσοστό των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών). Η μέση γεωργική εκμετάλλευση μόλις προσεγγίζει τα 4,3 εκτάρια και περιλαμβάνει 5-6 αγροτεμάχια. Οι ορεινές και μειονεκτικές περιοχές αποτελούν το 80% της γεωργικά εκμεταλλεύσιμης επιφάνειας της Χώρας. Η επιφάνεια αυτή ανέρχεται σε 9,1 εκατομμύρια εκτάρια, από τα οποία τα 3,9 εκατομμύρια είναι καλλιεργήσιμα και τα 5,2 εκατομμύρια είναι βοσκότοποι, ενώ τα 2,9 εκατομμύρια αποτελούν δασικές εκτάσεις. Οι αρδευόμενες εκτάσεις αποτελούν το 37% των καλλιεργούμενων, γεγονός που δείχνει την σημαντική προσπάθεια που έγινε για την βελτίωση της παραγωγικότητας της γεωργίας. Οι φυσικές συνθήκες στην Ελλάδα ευνοούν τις μεσογειακές παραγωγές όπως είναι η ελαιοκαλλιέργεια, οι καλλιέργειες καπνού, βάμβακα, αμπέλου, τα οπωροκηπευτικά, τα κηπευτικά - μπιστανικά, καθώς και την εκτατική αιγοπροβατοτροφία.

Ο γεωργικός τομέας συμβάλλει με ποσοστό 8% στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας, απασχολεί το 16,1% του ενεργού πληθυσμού (στοιχεία ΕΣΥΕ 2000). Οι αντίστοιχες μετρήσεις έδειχναν για δύο δεκαετίες πριν (1990), ότι ο αγροτικός τομέας απασχολούσε το 24% του ενεργού πληθυσμού και ποσοστό 9% στο συνολικό ΑΕΠ. Δημιουργεί προϋποθέσεις ανάπτυξης σε σημαντικό αριθμό άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα της μεταποίησης (βιομηχανία τροφίμων και ποτών, κλωστοϋφαντουργία, επεξεργασία καπνού κλπ) και κατέχει το 30% του συνόλου των εξαγωγών της χώρας.

Με βάση τα νεότερα στοιχεία στο διάστημα της πενταετίας 2006-2010 το αγροτικό εισόδημα στην Ελλάδα εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά 13,5 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ στο ίδιο διάστημα, συγκριτικά, το αγροτικό εισόδημα στην ΕΕ-27 αυξήθηκε κατά 11% και στις χώρες της ευρωζώνης κατά 5% περίπου.⁵

Κρίσιμη παράμετρος, σύμφωνα με μελέτη της ΠΑΣΕΓΕΣ⁵, της πτώσης του αγροτικού εισοδήματος παραμένει η σημαντική αύξηση του κόστους παραγωγής, σε συνδυασμό με τις χαμηλές τιμές παραγωγού. Είναι όμως σαφές ότι σ' αυτή τη βαθιά κρίση που διέρχεται η χώρα, τα πιο αισιόδοξα μηνύματα λαμβάνουν οι άνθρωποι της αγοράς, από τον αγροτικό τομέα, ο οποίος φαίνεται να βιώνει την οικονομική κρίση, με πιο ήπιες συνέπειες, συγκριτικά με άλλους κλάδους και ειδικά αυτές των υπηρεσιών.

Σε ότι αφορά το ρόλο της στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, χαρακτηριστικά αναφέρεται η συμβολή της στην απασχόληση των κατοίκων των ορεινών περιοχών της χώρας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι απασχολούμενοι σε γεωργικές δραστηριότητες που κατοικούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές αντιπροσωπεύουν το 61,7% του συνόλου των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα. Εξάλλου, υπάρχουν Νομοί της χώρας όπου ο γεωργικός τομέας συμβάλλει με ποσοστό άνω του 50% τόσο στο ΑΕΠ όσο και στην απασχόληση.

Συνεπώς, η αναπτυξιακή ανασυγκρότηση του αγροτικού χώρου, όπου δεσπόζουσα θέση κατέχει διαχείριση των υδατικών πόρων, αποτελεί το μοχλό για οποιαδήποτε προσπάθεια περιφερειακής ανάπτυξης στο μεγαλύτερο μέρος του Ελλαδικού χώρου.

Η διαχείριση των υδατικών πόρων στον αγροτικό τομέα αποτελεί πολυσύνθετη δραστηριότητα, που αφορά αφενός μέτρα και πολιτικές που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη με ορθολογική χρήση των πόρων και αφετέρου μελέτες και έργα αξιοποίησης υδατικών πόρων, τα οποία αποτελούν βάθρο κάθε επιχειρούμενης αναδιάρθρωσης μεγάλης εμβέλειας.⁶

Η εργασία αυτή θα επιχειρήσει την κατάρτιση προς εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος ανά Περιφερειακή Ενότητα για την ανάπτυξη των εγγειοβελτιωτικών έργων με σκοπό την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών της πατρίδας μας. Στόχοι αυτού του προγράμματος είναι :

1. **Η αντιμετώπιση σε βάθος χρόνου του ελλείμματος, που παρουσιάζεται στον εν ανεπάρκεια φυσικό πόρο, που λέγεται νερό** και είναι ορατό και ζωτικό σε πολλές περιοχές της χώρας με έμφαση στις Ανατολικές και Νότιες Περιφέρειες.
2. Η αξιοποίηση των διαθέσιμων επιφανειακών υδατικών πόρων για την αγροτική ανάπτυξη με **νέα έργα ή με συντήρηση και εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων**, χρησιμοποιώντας συμβατές με το περιβάλλον μεθόδους και τεχνικές όπως φράγματα, λιμνοδεξαμενές, αντιπλημμυρικά, αντιδιαβρωτικά και έργα ορεινής υδρονομίας, δίκτυα στάρδην άρδευσης κλπ.
3. **Περιορισμός η και αντικατάσταση της εκμετάλλευσης των υπογείων υδάτων από παράνομες ή και νόμιμες γεωτρήσεις**, με επέκταση σύγχρονων αρδευτικών δικτύων, εμπλουτισμό των υπογείων υδάτων συμβάλλοντας στην διατήρηση της στάθμης των υδάτων των υπόγειων υδροφορέων, σύμφωνα με τις επιταγές της ΕΕ για τη προστασία του περιβάλλοντος.
4. Η βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων με σκοπό **εκτός της παραγωγής παραδοσιακών μεσογειακών προϊόντων με μεγάλη προστιθέμενη αξία, να δώσει ώθηση σε καλλιέργειες και προϊόντα της «άλλης γεωργίας»** κυρίως μη επιδοτούμενων ήσσονος μέχρι σήμερα σημασίας, που με κατάλληλες όμως παρεμβάσεις μπορούν να εξελιχτούν σε σημαντικές, από άποψη οικονομικού, διατροφικού και τοπικού ενδιαφέροντος και δυναμικά να διεκδικήσουν μερίδιο στην εγχώρια και στη διεθνή αγορά.
5. **Η συσχέτιση αυτού του φυσικού ζωτικού πόρου (νερό) με τις φυσικές αξίες και ομορφιές της χώρας** ώστε να αποτελέσει εκτός από πηγή ζωής για τους ανθρώπους και την γεωργία, μια πρώτης τάξης οικολογική αξία για την αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των οικολογικών αποθεμάτων.
6. **Η ανάπτυξη παράλληλων δραστηριοτήτων οι οποίες θα χρησιμοποιούν ως βασικό φυσικό πόρο το νερό** (οικοτουρισμός, ιχθυοκαλλιέργειες, αθλήματα όπως καγιάκ, κανό, ράφτινγκ κλπ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.1. ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Για την εξέταση του περιεχομένου της αγροτικής ανάπτυξης, είναι ανάγκη να αποσαφηνισθούν οι έννοιες και οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στο θέμα αυτό, όσο και αν φαίνονται γνωστές.

Στην Ελλάδα, συνήθως, δεν γίνεται διάκριση μεταξύ του όρου γεωργός και του όρου αγρότης και γι' αυτό χρησιμοποιούνται ως ταυτόσημοι και οι όροι γεωργικός και αγροτικός. Επειδή, οι δύο όροι διαφέρουν, τόσο στις εκδόσεις της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), όσο και στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται διάκριση μεταξύ των δύο όρων.

Η ΕΛΣΤΑΤ ορίζει τον αγροτικό πληθυσμό ως τον πληθυσμό που κατοικεί σε δήμους και κοινότητες των οποίων ο μεγαλύτερος οικισμός έχει λιγότερους από 2.000 κατοίκους. Όταν ο πληθυσμός κάποιας περιοχής έχει 2.000 - 10.000 κατοίκους, ορίζει τον πληθυσμό ως ημιαστικό και πάνω από το μέγεθος αυτό ως αστικό.

Κατά συνεκδοχή, αγροτικές περιοχές είναι εκείνες που περιβάλλουν αγροτικούς δήμους ή κοινότητες και αποτελούν τον ζωτικό χώρο τους.

Γενικότερα, όταν γίνεται λόγος για αγροτικές περιοχές, περιλαμβάνονται συνήθως και εκείνες που περιέχουν τους κατά την ΕΛΣΤΑΤ ημιαστικούς δήμους ή κοινότητες και γίνεται αντιδιαστολή μόνο από τις αστικές.

Επομένως για το πεδίο εφαρμογής της Αγροτικής Ανάπτυξης στην εργασία αυτή ως αγροτικές περιοχές ή ως αγροτικός χώρος θα νοούνται όλες οι περιοχές που δεν είναι αστικές και δεν ανήκουν στο λειτουργικό περίγυρο των αστικών περιοχών.⁷

Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη διευκρίνιση των όρων αυτών, στην Εισαγωγή έγινε λόγος για Κοινή Αγροτική Πολιτική και όχι για Κοινή Γεωργική Πολιτική, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποιεί τον τελευταίο όρο.

Αυτό έγινε για τρεις λόγους:

- Πρώτον, στην Ελλάδα επί δεκαετίες έχει επικρατήσει να αναφερόμαστε σε Αγροτική Πολιτική και όχι σε Γεωργική Πολιτική. Η Αγροτική Πολιτική έχει περιεχόμενο ευρύτερο από τη Γεωργική Πολιτική (που είναι αποκλειστικά η πολιτική για το γεωργικό τομέα) και περιλαμβάνει π.χ. τον αγροτικό εξηλεκτρισμό, την αγροτική οδοποιία κ.λ.π. Είναι δηλαδή πολιτική για τον αγροτικό χώρο, με έμφαση βέβαια στη γεωργία που αποτελούσε την κύρια δραστηριότητα του τομέα.
- Δεύτερον, γιατί όλοι οι παράγοντες του αγροτικού τομέα σήμερα αναφέρονται στην **CAP (Common Agricultural Policy)**, παρασυρμένοι από τα αγγλικά αρχικά, οπότε το **Κ.Α.Π.** ανταποκρίνεται ηχητικά περισσότερο και βοηθά στη συνεννόηση.
- Τρίτον, τέλος, γιατί η πολιτική της Ε.Ε. για το γεωργικό τομέα έχει πλέον διευρυνθεί και αναφέρεται και στο περιβάλλον, στον αγροτουρισμό, στην ποιότητα ζωής κ.λ.π., οπότε έχει καταστεί ευρύτερη πολιτική για τον αγροτικό χώρο και δικαιολογεί απολύτως τον όρο Αγροτική Πολιτική. Συνεπώς έστω και από λάθος αρχικά, ο Ελληνικός όρος Κ.Α.Π. αποδίδει καλύτερα την μετεξέλιξη της γεωργικής πολιτικής σε αγροτική.

Ανάπτυξη είναι μια «καλύτερη» ισορροπία κοινωνικών και ανθρώπινων σχέσεων και συστημάτων χρήσεων γης, παραγωγής, απασχόλησης, διανομής και κατανάλωσης, σύμφωνα με τις αξίες και τις επιλογές των δυνάμεων που βρίσκονται στην εξουσία, όπως αυτές μαχητικά συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν, στο φυσικό περιβάλλον, με την συγκεκριμένη κάθε φορά κοινωνική δυναμική και την μέση κοινωνική συνείδηση (**Ρόκος 1997**).

Με τον επιθετικό προσδιορισμό **Ολοκληρωμένη** αποδόθηκε η θετικά φορτισμένη έννοια της αρμονικής, ειρηνικής με τη φύση και τον άνθρωπο και συνεργιστικής σχέσης, αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης των θεμελιακών συστατικών της, δηλαδή του "οικονομικού", του "κοινωνικού", του "πολιτικού", του "τεχνικού/τεχνολογικού" και του "πολιτισμικού" ενεργήματος. **Αξιοβίωτη** είναι εκείνη η μορφή ολοκληρωμένης ανάπτυξης «για την οποία χαίρεται κανείς να ζει», ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, εθνικότητας και κοινωνικής τάξης στην οποία ανήκει, προκειμένου να απολαύσει όλα τα συστατικά της στοιχεία: το οικονομικό, το κοινωνικό, το πολιτικό, το πολιτισμικό, το τεχνικό και το τεχνολογικό. ⁸(Ρόκος 1997)

Βιώσιμη (ή αειφόρος) Ανάπτυξη ορίσθηκε σε μια έκθεση του 1987 των Ηνωμένων Εθνών (Our Common Future) ως η ανάπτυξη η οποία ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενιών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι βασικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η **βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης** επιτυγχάνεται μέσω της ισόρροπης οικονομικής ανάπτυξης, της σταθερότητας των τιμών, της άκρως ανταγωνιστικής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, με στόχο την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική πρόοδο, το υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ (15-16 Ιουνίου 2001) ενέκρινε τη **στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη** και η οποία βασίζεται σε τρία στοιχεία:

- ▶ **συντονισμένη ανάπτυξη όλων των κοινών πολιτικών** που αφορούν τις οικονομικές, τις περιβαλλοντικές και τις κοινωνικές πτυχές της ανάπτυξης, οι οποίες πρέπει να έχουν ως βασικό στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη·
- ▶ **μια δέσμη στόχων προτεραιότητας** για τον περιορισμό της αλλαγής του κλίματος και την αύξηση της χρήσης καθαρών πηγών ενέργειας, τον περιορισμό των κινδύνων για τη δημόσια υγεία, τη διαχείριση των φυσικών πόρων με πιο υπεύθυνο τρόπο, τη βελτίωση των συστημάτων μεταφορών και την καλύτερη διαχείριση του εδάφους·
- ▶ **μέτρα εφαρμογής** και παρακολούθησης της στρατηγικής σε κάθε εαρινή σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Με τον γενικό όρο **πολιτική** εννοείται το σύνολο των μέτρων που λαμβάνονται και των μεθόδων και διαδικασιών που ακολουθούνται, μέσω των οποίων ομάδες ανθρώπων οργανώνονται και λειτουργούν, προκειμένου να πετύχουν κατά τον καλύτερο τρόπο και με το μικρότερο δυνατό κόστος, τους σκοπούς που επιδιώκουν σε διάφορους τομείς δραστηριοτήτων.

Ο όρος **πολιτική** εφαρμόζεται τόσο σε κυβερνήσεις κρατών για τον τρόπο διακυβέρνησης και χειρισμού των διαφόρων υποθέσεων, όπως επίσης και σε οργανισμούς, εταιρείες και άλλες οργανώσεις, λαμβάνοντας ανάλογα ιδιαίτερο χαρακτηρισμό εν προκειμένω αγροτική πολιτική. Η πολιτική είναι συνυφασμένη με την εξουσία και τη δύναμη που πηγάζει από αυτή. (Flybjerg, 2006).⁹

Γενικά αγροτική πολιτική ονομάζεται το σύνολο μέτρων, μεθόδων και διαδικασιών που λαμβάνονται εκάστοτε για αγροτική ανάπτυξη. Στον όρο περιλαμβάνονται η γεωργική, κτηνοτροφική, δασική και αλιευτική ανάπτυξη.¹⁰

Με τον όρο Αγροτική Ανάπτυξη εννοούμε την αναπτυξιακή διαδικασία όχι της γεωργίας αυτής καθαυτής ως κλάδου της οικονομίας αλλά μιας γεωγραφικής περιοχής που δεν είναι αστική, χαρακτηρίζεται δηλαδή από το γεωργικό στοιχείο. Με άλλα λόγια είναι η ανάπτυξη μιας χωρικής ενότητας όπου ασκείται αν όχι κυριαρχεί η γεωργική δραστηριότητα (Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δασοπονία, Μελισσοκομία, Αλιεία) αλλά περιλαμβάνει και άλλες δραστηριότητες – βιομηχανικές, βιοτεχνικές, χειροτεχνικές, τουριστικές, υπηρεσίες κ.α.

Σύμφωνα με το Ν.1650/1986, ο οποίος αποτελεί μέχρι σήμερα (με τις τροποποιήσεις του Ν.4042/2012¹¹) το βασικό πλαίσιο της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στη χώρα μας, ως περιβάλλον¹² ορίζεται το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα της ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1970, η Ευρώπη ανέλαβε σταθερή δέσμευση όσον αφορά το περιβάλλον: η προστασία της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα και των υδάτων, η διατήρηση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας, η διαχείριση των αποβλήτων και των δραστηριοτήτων που έχουν δυσμενείς επιπτώσεις συγκαταλέγονται μεταξύ των πεδίων της ευρωπαϊκής δράσης, τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και στον διεθνή χώρο.

Στόχος της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής, που βασίζεται στο άρθρο 174 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, είναι η εξασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, ανεξαρτήτως του εάν πρόκειται για διορθωτικά μέτρα με σκοπό την αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων ή για μέτρα που καλύπτουν περισσότερους τομείς ή ενσωματώνονται σε άλλους τομείς άσκησης πολιτικής.¹³

Μετά την διασαφήνιση αυτών των εννοιών, στο κεφάλαιο Αγροτική Ανάπτυξη θα είναι μεν επίκεντρο ο γεωργικός τομέας και η σύνδεση του με την διαχείριση υδάτων, αφού έχει τη μεγαλύτερη βαρύτητα στις αγροτικές περιοχές, αλλά θα εξεταστούν και άλλα θέματα που αποτελούν συστατικά στοιχεία της ανάπτυξης του αγροτικού χώρου.

Με βάση τα σημερινά στατιστικά δεδομένα άνω του 56% του πληθυσμού των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατοικεί σε αγροτικές περιοχές που καλύπτουν το 91% της έκτασής της. Είναι συνεπώς αυταπόδεικτη η σπουδαιότητα της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης.¹⁴

Οι κύριοι λόγοι που η ενίσχυση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης ήταν, είναι και θα είναι κύρια προτεραιότητα της Ε.Ε. είναι ότι η γεωργία και η δασοκομία παραμένουν ζωτικοί τομείς για την χρήση γης και την διαχείριση των φυσικών πόρων στις αγροτικές περιοχές, αλλά και διότι μέσω της αγροτικής ανάπτυξης επιδιώκεται η διαφοροποίηση των εισοδημάτων των αγροτών με στροφή στον αγροτουρισμό, στην αγροτοβιοτεχνία. Αντίθετες απόψεις πάντα θα υπάρχουν στην ΕΕ (ιδιαίτερα από το Ηνωμένο Βασίλειο, Σουηδία, Φινλανδία) αλλά είναι σταθερά μειοψηφία.

2.2 ΈΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΟΣΑ-FAO «ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ 2011»

Οι υψηλές και ευμετάβλητες τιμές των αγροτικών εμπορευμάτων και οι επιπτώσεις τους στην επισιτιστική ασφάλεια, είναι ένα από τα σημαντικά θέματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι κυβερνήσεις διεθνώς, σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ). Στην έκθεση των ΟΟΣΑ-FAO «Γεωργική Επιθεώρηση για το 2011»¹⁵ εκτιμάται ότι οι πραγματικές τιμές των αγροτικών εμπορευμάτων είναι πιθανό να παραμείνουν σε υψηλότερα επίπεδα κατά την επόμενη δεκαετία σε σύγκριση με την προηγούμενη. Παρατεταμένες περίοδοι υψηλών τιμών θα μπορούσαν να καταστήσουν δυσκολότερη την επίτευξη των στόχων επισιτιστικής ασφάλειας, θέτοντας τους φτωχότερους καταναλωτές προ υψηλότερου κινδύνου υποσιτισμού.

Ωστόσο, οι υψηλότερες τιμές των εμπορευμάτων αποτελούν θετική ένδειξη για έναν τομέα που επί πολλές δεκαετίες οι πραγματικές τιμές μειώνονταν και είναι πιθανό το γεγονός αυτό να αποτελέσει το αίτιο για επενδύσεις για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της παραγωγής, ώστε ο τομέας να ανταπεξέλθει στην αύξηση της ζήτησης για τρόφιμα. Βέβαια, η ανταπόκριση εκ μέρους της προσφοράς εξαρτάται από το σχετικό κόστος των εισροών, ενώ τα κίνητρα που παρέχουν οι υψηλότερες τιμές διεθνώς δεν μεταφέρονται πάντα στους παραγωγούς λόγω των μεσαζόντων, του υψηλού κόστους των συναλλαγών ή και ενδεχόμενων πολιτικών παρεμβάσεων στο εσωτερικό μιας χώρας.

Υπάρχουν ενδείξεις ότι το κόστος παραγωγής αυξάνεται και ότι η βελτίωση της παραγωγικότητας επιβραδύνεται. Το κόστος της ενέργειας έχει αυξηθεί σημαντικά, όπως και το κόστος των ζωοτροφών. Οι πιέσεις σχετικά με τους φυσικούς πόρους (κυρίως ως προς ύδρευση και γη) επίσης εντείνονται. Η διαθέσιμη γη για γεωργικές εργασίες σε πολλές παραδοσιακά παραγωγικές περιοχές μειώνεται συνεχώς και η παραγωγή πρέπει να επεκταθεί σε λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές και γη οριακής απόδοσης με χαμηλότερη γονιμότητα και υψηλότερους κινδύνους δυσμενών καιρικών φαινομένων. Απαιτούνται σημαντικές επιπλέον επενδύσεις για τη βελτίωση της παραγωγικότητας, ώστε να είναι βέβαιο ότι ο τομέας θα μπορέσει να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη μελλοντική ζήτηση.

Τα βασικά μηνύματα σύμφωνα με την έκθεση των ΟΟΣΑ-FAO είναι ότι για την δεκαετία 2011-2020:

1. Οι τιμές των αγροτικών εμπορευμάτων αναμένεται να παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα.

Η αγροτική παραγωγή αναμένεται να αυξηθεί βραχυπρόθεσμα, με την προϋπόθεση φυσιολογικών καιρικών συνθηκών, ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης ανταπόκρισης από την πλευρά της προσφοράς στις υψηλότερες τιμές. Οι πραγματικές τιμές προβλέπεται να είναι κατά 20% υψηλότερες για τα σιτηρά (αραβόσιτος) και έως και 30% για τα κρέατα (πουλερικά) κατά την περίοδο 2011-20 σε σύγκριση με την προηγούμενη δεκαετία.

2. Η αύξηση της αγροτικής παραγωγής αναμένεται να επιβραδυνθεί.

Η πρόβλεψη για την παγκόσμια αγροτική παραγωγή είναι για αύξηση 1,7% ετησίως, έναντι 2,6% κατά την προηγούμενη δεκαετία. Αναμένεται επιβράδυνση της αύξησης για τις περισσότερες καλλιέργειες ειδικά στους ελαιόσπορους και τα δευτερεύοντα σιτηρά στα οποία το

κόστος παραγωγής είναι υψηλότερο και ο ρυθμός ανόδου της παραγωγικότητας επιβραδύνεται. Η αύξηση στην παραγωγή αγροτικών ζώων παραμένει κοντά στις πρόσφατες τάσεις.

3. Ανησυχία για πληθωριστικές πιέσεις στις τιμές των τροφίμων.

Καθώς οι υψηλότερες τιμές των εμπορευμάτων μεταφέρονται στην αλυσίδα των τροφίμων, οι πλέον πρόσφατες ενδείξεις είναι ότι σήμερα ο πληθωρισμός στις τιμές των τροφίμων αυξάνεται στις περισσότερες χώρες, συμβάλλοντας σε υψηλότερη αύξηση των τιμών καταναλωτή γενικά. Αυτό προκαλεί ανησυχίες για την οικονομική σταθερότητα και επισιτιστική ανασφάλεια σε ορισμένες αναπτυσσόμενες χώρες, αφού η αγοραστική δύναμη των φτωχότερων στρωμάτων μειώνεται.

4. Η αύξηση της ζήτησης των τροφίμων οδηγείται από τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η κατά κεφαλήν κατανάλωση τροφίμων θα αυξηθεί ταχύτερα στην Ανατολική Ευρώπη, την Ασία και τη Λατινική Αμερική, όπου τα εισοδήματα αυξάνονται αλλά παράλληλα επιβραδύνεται ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις της ζήτησης αναμένονται στα φυτικά έλαια, το κρέας, τα γαλακτοκομικά προϊόντα και τη ζάχαρη.

5. Επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου του αγροτικού εμπορίου.

Το εμπόριο αναμένεται να αυξάνεται κατά 2% ετησίως, δηλ. με ρυθμό χαμηλότερο της προηγούμενης δεκαετίας. Η ταχύτερη άνοδος θα προέλθει κυρίως από αναδυόμενους εξαγωγείς στην Ανατολική Ευρώπη, την Κεντρική Ασία και τη Λατινική Αμερική. Στις υποσαχάριες χώρες της Αφρικής αναμένεται άνοδος των ελλειμμάτων σε τρόφιμα, καθώς η ζήτηση που οδηγείται από την αύξηση του πληθυσμού υπερβαίνει την αυξανόμενη εγχώρια παραγωγή.

6. Αυξανόμενη ζήτηση πρώτων υλών για βιοκαύσιμα.

Η χρήση της αγροτικής παραγωγής ως πρώτη ύλη για βιοκαύσιμα θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς, κυρίως λόγω των πολιτικών που προάγουν τη χρήση βιοκαυσίμων. Υπολογίζεται ότι έως το 2020 το 13% της παγκόσμιας παραγωγής δευτερευόντων σιτηρών, το 15% της παραγωγής φυτικών ελαίων και το 30% της παραγωγής ζαχαροκάλαμου θα χρησιμοποιούνται για την παραγωγή βιοκαυσίμων. Οι υψηλότερες τιμές του πετρελαίου θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε περαιτέρω αύξηση της χρήσης πρώτων υλών για βιοκαύσιμα και αν οι τιμές υπερβούν ορισμένα επίπεδα, η παραγωγή βιοκαυσίμων θα είναι βιώσιμη σε πολλές χώρες ακόμη και ελλείψει πολιτικών υποστήριξης.

7. Αύξηση ιχθυοτόπων με κύριο άξονα τις υδατοκαλλιέργειες.

Ο τομέας της αλιείας αναμένεται να αυξάνεται μόνο κατά 1,3% ετησίως έως το 2020, λόγω του επιβραδυνόμενου ρυθμού ανάπτυξης των υδατοκαλλιεργειών και της μειούμενης ή στάσιμης αλιεύσης ιχθύων. Οι υδατοκαλλιέργειες αναμένεται να ξεπεράσουν την αλιεία ως πρώτη πηγή αλιευμάτων για ανθρώπινη κατανάλωση έως το 2015 και το 2020 αναμένεται να αντιπροσωπεύουν το 45% της συνολικής αλιευτικής παραγωγής, στοιχείο που πρέπει να λάβουν υπόψη τους **οι ακμάζουσες Ελληνικές επιχειρήσεις**. Σε σύγκριση με την περίοδο 2008-2010, οι τιμές των ειδών που αλιεύονται αναμένεται να είναι περίπου 20% υψηλότερες έως το 2020, ενώ αυτές των ειδών από υδατοκαλλιέργειες αναμένεται να αυξηθούν κατά 50%.

8. Αύξηση των τιμών των γαλακτοκομικών προϊόντων.

Ο τομέας διαμορφώνεται όλο και περισσότερο από τις προοπτικές των σταθερά υψηλών τιμών των γαλακτοκομικών προϊόντων. Οι υψηλές τιμές δημιουργούν κίνητρα για επενδύσεις στις βιομηχανίες γάλακτος. Επίσης, οι υψηλές τιμές καθώς και η υψηλότερη αξία της παραγωγής γάλακτος καθιστούν τον τομέα των γαλακτοκομικών προϊόντων μεταξύ αυτών με την υψηλότερη ακαθάριστη αξία. Ωστόσο, οι υψηλές τιμές θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στη γαλακτοβιομηχανία καθώς η ζήτηση θα μπορούσε να υποχωρήσει και οι καταναλωτές να στραφούν σε φθηνότερα υποκατάστατα της βιομηχανίας τροφίμων.

Επίσης, η αυξανόμενη ανησυχία των καταναλωτών για την υγεία και τη διατροφή καθώς και οι τάσεις για πιο αυστηρή νομοθεσία γύρω από τα τρόφιμα είναι ένα ακόμη σημαντικό θέμα που φέρνει ευκαιρίες στον τομέα των γαλακτοκομικών προϊόντων.

Ωστόσο θα πρέπει να τονιστεί ότι ο βαθμός αβεβαιότητας της συγκεκριμένης έκθεσης είναι υψηλός. Η ανάλυση που έγινε καταδεικνύει την αβεβαιότητα των προβλέψεων για τις τιμές, οι οποίες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις υποκείμενες παραδοχές, και δείχνει ότι ο κίνδυνος υψηλότερων τιμών είναι μεγαλύτερος από την πιθανότητα χαμηλότερων τιμών. Η ανάλυση επιβεβαιώνει επίσης το γεγονός ότι στις μεγάλες εξαγωγικές χώρες-παραγωγούς αγροτικών προϊόντων οι διακυμάνσεις της παραγωγής, που οφείλονται στην απόδοση, αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή μεταβλητότητας των τιμών. Για παράδειγμα, η ξηρασία και οι πυρκαγιές του 2010 στη Ρωσική Ομοσπονδία και την Ουκρανία καθώς και η υψηλή υγρασία στις Η.Π.Α. έδειξαν πόσο γρήγορα μπορεί να αλλάξουν οι ισορροπίες της αγοράς. Οι διακυμάνσεις στην απόδοση των σοδειών λόγω καιρικών συνθηκών αναμένεται να αποτελέσουν ακόμη μεγαλύτερο παράγοντα μεταβλητότητας των τιμών στο μέλλον. Εκτός όμως από τις απρόβλεπτες καιρικές συνθήκες υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που οδηγούν στη μεταβλητότητα των τιμών, η οποία δημιουργεί αβεβαιότητα και κινδύνους για τους παραγωγούς, τους εμπόρους, τους καταναλωτές και τις κυβερνήσεις τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες. Οι παράγοντες αυτοί είναι

- ▶ τα επίπεδα αποθεμάτων,
- ▶ Οι τιμές ενέργειας,
- ▶ Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες,
- ▶ Η άνοδος της ζήτησης,
- ▶ Οι πιέσεις ως προς φυσικούς πόρους,
- ▶ Οι περιορισμοί στις εμπορικές συναλλαγές και
- ▶ Η κερδοσκοπία.

Σύμφωνα λοιπόν με όλα τα παραπάνω οι πολιτικές προκλήσεις που ανακύπτουν για την τρέχουσα δεκαετία αφορούν:

1. Βελτίωση παραγωγικότητας και ανθεκτικότητας, μείωση σπατάλης.

Γίνεται κατανοητό ότι την τρέχουσα δεκαετία προκύπτουν όχι μόνο σημαντικές προκλήσεις για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας επισιτιστικής ανασφάλειας, αλλά και μεγάλες ευκαιρίες για τους παραγωγούς τροφίμων και γεωργικών προϊόντων λόγω των υψηλότερων μέσων τιμών που προβλέπονται. Η πολιτική πρόκληση είναι να ενισχυθεί η άνοδος της παραγωγικότητας, κυρίως για τους μικρούς παραγωγούς, κάτι που βελτιώνει την ανθεκτικότητα των αγορών στα εξωτερικά "σοκ", μειώνει τη σπατάλη και αυξάνει την προσφορά προμηθειών στις τοπικές αγορές σε λογικές τιμές.

Απαιτούνται επενδύσεις εκ μέρους του δημοσίου τομέα στην αγροτική έρευνα και ανάπτυξη, καθώς και θεσμοί και υποδομές που θα αυξήσουν την παραγωγικότητα του τομέα και θα προωθήσουν είδη και ποικιλίες ανθεκτικές σε κλιματικές/καιρικές μεταβολές. Επενδύσεις απαιτούνται και για τη μείωση των απωλειών μετά τη συγκομιδή. Αναγνωρίζοντας ότι η μεταβλητότητα θα παραμείνει σημαντικός παράγοντας στις αγορές αγροτικών προϊόντων, απαιτούνται συγκροτημένες πολιτικές προς μείωση της μεταβλητότητας όπου είναι εφικτό, και περιορισμό των αρνητικών συνεπειών της.

2. Βελτίωση πληροφόρησης της αγοράς και συγκροτημένη πολιτική.

Η βελτίωση της διαφάνειας στην αγορά μπορεί να μειώσει τη μεταβλητότητα των τιμών. Απαιτούνται μεγαλύτερες προσπάθειες για τη βελτίωση των διεθνών και εθνικών συστημάτων πληροφόρησης και παρακολούθησης των προοπτικών της αγοράς, περιλαμβανομένων πληρέστερων στοιχείων για την παραγωγή, τα αποθέματα και τις συναλλαγές εμπορευμάτων που είναι σημαντικά για την επισιτιστική ασφάλεια. Η άρση ή η μείωση πολιτικών διαστρεβλώσεων, όπως περιορισμοί εισαγωγών και εξαγωγών ή επιδοτήσεις και ενισχύσεις του τομέα βιοκαυσίμων, μπορούν επίσης να μειώσουν τη μεταβλητότητα των τιμών.

3. Προστασία των φτωχών και εφαρμογή στρατηγικών διαχείρισης κινδύνων.

Τα κοινωνικά «δίκτυα ασφαλείας» μπορούν να βοηθήσουν τους πιο ευάλωτους καταναλωτές όταν ανεβαίνουν οι τιμές των τροφίμων, «ενώ τα δίκτυα ασφαλείας» για τους παραγωγούς μπορούν να αντισταθμίζουν χαμηλά εισοδήματα, διατηρώντας έτσι τη δυνατότητά τους να συντηρούν τα επίπεδα παραγωγής. Τα αποθέματα τροφίμων για την αντιμετώπιση επειγουσών αναγκών και τη στοχευμένη αρωγή προς τους φτωχότερους, είναι χρήσιμα στη μείωση των επιπτώσεων των υψηλών τιμών.

2.3. ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε¹⁶

Πολλοί λόγοι εξηγούν την ιδιαίτερη μεταχείριση της γεωργίας στην Ε.Ε. και κατά συνέπεια και στην χώρα μας. Ο πρώτος ανάγεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των γεωργικών δραστηριοτήτων. Καθώς η γεωργία εξαρτάται από τις ατμοσφαιρικές συνθήκες, τις φυτικές και ζωικές ασθένειες και άλλους παράγοντες, οι οποίοι συχνά είναι ανεξάρτητες από τις προσπάθειες και τον έλεγχο του παραγωγού, είναι ιδιαίτερα δύσκολο να επιτευχθεί μια καλή ισορροπία μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης των προϊόντων διατροφής. Αλλά αυτή η ζήτηση έχει πολύ έντονες κοινωνικές και πολιτικές επιρροές. Τα κράτη έχουν υποχρέωση να εξασφαλίζουν αυτό που συνήθως αποκαλείται ο ομαλός εφοδιασμός της αγοράς με τρόφιμα σε λογικές τιμές για τους καταναλωτές.

Η ΕΟΚ από την ίδρυσή της είχε έναν ισολογισμό γενικά ελλειμματικό για τα είδη διατροφής και οι συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς δεν δικαιολογούσαν καθόλου ένα μονομερές άνοιγμα των αγορών της. Γι' αυτό χρειαζόταν, για να εξασφαλιστεί ο εφοδιασμός της σε σταθερές τιμές, να οργανώσει τη δική της γεωργική παραγωγή. Αυτό φαινόταν ακόμη πιο λογικό καθώς η κοινή γεωργική αγορά περιλάμβανε συμπληρωματικές γεωργικές παραγωγές. Με απλά λόγια η Βόρεια Ευρώπη θα είχε την ευθύνη να προμηθεύει τα σιτηρά, τα γαλακτοκομικά προϊόντα και τα κρέατα, ενώ η Νότια Ευρώπη θα εξειδικευόταν σε φρούτα και κηπευτικά, ελιές, βαμβάκι και καπνά.

Αλλά αυτή ακριβώς η ποικιλομορφία του γεωργικού τομέα, η οποία αυξανόταν με τις διαδοχικές διευρύνσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας / Ένωσης, έθετε τα δικά της προβλήματα στην ενοποίηση των γεωργικών αγορών και απαιτούσε μια παρεμβατική γεωργική πολιτική.

Πράγματι, οι διάφορες φυσικές, διαρθρωτικές, κοινωνικές και εμπορικές συνθήκες, το διάφορο βάρος της γεωργίας σε κάθε εθνική οικονομία και οι ποικίλες παραδόσεις των εθνικών γεωργικών πολιτικών είχαν οδηγήσει στην εφαρμογή πολύ διάφορων εργαλείων γεωργικής πολιτικής σε κάθε κράτος μέλος. Έπρεπε να πλησιάσουν μεταξύ τους εθνικές γεωργίες, όχι μόνον πολύ διάφορες από διαρθρωτική άποψη, αλλά και εξαρτώμενες από διάφορα προνόμια, τα οποία είχαν εξασφαλίσει σε εθνικό επίπεδο¹⁷:

1. Εθνικά μονοπώλια ή παρεμφερείς διατάξεις,
2. Εγγυήσεις τιμών,
3. Ενισχύσεις των γεωργικών εισοδημάτων,
4. Επιδοτήσεις των εξαγωγών,
5. Αμεσους ή έμμεσους περιορισμούς των εισαγωγών,
6. Τελωνειακή προστασία, κλπ.

Αυτή η περιπλοκότητα των εθνικών γεωργικών πολιτικών απαιτούσε τη συγχώνευσή τους σε μια Κοινή Αγροτική Πολιτική.

Είναι αναμφισβήτητο ότι οι γεωργικές αγορές των κρατών μελών ήταν ήδη οργανωμένες κατά διάφορους τρόπους σε εθνικό επίπεδο και πριν την ίδρυση της ΕΟΚ ή της ΕΕ. Είναι γεγονός ότι όλα τα κράτη στον κόσμο παρεμβαίνουν κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο στον γεωργικό τομέα για να εξασφαλίσουν τα εισοδήματα των γεωργών και τον σταθερό εφοδιασμό των

καταναλωτών. Μόνον που τα συστήματα παρέμβασης διαφέρουν από κράτος σε κράτος αφού διαφέρει και η επιρροή της αγροτικής απασχόλησης. Μπορούν πάντως να καταταχθούν σε δύο μεγάλες οικογένειες:

- **το σύστημα των αμέσων ενισχύσεων** στο εισόδημα των γεωργών, το οποίο ίσχυε στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από την ένταξή του στην Κοινότητα (deficiency payments) και
- **το σύστημα στήριξης των τιμών** στην εσωτερική αγορά συνδυαζόμενο με μια εξωτερική προστασία, σύστημα το οποίο προτιμήθηκε για το μεγαλύτερο μέρος της γεωργικής παραγωγής της αρχικής Κοινότητας.

Ένα σύστημα στήριξης των γεωργικών τιμών θεωρείτο σαν καλύτερα προσαρμοσμένο στα συμφέροντα της αρχικής Κοινότητας. Πράγματι, το εναλλακτικό σύστημα των εισοδηματικών ενισχύσεων συνίσταται στην εισαγωγή γεωργικών προϊόντων στις τιμές της παγκόσμιας αγοράς, γενικά χαμηλές όταν υπάρχει πληθώρα, και στη συμπλήρωση των εισοδημάτων των γεωργών με ενισχύσεις σε βάρος του προϋπολογισμού. Αυτό το σύστημα αρμόζει περισσότερο σε χώρες, οι οποίες έχουν επάρκεια γεωργικών προϊόντων και/ή λίγους γεωργούς. Αν οι αρχικές χώρες της ΕΟΚ, που δεν ήταν ακόμη αυτάρκειες σε γεωργικά προϊόντα αγόραζαν σε μόνιμη βάση στην παγκόσμια αγορά, οι αρχικά χαμηλές τιμές αυτής της αγοράς θα προκαλούσαν το κλείσιμο πολλών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και, μόλις η ζήτηση θα ξεπερνούσε την προσφορά στην Ευρώπη, θα ανέβαιναν στα ύψη προκαλώντας ακόμα και στερήσεις τροφίμων για ορισμένες κατηγορίες καταναλωτών.

Αντίθετα, με το σύστημα στήριξης των τιμών, για να έχουν οι γεωργοί αρκετά εισοδήματα, ορίζονται εσωτερικές τιμές των γεωργικών προϊόντων υψηλότερες από τις παγκόσμιες τιμές και η διαφορά συμπληρώνεται με μεταβλητές εισφορές κατά την εισαγωγή και επιστροφές (επιδότησεις) κατά την εξαγωγή ή με τελωνειακούς δασμούς [Κανονισμός 612/2009].

Οι υψηλές τιμές προφανώς συνδέονται και δίνουν κίνητρα στη γεωργική παραγωγή και παραγωγικότητα. Γείνουν έτσι να εξασφαλίσουν την αυτάρκεια γεωργικών προϊόντων και τροφίμων ζωτικής σημασίας, πράγμα που είναι ασφαλώς καλό. Αν ορίζονται, βέβαια, πολύ ψηλά, οδηγούν σε πλεονάσματα παραγωγής, γεγονός που είναι δυσάρεστο, αλλά που οφείλεται στην εφαρμογή του συστήματος μάλλον, παρά στο ίδιο το σύστημα. Δεδομένου ότι τα εισοδήματα των γεωργών, εξαρτώνται από τις γεωργικές τιμές, έχει κοινωνικοπολιτικά πολύ κόστος για τις κυβερνήσεις και ιδιαίτερα τους Υπουργούς μέσα στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας να μειώσουν αυτές τις τιμές, έστω και αν η Επιτροπή αναπτύσσει, μαζί με τις προτάσεις τιμών, επιχειρήματα για τη μείωση των πλεονασματικών παραγωγών μέσω των τιμών. Αυτοί όμως οι ίδιοι οι Υπουργοί Γεωργίας έχουν επίγνωση των σφαλμάτων τους, εφόσον δέχονται περιοδικά να αλλάξουν το σύστημα με μια μεταρρύθμιση της ΚΑΠ.

2.4. Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Οι βασικοί κανόνες που διέπουν την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης για το διάστημα 2007 -2013, καθώς και τα μέτρα πολιτικής που είναι διαθέσιμα στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες, ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου.

Σύμφωνα με αυτόν τον κανονισμό, η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης για το διάστημα 2007-2013 επικεντρώνεται σε τρεις θεματικούς άξονες :

- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας
- βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
- βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας.

Για να διασφαλίσουν την ισόρροπη εφαρμογή αυτής της πολιτικής, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες οφείλουν να κατανέμουν τα κονδύλια για την αγροτική ανάπτυξη μεταξύ των τριών αυτών θεματικών αξόνων.

Επίσης, θα πρέπει να διαθέτουν ένα μέρος αυτών των κονδυλίων για έργα που βασίζονται στην εμπειρία από τις κοινοτικές πρωτοβουλίες Leader. Η «προσέγγιση Leader» στην αγροτική ανάπτυξη αφορά μεμονωμένα έργα τα οποία σχεδιάζονται και υλοποιούνται από τοπικές συμπράξεις και στοχεύουν στην επίλυση συγκεκριμένων τοπικών προβλημάτων.

Όπως και πριν από το 2007, κάθε κράτος μέλος (στην περίπτωση της Ελλάδος, ή περιφέρεια, στις περιπτώσεις που οι αρμοδιότητες μεταβιβάζονται στις περιφέρειες π.χ. Γαλλία) εκπονεί ένα Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης στο οποίο καθορίζεται η χρηματοδότηση κάθε μέτρου για το διάστημα 2007-2013.

Χαρακτηριστικό νέο στοιχείο για το διάστημα 2007-2013 είναι η μεγαλύτερη έμφαση στη **συνοχή της στρατηγικής** για την αγροτική ανάπτυξη σε ολόκληρη την ΕΕ. Σε αυτό ακριβώς στοχεύουν τα εθνικά στρατηγικά σχέδια που καταρτίζονται με βάση τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ.

Η προσέγγιση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα:

- τον προσδιορισμό των τομέων στους οποίους η κοινοτική στήριξη για την αγροτική ανάπτυξη δημιουργεί τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία σε επίπεδο ΕΕ·
- τη σύνδεση με τις κυριότερες προτεραιότητες της ΕΕ (Λισαβόνα, Γκέντεμποργκ)·
- την εξασφάλιση συνέπειας με άλλες πολιτικές της ΕΕ, ιδίως στους τομείς της οικονομικής συνοχής και του περιβάλλοντος και

- τη συμβολή στην εφαρμογή της νέας ΚΑΠ που είναι προσανατολισμένη στις απαιτήσεις της αγοράς και των αναγκαίων αναδιαρθρώσεων στα παλαιά και στα νέα κράτη μέλη.

Για να απαλύνει την στρατηγική της συνοχής και να αποφύγει περιττές και επουσιώδεις γραφειοκρατικές διαδικασίες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε το 2004 κανονισμό «**de minimis**»¹⁸, ο οποίος επιτρέπει τη χορήγηση εθνικών ενισχύσεων σε γεωργούς και αλιείς μέχρι 3.000 ευρώ ανά κάτοχο εκμετάλλευσης σε μια τριετία. Η καινοτομία αυτών των ενισχύσεων έγκειται στο ότι δεν χρειάζεται να κοινοποιούνται στις Βρυξέλλες και να ζητείται η σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, για να αποφευχθούν στρεβλώσεις ανταγωνισμού, τα κράτη μέλη που χορηγούν ενισχύσεις του είδους αυτού πρέπει να τηρούν γενικό ανώτατο όριο ίσο κατά προσέγγιση προς το 0,3% της γεωργικής ή αλιευτικής τους παραγωγής. Για την Ελλάδα αυτό σημαίνει ότι σε μια τριετία μπορεί να χορηγήσει ενισχύσεις που εντάσσονται στην παραπάνω κατηγορία της τάξης των 34.965.000 ευρώ στη γεωργία και 2.036.000 ευρώ στην αλιεία. Για την Κύπρο αυτό σημαίνει ότι τα αντίστοιχα ποσά είναι της τάξης των 1.871.000 ευρώ στη γεωργία και 123.000 ευρώ στην αλιεία.

2.5. Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ -Κ.Α.Π.

Οι αγροτικές περιοχές αποτελούν ένα ζωτικό τμήμα όχι μόνο του εδάφους, αλλά και της ταυτότητας της ΕΕ. Επιπλέον ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της Ένωσης είναι η απίστευτα μεγάλη ποικιλία τοπίων εκπληκτικής ομορφιάς - από βουνά μέχρι στέπες και από μεγάλα δάση έως απέραντες πεδιάδες.

Πολλές από τις αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα και μειονεκτούν έναντι των πόλεων:

- μη ανταγωνιστικές γεωργικές και δασοκομικές εκμεταλλεύσεις,
- χαμηλό μέσο κατά κεφαλή εισόδημα,
- ανεπάρκεια δεξιοτήτων και
- λιγότερο αναπτυγμένος τομέας των υπηρεσιών.

Επίσης, η μέριμνα για το αγροτικό περιβάλλον συνεπάγεται συχνά οικονομικό κόστος.

Από την άλλη, η ευρωπαϊκή ύπαιθρος έχει πολλά να προσφέρει. Είναι η πηγή των αναγκαίων πρώτων υλών, ενώ η αξία της ως χώρου φυσικής ομορφιάς, ανάπαυσης και αναψυχής είναι αδιαμφισβήτητη. Η ύπαιθρος είναι ο πνεύμονάς μας και γι' αυτό αποτελεί το πεδίο μάχης κατά της κλιματικής αλλαγής. Πολλοί δε είναι αυτοί που θα ήθελαν να ζήσουν και να εργαστούν εκεί, φτάνει να είχαν πρόσβαση σε κατάλληλες υπηρεσίες και υποδομές.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση για να πετύχει τους στόχους που έχει θέσει για τις αγροτικές περιοχές και τους ανθρώπους που κατοικούν και εργάζονται σε αυτές εφαρμόζει μια Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ). Για να ενισχύσει την ΚΑΠ διαθέτει σημαντικά κονδύλια από τον Προϋπολογισμό της Ε.Ε. που ξεκίνησαν με την ίδρυσή της στο ύψος του 70% και βαίνουν συνεχώς μειούμενα αλλά παραμένουν στο ύψος του 50%. Συνεπώς δεν θα μπορούσε παρά οι κανόνες και οι προϋποθέσεις να είναι κοινές στην εφαρμογή μιας δυναμικής πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης με βάση τον εθνικό σχεδιασμό και την κατανομή των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων.

Στόχος της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ είναι να δώσει λύση στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές, αλλά και να αξιοποιήσει το δυναμικό τους.

2.6. ΤΟ ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Κ.Α.Π.)

Η ΚΑΠ μεταρρυθμίστηκε τέσσερις φορές μέσα σε σαράντα χρόνια, συγχωνεύοντας σταδιακά το σύστημα της στήριξης των τιμών με το σύστημα της στήριξης των εισοδημάτων. Έτσι, μετά τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις του 1999 και του 2003, το ευρωπαϊκό μοντέλο γεωργίας βασίζεται σε ανταγωνιστική, πολυ-λειτουργική και βιώσιμη γεωργική εκμετάλλευση. Αυτό σημαίνει ότι η ευρωπαϊκή γεωργία έχει διευρύνει τους ορίζοντές της, εφόσον οι γεωργοί επιτελούν μια σειρά άλλων έργων εκτός της γεωργίας, κυρίως ως προς την προστασία της υπαίθρου και γενικότερα του περιβάλλοντος.

Λόγω της μεγάλης πληθυσμιακής συγκέντρωσης και της γεωγραφικής διαφοροποίησής τους, τα ευρωπαϊκά κράτη έχουν ανάγκη αυτών των υπηρεσιών επιπλέον της καθαυτής γεωργικής παραγωγής. Η φύση και το περιβάλλον της Ευρώπης δεν μπορεί να περιοριστούν σε μόνον κάποιες προστατευμένες περιοχές. Γι' αυτό η γεωργία πρέπει να διατηρηθεί και σε περιοχές λιγότερο ευνοημένες από τη φύση.

Δεδομένου, όμως, ότι δεν λειτουργεί στο κενό, το ευρωπαϊκό μοντέλο γεωργίας πρέπει να αποδείξει την αξία του, τόσο στο εσωτερικό της ΕΕ, αντιμετωπίζοντας προκλήσεις όπως η ανάπτυξη της αγοράς, η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, η εξασφάλιση ικανοποιητικών γεωργικών εισοδημάτων και η προστασία του περιβάλλοντος, και στο εξωτερικό, αντιμετωπίζοντας τα προβλήματα εκ της διεύρυνσης της Ένωσης και εκ του αυξημένου ανταγωνισμού μέσα στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου

Η τελευταία μεταρρύθμιση της ΚΑΠ τον Ιούνιο 2003 και τον Απρίλιο 2004 εισήγαγε μείζονες αλλαγές, οι οποίες έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομία του συνόλου των αγροτικών περιοχών της Κοινότητας **όσον αφορά τα σχήματα γεωργικής παραγωγής, τις μεθόδους διαχείρισης της γης, την απασχόληση και τις ευρύτερες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες στις αγροτικές περιοχές.**

Οι στόχοι της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ αναφέρονται στα εξής:

- ▶ Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, με στόχο τόσο τη μεγαλύτερη προσέγγιση των τιμών των ευρωπαϊκών αγροτικών προϊόντων στις πραγματικές τιμές της διεθνούς αγοράς, όσο και της καλύτερης ανταπόκρισης των παραγωγών στις συνθήκες της αγοράς.
- ▶ Το καθεστώς στήριξης θα αποσυνδεθεί από την παραγωγή και θα αφορά ευθέως στον παραγωγό, θα στηρίζεται σε ιστορικά στοιχεία αναφοράς και θα υπόκειται στον έλεγχο της τήρησης των απαιτήσεων για το περιβάλλον, την υγιεινή ανθρώπων, ζώων και φυτών, τις συνθήκες ασφάλειας εργαζομένων, την καλή διαβίωση των ζώων και την ποιότητα των τροφίμων.
- ▶ Παράλληλα με τον προσανατολισμό προς την αγορά, επιδιώκεται η βελτίωση της αειφορίας, τόσο μέσω των προαναφερόμενων δεσμεύσεων των παραγωγών, όσο και μέσω της υιοθέτησης περισσότερο εκτατικού τρόπου παραγωγής για τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, με θετικές επιπτώσεις στην περιβαλλοντική παράμετρό της.

► Η αποσύνδεση θα συνεπιφέρει αυξημένη ευχέρεια επιλογών για τους κατόχους αγροτικών εκμεταλλεύσεων, γεγονός που θα ευνοήσει εκείνους που θα σπεύσουν να προσαρμοστούν στο ανταγωνιστικό καθεστώς.

► Η αποκέντρωση της παραγωγής από τους πόλους εντατικής γεωργίας, σε συνδυασμό με την προαναφερόμενη ευχέρεια επιλογών, διαμορφώνει ευνοϊκές προϋποθέσεις προσαρμογής για τους παραγωγούς των ευαίσθητων περιοχών.

► Οι ενισχύσεις θα χορηγούνται μόνον στους γεωργούς που θα αναπτύσσουν πράγματι παραγωγικές δραστηριότητες και θα διατηρούν πραγματικούς δεσμούς με την γη. Για το λόγο αυτό, προβλέπεται μεταφορά μεταβίβασης λήψης δικαιωμάτων ενισχύσεων προς τους εκμισθωτές.

► Η μεταφορά χρηματικών πόρων από τον πρώτο στο δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ θα συμβάλει στην αποτελεσματικότερη κατανομή των ενισχύσεων μεταξύ πολιτικής αγορών και πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης. Η μεταφορά στο δεύτερο πυλώνα και η κάλυψη των νέων χρηματοδοτικών αναγκών που απορρέουν από τις μεταρρυθμίσεις των αγορών θα επιτευχθούν μέσω ενός νέου συστήματος προοδευτικής μείωσης της ενίσχυσης. Το προτεινόμενο σύστημα εισάγει την αρχή της προοδευτικής συμμετοχής ανάλογα με το συνολικό ποσό άμεσων ενισχύσεων που λαμβάνει η γεωργική εκμετάλλευση, προκειμένου να διασφαλιστεί η ισορροπία στις μειώσεις των άμεσων ενισχύσεων και να απλουστευθεί η εφαρμογή τους.

► Ενθάρρυνση της ποιοτικής γεωργίας θα επιτευχθεί μέσω ενός συστήματος διαφοροποίησης που θα εφαρμόζεται στο σύνολο της ΕΕ και της επέκτασης του πεδίου εφαρμογής των ήδη διαθέσιμων μέσων αγροτικής ανάπτυξης για την βελτίωση της ποιότητας των τροφίμων, των προτύπων παραγωγής και της διαβίωσης των ζώων.

Ως τελικό αποτέλεσμα, αναμένεται να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις διαμόρφωσης ενός βιώσιμου και προβλέψιμου πλαισίου πολιτικής για τον αγροτικό τομέα.

Η δραστηκότερη, όμως, μεταβολή αφορά στη διαγραφή ενός νέου πρότυπου κατόχου αγροτικής εκμετάλλευσης με σημαντικές ομοιότητες προς εκείνο των αυτοαπασχολουμένων και των Μ.Μ.Ε., δηλαδή: ανταγωνιστικές συνθήκες, μεγαλύτερη γκάμα επιλογών, περισσότερες ευκαιρίες, αναπτυξιακά κίνητρα, απλούστερες διαδικασίες, αλλά και μεγαλύτερη επιχειρηματική ευθύνη, περισσότερη εισοδηματική ανασφάλεια και απαιτήσεις εξειδικευμένων ατομικών προσόντων.

Η πρόταση της Επιτροπής για το **Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ)** για την περίοδο 2014-2020 (πρόταση για το ΠΔΠ)¹⁹ καθορίζει το δημοσιονομικό πλαίσιο και τις βασικές κατευθύνσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή παρουσιάζει μια σειρά κανονισμών για τη θέσπιση του νομοθετικού πλαισίου της ΚΑΠ για την περίοδο 2014 - 2020, καθώς και εκτίμηση των επιπτώσεων των εναλλακτικών σεναρίων όσον αφορά την εξέλιξη της πολιτικής.

Οι γεωργικές επιδοτήσεις και η χρηματοδότηση της ΚΑΠ για την επόμενη χρηματοδοτική περίοδο 2014 – 2020, είναι πάντοτε ένα ακανθώδες θέμα στην Ε.Ε. καθώς τα συμφέροντα είναι συγκρουόμενα και οι απόψεις συνήθως των χωρών του Βορρά και του Νότου αποκλίνουν για τις γεωργικές επιδοτήσεις.

Η τελευταία αναθεωρημένη πρόταση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Van Rompuy, για την επαναφορά των κονδυλίων που σχετίζονται με τις άμεσες πληρωμές ανά γεωργική εκμετάλλευση και τις γεωργικές δαπάνες, ανεβάζοντας το συνολικό προϋπολογισμό στα 278 δις ευρώ και τις δαπάνες για την αγροτική ανάπτυξη - που χρησιμοποιούνται για τη συγχρηματοδότηση των εθνικών προγραμμάτων - στα 84 δις ευρώ, δεν έγινε αποδεκτή. Η Γαλλία - που υποστηρίζεται από χώρες όπως η Ιταλία και η Ισπανία - πίεζε για τη διατήρηση των αγροτικών επιδοτήσεων στα ίδια επίπεδα, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία και οι Κάτω Χώρες, ζητούσαν τη μείωση των δαπανών του τομέα. Υπήρχε όμως και ένα τρίτο στρατόπεδο, που το αποτελούσαν χώρες με επικεφαλής την Πολωνία, που πίεζαν για διατήρηση των δαπανών στα «μέτρα συνοχής», όπως οι μεταφορές και περιβαλλοντικά έργα, εις βάρος των αγροτικών επιδοτήσεων.

Αν και οι αγροτοσυνεταιριστικές οργανώσεις της ΕΕ είχαν αντιδράσει οργισμένα στις αρχικές προτάσεις για περικοπές των αγροτικών επιδοτήσεων, στη συνέχεια είχαν μια επιφυλακτική αποδοχή της αναθεωρημένης πρότασης του Van Rompuy.

Η νέα ΚΑΠ θα προβλέπει τη μείωση συνολικά των διατιθέμενων πόρων, σε αντίθεση όμως με αυτή την αρνητική προοπτική θα υπάρχει έντονος προσανατολισμός προς την ενίσχυση των φτωχότερων μελών, δεδομένο που θα ευνοήσει την Ελλάδα με βάση ότι η πλειοψηφία των Περιφερειών ανήκει στις πτωχότερες περιοχές, όπως και κατά ένα μεγάλο ποσοστό στις μειονεκτικές και ορεινές, που χρηματοδοτούνται από την Ε. Ε. με διαφορετική βαρύτητα. Επιπλέον, η Ε.Ε προάγει την αύξηση των πόρων για την έρευνα και την καινοτομία, δεδομένο που θα πρέπει να οδηγήσει το νέο Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας. Μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε τις προτάσεις της για την ΚΑΠ και το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Οι προτάσεις της Επιτροπής σε ότι αφορά την ΚΑΠ έχουν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.: ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΠ 2014-2020 ΣΕ ΔΙΣ ΕΥΡΩ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΚΑΙ ΠΥΛΩΝΑ

Έτη	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020*
1^{ος} Πυλώνας (Άμεσες Ενισχύσεις)	43,51	42,24	41,62	41,02	40,42	39,61	38,83	38,06	281,82
2^{ος} Πυλώνας (Αγροτική Ανάπτυξη)	13,89	13,61	13,35	13,08	12,83	12,58	12,33	12,09	89,89
Συνολική δαπάνη ΝΕΑΣ ΚΑΠ	57,4	55,86	54,97	54,11	53,25	52,19	51,16	50,15	371,72

(Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011). Ιδία επεξεργασία

Η νέα ΚΑΠ θα αρχίσει να εφαρμόζεται από 01/01/2014 και οι προτάσεις της Επιτροπής δεν ανατρέπουν τη σχέση μεταξύ 1^{ου} Πυλώνα (Άμεσες Ενισχύσεις) και του 2^{ου} Πυλώνα (Αγροτική Ανάπτυξη).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

3.1. ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ

Πάνω από το ήμισυ του πληθυσμού της ΕΕ-25 ζει σε αγροτικές περιοχές, οι οποίες καλύπτουν το 90% του εδάφους της, άρα η αγροτική ανάπτυξη αποτελεί σημαντικότατο τομέα πολιτικής.

Η Κοινοτική στήριξη για την αγροτική ανάπτυξη, η οποία χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Α.Α.), συμβάλλει στην προαγωγή της αειφόρου αγροτικής ανάπτυξης σε ολόκληρη την Κοινότητα κατά τρόπο συμπληρωματικό προς τις πολιτικές για την αγορά και την εισοδηματική στήριξη της ΚΑΠ, την Πολιτική Συνοχής και την Κοινή Αλιευτική Πολιτική.

Οι χρηματοδοτήσεις των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων συνέβαλαν στη μερική βελτίωση της υποδομής και των τεχνολογικών διαρθρώσεων στη γεωργία (π.χ. έγχειρες βελτιώσεις, διαχείριση υδατικών πόρων, εξοπλισμός, κλπ) και σε ορισμένους μάλιστα τομείς η κάλυψη των αναγκών ήταν ικανοποιητική.

Σαν απολογισμός όμως επισημαίνεται ότι οι συνολικές αποδόσεις στον τομέα της γεωργίας δεν παρουσίασαν ιδιαίτερη βελτίωση, δεδομένου ότι οι διαθέσιμοι πόροι δεν επαρκούσαν ώστε να καλύψουν την κρίσιμη μάζα, που θα επέτρεπε την επίτευξη αντιστοιχίας μεταξύ πόρων και ελαχίστων αναγκών και επομένως θα αντέστρεφε την τάση ύφεσης στον τομέα. Δεν είναι υπερβολή πάντως να υποστηριχθεί ότι οι χρηματοδοτήσεις των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων δημιούργησαν ένα δίκτυ ασφαλείας που απέτρεψε σημαντικούς κινδύνους για τον οικονομικό και κοινωνικό ιστό των αγροτικών περιοχών. Η ανταπόκριση των αγροτών στις εξελίξεις καταγράφηκε στην αύξηση του αριθμού των αιτήσεων για εκσυγχρονισμούς των εκμεταλλεύσεων και εγκατάσταση νέων αγροτών, παρέχοντας ενδείξεις ότι μπορεί να αντιστραφεί η τάση αποεπένδυσης – με ρυθμούς της τάξης του 2,5%-3% - κάτω από πρόσφορες συνθήκες.

3.2.- Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (2007 – 2013)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι δράσεις που ενισχύονται εστιάζονται σε ένα περιορισμένο αριθμό κοινοτικών προτεραιοτήτων.

Οι προτεραιότητες αυτές (Στόχοι) είναι:

► **Στόχος «Σύγκλιση»**, που αποβλέπει στην επιτάχυνση της σύγκλισης των λιγότερο αναπτυγμένων κρατών μελών και περιφερειών μέσω της βελτίωσης των συνθηκών για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση με την αύξηση και τη βελτίωση της ποιότητας των επενδύσεων σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο, την ανάπτυξη της καινοτομίας και της κοινωνίας της γνώσης, την προσαρμοστικότητα στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές, την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, καθώς και την ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας.

► **Στόχος «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση»**, που αποβλέπει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας των περιφερειών καθώς και στην απασχόληση, προβλέποντας τις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές, συμπεριλαμβανομένων αυτών που συνδέονται με την απελευθέρωση του εμπορίου, μέσω της καινοτομίας και της προαγωγής της κοινωνίας της γνώσης, της επιχειρηματικότητας, της προστασίας και της βελτίωσης του περιβάλλοντος και της βελτίωσης της προσβασιμότητας, της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων, καθώς και μέσω της ανάπτυξης αγορών εργασίας χωρίς περιορισμούς.

► **Στόχος «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία»**, που αποβλέπει στην ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας μέσω κοινών τοπικών και περιφερειακών πρωτοβουλιών στην ενίσχυση της διακρατικής συνεργασίας μέσω δράσεων που ευνοούν την ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξη που συνδέεται με τις κοινοτικές προτεραιότητες και μέσω της ενίσχυσης της διαπεριφερειακής συνεργασίας και της ανταλλαγής εμπειριών, στο ενδεικνυόμενο εδαφικό επίπεδο.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

► Στόχος «Σύγκλιση»

Οι κοινοτικές ενισχύσεις χορηγούνται ανάλογα με την οικονομική ευρωστία κάθε περιφέρειας που εκφράζεται ως ποσοστό του περιφερειακού ΑΕΠ / κάτοικο σε σχέση με τον κοινοτικό μέσο όρο (100) σε Μονάδες αγοραστικής Δύναμης²⁰. Ισχύει ο διαχωρισμός σε κατηγορίες:

- Περιοχές **Στόχου σύγκλισης** (Convergence Regions) πρώην Στόχος 1,
- Περιοχές **Στατιστικής Σύγκλισης Phasing out**

Ιδιαίτερη κατηγορία που ωφελούνται από πρόσθετη χρηματοδότηση

- **Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά**

Περιοχές σύγκλισης των οποίων η ανάπτυξη υστερεί. Είναι εκείνες των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν για την περίοδο 2000-2002 είναι μικρότερο από το **75% του Κοινοτικού μέσου όρου Ε25**. Ο Στόχος αποβλέπει στην επιτάχυνση της σύγκλισης μέσω της βελτίωσης των συνθηκών για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση με την αύξηση και τη βελτίωση της ποιότητας των επενδύσεων (και του πρωτογενή τομέα) σε φυσικό

και ανθρώπινο κεφάλαιο, στην ανάπτυξη της καινοτομίας και της κοινωνίας της γνώσης, την προσαρμοστικότητα στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές, την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος καθώς και την ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας.

Παράλληλα, όπως φαίνεται **στον χάρτη 1**, οι ελληνικές περιοχές αμιγούς σύγκλισης είναι οι Περιφέρειες (NUTS 2) της Ανατολικής Μακεδονίας, της Ηπείρου, της Θεσσαλίας, της Δυτικής Ελλάδας, της Πελοποννήσου, του Βορείου Αιγαίου, της Κρήτης και των Ιονίων Νήσων.

Περιοχές Στατιστικής Σύγκλισης, (Phasing out) ή Σταδιακής Εξόδου είναι οι Περιφέρειες **Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Αττικής** οι οποίες αν δεν είχε γίνει η διεύρυνση με τις 10 νέες χώρες το 2004 (**E25**) θα ήταν στο 100% της χρηματοδότησης του στόχου σύγκλισης αφού έχουν ΑΕΠ μεγαλύτερο από το 75% του μέσου όρου της ΕΕ των 25 και μικρότερο από το 75% του μέσου όρου της ΕΕ των 15 (στατιστικό αποτέλεσμα της διεύρυνσης) για την περίοδο 2000-2002. Λαμβάνουν **μεταβατική ενίσχυση** προκειμένου να ολοκληρώσουν την διαδικασία σύγκλισής τους. Η ενίσχυση αυτή θα παύσει με την λήξη της Δ' Προγραμματικής Περιόδου το 2013.

Απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία τα: νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, Σαμοθράκη, Θάσος, Βόρειες Σποράδες, Σκύρος και Σκυροπούλα, Κύθηρα και Αντικύθηρα, Γαύδος, Γαυδοπούλα, Παξιμαδία, Χρυσή, Κουφονήσι, Παξιμάδα, Δραγονάδα, Διονυσάδες, Δία, Ελάσα, Οθωνοί, Ερεικούσα, Μαρθάκιον, Παξοί Αντίπαξοι, Στροφάδες, Σαπιέντζα, Σχίζα και Εχινάδες όπου τα **ποσοστά ενίσχυσης** μπορεί να φθάνουν μέχρι το 60%.

Το σκεπτικό του στόχου «**σύγκλιση**» είναι η προώθηση των συνθηκών που ευνοούν την ανάπτυξη καθώς και των παραγόντων που οδηγούν σε πραγματική σύγκλιση των λιγότερο αναπτυγμένων κρατών μελών και περιφερειών. Στην ΕΕ27 ο στόχος αυτός αφορά - εντός 18 κρατών μελών - 84 περιφέρειες με πληθυσμό 154 εκατομμυρίων, των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι μικρότερο του 75% του κοινοτικού μέσου όρου και - σε σταδιακά μικρότερη βάση - 16 άλλες περιφέρειες με 16,4 εκατομμύρια κατοίκους των οποίων το ΑΕΠ υπερβαίνει ελάχιστα το σχετικό όριο λόγω των στατιστικών αλλαγών που έφερε η διεύρυνση της ΕΕ. Τα κονδύλια που διατίθενται με βάση το στόχο «**σύγκλιση**» ανέρχονται σε 282,8 δισεκατομμύρια ευρώ, κάτι που αντιπροσωπεύει το 81,5% του συνόλου και κατανέμονται ως εξής: 199,3 δισεκατομμύρια ευρώ για τις περιφέρειες σύγκλισης, από τα οποία 14 δισεκατομμύρια ευρώ για τις περιφέρειες «**σταδιακής εξόδου**», και 69,5 δισεκατομμύρια ευρώ για το Ταμείο Συνοχής που καλύπτει 15 κράτη μέλη.

► **Στόχος «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση»**

Επιλέξιμες για τις δράσεις του Στόχου αυτού είναι:

- Περιοχές που δεν περιλαμβάνονται στο Στόχο «Σύγκλιση».
- Περιοχές που μέχρι το 2006 ενέπιπταν στον Στόχο 1, αλλά το ΑΕΠ τους υπερβαίνει το 75% του μέσου όρου της ΕΕ των 15, κατά συνέπεια δεν είναι πλέον επιλέξιμες στον Στόχο «Σύγκλιση». Οι περιφέρειες αυτές ονομάζονται περιφέρειες «σταδιακής εισόδου» στον Στόχο «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση».

Περιοχές Φυσικής Σύγκλισης (Phasing in) ή Σταδιακής Εισόδου είναι οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας.

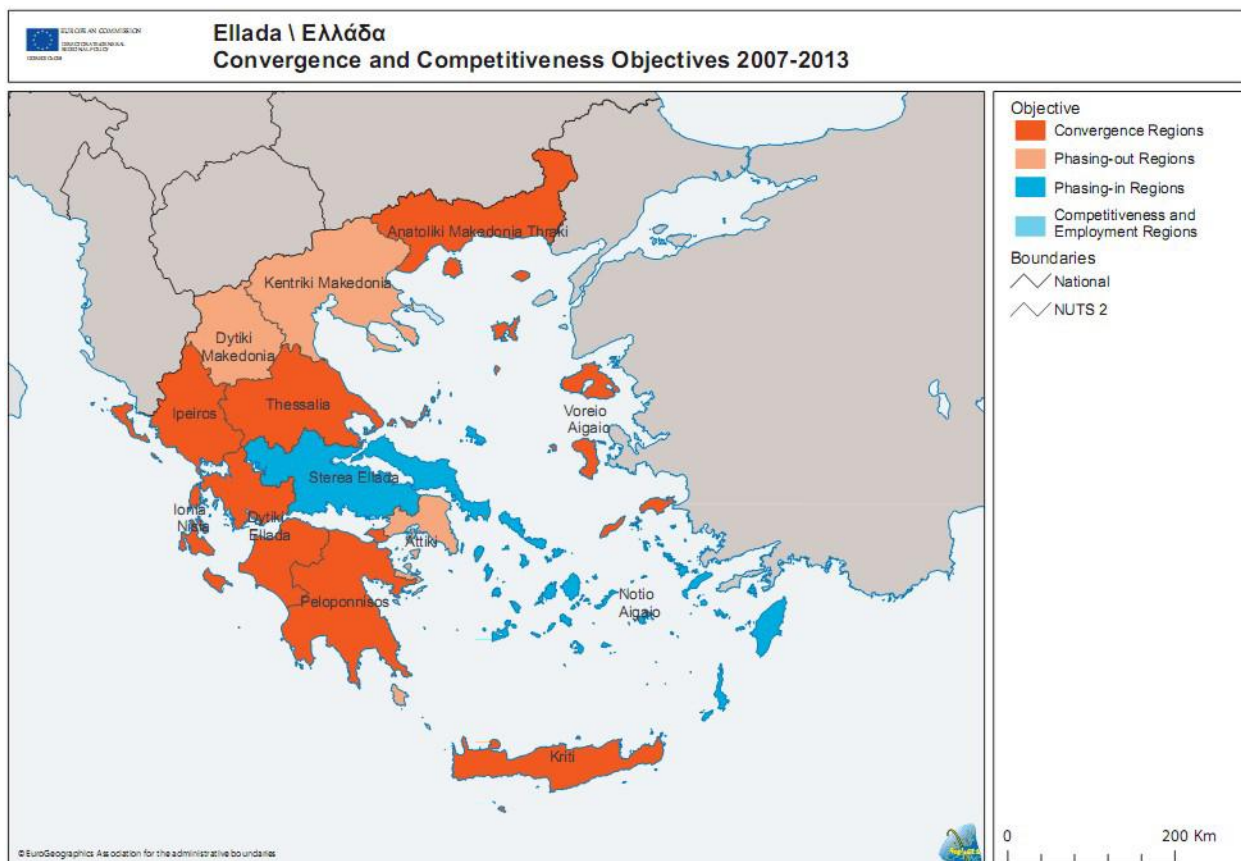
Το Ταμείο Συνοχής χρηματοδοτεί τα κράτη μέλη των οποίων το κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) είναι **κατώτερο του 90% του κοινοτικού μέσου όρου**, με στόχο τη μείωση της οικονομικής και κοινωνικής τους υστέρησης και τη σταθεροποίηση της οικονομίας τους. Χρηματοδοτεί δράσεις στο πλαίσιο του στόχου «σύγκλιση» και υπόκειται εφεξής στους ίδιους κανόνες προγραμματισμού, διαχείρισης και ελέγχου όπως το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ.

► **Στόχος «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία»**

Για τη διασυνοριακή συνεργασία επιλέξιμες είναι οι περιφέρειες NUTS III (δηλ. σε επίπεδο νομού) κατά μήκος των εσωτερικών και ορισμένων εξωτερικών χερσαίων συνόρων και όλες οι περιφέρειες NUTS III κατά μήκος των θαλάσσιων συνόρων που χωρίζονται, κατά κανόνα, από μέγιστη απόσταση 150 χιλιομέτρων, λαμβανομένων υπόψη των ενδεχόμενων προσαρμογών που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η συνέπεια και η συνέχεια της δράσης συνεργασίας. Η Επιτροπή καταρτίζει, αμέσως μετά την έναρξη ισχύος του Κανονισμού, τον κατάλογο των επιλέξιμων Περιφερειών.

- Για τη διακρατική συνεργασία: καταρτίζεται κατάλογος επιλέξιμων διακρατικών περιοχών ανά Πρόγραμμα.
- Για τη διαπεριφερειακή συνεργασία και την ανταλλαγή εμπειριών επιλέξιμη είναι όλη η επικράτεια της ΕΕ.

ΧΑΡΤΗΣ 1. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΑΔΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΠΗΓΗ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η συνολική διαθέσιμη Κοινοτική συνδρομή της περιόδου 2007-2013 για την Ελλάδα ανέρχεται σε **20,4 δις €** και κατανέμεται ανά στόχο και έτος στον **Πίνακα 2**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ 2007-2013 ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΣΤΟΧΟ ΚΑΙ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΑΝΑ ΣΤΟΧΟ ΚΑΙ ΑΝΑ ΕΤΟΣ 2007-2013								
(Ευρώ, τρέχουσες τιμές)								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	ΣΥΝΟΛΟ
Ταμείο Συνοχής	497.312.340	507.258.587	517.403.758	527.751.833	538.306.870	549.073.008	560.054.468	3.697.160.864
Αμυγής Στόχος «Σύγκλιση»	1.267.135.760	1.292.478.476	1.318.328.045	1.344.694.606	1.371.588.498	1.399.020.268	1.427.000.674	9.420.246.327
Στατιστική Σύγκλιση (phasing out)	1.075.560.675	1.028.520.853	979.169.215	927.432.103	873.233.837	816.496.670	757.140.722	6.457.554.075
Σταδιακή Είσοδος (phasing in)	217.884.707	170.837.213	121.820.665	70.775.121	17.639.025	17.991.806	18.351.642	635.300.179
Στόχος «Ευρωπαϊκή ή Εδαφική Συνεργασία»	27.574.653	28.224.118	28.988.463	29.874.024	30.783.410	31.611.174	32.459.737	209.515.579
Σύνολο	3.085.468.135	3.027.319.247	2.965.710.146	2.900.527.687	2.831.551.640	2.814.192.926	2.795.007.243	20.419.777.024
ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ 20.419.777.024 € (εκτός πόρων για την Αγροτική Ανάπτυξη και αλιεία)								

ΠΗΓΗ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Ίδια επεξεργασία

ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης η στρατηγική κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο λαμβάνει υπόψη την ανάγκη συμπλήρωσης των κενών που εξακολουθούν να υπάρχουν στην υλικοτεχνική υποδομή, ενώ ταυτόχρονα καταβάλλεται προσπάθεια για την στήριξη των αδύνατων σημείων όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα τόσο του γεωργικού τομέα όσο και των αγροτικών περιοχών συνολικά.

Η στήριξη αυτή γίνεται μέσω παρεμβάσεων που επικεντρώνονται στον σχηματισμό παγίου κεφαλαίου, στην ποιότητα, στην αειφόρο ανάπτυξη και στις δράσεις στήριξης συμπεριλαμβανομένου και του ανθρώπινου παράγοντα. Η στρατηγική αυτή είναι στοχευμένη αλλά όχι αυτόνομη και λαμβάνει υπόψη και άλλες πολιτικές όπως την πολιτική ισότητας ευκαιριών και την περιβαλλοντική πολιτική.

Απηχώντας τις στρατηγικές κατευθύνσεις των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων της Λισαβόνας και του Γκέτεμποργκ, που έδωσαν έμφαση στα οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά στοιχεία της

αειφορίας, έχουν καθορισθεί οι ακόλουθοι **τρεις βασικοί στόχοι για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης κατά την νέα προγραμματική περίοδο :**

- ▶ Αύξηση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας μέσω της παροχής στήριξης για αναδιάρθρωση.
- ▶ Ανάδειξη και βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου μέσω της παροχής στήριξης για τη διαχείριση της γης.
- ▶ Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων μέσω μέτρων που στοχεύουν τον γεωργικό τομέα και άλλους φορείς των αγροτικών περιοχών.

Τα προγράμματα θα συναρθρώνουν την εθνική στρατηγική σε μια στρατηγική για καθένα από τους τρεις θεματικούς άξονες που αντιστοιχούν στους κύριους πολιτικούς στόχους και για τον άξονα LEADER, χρησιμοποιώντας ποσοτικά προσδιορισμένους στόχους και βασικούς δείκτες αποτελεσμάτων .

Είναι γεγονός ότι για την Ευρωπαϊκή Ένωση, χρειάστηκαν δέκα χρόνια για να αυξηθεί το ύψος των διαθέσιμων πόρων και να φθάσει στο επίπεδο του 1,27% ως ποσοστό του κοινοτικού ΑΕΠ. Η Κοινή Αγροτική Πολιτική έχει κατηγορηθεί στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι κοστίζει πολύ, ενώ το σωστό είναι ότι απλά οι συνολικοί πόροι του κοινοτικού προϋπολογισμού είναι ανεπαρκείς για να ικανοποιήσουν το σύνολο των κοινοτικών πολιτικών, σε μια Ευρώπη που οι πολίτες θα επιθυμούσαν να μην είναι απλά μια τελωνειακή ένωση αλλά μία πολιτική οντότητα σαν τις ΗΠΑ.

Σημειώνεται ότι το ανώτατο όριο του 1,27% των ιδίων πόρων ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε από το 2001 σε 1,24% ώστε να ληφθεί υπόψη η τροποποιημένη μεθοδολογία υπολογισμού του ΑΕΠ σύμφωνα με το νέο Ενοποιημένο Σύστημα Οικονομικών Λογαριασμών. Ενώ λοιπόν σύμφωνα με το νέο σύστημα το κοινοτικό ΑΕΠ αυξήθηκε σε ονομαστικές τιμές, το ανώτατο όριο των ιδίων πόρων του κοινοτικού προϋπολογισμού, σε ονομαστικές επίσης τιμές, παρέμεινε το ίδιο. Το γεγονός αυτό ισοδυναμεί με τη μείωση των ιδίων πόρων από το 1,27% στο 1,24% του κοινοτικού ΑΕΠ.

Στο πλαίσιο της τέταρτης Διοργανικής Συμφωνίας 2007-2013, το ποσοστό των ιδίων πόρων του κοινοτικού προϋπολογισμού στο ΑΕΠ παραμένει στο 1,24%. Οι συνολικοί αυτοί πόροι κατανέμονται μεταξύ πέντε κυρίων αξόνων πολιτικής (οκτώ κατά το παρελθόν) και μεταξύ των ετών 2007-2013 ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.: ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013

ΛΕΞΟΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	σε εκατομ. €, σε τιμές 2004			%
	2006	2007	2013	μεταβολή 2013/2007
1. ΛΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (διαρθρωτικά ταμεία)	46.621	58.735	75.950	+ 29,3 %
2. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ (Γεωργία, Περιβάλλον) εκ των οποίων Γεωργία, Α΄ Πυλώνας	56.015	57.180	57.805	+ 10,9 %
3. ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	43.735	43.500	42.293	- 2,8 %
4. Η Ε.Ε. ΣΑΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΟΣ	2.342	2.570	4.455	+ 73,3 %
5. ΔΙΟΙΚΗΣΗ	11.232	11.280	15.740	+ 39,5 %
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	3.438	3.675	4.500	+ 22,5 %
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	120.688	133.560	158.450	+ 18,6 %
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΣΑΝ ΠΟΣΟΣΤΟ % ΣΤΟ ΔΕΠ	114.740	124.600	143.100	
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ	1,09 %	1,15 %	1,15 %	
ΚΑΤΩΦΛΙ ΙΔΙΩΝ ΠΟΡΩΝ	0,15 %	0,09%	0,09%	
	1,24 %	1,24 %	1,24 %	

ΠΗΓΗ: ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Κείμενα Εργασίας, Ιδία επεξεργασία

Σημείωση:

Στον παραπάνω πίνακα αναφέρονται μόνο το πρώτο και το τελευταίο έτος της προγραμματικής περιόδου 2007-2013, όπως επίσης και το τελευταίο έτος της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2006 για λόγους σύγκρισης.

Το σύνολο των πιστώσεων για όλες τις κοινοτικές πολιτικές και για την επταετία 2007-2013, ανέρχεται σε 1.025 δις €.

Οι συνολικές πιστώσεις για το δεύτερο άξονα πολιτικής, που καλύπτει τον αγροτικό τομέα αλλά και τις δράσεις υπέρ του περιβάλλοντος, ανέρχεται σε 405 δις €, εκ των οποίων 301 δις € καλύπτουν τα μέτρα στήριξης των γεωργικών αγορών όπως αποφασίστηκε στο Συμβούλιο Κορυφής των Βρυξελλών το 2002.

Ο τομέας της αγροτικής ανάπτυξης θα απορροφήσει **88,8 δις €** (από 11,8 δις € το 2007 σε 13,2 δις € το 2013). Για τον τομέα της αλιείας θα διατεθούν **5 δις €**. Το υπόλοιπο ποσό των 10,2 δις € θα διατεθεί για δράσεις υπέρ του περιβάλλοντος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.: ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΞΟΝΑ 2 ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013

<i>σε εκατομ. €, σε τιμές 2004</i>								
ΑΞΟΝΑΣ 2:	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Σύνολο
Προστασία και διαχείριση φυσικών πόρων								
• Γεωργία, α' Πυλώνας	43.500	43.673	43.354	43.034	42.714	42.506	42.293	301.074
• Αγροτική Ανάπτυξη	11.759	12.235	12.700	12.825	12.952	13.077	13.205	88.753
• Αλιεία	655	678	701	713	726	738	752	4.963
• Περιβάλλον, λοιπά	Σύνολο 10.200							10.200
ΣΥΝΟΛΟ	57.180	57.900	58.115	57.980	57.850	57.825	57.805	404.655

Πέραν των οριζοντίων αυτών θεμάτων, τα οποία βέβαια ενδιαφέρουν σε σημαντικό βαθμό και το γεωργικό τομέα, για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο ισχύουν τρεις Κανονισμοί που αφορούν αποκλειστικά την κοινοτική γεωργία:

- ▶ ο Κανονισμός για τη χρηματοδότηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής,
- ▶ ο Κανονισμός για την **Αγροτική Ανάπτυξη** της περιόδου 2007-2013 και
- ▶ ο Κανονισμός για τη δημιουργία **Ταμείου Αλιείας**.

Μετά την τελική απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας προέκυψαν διαφορές σε σύγκριση με το υφιστάμενο καθεστώς. Οι διαφορές όμως αυτές δε φαίνεται να είναι κεφαλαιώδους σημασίας.

Συγκεκριμένα:

- ▶ Στον ισχύον δημοσιονομικό Κανονισμό αναφέρεται η δημιουργία δύο Ταμείων, στη θέση των καταργούμενων ΕΓΤΠΕ-Εγγυήσεις και ΕΓΤΠΕ-Προσανατολισμός, με τίτλο **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο για την Αγροτική Ανάπτυξη** αντίστοιχα. Οι δαπάνες για την Αγροτική Ανάπτυξη από 01-01-07 καταβάλλονται μέσω πιστοποιημένων Οργανισμών Πληρωμών. Στην Ελλάδα αποφασίσθηκε να είναι ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Επιδοτήσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) όπως συνέβαινε για τον τομέα των Εγγυήσεων, αντί της Αρχής Πληρωμών του ΥΠΟΙΟ που ίσχυε για το Γ' Κ.Π.Σ.

- ▶ Στους Κανονισμούς για την Αγροτική Ανάπτυξη και για το Ταμείο Αλιείας, επαναλαμβάνονται λίγο – πολύ οι δράσεις που περιέχονται στο Γ' Κ.Π.Σ. με ελαφρά

διαφοροποιημένα τα ποσοστά της κοινοτικής συμμετοχής στη Δημόσια Δαπάνη. Προτείνεται επίσης, όπως ο προσδιορισμός των μειονεκτικών περιοχών επανεξεταστεί προς το αυστηρότερο. Ένα σημαντικό στοιχείο που επέφερε ο Οριζόντιος Κανονισμός για το σύνολο των διαρθρωτικών ταμείων είναι ότι **η αγροτική ανάπτυξη αποτελεί πλέον μέρος των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης, αλλά θα εφαρμόζεται Τομεακά σε επίπεδο Ε. Ε.** όπως συνέβη κατά το παρελθόν με τα μέτρα στήριξης των αγορών (Εγγυήσεις ή α΄ Πυλώνας).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ

Το **Σχέδιο Κανονισμού στήριξης της Αγροτικής Ανάπτυξης** από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) θέτει για την αγροτική ανάπτυξη 2007-2013, 3 στόχους:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας γεωργίας και δασοπονίας μέσω αναδιάρθρωσης, ανάπτυξης και καινοτομίας.
- Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου μέσω της διαχείρισης γης.
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας, αντικατάστασης στην εκμετάλλευση και συμβουλευτικών υπηρεσιών στην εκμετάλλευση, καθώς και δασοκομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Αυτοί οι 3 στόχοι, στο πλαίσιο του **Προγραμ. Αγροτικής Ανάπτυξης «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ»**, θα εφαρμοσθούν με 4 Άξονες.

Αναφορικά με τον **Άξονα 1** στόχος είναι η Βελτίωση της ανάγκης του γεωργικού και δασοκομικού τομέα και θεσπίζονται

α) **Μέτρα** που στοχεύουν στην προώθηση της γνώσης και βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού:

- 1) Επαγγελματική κατάρτιση, δράσης πληροφόρησης, περιλαμβανομένης και της διάχυσης της επιστημονικής γνώσης και των καινοτόμων πρακτικών προς άτομα, που εμπλέκονται στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και δασοκομίας
- 2) εγκατάσταση νέων γεωργών
- 3) πρόωρη συνταξιοδότηση
- 4) χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών από γεωργούς και δασοκτήμονες

- 5) εγκατάσταση συμβουλευτικών υπηρεσιών για διαχείριση εκμεταλλεύσεων,
- β) Μέτρα, που στοχεύουν στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη φυσικού δυναμικού και στην προώθηση καινοτομίας.**
1. Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων
  2. Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών
  3. Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών και δασικών προϊόντων
  4. Συνεργασία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών και τεχνολογιών στη γεωργία και στον τομέα τροφίμων
  5. Βελτίωση και ανάπτυξη υποδομής, που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή γεωργίας και δασοκομίας
  6. Αποκατάσταση του δυναμικού γεωργικής παραγωγής, που ζημιώθηκε από φυσικές καταστροφές και εισαγωγή κατάλληλων προληπτικών δράσεων
- γ) Μέτρα που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας της γεωργικής παραγωγής και των προϊόντων.**
- 1) Βοήθεια στους γεωργούς να προσαρμοσθούν προς απαιτητικά πρότυπα, που βασίζονται στην Κοινοτική νομοθεσία
  - 2) Στήριξη γεωργών, που παίρνουν μέρος σε προγράμματα ποιότητα τροφίμων
  - 3) Στήριξη ομάδων παραγωγών για πληροφόρηση και δραστηριότητες προώθησης για προϊόντα σε προγράμματα ποιότητας τροφίμων.

Στον ΑΞΟΝΑΣ 2 θεσπίζονται

- α) Μέτρα, που στοχεύουν στην αειφορική χρήση της γεωργικής γης.**
- 1) Πληρωμές σε γεωργούς για φυσικά μειονεκτήματα σε ορεινές περιοχές (Εξισωτική Αποζημίωση)
  - 2) Πληρωμές σε άλλες περιοχές (Εξισωτική Αποζημίωση)

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι, το σχέδιο Κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), προβλέπει τον επαναπροσδιορισμό των μειονεκτικών περιοχών, ενώ δίνει τη δυνατότητα οι ορεινές περιοχές και οι περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα είτε να ισχύσουν ως έχουν είτε να τροποποιηθούν (να αυξηθούν).

Ο επαναπροσδιορισμός των μειονεκτικών περιοχών ζητείται να γίνει με κριτήρια, που δεν περιέχουν κοινωνικό-οικονομικά στοιχεία (δηλαδή μικρή πυκνότητα πληθυσμού ή αποπληθυσμός και εισοδήματα κάτω του μέσου όρου). Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να εξαιρεθούν αρκετές περιοχές μας. Γίνονται συζητήσεις και διαπραγματεύσεις σε επίπεδο Ομάδας Εργασίας «Γεωργικές Διαρθρώσεις και Αγροτική Ανάπτυξη» του Συμβουλίου,

αλλά και σε επίπεδο Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας, που στόχο έχουν μεταξύ άλλων, τουλάχιστον για τη Χώρα μας, αλλά και για άλλα Κράτη-Μέλη (Κ-Μ) να χρησιμοποιηθούν για τον επαναπροσδιορισμό των μειονεκτικών περιοχών και τα κοινωνικο-οικονομικά κριτήρια.

3) Πληρωμές σε περιοχές Φύση 2000 και πληρωμές που συνδέονται με την Οδηγία για τα Νερά

4) Γεωργό-περιβαλλοντικές πληρωμές

5) Πληρωμές για την καλή διαβίωση των ζώων

6) Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

β) Μέτρα, που στοχεύουν στην αειφορική χρήση δασικής γης

1) Πρώτη δάσωση γεωργικής γης

2) Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασικών συστημάτων σε γεωργική γη

3) Πρώτη δάσωση μη γεωργικής γης

4) Πληρωμές Φύση 2000

5) Δασο-περιβαλλοντικές πληρωμές

6) Αποκατάσταση δασικού δυναμικού και εισαγωγή προληπτικών δράσεων

7) Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

Αντίστοιχα στον ΑΞΟΝΑΣ 3 θεσπίζεται

α) Μέτρο για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

1) Διαφοροποίηση προς μη-γεωργικές δραστηριότητες

2) Στήριξη για τη δημιουργία και ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων με σκοπό την προώθηση της επιχειρηματικότητας και ανάπτυξη του οικονομικού ιστού (στις διαπραγματεύσεις γίνεται προσπάθεια διεύρυνσης του μεγέθους, ώστε μεταξύ των άλλων να περιλαμβάνονται π.χ. και γυναικείοι συνεταιρισμοί.

3) Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων

β) Μέτρα για την βελτίωση της ποιότητας της αγροτικής ζωής στις αγροτικές περιοχές

1) Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό

2) Ανακαίνιση χωριών και ανάπτυξη

3) Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς

γ) Μέτρο κατάρτισης και πληροφόρησης για οικονομικούς παράγοντες, που λειτουργούν στους τομείς, που καλύπτονται από τον Άξονα 3

δ) Μέτρο για την απόκτηση δεξιοτήτων και διαχείρισης με σκοπό την προετοιμασία και εφαρμογή μιας τοπικής στρατηγικής ανάπτυξης.

Ο ΑΞΟΝΑΣ 4 αφορά την προσέγγιση LEADER

Τα Μέτρα συμπεριλαμβάνουν

α) Εφαρμογή τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης

β) Εφαρμογή έργων συνεργασίας

γ) Λειτουργία των Τοπικών Ομάδων Δράσης, απόκτηση δεξιοτήτων και διαχείριση της περιοχής (άρθρο 57)

Δυνατότητες

Με την προσέγγιση Leader είναι δυνατόν να εφαρμοσθούν τα μέτρα ενός ή περισσότερων Αξόνων σε μια συνδυασμένη ή ολοκληρωμένη μορφή.

Για την προσέγγιση Leader προβλέπεται ένα αποθεματικό 3% σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ελλάδα και άλλα Κ-Μ δεν συμφωνούν να υπάρχει αποθεματικό, γιατί δημιουργεί μεγάλη επιβάρυνση στη διοίκηση, εφαρμόζεται αργά και δεν μπορεί να αποτελέσει μοχλό ώθησης της προσπάθειας με την προσέγγιση Leader.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ (Ταμείο ΕΓΤΑΑ)	3.707.304.424 €
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	1.370.690.749 €
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	5.077.995.173 €
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	1.496.419.735 €
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	6.574.414.908 €

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΒΑΡΥΤΗΤΩΝ ΠΑΑ 2007-2013 (% Δ.Δ.)

Μέτρο / Άξονας	Σύντομη Περιγραφή	Δημόσια Δαπάνη	ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΔΔ/ ΣΥΝ. 1-3
111	Επαγγελματική κατάρτιση και ενημέρωση	24.999.127	0,50%
112	Εγκατάσταση νέων γεωργών	304.989.343	6,13%
113	Πρόωρη συνταξιοδότηση	269.990.566	5,43%
114	Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών	49.998.253	1,00%
115	Σύσταση συμβουλευτικών υπηρεσιών	-	0,00%
121	Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων	449.984.276	9,04%
122	Βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών	14.999.126	0,30%
123	Προστιθέμενη αξία των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	388.501.190	7,81%
124	Ανάπτυξη νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνολογιών	-	0,00%
125	Γεωργικές και Δασοκομικές Υποδομές	699.975.542	14,07%
126	Φυσικές καταστροφές. Αποκατάσταση/πρόληψη	9.999.651	0,20%
131	Εκπλήρωση προτύπων	29.998.952	0,60%
132	Συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας	19.999.301	0,40%
133	Δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης	29.998.952	0,60%
Σύνολο Άξονα 1	Ανταγωνιστικότητα	2.293.434.278	46,1%
211	Ενισχύσεις για μειονεκτήματα ορεινών περιοχών	344.976.354	6,93%
212	Ενισχύσεις για μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών	79.995.749	1,61%
213	Ενισχύσεις Natura 2000 και Νερά	7.999.574	0,16%
214	Γεωργο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις	891.952.602	17,93%
215	Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων	-	0,00%
216	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις	19.998.938	0,40%
221	Πρώτη δάσωση γεωργικής γης	139.992.560	2,81%
222	Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γη	-	0,00%
223	Πρώτη δάσωση μη γεωργικής γης	29.998.406	0,60%
224	Ενισχύσεις Natura 2000 (για δάση)	9.999.469	0,20%
225	Δασο-περιβαλλοντικές ενισχύσεις	-	0,00%
226	Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης	179.996.175	3,62%
227	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις	9.999.043	0,20%
Σύνολο Άξονα 2	Βελτίωση Περιβάλλοντος & Υπαίθρου	1.714.908.870	34,5%
311	Διαφοροποίηση	105.015.534	2,11%
312	Ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων	146.736.977	2,95%
313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	299.962.659	6,03%
321	Βασικές υπηρεσίες	109.979.463	2,21%
322	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών	234.974.795	4,72%
323	Διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς	64.987.865	1,31%
331	Κατάρτιση και ενημέρωση οικονομικών φορέων	-	0,00%
341	Απόκτηση δεξιοτήτων και εμφύχωση	4.994.732	0,10%
Σύνολο Άξονα 3	Διαφοροποίηση & Ποιότητα Ζωής	966.652.025	19,4%
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		4.974.995.173	100,00%
ΑΠΟ ΑΞΟΝΑ 1		38.513.069	13,0%
ΑΠΟ ΑΞΟΝΑ 2		0	
ΑΠΟ ΑΞΟΝΑ 3		256.753.781	87,0%
Σύνολο Άξονα 4	Leader	295.266.850	5,9%
Μέτρο 511	Τεχνική Βοήθεια	103.000.000	2,0%
	1) Λειτουργικά για το ΕΑΔ *	2.500.000	
	2) Πρόγραμμα Δράσης του ΕΑΔ	7.500.000	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		5.077.995.173	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στη χώρα μας ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η γεωργία είχε και εξακολουθεί να έχει σημαντική θέση τόσο σαν τομέας οικονομικής δραστηριότητας όσο και σαν παράγοντας διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μεγάλων περιοχών της ελληνικής επικράτειας. Η απασχόληση στον αγροτικό τομέα είναι με διαφορά πρώτη σε 8 από τις 13 Περιφέρειες της χώρας, όπως η Πελοπόννησος, η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, η Δυτική Ελλάδα, η Θεσσαλία, η Κρήτη, η Ήπειρος, η Στερεά Ελλάδα και η Δυτική Μακεδονία.²¹

Τα γενικά χαρακτηριστικά της Ελληνικής γεωργίας διαμορφώνονται από μια σειρά φυσικών και διαρθρωτικών παραγόντων (το κλίμα, το μικρό μέγεθος και ο κατακερματισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, το μεγάλο ποσοστό των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών). Η μέση γεωργική εκμετάλλευση μόλις προσεγγίζει τα 4,3 εκτάρια και περιλαμβάνει 5-6 αγροτεμάχια.

Οι ορεινές και μειονεκτικές περιοχές αποτελούν το 80% της γεωργικά εκμεταλλεύσιμης επιφάνειας της Χώρας. Η επιφάνεια αυτή ανέρχεται σε 9,1 εκατομμύρια εκτάρια, από τα οποία τα 3,9 εκατομμύρια είναι καλλιεργήσιμα και τα 5,2 εκατομμύρια είναι βοσκότοποι, ενώ τα 2,9 εκατομμύρια αποτελούν δασικές εκτάσεις.

Οι αρδευόμενες εκτάσεις αποτελούν το 37% των καλλιεργούμενων, γεγονός που δείχνει την σημαντική προσπάθεια που έγινε για την βελτίωση της παραγωγικότητας της γεωργίας. Οι φυσικές συνθήκες στην Ελλάδα ευνοούν τις μεσογειακές παραγωγές όπως είναι τα οπωροκηπευτικά, η ελαιοκαλλιέργεια, η καλλιέργειες καπνού, βάμβακας, αμπέλου, καθώς και η εκτατική αιγοπροβατοτροφία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η γεωργία στην προενταξιακή περίοδο βοήθησε σημαντικά την ελληνική οικονομία μια και η αγροτική πολιτική που ακολουθήθηκε πέτυχε να συγκρατήσει το κόστος διατροφής σε ανεκτά επίπεδα και να επιτύχει τον υψηλότερο ρυθμό μεγέθυνσης του γεωργικού προϊόντος.

Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '50 η γεωργία είχε σπουδαίο ρόλο στην Ελληνική οικονομία. Συμμετείχε σημαντικά στη δημιουργία ρυθμών μεγέθυνσης του εθνικού κεφαλαίου και του όγκου των εξαγωγών, ενώ η προσφορά της στην απασχόληση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ήταν σημαντική. Επίσης αυξημένη ήταν η συμμετοχή της στη δημιουργία Εθνικού προϊόντος. Ο πίνακας που ακολουθεί αναφέρεται στη σημασία της γεωργίας στην εθνική οικονομία. Η επίδοσή της στην δεκαετία 1950- '60 είναι αξιοσημείωτη. Χαρακτηριστικό της περιόδου αυτής ήταν ότι η γεωργία απασχολούσε το 1\2 του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων (51,3%), η συμμετοχή της στις συνολικές εξαγωγές έφτανε μέχρι και το 70%, και η συμβολή της στη δημιουργία ρυθμών μεταβολής στο ΑΕΠ και στο εθνικό εισόδημα ανέρχεται σε 27,1% και σε 32,8% αντίστοιχα. Σημαντικοί ρυθμοί συσσώρευσης κεφαλαίου στην

περίοδο αυτή οφείλονταν στην αξιοσημείωτη μεταβολή στο συσσωρευμένο κεφάλαιο της γεωργίας.

Στη **δεκαετία του '60** οι επιδόσεις της γεωργίας υστέρησαν συγκριτικά με τις αντίστοιχες του τριτογενούς τομέα. Η συμβολή της στη διαμόρφωση ρυθμών μεταβολής του εθνικού προϊόντος και εισοδήματος άρχισε να υποχωρεί.

Η ποσοτική αξιολόγηση και ο απολογισμός της συμβολής της στην οικονομική ανάπτυξη της **δεκαετίας του '70**, έχει καταγράψει χαμηλές αποδόσεις της γεωργίας οι οποίες συμβαδίζουν με χαμηλές αποδόσεις του ΑΕΠ, ενώ οι μεγάλες αποδόσεις του τριτογενούς τομέα συμβαδίζουν με μεγάλες αποδόσεις στο ΑΕΠ. Η συρρίκνωση της γεωργίας στη δεκαετία του '70 παρατηρείται σε μια περίοδο όπου η ελληνική οικονομία διεύρυνε την υπάρχουσα παραγωγική της βάση και γνώριζε μέσους ετήσιους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ της τάξης του 4,0%. Η συρρίκνωση αυτή δεν συνοδεύτηκε από αλλαγές στις διαρθρώσεις της αγροτικής παραγωγής.

Συμπερασματικά, η αλλαγή που παρατηρήθηκε στην περίοδο 1950-1980 στη συμβολή της γεωργίας στην ανάπτυξη της οικονομίας και συνεπώς οι νέες επιβαλλόμενες σχέσεις μεταξύ της γεωργίας και των άλλων τομέων της οικονομίας προέκυψαν λόγω των νέων στόχων που έθετε ο μετασχηματισμός της οικονομίας. Παρά όμως την παρατηρούμενη τάση μείωσης της συμβολής της γεωργίας στο ΑΕΠ, στην απασχόληση και στις εξαγωγές, η μη αναλογική σε σχέση με τον τριτογενή τομέα ανάπτυξή της δεν την οδήγησε σε εξαφάνιση. Παράγοντες όπως η ανεργία και ο στασιμοπληθωρισμός αποτέλεσαν εμπόδια στον μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας. Η δε ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα πραγματοποιήθηκε σε βάρος τόσο της γεωργίας όσο επίσης και του δευτερογενούς τομέα.²²

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.²³ : ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΠΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΑΝ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

Συμβολή μεταβλητών της γεωργίας στους ρυθμούς μεταβολής αντίστοιχων μεταβλητών της εθνικής οικονομίας. Μέσοι όροι.	1950-1960	1960-1970	1970-1980	1980-1990
Συσσώρευση κεφαλαίου	12,1%	13,6%	9,5%	1,9%
Δημιουργία προϊόντος (ΑΕΠ)	27,1%	21,4%	15,1%	13,4%
Αξία εισαγωγών	20,2%	14,5%	10,0%	12,5%
Αξία εξαγωγών	66,9%	55,2%	30,2%	28,2%
Διαθέσιμα αγαθά	47,0%	34,2%	24,2%	27,9%
Εισαγωγική διείσδυση	24,7%	26,1%	28,1%	34,2%
Προσφορά εργατικού δυναμικού	51,3%	46,9%	34,0%	26,0%
Πραγματοποιούμενο εθνικό εισόδημα	32,8%	23,0%	18,1%	17,4%

Ακαθάριστο Γεωργικό Προϊόν την δεκαετία 1989-1998

Διαχρονικά η πορεία του ποσοστού συμμετοχής του ΑΕΠ της Γεωργίας στο σύνολο του Α.Ε.Π. την Περίοδο 1989-1998 εμφανίζεται φθίνουσα, όπως φαίνεται αναλυτικά στον Πίνακα 2 που ακολουθεί :

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.: ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΑΕΠ.

ΕΤΟΣ	ΑΕΠ ΓΕΩΡΓΙΑΣ % ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΕΠ
1989	11,8
1990	10,5
1991	11,4
1992	9,9
1993	9,2
1994	9,8
1995	9,7
1996	8,6
1997	8,1
1998	7,9

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικών Λογαριασμών, ΕΛΣΤΑΤ

Η συμμετοχή του ποσοστού συμμετοχής της Ακαθάριστης Προϊόντος της γεωργίας στο σύνολο της οικονομίας της χώρας κατά την περίοδο 1989 – 1998 στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας παρουσιάζει σημαντική μείωση και από 11,8% το 1989, φθάνει στο 7,9% κατά το 1998. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στη μεγέθυνση του τομέα των Υπηρεσιών, με ρυθμούς πολύ μεγαλύτερους από τους αντίστοιχους αυτούς της Γεωργίας.

Αντίστοιχη είναι και η εικόνα που εμφανίζει το ποσοστό συμμετοχής της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας της γεωργίας στο σύνολο της οικονομίας της χώρας (από 11,66% το 1988 φθάνει στο 7,92% κατά το 1997), γεγονός που οφείλεται, κυρίως, στη μεγέθυνση του Τριτογενή τομέα.

Το Ακαθάριστο Προϊόν της Γεωργίας συμμετέχει κατά το έτος 1998 με ποσοστό περίπου 8% στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.: ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ % ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ (ΣΕ ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ*) ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ 2000-2010

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010**
ΕΕ 27	3,2	3,3	3,1	3,0	3,0	2,8	2,8	2,9	3,0	2,7	2,9
ΕΕ 15	3,0	2,9	2,7	2,6	2,6	2,4	2,4	2,5	2,5	2,3	2,5
Euro area (16)	3,4	3,4	3,2	3,1	3,1	2,9	2,9	3,0	3,0	2,8	2,9
ΕΛΛΑΔΑ	7,1	6,9	6,4	6,1	5,6	5,6	4,8	4,7	4,4	4,2	4,5

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία συντάκτη

* Τιμή παραγωγού: η παραγωγή αποτιμάται σε τιμές που εισπράττει ο παραγωγός, προ φορολόγησης, και συμπεριλαμβάνει τις επιδοτήσεις.

Η παραγωγή του κλάδου αποτελεί το άθροισμα της παραγωγής αγροτικών προϊόντων, και αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται από μη διαχωρίσιμες μη αγροτικές δευτερεύουσες δραστηριότητες.

** Εκτιμήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.2 Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Ο αγροτικός τομέας όπως αναφέρθηκε στον πίνακα 3 συμβάλλει με ποσοστό 4.5% στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας, απασχολεί το 12,56% του ενεργού πληθυσμού (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ απογραφής 2011 για το έτος 2010) έναντι ποσοστού 8% στο συνολικό ΑΕΠ και απασχόλησης του 16,1% του ενεργού πληθυσμού (στοιχεία 2000), κατέχει το 30% του συνόλου των εξαγωγών της χώρας ενώ, παράλληλα, δημιουργεί προϋποθέσεις ανάπτυξης σε σημαντικό αριθμό άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα της μεταποίησης (βιομηχανία τροφίμων και ποτών, κλωστοϋφαντουργία, επεξεργασία καπνού κλπ.).

Η απασχόληση στον αγροτικό τομέα της χώρας τα προηγούμενα έτη ακολουθεί την συμμετοχή της γεωργίας στο ΑΕΠ και παρουσιάζει μία συνεχή πτωτική πορεία, ακολουθώντας τη γενικότερη τάση περιορισμού της απασχόλησης στον τομέα αυτό, όπως καταγράφεται στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά με μικρότερο ρυθμό.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στο διάστημα της δεκαετίας 2000-2009 η απασχόληση στον αγροτικό τομέα της ΕΕ-27 παρουσίασε έντονα αρνητική πορεία, με ποσοστό μείωσης των απασχολούμενων, κατά μέσο όρο, της τάξεως του -24,9%. Στο ίδιο διάστημα ωστόσο, το ποσοστό μείωσης της απασχόλησης που αντιστοιχεί στην Ελλάδα είναι το μικρότερο μεταξύ όλων των χωρών μελών της ΕΕ-27 (-2,6%), ακολουθούμενο από την Ιρλανδία (-4%). Σημειώνεται ότι η μεγαλύτερη μείωση απασχόλησης καταγράφεται στα νέα κράτη μέλη, όπως η Εσθονία (-55%), η Βουλγαρία (-48%) και η Σλοβακία (-43%)²⁴.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.: ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ		ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΝΑ ΓΕΩΡΓΟ %	
	Ε.Μ.Ε. / Α.Ψ.Υ. ¹ (1.000) 2009	2009/2000 (%)	2009/2008	2009/2000
EU27	11 223	-24.9	-11.6	5.3
EU15 ²	5 424	-16.7	-11.6	-9.6
NMS12 ³	5 799	-31.2	-12.5	61.2
ΕΛΛΑΣ	571	-2.6	+0.3	-16.9
Belgium	64	-14.8	0.4	-22.1
Bulgaria	400	-48.1	-10.0	35.4
Czech Republic	134	-19.0	-17.0	54.4
Denmark	56	-26.1	4.3	-46.2
Germany	536	-21.7	-21.0	11.9

Estonia	29	-55.0	-17.6	131.4
Ireland	147	-3.9	-23.6	-30.1
Spain	909	-17.5	-1.8	-2.2
France	858	-16.6	-19.0	-19.6
Italy	1 164	-15.9	-20.6	-35.8
Cyprus	26	-15.6	0.9	-7.9
Latvia	92	-38.2	-14.8	139.6
Lithuania	147	-21.1	-16.4	69.8
Luxembourg	4	-16.3	-25.2	-35.6
Hungary	441	-34.8	-32.2	33.5
Malta	4	-10.6	7.8	1.5
Netherlands	182	-17.2	-8.5	-27.6
Austria	153	-13.5	-19.4	5.7
Poland	2 214	-11.3	-0.7	107.3
Portugal	344	-31.6	-3.8	4.9
Romania	2 148	-41.1	-18.3	37.2
Slovenia	82	-21.1	-15.2	16.6
Slovakia	82	-42.5	-12.8	51.7
Finland	87	-21.8	2.6	1.6
Sweden	63	-17.4	-6.6	33.7
United Kingdom	290	-13.2	-5.3	71.2
Norway	58	-19.3	-5.2	-25.9
Switzerland	85	-16.3	-6.8	-2.4

1. Για να ληφθεί υπόψη η μερική και η εποχιακή εργασία, η αγροτική εργασία μετριέται σε Μονάδες Ετήσιας Εργασίας που είναι η ισοδύναμη εργασία ενός πλήρως απασχολούμενου εργαζόμενου σε αγροτικές εργασίες για χρονική διάρκεια ενός έτους.

2. EU15 περιλαμβάνει τα 15 κράτη μέλη Belgium, Denmark, Germany, Ireland, Greece, Spain, France, Italy, Luxembourg, the Netherlands, Austria, Portugal, Finland, Sweden and the United Kingdom.

3. NMS12 περιλαμβάνει τα 12 Νέα Κράτη Μέλη που ενώθηκαν με την ΕΕ το 2004 και 2007: Bulgaria, the Czech Republic, Estonia, Cyprus, Latvia, Lithuania, Hungary, Malta, Poland, Romania, Slovenia and Slovakia.

4. Το Αγροτικό εισόδημα περιλαμβάνει το εισόδημα που παράγεται από τις αγροτικές δραστηριότητες (καθώς επίσης και τις αδιάσπαστες μη γεωργικές, δευτεροβάθμιες δραστηριότητες) κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης λογιστικής περιόδου, ακόμα κι αν σε ορισμένες περιπτώσεις τα αντίστοιχα εισοδήματα δεν θα παραληφθούν μέχρι μια μεταγενέστερη ημερομηνία.

Επομένως, δεν αποτελεί το εισόδημα που παραλαμβάνεται ουσιαστικά κατά την διάρκεια της ίδιας λογιστικής περιόδου. Επιπλέον, δεν πρέπει να υπάρξει σύγχυση με το συνολικό οικογενειακό εισόδημα, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνει το εισόδημα από άλλες πηγές (μη γεωργικές δραστηριότητες, μισθοί, κοινωνικές παροχές, εισόδημα από εκμετάλλευση ιδιοκτησίας).

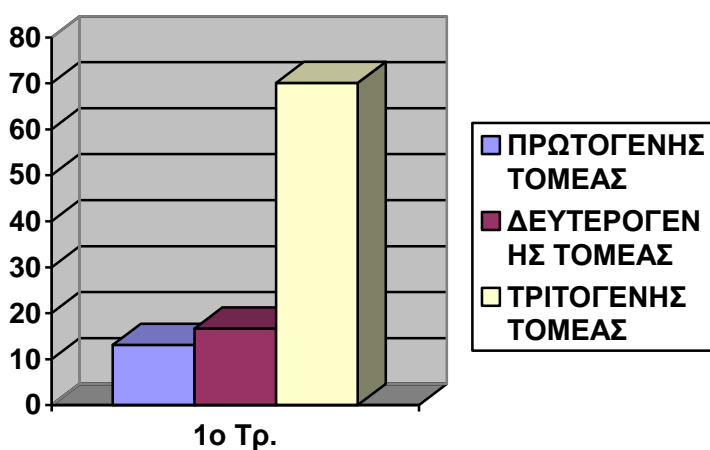
Πηγή: EUROSTAT NEWS RELEASE 66/2010 - 7 May 2010- Επεξεργασία συντάκτη

Κατά το Γ' Τρίμηνο του 2012 ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε σε 3.739.018 άτομα και των ανέργων σε 1.230.918. Το ποσοστό ανεργίας ήταν **24,8%**, έναντι **23,6%** του προηγούμενου τριμήνου και **17,7%** του αντίστοιχου τριμήνου 2011.

Η απασχόληση μειώθηκε κατά 1,4% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 8,3% σε σχέση με το Γ' Τρίμηνο του 2011. Ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε κατά 5,3% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 40,2% σε σχέση με το Γ' Τρίμηνο του 2011.

Εξετάζοντας την εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων, μεταξύ των τομέων παραγωγής, παρατηρούμε ότι σε όλους τους τομείς το 2012²⁵ παρατηρείται μείωση στον αριθμό των απασχολούμενων σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2011. **Στον πρωτογενή τομέα η μείωση ανέρχεται σε -2,5%, στο δευτερογενή -13,8% και στο τριτογενή -8,0%.** Στο Διάγραμμα ΧΧ3 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων κατά τομέα της οικονομίας για το Γ' Τρίμηνο του 2012.

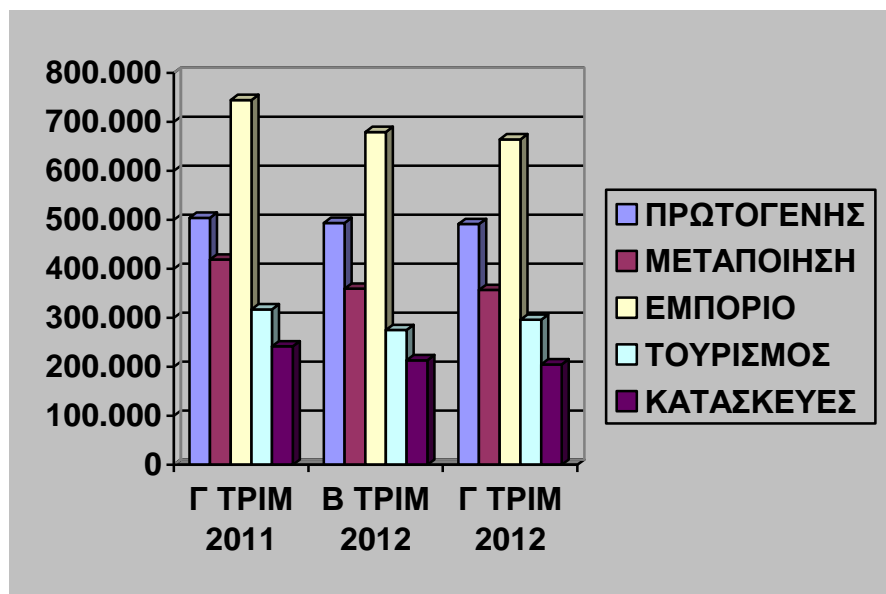
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ, ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ. Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2012

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Γ' τρίμηνο 2012, Δημιουργία συντάκτη

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Γ τρίμηνο 2012, Δημιουργία συντάκτη

Αντίστοιχα μεταξύ όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ – 08) που παρακολουθεί η Στατιστική Αρχή ο αγροτικός τομέας με **491.500** απασχολούμενους και ποσοστό **13,1%**, καλύπτει αμέσως μετά το εμπόριο (664.600 και **16,88%**), τον μεγαλύτερο αριθμό, με απόσταση από τον κλάδο της μεταποίησης (356.900 και **9,55%**), του τουρισμού (296,0 και **7,91%**) και των κατασκευών (204.800 και **5,48%**).

ΠΙΝΑΚΑΣ 11.: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ, ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Απασχολούμενοι ηλικίας 15 ετών και άνω, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ²			
Σε χιλιάδες			
Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ – 08)	Γ' Τρίμηνο 2011	Β' τρίμηνο 2012	Γ' Τρίμηνο 2012
Σύνολο	4.079,3	3.793,1	3.739,0
Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία	504,1	494,0	491,5
Ορυχεία και Λατομεία	12,6	10,3	12,7
Μεταποίηση	419,0	359,5	356,9
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	25,4	26,0	27,3
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	26,3	20,3	22,9
Κατασκευές	241,8	213,5	204,8
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	744,8	679,4	664,6
Μεταφορά και αποθήκευση	196,8	182,7	185,2
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης	317,4	275,1	296,0
Ενημέρωση και επικοινωνία	70,8	72,2	68,0
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	115,2	122,4	106,1
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	6,3	6,5	6,3
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	213,0	220,5	223,4
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	74,4	72,3	64,8
Δημόσια διοίκηση και άμυνα. Υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	359,0	323,7	327,3
Εκπαίδευση	304,3	306,3	287,6
Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας	241,3	230,0	219,9
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	49,7	41,8	40,6
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	86,4	75,9	77,6
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	68,2	58,4	54,1
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	2,6	2,2	1,6

Πρωτεύουσα σημασία αποκτά η απασχόληση στον αγροτικό τομέα σε **8 από τις 13 Περιφέρειες της χώρας**, όπως

- η **Πελοπόννησος** (πρώτη με ποσοστό 29,9%, έναντι του επόμενου κλάδου, του εμπορίου, με ποσοστό 13,1%),
- η **Ανατολική Μακεδονία και Θράκη** (με ποσοστό 28,7% έναντι του 19,2% του εμπορίου),
- η **Δυτική Ελλάδα** (26,1% έναντι 17% του εμπορίου),
- η **Θεσσαλία** (με ποσοστό 25%, έναντι 15,1% του εμπορίου),
- η **Κρήτη** (20,7% έναντι του 17% του εμπορίου και 16,2% του τουρισμού)
- η **Ήπειρος** (19,5% έναντι του 16,2% του εμπορίου)
- η **Στερεά Ελλάδα** (19,3% έναντι του 16,6% του εμπορίου), και
- η **Δυτική Μακεδονία** (18,6% έναντι του 13,2% του εμπορίου).

ΠΙΝΑΚΑΣ 12.: ΑΝΑΛΟΓΙΑ % ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Γ' Τρίμηνο 2012						
	Σύνολο Χώρας	Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	Κεντρική Μακεδονία	Δυτική Μακεδονία	Ήπειρος	Θεσσαλία	Ιόνιοι Νήσοι
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία	13,1	28,7	13,9	18,6	19,5	25,0	18,1
Ορυχεία και Λατομεία	0,3	0,3	0,2	4,7	0,1	0,3	0,0
Μεταποίηση	9,5	8,2	10,8	10,6	7,8	8,8	5,5
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	0,7	0,2	0,6	4,4	0,6	0,6	0,0
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	0,6	0,8	0,5	0,4	0,8	0,9	0,1
Κατασκευές	5,5	5,4	4,3	6,6	9,9	5,4	5,8
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	17,8	14,1	19,2	13,2	16,2	15,1	16,7
Μεταφορά και αποθήκευση	5,0	2,9	4,0	2,6	4,1	3,0	4,7
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης	7,9	5,0	7,1	6,8	8,1	6,9	21,1
Ενημέρωση και επικοινωνία	1,8	0,4	1,3	0,2	0,7	0,9	0,4
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	2,8	2,3	2,8	1,3	0,4	1,0	1,1
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,2
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	6,0	3,2	6,5	3,1	2,9	5,1	3,7
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	1,7	1,5	2,0	0,5	1,1	0,7	1,6
Δημόσια διοίκηση και άμυνα. Υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	8,8	12,5	7,2	7,8	8,8	8,3	6,2
Εκπαίδευση	7,7	6,4	9,3	9,6	8,1	8,2	6,0
Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας	5,9	5,4	6,0	3,5	8,1	5,7	3,0
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	1,1	0,3	1,4	2,4	0,7	0,7	0,9
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	2,1	1,7	2,2	3,3	1,6	2,3	2,8
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	1,4	0,4	0,9	0,2	0,3	1,2	2,1
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 13.: ΑΝΑΛΟΓΙΑ % ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Γ' Τρίμηνο 2012						
	Δυτική Ελλάδα	Στερεά Ελλάδα	Αττική	Πελοπόννησος	Βόρειο Αιγαίο	Νότιο Αιγαίο	Κρήτη
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία	26,1	19,3	0,8	29,9	13,2	9,9	20,7
Ορυχεία και Λατομεία	0,0	1,3	0,1	0,3	0,0	1,5	0,1
Μεταποίηση	6,5	15,9	10,5	8,3	7,9	7,6	6,0
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	0,5	0,9	0,8	0,7	0,6	1,5	0,4
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	0,6	0,7	0,7	0,1	0,3	1,5	0,3
Κατασκευές	6,2	5,7	4,5	7,3	6,4	10,2	6,3
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	17,0	16,6	19,6	13,1	21,3	16,7	17,0
Μεταφορά και αποθήκευση	4,5	3,6	7,0	4,2	3,9	4,6	3,5
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης	6,8	9,5	5,8	7,4	8,8	18,2	16,2
Ενημέρωση και επικοινωνία	1,0	0,6	3,4	0,8	0,4	1,0	0,8
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	1,0	1,2	4,8	2,0	1,6	0,7	1,6
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,2	0,0	0,3	0,2	0,0	0,0	0,2
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	3,9	3,1	8,5	3,4	5,7	4,5	4,0
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	0,4	1,9	2,4	0,5	1,3	2,3	1,7
Δημόσια διοίκηση και άμυνα. Υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	7,5	7,1	10,2	7,7	14,0	5,6	6,5
Εκπαίδευση	9,1	6,5	7,8	5,2	7,2	6,8	5,5
Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας	6,3	3,4	7,1	4,3	4,2	3,6	4,6
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	0,4	0,5	1,3	1,5	1,1	1,1	1,0
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	1,5	1,7	2,0	2,2	2,0	2,1	2,4
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	0,7	0,6	2,5	0,9	0,1	0,7	1,1
Δραστηριότητες ετερόδοκων οργανισμών και φορέων	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Στο διάστημα της τριετίας **2008 - 2010**, παρά την οικονομική κρίση που είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της απασχόλησης στους περισσότερους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, στον αγροτικό τομέα καταγράφεται αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων, συνεχίζοντας μια τάση που άρχισε από το τέλος του 2008, η οποία συνδέεται με τον αυξημένο αριθμό των

νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας που ξεκινούν από τον αγροτικό τομέα, αλλά και με τη μετακίνηση εργαζομένων από άλλους τομείς της οικονομίας. Η τάση δεν συνεχίστηκε το 2011 έχουμε πλέον σταθεροποίηση με ελαφριά μείωση αλλά με πολύ πιο ήπιο ρυθμό από τους άλλους κλάδους.

Αναλυτικά στην αγορά εργασίας του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα οικονομικής δραστηριότητας της χώρας συνεχίζεται η επιδείνωση των βασικών δεικτών επίδοσης σε όρους απασχόλησης και ανεργίας, χωρίς να υπάρχουν προς το παρόν σαφείς νεότερες ενδείξεις ανάκαμψης²⁶, στην αγορά εργασίας του αγροτικού τομέα παρατηρείται αύξηση της απασχόλησης - κατά 7% στην τριετία 2008-2010, η οποία αντιστοιχεί σε 38.000 νέες θέσεις εργασίας. Η εξέλιξη αυτή θεωρείται ιδιαίτερης σημασίας, μια από τη μια πλευρά οι βραχυχρόνιες προοπτικές της απασχόλησης παραμένουν αρνητικές σε όλους τους κλάδους²⁷. Το ποσοστό ανεργίας συνεχώς μεγεθύνεται αφού στο τέλος του Γ τριμήνου 2012 ήταν **24,8%**, έναντι **23,6%** του προηγούμενου τριμήνου, **17,7%** του αντίστοιχου τριμήνου 2011, 14,8% το 2010 και 10,2% το 2009.

Από την ανάλυση ορισμένων ποιοτικών χαρακτηριστικών της αύξησης αυτής, συμπεραίνονται, συνοπτικά, τα ακόλουθα.²⁸

- 1.** Ο αγροτικός τομέας απασχολεί το 2010, αμέσως μετά το εμπόριο, το μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων, που εκτιμώνται σε 551,3 χιλ., καλύπτοντας ποσοστό της τάξεως του 12,5% στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας.
- 2.** Το 2010 σε σύγκριση με το 2008 οι νέες θέσεις εργασίας στον πρωτογενή τομέα είναι της τάξεως των 38.000 και πλέον, από τις οποίες το 95% αναλογεί στην γεωργία και το υπόλοιπο στην αλιεία. Στο διάστημα αυτό, συγκριτικά, ανακτήθηκε σχεδόν στο σύνολό της η απώλεια των θέσεων εργασίας της περιόδου 2005-2008.
- 3.** Σε περιφερειακό επίπεδο μόνο η Πελοπόννησος και η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων παρουσιάζουν μείωση της απασχόλησης κατά το διάστημα 2008-2010, ενώ όλες οι άλλες Περιφέρειες καταγράφουν σημαντική αύξηση, με μεγαλύτερα ποσοστά στις Περιφέρειες Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου, Θεσσαλίας, Αττικής, Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου.
- 4.** Αναφορικά με τη θέση στο επάγγελμα διαπιστώνεται σημαντική αύξηση στην κατηγορία των μισθωτών που απασχολούνται στον αγροτικό τομέα, κατά 40%, με αποτέλεσμα τη σημαντική συνεισφορά στη μερική απασχόληση. Το στοιχείο αυτό αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα ενόψει της δυσκολίας ανεύρεσης εργασίας πλήρους απασχόλησης στους άλλους κλάδους της οικονομίας.

Οι αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό συνεχίζουν να αποτελούν τη δεσπόζουσα επαγγελματική κατηγορία μεταξύ των απασχολουμένων, ενώ καταγράφεται μείωση της απασχόλησης στην κατηγορία των βοηθών στις οικογενειακές επιχειρήσεις.

5. Ο κλάδος των δενδρωδών καλλιεργειών, περιλαμβανομένων και των αμπελώνων, απορρόφησε στο διάστημα της αναφερόμενης τριετίας περισσότερες από 27.000 επιπλέον θέσεις εργασίας. Ιδιαίτερα σημαντική αύξηση, με υπερδιπλασιασμό της απασχόλησης, καταγράφεται στον κλάδο των υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τη γεωργία, ενώ αισθητή αύξηση παρουσιάζουν και άλλοι επιμέρους τομείς, όπως η αλιεία (+17%) οι μικτές γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες (12%) και η κτηνοτροφία (9%). Έντονα αρνητική εξέλιξη σημειώνει η απασχόληση στον κλάδο του πολλαπλασιαστικού υλικού και των φυτωρίων, ενώ σημαντική κάμψη καταγράφεται και στον τομέα της δασοπονίας. Οι αροτραίες καλλιέργειες, με μια περιορισμένη αύξηση της απασχόλησης (+3%) συνεχίζουν να αποτελούν το σημαντικότερο κλάδο εργασίας στον αγροτικό τομέα.

6. Σε επίπεδο χώρας προκύπτει σημαντικότερη αύξηση της απασχόλησης στη μεσαία κατηγορία ηλικιών (45-64 ετών), αναφερόμενη κυρίως στη Δυτική Μακεδονία, στη Δυτική Ελλάδα και στη Θεσσαλία. Εντυπωσιακή ωστόσο είναι η ποσοστιαία αύξηση της απασχόλησης στη νεότερη ηλικιακή ομάδα (15-44 ετών) που σημειώνεται στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+55,1%) και της Κρήτης (+31%). Παραμένουν οι διαρθρωτικές αδυναμίες στη δομή της απασχόλησης της Ηπείρου, με μικρή αύξησή της, προερχόμενη κυρίως από τις μεγαλύτερες κλάσεις ηλικίας.

7. Τα γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα αποτελούν ένα σημαντικό παράγοντα παραγωγής ενέργειας. Η ορθή διαχείριση αυτών εκτός του ότι θα έχει ως αποτέλεσμα τη μη επιβάρυνση του περιβάλλοντος, επιπλέον μπορεί να θεωρηθούν ως μια πολύ αξιόλογη πηγή ενέργειας και εισοδήματος, σε μια εποχή όπου οι φυσικοί πόροι εξαντλούνται ολοένα και περισσότερο.²⁹

8. Το μέλλον της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, οφείλεται να ενθαρρυνθεί και υποστηριχθεί, κατά προτεραιότητα, ώστε η τάση αύξησης της απασχόλησης και της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας να αποκτήσει μονιμότερο χαρακτήρα **αφού τονίζεται τόσο στην έκθεση του FAO, όσο και από επίσημα χείλη της ΕΕ ότι μεγαλύτερη και δυσκολότερη πρόκληση σήμερα είναι η αύξηση της ζήτησης των τροφίμων, που εκτιμάται να αυξηθεί κατά 70% στα επόμενα 50 χρόνια.**³⁰

Παράλληλα, οφείλεται να διερευνηθούν τα αίτια περιορισμού της απασχόλησης σε ορισμένες Περιφέρειες κρίσιμης σημασίας για τον πρωτογενή τομέα της οικονομίας. Οπού απαιτείται να ληφθούν άμεσα μέτρα με ειδικά προγράμματα για τη στήριξή της, χωρίς να αποτελέσουν κρατική ενίσχυση, αλλά και μέτρα αναπτυξιακού χαρακτήρα με στόχο την ανάκαμψή της.

Κρίνεται αναγκαία η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας των νέων αγροτών. Η δημιουργία και η λειτουργία δομών προσανατολισμένων στους νέους αγρότες οφείλεται να ενταχθεί ως δράση στα περιφερειακά προγράμματα, ώστε να υποστηρίζει την υποδοχή και την εγκατάστασή τους στον τομέα - και όχι μόνο.

Τέλος είναι σημαντικό να αναπτύξουμε μια «**άλλη γεωργία**» που δεν βασίζεται στις επιδοτήσεις και είναι βιώσιμη, αλλά να φροντίσουμε να νιώσει ο Ευρωπαίος καταναλωτής την ανάγκη να φέρει την ποικιλία στο πιάτο του με μια γεωργία τοπική, βασισμένη σε μικρές εκμεταλλεύσεις σε όλη την ΕΕ. Σήμερα υπάρχουν οι εθνικές και διεθνείς αγορές αλλά και μια ολόκληρη τοπική γεωργία από την οποία ζουν εκατομμύρια παραγωγοί και η οποία παράγει προϊόντα ποιότητας, με πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που πρέπει να γίνουν γνωστά σε όλες τις χώρες.

Οι προτεραιότητες και οι τομείς δράσης θα είναι:

- ▶ ποιότητα και το περιβάλλον,
- ▶ οργάνωση και διοίκηση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων,
- ▶ εκτίμηση του κόστους παραγωγής,
- ▶ υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων,
- ▶ πιστοποίηση,
- ▶ κατανόηση των μηχανισμών λειτουργίας της αγοράς και των απαιτήσεων των καταναλωτών,
- ▶ οργάνωση και διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας,
- ▶ μάρκετινγκ αγροτικών προϊόντων και
- ▶ υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14.: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ (ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ)

Έτος	Σύνολο απασχολουμένων	Απασχόληση πρωτογενούς τομέα			Ποσοστό %
		Γεωργία	Αλιεία	Σύνολο	
2000	4.255,11	693,75	28,70	722,45	16,97
2001	4.265,46	644,84	27,19	672,03	15,75
2002	4.349,83	638,14	25,77	663,91	15,26
2003	4.430,90	642,88	24,48	667,36	15,06
2004	4.468,89	530,94	24,18	555,12	12,42
2005	4.535,82	527,81	26,30	554,11	12,21
2006	4.647,19	518,79	27,01	545,80	11,74
2007	4.509,90	503,93	15,80	519,73	11,52
2008	4.559,40	502,89	13,91	516,80	11,33
2009	4.508,70	525,26	11,29	536,55	11,90
2010*	4.418,50	539,06	16,07	555,13	12,56

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ, Έρευνες Εργατικού Δυναμικού. Τα στοιχεία του 2010* αφορούν στο μέσο όρο των τριμήνων α', β' και γ'.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ - ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2010/2008³¹

Περιφέρειες	2008	2009	2010	Μεταβολή 2010/2008
Αν. Μακεδ. & Θράκη	57.072	60.353	58.810	3,0%
Κεντρ. Μακεδ.	91.017	92.151	95.986	5,5%
Δυτ. Μακεδονία	18.514	20.896	19.486	5,3%
Ήπειρος	25.156	27.102	27.859	10,7%
Θεσσαλία	60.272	60.965	70.834	17,5%
Ιόνιοι Νήσοι	15.467	16.571	14.657	-5,2%
Δυτική Ελλάδα	56.231	61.431	63.198	12,4%

Στερεά Ελλάδα	41.932	40.858	45.595	8,7%
Αττική	15.297	15.996	17.467	14,2%
Πελοπόννησος	77.207	77.892	70.178	-9,1%
Βόρειο Αιγαίο	9.495	9.222	10.211	7,5%
Νότιο Αιγαίο	7.877	8.437	9.597	21,8%
Κρήτη	41.297	44.686	51.235	24,1%
Σύνολο	516.834	536.559	555.112	+7%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ. Τα στοιχεία του 2010 αφορούν στο μέσο όρο των τριμήνων α', β' και γ'.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΘΕΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ 2010/2008

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Μεταβολή 2010/2008
Αυτοπασχολούμενος με προσωπικό	37.643	36.661	40.507	40.875	46.401	48.518	18,70%
Αυτοπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	328.114	325.375	314.073	321.786	335.636	349.129	8,50%
Μισθωτός	35.809	35.183	34.880	38.477	48.627	54.049	40,47%
Βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση	140.434	136.096	130.264	115.697	105.896	103.416	-10,61%
Σύνολο	542.001	533.316	519.725	516.834	536.559	555.112	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ. Τα στοιχεία του 2010 αφορούν στο μέσο όρο των τριμήνων α', β' και γ'.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας πρωτογενούς τομέα	2008	2009	2010	Μεταβολή 2010/2008 %
Αροτραίες καλλιέργειες	222.428	222.553	229.127	3%
Δενδρώδεις καλλιέργειες, αμπέλια, φυτά και μπαχαρικά	161.167	174.903	188.770	17%
Πολλαπλασιαστικό Υλικό, φυτώρια	18.192	10.520	7.562	-58%
Κτηνοτροφία	50.192	55.898	54.561	9%
Μικτές γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες	39.885	47.433	44.611	12%
Θήρα	359	350	0	-100%
Δασικός Τομέας	6.938	6.019	5.190	-25%
Υπηρεσίες	3.768	7.593	9.226	145%
Αλιεία	11.111	8.713	13.037	17%
Υδατοκαλλιέργεια	2.795	2.578	3.029	8%
Σύνολο	516.834	536.559	555.112	7%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ. Τα στοιχεία του 2010 αφορούν στο μέσο όρο των τριμήνων α', β' και γ'.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2008			2009			2010			ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2010/2008		
	15-44	45-64	65-75 ⁺	15-44	45-64	65-75 ⁺	15-44	45-64	65-75 ⁺	%		
Αν. Μακεδ. & Θράκη	26.771	27.876	2.425	26.799	30.742	2.812	24.005	32.137	2.668	-10,3%	15,3%	10,0%
Κεντρ. Μακεδ.	43.147	44.589	3.280	42.160	47.583	2.408	42.198	51.375	2.412	-2,2%	15,2%	-26,5%
Δυτ. Μακεδονία	8.272	8.728	1.514	8.460	10.666	1.770	7.017	11.497	972	-15,2%	31,7%	-35,8%
Ήπειρος	8.142	14.699	2.315	8.128	15.746	3.228	8.728	15.206	3.925	7,2%	3,4%	69,5%
Θεσσαλία	23.490	29.930	6.853	22.212	31.602	7.151	26.057	36.516	8.261	10,9%	22,0%	20,5%
Ιόνιοι Νήσοι	5.821	8.795	851	5.848	9.850	872	4.686	9.636	335	-19,5%	9,6%	-60,6%
Δυτική Ελλάδα	28.719	26.120	1.392	30.231	29.280	1.921	29.452	32.087	1.658	2,6%	22,8%	19,1%
Στερεά Ελλάδα	18.447	19.972	3.513	18.246	19.708	2.903	19.852	22.066	3.677	7,6%	10,5%	4,7%
Αττική	6.705	6.875	1.717	6.705	7.996	1.295	7.279	8.339	1.849	8,6%	21,3%	7,7%
Πελοπόννησος	30.649	38.044	8.514	29.482	40.282	8.128	26.451	38.277	5.450	-13,7%	0,6%	-36,0%
Βόρειο Αιγαίο	4.878	4.193	425	4.729	4.219	274	5.316	4.593	303	9,0%	9,6%	-28,8%
Νότιο Αιγαίο	2.789	4.526	562	3.314	4.496	628	4.325	4.788	484	55,1%	5,8%	-13,9%
Κρήτη	15.236	20.609	5.452	16.590	22.745	5.351	19.977	25.577	5.681	31,1%	24,1%	4,2%
Σύνολο	223.066	254.955	38.813	222.905	274.914	38.740	225.345	292.092	37.676	1,02%	14,57%	-2,93%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ. Τα στοιχεία του 2010 αφορούν στο μέσο όρο των τριμήνων α', β' και γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.3 ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα και πριν την έναρξη της οικονομικής ύφεσης, ο αγροτικός τομέας κατέγραφε μεγάλη κάμψη, με σημαντική μείωση στο αγροτικό εισόδημα, ιδιαίτερα έντονη κατά το 2008 **καταγράφοντας πτώση της τάξεως των 14 ποσοστιαίων μονάδων**, απώλεια στην αξία της φυτικής, κυρίως παραγωγής και πτώση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε βασικές τιμές. Μετά από μία μικρή ανάκαμψη κατά τα έτη **2007 (+8.1)** και **2009 (+2.1%)** το αγροτικό εισόδημα στην Ελλάδα **μειώθηκε εκ νέου σημαντικά τόσο κατά τα έτη 2010 (-8.3%), 2011 (-5.3%) και 2012 (-2%)**.

Παρά τις δυσμενείς αυτές εξελίξεις, η θέση του αγροτικού τομέα στην ελληνική οικονομία εξακολουθεί να παραμένει σημαντική, κρινόμενη από τη σημαντική συμβολή του στην απασχόληση, η οποία μάλιστα παρουσίασε άνοδο κατά τη διάρκεια της τριετίας 2008-2010, όσο και από τη συμμετοχή του στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, που αποκτά βαρύνουσα σημασία σε ορισμένες περιφέρειες της χώρας.

Όπως εξάλλου έχει επισημανθεί και σε προηγούμενες αναφορές, ο αγροτικός τομέας αποτελεί βασικό τροφοδότη σειράς προϊόντων και υπηρεσιών, ιδιαίτερης σημασίας για τη βιομηχανία τροφίμων και ποτών, η οποία αποτελεί σταθερά τον κινητήριο μοχλό της μεταποίησης, αλλά και από τη συνεισφορά των αγροτικών προϊόντων στο εξωτερικό εμπορικό ισοζύγιο της χώρας, που παρουσιάζει σταθερότητα και δυναμισμό ακόμα και στην περίοδο της ύφεσης στην οικονομία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 19.: ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΑΝΑ ΑΓΡΟ-ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ)

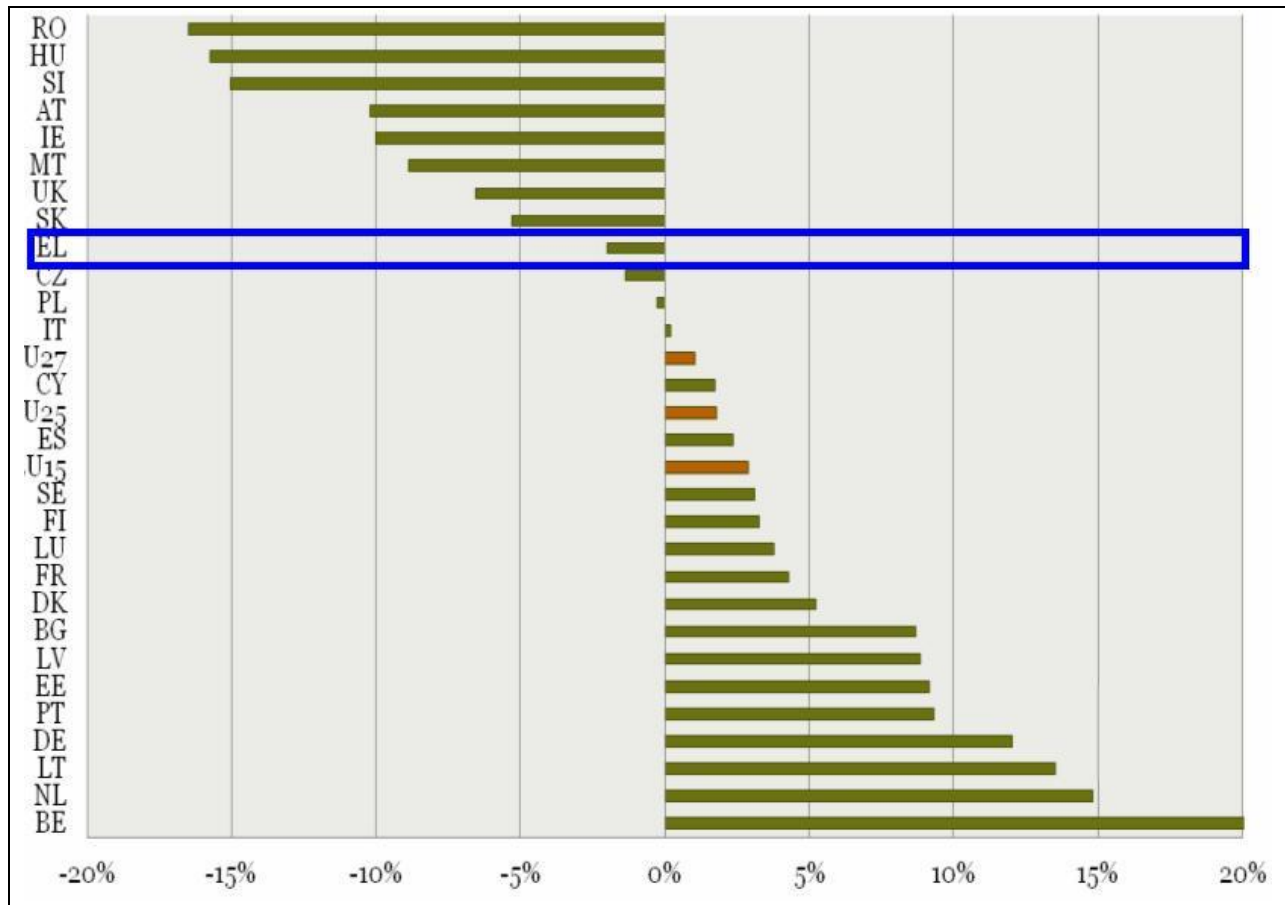
	ΕΕ-27		ΕΕ-16		Ελλάδα	
	Δείκτης Α (2005=100)	Μεταβολή (%)	Δείκτης Α (2005=100)	Μεταβολή (%)	Δείκτης Α (2005=100)	Μεταβολή (%)
2006	103.9	+3.9	103.0	+3.0	95.2	-5.2 ▼
2007	114.3	+ 10.0	110.9	+7.7	102.9	+8.1
2008	110.4	-3.4	102.0	-8.0	88.5	-14.0 ▼
2009	98.5	-10.8	89.9	-11.8	90.4	+2.1
2010	111.1	+12.8	100.9	+12.2	83.5	-8.3 ▼
2011	118.3	+6.5	102.9	+1.9	79.1	-5.3 ▼
2012		+1				-2 ▼

Πηγή: Eurostat, 194/2011 - 20 December 2011, Ίδια επεξεργασία

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ Eurostat 179/2012 - 12 December 2012

Σωρευτικά, στο διάστημα της εξαετίας 2006 - 2011 το αγροτικό εισόδημα στην Ελλάδα, όπως εκτιμάται από τη Eurostat, μειώθηκε κατά 20,9 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ στο ίδιο διάστημα, το αγροτικό εισόδημα στην ΕΕ – 27 αυξήθηκε κατά 18,3 % αν και στις χώρες της ευρωζώνης αυξήθηκε μεν αλλά μόνο κατά 2,9 % περίπου. Είναι προφανής η σημαντική διεύρυνση της απόκλισης του αγροτικού εισοδήματος στην Ελλάδα, τόσο σε σχέση με το μέσο όρο της ΕΕ – 27, όσο και σε σχέση με το μέσο όρο των χωρών της ευρωζώνης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.: ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ (ΑΝΑ ΑΓΡΟ-ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ)

Το "γράφημα" που δείχνει το αυξημένο κατά +1% το 2012 (συγκρινόμενο με το 2011) το αγροτικό εισόδημα (ανά αγρο-εργαζόμενο) στην ΕΕ-27 αλλά μειωμένο κατά -2% στην Ελλάδα.

Πηγή Eurostat 179/2012 - 12 December 2012

Σύμφωνα επίσης με τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, που προέρχεται από πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, ο Δείκτης Α σε σταθερές τιμές 2005, που αποτιμά το αγροτικό εισόδημα σε πραγματικές τιμές, ανήλθε κατά το 2011 στο επίπεδο των 79 μονάδων, δηλαδή υπολείπεται κατά 21 μονάδες από το εκείνο του έτους 2005. Το στοιχείο αυτό **κατατάσσει την Ελλάδα στις τελευταίες θέσεις ως προς το επίπεδο του Δείκτη Α του αγροτικού εισοδήματος**, λίγο πιο πάνω από τη Μάλτα (72 μονάδες) και από το Λουξεμβούργο (77 μονάδες). Όπως φαίνεται στα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, ο Δείκτης αυτός βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από το μέσο όρο των χωρών της ΕΕ-27 (118.3).

ΠΙΝΑΚΑΣ 20.: ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΑΝΑ ΑΓΡΟ-ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ) 2011/2010 ΣΤΗΝ ΕΕ-27

Χώρες	Μεταβολή %	Δείκτης Α έτους 2010 (2005=100)	Χώρες	Μεταβολή %	Δείκτης Α έτους 2010 (2005=100)
ΕΕ-27	+6.7	118.3	Ιταλία	+11.4	89.1
Ρουμανία	+43.7	126.0	Σλοβενία	+7.1	108.0
Ουγγαρία	+41.8	174.7	Λιθουανία	+4.2	125.9
Ιρλανδία	+30.1	112.7	Ην. Βασίλειο	+4.0	144.1
Σλοβακία	+25.3	143.4	Σουηδία	+2.1	125.0
Λουξεμβούργο	+25.2	77.0	Κύπρος	+1.4	93.3
Τσεχία	+23.5	159.6	Ισπανία	-0.3	98.6
Βουλγαρία	+23.2	152.2	Γαλλία	-2.6	110.0
Δανία	+20.2	136.7	Ελλάδα	-5.3	79.1
Εσθονία	+19.4	187.3	Ολλανδία	-8.1	103.5
Γερμανία	+14.7	129.8	Φινλανδία	-9.6	119.8
Πολωνία	+14.2	129.8	Πορτογαλία	-10.7	86.3
Λετονία	+12.3	151.1	Μάλτα	-21.2	72.1
Αυστρία	+12.2	121.3	Βέλγιο	-22.5	109.3

Πηγή : Eurostat, 194/2011 - 20 December 2011.

Κρίσιμη παράμετρος της πτώσης του αγροτικού εισοδήματος παραμένει η σημαντική **αύξηση του κόστους παραγωγής**, όπως εκφράζεται από το μέσο γενικό δείκτη εισροών, ο οποίος αυξήθηκε **κατά 11% το 2008** και **κατά 4% περίπου το 2010**. Το **2011** η άνοδος του μέσου γενικού δείκτη εισροών, σύμφωνα με τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας, καταγράφει νέα σημαντική αύξηση, **της τάξεως των 8,7 ποσοστιαίων μονάδων**, προερχόμενη κυρίως από τη σημαντική αύξηση (Δεκ. 2011-Δεκ. 2010) στους δείκτες της ενέργειας (12,6%), των λιπασμάτων (10,4%) και των ζωοτροφών (8%).

Από την άλλη πλευρά, **σημαντική κάμψη καταγράφεται κατά το 2011 στις τιμές παραγωγού** ορισμένων σημαντικών προϊόντων της φυτικής παραγωγής, ιδιαίτερα έντονη στο βαμβάκι - με μεγάλη μείωση του δείκτη εκροών το Δεκέμβριο του 2011 (-11,8%), στα πορτοκάλια (-19%), στις πατάτες (-17,6%) και σε ορισμένα είδη κηπευτικών (ενδεικτικά όπως στο λάχανο : -18,3% και στη νωπή τομάτα : -11,1%), με συνέπεια **την πτώση του γενικού δείκτη εκροών (-1,1%)** σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί.

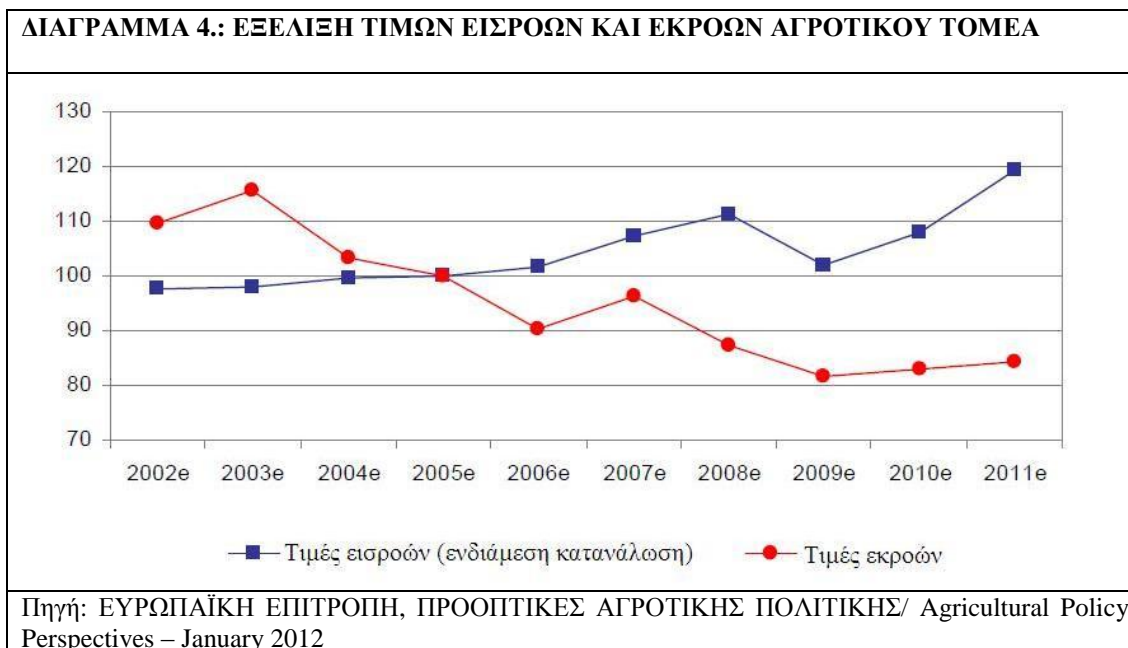
Οι εξελίξεις αυτές κατά **το 2011** επέδρασαν αρνητικά στο αγροτικό εισόδημα, εξαιτίας της σημαντικής αύξησης του κόστους παραγωγής (+8,7%) σε σχέση με το 2010, ενώ οι τιμές παραγωγού δείχνουν πτώση (-1,1%), με αποτέλεσμα να **διαμορφώνεται ένας ιδιαίτερα υψηλός αρνητικός δείκτης εισοδήματος (-9,8%)**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 21.: ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ (ΧΩΡΙΣ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ)

	Κόστος παραγωγής		Τιμές παραγωγού		Διαφορά
	Μέσος Γενικός Δείκτης Εισροών (2005=100)	Μεταβολή (%)	Μέσος Γενικός Δείκτης Εκροών (2005=100)	Μεταβολή (%)	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(2-4)
2006	103.9	3.9	107,5	7.5	3.6
2007	110.5	6.4	118,9	10.6	4.2
2008	122.7	11.0	114,9	- 3.4	-14,4
2009	115.4	- 6.0	112,4	- 2.2	3.8
2010	120.2	4.2	127,5	13.5	9.3
2011*	130.6	8.7	126,1	-1.1	-9.8

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ, * Εκτίμηση μέσης ετήσιας σταθμικής μεταβολής.

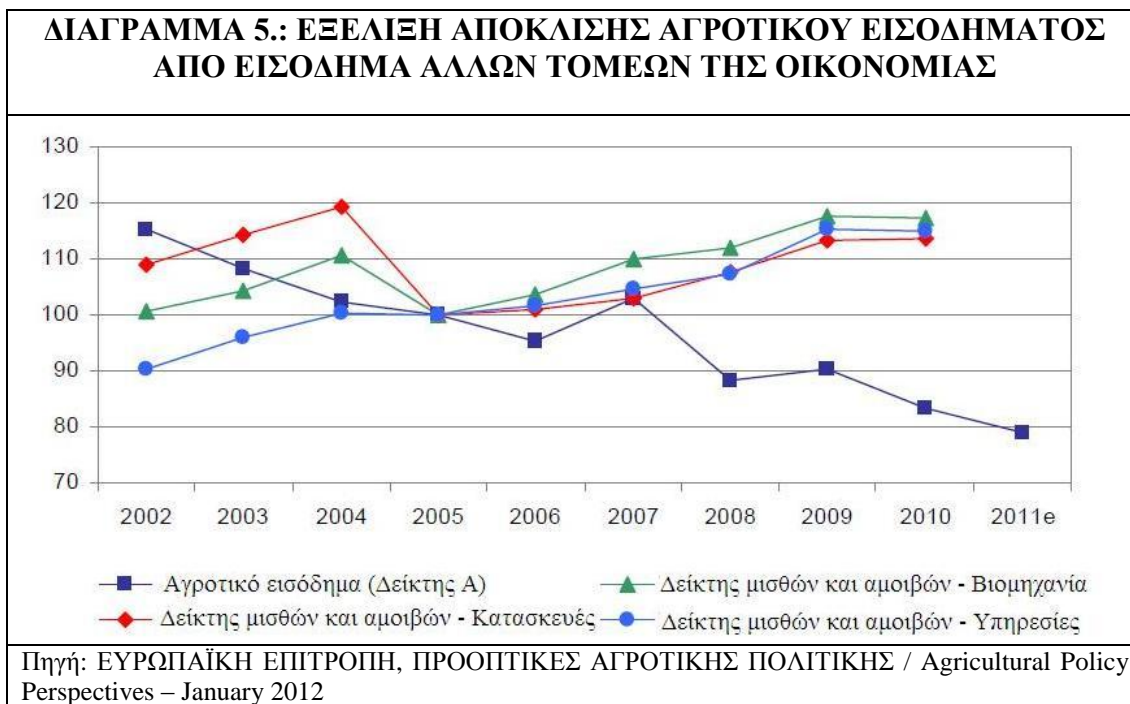
Οι αρνητικές αυτές εξελίξεις στο αγροτικό εισόδημα της χώρας επιβεβαιώνονται και σε πρόσφατη έκδοση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία, **στο διάστημα των τελευταίων ετών, διευρύνεται συνεχώς το άνοιγμα του κόστους των εισροών σε βάρος των τιμών παραγωγού**, με αποτέλεσμα τη συνεχή και διαρκή μείωση του αγροτικού εισοδήματος, όπως χαρακτηριστικά αποτυπώνεται στο **διάγραμμα** που ακολουθεί.

Οι εξελίξεις αυτές είχαν ως συνέπεια τη μεγέθυνση της απόκλισης του αγροτικού εισοδήματος από τους μισθούς και τα ημερομίσθια των άλλων τομέων της οικονομίας, όπως οι κατασκευές, η βιομηχανία και οι υπηρεσίες.

Η τάση αυτή, όπως καταγράφεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί, που προέρχεται από στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, επιδεινώθηκε στο διάστημα των τελευταίων ετών, με αποτέλεσμα τη συνεχή αρνητική απόκλιση του Δείκτη Α του αγροτικού εισοδήματος από τους αντίστοιχους Δείκτες των άλλων τομέων της οικονομίας, από τους οποίους υπολείπεται αισθητά.

Οι ως άνω αναφερόμενες δυσμενείς εξελίξεις στο εισόδημα των αγροτών επιδεινώθηκαν όπως είναι εύλογο και εξαιτίας της οικονομικής κρίσης που διέρχεται η χώρα. Αν και η καταβολή των άμεσων ενισχύσεων / επιδοτήσεων από την ΕΕ είναι διασφαλισμένη μέχρι το 2014 η επιβολή εθνικών έκτακτων οικονομικών μέτρων στο πλαίσιο των Μνημονίων (Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής), αλλά και μέτρων για την αντιμετώπιση του Δημοσιονομικού ελλείμματος, είχαν ως συνέπεια την περαιτέρω μείωση του αγροτικού εισοδήματος.

Στα έκτακτα αυτά αίτια ενδεικτικά περιλαμβάνονται :

1. Η μετάταξη της εστίασης στον υψηλό συντελεστή ΦΠΑ (από 8% σε 23%), που είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της ζήτησης σε αγροτικά διατροφικά προϊόντα στην εγχώρια αγορά,
2. Η οικονομική κρίση και η διακοπή χρηματοδότησης από το τραπεζικό τομέα έχει οδηγήσει πολλές επιχειρήσεις εμπορίας και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων συμπεριλαμβανομένων και μεγάλων συνεταιριστικών οργανώσεων, σε μεγάλα χρέη προς τους αγρότες πολλά εκ των οποίων δεν θα εισπραχθούν λόγω των πτωχεύσεων τους,
3. Η προτίμηση πλέον του καταναλωτή λόγω της οικονομικής κρίσης για φθηνότερα εισαγόμενα προϊόντα έναντι των ακριβότερων ποιοτικότερων ελληνικών,
4. Η σημαντική αύξηση του αγροτικού τιμολογίου της ΔΕΗ κατά 6% το 2011 και επιπλέον κατά 10% το 2012 (και με άγνωστο ποσοστό το 2013) με αποτέλεσμα την εξαιρετικά μεγάλη αύξηση του κόστους της ενέργειας στον αγροτικό τομέα,

5. Η σημαντική αύξηση του πετρελαίου θέρμανσης με την ενοποίηση με το πετρέλαιο κίνησης που επιφέρει αύξηση του κόστους παραγωγής (θερμοκήπια, ποιμνιοστάσια, μεταποίηση, παράνομη χρήση για μεταφορές),
6. Η ισοσκέλιση του ισολογισμού του ΕΛΓΑ από το 2011 και μετά και συγκεκριμένα των αποζημιώσεων σε σχέση με τις εισφορές των αγροτών, ενώ παραδοσιακά το έλλειμμα που έφθανε και το 1 δις ευρώ καλυπτόταν από εθνικούς πόρους του προϋπολογισμού,
7. Η επιβολή του Ενιαίου Τέλους Ακινήτων του έτους 2009 στις αποθήκες και τα ακίνητα των αγροτών και των επιχειρήσεών τους,
8. Η συνεχής μείωση του αφορολόγητου ορίου των αγροτών (2011 και φορολογικό νομοσχέδιο 2012).

Συμπερασματικά, για τους παραπάνω λόγους, η οικονομική κατάσταση της πλειοψηφίας των αγροτών και των συνδεδεμένων επιχειρήσεών βρίσκεται σε οριακό σημείο και ήδη αδυνατούν να ανταποκριθούν σε ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τους (προς Τράπεζες και Δημόσιο) προσπαθώντας να ανταπεξέλθουν στις δαπάνες καθημερινής διαβίωσής τους.

4.4 ΑΞΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Σημαντική πτώση της αξίας της παραγωγής του γεωργικού τομέα καταγράφεται στο διάστημα της πενταετίας 2006-2010, ιδιαίτερα έντονη κατά το 2006 - με κάμψη μεγαλύτερη του 14%, αλλά και κατά τη διετία 2008-2009. Το 2010 ωστόσο, σύμφωνα με ορισμένες προσωρινές εκτιμήσεις της Eurostat, προβλέπεται οριακή αύξηση, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα 22 που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 22.: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ, ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ)

	Αξία φυτικής παραγωγής		Αξία ζωικής παραγωγής		Συνολική αξία παραγωγής	
	(εκατ. €)	Μεταβολή (%)	(εκατ. €)	Μεταβολή (%)	(εκατ. €)	Μεταβολή (%)
2005	8.192,19	- 1,7	2.953,13	+ 4,4	11.145,32	- 0,15
2006	6.767,34	- 17,4	2.789,86	-5,5	9.557,20	-14,25
2007	7.293,09	+ 7,8	2.652,49	- 4,9	9.945,58	+ 4,07
2008	6.845,81	- 6,1	2.679,85	- 4,9	9.525,66	- 4,22
2009	6.542,29	- 4,4	2.698,44	+ 0,7	9.240,73	- 3,08
2010	6.706,31	+ 2,5	2.662,56	- 1,3	9.368,87	+ 1,39

Πηγή: Eurostat, 23.08.2011

ΠΙΝΑΚΑΣ 23.: ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

	Εισαγωγές (εκατ. €)	Εξαγωγές (εκατ. €)	Έλλειμμα (εκατ. €)	Μεταβολή ελλείμματος (%)
2006	5.957	3.767	2.190	+ 9,67
2007	6.703	3.681	3.022	+ 37,99
2008	7.054	4.011	3.043	+ 0,69
2009	6.396	3.998	2.398	- 21,20
2010	6.299	4.406	1.893	- 21,05

Πηγή: ΚΕΠΕ, Οικονομικές Εξελίξεις, Κεφ. 4.2 Εξωτερικό εμπόριο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, Τεύχος 15, Ιούνιος 2011.

Η αξία των εισαγόμενων αγροτικών προϊόντων, περιλαμβανομένων των τροφίμων και των ποτών, βρίσκεται σε υψηλό σημείο, καλύπτοντας το **13,6% της συνολικής αξίας των εισαγωγών**, με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται αρνητικό ισοζύγιο στο εμπόριο αγροτικών προϊόντων της χώρας, με έλλειμμα το οποίο κατά το 2010 υπερβαίνει το επίπεδο των 1,893 δις ευρώ.

Οφείλεται ωστόσο να διευκρινιστεί, για συγκριτικούς λόγους, ότι αρνητικό παραμένει, σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής, το εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων κατά το 2009 σε 15 χώρες μέλη, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο (-21,6 δις €), η Γερμανία (-10 δις €), η Ιταλία (-4,9 δις €), η Σουηδία (-4 δις €), η Πορτογαλία (-2,7 δις €) κ.α.

Από την άλλη πλευρά, το μερίδιο των εξαγόμενων αγροτικών προϊόντων, περιλαμβανομένων των τροφίμων και των ποτών, στη συνολική αξία των εξαγωγών της χώρας παραμένει

σημαντικό, αντιπροσωπεύοντας ένα εξαιρετικά υψηλό ποσοστό (25%), που αποτελεί την υψηλότερη αναλογία μεταξύ όλων των χωρών μελών της ΕΕ-27.

ΠΙΝΑΚΑΣ 24.: ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΙΑΦΩΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Κλάδοι- προϊόντα	2006		2007		2008		2009		2010	
	εκ. €	%	εκ. €	%	εκ. €	%	εκ. €	%	εκ. €	%
Κρέας	1.215	20,4	1.116	16,5	1.211	17,2	1.204	18,8	1.160	18,4
Γαλακτοκομικά	661	11,1	780	11,6	808	11,5	733	11,5	770	12,2
Οπωροκηπευτικά	652	10,9	764	11,4	786	11,1	735	11,5	672	10,7
Δημητριακά	510	8,6	700	10,4	681	9,7	487	7,6	541	8,6
Αλιεύματα	386	6,5	435	6,5	428	6,1	401	6,3	384	6,1
Καφές	288	4,8	324	4,8	365	5,2	364	5,7	376	6,0
Ζωοτροφές	288	4,8	370	5,5	406	5,8	361	5,6	371	5,9
Ποτά	409	6,9	415	6,2	436	6,2	425	6,6	370	5,9
Είδη διατροφής	278	4,7	300	4,5	344	4,9	353	5,5	356	5,7
Καπνός	311	5,2	330	4,9	335	4,7	401	6,3	310	4,9
Έλαια	167	2,8	214	3,2	290	4,1	209	3,3	232	3,7
Σάκχαρα	143	2,4	219	3,3	225	3,2	177	2,8	220	3,5
Ξυλεία	288	4,8	346	5,2	262	3,7	169	2,6	148	2,3
Σύνολο	5.597		6.703		7.054		6.396		6.299	

Πηγή: ΚΕΠΕ, Οικονομικές Εξελίξεις, Κεφ. 4.2 Εξωτερικό εμπόριο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, Τεύχος 15, Ιούνιος 2011.

Σε ότι αφορά το ρόλο της στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, χαρακτηριστικά αναφέρεται η συμβολή της στην απασχόληση των κατοίκων των ορεινών περιοχών της χώρας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι απασχολούμενοι σε γεωργικές δραστηριότητες που κατοικούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές αντιπροσωπεύουν το 61,7% του συνόλου των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα. Εξάλλου, υπάρχουν Νομοί της χώρας όπου ο γεωργικός τομέας συμβάλλει με ποσοστό άνω του 50% τόσο στο ΑΕΠ όσο και στην απασχόληση.

Συνεπώς, η αναπτυξιακή ανασυγκρότηση του αγροτικού χώρου, όπου δεσπόζουσα θέση κατέχει ο γεωργικός τομέας, αποτελεί το μοχλό για οποιαδήποτε προσπάθεια περιφερειακής ανάπτυξης στο μεγαλύτερο μέρος του Ελλαδικού χώρου.

Ο υδρολογικός κύκλος

Το νερό εξατμίζεται από την επιφάνεια της γης (ωκεανούς, θάλασσες, λίμνες, έδαφος, φυτά) και επιστρέφει στη γη με τη μορφή διαφόρων κατακρημνίσεων. Από τις κατακρημνίσεις αυτές το 80% πέφτει απευθείας στους ωκεανούς και το υπόλοιπο στη γη για να εφοδιάσει τα υπόγεια νερά, να κάνει να τρέξουν τα ποτάμια, να γεμίσουν οι λίμνες και να ζήσουν φυτά και ζώα επάνω στη γη. Συνεπώς οι κατακρημνίσεις που πέφτουν στη γη είναι η μόνη πηγή γλυκού νερού από το οποίο ένα ποσοστό απορρέει στους ποταμούς και επιστρέφει στους ωκεανούς και θάλασσες και ένα ποσοστό διεισδύει στο έδαφος για να εμπλουτίσει τα υπόγεια υδροφόρα. Τα τελευταία υπερχειλίζουν προς τις ζώνες εκροής που μπορεί να είναι θάλασσες, ποταμοί, λίμνες ή τεχνικές γεωτρήσεις (Smith 1990)³².

Η κατανομή του νερού κατά την πορεία του υδρολογικού κύκλου φαίνεται στην **Εικόνα 1**.

ΕΙΚΟΝΑ 1 Ο ΥΔΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Ορισμός της διαχείρισης υδατικών πόρων³³

Το σύνολο των δράσεων (έργων και μέτρων) μέσω των οποίων επιδιώκεται η **πληρέστερη δυνατή κάλυψη των σημερινών και μελλοντικών αναγκών σε νερό για κάθε χρήση ή στην περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό να εξασφαλίζεται η ισότιμη ικανοποίηση όλων των ενδιαφερομένων, σε σχέση με την κοινωνική σημασία της κάθε χρήσης**. Οι δράσεις αναπτύσσονται σε πέντε επίπεδα (θεσμικό, τεχνολογικό, οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό), έτσι ώστε να επιτυγχάνεται το βέλτιστο αναπτυξιακό, οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό αποτέλεσμα.

Στόχοι της διαχείρισης υδατικών πόρων³⁴

1. να προμηθεύσει νερό επαρκούς ποσότητας και κατάλληλης ποιότητας για την ικανοποίηση των πάσης φύσεως αναγκών σε νερό
2. να προστατεύσει τους υδατικούς πόρους από τη ρύπανση

3. να παρέχει ικανοποιητική προστασία από τα ακραία υδρολογικά φαινόμενα (πλημμύρες - ξηρασίες)
4. να μεγιστοποιήσει την αποδοτικότητα των υδατικών πόρων και των σχετικών δραστηριοτήτων, με ταυτόχρονη μέριμνα για τη διατήρηση των αναγκαίων αποθεμάτων στο μέλλον και των περιβαλλοντικών φυσικών δυνατοτήτων για νέες επιλογές (αποφυγή μη αναστρέψιμων επεμβάσεων).

Μέθοδοι διαχείρισης υδατικών πόρων

► τα παγκόσμια προβλήματα υδατικών πόρων οφείλονται στην άνιση κατανομή των υπαρχόντων υδατικών πόρων, στην αύξηση ζήτησης νερού λόγω της πληθυσμιακής αύξησης και στη μείωση των διαθέσιμων υδατικών πόρων.

► πρακτικές αποβλέπουν στην αύξηση του υδατικού δυναμικού μιας περιοχής.

► πρακτικές αποβλέπουν στην αποδοτικότερη χρήση του νερού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 25.: ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

	ΑΥΞΗΣΗ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ		ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΕΡΗ ΧΡΗΣΗ
1.	Φράγματα	1.	Ελάττωση απωλειών ύδατος (άρδευση – βιομηχανίες)
2.	Τεχνητός εμπλουτισμός υπόγειων υδροφορέων	2.	Οικονομία
3.	Μεταφορές νερού (εκτροπές ποταμών)	3.	Επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων αστικών λυμάτων
4.	Αφαλάτωση		

Πηγή: ΕΜΠ, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, Τομέας Υδραυλικών Πόρων, Ν. Μαμάσης
ΥΔΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Σημειώσεις ΔΠΜΣ

5.1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΡΑ

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα νερά, καλύπτει ευρύ φάσμα θεμάτων. Τρία είναι όμως τα νεώτερα βασικά νομικά κείμενα:

α) Η Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά 2000/60,

β) Η Οδηγία για την αντιμετώπιση των κινδύνων των πλημμυρών 2007/60 και

γ) Η Οδηγία για την στρατηγική για το θαλάσσιο περιβάλλον 2008/56.

Επίσης σημαντική θεωρείται και

Η Ευρωπαϊκή Διακήρυξη της Νέας Κουλτούρας για το Νερό (European Declaration for a New Water Culture) το 2005.

Παράλληλα με το ευρωπαϊκό πλαίσιο ισχύει το **Διεθνές Νομικό Πλαίσιο**, το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αποδεχθεί και εφαρμόζει, ενώ παρατηρούνται συχνές επικαλύψεις στα πεδία ρυθμίσεων που επιβάλλουν αποτελεσματικότερο συντονισμό.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 για τα θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ενσωμάτωσή της στο εθνικό δίκαιο με το Νόμο 3199/2003) θεσπίζει πλαίσιο για την προστασία:

- των εσωτερικών επιφανειακών,
- των υπογείων υδάτων,
- των μεταβατικών υδάτων, και
- των παράκτιων υδάτων.

Η 2000/60/ΕΚ Οδηγία- Πλαίσιο έχει θέσει πολυάριθμους στόχους, όπως:

- ▶ πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης,
- ▶ προώθηση μίας βιώσιμης χρήσης του νερού,
- ▶ προστασία του περιβάλλοντος,
- ▶ βελτίωση της κατάστασης των υδατικών οικοσυστημάτων και
- ▶ ο μετριασμός των αρνητικών επιπτώσεων των πλημμυρών και της ξηρασίας.

Απώτερος στόχος της είναι να επιτύχει «καλή κατάσταση» από οικολογική και χημική άποψη σε όλα τα κοινοτικά ύδατα μέχρι το 2015.

Διοικητικές διατάξεις

Τα κράτη μέλη καλούνται να καταγράψουν όλες τις υδρογραφικές λεκάνες (λεκάνες απορροής) στην επικράτειά τους και να τις συνδέσουν με υδρογραφικές περιοχές (περιοχές λεκάνης απορροής ποταμού). Οι λεκάνες απορροής που εκτείνονται στις επικράτειες περισσότερων του ενός κρατών μελών θεωρείται ότι αποτελούν μέρος διεθνούς περιοχής λεκάνης απορροής.

Τα κράτη μέλη ορίζουν αρμόδια αρχή για την εφαρμογή των κανόνων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία-πλαίσιο σε έκαστη των περιοχών λεκανών απορροής ποταμού.

Ταυτοποίηση και ανάλυση των υδάτων

Το 2004, το αργότερο, κάθε κράτος μέλος πρέπει να προβεί :

- σε ανάλυση των χαρακτηριστικών κάθε περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού,
- σε μελέτη των επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στα ύδατα,
- σε οικονομική ανάλυση της αξιοποίησης των υδάτων
- σε κατάρτιση μητρώου περιοχών που χρήζουν ειδικής προστασίας,
- σε προσδιορισμό όλων των υδατικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται για την υδροληψία με σκοπό την ανθρώπινη κατανάλωση και παρέχουν κατά μέσον όρο άνω των 10m3 ημερησίως ή εξυπηρετούν περισσότερα από 50 άτομα.

Η ανάλυση αυτή πρέπει να επαναληφθεί το 2013, και ύστερα ανά εξαετία.

Σε εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ εκδόθηκε ο Ν. 3199/2003 για την προστασία και διαχείριση των υδάτων με στόχο την εναρμόνιση της Κοινοτικής Οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο. Σε μεγάλο βαθμό ο Ν. 3199/2003 αναφέρεται στη διοικητική οργάνωση του εθνικού φορέα διαχείρισης με τη θέσπιση της **Εθνικής Επιτροπής Υδάτων** με όλους τους αρμόδιους φορείς:

- ▶ του Εθνικού Συμβουλίου Υδάτων,
- ▶ της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων,
- ▶ των Διευθύνσεων Υδάτων των Περιφερειών, και
- ▶ των Περιφερειακών Συμβουλίων Υδάτων.

Για κάθε έναν από τους παραπάνω φορείς καθορίζονται η σύνθεση και οι επιμέρους αρμοδιότητες.

Παράλληλα, ως πολύ σημαντική δράση θεωρείται και η κατάρτιση Σχεδίου για το **Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων**. Το Σχέδιο αυτό αποτελεί επικαιροποίηση του αντίστοιχου Σχεδίου του ΥΠ.ΑΝ (2003), αποτελεί δομικό στοιχείο για την έναρξη εφαρμογής της Οδηγίας τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και ολοκληρώθηκε από το ΕΜΠ το 2007 και 2008 (FINAL REPORT).

Με το Προεδρικό Διάταγμα 51/8.3.2007 (ΦΕΚ 54Α), το οποίο εναρμονίζει τα σημαντικά θέματα της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, επιδιώκεται η ολοκληρωμένη προστασία και ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων (των εσωτερικών επιφανειακών, των μεταβατικών, των παράκτιων και υπόγειων νερών) της χώρας. Ειδικότερα, δράσεις που απαιτούνται σε εφαρμογή του ΠΔ, περιλαμβάνουν:

- Προσδιορισμό των υδατικών διαμερισμάτων και καθορισμό και ένταξη υδατίνων σωμάτων σε αυτές
- Προσδιορισμό περιβαλλοντικών στόχων
- Εκτίμηση πιέσεων και ανάλυση επιπτώσεων
- Οικονομική ανάλυση
- Σύνταξη μητρώου προστατευόμενων περιοχών
- Κατάρτιση Σχεδίων διαχείρισης και προστασίας των Υδατικών Διαμερισμάτων
- Σύνταξη και εφαρμογή Προγραμμάτων Παρακολούθησης
- Σύνταξη Προγραμμάτων Μέτρων
- Δημοσιοποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης
- Εκπλήρωση υποχρεώσεων στην Επιτροπή ΕΚ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με ψηφίσματά του στις 14.01.2004, στις 10.03.2004 και στις 31.05.2006 κατέστησε σαφές πως ο τομέας του νερού δεν θα πρέπει να ελευθερωθεί, αλλά να εκσυγχρονιστεί και επομένως η ύδρευση δεν θα πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας σχετικά με τις Συμβάσεις Παραχώρησης Υπηρεσιών. Η έκθεση που υιοθετήθηκε στις 03-07-2012 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναφέρει ότι η πρόσβαση στο νερό πρέπει να θεωρείται θεμελιώδες και οικουμενικό δικαίωμα.

5.2. ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το Σχέδιο Διαχείρισης είναι ένα έγγραφο στρατηγικού σχεδιασμού το οποίο αντιστοιχεί σε ένα Υδατικό Διαμέρισμα και παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες και τις λειτουργικές οδηγίες για μια ολοκληρωμένη διαχείριση των νερών εντός μιας λεκάνης απορροής ποταμού.

Στο Σχέδιο αυτό γίνεται μια γενική περιγραφή των χαρακτηριστικών των ποταμών, των λιμνών, των παράκτιων υδάτων, των υπόγειων υδάτων και των προστατευόμενων περιοχών που σχετίζονται με τα ύδατα. Ειδικότερα μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται:

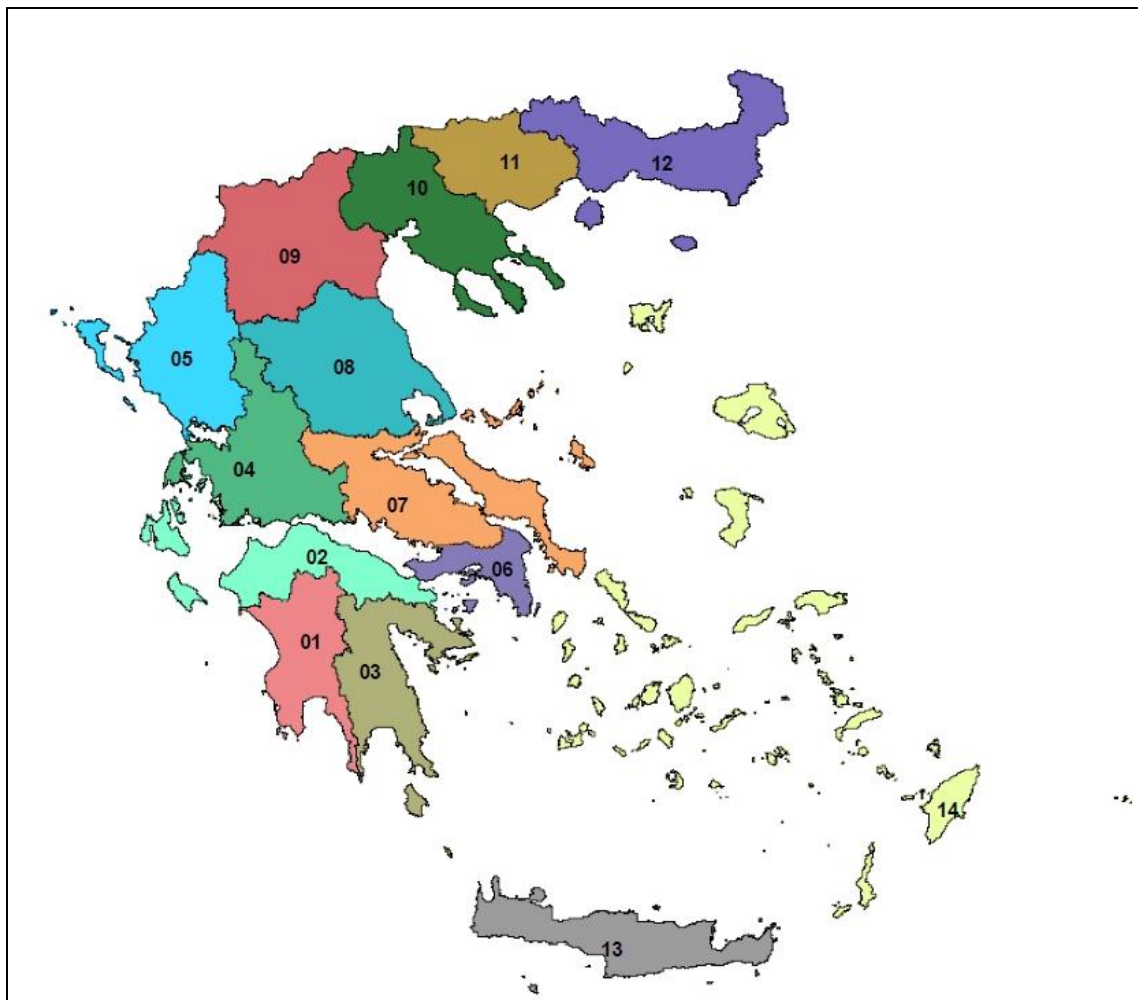
- ◆ σύνοψη των σημαντικών πιέσεων και επιπτώσεων που ασκούν οι ανθρώπινες δραστηριότητες στα νερά,
- ◆ το δίκτυο παρακολούθησης των νερών και τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, από τα οποία φαίνεται η οικολογική, η χημική και η ποσοτική κατάσταση των υδάτων,
- ◆ κατάλογο των περιβαλλοντικών στόχων που καθορίζονται για τα ύδατα,
- ◆ περίληψη της οικονομικής ανάλυσης των χρήσεων του νερού,
- ◆ περίληψη των προγραμμάτων μέτρων που θα θεσπιστούν.

Η εφαρμογή όλων των παραπάνω θα οδηγήσει στην επίτευξη του κύριου στόχου της Οδηγίας, δηλαδή στην επίτευξη «καλής» κατάστασης των νερών.

Το Σχέδιο Διαχείρισης κάθε Υδατικού Διαμερίσματος συνοδεύεται από μια μελέτη εκτίμησης των επιπτώσεων που θα έχουν στο περιβάλλον τα μέτρα που προβλέπεται να ληφθούν. Αυτή η μελέτη εκτίμησης ονομάζεται **Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)**.

Το Περιεχόμενο των Σχεδίων Διαχείρισης καθορίζεται στο Άρθρο 13 και στο Παράρτημα VII της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (Άρθρο 10 και Παράρτημα VII του ΠΔ 51/2007).

ΧΑΡΤΗΣ 2 ΧΑΡΤΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μέτρα διαχείρισης και προγράμματα μέτρων

Το 2009, ήτοι εννέα χρόνια μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας-πλαισίου, ξεκίνησαν οι διαδικασίες για να υλοποιηθούν τα σχέδια διαχείρισης για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα των αναλύσεων και των μελετών για το εν λόγω θέμα. Τα σχέδια αυτά καλύπτουν την περίοδο 2009-2015. Θα αναθεωρηθούν το 2015, και ύστερα ανά εξαετία.

Τα σχέδια διαχείρισης είναι σε φάση διαβούλευσης στις αρχές του 2013 αλλά πρέπει να έχουν εφαρμοστεί μέσα στο έτος. Στοχεύουν:

- στην πρόληψη της επιδείνωσης, τη βελτίωση και την αποκατάσταση των υδατικών συστημάτων των επιφανειακών υδάτων, την επίτευξη του στόχου της καλής οικολογικής και χημικής κατάστασης αυτών, το αργότερο μέχρι τα τέλη του 2015, και τη μείωση της ρύπανσης λόγω απορρίψεων και εκπομπών επικίνδυνων ουσιών·
- στην προστασία, τη βελτίωση και την αποκατάσταση της κατάστασης των υπόγειων υδάτων, στην πρόληψη της ρύπανσής τους και της επιδείνωσης της κατάστασής τους με στόχο την ισορροπία μεταξύ άντλησης και ανανέωσης·
- στη διατήρηση των προστατευόμενων περιοχών.

Τα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού μπορούν να συμπληρώνονται με την κατάρτιση λεπτομερέστερων προγραμμάτων και σχεδίων διαχείρισης ανά υπολεκάνη, τομέα ή τύπο ύδατος.

Η προσωρινή επιδείνωση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων δεν συνιστά παράβαση της παρούσας οδηγίας-πλαisiού εάν είναι αποτέλεσμα εξαιρετικών και απρόβλεπτων συνθηκών συνεπεία ατυχήματος, φυσικού αιτίου ή ανωτέρας βίας.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίηση της παρούσας οδηγίας-πλαisiού, ιδίως σε ό,τι αφορά τα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμού. Προσχέδια των σχεδίων διαχείρισης πρέπει να υποβάλλονται σε δημόσια διαβούλευση, για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών.

Από το 2010, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η πολιτική τιμολόγησης αποτελεί κίνητρο ώστε οι καταναλωτές να χρησιμοποιούν τους πόρους κατά τρόπο αποτελεσματικό και οι επιμέρους κλάδοι της οικονομίας να συμβάλλουν στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών που συνδέονται με τη χρήση των υδάτων, συμπεριλαμβανομένου του κόστους για το περιβάλλον και τους πόρους.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να συνδυάζουν τα επιβαλλόμενα καθεστώτα με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεων της οδηγίας-πλαisiού.

Εκπονήθηκε κατάλογος ρυπογόνων ουσιών προτεραιότητας που επελέγησαν μεταξύ όσων συνεπάγονται σοβαρούς κινδύνους για το υδάτινο περιβάλλον σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο εν λόγω κατάλογος αποτελεί το παράρτημα X της παρούσας οδηγίας-πλαisiού.

- ▶ **Εσωτερικά ύδατα:** το σύνολο των στάσιμων ή των ρεόντων επιφανειακών υδάτων και όλα τα υπόγεια ύδατα που βρίσκονται προς την πλευρά της ξηράς σε σχέση με τη γραμμή βάσης από την οποία μετράται το εύρος των χωρικών υδάτων.
- ▶ **Επιφανειακά ύδατα:** τα εσωτερικά ύδατα, εκτός των υπόγειων υδάτων τα μεταβατικά και τα παράκτια ύδατα, εκτός εάν πρόκειται για τη χημική τους κατάσταση, οπότε περιλαμβάνουν και τα χωρικά ύδατα.
- ▶ **Υπόγεια ύδατα:** το σύνολο των υδάτων που βρίσκονται κάτω από την επιφάνεια του εδάφους στη ζώνη κορεσμού και σε άμεση επαφή με το έδαφος ή το υπέδαφος.
- ▶ **Μεταβατικά ύδατα:** συστήματα επιφανειακών υδάτων πλησίον του στομίου ποταμών τα οποία είναι εν μέρει αλμυρά λόγω της γεινιάσής τους με παράκτια ύδατα αλλά τα οποία επηρεάζονται ουσιαστικά από ρεύματα γλυκού νερού.

- ▶ Παράκτια ύδατα: τα επιφανειακά ύδατα που βρίσκονται στην πλευρά της ξηράς μιας γραμμής κάθε σημείο της οποίας βρίσκεται σε απόσταση ενός ναυτικού μιλίου προς τη θάλασσα από το πλησιέστερο σημείο της γραμμής βάσης από την οποία μετράται το εύρος των χωρικών υδάτων και τα οποία, κατά περίπτωση, εκτείνονται μέχρι του απώτερου ορίου των μεταβατικών υδάτων.
- ▶ Λεκάνη απορροής ποταμού: η εδαφική έκταση από την οποία συγκεντρώνεται το σύνολο της απορροής μέσω διαδοχικών ρευμάτων, ποταμών και πιθανώς λιμνών και παροχετεύεται στη θάλασσα με ενιαίο στόμιο ποταμού, εκβολές ή δέλτα.
- ▶ Περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού: η θαλάσσια και χερσαία έκταση, που αποτελείται από μία ή περισσότερες γειτονικές λεκάνες απορροής ποταμού μαζί με τα συναφή υπόγεια και παράκτια ύδατα, και η οποία προσδιορίζεται ως η βασική μονάδα διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμού

Οι ελληνικές αρχές οφείλουν να καθορίσουν τα ενδεδειγμένα μέτρα στα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής, όπως απαιτεί η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα (ΟΠΥ, 2000/60/ΕΚ), ώστε να διασφαλισθεί η καλή κατάσταση όλων των υδάτων μέχρι το 2015. Εν προκειμένω ως καλή κατάσταση νοείται η καλή ποιότητα, προκειμένου για τα επιφανειακά ύδατα, και η καλή ποιότητα και ικανοποιητική ποσότητα, προκειμένου για τα υπόγεια ύδατα. Η επίτευξη του εν λόγω στόχου προϋποθέτει τη θέσπιση προγραμμάτων παρακολούθησης και τη λήψη οικονομικά αποδοτικών μέτρων για την αντιμετώπιση των σοβαρών πιέσεων που επηρεάζουν την κατάσταση των υδάτων.³⁵

Η Ελλάδα δεν έχει υποβάλει στην **Επιτροπή Σχέδια Σιαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ)**. Ως εκ τούτου, η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Commission)** κίνησε **διαδικασία επί παραβάσει κατά της Ελλάδας (υπόθεση C-297/11, απόφαση της 19.4.2012.)**, επειδή η χώρα δεν είχε θεσπίσει ούτε είχε υποβάλει ΣΔΛΑΠ.

Η Ελλάδα έχει ανεπίσημα ενημερώσει την Επιτροπή ότι τα ΣΔΛΑΠ θα υποβληθούν τους προσεχείς μήνες **εντός του 2013**. Μετά τη διαβίβαση των ΣΔΛΑΠ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα τα αξιολογήσει και θα τα αναλύσει ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσον τηρήθηκαν οι απαιτήσεις της ΟΠΥ και εάν υπάρξει ανάγκη, θα λάβει περαιτέρω μέτρα με βάση την ως άνω αξιολόγηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

6.1. ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το νερό αποτελεί στρατηγικής σημασίας αγαθό ανά την υφήλιο και αποτελεί αιτία για πολλές πολιτικές διενέξεις και πιθανώς ακόμα και ένοπλες συρράξεις. Τα τελευταία 50 χρόνια έχουν καταγραφεί 37 περιπτώσεις χρήσης βίας μεταξύ κρατών (οι 30 στη Μέση Ανατολή), ενώ έχουν συναφθεί 145 διεθνείς συνθήκες.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το σχέδιο «**Southeast Anatolia Project**» (Güneydoğu Anadolu Projesi, **GAP**) από την Τουρκία για κατασκευή 22 μεγάλων φραγμάτων, 19 υδροηλεκτρικών σταθμών στους ποταμούς Τίγρη και Ευφράτη και εκατοντάδων χιλιομέτρων αρδευτικών δικτύων σε μία έκταση 1.700.000 εκταρίων που αποτελούν το 20% της υπάρχουσας αρδευσιμης γης όπου θα απασχοληθεί το 10% του συνολικού πληθυσμού της. Το σχέδιο GAP οδήγησε την Συρία και το Ιράκ να διαμαρτυρηθούν εντόνως στην Τουρκική κυβέρνηση, διότι τα φράγματα θα περιόριζαν τα αποθέματα νερού που θα κατέληγαν σ' αυτές τις χώρες. Το **GAP** υποστηρίχθηκε αρχικά έντονα από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF) και την Παγκόσμια Τράπεζα, δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί λόγω διακοπής της χρηματοδότησης του έργου εξ αιτίας της διαφωνίας στην υπογραφή οριστικής συμφωνίας μεταξύ των τριών Κρατών.³⁶

6.2 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΥΔΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η Ελλάδα διαθέτει σχετικά επαρκείς – με υψηλά ποιοτικά χαρακτηριστικά - ποσότητες υδατικών πόρων αλλά ταυτόχρονα αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα όσον αφορά στην αξιοποίησή τους και τη βέλτιστη διαχείρισή τους.

Οι κυριότεροι λόγοι που προκαλούν προβλήματα στην αξιοποίηση των υδατικών πόρων της χώρας είναι ^(ΠΑΑ 2007-2013) :

- **Η άνιση κατανομή των υδατικών πόρων στο χώρο.** Η δυτική Ελλάδα δέχεται πολύ μεγαλύτερα ύψη βροχών από την ανατολική. Ειδικότερα, 24% της συνολικής έκτασης της χώρας, δέχεται το 36% των συνολικών ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων, ενώ ακόμη μεγαλύτερη είναι η διαφοροποίηση στα ποσοστά της επιφανειακής απορροής.
- **Η ανομοιόμορφη κατανομή των υδατικών πόρων στο χρόνο,** με μεγάλη συγκέντρωση βροχοπτώσεων κατά τη χειμερινή περίοδο. Στη νότια Ελλάδα το 80-90% των ετήσιων βροχοπτώσεων συγκεντρώνεται σ' αυτή την περίοδο, ενώ το θερινό ύψος της βροχής αυξάνει προς βορρά, και στα βορειότερα τμήματα παίρνει τη μεγαλύτερη τιμή του, δηλαδή 20% του ετήσιου όγκου.
- **Η άνιση κατανομή της ζήτησης στο χώρο, αναντίστοιχη με την κατανομή της προσφοράς.** Ο άξονας Θεσσαλονίκη – Αθήνα - Πάτρα, που παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων, δεν διαθέτει σημαντικούς υδατικούς πόρους.
- **Η ανομοιόμορφη κατανομή της ζήτησης στο χρόνο, αναντίστοιχη με την κατανομή της προσφοράς.** Ο μεγαλύτερος καταναλωτής του χρησιμοποιούμενου νερού, η γεωργία (84%), το καταναλώνει την ξηρή περίοδο. Την ίδια περίοδο και ειδικότερα τους μήνες Ιούλιο-Αύγουστο, διπλασιάζεται λόγω τουρισμού και η κατανάλωση νερού ύδρευσης.
- **Η γεωμορφολογία της χώρας.** Ο έντονος οριζόντιος και κατακόρυφος διαμελισμός, καθώς και η δομή και διάταξη των πετρωμάτων, έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία πολλών μικρών υδατορεμάτων με χειμαρρική κυρίως δίαιτα, επιφανειακή απορροή μικρής διάρκειας, αυξημένη κατείσδυση και συχνά πλημμυρικά φαινόμενα.
- **Η εξάρτηση της βόρειας Ελλάδας από τις επιφανειακές απορροές ποταμών που προέρχονται από γειτονικά κράτη** (περίπου 13 hm³/χρόνο). Το 23% του συνολικού

υδατικού δυναμικού της χώρας προέρχεται από γειτονικές χώρες καθιστώντας ιδιαίτερα σημαντική την ανάγκη για προώθηση διασυνοριακών δράσεων διαχείρισης υδατικών πόρων.

- **Το μεγάλο ανάπτυγμα ακτών** (15.021 km) σε συνδυασμό με τη λιθολογική σύσταση των πετρωμάτων, που συντείνει, λόγω της εντατικής εκμετάλλευσης παράκτιων υδροφορέων, στην υφαλμύρινσή τους.
- **Τα πολλά άνυδρα ή με ελάχιστους υδατικούς πόρους νησιά της χώρας.**

Ο δείκτης συνολικής κατανάλωσης ως προς τα διαθέσιμα αποθέματα κινείται γενικά σε ικανοποιητικά επίπεδα, όμως σημαντικές αποκλίσεις σημειώνονται σε ορισμένες περιοχές της χώρας (τουριστικές περιοχές, αστικά κέντρα). Η ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση νερού στη χώρα μας είναι περίπου 750 κ.μ. (κατά 250 κ.μ. υψηλότερη από το μέσο όρο της ΕΕ), όπως προκύπτει από τις σημερινές τιμές της ετήσιας ζήτησης για όλες τις χρήσεις. Η υψηλή αυτή κατανάλωση οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στα υψηλά ποσοστά της άρδευσης, υψηλότερα από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, γεγονός που οφείλεται πρωτίστως στις υδροκλιματικές συνθήκες της χώρας. Επιπλέον, η διαφορά αυτή δείχνει τάσεις διεύρυνσης, καθώς η τάση εξέλιξης της κατανάλωσης στην Ελλάδα είναι ανοδική και στην ΕΕ καθοδική.

Το νερό ανέκαθεν υπήρξε βασική υποδομή για την ανάπτυξη της ελληνικής γεωργίας.

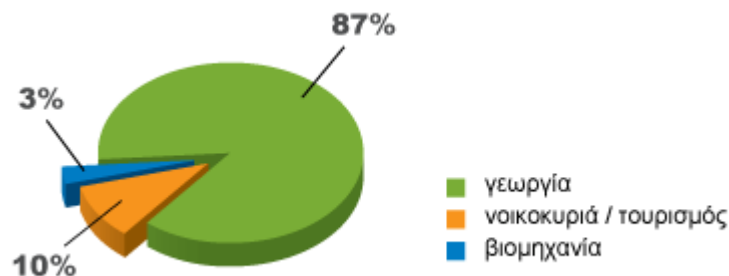
Η διαχείριση των υδατικών πόρων στον αγροτικό τομέα αποτελεί πολυσύνθετη δραστηριότητα, που αφορά αφενός μέτρα και πολιτικές που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη με ορθολογική χρήση των πόρων και αφετέρου μελέτες και έργα αξιοποίησης υδατικών πόρων, τα οποία αποτελούν βάθρο κάθε επιχειρούμενης αναδιάρθρωσης μεγάλης εμβέλειας.

Στο σύνολο της Χώρας οι αρδευόμενες γεωργικές εκτάσεις ανέρχονται σε **1.174.875 Ha**, σε σύνολο **3.425.800 Ha** που είναι η συνολική έκταση της καλλιεργούμενης γεωργικής γής (**34,3%**). Το ποσοστό αυτό διατηρείται σταθερό τα τελευταία χρόνια παρά τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται μέσω των διαδοχικών Προγραμματικών Περιόδων, οι οποίες είτε από κανονιστική απαγόρευση είτε από επιλογή δεν στόχευαν στην αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων και την μετατροπή των ξηρικών εκτάσεων σε αρδευόμενες, αλλά σε μείωση των γεωτρήσεων (κλείσιμο παλιών και αντικατάσταση με αρδευτικά δίκτυα), καθώς και εκσυγχρονισμό των πεπαλαιωμένων αρδευτικών δικτύων ή και την αντικατάστασή τους με στάγδην άρδευση.³⁷

Οι κυριότερες υφιστάμενες χρήσεις των υδατικών πόρων κατανέμονται ως εξής:

- ▶ **Γεωργία 84 έως 87%,**
- ▶ **Ύδρευση (Αστική χρήση και Τουρισμός) 10 έως 12%,**
- ▶ **Βιομηχανία – Ενέργεια και λοιπές χρήσεις 3 έως 4%.**

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΠΗΓΗ: Δρ Κουσουρήs Θ. 2012, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα www.geo.auth.gr/763/ch8.htm

Η απόδοση της χρήσης ιδιαίτερα στη γεωργία, είναι χαμηλή. Στο 92% των αρδευόμενων εκτάσεων της χώρας η άρδευση γίνεται με συστήματα & τεχνικές υψηλών απωλειών (μεγαλύτερες του 50%) και χωρίς ορθολογική τιμολόγηση (όπου υπάρχουν δίκτυα άρδευσης) με συνέπεια την υπερεκμετάλλευση των υδροφορέων. Η **Μέση ετήσια αρδευτική ζήτηση στην Ελλάδα** (λαμβάνοντας υπόψη τις απώλειες στα δίκτυα) προσδιορίζεται σε 600 m³/στρέμμα (= 600 mm).³⁸

Οι ανάγκες σε ύδρευση - για λόγους συγκέντρωσης πληθυσμού και τουριστικών δραστηριοτήτων - εντοπίζονται στη Αττική, τη Νησιωτική χώρα και αρκετές τουριστικές περιοχές, όπου το υδατικό ισοζύγιο εμφανίζεται έντονα αρνητικό ιδιαίτερα τους θερινούς ξηρούς μήνες με αποτέλεσμα τη δημιουργία προβλημάτων υφαλμύρισης στους υδροφορείς. (ΠΙΑΑ 2007-2013)

Στους πίνακες που ακολουθούν (πηγή: Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων, ΕΜΠ, 2007) παρατίθεται η ενδεικτική σύγκριση της προσφοράς και της ζήτησης Ιουλίου (σε hm³) ανά υδατικό διαμέρισμα, στον μεν πρώτο σε σημερινές συνθήκες, ενώ στον επόμενο παρατίθενται τα ίδια μεγέθη σε μακροπρόθεσμο σενάριο³⁹.

ΠΙΝΑΚΑΣ 26.: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ (ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ)

Κ.Α.	Υδατικά διαμερίσματα	Προσφορά (hm ³)	Ζήτηση (hm ³)	Παρατηρήσεις
01	Δυτικής Πελοποννήσου	73	55	Πλεονασματικό
02	Βόρειας Πελοποννήσου	122	104	Πλεονασματικό
03	Ανατολικής Πελοποννήσου	56	67	Ελλειμματικό
04	Δυτικής Στερεάς Ελλάδας	417	82	Πλεονασματικό
05	Ηπείρου	206	39	Πλεονασματικό
06	Αττικής	64	64	Οριακά πλεονασματικό ⁽¹⁾
07	Ανατ. Στερεάς Ελλάδας	128	176	Ελλειμματικό⁽²⁾
08	Θεσσαλίας	223	337	Ελλειμματικό
09	Δυτικής Μακεδονίας	159	136	Πλεονασματικό
10	Κεντρικής Μακεδονίας	137	130	Οριακά πλεονασματικό
11	Ανατολικής Μακεδονίας	354	132	Πλεονασματικό
12	Θράκης	424	253	Πλεονασματικό
13	Κρήτης	130	133	Οριακά ελλειμματικό⁽³⁾
14	Νήσων Αιγαίου	7	25	Ελλειμματικό
	Σύνολο χώρας	2500	1733	

⁽¹⁾ Οι υδατικοί πόροι είναι κατά βάση μεταφερόμενοι από γειτονικά διαμερίσματα.

⁽²⁾ Οι αρδευόμενες εκτάσεις κατά ΕΣΥΕ φαίνονται υπερεκτιμημένες και γι' αυτό, το διαμέρισμα, ενώ έχει σήμερα οριακά επαρκείς πόρους, εμφανίζεται ως έντονα ελλειμματικό.

⁽³⁾ Σήμερα, η ζήτηση καλύπτεται πλημμελώς κυρίως από πηγές και γεωτρήσεις.

Πηγή: Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων, ΕΜΠ, 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ 27 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ (ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ - ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΣΕΝΑΡΙΟ)

Κ.Α.	Υδατικά διαμερίσματα	Προσφορά (hm ³)	Ζήτηση (hm ³)	Παρατηρήσεις
01	Δυτικής Πελοποννήσου	125	123	Οριακά πλεονασματικό
02	Βόρειας Πελοποννήσου	122	140	Ελλειμματικό
03	Ανατολικής Πελοποννήσου	56	163	Ελλειμματικό
04	Δυτικής Στερεάς Ελλάδας	417	94	Πλεονασματικό
05	Ηπείρου	206	56	Πλεονασματικό
06	Αττικής	57	81	Ελλειμματικό⁽¹⁾
07	Ανατ. Στερεάς Ελλάδας	128	287	Ελλειμματικό⁽²⁾
08	Θεσσαλίας	425	337	Πλεονασματικό
09	Δυτικής Μακεδονίας	159	146	Οριακά πλεονασματικό
10	Κεντρικής Μακεδονίας	159	188	Ελλειμματικό
11	Ανατολικής Μακεδονίας	354	140	Πλεονασματικό
12	Θράκης	578	680	Ελλειμματικό
13	Κρήτης	170	164	Οριακά πλεονασματικό
14	Νήσων Αιγαίου	21	25	Ελλειμματικό
	Σύνολο χώρας	2.905	2.622	

⁽¹⁾ Οι υδατικοί πόροι είναι κατά βάση μεταφερόμενοι από γειτονικά διαμερίσματα.

⁽²⁾ Οι αρδευόμενες εκτάσεις κατά ΕΣΥΕ φαίνονται υπερεκτιμημένες και γι' αυτό, το διαμέρισμα, ενώ έχει σήμερα οριακά επαρκείς πόρους, εμφανίζεται ως έντονα ελλειμματικό.

Πηγή: Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων, ΕΜΠ, 2007

6.3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι κλιματικές αλλαγές έχουν αναγνωριστεί πλέον ως μία από τις πιο σοβαρές περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κόσμος. Υπάρχουν σαφείς επιστημονικές ενδείξεις ότι οι υψηλές συγκεντρώσεις αερίων του θερμοκηπίου (GHG) στην ατμόσφαιρα, εξαιτίας των ανθρώπινων πρακτικών, εντείνουν το λεγόμενο «φαινόμενο του θερμοκηπίου» και συνεπώς αυξάνουν τη θερμοκρασία της Γης. Οι συγκεντρώσεις των αερίων GHG και ειδικότερα του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) έχουν αυξηθεί κατά 70 % από το 1970.⁴⁰

Η θερμοκρασία της Ευρώπης έχει αυξηθεί κατά 1 °C σχεδόν τον προηγούμενο αιώνα, ταχύτερα δηλαδή σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο. Το μεγαλύτερο μέρος της υπερθέρμανσης προέκυψε τα τελευταία 50 χρόνια. Ενώ η μεταβολή δεν φαίνεται δραματική, έχει ήδη επηρεάσει σημαντικά πολλά φυσικά και βιολογικά συστήματα (νερό, βιότοποι, υγεία), τα οποία γίνονται όλο και πιο ευπαθή. Οι κλιματικές συνθήκες είναι επίσης περισσότερο ευμετάβλητες. Οι βροχοπτώσεις και οι χιονοπτώσεις έχουν αυξηθεί σημαντικά στη βόρεια Ευρώπη, με αποτέλεσμα να έχουμε συχνότερες πλημμύρες, ενώ οι βροχοπτώσεις στη νότια Ευρώπη έχουν μειωθεί σημαντικά με αποτέλεσμα να έχουμε συχνότερες περιόδους ξηρασίας. Οι θερμοκρασίες έχουν γίνει πιο ακραίες. Οι οικονομικές απώλειες, εξαιτίας ακραίων καιρικών φαινομένων αυξήθηκαν σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες.

Αυτές οι κλιματικές αλλαγές θα μπορούσαν να συνεχίζονται για δεκαετίες, ακόμα και αν σταματούσαν σήμερα οι εκπομπές αερίων, εξαιτίας της μακρόχρονης συσσώρευσης των αερίων στην ατμόσφαιρα. Οι επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών θα γίνουν σταδιακά πιο σοβαρές σε ολόκληρο τον κόσμο. Η Διακυβερνητική Επιτροπή για τις Κλιματικές Αλλαγές (αποτελούμενη από τους κορυφαίους ειδικούς κλιματολόγους του κόσμου, Βραβείο Νόμπελ μαζί με τον Αλ Γκόρ) θεωρεί ότι η αύξηση της θερμοκρασίας οφείλεται στις ανθρώπινες δραστηριότητες και ειδικά στην καύση ορυκτών καυσίμων και την αποψίλωση, καθώς αμφοτέρως προκαλούν εκπομπές CO₂ και άλλων αερίων. Στην Ευρώπη όμως, η ενέργεια και οι μεταφορές είναι οι μεγαλύτερες πηγές των εκπομπών αυτού του είδους.

Οι κλιματικές αλλαγές παρουσιάζουν σήμερα μία διπλή πρόκληση:

- ▶ Η πρώτη αφορά την περικοπή των εκπομπών που ευθύνονται για την υπερθέρμανση (γνωστή ως μετριασμός) και
- ▶ Η δεύτερη αφορά την προσαρμογή σε μελλοντικές κλιματικές αλλαγές προκειμένου να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις.

Η επίδραση της κλιματικής αλλαγής στα συστήματα αγροτικής παραγωγής αλλά και αντίστροφα της γεωργίας στην υπερθέρμανση του πλανήτη, είναι πολύ δύσκολο να μελετηθεί καθώς το φαινόμενο βρίσκεται ήδη σε πλήρη εξέλιξη.

Η γεωργία εκπέμπει αέρια GHG στην ατμόσφαιρα, αν και σε μικρότερη κλίμακα σε σχέση με άλλους τομείς της οικονομίας. Οι εκπομπές CO₂ – του πιο διαδεδομένου GHG- από τη γεωργία είναι ελάχιστες. Στην πραγματικότητα, οι αγροτικές εκτάσεις καλύπτουν το μισό έδαφος της ΕΕ και διατηρούν μεγάλα αποθέματα γαιάνθρακα που βοηθούν στη μείωση του CO₂ στην ατμόσφαιρα. Ωστόσο, η γεωργία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει τη διπλή πρόκληση της μείωσης των εκπομπών GHG, ενώ παράλληλα προσαρμόζεται στις μελλοντικές κλιματικές αλλαγές.

Μείωση των γεωργικών εκπομπών

Η γεωργία αποτελεί σημαντική πηγή δύο ισχυρών αερίων GHG: Του οξειδίου του αζώτου (N₂O) και του μεθανίου (CH₄):

- Το N₂O απελευθερώνεται στην ατμόσφαιρα από τις γεωργικές εκτάσεις, κυρίως εξαιτίας του μικροβιακού μετασχηματισμού των αζωτούχων λιπασμάτων στο έδαφος. Οι εκπομπές N₂O αποτελούν περισσότερο από το ήμισυ των αγροτικών εκπομπών.

- Οι εκπομπές CH₄ οφείλονται σε ένα μεγάλο βαθμό από τις διαδικασίες πέψης των μηρυκαστικών ζώων (κυρίως αγελάδων και προβάτων).

Οι εκπομπές CH₄ και N₂O παράγονται από τη φύλαξη και τη διασπορά της κοπριάς των ζώων.

Οι εκπομπές από τον τομέα της γεωργίας στην Ευρώπη των 27 συνιστούν το 9 % περίπου όλων των εκπομπών GHG στην ΕΕ. Ωστόσο, μέσα στην ΕΕ, μειώνεται η επιρροή της γεωργίας στις εκπομπές. Οι συνεχιζόμενες προσπάθειες από τον τομέα της γεωργίας θα πρέπει να οδηγήσουν σε επιπλέον μειώσεις.

Οι συνολικές αγροτικές εκπομπές στην ΕΕ σημείωσαν πτώση της τάξης του 20 % στο διάστημα μεταξύ 1990 και 2005, κυρίως εξαιτίας των μεταβολών στις γεωργικές μεθόδους, όπως για παράδειγμα η μειωμένη χρήση λιπασμάτων αζώτου και η μείωση του ζωικού κεφαλαίου. Αυτό μπορεί να συγκριθεί με μια αύξηση των αγροτικών εκπομπών κατά 17 % σχεδόν σε παγκόσμιο επίπεδο. Η μείωση των αγροτικών εκπομπών είναι σημαντικά υψηλότερη σε σχέση με τη συνολική μείωση των εκπομπών σε όλους τους τομείς της ΕΕ κατά 8 % περίπου. Η Ευρωπαϊκή γεωργία έχει επομένως συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη της δέσμευσης του Κιότο.

Επίδραση της Κλιματικής Αλλαγής στην Γεωργία

Η αλλαγή του κλίματος επηρεάζει πολλούς τομείς. Η γεωργία ανήκει σε εκείνους που επηρεάζονται περισσότερο εξαιτίας της εξάρτησής τους από τις καιρικές συνθήκες. Αυτό επηρεάζει όλους στην Ευρώπη καθώς οι αγροτικές και δασικές εκτάσεις καλύπτουν περίπου το 90 % της επιφάνειας γης της ΕΕ. Η κλιματική μεταβλητότητα χρόνο με το χρόνο αποτελεί μία από τις βασικές αιτίες για τη μεταβλητότητα στις σοδειές και τους εγγενείς κινδύνους στη γεωργία. Η γεωργία είναι επομένως στην πρώτη γραμμή του αγώνα κατά των επιπτώσεων από την αλλαγή του κλίματος.

Όλες οι περιοχές της ΕΕ αντιλαμβάνονται ολοένα και περισσότερο τις αρνητικές επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών, ωστόσο ορισμένες περιοχές θα επηρεαστούν περισσότερο από άλλες. Η νότια Ευρώπη και η λεκάνη της Μεσογείου θα υποστούν το συνδυασμένο αποτέλεσμα της μεγάλης αύξησης της θερμοκρασίας και της μειωμένης ατμοσφαιρικής κατακρήμνισης. Επίσης, ιδιαίτερα ευάλωτες είναι οι ορεινές περιοχές, ιδιαίτερα οι Άλπεις, και τα μικρά νησιά. Τα πυκνοκατοικημένα πεδία κατάκλισης κινδυνεύουν επίσης εξαιτίας του αυξανόμενου κινδύνου θυελλών, έντονων βροχοπτώσεων και στιγμιαίων πλημμυρών με αποτέλεσμα εκτεταμένες ζημιές. Οι κλιματικές αλλαγές θα αυξήσουν επίσης τις τοπικές διαφορές στους φυσικούς πόρους της Ευρώπης.

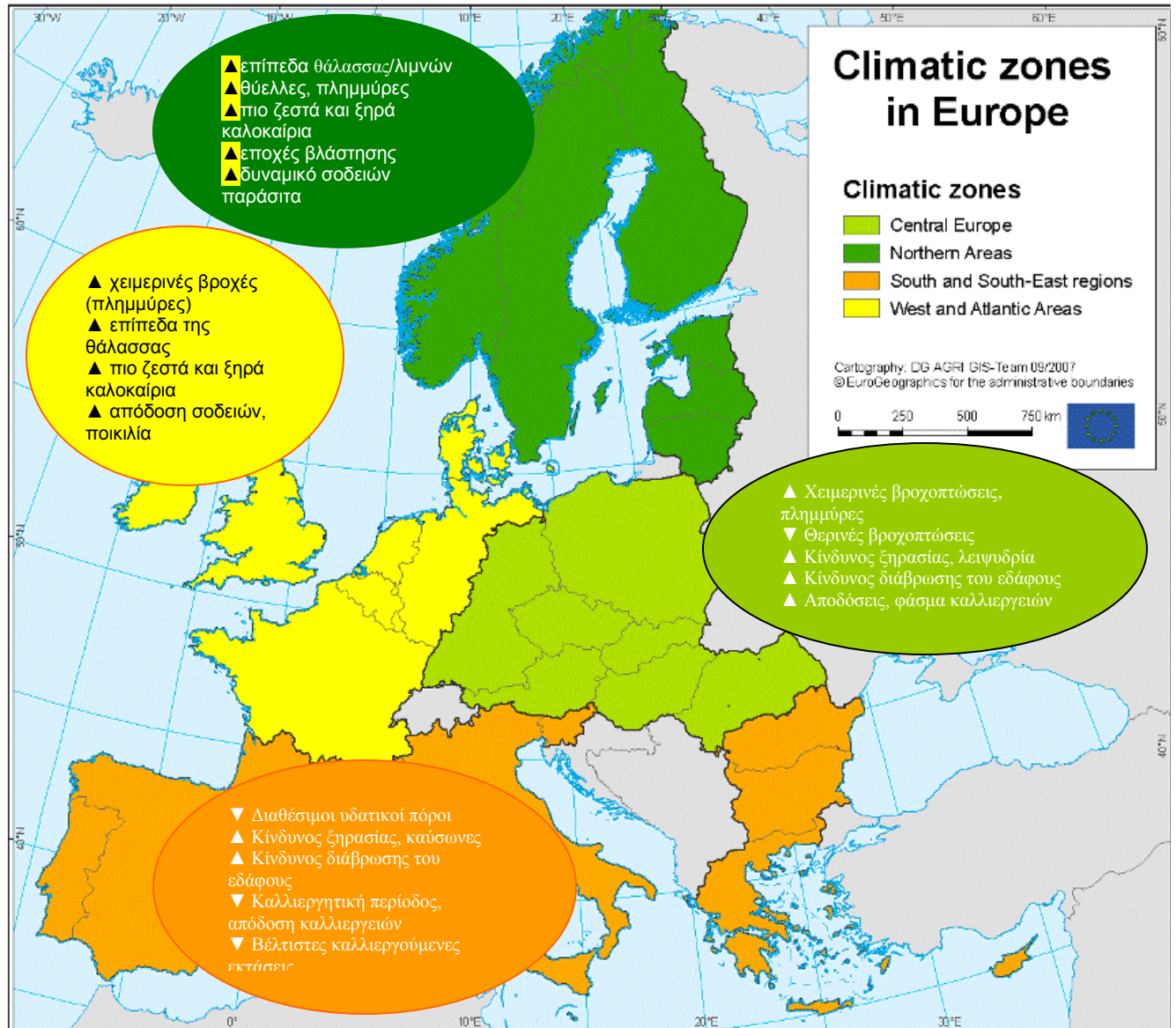
Οι περίοδοι λειψυδρίας θα έχουν μεγάλη επίπτωση στην αγροτική παραγωγή και στα τοπία της Ευρώπης. Πολλές περιοχές κυρίως στις χώρες της νότιας Ευρώπης, χρησιμοποιούν αρδευτικά συστήματα εδώ και εκατοντάδες χρόνια στο πλαίσιο των παραδοσιακών γεωργικών πρακτικών θα πρέπει να επανεξετάσουν τις τεχνικές άρδευσης. Η γεωργία θα πρέπει επίσης να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της χρήσης του νερού και να μειώσει τις απώλειες νερού.

Η επίπτωση ορισμένων αλλαγών στις καιρικές συνθήκες είναι ήδη ορατές στο έδαφος. Παρατηρούμε ήδη αναρίθμητες συνέπειες:

- Πρώιμη ανθοφορία,
- μεγαλύτερη περίοδος βλάστησης των αμπελιών και
- αλλαγές σε άλλους φυσικούς κύκλους των φυτών.

Οι αλλαγές στο ημερολόγιο των αγροτικών δραστηριοτήτων (όργωμα, σπορά κ.λπ.) υποδεικνύει ότι οι αγρότες προσαρμόζονται ήδη στις νέες κλιματικές συνθήκες.

ΧΑΡΤΗΣ 3: ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΕΕ.

Πηγή: ⁴⁰ Η γεωργία στην ΕΕ – απαντώντας στην πρόκληση των κλιματικών αλλαγών. Ιδία επεξεργασία

Υπάρχουν όμως και απόψεις που τονίζουν ότι η επίδραση των κλιματικών αλλαγών συνολικά πάνω στην αγροτική παραγωγή, δεν φαίνεται να είναι μεγαλύτερη από εκείνη που προκαλεί η αφιέρωση καλλιεργήσιμης γης για παραγωγή βιοκαυσίμων.⁴¹ Εξ' άλλου το περιορισμένο εύρος των αξιόπιστων υδρολογικών χρονοσειρών, αλλά και η εγγενής πολυπλοκότητα και μεγάλη μεταβλητότητα του κλίματος δεν επιτρέπει ασφαλή συμπεράσματα (Koutsoyiannis et al., 2007a)⁴².

Σε κάθε περίπτωση εμείς στην Ελλάδα πρέπει να δώσουμε σημασία στην έρευνα για τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής πάνω στην αγροτική παραγωγή. Για παράδειγμα δεν έχει μελετηθεί και απαντηθεί το ερώτημα της μεγάλης πτώσης της παραγωγικότητας του λεσβιακού ελαιώνα κατά τα τελευταία χρόνια. Οφείλεται στην κλιματική αλλαγή, στην μεγάλη ηλικία του ελαιώνα, στις συνθήκες παραγωγής, σε κάποιο ακραίο καιρικό φαινόμενο (παγετός), ή σε όλους αυτούς τους παράγοντες.⁴³

6.4. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΔΑΤΩΝ

6.4.1. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΡΥΠΑΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

Ως **Ρύπανση** ορίζεται η συνεπεία ανθρώπινων δραστηριοτήτων, άμεση ή έμμεση εισαγωγή, στον αέρα, το νερό ή το έδαφος, ουσιών ή θερμότητας που μπορούν να είναι επιζήμια για την υγεία του ανθρώπου ή για την ποιότητα των υδατικών οικοσυστημάτων ή των χερσαίων οικοσυστημάτων που εξαρτώνται άμεσα από τα υδατικά οικοσυστήματα συντελούν στην φθορά υλικής ιδιοκτησίας ή επηρεάζουν δυσμενώς ή παρεμβαίνουν σε λειτουργίες αναψυχής ή σε λοιπές νόμιμες χρήσεις του περιβάλλοντος.

Ως **Ρύπανση Υδάτων** ορίζεται η ύπαρξη στο νερό ουσιών πέρα από τα φυσιολογικά όρια και ύπαρξη ουσιών που φυσιολογικά δεν υπάρχουν στη φύση.

Σημειακές πηγές ρύπανσης χαρακτηρίζονται όλες οι πηγές που εκβάλλουν ρύπους σε εντοπισμένα μεμονωμένα σημεία. Τέτοια είναι τα άκρα αγωγών ή αποχετευτικών δικτύων που καταλήγουν σε υδάτινους αποδέκτες. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν οι βιομηχανικές μονάδες, οι μονάδες επεξεργασίας λυμάτων, βιοτεχνίες παραγωγής τροφίμων, χώροι συγκεντρώσεως ζώων, τα ενεργά η εγκαταλελειμμένα ορυχεία, οι πετρελαιοπηγές. Επειδή αυτά βρίσκονται σε συγκεκριμένο μέρος, συνήθως σε αστικές περιοχές, είναι σχετικά εύκολος ο εντοπισμός τους και η παρακολούθησή τους.⁴⁴

Μη σημειακές πηγές ρύπανσης είναι πηγές οι οποίες δεν είναι δυνατόν να εντοπιστούν σε κανένα ειδικό σημείο απορροής. Είναι συνήθως μεγάλες περιοχές που ρυπαίνουν το νερό με επιφανειακή απορροή, υπεδάφια ροή ή απόθεση στην ατμόσφαιρα. Τέτοιες είναι, για παράδειγμα, οι απορροές χημικών στα επιφανειακά ύδατα και η διαρροή τους στο έδαφος μέσα από χωράφια, υλοτομημένα δάση, ζωοτροφές, δρόμους, αποχετεύσεις κ.ά.

Το **περιβάλλον** αποτελεί το υπόβαθρο της δημόσιας υγείας και του βιοτικού επιπέδου των πολιτών. Ταυτόχρονα αποτελεί και βασικό πυλώνα αναφοράς της Βιώσιμης (Αειφόρου) Ανάπτυξης (sustainable development). Το περιβάλλον - πέραν του αναντικατάστατου οικολογικού αποθέματος - έχει και τη διάσταση του κοινωνικού - οικονομικού «αποθέματος», με βάση και τις αρχές της **Βιώσιμης Ανάπτυξης**, όπως υιοθετήθηκαν από την Πολιτική της Ε.Ε (6ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον, και προηγούμενα Προγράμματα Δράσης της Ε.Ε) και ενσωματώθηκαν στη Νομοθεσία της Ε.Ε (άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, άρθρο 11 ΣΛΕΕ, πρώην άρθρο 6 ΣΕΚ) με έμφαση κατά την τελευταία δεκαετία.

Ως **ποιότητα υδάτων** ορίζεται το σύνολο των χαρακτηριστικών που καθιστούν τα ύδατα αποδεκτά για την επιθυμητή χρήση.

6.4.2. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΔΑΤΩΝ

Στενή σχέση με αγροτική ανάπτυξη και την διαθέσιμη ποσότητα νερού έχει βέβαια και η επιρροή της στην ποιότητά του, η οποία είναι το αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης φυσικών συνθηκών και ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Αν και η Ελλάδα είχε γενικά νερά καλής ποιότητας, οι μακροχρόνιες χωρίς προγραμματισμό και έλεγχο αγροτικές δραστηριότητες έχουν οδηγήσει τα τελευταία χρόνια σε υποβάθμισή τους, τόσο στα επιφανειακά όσο και στα υπόγεια. **Τα αίτια καθώς και αποτελέσματα της υποβάθμισης** αυτής μπορούν να συνοψιστούν στα επόμενα σημεία:

α. Οι κύριες πηγές ρύπανσης εντοπίζονται αφενός μεν σε γεωργικές δραστηριότητες (λόγω της συχνά εντατικής και μη ορθολογικής χρήσης λιπασμάτων, εντομοκτόνων, ζιζανιοκτόνων, κλπ.),

β. Μεγάλες λίμνες, κοντά σε οικιστικές περιοχές, έχουν ήδη υποστεί υποβάθμιση της ποιότητας των νερών τους, ενώ το ίδιο συμβαίνει και σε πολλά υδατορέματα.

γ. Τα νερά της βόρειας Ελλάδας επιβαρύνονται με τη ρύπανση που μεταφέρεται από την αγροτική δραστηριότητα στις ανάντη χώρες.

δ. Ειδικότερα, οι περιοχές που βρίσκονται στον άξονα **Θεσσαλονίκη- Λάρισα –Λαμία - Αθήνα- Κόρινθος - Πάτρα**, λόγω της μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού και αγροτικών δραστηριοτήτων, σε συνδυασμό με τα περιορισμένα αποθέματα νερού που παρουσιάζουν, έχουν το πιο οξυμένο πρόβλημα σχετικά με την ποιότητα του νερού.

ε. Οι υπόγειοι υδατικοί πόροι, που βρίσκονται σε παράκτιες περιοχές, έχουν υποστεί σε σημαντικό βαθμό υφαλμύριση λόγω διείσδυσης του θαλάσσιου νερού, γεγονός που επιτείνεται από την υπεράντληση εξαιτίας νόμιμων και παράνομων γεωτρήσεων.

Υπάρχουν επίσης προβλήματα ποιότητας των νερών που οφείλονται σε φυσικές διαδικασίες, αφού προέρχονται κυρίως από τη γεωλογική σύσταση των υδροφορέων (π.χ. παρουσία εβαποριτών στην Κέρκυρα και τον Καλαμά, παρουσία αυξημένων συγκεντρώσεων Fe, Mn, NO₃, NH₄ σε προσχωματικούς και νεογενείς σχηματισμούς).

Συμπερασματικά, επισημαίνονται τα ακόλουθα σε σχέση με τα προβλήματα διαχείρισης των υδατικών πόρων:

1. Η έρευνα και η παρακολούθηση των υδρολογικών μεγεθών (επιφανειακών και υπόγειων, ποσοτικών και ποιοτικών) χαρακτηρίζεται σε μεγάλο βαθμό από αποσπασματικότητα και μέτριο επίπεδο αξιοπιστίας. Η ανάγκη διαμόρφωσης ενιαίου και συντονισμένου σε εθνικό επίπεδο προγράμματος είναι επιτακτική.
2. Τα προβλήματα τα σχετικά με τη διαθεσιμότητα των υδατικών πόρων συνεχώς επιτείνονται λόγω της σημαντικής αύξησης της κατανάλωσης, της μείωσης της εισροής των νερών των γειτονικών χωρών, της αλόγιστης χρήσης και υπερεκμετάλλευσης των εύκολα προσεγγίσιμων υδατικών πόρων, καθώς και λόγω της ρύπανσής τους.
3. Σημαντικές περιοχές της χώρας είναι ή τείνουν να γίνουν ελλειμματικές σε νερό.
4. Οι σοβαρότερες συλλογικές ανάγκες καλύπτονται πια από έργα μεταφοράς και αποθήκευσης, με σημαντικά αυξημένο κόστος κατασκευής και λειτουργίας τους.
5. Η ποιοτική κατάσταση των υδατικών πόρων δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα οξυμένα προβλήματα σε ό,τι αφορά τοξικούς ρύπους, εκτός ενδεχομένως από μεμονωμένες περιοχές. Η εικόνα δεν είναι τόσο ικανοποιητική σε ό,τι αφορά συμβατικούς ρύπους από αστικές και γεωργικές δραστηριότητες, με συνέπεια να παρατηρείται υποβάθμιση τόσο των επιφανειακών όσο και των υπόγειων νερών, ιδίως στις λίμνες και ορισμένες παράκτιες περιοχές και υπόγειους υδροφορείς.
6. Σημαντική πηγή ρύπανσης αποτελούν οι γεωργικές δραστηριότητες, οι οποίες έχουν μη σημειακό χαρακτήρα και γι' αυτό η αντιμετώπισή τους με μεθόδους επεξεργασίας είναι δύσκολη. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην πρόληψη, εφαρμόζοντας ορθές γεωργικές πρακτικές.
7. Στις περισσότερες μεγάλες και μεσαίες πόλεις λειτουργούν εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, αλλά σε ελάχιστες έχει γίνει προσπάθεια αξιοποίησης του επεξεργασμένου νερού για γεωργική χρήση.
8. Τέλος, σημαντικό πρόβλημα στην ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων της χώρας αποτελεί η έλλειψη τιμολόγησης του νερού στον αγροτικό τομέα, η κοστολόγηση των χρήσεων και έργων, ο επιμερισμός του οικονομικού κόστους και οφέλους στις επιμέρους

χρήσεις, καθώς και η ολοκλήρωση μιας τιμολογιακής πολιτικής σε συνδυασμό με σύστημα κινήτρων, επιδοτήσεων και αποζημιώσεων.

Η γεωργική ρύπανση σε χώρες με αγροτική παραγωγή, όπως οι Μεσογειακές, εκτιμάται ότι **υπό τη μορφή στερεών αποθέσεων, ανόργανων λιπασμάτων, κοπριάς, αλάτων διαλυμένων στο νερό άρδευσης και παρασιτοκτόνων, είναι υπεύθυνη για πάνω από το 60% των συνολικών ρύπων που φτάνουν σε ποτάμια και λίμνες.** Ο έλεγχος της ρύπανσης αυτού του τύπου είναι πολύ δυσχερής, επειδή είναι δύσκολο να εντοπιστούν οι τόσο διαφορετικές, μετακινούμενες και διεσπαρμένες πηγές ρύπανσης.⁴⁵

Οι Ελληνικοί υδατικοί πόροι είναι σε γενικές γραμμές καλής ποιότητας, λόγω της απουσίας σημαντικών πηγών ρύπανσης στο μεγαλύτερο μέρος της χώρας. Τα κυριότερα προβλήματα παρουσιάζονται στα υπόγεια και επιφανειακά νερά αγροτικών περιοχών, όπου εμφανίζονται σημαντικά **αυξημένες συγκεντρώσεις νιτρικών, λόγω κυρίως της εντατικής χρήσης αζωτούχων λιπασμάτων.** Σε αγροτικές περιοχές εμφανίζεται επίσης ρύπανση, επιφανειακών κυρίως νερών, **από φυτοφάρμακα,** η οποία επίσης σχετίζεται με τις εφαρμοζόμενες γεωργικές πρακτικές. Η ύπαρξη νιτρορρύπανσης στα επιφανειακά και υπόγεια νερά, έχει χαρακτηριστεί ως σημαντική στις περιοχές του Αργολικού πεδίου (Αργολίδα), στη πεδιάδα της Θεσσαλίας (Πηνείος ποταμός), στην Κωπαΐδα και στη λεκάνη απορροής του ποταμού Πηνειού Ηλείας. Μεμονωμένες περιπτώσεις ρύπανσης υδατικών πόρων (κυρίως επιφανειακών) παρουσιάζονται επίσης κοντά σε αστικά κέντρα και βιομηχανικές μονάδες που δεν λειτουργούν μονάδες επεξεργασίας των υγρών τους αποβλήτων, ενώ σημαντικά φορτία ρύπανσης μπορεί να μεταφέρονται από τους πολυεθνικούς ποταμούς της Βόρειας Ελλάδας (Εβρος, Νέστος, Στρυμόνας, Αξιός). (Αγγελίδης κ.α. 2005)⁴⁶

Στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια η μη σημειακή ρύπανση των νερών έχει αναδειχθεί σε μεγάλο πρόβλημα καθώς απειλεί τους υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες από όπου αντλούνται τα κύρια αποθέματα πόσιμου και αρδευτικού νερού. Αν και έχει γίνει πρόοδος στον έλεγχο των σημειακών πηγών ρύπανσης, η μη σημειακή ρύπανση είναι δύσκολο να ελεγχθεί και να αντιμετωπιστεί κυρίως λόγω του ότι προέρχεται από πολλές και διαφορετικές πηγές (π.χ. εκπτώσεις αγροτικών εκτάσεων).

Τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων στα επιφανειακά νερά έχουν εντοπιστεί σαν πρόβλημα ήδη από την δεκαετία του 40, και, ενώ οι κύριες ανησυχίες κατά τη δεκαετία του '70 αφορούσαν τις οργανοχλωριομένες ενώσεις, σήμερα είναι εκατοντάδες οι ενώσεις που ανιχνεύονται στα επιφανειακά νερά (Albanis et al 1998).

Τα γεωργικά απόβλητα προέρχονται από την έκλυση των υπολειμμάτων λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων (ζιζανιοκτόνων, εντομοκτόνων και μυκητοκτόνων). Οι ουσίες αυτές είναι είτε διαλυμένες στο νερό είτε απορροφημένες στα σωματίδια του εδάφους κι έτσι παρασύρονται με τη ροή του νερού οπότε και στις δύο περιπτώσεις μεταφέρονται μέσα από ρέματα, κανάλια και αντλιοστάσια στα ποτάμια και στον Θερμαϊκό. Επίσης μπορούν να «κινηθούν» κάθετα, καθώς απορροφούνται από το έδαφος, και να φτάσουν προς βαθύτερα υδροφόρα στρώματα.

Φυτοφάρμακα και άλλες οργανικές ενώσεις μπορούν επίσης να μεταφερθούν μέσω της ατμόσφαιρας σε μεγάλες αποστάσεις και να μολύνουν υδάτινες κι εδαφικές επιφάνειες σε άλλες περιοχές. Μια μεγάλη ποικιλία υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων βρέθηκαν διαλυμένα στο

νερό της βροχής τόσο των αγροτικών όσο και των αστικών περιοχών της λεκάνης του Αλιάκμονα (Albanis et.al. 1998).

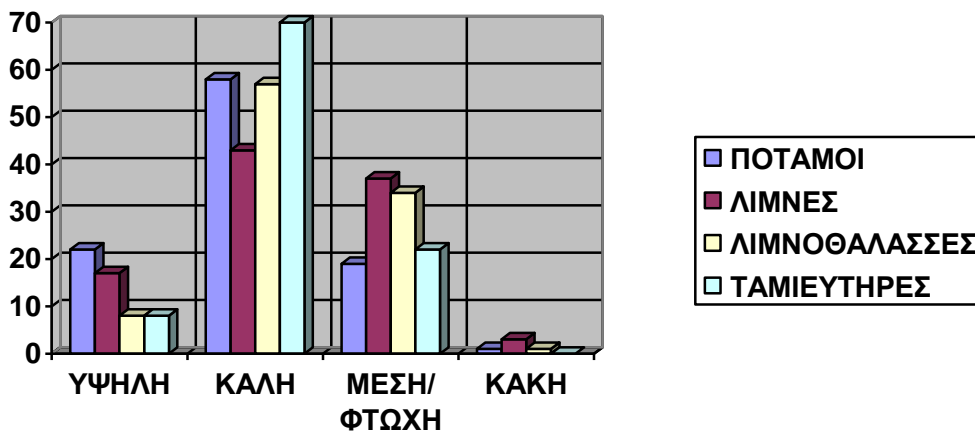
Οι επιπτώσεις της ορυζοκαλλιέργειας στην ποιότητα των επιφανειακών και υπογείων νερών της λεκάνης του Αξιού είναι ανεπιθύμητες, υποβαθμίζοντας σημαντικά την ποιότητα τους (Papadopoulou – Mourkidou et al 2004)⁴⁷. Στην περιοχή υπάρχει μία σχεδόν ομοιογενής διασπορά των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων που οφείλεται στην καλλιέργεια ρυζιού (σύστημα καναλιών και κατάκλυση χωραφιών με νερό), ενώ παρατηρήθηκε μία καθολική μόλυνση του εδάφους γεγονός που δείχνει ότι πιθανότατα είναι μολυσμένος και υπόγειος υδροφόρος ορίζοντας. Συγκεντρώσεις Carbofuran μεγαλύτερες από 1μg/l μετρήθηκαν πολλές φορές στον φρεάτιο ορίζοντα αποκαλύπτοντας ότι αυτό το φυτοφάρμακο μεταφέρεται σχετικά εύκολα διαμέσου του εδάφους και αποτελεί κίνδυνο για τη μόλυνση των υπεδάφειων νερών (Papadopoulou – Mourkidou et al 2004).

Ένα σημαντικό ποσοστό του προβλήματος της ρύπανσης των υπογείων νερών οφείλεται σε καθημερινές δραστηριότητες των γεωργών όπως το γέμισμα και ξέπλυμα των ψεκαστικών μηχανημάτων δίπλα στις γεωτρήσεις παροχής νερού, η απόρριψη στην ύπαιθρο των συσκευασιών από τα λιπάσματα και τα φυτοφάρμακα.

Έχει επίσης καταγραφεί σημαντικό μικροβιακό φορτίο που προέρχεται από ανθρώπινες δραστηριότητες όπως οικιακά απόβλητα, βιομηχανικά απόβλητα, κτηνοτροφικές μονάδες και γεωργικά απόβλητα από έκπλυση. Η άρδευση καλλιεργειών με νερό μολυσμένο με μικρόβια και παθογόνους ιούς είναι δυνατόν να προκαλέσει μόλυνση των φρούτων και λαχανικών και κατ' επέκταση μπορεί να προκαλέσει πρόβλημα υγείας και στον άνθρωπο ως τελικό καταναλωτή. Έρευνες για το μικροβιακό φορτίο των ποταμών Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα έχουν δείξει ότι η κατάσταση είναι κάτι περισσότερο από ανησυχητική.

Η ανάπτυξη των υδατικών πόρων και η κατασκευή έργων δεν θα πρέπει κατ' ανάγκη να ταυτίζεται με περιβαλλοντική υποβάθμιση. Ενδεικτική είναι μια πρώτη αποτίμηση του ΕΜΠ (Tsouni et al., 2001) σύμφωνα με την οποία προκύπτει ότι αρκετοί τεχνητοί ταμιευτήρες στην Ελλάδα βρίσκονται από πλευράς ποιότητας νερού και περιβάλλοντος σε κατάσταση που δεν υπολείπεται την αντίστοιχη των φυσικών λιμνών (Διάγραμμα 7). Παρά το γεγονός ότι η αποτίμηση αυτή έχει προκαταρκτικό χαρακτήρα και δεν στηρίζεται σε ακριβή και σαφή οικολογικά κριτήρια (που εξάλλου είναι δύσκολο να υπάρξουν), ωστόσο το γενικότερο συμπέρασμα, που μπορεί να γίνει δεκτό, είναι ότι όταν η ανάπτυξη των υδατικών πόρων γίνεται με μία ολοκληρωμένη και προσεκτική προσέγγιση και σωστή οικονομοτεχνική ανάλυση (περιλαμβανομένου και του περιβαλλοντικού κόστους), είναι δυνατό να συνεπάγονται παράλληλα και βελτίωση της υπάρχουσας περιβαλλοντικής κατάστασης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7. : ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΤΣΟΥΝΙ ET AL., 2001)

ΠΗΓΗ: Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας Υδατικών Πόρων, ΕΜΠ, FINAL REPORT 2008^{Y5} Ίδια Επεξεργασία

6.4.3. ΥΦΑΛΜΥΡΩΣΗ

Στις παράκτιες περιοχές, το υπόγειο γλυκό νερό έρχεται σε επαφή με το αλμυρό θαλασσινό νερό. Η διαφορά πυκνότητας μεταξύ των δύο υδατικών μαζών έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία δύο επάλληλων υδατικών στρωμάτων, όπου το αλμυρό νερό ως πυκνότερο διεισδύει κάτω από το γλυκό νερό, ενώ ανάμεσα στις δύο ακραίες συνθήκες δημιουργείται μια υφάλμυρη ζώνη ενδιάμεση πυκνότητας. Το πάχος και η θέση αυτής της ζώνης ανάμειξης εξαρτάται από την υδραυλική ισορροπία μεταξύ του γλυκού και του αλμυρού νερού. Εάν κάποιες από τις παραμέτρους αλλάξουν (π.χ. άνοδος της στάθμης της θάλασσας ή μείωση της παροχής του γλυκού νερού), τότε το θαλασσινό νερό μπορεί να διεισδύσει βαθύτερα προς τη ενδοχώρα οδηγώντας σε υφαλμύρωση των γλυκών υπόγειων υδάτων σε κάποια απόσταση από την ακτή. Η ισορροπία του συστήματος γλυκού/αλμυρού νερού διαταράσσεται σε συνθήκες άντλησης μεγάλων ποσοτήτων υπόγειου νερού για άρδευση, καθώς και σαν αποτέλεσμα έργων αποστράγγισης υγροτόπων για τη δημιουργία καλλιεργήσιμων εκτάσεων. Αποτέλεσμα αυτών των πρακτικών είναι η μείωση της ροής γλυκού και κατά συνέπεια η υφαλμύρωση των υπόγειων νερών. (Αγγελίδης κ.α. 2005)⁴⁵

Στην Ελλάδα, το πρόβλημα της υφαλμύρωσης των υπόγειων υδροφορέων λόγω υπεράντλησης για τις ανάγκες άρδευσης των καλλιεργειών ή λόγω αποστραγγιστικών έργων για τη δημιουργία αγροτικών εκτάσεων σε δέλτα ποταμών, παρουσιάζεται σε αρκετές παράκτιες περιοχές της Ελλάδας δημιουργώντας σημαντικά προβλήματα τόσο στις ίδιες τις καλλιέργειες (Αργολίδα, δέλτα Εβρου, Νέστου, Ευρώτα και Άραχθου) όσο και στην ύδρευση οικισμών και τουριστικών εγκαταστάσεων (Κασσάνδρα Χαλκιδικής και όλη η παράκτια ζώνη του Θερμαϊκού κόλπου). Θαλάσσιες διεισδύσεις εμφανίζονται τα τελευταία χρόνια στην Αργολίδα, τη Θράκη (δέλτα Εβρου, Νέστου και Λίσσου), τη Μακεδονία, τη Θεσσαλία, την Εύβοια, την Πελοπόννησο καθώς και σε νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου Πελάγους όπως απεικονίζονται στον **Χάρτη 4**.

ΧΑΡΤΗΣ 4: ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΟΥΣ ΥΦΑΛΜΥΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΓΛΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, εντός Δουλγέρης, 2005⁴⁸.

6.4.4. ΝΙΤΡΟΡΥΠΑΝΣΗ

Ως νιτρορύπανση θεωρούμε την άμεση ή έμμεση απόρριψη στο υδάτινο περιβάλλον αζωτούχων ενώσεων, με σημαντικότερες επιπτώσεις την πρόκληση βλαβών στην ανθρώπινη υγεία και την υποβάθμιση των υδατικών οικοσυστημάτων.⁴⁹

Η ρύπανση των υπόγειων και επιφανειακών νερών λόγω νιτρικών αλάτων είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη χρήση λιπασμάτων στη γεωργία. Δεδομένης της μεγάλης διαλυτότητας των νιτρικών ιόντων, το άζωτο που προστίθεται σε διάφορες μορφές για τις ανάγκες θρέψης των φυτών οξειδώνεται τελικά σε νιτρικά και μεταφέρεται διαλυμένο στο νερό το οποίο απορρέει προς του επιφανειακούς αποδέκτες ή διεισδύει στους υπόγειους υδροφορείς. Ο ρυθμός μεταφοράς του νιτρικού αζώτου εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (βροχόπτωση, πορώδες εδάφους, τρόπος εφαρμογής της λίπανσης, κλίση εδάφους, κ.α.), αλλά ως μηχανισμός μεταφοράς παραμένει ο σημαντικότερος παράγων εμπλουτισμού των υδροφορέων σε αζωτούχες ενώσεις. (Αγγελίδης κ.α. 2005)⁴⁵

Η υπέρμετρη χρήση αζωτούχων λιπασμάτων με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγής έχει ως αποτέλεσμα την παρουσία υψηλών συγκεντρώσεων νιτρικών ενώσεων στο υπέδαφος. Οι υψηλές συγκεντρώσεις αζωτούχων ενώσεων παρατηρούνται όχι μόνο σε περιοχές με αυξημένη γεωργική δραστηριότητα, αλλά επίσης και σε περιοχές όπου παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση ζωικών αποβλήτων.

Επιπτώσεις στο περιβάλλον

Στα επιφανειακά νερά και ιδίως στις λίμνες και στους κλειστούς κόλπους η παρουσία αυξημένων συγκεντρώσεων αζωτούχων αλλά και φωσφορικών ενώσεων, με τη συνδρομή και της ηλιακής ακτινοβολίας, ενισχύει, συχνά σε υπερβολικό βαθμό, την ανάπτυξη υδρόβιας βλάστησης και φυτικών μικροοργανισμών στο νερό (φυτοπλαγκτόν), δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό το φαινόμενο του ευτροφισμού. Στις συνέπειες του ευτροφισμού περιλαμβάνονται η μείωση του διαλυμένου οξυγόνου στα βαθύτερα στρώματα του νερού, η δημιουργία τοξινών που σκοτώνουν τα ψάρια, η παραγωγή ενώσεων που προσδίδουν δυσάρεστη οσμή στο νερό και η εν γένει διαταραχή της οικολογικής ισορροπίας.

Στα υπόγεια ύδατα, η νιτρορύπανση εμφανίζεται κυρίως με τη μορφή αθροιστικής συσσώρευσης νιτρικών, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνουν σε επίπεδα που είναι απαγορευτικά για τη χρήση του νερού για σκοπούς ύδρευσης. Ως οριακή τιμή έχει καθορισθεί από την Ελληνική και Διεθνή νομοθεσία η συγκέντρωση των 50 mg/l, ωστόσο ακόμα και σε μικρότερες συγκεντρώσεις (μεγαλύτερες από 25 mg/l) δημιουργείται προβληματισμός για μακροχρόνια χρήση του νερού για πόση.

Νομοθετικό πλαίσιο

Η Οδηγία 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» που εναρμονίστηκε με την Εθνική Νομοθεσία με την ΚΥΑ 161690/1335/1997 (ΦΕΚ Β' 519/25-6-1997).

Ευπρόσβλητες ζώνες στην Ελλάδα

Με την αξιοποίηση στοιχείων ποιότητας των επιφανειακών και υπόγειων νερών και σύμφωνα με τα κριτήρια της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, καθορίστηκαν με την ΚΥΑ 19652/1906/1999 (ΦΕΚ Β' 1575/05-08-1999) ως ευπρόσβλητες από νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης ζώνες οι περιοχές του Θεσσαλικού Πεδίου, του Κωπαιδικού Πεδίου, του Αργολικού Πεδίου και της Λεκάνης του Πηνειού Ηλείας.

Σεπτέμβριος 2001: έγινε επικαιροποίηση και συμπλήρωση του καταλόγου των ευπρόσβλητων ζωνών, με την ΚΥΑ 20419/2522/18-9-2001 (ΦΕΚ 1212Β/14-9-2001) συμπεριλαμβάνοντας και τις περιοχές της Λεκάνης του Στρυμόνα του Κάμπου Θεσσαλονίκης Πέλλας Ημαθίας και της Πεδιάδας Άρτας-Πρέβεζας

Ιούνιος του 2008: με την ΚΥΑ 24838/1400/Ε103 (ΦΕΚ 1132Β/6-6-2008) προσδιορίστηκαν σε επίπεδο Δημοτικών Διαμερισμάτων, τα όρια των τεσσάρων ευπρόσβλητων ζωνών που θεσμοθετήθηκαν το 2001.

Νοέμβριος 2010: έγινε επικαιροποίηση και συμπλήρωση του καταλόγου των ευπρόσβλητων ζωνών, με την ΚΥΑ 106253/08.11.10 (ΦΕΚ 1843 Β), συμπεριλαμβάνοντας και τη λεκάνη απορροής του ποταμού Ασωπού Βοιωτίας.

Προγράμματα Δράσης

Για τις επτά πρώτες ευπρόσβλητες ζώνες εκπονήθηκαν τα προβλεπόμενα από τις υποχρεώσεις της Οδηγίας, Προγράμματα Δράσης τα οποία και δημοσιεύθηκαν σε ΦΕΚ και συγκεκριμένα:

- Πεδίο Θεσσαλίας : ΚΥΑ οικ. 25638/2905 (ΦΕΚ. 1422 Β 22-10-2001)
- Κωπαιδικό Πεδίο: ΚΥΑ οικ. 20417/2520 (ΦΕΚ 1195 Β14-9-2001)
- Αργολικό Πεδίο: ΚΥΑ οικ. 20416/2519 (ΦΕΚ. 1196 Β 14-9-2001)
- Λεκάνη Πηνειού Ηλείας: ΚΥΑ οικ. 20418/2521 (ΦΕΚ 1197 Β 14-9-2001)
- Κάμπος Θεσσαλονίκης Πέλλας Ημαθίας ΚΥΑ οικ. 16175/824 (ΦΕΚ 530 Β 28-04-2006).
- Λεκάνη του Στρυμόνα: ΚΥΑ Η.Π. 50982/2309 (ΦΕΚ 1894 Β 2006).

- Πεδιάδα Άρτας Πρέβεζας: ΚΥΑ Η.Π. 50981/2308 (ΦΕΚ 1895 Β 29-12-2006).

Στο πλαίσιο εκπόνησης των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας θα εξεταστεί η σκοπιμότητα ένταξης νέων περιοχών στις ευπρόσβλητες από νιτρορύπανση ζώνες.

Κώδικας ορθής γεωργικής πρακτικής

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» θεσπίστηκε με την αρ. 85167/820/20-3-2000 Υπουργική Απόφαση ο «Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την προστασία των νερών από νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» (ΦΕΚ Β 477/6-4-2000).

Ο σκοπός του Κώδικα σε ότι αφορά τα λιπάσματα και ειδικότερα τα αζωτούχα, είναι να βοηθήσει τους γεωργούς να εφαρμόσουν πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον . Ιδιαίτερα ο κώδικας στοχεύει:

- στην αποτροπή της ρύπανσης των υπόγειων και επιφανειακών νερών από τη συσσώρευση νιτρικών λόγω βαθιάς διήθησης ή επιφανειακής απορροής.
- στην παροχή οδηγιών για τη σωστή διαχείριση των νερών (συστήματα άρδευσης, τρόποι εφαρμογής, εξοικονόμηση νερού, κ.λ.π)
- στον χειρισμό - διάθεση των κτηνοτροφικών αποβλήτων με στόχο πάντα την προστασία του περιβάλλοντος και της Δημόσιας υγείας.

Η κατάσταση στην Ελλάδα

Έκθεση για την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ στον Ελληνικό Χώρο (Περίοδος 2004-2007).
Έκθεση για την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ στον Ελληνικό Χώρο (Περίοδος 2000-2004)

Η κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Έκθεση για την οδηγία 91/676/ΕΟΚ (Περίοδος 1996-1999).

Έκθεση για την οδηγία 91/676/ΕΟΚ (Περίοδος 2000-2003).

Έκθεση για την οδηγία 91/676/ΕΟΚ (Περίοδος 2004-2007).

6.4.5. ΡΥΠΑΝΣΗ ΑΠΟ ΠΑΡΑΜΕΝΟΝΤΕΣ ΡΥΠΟΥΣ

Η Οδηγία 76/464/ΕΟΚ (ΕΕCD, 1976) ορίζει επικίνδυνες χημικές ουσίες για τον άνθρωπο και το υδατικό περιβάλλον, τις οποίες τοποθετεί σε δύο καταλόγους: στον κατάλογο I περιλαμβάνονται 17 χημικές ουσίες που επιλέχτηκαν βάσει την τοξικότητά τους, την περιβαλλοντική τους εμμονή και τη βιοσυσσώρευσή τους, οι οποίες θα πρέπει να εξαλειφθούν από τα επιφανειακά, τα υπόγεια και τα παράκτια ύδατα.

Στον κατάλογο II περιλαμβάνονται 129 ουσίες για τις οποίες θα πρέπει να περιοριστεί η ρύπανση στα επιφανειακά νερά των κρατών – μελών. Οι 17 ουσίες του καταλόγου I περιλαμβάνουν χλωριωμένες πτητικές ενώσεις, οργανοχλωριωμένα φυτοφάρμακα και βαρέα μέταλλα. Οι 129 ουσίες του καταλόγου II περιλαμβάνουν φυτοφάρμακα διαφόρων κατηγοριών, βαρέα μέταλλα και μεταλλοειδή, οργανομεταλλικές ενώσεις, διαλύτες, συστατικά χρωμάτων και γενικότητα προϊόντα και παραπροϊόντα ανθρωπογενών δραστηριοτήτων.

Η εντατική γεωργική δραστηριότητα στην Ελλάδα, έχει σαν αποτέλεσμα τη χρήση σημαντικών ποσοτήτων φυτοφαρμάκων, τα οποία ανιχνεύονται στα νερά των ποταμών και των λιμνών της χώρας. Οι κύριες χρησιμοποιούμενες ομάδες είναι οι τριαζίνες (27% των συνολικών ποσοτήτων παρασιτοκτόνων) και οργανοφωσφορικές ενώσεις (23% των συνολικών ποσοτήτων εντομοκτόνων). Τα οργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα, όπως τα DDT, endrin, aldrin, heptachlor, heptachlore epoxide και hexachlorocyclohexane, χρησιμοποιήθηκαν εντατικά πριν από το 1972 οπότε και απαγορεύτηκαν, αλλά ανιχνεύονται ακόμα στους υδάτινους αποδέκτες είτε από υπολειπόμενη δράση είτε από μεταγενέστερη παράνομη χρήση. Από τα φυτοφάρμακα που μελετήθηκαν, 16 ανήκουν στην κατηγορία των οργανοχλωριωμένων εντομοκτόνων και μεταβολιτών, 17 ανήκουν στην κατηγορία των οργανοφωσφορικών εντομοκτόνων και 14 είναι

ζιζανιοκτόνα και μεταβολίτες τους. Από τα 14 ζιζανιοκτόνα, η πλειοψηφία ανήκει στις χημικές κατηγορίες των τριαζινών και υποκατεστημένων ουριών.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι στα ελληνικά επιφανειακά νερά πιστοποιήθηκε η παρουσία των περισσότερων από τα γεωργικά φάρμακα που ελέγχθηκαν. Συγκεκριμένα, από τις 47 ουσίες, οι 40 ανιχνεύτηκαν τουλάχιστον μία φορά σε κάποιον αποδέκτη ενώ οι υπόλοιπες 7 δεν ανιχνεύτηκαν σε κανέναν αποδέκτη και καμιά δειγματοληψία. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αν και ανιχνεύονται οργανοχλωριωμένα και οργανοφωσφορικά φυτοφάρμακα στα επιφανειακά νερά, οι συγκεντρώσεις τους είναι κατώτερες των θεσμοθετημένων ορίων και κατά συνέπεια δεν φαίνεται να αποτελούν σοβαρή απειλή για την ποιότητα των εν λόγω υδατικών πόρων.

Κατ' αντιστοιχία με τις ανθρωπογενείς οργανικές συνθετικές ενώσεις, οι συγκεντρώσεις των τοξικών ιχνοστοιχείων και μετάλλων στα επιφανειακά νερά της Ελλάδας είναι σχετικά χαμηλές.

ΧΑΡΤΗΣ 5.: ΕΠΦΑΝΕΙΑΚΟΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΞΕΤΑΣΤΗΚΑΝ ΓΙΑ ΟΥΣΙΕΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 76/464/ΕΟΚ

Πηγή (Αγγελίδης κ.α.) 2005

6.5. ΞΗΡΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΨΥΔΡΙΑ

Το νερό αποτελεί έναν από τους πολυτιμότερους φυσικούς μας πόρους και τα προβλήματα που συνδέονται με τη διαθεσιμότητά του, οφείλονται σε δύο λόγους:

- ▶ **ξηρασία** όταν πρόκειται για προσωρινή μείωση των διαθέσιμων υδάτινων πόρων π.χ. λόγω μειωμένων βροχοπτώσεων
- ▶ **λειψυδρία** όταν συμβαίνει μια κατάσταση κατά την οποία η ζήτηση νερού υπερβαίνει – σε συνθήκες αιφορίας – τους εκμεταλλεύσιμους υδάτινους πόρους.

Η προσωρινή ή η διαρκής έλλειψη νερού υποδηλώνουν σημαντική επέκταση της λειψυδρίας λόγω της κλιματικής αλλαγής και απαιτείται η ανάληψη συνδυασμού δράσεων. Η επεξεργασία μιας δόκιμης απάντησης στα προβλήματα αυτά πρέπει να λαμβάνει υπόψη ορισμένα σημαντικά στοιχεία⁵⁰, όπως:

- την ανάγκη να συνεχιστεί η εφαρμογή της **οδηγίας-πλαίσιο στον τομέα του ύδατος 2000/60**.
- τη συχνή αναποτελεσματικότητα των σημερινών πολιτικών τιμολόγησης των υδάτων σε εθνικό επίπεδο.
- τη χωροταξία.
- την ανάγκη επικέντρωσης σε μέτρα που αποσκοπούν στην εξοικονόμηση των υδάτων, γεγονός που συνεπάγεται την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων τόσο σε σχέση με την εξεύρεση λύσεων (προκειμένου να αποφευχθεί η χρήση πρόσθετων υποδομών υδροδότησης) όσο και με τη χρήση των υδάτων (πρώτη προτεραιότητα πρέπει να αποτελεί η δημόσια υδροδότηση).
- την ανάγκη ανάληψης δράσης με ολοκληρωμένο τρόπο και στήριξης σε επιστημονικά στοιχεία.

Κατ' εφαρμογή της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα, τα κράτη μέλη οφείλουν να καθορίσουν τη σωστή τιμή για το νερό, ιδίως χάρη σε μια πολιτική **τιμολόγησης του νερού** που βασίζεται στην οικονομική ανάλυση των χρήσεων και της αξίας των υδάτων και στην εκπόνηση υποχρεωτικών προγραμμάτων για τη μέτρηση της κατανάλωσης νερού.

Επιπλέον, για να περιοριστούν οι αρνητικές επιπτώσεις της οικονομικής ανάπτυξης ορισμένων λεκανών απορροής ποταμών και να προωθηθεί η αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων, η **κατανομή των υδάτινων και άλλων πόρων που συνδέονται με το νερό** θα πρέπει να καταστεί αποτελεσματικότερη. Συνεπώς, πρέπει να δοθεί έμφαση σε μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση του σχεδιασμού χρήσης γης, και ιδίως στην ενσωμάτωση του θέματος της διαθεσιμότητας των υδάτινων πόρων στην εκμετάλλευση των γεωργικών γαιών, στην αυστηρή εφαρμογή της οδηγίας για τη **στρατηγική εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων**, στην απογραφή των λεκανών απορροής ποταμών που πλήττονται συχνά ή διαρκώς από έλλειψη υδάτινων πόρων και στην έγκριση κατάλληλων για τις ανάγκες αυτές διατάξεων διαχείρισης.

Επιπλέον, η χρηματοδότηση της ορθολογικής χρήσης των υδάτινων πόρων απαιτεί, μεταξύ άλλων, την περαιτέρω επεξεργασία των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τη

χρηματοδότηση των υδατικών υποδομών, την εξέταση κατά πόσο είναι αναγκαίες πρόσθετες περιβαλλοντικές προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση αυτή, τη χρηματοδότηση τομεακών δράσεων με κοινοτικά κονδύλια οι οποίες συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων, τη διασφάλιση της κατάλληλης χρήσης των κοινοτικών πόρων και την ανάπτυξη σε εθνικό επίπεδο φορολογικών κινήτρων για την ορθολογική χρήση του νερού.

Είναι χαρακτηριστικό ότι τα κράτη μέλη σχεδιάζουν να διαθέσουν για το υπόλοιπο της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 στην διαχείριση των υδάτινων πόρων το **26,9% των κονδυλίων** που προέρχονται από τον Διαγνωστικό Έλεγχο (**Health Check**) της ΚΑΠ και το Ευρωπαϊκό Σχέδιο για την Ανάκαμψη της Οικονομίας (**EERP**).⁵¹ Τα προσεχή χρόνια τα κονδύλια που διατίθενται για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης θα είναι ένα σημαντικό μέσον βελτίωσης της μέριμνας για τους πολύτιμους υδάτινους πόρους της ΕΕ.

Η βελτίωση της **διαχείρισης του κινδύνου ξηρασίας** αποτελεί αντικείμενο ειδικών κατευθύνσεων. Τα κράτη μέλη οφείλουν να αναπτύξουν, όπως προβλέπεται στην οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα, **σχέδια διαχείρισης κινδύνων της ξηρασίας** έως το 2009, βάσει ανταλλαγής ορθών πρακτικών μεταξύ των χωρών και των μεθόδων που αναπτύσσονται σε επίπεδο ΕΕ.

Σχεδιάζεται επίσης η σύσταση παρατηρητηρίου και συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τα φαινόμενα ξηρασίας, τα οποία πρέπει να καταρτιστούν μέχρι το 2012 και να θεσπισθούν οι διαδικασίες εφαρμογής. Προτείνεται επίσης η βελτιστοποίηση της χρήσης του ταμείου αλληλεγγύης της ΕΕ και του ευρωπαϊκού μηχανισμού πολιτικής προστασίας, έτσι ώστε να καταστεί δυνατόν για τα κράτη μέλη που έχουν πληγεί σοβαρά από την ξηρασία να τύχουν ταχείας και προσαρμοσμένης ενίσχυσης.

Μόνον εφόσον εφαρμοστούν όλες οι λύσεις πρόληψης και όλα τα μέτρα εξοικονόμησης ύδατος και αποτελεσματικής χρήσης των υδάτων, θεωρείται πιθανό να προγραμματισθεί η δημιουργία **πρόσθετων υποδομών υδροδότησης**. Η λύση αυτή πρέπει να είναι αυστηρά πλαισιωμένη, έτσι ώστε να προωθηθούν τα εναλλακτικά μέτρα που αποσκοπούν στην εξοικονόμηση ύδατος, να ελαχιστοποιηθούν όσο το δυνατό περισσότερο οι επιπτώσεις στο περιβάλλον, όπως, π.χ. **η αποθεματοποίηση, η μεταφορά υδάτινων πόρων, η δημιουργία εγκαταστάσεων αφαλάτωσης**, και να διασφαλίζεται ότι τα μέτρα αυτά είναι συμβατά με τις άλλες περιβαλλοντικές και ενεργειακές προτεραιότητες της ΕΕ.

Οι απώλειες και η σπατάλη θα μπορούσαν να μειωθούν χάρη στην ανάπτυξη **τεχνολογιών και πρακτικών που επιτρέπουν την αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων**. Σχετικά με αυτό, η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο **διαμόρφωσης προτύπων για τις συσκευές που χρησιμοποιούν νερό, ιδίως για γεωργικούς σκοπούς**, το ενδεχόμενο κατάρτισης νομοθεσίας που θα καλύπτει τα προϊόντα που δεν καταναλώνουν ενέργεια, να ενθαρρύνει την έρευνα, να μελετήσει τη δυνατότητα υιοθέτησης δείκτη επιδόσεων σχετικού με τη χρήση του νερού, ή ακόμη να συνάψει εθελοντικές συμφωνίες με τους οικονομικούς κλάδους που χρησιμοποιούν το νερό στις διαδικασίες κατασκευής.

Οι καταναλωτές και οι οικονομικοί φορείς πρέπει επίσης να εμπλέκονται, κατά τρόπο ώστε να **ευνοηθεί η διαμόρφωση μιας νοοτροπίας σε ότι αφορά την εξοικονόμηση νερού** στην Ευρώπη. Για το λόγο αυτό πρέπει να σχεδιασθούν ορισμένα μέτρα που αποσκοπούν στην ενημέρωση και στην ευαισθητοποίηση των φορέων αυτών, και συγκεκριμένα η ανάληψη μιας συντονισμένης πρωτοβουλίας για την ορθολογική χρήση των υδάτων εκ μέρους των επιχειρήσεων που δεσμεύονται στον τομέα της κοινωνικής ευθύνης της επιχείρησης, η ενσωμάτωση κανόνων που αφορούν τη διαχείριση των υδάτινων πόρων στα συστήματα ασφάλειας της ποιότητας και πιστοποίησης, την επέκταση των συστημάτων κοινοτικής επισημάνσης, καθώς και η στήριξη, σε εθνικό επίπεδο στα προγράμματα εκπαίδευσης, στις υπηρεσίες παροχής συμβουλών, στις ανταλλαγές ορθών πρακτικών και εκστρατειών επικοινωνίας εστιασμένων στα προβλήματα που σχετίζονται με την ποσότητα των υδάτινων πόρων.

Η λήψη αποφάσεων πρέπει να βασίζεται σε στοιχεία ποιότητας και απαιτεί επομένως να **βελτιωθούν οι γνώσεις και η συλλογή των δεδομένων**. Πρέπει να αναπτυχθεί ένα σύστημα πληροφοριών σχετικά με τη λειψυδρία και την ξηρασία σε ολόκληρη την Ευρώπη και να βασίζεται ιδίως στο σύστημα πληροφοριών για τα ύδατα στην Ευρώπη (WISE) (EN), σε μια ετήσια ευρωπαϊκή αξιολόγηση, βασισμένη σε κατάλληλους δείκτες, καθώς και στις πληροφορίες των υπηρεσιών της πρωτοβουλίας GMES. Επιπλέον, οι προοπτικές σε θέματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης πρέπει να ενθαρρυνθούν, ιδίως με την προώθηση δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης μέσω του έβδομου προγράμματος-πλαισίου έρευνας, με την ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων του και με τη διευκόλυνση της αξιοποίησής τους.

6.6. ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΜΜΥΡΩΝ

Οι εκτεταμένες πλημμύρες εκδηλώνονται ως ένα μεγάλο πρόβλημα στη σύγχρονη εποχή. Η αξιολόγηση και η διαχείρισή τους αποτελεί μέρος της προσαρμογής της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Τον Οκτώβριο 2004, οι Υπουργοί Περιβάλλοντος των κρατών μελών της Ε. Ένωσης συμφώνησαν ότι υπάρχει ανάγκη για αποτελεσματική ευρωπαϊκή συνεργασία αναφορικά με τη διαχείριση των πλημμύρων. Η Οδηγία για τις πλημμύρες 2007/60/ΕΚ δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τον Νοέμβριο του 2007. Τα κράτη μέλη οφείλουν να ενσωματώσουν την εν λόγω Οδηγία στην εθνική νομοθεσία τους εντός δύο ετών από τη θέσπισή της.

Η Οδηγία αφορά στα εσωτερικά ύδατα, καθώς και σε όλα τα παράκτια ύδατα, σε όλη την έκταση της επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σκοπός της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ είναι η θέσπιση πλαισίου για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, με στόχο τη μείωση των επιπτώσεων στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με τις πλημμύρες.

Η νέα αυτή Οδηγία προβλέπει, στο πλαίσιο μιας προσέγγισης μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, μια διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου πλημμυρών, η οποία υλοποιείται σε τρία στάδια:

- Μέχρι το **τέλος του 2011** τα Κράτη Μέλη θα πρέπει έχουν προβεί σε προκαταρκτική εκτίμηση των κινδύνων πλημμύρας για τις λεκάνες απορροής ποταμών και να προσδιορίσουν, με τον τρόπο αυτό, τις περιοχές με σοβαρή πιθανότητα πλημμύρας.
- Σε περιοχές, στις οποίες υφίστανται όντως κίνδυνοι για ζημιές από πλημμύρες, τα Κράτη Μέλη οφείλουν να εκπονήσουν, **μέχρι το τέλος του 2013**, χάρτες επικινδυνότητας και χάρτες κινδύνων πλημμύρας, στους οποίους θα αποτυπώνονται οι αρνητικές συνέπειες των πλημμυρών (σε πληθυσμό, εγκαταστάσεις, κλπ.).
- Το αργότερο **μέχρι το 2015**, για τις περιοχές αυτές πρέπει να καταρτισθούν σχέδια διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας. Τα σχέδια διαχείρισης πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα για τη μείωση της πιθανότητας πλημμύρας και τον περιορισμό των πιθανών της επιπτώσεων. Τα σχέδια αυτά θα καλύπτουν μεν όλες τις φάσεις του κύκλου διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας αλλά θα εστιάζονται ιδίως στην πρόληψη (όπως πρόληψη των ζημιών από πλημμύρες, με την αποφυγή κατασκευής οικιών και βιομηχανιών σε περιοχές που απειλούνται σήμερα ή που θα απειληθούν στο μέλλον από πλημμύρες ή προσαρμογή των μελλοντικών αναπτυξιακών προγραμμάτων στους κινδύνους πλημμύρας), την προστασία (με την λήψη μέτρων μείωσης της πιθανότητας πλημμυρών ή/και περιορισμού των επιπτώσεων των πλημμυρών σε συγκεκριμένες τοποθεσίες όπως π.χ. με αποκατάσταση κατακλυζόμενων περιοχών και υγροτόπων) και την ετοιμότητα (π.χ. μέσω της παροχής οδηγιών στο κοινό σχετικά με το τι πρέπει να κάνει σε περίπτωση πλημμύρας).

Τα τρία αυτά στάδια θα επαναλαμβάνονται σε εξαετείς κύκλους, ώστε να εξασφαλιστεί η συνεκτίμηση των μακροπρόθεσμων εξελίξεων. Στις περιπτώσεις διεθνών λεκανών απορροής ποταμών, για τα στάδια αυτά πρέπει να υπάρξει συντονισμός μεταξύ των εμπλεκόμενων χωρών για να μην μετατεθούν τα προβλήματα από τη μια περιοχή στην άλλη. Τέλος, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην κατάρτιση και

επικαιροποίηση των σχεδίων διαχείρισης κινδύνου πλημμυρών και τα σχέδια, οι εκτιμήσεις και οι χάρτες κινδύνου θα πρέπει να δημοσιοποιούνται.

Αρχές Διαχείρισης Διακινδύνευσης πλημμύρας

Η Ευρωπαϊκή επιτροπή στο κείμενό της για τις πλημμύρες υιοθετεί τις εξής βασικές αρχές που καλούνται Αρχές Διαχείρισης Διακινδύνευσης πλημμύρας:

1. Διαχείριση σε επίπεδο λεκάνης

2. Η Αρχή της αλληλεγγύης (solidarity principle): Τα μέλη μιας ομάδας πρέπει να λαμβάνουν υπόψιν, όταν κάνουν κάτι, το συμφέρον τόσο των υπολοίπων μελών όσο και της ομάδας συνολικά.

3. Η Αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης (Sustainability principle): «Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να μπορούν να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες» **(Gro Harlem Brundtland)**.

4. Η αρχή της Δημόσιας Συμμετοχής (Public participation principle): Εκείνοι οι οποίοι επηρεάζονται από μια απόφαση έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης απόφασης.

5. Αρχή της Αναλογικότητας - (Proportionality principle): Σύμφωνα με την αρχή αυτή η έκταση της εκάστοτε δράσης και η αντίστοιχη επένδυση προσπαθειών και πόρων θα πρέπει να αντιστοιχεί στον επιδιωκόμενο στόχο. Για παράδειγμα, για ένα μέτρο που έχει ως στόχο την καταστολή της ρύπανσης κατά 2% δεν είναι λογικό να επενδυθεί το 50% του προϋπολογισμού. Η αρχή της αναλογικότητας βασίζεται σε λογικές και ηθικές αρχές. (<http://www.mio-ecsde.org/epeaek09/dictionary.html>)

6. Αρχή της επικουρικότητας (Subsidiarity principle): Σύμφωνα με αυτή τα διαχειριστικά μέτρα πρέπει να λαμβάνονται στο χαμηλότερο κατάλληλο επίπεδο λήψης αποφάσεων. Σύμφωνα με την αρχή αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση αναλαμβάνει δράση, στους τομείς που δεν υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, μόνον εφόσον η δράση της θα είναι πιο αποτελεσματική από αντίστοιχα μέτρα εθνικής, περιφερειακής ή τοπικής εμβέλειας (<http://www.mio-ecsde.org/epeaek09/dictionary.html>).

Η Οδηγία για τις πλημμύρες προβλέπεται να εφαρμοσθεί σε συμφωνία με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/EK). Οι φάσεις εφαρμογής και οι μηχανισμοί αναφοράς της οφείλουν να συγχρονισθούν με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα και τα κράτη μέλη μπορούν να συμπεριλάβουν τα σχέδια διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας, στα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμών που προβλέπονται από την Οδηγία 2000/60/EK.⁵²

Ολοκλήρωση και υποβολή στην ΕΕ έκθεση προκαταρκτικής αξιολόγησης κινδύνων πλημμύρας (23-03-2012)

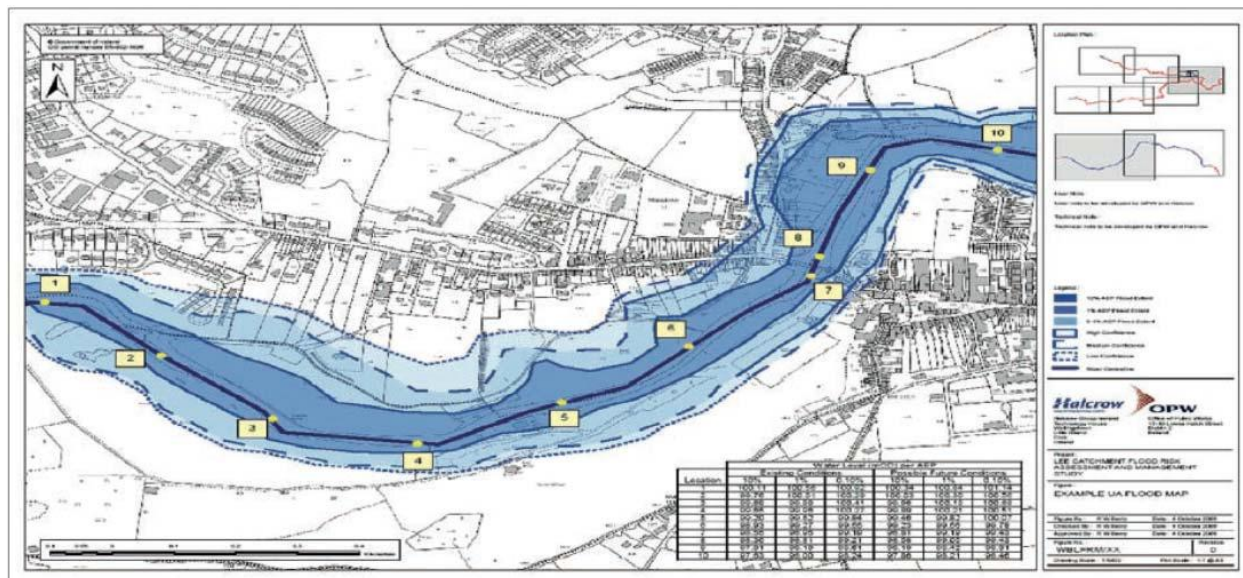
Σε εφαρμογή της ΚΥΑ 31822/1542/Ε103 (ΦΕΚ1108/Β/21-07-2010) με την οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Κοινοτική Οδηγία 2007/60/EK του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 για την «Αξιολόγηση και Διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας», το ΥΠΕΚΑ ανακοινώνει την ολοκλήρωση και υποβολή στην ευρωπαϊκή βάση δεδομένων **EIONET** των διαθέσιμων πληροφοριών-καταγραφών πλημμυρών που σημειώθηκαν στο παρελθόν (ιστορικές πλημμύρες) και προκάλεσαν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν το πρώτο στάδιο εφαρμογής της εν λόγω ΚΥΑ και Οδηγίας που αφορά στην «Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

Βάσει της Προκαταρκτικής αξιολόγησης θα καταρτισθούν στη συνέχεια οι Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, καθώς και οι Χάρτες Επικινδυνότητας και Χάρτες Κινδύνων Πλημμύρας, οι οποίοι πρέπει να ολοκληρωθούν και να υποβληθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι 22 Μαρτίου 2014.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ένα παράδειγμα χάρτη όπου φαίνεται η έκταση της πλημμύρας (Χάρτης 6). Στο συγκεκριμένο παράδειγμα, το οποίο αφορά σε περιοχή της Ιρλανδίας, υπάρχει το τοπογραφικό υπόβαθρο και με μικρή διαφάνεια παρουσιάζεται με μπλε χρώμα η υπολογισμένη έκταση που θα καταλάβει η πλημμύρα για διαφορετικές περιόδους επαναφοράς.⁵³

ΧΑΡΤΗΣ 6: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΧΑΡΤΗ ΕΚΤΑΣΗΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ (ΙΡΛΑΝΔΙΑ)

6.7. ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΝΕΡΟΥ.

Το **αποτύπωμα νερού**, που μετρά κατ'αρχήν το μέγεθος της κατανάλωσης νερού, ξεκίνησε από μια προσπάθεια των διεθνών Οργανισμών (Unesco, FAO, OHE) ώστε να προσφέρει κατάλληλα εργαλεία στους φορείς χάραξης πολιτικής και στις κυβερνήσεις, αλλά και για να ευαισθητοποιήσει και την κοινή γνώμη για τη σημασία που οφείλουν να δίδουν όλοι στη σωστή διαχείριση των υδατικών πόρων.

Το **αποτύπωμα νερού** είναι ο δείκτης της ποσότητας νερού που καταναλώνεται-χρησιμοποιείται για την παραγωγή των διάφορων προϊόντων και τροφίμων (εισαγόμενα και εγχώρια), αλλά και για τη καθημερινή μας υγιεινή κα υγεία και καλύπτει τόσο τη διαδικασία παραγωγής ενός προϊόντος, όσο και τη μεταφορά των αγαθών. Για παράδειγμα, ένα μήλο που ζυγίζει 100 γραμμάρια έχει «αποτύπωμα νερού» 70 λίτρα μέχρι να φτάσει στον καταναλωτή.⁵⁴

Το αποτύπωμα όμως του νερού, μετρά πρωταρχικά το μέγεθος της κατανάλωσης, αλλά και την ποιότητα και τη σύνθεση της κατανάλωσης. Στο αποτύπωμα του νερού, πέρα από τις παραγωγικές διαδικασίες του αγροτικού και βιομηχανικού τομέα και τις καταναλωτικές συνήθειες, επιδρούν και οι κλιματικές συνθήκες, οι γεωργικές πρακτικές, η τεχνολογία, οι αποδόσεις και το εδαφο-μορφολογικό υπόβαθρο κάθε περιοχής. Στην **Ελλάδα** το υδατικό αποτύπωμα είναι 2340 κυβικά μέτρα ανά κάτοικο ετησίως και έχει περίπου το 47% του συνολικού υδατικού αποτυπώματος έξω από τα σύνορα της.

Παραδείγματα και αριθμοί⁵⁵

Η παραγωγή ενός κιλού **βοδινού κρέατος** απαιτεί 15.000 λίτρα νερού. Υπάρχει μια τεράστια διακύμανση γύρω από αυτό το παγκόσμιο μέσο όρο. Το ακριβές αποτύπωμα ενός κομματιού βοδινού κρέατος εξαρτάται από παράγοντες όπως το είδος του συστήματος παραγωγής του, καθώς και τη σύνθεση και την προέλευση της τροφής της αγελάδας. Αντίστοιχα η παραγωγή ενός κιλού κοτόπουλου απαιτεί 3.900 λίτρα και του χοιρινού 4.900 λίτρα νερού ανά κιλό παραγόμενου προϊόντος.

Για ένα ποτήρι μπύρα απαιτούνται 75 λίτρα νερού, ενώ για ένα φλιτζάνι καφές το διπλάσιο, δηλαδή 140 λίτρα νερού και για ένα λίτρο γάλακτος 1.000 λίτρα.

Αντίστοιχα, το αποτύπωμα νερού για την παραγωγή ενός κιλού καλαμποκιού, είναι 900 με 1.500 λίτρα νερού, για ένα βαμβακερό T-shirt 2000 λίτρα, για ένα κιλό ρύζι 3.000 λίτρα νερό κατά μέσο όρο.

Το **παγκόσμιο υδατικό αποτύπωμα** κατά την περίοδο 1996-2005 ήταν 9.087 Gm³/ανά έτος. Η γεωργική παραγωγή καταλαμβάνει το 92% σε αυτό το συνολικό αποτύπωμα.

Η **ανεπάρκεια νερού** πλήττει πάνω από 2,7 δισεκατομμύρια ανθρώπους για τουλάχιστον ένα μήνα κάθε χρόνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΈΡΓΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Στην Ελλάδα, οι μικρής κλίμακας λεκάνες απορροής σε συνδυασμό με το ξηρό κλίμα και τις έντονες ενδοετήσιες και υπερετήσιες διακυμάνσεις των υδρολογικών μεγεθών περιορίζουν αισθητά τις δυνατότητες αξιοποίησης των επιφανειακών ροών. Το γεγονός αυτό επιτείνεται από τη συγκέντρωση της ζήτησης το καλοκαίρι, οπότε η φυσική προσφορά νερού είναι ασήμαντη. Οι συνθήκες αυτές διαφέρουν αισθητά από αυτές στις βόρειες ευρωπαϊκές χώρες, γεγονός που προσθέτει πολλές ιδιαιτερότητες στις πρακτικές διαχείρισης και προστασίας των υδατικών πόρων στην Ελλάδα (παρόλο που αυτό έχει συχνά λησμονηθεί και έχει επιχειρηθεί η μεταφορά και άκριτη εφαρμογή στερεοτύπων από άλλες χώρες της Ευρώπης).

Με αυτές τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες, που μπορεί να εικαστεί ότι δεν άλλαξαν σημαντικά από την αρχαιότητα, οι τεχνολογικές παρεμβάσεις στην φυσική διαίτα του νερού ήταν η μοναδική διέξοδος. Υδραυλικά έργα ξεκινούν να κατασκευάζονται στην Ελλάδα από τη μινωική και μυκηναϊκή εποχή. Τα προϊστορικά αυτά έργα αυτά αποσκοπούν στη συλλογή και αποθήκευση του βρόχινου νερού, την αξιοποίηση του υπόγειου νερού, τη μεταφορά του νερού των πηγών με υδραγωγεία και την αποστράγγιση λιμνών και ελωδών εκτάσεων (Koutsoyiannis et al., 2007b). Η τεχνολογική ανάπτυξη συνεχίζεται σε όλη την κλασική αρχαιότητα και φτάνει στην ακμή της στην ελληνιστική περίοδο.

Είναι γεγονός ότι, διεθνώς, τα τελευταία χρόνια έχει υπάρξει σκεπτικισμός για τη σκοπιμότητα κατασκευής μεγάλων φραγμάτων, η οποία αποτυπώνεται στην Έκθεση της World Commission on Dams (2000). Ο σκεπτικισμός είναι εύλογος σχετικά με την κατασκευή νέων φραγμάτων σε ισχυρές Ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Γαλλία, η Γερμανία, η Μεγάλη Βρετανία, η Ιταλία και η Ισπανία, αφού οι χώρες αυτές έχουν αναπτύξει ικανοποιητικά τους υδατικούς πόρους τους, τόσο από πλευράς διάθεσης νερού για υδρευτικές και αρδευτικές χρήσεις, όσο και από πλευράς παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας. Επίσης, δικαιολογημένος σε ένα βαθμό είναι και σκεπτικισμός που έχει εκφραστεί για την κατασκευή φραγμάτων σε φτωχές χώρες της Αφρικής και της Ασίας, στις οποίες λείπει η εγχώρια τεχνογνωσία για την κατασκευή φραγμάτων και, το κυριότερο, για τη διαχείρισή τους στη φάση λειτουργίας, συχνά με αποτέλεσμα τα έργα να μη λειτουργούν ικανοποιητικά.

Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι πιο σύνθετη, καθώς αφενός διατίθεται η απαιτούμενη εγχώρια τεχνογνωσία για την κατασκευή και λειτουργία των έργων, και αφετέρου υπάρχει σημαντικό περιθώριο ανάπτυξης των υδατικών πόρων για την κάλυψη υδατικών και ενεργειακών αναγκών.

Ωστόσο, καθώς η χώρα συνδιαμορφώνει και ακολουθεί μαζί με τα άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μία φιλόδοξη περιβαλλοντική πολιτική, είναι υποχρεωμένη να βρει πιθανόν μία καινούργια χρυσή τομή, μεταξύ αναπτυξιακών έργων και περιβαλλοντικής προστασίας και να διαθέσει πόρους για μία πιο δαπανηρή ανάπτυξη. Στα πλαίσια αυτά, αποκτά ιδιαίτερη σημασία η ορθολογική διαχείριση της ζήτησης και η επανεξέταση των παραδοσιακών υδατικών αναγκών, ειδικότερα δε στον τομέα της γεωργίας.

Το μοντέλο ανάπτυξης της χώρας, λόγω των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν κατά το παρελθόν, στηρίχθηκε κυρίως σε έργα αξιοποίησης υπογείων υδάτων με φρέατα και γεωτρήσεις, ενώ η κατασκευή έργων ταμίευσης επιφανειακών νερών με φράγματα και λιμνοδεξαμενές αποτέλεσε μεταγενέστερη δραστηριότητα.

Το Υπουργείο Δημοσίων Έργων, το Υπουργείο Γεωργίας και η ΔΕΗ άρχισε να ενδιαφέρεται για την κατασκευή φραγμάτων στη χώρα μας από τα μέσα της δεκαετίας του

’60. Ειδικότερα για την Αγροτική Ανάπτυξη σχεδόν κάθε πρόγραμμα ανάπτυξης περιοχής γεωργικού ενδιαφέροντος περιλάμβανε και τη μελέτη ή την υπόδειξη προς μελέτη φραγμάτων.

Αντίστοιχα, για τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές την ίδια χρονική περίοδο προωθήθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας πρόγραμμα μελέτης «μικρών ορεινών ταμιευτήρων» τύπου «Laghetti collinari».

Με το πρόγραμμα αυτό μελετήθηκαν μικρά και μεσαίου μεγέθους φράγματα σε ορεινές περιοχές των νομών Πιερίας (π.χ. Καταχάς), Κιλκίς, Αρκαδίας, (π.χ. Βούρβουρα), Εύβοιας (π.χ. Λέπουρα, Μανίκια), αλλά και σε πολλά νησιά όπως η Ρόδος (π.χ. Γαδουράς, Λάρδος, Λουτάνης, Κατταβιά, Απολακκιά), η Χίος (π.χ. Αρμόλια, Δασκαλόπετρα, Βολισσός), η Νάξος, η Λήμνος (π.χ. Κοντιάς), η Λέσβος κ.α.

7.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Με βάση τις προαναφερθείσες μελέτες, στα χρόνια που ακολούθησαν, κατασκευάστηκε η μικρή εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή Αρμολίων Χίου, με ανάχωμα ύψους 10 m και χωρητικότητα 40.000 m³ (1966) και το φράγμα Κοντιά Λήμνου, ύψους 24 m και χωρητικότητα 1.100.000 m³ (1976).

Από τη δεκαετία του ’80, που είχε διαφανεί ότι ολοκληρώνεται η κύρια προσπάθεια ανάπτυξης έργων αξιοποίησης υπογείων υδάτων, άρχισε συστηματικότερη δραστηριότητα για αποθήκευση επιφανειακών απορροών και έγιναν αναθέσεις μελετών φραγμάτων για μεμονωμένα έργα όπως των Λευκογείων Δράμας (1972), της Απολακκιάς Ρόδου (1978), του Λειβαδιού Αστυπάλαιας (1978), της Φανερωμένης και Πλακιώτισσας στην περιοχή Μεσαράς Ηρακλείου (1980), του Δόξα στην περιοχή Φενεού Κορινθίας (1982), του Χαβρία Χαλκιδικής (1982), της Φωλιάς Καβάλας (1983), του Κατάφυτου Δράμας (1984) κ.α.

Από αυτά τα έργα που μελετήθηκαν, αρχικά με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους και κατόπιν από το 1ο ΚΠΣ, μετά την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κατασκευάστηκαν τα φράγματα Απολακκιάς Ρόδου (1989), Λευκογείων Δράμας (1994), Δόξα Φενεού Κορινθίας (1996) και Λειβαδιού Αστυπάλαιας (1997).

Σημαντικό χρονικό σημείο αναφοράς αποτελεί το έτος 1985, κατά το οποίο συγκροτήθηκε με απόφαση του τότε Υπουργού Γεωργίας ομάδα εργασίας από γεωλόγους, προκειμένου να μελετήσει τις δυνατότητες κατασκευής μικρών φραγμάτων στις Κυκλάδες. Κύριο μέλημα αυτής της ομάδας εργασίας ήταν η εκτίμηση των χειμερινών απορροών, ιδιαίτερα μετά από έντονη βροχόπτωση, καθώς και των τεχνικογεωλογικών συνθηκών των λεκανών απορροής των χειμάρρων και των θέσεων των πιθανών ταμιευτήρων. Η συγκεκριμένη έρευνα επεκτάθηκε και στα Δωδεκάνησα.

Έτσι συντάχθηκαν οι πρώτες αναγνωριστικές μελέτες και εκθέσεις για τη Σύρο, τη Σαντορίνη, τη Θηρασία, τη Νάξο, τη Μύκονο, την Ανάφη, την Κάρπαθο, την Πάτμο, τη Λέρο, την Κάλυμνο και τη Χάλκη (1985-1987).

Το πρόγραμμα των λιμνοδεξαμενών, που ακολούθησε αργότερα, είχε ως αφετηρία αυτές τις έρευνες.

7.2. ΦΡΑΓΜΑΤΑ

Τα φράγματα, είναι υδραυλικά έργα που κατασκευάζονται στις κοίτες ποταμών ή χειμάρρων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποθήκευση επιφανειακών απορροών προκειμένου να αποδοθούν σε διάφορες χρήσεις.

Η αναγκαιότητά τους διαφάνηκε αφότου ο άνθρωπος χρειάστηκε να εκμεταλλευθεί με συστηματικό τρόπο επιφανειακά νερά για άρδευση, ύδρευση, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και να προστατευθεί από πλημμύρες.

Η κατασκευή φραγμάτων, σύμφωνα με όσα έχουν προαναφερθεί, αποτελεί στόχο και προοπτική στη χώρα μας. Τα θέματα άρδευσης και ύδρευσης (ιδίως των μεγάλων πόλεων) μπορούν να επιλυθούν με την κατασκευή φραγμάτων, ενώ και η αξιοποίησή τους για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι ιδιαίτερα αποδοτική.

Ανάλογα με τα υλικά κατασκευής και τη γεωμετρία τους, τα φράγματα διακρίνονται σε:

- εύκαμπτα,
- άκαμπτα και
- μικτά ή σύνθετα.

Τα **εύκαμπτα** κατασκευάζονται από γαιώδη υλικά (αργίλους, άμμους, κροκάλες) και τεμάχια βράχων και διακρίνονται κυρίως σε χωμάτινα και λιθόρριπτα.

Τα **άκαμπτα** κατασκευάζονται από σκυρόδεμα (παλαιότερα είχαν κατασκευαστεί και ορισμένα λιθόκτιστα) και διακρίνονται κυρίως σε βαρύτητας και τοξωτά. Τα **μικτά** τέλος αποτελούν συνδυασμό των δύο προηγούμενων τύπων.

Τα περισσότερα φράγματα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και του ΥΔΕ / ΥΠΕΧΩΔΕ (νυν Υπουργείο Ανταγωνιστικότητας κλπ) είναι χωμάτινα ή λιθόρριπτα. Αντίθετα η ΔΕΗ επιλέγει τα άκαμπτα που πλεονεκτούν στην παραγωγή ενέργειας.

Τα χωμάτινα φράγματα θεωρούνται πιο εύκολα στην κατασκευή τους και είναι οικονομικά. Μπορούν να κατασκευαστούν σε οποιαδήποτε μορφή κοιλάδας και δεν απαιτούν εξαιρετικής ποιότητας εδάφη θεμελίωσης.

Κατασκευάζονται από γαιώδη υλικά της περιοχής, τα οποία διαστρώνονται κατά ζώνες από διαβαθμισμένο υλικό. Στο κέντρο κατασκευάζεται από αργιλικό υλικό ένας αδιαπέρατος πυρήνας και ακολουθούν οι εξωτερικές ζώνες, που εξασφαλίζουν την ευστάθεια του έργου και συνιστούν το κύριο σώμα του φράγματος.

Οι ζώνες αυτές είναι:

(α) η μεταβατική, πάχους 2.5-4 m, αμέσως μετά τον πυρήνα, που συνίσταται από φίλτρο διαβαθμισμένου αμμοχάλικου και

(β) η ζώνη από χονδρόκοκκα υλικά (κροκάλες, χαλίκια) με κλίση πρανών που εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά του υλικού, τις συνθήκες ροής, την ποιότητα του εδάφους, τη θέση του αδιαπέρατου πυρήνα και τη σεισμικότητα της περιοχής.

Τέλος, πάνω από τη ζώνη αυτή τοποθετείται λιθορριπή προστασίας από ευμεγέθη τεμάχια βράχων.

Τα **λιθόρριπτα** φράγματα είναι απλουστευμένης μορφής χωμάτινα φράγματα. Για την κατασκευή τους δεν χρειάζεται ζωνώδης διάταξη διαβαθμισμένων υλικών, γιατί το κύριο σώμα του φράγματος συνίσταται από χονδρόκοκκα υλικά ποτάμιας προέλευσης ή από βραχώδη υλικά, που μεταφέρονται από δανειοθαλάμους (λατομεία) της γύρω περιοχής. Το αδιαπέρατο στοιχείο του φράγματος είναι πλάκα από οπλισμένο σκυρόδεμα.

Βασικά κριτήρια για την επιλογή θέσης φράγματος αποτελούν η υδατοστεγανότητα της λεκάνης κατάκλυσης, η αντοχή του εδάφους θεμελίωσης και η ύπαρξη κατάλληλων υλικών για την κατασκευή του αναχώματος.

Η χωρητικότητά των ταμιευτήρων εξαρτάται από το ύψος του φράγματος και τις μορφολογικές (τοπογραφικές) κλίσεις των πρανών και της κοίτης του χειμάρρου ή του ποταμού.

Βασικό έργο στις περιπτώσεις των φραγμάτων είναι ο **υπερχειλιστής**, που κατασκευάζεται με ισχυρά οπλισμένο σκυρόδεμα και γι' αυτό το λόγο απορροφά σημαντικό τμήμα του προϋπολογισμού του έργου. Η κατασκευή υπερχειλιστή απαιτείται στις περιπτώσεις χωμάτων και λιθόρριπτων φραγμάτων, ενώ όταν πρόκειται για φράγματα βαρύτητας από τσιμέντο ή λιθοδομή ενσωματώνεται στην κατασκευή του σώματος του φράγματος και δεν αποτελεί ξεχωριστό έργο (φράγμα υπερπηδητό).

Τα φράγματα Μαραθιά, Άνω Μεράς, Μυκόνου και Στενού Σερίφου που έχουν ήδη κατασκευαστεί, καθώς και το υπό κατασκευή Κόρης Γεφύρι Χίου είναι **τύπου βαρύτητας από RCC** (Rolled Compacted Concrete – Ισχύο Κυλινδρούμενο Σκυρόδεμα) με ενσωματωμένο υπερχειλιστή.

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα φράγματα αυτού του τύπου είναι σχετικά νέας τεχνολογίας, έχουν μικρότερο κόστος και κατασκευάζονται ταχύτερα από τα αντίστοιχου μεγέθους λιθόρριπτα και χωμάτινα. Η κατασκευή τους όμως απαιτεί βραχώδες υπόβαθρο και διαθέσιμα υλικά καλής μηχανικής αντοχής σε γειτονικό λατομείο, κάτι που δεν είναι πάντα εφικτό σε όλα τα νησιά. Τα προαναφερόμενα φράγματα της Μυκόνου και της Σερίφου έχουν ως υλικό κατασκευής γρανιτικά πετρώματα πάνω στα οποία και θεμελιώθηκαν.

Τα μέχρι σήμερα κατασκευασμένα (και μελετημένα) φράγματα του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, του Υπουργείου Γεωργίας και της ΔΕΗ ανήκουν στην κατηγορία των μεγάλων φραγμάτων, σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί από τη Διεθνή Ένωση Μεγάλων Φραγμάτων (ICOLD).

Ως μεγάλο χαρακτηρίζεται ένα φράγμα του οποίου το ύψος ξεπερνά τα 15 m από το βαθύτερο σημείο εκσκαφής έως τη στέψη του (κορυφή). Επίσης, ένα φράγμα ύψους 10-15 m συμπεριλαμβάνεται στα μεγάλα όταν:

(α) το μήκος της στέψης υπερβαίνει τα 500 m,

(β) ο ταμιευτήρας που δημιουργείται πίσω από το φράγμα υπερβαίνει το 1.000.000m³

(γ) τα έργα παροχέτευσης της πλημμύρας (υπερχειλιστής) σχεδιάζονται για παροχή μεγαλύτερη των 2000 m³/sec

(δ) το φράγμα έχει ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες θεμελίωσης ή έχει ασυνήθη σχεδιασμό.

Με βάση τη διεθνή εμπειρία έχουν θεσπιστεί κανόνες για την κατασκευή κάθε είδους φραγμάτων και έχουν εξελιχθεί ειδικά μηχανήματα για την εκσκαφή γεωλογικών σχηματισμών, τη συμπύκνωση των στρώσεων, τον οπλισμό των σκυροδεμάτων, τη στεγανοποίηση του υπεδάφους και των διαφόρων σημείων του έργου όπου υπάρχουν ενδείξεις πιθανών διαρροών, τη διάνοιξη σιράγγων κλπ.

Η μελέτη και η κατασκευή φραγμάτων αποτελεί εξειδικευμένη εργασία, η οποία διέπεται από ειδική νομοθεσία στη χώρα μας, αλλά και διεθνώς, όσον αφορά τη διαδικασία και τις τεχνικές προδιαγραφές που εφαρμόζονται.

Η διασφάλιση της ποιότητας κατά τη διάρκεια της κατασκευής γίνεται με ελέγχους σε εγκατεστημένα επί τόπου εργαστήρια και με διαδοχικές μετρήσεις. Η τήρηση των όρων προσαρμογής με τις συνθήκες του περιβάλλοντος υπακούει στη σχετική νομοθεσία και όπου απαιτείται κατασκευάζονται έργα αποκατάστασης.

Σημαντικό ρόλο παίζει και η μελέτη σεισμικότητας και σεισμικής επικινδυνότητας της ευρύτερης περιοχής κατασκευής του φράγματος, αλλά και της δυναμικής του απόκρισης σε μεγάλο σεισμό.

Για τους παραπάνω λόγους η υλοποίηση τέτοιων έργων είναι χρονοβόρα και εξαρτάται πολύ από τις τοπικές συνθήκες.

Γενικά πρόκειται για έργα ασφαλή ακόμα και σε περίπτωση θραύσης, αφού συντάσσονται για αυτά μελέτες όδευσης πλημμυρικού κύματος και μέτρων προστασίας για τις κατάντη περιοχές με την κατασκευή κατάλληλων τεχνικών έργων.

Η συμπεριφορά του φράγματος και του ταμιευτήρα πρέπει να παρακολουθείται καθ' όλο το στάδιο λειτουργίας τους με ειδικά όργανα, στα οποία εκτελούνται μετρήσεις ακόμα και από το στάδιο κατασκευής. Βασική προοπτική για την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία των κατασκευασμένων έργων αποτελεί η δημιουργία τομέα Ασφάλειας Φραγμάτων και Λιμνοδεξαμενών στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, με αντικείμενο τη λήψη μετρήσεων και αξιολόγηση των παραμέτρων που αφορούν την ασφαλή και αποδοτική διατήρηση του φράγματος, της λιμνοδεξαμενής ή του ταμιευτήρα για τα χρόνια λειτουργίας που σχεδιάστηκε.

Θα ήταν λογικό να αναμένει κανείς ότι η Ελλάδα θα έπρεπε να έχει υψηλούς δείκτες στην κατασκευή μεγάλων υδραυλικών έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων, σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Όμως, η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Για παράδειγμα, ο Πίνακας 28 (World Commission on Dams, 2000), δείχνει χαρακτηριστικά ότι η Ελλάδα δεν εντάσσεται καν σε ένα κατάλογο 23 χωρών του ευρωπαϊκού και μεσογειακού περιγύρου της, που διαθέτουν περισσότερα από 50 μεγάλα φράγματα

Η Ισπανία π.χ. διαθέτει 1.196 φράγματα και ακολουθεί η Τουρκία με 625 φράγματα. Είναι ακόμη χαρακτηριστικό ότι μια μικρή χώρα όπως η Αλβανία διαθέτει 306 φράγματα, ενώ ο αριθμός των φραγμάτων στην Ελλάδα μόλις φτάνει τα 46.

ΠΙΝΑΚΑΣ 28 ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ 50 ΜΕΓΑΛΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΡΑΓΜΑΤΩΝ ⁵⁶

Ευρωπαϊκή ή Μεσογειακή χώρα	Αριθμός Μεγάλων Φραγμάτων
Ισπανία	1.196
Τουρκία	625
Γαλλία	569
Ιταλία	524
Ηνωμένο Βασίλειο	517
Νορβηγία	335
Γερμανία	311
Αλβανία	306
Ρουμανία	246
Σουηδία	190
Βουλγαρία	180
Ελβετία	156
Αυστρία	149
Τσεχία	118
Αλγερία	107

Πορτογαλία	103
Μαρόκο	92
Ρωσία	91
Τυνησία	72
Γιουγκοσλαβία	69
Φινλανδία	55
Κύπρος	52
Σλοβακία	50
Ελλάδα	46

Πηγή: World Commission on Dams (2000, Annex V)

Οι λόγοι αυτής της καθυστέρησης στην ανάπτυξη των υδραυλικών έργων στην Ελλάδα θα πρέπει να αποδοθούν στα οικονομικά προβλήματα στη διάρκεια της σύγχρονης ιστορίας.

7.3 ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ

Οι λιμνοδεξαμενές είναι μικροί ταμιευτήρες επιφανειακών υδάτων, που κατασκευάζονται είτε μέσα στις κοίτες χειμάρρων (επιποτάμιες), είτε έξω από αυτές σε φυσικές ή τεχνητές λεκάνες κατάκλυσης (εξωποτάμιες).

Στην Ελλάδα ο όρος «λιμνοδεξαμενή» χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, στο πλαίσιο του προγράμματος μελέτης και κατασκευής αυτών των τεχνικών έργων κατά τη δεκαετία του '80.

Σήμερα με τον όρο «λιμνοδεξαμενή» αναφέρονται συνήθως οι εξωποτάμιοι ταμιευτήρες επιφανειακών υδάτων (εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή). Πρόκειται για λεκάνες κατάκλυσης, που διαμορφώνονται με εκσκαφές και φράσσονται με ανάχωμα, το οποίο κατασκευάζεται σε επιλεγμένη περιοχή με κατάλληλα μορφολογικά χαρακτηριστικά (Εικόνα 4), συνήθως αμφιθεατρικής μορφής. Πρόκειται για σύνθετα έργα αποτελούμενα από τρία διακριτά τεχνικά έργα:

- Τον χώρο του ταμιευτήρα που διαμορφώνεται τεχνητά, όπως προαναφέρθηκε
- Το φράγμα εκτροπής στο χείμαρρο του οποίου θα αξιοποιηθούν οι απορροές
- Τον αγωγό μεταφοράς του νερού από το φράγμα εκτροπής έως τον ταμιευτήρα

Το **φράγμα εκτροπής** είναι υπερπηδητός αναβαθμός χαμηλού ύψους, με δυνατότητα πλευρικής απαγωγής του νερού μέσω αύλακας που φέρει σχάρα. Τα χονδρόκοκκα φερτά υλικά συνεχίζουν την πορεία τους προς τα κατάντη. Η διαστασιολόγησή του είναι συνάρτηση των συνθηκών απορροής.

Στο **φράγμα εκτροπής** προσαρμόζονται επίσης και έργα παγίδευσης φερτών υλικών, ειδικά όταν ο χείμαρρος τροφοδοτείται από λεκάνη απορροής γυμνή σε βλάστηση και με εκτεταμένο εδαφικό κάλυμμα ή ευδιάβρωτα πετρώματα. Η δεξαμενή καθίζησης των λεπτόκοκκων φερτών αποτελεί ιδιαίτερο τμήμα, πριν από τον αγωγό μεταφοράς του νερού και εξοπλίζεται με πλέγμα (σίτα) ή φιλτροσωλήνα για τη συγκράτηση έξω από τον προσαγωγό υλικών που επιπλέουν, όπως φύλλα κ.α.

Η διάσταση της δεξαμενής αυτής εξαρτάται από τον όγκο του απαγόμενου νερού.

Τα έργα κατασκευής του **προσαγωγού**, γενικά, δεν είναι σημαντικά και περιορίζονται στην εκσκαφή για την προστασία του σωλήνα ή της διώρυγας και τυχόν τεχνικά στις διασταυρώσεις με ρέματα. Επίσης απαιτείται τεχνικογεωλογική αναγνώριση της διαδρομής για να αποφευχθούν

περιοχές κατολισθήσεων ή καταπτώσεων και να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας. Επιδιώκεται πάντα η εξεύρεση της πλέον οικονομικής και τεχνικά απλής διαδρομής του έργου προσαγωγής του νερού.

Όταν η λιμνοδεξαμενή τροφοδοτείται από τη βασική ροή του χειμάρρου προτιμάται κλειστός αγωγός. Όταν υπάρχει ανάγκη εκμετάλλευσης τμήματος των πλημμυρικών παροχών προτιμάται η ανοικτή διώρυγα.

Οι εξωποτάμιες λιμνοδεξαμενές κατασκευάζονται έξω από την κοίτη μικρών χειμάρρων ή ποταμών, σε φυσικές συνήθως κοιλότητες του εδάφους που προσφέρονται για αποθήκευση νερού, χωρίς απαραίτητα να εξετάζεται αν το έδαφος είναι διαπερατό ή όχι.

Η φυσική κοιλότητα που επιλέγεται για την κατασκευή της λιμνοδεξαμενής φράσσεται στα τμήματα όπου το φυσικό ανάγλυφο είναι χαμηλότερα από τη στέψη της δεξαμενής, με **αναχώματα** που κατασκευάζονται από τα υλικά των εκσκαφών διαμόρφωσης της λεκάνης κατάκλυσης.

Ο τρόπος κατασκευής του αναχώματος είναι παρόμοιος με αυτόν των χωμάτων ή λιθόρριπτων φραγμάτων και ακολουθούνται οι ίδιες προδιαγραφές συμπύκνωσης, στράγγισης και σεισμικής απόκρισης και ελέγχεται με επιτόπου εργαστήριο δοκιμών εδαφομηχανικής. Οι τυχόν εκσκαφές γίνονται για την οριζοντίωση του πυθμένα, αλλά και για τη διαμόρφωση επίπεδων επιφανειών στα πρανή της δεξαμενής ώστε να αυξηθεί η χωρητικότητα της και να είναι στη συνέχεια εύκολη, εφόσον χρειάζεται, η κάλυψή τους με αδιαπέρατη μεμβράνη από πλαστικό (γεωμεμβράνη).

Η γεωμεμβράνη χρησιμοποιείται όταν το έδαφος δεν είναι στεγανό, για την κάλυψη τόσο του πυθμένα όσο και των πρανών. Κατά κανόνα τοποθετείται πάνω σε ένα στρώμα γαιωδών προϊόντων της εκσκαφής, κατάλληλης κοκκομετρικής σύνθεσης και στη συνέχεια επικαλύπτεται με ένα στρώμα από τα ίδια υλικά ή αφήνεται ακάλυπτη, αφού αγκυρωθεί με βάρη για προστασία από τον άνεμο και τον κυματισμό. Έτσι, πλέον, **η στεγανότητα δεν αποτελεί κυρίαρχο κριτήριο επιλογής μιας θέσης, λόγω της ευρείας χρήσης των μεμβρανών.**

Το υλικό κατασκευής της μπορεί να είναι πολυμερισμένο πλαστικό, όπως το ειδικά επεξεργασμένο PVC (χλωριούχο πολυβινύλιο), ή το πολυαιθυλένιο υψηλής πυκνότητας (HDPE) απλού τύπου ή ενισχυμένου με γεωπλέγμα (διπλή μεμβράνη – COEX).

Λόγω της απλότητας της κατασκευής της η εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή είναι οικονομικά συμφέρουσα για εφαρμογή σε μικρής έκτασης αρδευτικά δίκτυα. Από γεωτεχνικής πλευράς η λύση της λιμνοδεξαμενής προσφέρεται για εφαρμογές σε ποικίλες γεωλογικές συνθήκες, ενώ περιβαλλοντικά είναι αποδεκτή λόγω της περιορισμένης ανάγκης εκχέρσωσης περιοχών δανειοθαλάμων και της ασήμαντης επίδρασης στα οικοσυστήματα που υπάρχουν κατά μήκος των ποταμών καθώς και στις κατάντη περιοχές που τυχόν τροφοδοτούνται από τις απορροές του χειμάρρου.

Το πρόγραμμα των λιμνοδεξαμενών άρχισε να υλοποιείται μετά από επίσκεψη μηχανικών και γεωλόγων του Υπουργείου Γεωργίας στην Κύπρο, το 1988, για ανταλλαγή τεχνογνωσίας σχετικά με τις λιμνοδεξαμενές.

Ήδη στην Κύπρο εκείνη την περίοδο υπήρχαν 30 κατασκευασμένα πλήρη έργα (φράγμα ή ανάχωμα, πλήρωση ταμιευτήρα, αρδευτικό δίκτυο, λοιπές υποδομές) σε μικρούς οικισμούς. Με βάση αυτή την αρχική διακρατική συνεργασία Ελλάδα – Κύπρου, αμέσως μετά συγκροτήθηκε κοινή επιστημονική επιτροπή και έγινε έρευνα σε νησιά του Αιγαίου (Λέσβος, Χίος, Μήλος, Ίος, Σάμος, Ρόδος). Επιλέχθηκαν ως πιλοτικές εφαρμογές οι εξωποτάμιες λιμνοδεξαμενές

Μυτιληνίων Σάμου και Αγιάσου Λέσβου, από τις οποίες κατασκευάστηκε η πρώτη με χρηματοδότηση από το Ιο Κ.Π.Σ. (732.200 € σε τιμές του 1995).

Παράλληλα με την προώθηση της κατασκευής της λιμνοδεξαμενής Μυτιληνίων Σάμου αποφασίστηκε, το 1990, η ανάθεση μελετών μικρών ταμιευτήρων είτε με την κατασκευή φραγμάτων κλασικού τύπου είτε ως εξωποτάμιων λιμνοδεξαμενών σε όλη τη νησιωτική χώρα. Ανατέθηκαν μελέτες σε εννέα (9) ομάδες νησιών του Αιγαίου και του Ιονίου πελάγους και κατόπιν τρεις ακόμη στην Εύβοια, Δυτική Κρήτη (νομοί Χανίων, Ρεθύμνης) και Ανατολική Κρήτη (νομοί Ηρακλείου, Λασιθίου). Ακολούθησαν ο νομός Αρκαδίας (1991), τα νησιά του Σαρωνικού και τα Κύθηρα (1992), οι νομοί Λακωνίας, Κορινθίας, Φωκίδας, Μαγνησίας και Τρικάλων (1994), Πιερίας, Φθιώτιδας, Γρεβενών, Μεσσηνίας και Άρτας (1997).

Εκτός του προγράμματος των μικρών λιμνοδεξαμενών ανατέθηκαν και μελέτες μεγάλων φραγμάτων στις περιοχές Φανερωμένης και Τσικαλαρειού νήσου Νάξου, Κρουσοβίτη Σιδηροκάστρου νομού Σερρών, Τσικνιά, Πολυχνίτου και Σταυρού νήσου Λέσβου, Σχοινά νήσου Καρπάθου, Βράχου νομού Καστοριάς, Εδεσσαίου νομού Πέλλας, Γερακώνας νομού Κιλκίς, καθώς και των ταμιευτήρων Τάκας νομού Αρκαδίας, Αρτζάν-Αματόβου νομού Κιλκίς και του ρουφράκτη με δημιουργία ταμιευτήρα στον Τίτανο νομού Λάρισας.

7.4 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Η υφιστάμενη κατάσταση εκμετάλλευσης του υπόγειου υδατικού δυναμικού της χώρας φαίνεται ότι έχει προσεγγίσει τα μέγιστα όρια αξιοποίησης στους περισσότερους υδροφορείς, ενώ είναι διαπιστωμένες και αρκετές περιπτώσεις υπερεκμετάλλευσης με ελλειμματικά ισοζύγια υπογείων υδάτων. Επίσης, διαπιστώνονται σοβαρές περιβαλλοντικές -και όχι μόνο- επιπτώσεις, όπως η τάση εξάντλησης των αποθεμάτων σε περιοχές της ενδοχώρας ή η προώθηση μετώπων υφαλμύρισης σε παράκτιες ζώνες γεωργικού ενδιαφέροντος.

Προκειμένου να αμβλυνθούν τα προβλήματα αυτά, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων προώθησε τα τελευταία χρόνια, τρία ερευνητικά προγράμματα τεχνητού εμπλουτισμού υπόγειων υδροφορέων. Το ένα εξ αυτών, που αφορά την περιοχή Υπέρειας – Ορφανών Θεσσαλίας, βρίσκεται στο στάδιο της υλοποίησης με την ανάθεση της υδραυλικής μελέτης της μεταφοράς του νερού εμπλουτισμού. Επίσης εκπονήθηκαν και τρεις υδρογεωλογικές μελέτες τεχνητού εμπλουτισμού, εκ των οποίων η μια υλοποιείται από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση στη ΒΔ Αχαΐα.

Η κατασκευή μεγάλων ταμιευτήρων επιφανειακών υδάτων είναι σίγουρο ότι επιτρέπει την αποθήκευση μεγάλων ποσοτήτων και επομένως τη διάθεση «φθηνού» νερού για την κάλυψη αναγκών πολλαπλής χρήσης (ύδρευση, άρδευση, ενέργεια, τουρισμός κλπ.). Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι οι μορφολογικές συνθήκες δεν είναι πάντα ευνοϊκές για το σχεδιασμό μεγάλων φραγμάτων. Άλλωστε λίγοι είναι και οι ποταμοί της Ελλάδας με συνεχή ροή και αξιόλογη παροχή και οι περισσότεροι βρίσκονται στον κορμό της ηπειρωτικής χώρας.

Σε αντιδιαστολή με τα μεγάλα αυτά έργα, υπάρχει η λύση της αποθήκευσης σημαντικών αποθεμάτων νερού για την ανάπτυξη της χώρας σε πολλούς και μικρούς ταμιευτήρες με φράγματα μικρού ύψους, που αξιοποιούν αρκετά καλά τις δυνατότητες που προσφέρει ένα ομαλότερο τοπογραφικό ανάγλυφο και οι μικρές λεκάνες απορροής.

Επισημαίνεται ότι το μέγεθος αυτών των έργων είναι περισσότερο συμβατό με τις συνθήκες των ξηρών και ημίξηρων περιοχών της χώρας, όπου παρατηρούνται απορροές χειμαρρικού τύπου με μεγάλες άνυδρες περιόδους.

Το σχετικά χαμηλό κόστος και το σύντομο χρονικό διάστημα κατασκευής επιτρέπει το σχεδιασμό τέτοιων έργων ακόμη και όταν υπάρχουν θέσεις για μεγάλα φράγματα, καθώς εμπεριέχει αναπτυξιακή δυναμική άμεσης απόδοσης. Τα κεφάλαια που δεσμεύονται, ως επένδυση δεν συγκρίνονται με τα αντίστοιχα των μεγάλων φραγμάτων στο επίπεδο του κατασκευαστικού σταδίου ούτε και στο επίπεδο του ερευνητικού σταδίου. Ο χρόνος που απαιτείται για την επιλογή θέσης, την εκπόνηση του ερευνητικού – μελετητικού προγράμματος και την έναρξη της κατασκευής μπορεί να είναι ακόμα και μικρότερος του ενός έτους. Επίσης μικρό είναι και το κόστος των συνοδών έργων (υπερχειλιστής κλπ.), σύντομο το χρονικό διάστημα κατασκευής (μία ή το πολύ δύο ξηρές περίοδοι) και μικρά τα απαιτούμενα αρδευτικά δίκτυα. Με άλλα λόγια πρόκειται για παραγωγικά έργα άμεσης απόδοσης.

Οι μικροί ταμιευτήρες μπορούν να καλύπτουν υδροδοτικές ανάγκες πολλαπλών χρήσεων, όπως η ύδρευση, η άρδευση, η βιομηχανία, ο τουρισμός, η κτηνοτροφία, οι ιχθυοκαλλιέργειες κλπ. Η χωρητικότητα ενός μικρού ταμιευτήρα μπορεί να κυμαίνεται από 10.000 m³ έως 1.000.000 m³ ή και περισσότερο.

Με το πνεύμα αυτό το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων δίνει τη δυνατότητα ένταξης σε Σχέδια Βελτίωσης Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων αγροτών, αγροτικών ομάδων, συνεταιρισμών και Ο.Τ.Α. την επιδότηση της μελέτης και κατασκευής μικρών εξωποτάμιων

λιμνοδεξαμενών χωρητικότητας έως 40.000 m³, σύμφωνα με προδιαγραφές που έχουν εκπονήσει οι αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου.

Στις περιοχές που κατασκευάστηκαν φράγματα ή λιμνοδεξαμενές άρχισαν να αντιμετωπίζονται με αποτελεσματικό τρόπο οι επικρατούσες συνθήκες απερίμωσης και έκτοτε επικρατεί ένα καθεστώς αναπτυξιακής πνοής. Παράλληλα αναπτύχθηκαν αξιόλογα οικοσυστήματα χλωρίδας και πανίδας στο νέο περιβάλλον, που δημιούργησε η παρουσία του νερού.

Έτσι αναβαθμίστηκε και η οικολογική αξία αυτών των περιοχών.

Οι «τεχνητές λίμνες» που δημιουργήθηκαν μπορούν να αποτελέσουν πόλο έλξης για αναψυχή του ανθρώπινου δυναμικού που διαβιώνει στην ευρύτερη ζώνη, αλλά και για επενδύσεις αγροτουριστικών μονάδων κλπ.

Έτσι, στις περιοχές αυτές, παρατηρείται σήμερα μια αξιοσημείωτη αναζωογόνηση του κοινωνικού ιστού και αρχίζουν αναπτυξιακές προσπάθειες με νέες δυναμικές. Ήδη διαφαίνεται ότι τα έργα αυτά επιδρούν θετικά σε μια νέα «τουριστική κατάσταση» που τείνει να διαμορφωθεί όσον αφορά στη φυσιολατρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης έχει στόχο εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και την αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων που είναι **168.027 εκτάρια** έναντι **1.174.875 της χώρας**⁵⁷ την σύνδεση με την παραγωγή είκοσι ειδών που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- α) να έχουν προοπτικές εξαγωγών και γενικά διεύρυνσης των αγορών τους,
- β) να αναδεικνύουν την ταυτότητα μιας περιοχής ή το όνομά τους να παραπέμπει άμεσα στον τόπο παραγωγής τους,
- γ) να σχετίζονται με τις επισιτιστικές ανάγκες της χώρας.

Τα 20 χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης που επελέγησαν να ενταχθούν στο σχετικό πρόγραμμα προς ενίσχυση είναι τα ακόλουθα⁵⁸:

Προϊόντα Φυτικής παραγωγής

Σιτάρι σκληρό, πατάτες, λαχανικά (σκόρδα, φασόλια), σταφύλια, πεπόνια - καρπούζια, ελιές, σπαράγγια, ακτινίδια, καπνός μπασμάς, κεράσια – αμύγδαλα.

Ζωικά προϊόντα

Βόειο κρέας ελευθέρως βοσκής, κατσικάκι Σαμοθράκης και Θάσου.

Τυποποιημένα - μεταποιημένα

Λάδι, κρασί, τσίπουρο κανονικής και χωρικής απόσταξης, τυριά - κασέρια με τοπικό γάλα, μετάξι, ζυμαρικά βασισμένα σε τοπικά σιτηρά, μέλι, αλίπαστα και καπνιστά αλείας.

ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η κατασκευή στο Μέτρο 125 (Α) των κάτωθι έργων:

I) «ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΕ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ», προϋπολογισμού 4.200.700 ευρώ. Αφορά εκσυγχρονισμό δικτύου 27.000 στρεμμάτων για το οποίο υπάρχει ώριμη μελέτη.

II) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΥΧΕΡΟΥ ΝΟΜΟΥ ΈΒΡΟΥ» αφορά 40.000 στρέμματα προϋπολογιζόμενης δαπάνης 38 εκ. ευρώ. Για το έργο αυτό υπάρχει ώριμη μελέτη για τα πρώτα 10.000 στρέμματα η οποία δημοπρατήθηκε το 2008. Για την άρδευση των υπόλοιπων στρεμμάτων το ΥΠΑΑΤ ανέλαβε να καλύψει το κόστος της μελέτης και εν συνεχεία των αντίστοιχων αρδευτικών έργων.

III) «ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΙΣ ΗΜΙΟΡΕΙΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ» και μετατροπή των ξερικών εκτάσεων σε αρδευτικές.

IV) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΓΩΓΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΥΠΡΙΝΟΥ» με το οποίο θα αρδεύεται έκταση 5.000 στρέμματα συνολικού προϋπολογισμού 8 εκατ. ευρώ.

V) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΚΑΦΗΣ ΝΗΣΟΥ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ» μετά την έγκριση των περιβαλλοντικών της μελετών.

Επιπλέον, στα πλαίσια του ΠΑΑ. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορούν τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Βύσσας,

Διδυμοτείχου (εκτός του Δ.Δ. Διδυμοτείχου),
 Κυπρίνου,
 Μεταξάδων,
 Ορφέα (Δ.Δ. Κυριακής, Μαυροκκλησίου, Μικρού Δέρειου),
 Σουφλίου (Δ.Δ. Δαδιάς, Οικισμοί Σιδηρούς & Γιαννούλητου Δ.Δ. Σουφλίου), Τριγώνου,
 Τυχερού (Δ.Δ. Λευκίμης),
 Ορεστιάδας (εκτός του Δ.Δ. Ορεστιάδας).

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

• ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκαν:

Μέσω των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΟΠΑΑΧ** άξονας 7) πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΕΒΡΟΥ υλοποιήθηκαν **29 έργα** τέτοιου τύπου, αφορούν τους Δήμους Διδυμοτείχου, Κυπρίνου, Μεταξάδων, Ν. Βύσσας και Τριγώνου συνολικού προϋπολογισμού **8 εκατ. € περίπου**.

• ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 29	
ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΕΒΡΟΥ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΝΕΟ ΥΠΟΓΕΙΟ ΣΤΟ Δ.Δ.Ν.ΒΥΣΣΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΒΥΣΣΑΣ	156,340
Αντικατάσταση τριτεύοντος επιφανειακού δικτύου άρδευσης φυσικής ροής με υπόγειο δίκτυο σωλήνων	60,642
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΑΝΑΧΩΜΑΤΩΝ ΡΕΜΑΤΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΤΗΣ ΤΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	187,041
ΑΝΑΒΑΘΜΙΔΕΣ ΗΜΙΟΡΕΙΝΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ (ΣΙΤΟΧΩΡΙΟΥ, ΠΟΙΜΕΝΙΚΟΥ, ΣΙΤΑΡΙΑΣ)	139,456
ΦΡΑΓΜΑ ΠΡΟΒΑΤΩΝΑ Ν. ΕΒΡΟΥ	1,266,728

ΦΡΑΓΜΑ ΡΕΜΑΤΟΣ ΚΑΛΥΒΑ ΚΟΜΑΡΩΝ Ν. ΕΒΡΟΥ	8,024,675
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ-Ν ΕΒΡΟΥ	2,440,540
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΔΟΞΑΣ - ΧΕΛΙΔΟΝΑΣ Ν.ΕΒΡΟΥ	1,763,879
ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΡΔΑΝΙΟΥ - ΚΑΒΗΣΟΥ	567,218
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ - ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΟΥΦΛΙΟΥ	1,093,863
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΞΙΝΩΝ ΕΔΑΦΩΝ Ν. ΕΒΡΟΥ	391,895
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΥΡΑΣ	443,525
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΘΥΜΑΡΙΑΣ	919,651
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΛΑΤΟΥΧΩΝ ΕΔΑΦΩΝ Ν. ΕΒΡΟΥ	107,830
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΧΙΟΝΑΔΩΝ ΕΛΑΦΟΧΩΡΙΟΥ Ν. ΕΒΡΟΥ	1,136,825
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΥ ΚΑΜΠΟΥ ΔΑΔΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΣΟΥΦΛΙΟΥ	479,312
Κατασκευή τριών γεφυρών στον Κάμπο Ορεστιάδας	773,915
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ, ΣΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΟΥ, ΣΤΙΣ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Δ.Δ. ΝΕΑΣ ΒΥΣΣΑΣ	380,679
Αντικατάσταση επιφανειακών δικτύων γεωτρήσεων ΤΟΕΒ Ερυθροποτάμου σε υπόγεια	913,322
Αντικατάσταση υπάρχοντος επιφανειακού δικτύου και κατασκευή υπόγειου δικτύου άρδευσης, στις γεωτρήσεις τις οποίες διαχειρίζεται το ΤΟΕΒ Πυθίου-Ορ/δας-Βύσσας (Ωοειδές)	1,896,825
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ - ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ ΠΕΠΛΟΥ	485,816
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟΥ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΥΠΟΓΕΙΟ ΣΤΟ ΚΑΜΠΟ ΛΟΥΤΡΟΥ - ΙΡΛΑΝΔΙΚΕΣ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ ΛΟΥΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΥΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΑΝΟΥΠΟΛΗΣ	375,570
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	24,005,546
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΑΜΘ	75,914,970

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ) ολοκληρώθηκε το έργο:

«**ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΗΣ**» προϋπολογισμού 740.483,79 €. Αφορά παρεμβάσεις και προμήθεια εξοπλισμού για τα λιμάνια της Αλεξανδρούπολης και Μάκρης

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται

ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ»

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ»» υλοποιούνται τα έργα:

I) «ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ ΣΤΗ ΠΕΔΙΑΔΑ ΞΑΝΘΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ -ΕΡΓΑ ΚΕΦΑΛΗΣ».

Το έργο εντάχθηκε στο ΠΑΑ 2007-2013 στις 5-11-2008 με προϋπολογισμό 50.538.500€ και κωδικό έργου 2008ΣΕ08180008, η δημοπράτηση του πραγματοποιήθηκε στις 20-1-2009 με ανοικτό διεθνή διαγωνισμό. Ο συμβατικός χρόνος περαίωσης του έργου είναι 36 μήνες.

II) «ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ ΣΤΗ ΠΕΔΙΑΔΑ ΞΑΝΘΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ -ΕΡΓΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ Α2».

Το έργο εντάχθηκε στο ΠΑΑ 2007-2013 το 2009 με προϋπολογισμό 57.000.000€ και κωδικό έργου 2009ΣΕ08180001, η δημοπράτηση του είχε προγραμματισθεί για το 2009 αλλά με τις εξελίξεις των προσφυγών για την υλοποίηση του Α' έργου ακυρώθηκε.

A. ΧΡΟΝΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

- 29-7-2003** Εγγραφή στη ΣΑΜ 081(Κ.Α.2003ΣΜ0810005) της μελέτης με τίτλο «ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ ΣΤΙΣ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΡΟΦΟΡΕΩΝ (ΟΔΗΓΙΑ ΕΚ/2000/60)» με προϋπολογισμό 4.700.000 € και **εγκεκριμένη πίστωση 100.000 €** του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
- 26-1-2004** Δημοπράτηση της μελέτης
- 26-10-2004** Υπογράφηκε η σύμβαση εκπόνηση της μελέτης
- 5-5-2005** Εγκρίθηκε η Προκαταρκτική Γεωλογική Μελέτη
- 17-11-2005** Αυξήθηκε η εγκεκριμένη πίστωση αμοιβής της μελέτης σε 1.054.000€ από πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
- 15.12.05** Εγκρίθηκε η Προκαταρκτική Μελέτη των Υδραυλικών και των Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων.
- 25.4.06** Εγκρίθηκε η Γεωργοτεχνικο-οικονομική Μελέτη,
- 12-10-2006** Αυξήθηκε η εγκεκριμένη πίστωση αμοιβής της μελέτης σε 3.000.000€ απο πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
- 19.3.07** Εγκρίθηκε η Γεωλογική Προμελέτη του Ν. Ξάνθης

- 26.3.07** Εγκρίθηκε η Γεωτεχνική Μελέτη
- 29-10-07** Αυξήθηκε ο προϋπολογισμός της μελέτης σε 5.700.000€ για την επέκταση της σύμβασης σε στάδιο οριστικής μελέτης των έργων άρδευσης της περιοχής Α2
- 6.12.07** Εγκρίθηκε η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΠΕ) για το σύνολο των έργων του Ν. Ξάνθης,
- 12.12.07 και 22.1.08** εγκρίθηκε η Υδραυλική και Ηλεκτρομηχανολογική Προμελέτη των έργων κεφαλής και μεταφοράς και διανομής νερού της περιοχής Α2 του Ν. Ξάνθης
- 10-4-2008** Αυξήθηκε ο προϋπολογισμός της μελέτης σε 6.700.000€ για την επέκταση της σύμβασης σε στάδιο οριστικής μελέτης των έργων άρδευσης της περιοχής Α1
- 17-7-2008** Από το ΥΠΟΙΟ εντάχθηκε στο ΠΔΕ 2008 το έργο με προϋπολογισμού 50.000.000€
- 29-9-2008** Έκδοση ΚΥΑ έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΥΠΕΧΩΔΕ, Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης, Υπ. Πολιτισμού και Υπ. Ανάπτυξης)
- 27-10-2008** Έγκριση οριστικής μελέτης Περιβαλλοντικών επιπτώσεων από το ΥΠΑΑΤ
- 3-11-2008** Εγκρίθηκε η οριστική μελέτη Έργων Κεφαλής
- 5-11-2008** **Απόφαση Ένταξης του έργου «ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ ΣΤΗ ΠΕΔΙΑΔΑ ΞΑΝΘΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ-ΕΡΓΑ ΚΕΦΑΛΗΣ»** στο ΠΑΑ 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλτατζής»
- 6-11-2008** **Απόφαση Δημοπράτησης του έργου «ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ ΣΤΗ ΠΕΔΙΑΔΑ ΞΑΝΘΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ- ΕΡΓΑ ΚΕΦΑΛΗΣ», Έγκριση της Διακήρυξης του διαγωνισμού του παραπάνω έργου με ημερομηνία δημοπράτησης την 20-1-2009.**
- 26-11-2008** Κατάθεση Αίτησης Ακύρωσης και Αίτησης Αναστολής της από 29-9-2008 ΚΥΑ έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, από την Ορνιθολογική Εταιρεία και άλλους Περιβαλλοντικούς φορείς.
- 22-12-2008** Έγκριση οριστικής μελέτης του έργου «ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ ΣΤΗ ΠΕΔΙΑΔΑ ΞΑΝΘΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ- Έργα μεταφοράς και διανομής νερού περιοχής Α2»
- 30-12-2008** **Απόφαση Ένταξης του έργου «ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ ΣΤΗ ΠΕΔΙΑΔΑ ΞΑΝΘΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ-Έργα μεταφοράς και διανομής νερού στη περιοχή Α2»** στο ΠΑΑ 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλτατζής», **Απόφαση Δημοπράτησης του έργου «...Έργα μεταφοράς και διανομής νερού περιοχής Α2»**
- 20-1-2009** Δημοπράτηση του έργου «...-ΕΡΓΑ ΚΕΦΑΛΗΣ»
- 11-2-2009** Κατακύρωση του έργου «...-ΕΡΓΑ ΚΕΦΑΛΗΣ», αρ πρωτ 8924/128/11-2-2009

- 5-3-2009** Αποστολή από την ΔΤΜΚ προς το Ελεγκτικό Συνέδριο (Κλιμάκιο Συμβάσεων) του φακέλου για τον προσυμβατικό έλεγχο του έργου «...-ΕΡΓΑ ΚΕΦΑΛΗΣ»,
- 7-4-2009** Απάντηση Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης κατασκευής του έργου «...-ΕΡΓΑ ΚΕΦΑΛΗΣ»,

Τρέγουσες εξελίξεις 2009-2012:

I) Παρά την παραπάνω θετική γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής του έργου «...-ΕΡΓΑ ΚΕΦΑΛΗΣ», **εκδόθηκε διαταγή αναστολής ισχύος της ΚΥΑ Περιβαλλοντικών Όρων του έργου, μέχρι την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης.** Ύστερα από την δυσμενή εξέλιξη αυτή το Υπουργείο δεν προχώρησε δια μέσου της αρμόδιας Διεύθυνσης Τεχνικών Μελετών Κατασκευών (ΔΤΜΚ) στη υπογραφή συμφωνητικού για το έργο «...-ΕΡΓΩΝ ΚΕΦΑΛΗΣ».

Η αίτησης ακύρωσης από την Ορνιθολογική Εταιρεία και άλλους Περιβαλλοντικούς φορείς αρχικά θα εκδικαζόταν στις 6-5-2009 αλλά στην συνέχεια αναβλήθηκε πολλές φορές, τελευταία στις 20-1-2013.

II) Επίσης δεν υλοποιήθηκε η διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού (Μάρτιος 2009) για το δεύτερο κατά σειρά έργο «...-Έργα μεταφοράς και διανομής νερού περιοχής Α2» που αφορούν την άρδευση έκτασης 57.620 στρ. η οποία περιλαμβάνει τα χωριά Μυρωδάτο, Άβδηρα, Βελόνη, Μάνδρα και Πεζούλα προυπολογισμού Μελέτης 54 εκατ. €.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η σκοπιμότητα του έργου βασίζεται στην ανάγκη αντιμετώπισης του προβλήματος της υπαλμύρισης στις πεδιάδες των δύο Νομών, Ξάνθης και Ροδόπης. Διαπιστώθηκε όμως ότι τα διαθέσιμα ύδατα από τον ποταμό Νέστο, ύστερα και από την διακρατική συμφωνία Ελλάδος – Βουλγαρίας για τα νερά του Νέστου του 1996, μόλις επαρκούσαν για την αντιμετώπιση των αναγκών του Νομού Ξάνθης.

Ως εκ τούτου η άρδευση της πεδιάδας του Νομού Ροδόπης αποδεσμεύθηκε από τα νερά του ποταμού Νέστου τα οποία μεταφέρονται και διανέμονται πλέον για την άρδευση και την αποκατάσταση του υπογείου υδροφορα της πεδιάδας του Νομού Ξάνθης, έκτασης 305.000 στρεμμάτων.

Η άρδευση του Νομού Ροδόπης εκτάσεως 677.000 στρεμμάτων θα γίνει μέσω της αποταμίευσης νερού από την κατασκευή τριών φραγμάτων, η οποία ούτως ή άλλως είναι οικονομικότερη λύση για τον νομό Ροδόπης απ' ότι η μεταφορά νερού από τον ποταμό Νέστο. Ήδη εκπονείται στα πλαίσια του ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 (Επιχ Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης του Γ' ΚΠΣ) η μελέτη του Φραγματος Ιασμου σε οριστικό στάδιο, με δυνατότητα αποταμίευσης 160 εκατ. κυβικά μέτρα νερό.

Τα «**Έργα Κεφαλής**» δηλαδή όλα τα έργα από την υδροληψία στους Τοξότες μέχρι και το συγκρότημα αντλιοστασίων στην Κυψέλη, θα εξυπηρετήσουν την έκταση των 242.200 στρ. Η περιοχή Α1 έκτασης 62.800 στρ εξυπηρετείται αυτοτελώς από τον αγωγό Α1 (συνολική

έκταση 242.200+62.800=305.000 στρέμματα), τροφοδοτούμενος από διάφυγα του υφιστάμενου αρδευτικού έργου Θαλασσιάς – Κρεμαστής. Ο προϋπολογισμός των έργων ανέρχεται σε 50.538.500 € και είναι το έργο που δημοπρατήθηκε στις 20-1-2009, με συμβατικό χρόνο περαίωσης 36 μήνες.

Τα «...Έργα μεταφοράς και διανομής νερού περιοχής Α2» αφορούν την άρδευση έκτασης 57.620 στρ. η οποία περιλαμβάνει τα χωριά Μυρωδάτο, Άβδηρα, Βελόνη, Μάνδρα και Πεζούλα και παρουσιάζει τα μεγαλύτερα προβλήματα υφαλμύρινσης. Ο προϋπολογισμός των έργων αυτών ανέρχεται σε 54 εκατ €.

Στα πλαίσια της σύμβασης της μελέτης εκπονείται επίσης σε οριστικό στάδιο η μελέτη των έργων της περιοχής Α1. Η **περιοχή Α1 έκτασης 62.800 στρεμμάτων** περιλαμβάνει τα χωριά Δέκαρχο, Ορφανό, Εύλαλο, Μικροχώρι, Άβατο, Εράσμιο, Ζηλωτή, Δάφνη και Μάγγανα, καθώς και εκτάσεις που ανήκουν στα χωριά Κυψέλη, και Εξοχή. Έχει καταταγεί δεύτερη κατά σειρά προτεραιότητας από πλευράς αντιμετώπισης της υφαλμύρινσης. Ο προϋπολογισμός των έργων εκτιμάται σε 55 εκατ €.

Πέραν της κατασκευής του κυρίως έργου θα υλοποιηθούν και τα κάτωθι υποέργα:

- ✓ Απαλλοτριώσεις
- ✓ Αποζημιώσεις ηρτημένης εσοδείας.
- ✓ Δαπάνες για ΟΚΩ.
- ✓ Υπηρεσίες Αρχαιολογίας

Το έργο θα συμβάλει στην εξυπηρέτηση των αρδευτικών αναγκών 242.000 στρεμμάτων της πεδιάδας του Νομού Ξάνθης, στην ορθολογική διαχείριση του διαθέσιμου νερού άρδευσης στην μείωση απωλειών αρδευτικού νερού στην μείωση του κόστους παραγωγής –αύξηση του εισοδήματος των αγροτών , στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων

Επίσης προγραμματίζεται η υλοποίηση των παρακάτω έργων

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΖΩΝΗΣ Α2» συνολικού προϋπολογισμού 54εκατ. €. Ολοκληρώθηκε η οριστική μελέτη των δικτύων άρδευσης έκτασης 57.260 στρεμμάτων στις περιοχές των Δήμων Αβδήρων, Μυρωδάτου, Βελόνης, Πεζούλας και Μάνδρας. Το έργο εντάχθηκε στις 29/12/2008 στο πρόγραμμα «**ΠΑΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ 2007-2013**»

III) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΖΩΝΗΣ Α1» συνολικού προϋπολογισμού 55 εκατ. € περίπου. Εκπονείται σε οριστικό στάδιο η μελέτη αρδευτικών δικτύων σε έκταση 62.820 στρεμμάτων στις περιοχές Δεκαρχο, Ορφανό, Εύλαλο, Μικροχώρι, Άβατο, Εράσμιο, Ζηλωτή, Δάφνη, Μάγκανα, Κυψέλη και Εξοχή.

Επιπλέον, στα πλαίσια του **Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ»** υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.**

Αφορούν τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):
Μύκης, Σταυρούπολης,
Τοπείρου (Δ.Δ. Τοξοτών, Γαλάνης), Σέλερου,
Βιστωνίδας (Δ.Δ. Σουνίου),
Αβδήρων (Δ.Δ. Αβδήρων, Μάνδρας, Νέας Κεσσάνης) και τον Δήμο
Ξάνθης (Δ.Δ. Κιμμερίου, Ευμοίρου).
Επίσης αφορά τις κοινότητες Θερμών, Κοτύλης και Σατρών.

Μέχρι στιγμής έχουν ενταχθεί τα ακόλουθα έργα:

- **Δήμος Αβδήρων:**

- 1) «**ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΤΗΝ ΜΑΝΔΡΑ**», προϋπολογισμού 145.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 23/10/2008.
- 2) «**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ**», προϋπολογισμού 500.000 €. Το έργο εντάχθηκε στις 23/10/2008.

- **Δήμος Μύκης:**

- 1) «**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΣΙΜΕΝΤΑΥΛΑΚΩΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΟΙΚ. Δ.Δ ΜΟΚΗΣ Ν. ΞΑΝΘΗΣ**», προϋπολογισμού 595.000 €. Το έργο εντάχθηκε στις 05/09/2008.
- 2) «**ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΜΥΚΗΣ – ΓΗΠΕΔΟ ΚΕΝΤΑΥΡΩΝ Δ. ΜΥΚΗΣ Ν. ΞΑΝΘΗΣ**», προϋπολογισμού 595.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 5/9/2008.
- 3) «**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΚΙΡΡΑ**» προϋπολογισμού 617.500.

- **Δήμος Τοπείρου:**

1. «**ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΓΑΛΑΝΗΣ**», προϋπολογισμού 600.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 21/08/2008.
2. «**ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΤΟΞΟΤΩΝ ΠΕΤΡΩΤΟ – ΑΓΕΛΗ - ΣΕΜΕΛΗ**», προϋπολογισμού 600.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 21/9/2008.

Επίσης ελέγχονται ως προς την πληρότητα τους οι φάκελοι των παρακάτω έργων:

- **Δήμος Αβδήρων:**

«**ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΑΛΙΟΥ ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΩΣ ΜΟΥΣΕΙΟ**», προϋπολογισμού 530.000.

- **Δήμος Τοπείρου:**

«ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΛΙΒΕΡΙ - ΙΜΕΡΑ»,
προϋπολογισμού 600.000€.

Ελέγχθηκαν από την Διεύθυνση Τεχνικών Μελετών του ΥΠΑΑΤ οι υπηρεσιακές τεχνικές μελέτες της ΝΑ Ξάνθης οι οποίες αφορούν κατασκευή παράλληλων έργων αναδασμού. Οι μελέτες αφορούν:

- «ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΕΚΟΥΣΙΟΥ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΓΕΝΗΣΕΑΣ» μικτής έκτασης 33.000 στρεμμάτων (ωφέλιμης έκτασης διανομής 28.000 στρεμμάτων), προϋπολογισμού 3,0 εκατ €.
- «ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΕΚΟΥΣΙΟΥ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΥΞΑΝΤΕΙΟΥ» σε ωφέλιμη έκταση 6.568 στρεμμάτων, προϋπολογισμού 1 εκ €.
- «ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΕΚΟΥΣΙΟΥ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΛΚΥΟΝΗΣ» σε ωφέλιμη έκταση 4.150 στρεμμάτων, προϋπολογισμού 1,00 εκατ€

Για όλα τα παραπάνω έργα ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία από την ΝΑ Ξάνθης.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006**

- **ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006**

- **ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν το έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 30	
ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΜΙΚΡΑ ΕΡΓΑ ΣΕ ΑΝΑΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	670,400
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΜΑΓΓΑΝΩΝ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ	762,197
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΠΟΛΥΣΙΤΟΥ Ν. ΞΑΝΘΗΣ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ	1,071,032
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΒΑΤΟΥ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ	1,544,080
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΓΕΝΙΣΣΕΑΣ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ	2,331,409
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΛΑΜΠΡΙΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΕΤΡΟΧΩΡΙΟΥ Ν. ΞΑΝΘΗΣ	203,492
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΒΑΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ	327,704
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΜΑΓΓΑΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ	492,814
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΧΙΝΟΥ - ΜΕΛΙΒΟΙΩΝ Ν. ΞΑΝΘΗΣ	493,830
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 2 ΠΡΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ (9)	170,000
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΞΙΝΩΝ ΕΔΑΦΩΝ Ν. ΞΑΝΘΗΣ	115,309
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΞΑΝΘΗΣ	8.182.267
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΑΜΘ	75,914,970

- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ) ολοκληρώθηκε το έργο

«ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΥΣ» προϋπολογισμού 872.613,46 €

Το φυσικό αντικείμενο περιλαμβάνει παρεμβάσεις και προμήθεια εξοπλισμού για το λιμάνι του Πόρτο Λάγους. Αφορά την κατασκευή 8 οικίσκων αποθήκευσης εξοπλισμού αλιέων, κοινόχρηστων χώρων και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου (φυλάκιο, γραφείο, χώροι υγιεινής, ύδρευση, αποχέτευση, πυρασφάλεια, ηλεκτροφωτισμός), την προμήθεια ψυκτικού θαλάμου και μηχανήματος παραγωγής πάγου και την προμήθεια οχήματος πολλαπλών χρήσεων με παρελκόμενα (πλύση, σάρωση, άντληση, ανύψωση κλπ). Η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 6/12/2006. Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Εκπονήθηκε η «ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ ΣΤΙΣ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΡΟΔΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΡΟΦΟΡΕΩΝ» στα πλαίσια των υποχρεώσεων απέναντι στην Ε.Ε. βάσει της οδηγίας ΕΚ/2000/60, συνολικού προϋπολογισμού 6.700.000€ με χρηματοδότηση από Εθνικούς Πόρους.

Ο σκοπός της μελέτης είναι η μεταφορά νερού από τον ποταμό Νέστο προς την πεδιάδα του Νομού Ξάνθης για να υποκατασταθεί το σημερινό καθεστώς αρδεύσεων από χιλιάδες γεωτρήσεις, με αρδεύσεις που θα ικανοποιούνται από επιφανειακά νερά. Κύριος πόρος για το σκοπό είναι ο ποταμός Νέστος, η ροή του οποίου αναρρυθμίζεται σήμερα με τους ταμιευτήρες Θησαυρού και Πλατανόβρυσης της ΔΕΗ. Έτσι είναι βέβαιο ότι θα εξυπηρετηθούν με τον βέλτιστο τρόπο ανάγκες άρδευσης γεωργικών γαιών (αναπτυξιακή διάσταση του έργου) και να επιτευχθεί αναβάθμιση των υποβαθμισμένων υπογείων υδροφόρων οριζόντων είτε αυτή σχετίζεται με τη στάθμη είτε με τη υφαλμύρωση των υπογείων νερών (περιβαλλοντική διάσταση του έργου).

Σύμφωνα με τη μελέτη έχουν προσδιοριστεί για το Νομό Ξάνθης ανάγκες σε αρδευτικό νερό 119 εκατ. κυβικά μέτρα ετησίως για την κάλυψη 305.000 στρεμμάτων.

Η σύμβαση υπεγράφη στις 26/10/2004, στις 15-12-05 εγκρίθηκε η προκαταρκτική υδραυλική μελέτη, στις 20-4-2007 εγκρίθηκε η Προμελέτη των Υδραυλικών και Ηλεκτρομηχανολογικών έργων, στις 9-11-2007 εγκρίθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ η Α΄ Φάση της περιβαλλοντικής μελέτης Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΠΠΕ) και αξιολόγηση του έργου, στις 25-7-2008 εγκρίθηκαν οι Περιβαλλοντικοί Όροι του έργου από το ΥΠΕΧΩΔΕ και στις 29/9/2008 εκδόθηκε η ΚΥΑ έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ολόκληρου του έργου (λεπτομέρειες για την υλοποίηση του έργου αναφέρονται ανωτέρω)

ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ»

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» προγραμματίζεται η υλοποίηση του έργου :

«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΟΛΥΑΝΘΟΥ (ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΙΑΣΜΟΥ)», εκτιμώμενου κόστους κατασκευής 60 εκατ. € (βλ. εκπόνηση της αντίστοιχης οριστικής μελέτης στο κεφάλαιο «Δημόσια Έργα του Γ' ΚΠΣ»)

Επίσης στα πλαίσια του Δ' Προγραμματικής Περιόδου μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» ολοκληρώνονται τα έργα του ΠΕΠ ΑΜΘ :

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΙΑΣΙΟΥ» προϋπολογισμού 18.453.345€, με χρηματοδότηση από το ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» 2 εκατ.€ περίπου.

II) «ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΕΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΔΡΟΔΥΝΑΜΙΚΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΕΔΑΦΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΛΠΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ», προϋπολογισμού 2.500.000€ που αφορά το σύνολο της περιφέρειας Μακεδονίας – Θράκης.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορούν τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Ιάσμου (εκτός του Δ.Δ Ιάσμου) και τον

Σώστου.

Επίσης αφορά τις κοινότητες Ορχάνης και Κεχρού.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ'ΚΠΣ 2000-2006

• ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 :

Με βάση την «**ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ ΣΤΙΣ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΡΟΦΟΡΕΩΝ**» έχουν προσδιοριστεί για το Νομό Ροδόπης ανάγκες σε αρδευτικό νερό 283 εκατ. κυβικών μέτρων ετησίως για την κάλυψη 677.000 στρεμμάτων.

Επειδή το νερό του ποταμού Νέστου δεν φθάνει για τις ανάγκες του Ν. Ροδόπης, εξετάστηκε σε στάδιο προκαταρκτικής μελέτης η δυνατότητα αξιοποίησης επιφανειακών υδατικών πόρων της Ροδόπης και ιδιαίτερα εξετάστηκε η δυνατότητα κατασκευής ταμιευτήρων στις περιοχές Ιάσμου, Αράτου και Δειλινών με τα αντίστοιχα έργα μεταφοράς και διανομής στις γεωργικές εκτάσεις. Ήδη εκπονείται η οριστική «**ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΟΛΥΑΝΘΟΥ (ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΙΑΣΜΟΥ)**» επί του χειμάρρου Κομψάτου, κατ αρχήν για την κατασκευή φράγματος στη περιοχή Ιάσμου.

Εγκρίθηκε χρηματοδότηση με 5 εκατ € από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης Ανασυγκρότησης της Υπαίθρου 2000-2006 (ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) του Γ' ΚΠΣ. Ο διαγωνισμός έγινε στις 12-6-2007, στις **29-11-2007 υπεγράφη η σύμβαση προϋπολογισμού 2.795.362€ η οποία υλοποιείται και δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα.**

- **ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 31		
ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΡΟΔΟΠΗΣ		
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€	
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΜΙΚΡΑ ΕΡΓΑ ΣΕ ΑΝΑΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	670,400	
ΤΕΧΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΟΔΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΔΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ Ν.ΡΟΔΟΠΗΣ	1,423,168	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΙΑΣΙΟΥ	17,827,972	
ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΙΑΣΙΟΥ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ	386,279	
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ ΑΓΡΟΚΤ. ΣΩΣΤΗ - ΜΕΛΕΤΗΣ - ΜΕΣΣΟΥΝΗΣ - ΜΙΣΧΟΥ - ΑΣΩΜΑΤΩΝ - ΥΦΑΝΤΩΝ - ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	1,412,458	
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ ΛΕΚΑΝΗΣ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ (ΥΠΟΛΟΙΠΑ)	1,658,041	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΞΙΝΩΝ ΕΔΑΦΩΝ Ν. ΡΟΔΟΠΗΣ	209,318	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΛΑΤΟΥΧΩΝ ΕΔΑΦΩΝ ΝΟΜΟΥ ΡΟΔΟΠΗΣ	316,064	
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΙΑΣΙΟΥ Β' ΦΑΣΗ	226,229	
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	24,129,929	
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΑΜΘ	75,914,970	

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ) ολοκληρώθηκαν τα έργα

I. «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΦΑΝΑΡΙΟΥ» προϋπολογισμού 19.700,45 €. Αφορά την προμήθεια αντιρρυπαντικού εξοπλισμού (πλωτά φράγματα, απορροφητικά υλικά πετρελαιοειδών, χημικό διασκορπιστικό, συσκευή εκτόξευσης χημικών διασκορπιστικών) για το αλιευτικό καταφύγιο Φαναρίου, Δήμου Αιγείρου Κομοτηνής.

II. «ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΥΦΑΛΟΣ ΣΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ» και ολοκληρώθηκε η πενταετής επιστημονική παρακολούθηση.

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία,

δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στο Νομό ΡΟΔΟΠΗΣ υλοποιούνται **11 έργα** τέτοιου τύπου αφορούν στους Δήμους Ιάσμου και Σώστου **συνολικού προϋπολογισμού 3,37 εκατ. € περίπου.**

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ»

Στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Για κάθε έναν από τους παρακάτω Δήμους του νομού εγκρίνονται έργα συνολικού προϋπολογισμού 1,2 εκατ €.

Αφορούν τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Κάτω Νευροκοπίου και Παρανεστίου καθώς και την κοινότητα Σιδηρόνερου.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια των ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στο Νομό ΔΡΑΜΑΣ υλοποιούνται **11 έργα** στους Δήμους Κ. Νευροκοπίου και Παρανεστίου καθώς και στην Κοινότητα Σιδηρόνερου **συνολικού προϋπολογισμού 2,47 εκατ. € περίπου.**

• ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006:

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν το έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 32

**ΠΕΠ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€	
ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΟΙΤΗΣ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ - Κ. ΒΡΟΝΤΟΥΣ	74,735	
ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΟΙΤΗΣ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΜΒΟ ΧΡΥΣΟΚΕΦΑΛΟΥ ΕΩΣ ΤΟ ΟΧΥΡΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΥΟ ΔΙΑΒΑΣΕΩΝ -ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ΔΡΑΜΑΣ	197,194	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΔΑΤΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΝΕΡΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΒΩΛΑΚΑ	139,347	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΛΛΙΦΥΤΟΥ ΒΟΪΡΑΝΗΣ	253,696	
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ (ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΪΑ - ΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΑ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΝΘΟΧΩΡΙΟΥ)	308,311	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΑΓΓΙΤΗ (ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΙΝ. ΜΕΓΑΛΟΚΑΜΠΟΥ)	251,021	
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ (ΕΚΡΙΖΩΣΕΙΣ - ΙΣΟΠΕΔΩΣΕΙΣ - ΤΕΧΝΙΚΑ - ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΪΑ) ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΕΒ ΒΟΪΡΑΝΗΣ	926,976	
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ (ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ - ΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΑ - ΤΕΧΝΙΚΑ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΛΕΥΚΟΓΕΙΩΝ - Κ. ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ)	628,877	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΕΒ ΑΛΙΣΤΡΑΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΔΡΑΜΑΣ	272,422	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	474,628	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΟΤΑΜΩΝ	1,361,078	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΞΙΝΩΝ ΕΔΑΦΩΝ Ν. ΔΡΑΜΑΣ	138,982	
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ (ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ) ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΠΟΤΑΜΩΝ	582,234	
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΥΔΟΥΝΙΩΝ Ν. ΔΡΑΜΑΣ	1,250,658	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΙΤΑΓΡΩΝ - ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ Ν. ΔΡΑΜΑΣ	377,824	
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ Ν. ΔΡΑΜΑΣ	1,271,651	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΑΘΟΓΕΝΩΝ ΕΔΑΦΩΝ Ν. ΔΡΑΜΑΣ-ΑΛΑΤΟΥΧΑ	46,000	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 2 ΠΡΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΝΕΣΤΟ (9)	170,000	
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΤΑΦΥΤΟΥ	1,932,978	
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ (ΕΚΡΙΖΩΣΕΙΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ) ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΠΟΤΑΜΩΝ	321,413	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΛΕΥΚΟΓΕΙΩΝ-Κ.ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ Ν. ΔΡΑΜΑΣ	339,481	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ. ΣΙΤΑΓΡΩΝ	894,512	
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	12,214,019	
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΑΜΘ	75,914,970	

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων:

I) «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΝΕΣΤΟΥ», προϋπολογισμού 11,5 εκατ ευρώ. Αφορά την κατασκευή αρδευτικού δικτύου από επενδεδυμένες ανοιχτές διώρυγες που θα τροφοδοτείται από το αρδευτικό δίκτυο Νέστου σε περιοχές των αγροκτημάτων Ερατεινού, Πέρνης, Πετροπηγής, Αγιάσματος, Πηγών, Κεραμωτής συνολικής έκτασης 25.000 στρ, που έγινε αναδασμός και δεν υπάρχει αρδευτικό δίκτυο. Η τεχνική μελέτη του έργου έχει ανατεθεί και εκπονείται, η ΜΠΕ είναι σε στάδιο έγκρισης. Υπάρχει Τεχνική μελέτη και έχει υποβληθεί το Τεχνικό Δελτίο του έργου στην Υπηρεσία στις 15/10/2008 και εξετάζεται.

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΦΙΛΙΠΠΩΝ», προϋπολογισμού 1,2 εκατ €. Αφορά την κατασκευή ταμιευτήρα νερού στο Τρικάναλο Φιλίππων (Ανατολική Διώρυγα) για την εξυπηρέτηση σε αρδευτικό νερό έκτασης περίπου 2.600 στρ. Υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Απαιτείται η εκπόνηση της Τεχνικής Μελέτης.

III) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΝΙΚΗΣΙΑΝΗΣ – ΓΕΩΡΓΙΑΝΗΣ», προϋπολογισμός 4,5 εκατ €. Αφορά την κατασκευή 4 δεξαμενών και την κατασκευή και επέκταση του υπόγειου αρδευτικού δικτύου σε έκταση 3.500 στρεμμάτων. Το δίκτυο τροφοδοτείται από 4 υφιστάμενες γεωτρήσεις και από πηγές συνολικής παροχής 870 κ.μ/ώρα. Έχει υποβληθεί για έγκριση η ΜΠΕ, η υπάρχουσα οριστική τεχνική μελέτη θα επανεξεταστεί μετά την έγκριση της ΜΠΕ.

IV) «ΕΚΠΙΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ» προϋπολογισμού 9 εκατ €. Αφορά την κατασκευή αρδευτικού φράγματος στην περιοχή Ελευθερών για την συγκέντρωση των επιφανειακών απορροών παρακείμενων χειμάρρων. Το φράγμα θα έχει ύψος 33 μέτρα και θα συγκεντρώνει περίπου 1,2 εκατ κυβικά μέτρα νερού για την κάλυψη των αρδευτικών αναγκών 4.150 στρεμμάτων της περιοχής. Απαιτείται η ολοκλήρωση της οριστικής τεχνικής και μελέτης σκοπιμότητας συνολικού προϋπολογισμού 500.000€.

V) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΝΕΣΤΟΥ» προϋπολογισμού 5 εκατ €. Αφορά την ανακατασκευή και βελτίωση τμημάτων των κύριων και δευτερευουσών διωρύγων των αρδευτικών δικτύων Δυτικής πεδιάδας Νέστου που λειτουργούν από το 1962 καθώς και την κατασκευή συμπληρωματικών έργων: 20 γεφυρών σε στραγγιστικές τάφρους και 200 διαβάσεων σε

καναλλέττα και τάφρους. Η ωφελούμενη έκταση είναι το σύνολο της πεδιάδας δηλαδή 150.000 στρέμματα.

VI) «ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ (ΥΠΟΓΕΙΩΣΗ) ΑΡΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΩΡΥΓΑΣ Β ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ», προϋπολογισμού 1,57εκατ €.Υπάρχει Τεχνική μελέτη και έχει υποβληθεί το Τεχνικό Δελτίο του έργου στην Υπηρεσία στις 15/10/2008 και εξετάζεται.

VII) «ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΓΩΓΟΥ ΝΕΣΤΟΥ», προϋπολογισμού 5 εκατ €.Υπάρχει Τεχνική μελέτη και έχει υποβληθεί το Τεχνικό Δελτίο του έργου στην Υπηρεσία στις 20/11/2008 και εξετάζεται.

VIII) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ – ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΙΕΡΙΑΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ (ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΣΩΛΗΝΩΝ)», προϋπολογισμού 1,428εκατ €. Υπάρχει Τεχνική μελέτη και έχει υποβληθεί το Τεχνικό Δελτίο του έργου στην Υπηρεσία στις 15/10/2008 και εξετάζεται.

IX) «ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ: ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ(προϋπολογισμού 2 εκατ €),ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΚΡΗΝΙΔΩΝ(προϋπολογισμού 2 εκατ €),ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΝΤΙΦΙΛΙΠΠΩΝ(προϋπολογισμού 1,8 εκατ €), ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΙΠΠΩΝ(προϋπολογισμού 1,5 εκατ€). Για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής των παράλληλων έργων και της ΜΠΕ θα απαιτηθούν συνολικά 1,6 εκατ €.

Επίσης μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» ολοκληρώνεται το έργο του ΠΕΠ ΑΜΘ

«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΜΑΡΜΑΡΑ» προϋπολογισμού 13 εκατ €, με χρηματοδότηση του τμήματος του έργου που θα ολοκληρωθεί στο Δ’ ΚΠΣ με 9,621 εκατ. € , ωφέλιμης χωρητικότητας 4,32 εκατ κυβικά μέτρα νερό.

Μετά την ολοκλήρωση του έργου θα εξεταστεί η δυνατότητα μελέτης και κατασκευής των **αρδευτικών δικτύων** 13.000 στρεμμάτων για την εκμετάλλευση του νερού του φράγματος. Το έργο θα συμβάλλει επίσης στον εμπλουτισμό του υπογείου υδροφορέα της Πιέριας κοιλάδας. Ο Προϋπολογισμός της μελέτης ανέρχεται σε 500.000 € περίπου.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ’ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορούν τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Ελευθερών (Δ.Δ. Φώλιας, Μυρτοφύτου), Ορεινού, Πιερέων (Δ.Δ. Αυλής, Μελισσοκομείου, Δωματίων, Μεσορόπης, Μουσθένης, Σιδηροχωρίου).

Μέχρι στιγμής έχουν υποβληθεί από τον Δήμο Πιερίων αιτήματα για ένταξη των κάτωθι έργων των οποίων οι φάκελοι ελέγχονται ως προς την επελεξιμότητα και την ωριμότητα τους:

- 1) «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗ ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙΟΥ», προϋπολογισμού 120.000 €.
- 2) «ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΟΥ ΤΣΙΜΕΝΤΑΥΛΑΚΑ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΑ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΜΕΣΟΡΟΠΗΣ» προϋπολογισμού 78.000€
- 3) «ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΡΕΜΑΤΟΣ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΑΥΛΗΣ ΑΠΟ ΦΡΑΓΜΑ ΩΣ ΠΑΛΙΟ ΜΥΛΟ», προϋπολογισμού 100.000€.
- 4) «ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΟ Δ.Δ. ΑΥΛΗΣ», προϋπολογισμού 170.000€.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

Δεν υφίσταται.

• ΠΕΠ ΑΜΘ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν τα έργα :

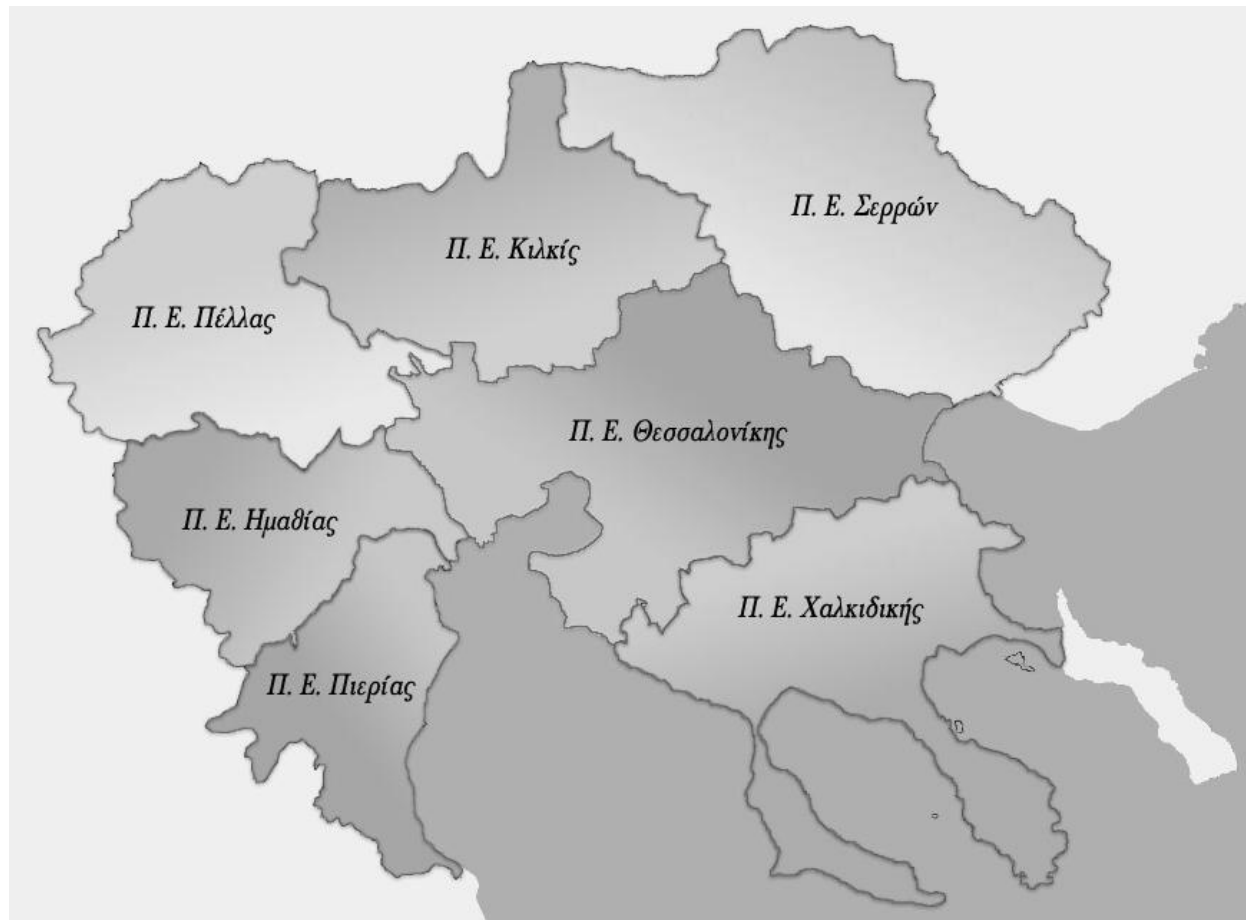
ΠΙΝΑΚΑΣ 33	
ΠΕΠ ΚΜ 2000-2006 ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης	
Νομός: Καβάλας	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΙΕΡΙΑΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ	267,967
ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΕΝΑΓΩΝ ΦΙΛΙΠΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΕΝΑΓΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	343,021
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΙΚΡΟΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗΣ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗΝ ΤΑΦΡΟ ΔΑΤΟΥ (ΑΪ ΓΙΑΝΝΗΣ)	464,217
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑΚΑ ΝΕΣΤΟΥ (ΖΑΡΚΑΔΙΑ - ΓΕΡΟΝΤΑΣ)	514,236
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ (ΑΜΙΣΙΑΝΑ, ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ, ΖΥΓΟΣ, ΑΜΥΓΔΑΛΕΩΝΑΣ, Π. ΚΑΒΑΛΑ, ΞΕΡΙΑΣ - ΛΙΘΟΧΩΡΙ, ΑΝΤΙΦΙΛΙΠΠΟΙ, ΛΙΜΕΝΑΣ, ΡΑΧΩΝΙ, ΣΩΤΗΡΟΣ, ΚΑΛΛΙΡΑΧΗ, ΜΑΡΙΕΣ).	2,727,202
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ (ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ - ΝΙΚΗΣΙΑΝΗ - ΓΕΩΡΓΙΑΝΗ - ΔΩΜΑΤΙΑ - ΦΙΛΙΠΠΟΙ - ΚΡΥΟΝΕΡΙ).	2,268,639
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΞΙΝΩΝ ΕΔΑΦΩΝ Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ	134,063
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΛΑΤΟΥΧΩΝ ΕΔΑΦΩΝ Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ	108,119
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΙΕΡΙΑΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ (ΦΑΣΗ ΙΙ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΣΩΛΗΝΩΝ ΓΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ 11 ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ)	431,996
ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΟΡΦΑΝΟΥ	177,665
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΕ ΠΑΛΙΟΥΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΘΑΣΟΥ	988,338
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΖΥΓΟΥ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΕΝΑΓΩΝ Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ	127,432
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΦΩΛΙΑΣ	365,892
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΜΥΡΤΟΦΥΤΟΥ	259,588
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	9,178,375

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίσταται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ 7: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

<http://www.pkm.gov.gr/inst/nath/gallery/files/2011-08-31>

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγχειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει στόχο εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών, την σύνδεση των έργων στην καλλιέργεια μιας συγκεκριμένης γκάμας προϊόντων λόγω κλιματικών, εδαφικών, παραδοσιακών και άλλων παραγόντων οι οποίοι δημιουργούν το ιδιαίτερο προφίλ της περιοχής.

ΧΑΡΤΗΣ 8: ΓΕΩΦΥΣΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πηγή: <http://www.rcm.gr>

Οι υφιστάμενες καλλιέργειες, θα πρέπει να υποστηριχθούν, να ενισχυθούν και να προωθηθούν σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα καθώς επίσης θα πρέπει να τεθούν στόχοι για νέες καλλιέργειες που μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και στην επίτευξη μιας σύγχρονης και υψηλής ποιότητας γεωργίας με γνώμονα πάντα τις Εσωτερικές και Διεθνείς καταναλωτικές τάσεις για μια Ολοκληρωμένη Αγροτική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 34: ΑΡΔΕΥΘΕΙΣΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ, Π.Κ.Μ (2001)

Αρδευθείσες καλλιέργειες κατά κατηγορίες, Π.Κ.Μ (2001)				
	Π.Κ.Μ		Σύνολο Ελλάδος	
	Στρεμ.	% επί συνόλου	Στρεμ.	% επί συνόλου
Σύνολο αρδευθεισών καλλιεργειών	3.283.455	100	14.305.384	100
Αροτριαίες καλλιέργειες	2.199.879	67	9.308.119	65,1
Κηπευτική γη	238.102	7,3	1.135.299	7,9
Δενδρώδεις καλλιέργειες	774.663	23,6	3.460.067	24,2
Άμπελοι-σταφιδοάμπελοι	57.728	1,8	401.899	2,8

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Η αναβάθμιση της αγροτικής ανταγωνιστικότητας με τη βελτίωση της παραγωγικότητας των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και με την προώθηση εναλλακτικών καλλιεργειών υψηλής εισοδηματικής απόδοσης με έμφαση στην ποιότητα αποτελεί στρατηγικό στόχο της Περιφέρειας.⁵⁹

Τα χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που επελέγησαν να ενταχθούν στο πρόγραμμα περιλαμβάνουν τέσσερις (4) κατηγορίες προϊόντων όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα⁶⁰:

ΠΙΝΑΚΑΣ 35. :ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Προϊόντα τα οποία χαρακτηρίζονται από ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ	Προϊόντα που ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΟΥΝ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	Προϊόντα που ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΗΝ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ (τόσο της περιοχής, όσο και ολόκληρης της χώρας)	ΝΕΑ ή ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
Βαμβάκι	Βουβαλίσιο γάλα/ κρέας	Σιτηρά	Στέβια
Ροδάκινο	Μέλι και προϊόντα μελιού	Ρύζι	Ιπποφάες
Νεκταρίνια	Μανούρι	Κηπευτικά	Τρούφα
Βερίκοκα	Κασέρι	Αχλάδια	Μανιτάρια
Κεράσια	Μπάτζος	Δαμάσκηνα	Μύρτιλλο
Ακτινίδιο	Κυδώνια Κιλκίς	Άνθη	Αρόνια
Μήλα	Γιαούρτι Δορκάδος	Όσπρια	Ρόδια
Σπαράγγι	Τοματάκι Σερρών	Αμύγδαλα	Κράνα
Οίνος/ Επιτραπέζια σταφύλια	Κάστανα Αγ.Παντελεήμονα/ Γουμένισσας/ Βρίας	Καρύδια	Goji Berry
Καπνός	Πατάτες Βροντούς/ Μ.Λιβαδίων/Ορεινής	Κάστανα	Σαλιγκάρια
Αρωματικά/ Φαρμακευτικά φυτά	Φασόλια Γαλαρινού/ Παπούδα Καρατζόβα	Φουντούκια	
Φέτα	Πιπεριά Μπαχόβου	Ενεργειακά Φυτά	
Λάδι	Κόκκινο πιπέρι	Κτηνοτροφικά φυτά	
Ελιές	Ακανές Σερρών	Αιγοπρόβειο γάλα/ κρέας	
Σπιρουλίνα Νιγρίτας	Τραχανάς	Αγελαδινό γάλα	
	Κεφίρ	Βόειο κρέας	
	Αριάνι	Χοίρειο κρέας	
	Πασκιδάν/Γαίς τυρί	Κρέας πουλερικών	
	Κουνέλι Γόνιμου Σερρών	Αυγά	
	Κρέας από ημιάγριους χοίρους Βαρβάρα/ Ταξιάρχη	Γαλακτοκομικά προϊόντα	
	Φράουλα Σβορώνου	Κρεατοσκευάσματα	
	Μαρμελάδες/Γλυκά του κουταλιού)	Οστρακοειδή	
		Προϊόντα Θαλάσσιας Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών	

Συνοπτικά από την πλήρη εφαρμογή του **Ολοκληρωμένου Προγράμματος για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αναμένεται:

- ▶ Οι καλλιέργειες του βαμβακιού και του αραβόσιτου να αποτελούν τις κύριες αροτραίες καλλιέργειες με διακύμανση των εκτάσεών τους ανάλογα με την ανταγωνιστικότητά τους. Στις ΠΕ Θεσ/νίκης και Σερρών ενδεχόμενη είναι η αύξηση των εκτάσεων της ρυζοκαλλιέργειας.
  - ▶ Αναμένεται η μείωση της τευτοκαλλιέργειας εκτός αν είναι ανταγωνιστική καλλιέργεια για παραγωγή βιοκαυσίμων.
  - ▶ Αύξηση των εκτάσεων των κτηνοτροφικών φυτών (κυρίως μηδικής) και των οσπρίων.
  - ▶ Μείωση της καπνοκαλλιέργειας, εκτός από τις ποικιλίες Μπασμάς και Κατερίνης που παρουσιάζουν ικανοποιητική διεθνή τιμή και εξαγωγικό ενδιαφέρον.
  - ▶ Τα χειμερινά σιτηρά να αποτελούν τις καλλιέργειες των ξηρικών εδαφών, υπάρχουν όμως δυνατότητες υποκατάστασης από ενεργειακές καλλιέργειες.
  - ▶ Η σταδιακή εισαγωγή και επέκταση ενεργειακών καλλιεργειών σε ξηρικά εδάφη.
  - ▶ Η ενθάρρυνση της καλλιέργειας νέων προϊόντων
  - ▶ Αύξηση της δένδροκομίας με διαφοροποίηση ειδών και ποικιλιών και παραγωγή προϊόντων ποιότητας.
  - ▶ Αύξηση των καλλιεργειών λαχανικών και κηπευτικών. Θεωρείται ότι η καλλιέργεια πρέπει να στηριχθεί με την οργάνωση κέντρων παραγωγής και με τη δημιουργία ομάδων παραγωγών.
  - ▶ Τα μεγέθη της κτηνοτροφίας αναμένεται να αυξηθούν, ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες διαμορφώνονται για την αιγοπροβατοτροφία.
  - ▶ Η εξέλιξη της καλλιέργειας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών είναι αμφίβολη όσο δεν υπάρχει η απαραίτητη υποδομή. Η καλλιέργεια τους αποτελεί ιδανική λύση για την αξιοποίηση ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της Περιφέρειας.
  - ▶ Υπάρχουν ευνοϊκές εδαφοκλιματικές συνθήκες για επέκταση της αμπελοκαλλιέργειας.
  - ▶ Οι καλλιέργειες των πεπονοειδών – πατάτας συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με την αγορά και η εξέλιξη τους εξαρτάται από την οργάνωση της εμπορίας τους.
  - ▶ Η ανάδειξη της λαχανοκομίας και της δένδροκομίας σε κύριους κλάδους φυτική παραγωγής με τη δημιουργία κέντρων παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας.
  - ▶ Η επέκταση της γκάμας πιστοποιημένων προϊόντων ποιότητας (ΠΟΠ και ΠΓΕ).
- Οι παρεμβάσεις που προτείνονται για τους κλάδους του πρωτογενή τομέα αναφέρονται στη βελτίωση της όλης παραγωγικής διαδικασίας των κλάδων, που συμβάλουν στην αύξηση της παραγωγικότητας, στην προστασία του περιβάλλοντος και στη βελτίωση της πρόσβασης των προϊόντων στην αγορά και στις δυνατότητες βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς τους.

ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «Π.Α.Α. 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων:

- I) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΝΕΣΣΕΛΟΥΔΙΟΥ, ΠΡΑΣΙΝΑΔΑΣ, ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΑΙ ΚΛΕΙΔΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΤΕΟΣ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ», προϋπολογισμού 3,8 εκατ. ευρώ.
- II) «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΛΟΠΟΙΑ – ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΤΕΟΣ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ», προϋπολογισμού 1.155.354 €

Επιπλέον στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους:

Βέροιας (Δ.Δ. Βερμίου, Γεωργιανών, Καστανέας, Τριπόταμου, Ράχης, Ασωμάτων, Κουμαριάς), Δοβρά, Μακεδονίδος, Νάουσας (εκτός του Δ.Δ. Νάουσας), Μελίκης και τον Δήμο Βεργίνας.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 ολοκληρώθηκε το έργο: «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΕ ΣΤΑΓΛΗΝ ΑΡΔΕΥΣΗ ΔΗΜΟΥ ΜΕΛΙΚΗΣ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ» προϋπολογισμού 4.743.200 €.

Δημοπρατήθηκε στις 7 Αυγούστου 2006, η εργολαβική σύμβαση υπεγράφη 14-12-2006. Το έργο έχει ολοκληρωθεί μέχρι τις 13/6/2008 εντός του συμβατικού χρόνου.

Αφορά την κατασκευή υπόγειου υπό πίεση σωληνωτού αρδευτικού δικτύου για στάγδην άρδευση σε καλλιεργήσιμη έκταση 8.155 στρεμμάτων στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Μελίκης στο Νότιο-Ανατολικό τμήμα του Νομού Ημαθίας και Νοτίως του ποταμού Αλιάκμονα, και την κατασκευή αγροτικών δρόμων. Το νερό θα τροφοδοτηθεί μέσω δυο αντλιοστασίων που θα κατασκευασθούν στις όχθες του Αλιάκμονα.

Στα πλαίσια των ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά

δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΗΜΑΘΙΑΣ υλοποιήθηκαν **5 έργα** τέτοιου τύπου. Αφορούν το Δήμο Μακεδονίδος, **συνολικού προϋπολογισμού 1,5 εκ € περίπου.**

• **ΠΕΠ ΑΜΘ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν το έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 36	
ΠΕΠ ΚΜ 2000-2006 ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Κεντρικής Μακεδονίας	
Νομός: Ημαθίας	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ - ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΑ Δ.Δ.ΣΦΗΚΙΑΣ, ΡΙΖΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΔΟΣ	243,600
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕ ΣΤΑΓΔΗΝ ΑΡΔΕΥΣΗ ΔΗΜΟΥ ΜΕΛΙΚΗΣ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ	2,713,648
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΒΕΡΜΙΟΥ ΥΠΟΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΥ	1,022,910
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΗΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΒΕΡΜΙΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ	957,478
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΔΑΤΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΠΑΥΛΟ ΝΑΟΥΣΑΣ	190,831
Λιμνοδεξαμενή ρέματος Παλιοπρίονο στη θέση Παλιοχώρι	1,683,444
Βελτίωση αντιπλημμυρικής προστασίας των παραποτάμων καλλιεργήσιμων εκτάσεων των οικισμών Αγκαθίας Παλαιού Προδρόμου και Νεοκάστρου Ν. Ημαθίας στον Ποταμό Αλιάκμονα	260,157
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	7,072,067

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» υλοποιείται το έργο:

«ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΞΙΟΥ (Β’ ΦΑΣΗ) Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» προϋπολογισμού 35.000.000,00 €. Το έργο εντάχθηκε στο ΠΑΑ 2007-2013 στις 31-7-2008, δημοπρατήθηκε στις 30-9-2008.

Αφορά την κατασκευή, την ανακαίνιση, και τον εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων αρδευτικών δικτύων Αξιού Νόμου Θεσσαλονίκης, τα οποία εξυπηρετούν συνολική **έκταση 315.000 στρέμματα**, στην πεδιάδα Θεσσαλονίκης και ειδικότερα στο Ανατολικό τμήμα αυτής. Το τμήμα αυτό διαρρέεται από τον Αξιό ποταμό και βρίσκεται ανατολικά του ποταμού Λουδία και δυτικά του ποταμού Γαλλικού. Περιλαμβάνει τις εργασίες:

- ✓ Ανακαίνιση 37.000 μ. πρωτεύουσών διωρύγων,
- ✓ Ανακαίνιση 43.000μ. δευτερευουσών διωρύγων,
- ✓ Καθαρισμός 25.600 μ. αποχετευτικών-στραγγιστικών τάφρων του πρωτεύοντος δικτύου,
- ✓ Ανακαίνιση και εκσυγχρονισμό μέρους των συσκευών ρύθμισης στάθμης (AMIL, AVIS, AVIO), μέτρησης παροχής (MODULE) και λειτουργίας (θυροφράγματα),
- ✓ Βελτίωση αγροτικής οδοποιίας μήκους 40 km,
- ✓ Αποζημιώσεις ηρτημένης εσοδείας και
- ✓ Δαπάνες για μετατόπιση δικτύων ΟΚΩ.

Η σύμβαση με την ανάδοχο εταιρεία ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΤΕ υπεγράφη στις 30/12/2008 δαπάνης **17.051.815,78€**,

Έχει υποβληθεί στο ΥΠΑΑΤ αίτημα για ένταξη στο Μέτρο 125 (Α) το έργο «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΑΠΟ Δ.Δ. ΝΕΑΣ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ ΕΩΣ Δ.Δ. ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΣΙΝΔΟ» προϋπολογισμού 2.494.487.50 ευρώ, ο φάκελος του οποίου ελέγχεται ως προς την επελεξιμότητα και την ωριμότητα του.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αρεθούσας, Βασιλικών (Δ.Δ. Περιστεράς, Λιβαδίου, Αγ. Αντωνίου), Βερτίσκου, Καλλινδοίων, Κορωνείας

(Δ.Δ. Αρδαμερίου), Λαχανά Σοχού, Χορτιάτη (Δ.Δ. Χορτιάτη) και τον Δήμο Αγίου Αθανασίου (Δ.Δ. Ξηροχωρίου).

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 200-2006

• ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 ολοκληρώθηκε το έργο «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΓΕΝΕΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ» στη Θέρμη Θεσσαλονίκης συνολικού προϋπολογισμού 2.347.761,00€.

Στις 16-1-2006 υπεγράφη η σύμβαση με τον ανάδοχο για την κατασκευή του κτιριακού συγκροτήματος προϋπολογισμού 675.000€ με συμβατικό χρόνο ολοκλήρωσης του έργου 12 μήνες. Το κτιριακό έργο έχει ολοκληρωθεί. Πρόκειται για την κατασκευή κτιρίου 570 τετραγωνικών μέτρων Τράπεζας Γενετικού Υλικού στο Κέντρο Γεωργικής Έρευνας Μακεδονίας Θράκης του ΕΘΙΑΓΕ στο Δήμο Θέρμης Θεσσαλονίκης.

Για την ολοκλήρωση του έργου υλοποιούνται δράσεις με ευθύνη του ΕΘΙΑΓΕ συλλογής διάσωσης και προστασίας γενετικού υλικού προϋπολογισμού 830.000€, προμήθεια εξοπλισμού προϋπολογισμού 1.408.999€ για την λειτουργία του εργαστηρίου και κατασκευή περιφραξής του οικοπέδου προϋπολογισμού 90.762€. Ολοκληρώθηκαν μέχρι το 2009.

• ΠΕΠ ΑΜΘ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν το έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 37	
ΠΕΠ ΚΜ 2000-2006 ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Κεντρικής Μακεδονίας	
Νομός: Θεσσαλονίκης	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
NETWET 8. Νέες μορφές εδαφικής διακυβέρνησης για την προώθηση των πολιτικών εδάφους στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα εδάφη ύδατος -ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΟΜΕΑΣ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ, ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΑΣ&ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ	100,215
WATER-MAP. Αξιοποίηση και εκμετάλλευση ευτρωτων χαρτών για τον έλεγχο και την διαχείριση υπογείων νερών στις περιοχές του Archimed. - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	152,638
ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΥΔΡΟΦΟΡΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΒΙ.ΠΕ.Θ) ΜΕ ΑΝΑΚΤΗΜΕΝΟ ΑΠΟΒΛΗΤΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ (Ε.Ε.Λ) ΣΙΝΔΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚ	477,838
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΞΙΟΥ	12,612,116

(Α □ ΦΑΣΗ)	
ΑΥΞΗΣΗ ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΛΑΜΩΤΟΥ	70,622
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΦΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΣΚΕΠΑΣΤΟ-ΜΑΥΡΟΥΔΑ-ΣΤΕΦΑΝΙΝΑ ΔΗΜΟΥ ΑΡΕΘΟΥΣΑΣ	173,071
ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΟΤΑΜΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ? Τ'ΦΡΟΥ ΣΙΝΔΟΥ	245,651
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	13,832,151

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ 2000-2006), ολοκληρώθηκαν τα έργα:

I) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑΣ ΝΕΑΣ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» προϋπολογισμού 590.000€, συμβατικής δαπάνης 356.934€, με φορέα υλοποίησης την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Ο διαγωνισμός έγινε στις 27-4-2006, το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Αύγουστο του 2007.

II) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ» προϋπολογισμού 1.445.848 €. Αφορά τον εκσυγχρονισμό του πεπαλαιωμένου δικτύου ύδρευσης και ηλεκτροφωτισμού, προμήθεια προκατασκευασμένων οικίσκων που θα χρησιμοποιηθούν ως αποθήκες, χώροι υγιεινής, γραφείο αλιέων, καθώς και ενός στεγάστρου και ενός φυλακίου, εξυγίανση και επιστροφή του περιβάλλοντα χώρου των οικίσκων, και κατασκευή τοιχίου στήριξης 1,30 μέτρου ύψους, προμήθειες ψυκτικού θαλάμου και μηχανήματος παραγωγής πάγου, αυτοκινούμενου γερανού με παρελκόμενα, συστήματος φωτοβολταϊκών, εξοπλισμού εκφόρτωσης αλιευμάτων και καθαριότητας αποβάθρας, εξοπλισμό γραφείου αλιέων.

III) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΑΓΓΕΛΟΧΩΡΙΟΥ» προϋπολογισμός 644.580,72 € Αφορά τον εκσυγχρονισμό του πεπαλαιωμένου δικτύου ύδρευσης και ηλεκτροφωτισμού, προμήθεια προκατασκευασμένων οικίσκων που θα χρησιμοποιηθούν ως αποθήκες, χώροι υγιεινής, γραφείο αλιέων, καθώς και ενός στεγάστρου και ενός φυλακίου. Εξυγίανση και επιστροφή του περιβάλλοντα χώρου των οικίσκων, προμήθειες ψυκτικού θαλάμου και μηχανήματος παραγωγής πάγου, συστήματος φωτοβολταϊκών εξοπλισμού εκφόρτωσης αλιευμάτων και καθαριότητας αποβάθρας, εξοπλισμό γραφείου αλιέων.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΚΙΑΚΙΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η ένταξη των έργων :

D) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΦΡΑΓΜΑ ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑΣ Ν. ΚΙΑΚΙΣ» χωρητικότητας ταμιεύτηρα 3.800.000 κυβικών μέτρων νερό. Πρόκειται για την κατασκευή φράγματος βόρεια του Δ.Δ. Στάθη στην περιοχή Καζάνια του Δήμου Γουμένισσας για την κάλυψη των αναγκών άρδευσης 14.000 στρεμμάτων της ευρύτερης περιοχής. Έχουν συνταχθεί τα συμβατικά Τεύχη Προκύρηξης για την ανάθεση εκπόνησης της οριστικής μελέτης προϋπολογισμού 1,6 εκατ. € και απομένει να εγκριθεί η ένταξή της σε κάποιο χρηματοδοτικό μέσο.

«ΑΡΔΕΥΤΙΚΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΑΡΠΗΣ Ν. ΚΙΑΚΙΣ» χωρητικότητας ταμιευτήρα 1.800.000 κυβικών μέτρων νερό. Πρόκειται για την κατασκευή εσωχειμάρροιας λιμνοδεξαμενής νοτιοανατολικά του οικισμού Κάρπης στην θέση Σταμάτα με σκοπό την άρδευση γεωργικών εκτάσεων 7.000 στρεμμάτων της ευρύτερης περιοχής. Η Υπηρεσία συνέταξε τα συμβατικά Τεύχη Προκήρυξης για την ανάθεση εκπόνησης της οριστικής μελέτης προϋπολογισμού 1,3 εκατ. € και απομένει να εγκριθεί η ένταξή της σε κάποιο χρηματοδοτικό μέσο.

III) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΗ ΖΩΝΗ 1Ζ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΡΤΖΑΝ Ν. ΚΙΑΚΙΣ» προϋπολογισμού 28 εκατ. €. Πρόκειται για την κατασκευή αρδευτικού, αποχετευτικού, αποστραγγιστικού και οδικού δικτύου σε **καλλιεργήσιμη έκταση 10.400 στρεμμάτων** στην επέκταση της ζώνης 2Ζ. Εξετάζεται επίσης η δυνατότητα επέκτασης της μελέτης και του αντιστοίχου έργου σε έκταση **4.000 στρεμμάτων περίπου του οικισμού Βαφειοχωριου**, η οποία δεν έχει μέχρι σήμερα συμπεριληφθεί στις αρδευόμενες εκτάσεις της περιοχής ΑΡΤΖΑΝ-ΑΜΑΤΟΒΟΥ.

IV) «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ ΑΡΤΖΑΝ-ΑΜΑΤΟΒΟΥ» εκτιμώμενου προϋπολογισμού 1,5 εκατ. € περίπου.

V) «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΗΛΙΟΛΟΥΣΤΟΥ – Μ. ΣΤΕΡΝΑΣ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΥ Ν. ΚΙΑΚΙΣ» προϋπολογισμού 1,45 εκατ. ευρώ.

VI) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΑΝΤΙΟΓΕΝΕΙΑΣ – ΚΟΡΥΦΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΡΟΥΣΣΩΝ», προϋπολογισμού 1,5 εκατ. €.

Επίσης προγραμματίζεται η εκπόνηση των παρακάτω μελετών:

VII) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΦΡΑΓΜΑ ΜΕΤΑΞΟΧΩΡΙΟΥ»

VIII) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΦΡΑΓΜΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑ»

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ' ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ**, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αξιούπολης, Γουμένισσας, Ευρωπού, Κρούσσων, Μουριών, Πολυκάστρου (εκτός του Δ.Δ. Πολυκάστρου), Δοιράνης, Γαλλικού (εκτός του Δ.Δ. Πεδινού), Πικρολίμνης (Δ.Δ. Ανθόφυτου, Μικρόκαμπου, Νέου Αγιονερίου, Παλαιού Αγιονερίου, Νέου Γυναικόστρου).

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 ολοκληρώθηκε το έργο:

«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΖΩΝΗΣ 2Z ΑΡΤΖΑΝ-ΑΜΑΤΟΒΟΥ Ν. ΚΙΑΚΙΣ» προϋπολογισμού 32,1 εκατ. €. Η σύμβαση κατασκευής του έργου υπεγράφη στις 15-11-2005, δαπάνης 21.572.630€.

Πρόκειται για την κατασκευή υπόγειου υπό πίεση αρδευτικού δικτύου συνολικού μήκους πλαστικών σωλήνων 55,2 χλμ και χαλυβδοσωλήνων 16,7 χλμ, αποχετευτικού-αποστραγγιστικού δικτύου μήκους 101 χλμ και αγροτικού οδικού δικτύου μήκους 94 χλμ σε **καλλιεργήσιμη έκταση 12.542 στρεμμάτων** στην ευρύτερη κτηματική περιφέρεια των Δήμων Πολυκάστρου, Βαφειοχωρίου, Νέας Καβάλας του Νομού Κιλκίς.

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό **ΚΙΑΚΙΣ υλοποιούνται 54 έργα**, αφορούν τους Δήμους Αξιούπολης, Γουμένισσας, Μουριών, Πολυκάστρου και Ευρωπού καθώς και την Κοινότητα Λιβαδίων, συνολικού προϋπολογισμού 18,3 εκατ. ευρώ περίπου.

• ΠΕΠ ΚΜ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 38	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Κεντρικής Μακεδονίας	
Νομός: Κιλκίς	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΡΤΖΑΝ ΑΜΑΤΟΒΟΥ Α΄ ΦΑΣΗ (ΔΙΚΤΥΟ 2Ζ) Ν. ΚΙΛΚΙΣ	19,815,228
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΣΤΟ Δ.Δ. ΠΟΛΥΠΕΤΡΟΥ	184,400
ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ Μ. ΒΡΥΣΗΣ Ν. ΚΙΛΚΙΣ	189,768
ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΥΠΕΤΡΟΥ ΚΙΛΚΙΣ	177,778
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΗΛΙΟΛΟΥΣΤΟΥ Ν. ΚΙΛΚΙΣ	418,662
ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΗΣ ΤΑΦΡΟΥ ΚΑΙ ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ ΑΡΤΖΑΝ ΑΜΑΤΟΒΟΥ	419,200
ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΔΡΟΛΗΨΙΑΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΡΤΖΑΝ - ΑΜΑΤΟΒΟΥ	261,775
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	21,466,811

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Εκπονούνται οι μελέτες:

I. «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ ΥΔΡΟΜΑΣΤΕΥΣΗΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ, ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΕΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΔΟΪΡΑΝΗΣ», προϋπολογισμού 450.000€ με χρηματοδότηση από Εθνικούς Πόρους. Δημοπρατήθηκε στις 31 Αυγούστου 2006, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 13/2/2007. Αφορά αναγνωριστική μελέτη για τον εμπλουτισμό της Δοϊράνης από γειτονικές λεκάνες απορροής η οποία ολοκληρώθηκε το 2010.

Με την ολοκλήρωση της κατασκευής των έργων αναμένεται να αυξηθεί η παροχетеυτικότητα νερού προς της λίμνη Δοϊράνη κατά 10 εκαταμμύρια κυβικά μέτρα νερό ετησίως με ανάλογη αύξηση της στάθμης του νερού στην λίμνη. Απομένει να εγκριθεί η ένταξη των έργων σε κάποιο χρηματοδοτικό μέσο.

Π. «ΜΕΛΕΤΗ ΥΔΡΟΛΗΨΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΑΡΤΖΑΝ- ΑΜΑΤΟΒΟΥ ΑΠΟ ΠΟΤΑΜΟ ΑΞΙΟ», προϋπολογισμού 350.000€ με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους. Δημοπρατήθηκαν στις 29 Αυγούστου 2006, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 13/9/2007.

Αφορά την μελέτη έργων για την υπερύψωση της στάθμης του νερού κατά τους θερινούς μήνες στον ποταμό Αξίο και την παροχетеυση του στο ομώνυμο αρδευτικό δίκτυο αντοικτών διωρύγων. Ολοκληρώθηκε το 2010 και απομένει να εγκριθεί η ένταξή των έργων σε κάποιο χρηματοδοτικό μέσο.

ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η ολοκλήρωση της Οριστικής Μελέτης και εν συνεχεία λόγω της καθυστέρησης στην 5η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ η υλοποίηση του «ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΑΛΜΩΠΑΙΟ ΠΟΤΑΜΟ (ΦΡΑΓΜΑ ΚΑΛΗΣ) Ν. ΠΕΛΛΑΣ» με εκτιμώμενο κόστος κατασκευής 35,2 εκ. €.

• «ΜΕΛΕΤΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΛΜΩΠΑΙΟΥ-ΚΑΛΗΣ Ν. ΠΕΛΛΑΣ»

Στις **21-5-2009** εγκρίθηκε η ένταξη της Μελέτης κατασκευής του έργου φράγματος Αλμωπαίου-Καλής Ν. Πέλλας, προϋπολογισμού 3.800.000 € στο ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’ με χρηματοδότηση από την ΣΑΕ 0818.

Στις **20-10-2009** ορίστηκε ο διαγωνισμός και είχαμε την υποβολή των προσφορών εννέα (9) συμπραττόντων γραφείων μελετών – μελετητών.

Στις **11-8-2011** έγινε **Ανάκληση της Προκήρυξης για την εκπόνηση της μελέτης του έργου μάλλον με πολιτικά κριτήρια αφού οι λόγοι ανάκλησης ήταν:**

1. ...Μέχρι την ημέρα διεξαγωγής του Διαγωνισμού δεν είχε συγκροτηθεί Επιτροπή διεξαγωγής του εν λόγω Διαγωνισμού.
2. Έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την ημέρα υποβολής των προσφορών (20-10-2009) των συμπράξεων που εκδήλωσαν ενδιαφέρον με αποτέλεσμα όχι μόνο να έχει λήξει η ισχύς των προσφορών τους και των αντίστοιχων εγγυητικών επιστολών συμμετοχής αλλά ενδεχομένως να έχουν επέλθει μεταβολές στην κατάσταση των πτυχίων των συμπραττόντων γραφείων μελετών – μελετητών και κυρίως να επιβάλλεται από την ανάγκη υγιούς ανταγωνισμού η επανυποβολή των προσφορών.
3. Έχει μεταβληθεί ο Φ.Π.Α. από 19% σε 23% καθώς και ο συντελεστής αναθεώρησης (τκ) από $\tau\kappa = 1,13$ σε $\tau\kappa = 1,219$.
4. Έχει προσαρμοσθεί η σχετική πρότυπη Προκήρυξη, κατόπιν εφαρμογής του Ν.3919/2011, και επομένως είναι πιθανή η μείωση της δαπάνης αμοιβής για την εκπόνηση της υπόψη μελέτης.

Στις **16-9-2011** Εγκρίθηκε η Επαναπροκηρύξη της Μελέτης.

Στις **27/8/2012** η Επιτροπή του διαγωνισμού, εισηγήθηκε ομόφωνα την ανάθεση της Μελέτης στον προσφέροντα (σύμπραξη εταιριών) με την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά, η οποία είναι της τάξης των 1.540.841,17 € (χωρίς ΦΠΑ) και αντιστοιχεί σε έκπτωση 50,09%.

Με καθυστέρηση τριών ετών, που κόστισε στο Νομό Πέλλας ένα έργο ζωτικής σημασίας για την άρδευση, αναμένεται η Έκδοση απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων με την οποία γίνεται η ανάθεση της μελέτης στην εν λόγω σύμπραξη και η υπογραφή του συμφωνητικού μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

Επίσης προγραμματίζεται επίσης η υλοποίηση του έργου :

«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΧΕΙΜΑΡΡΙΚΟΥ ΡΕΜΑΤΟΣ «ΓΡΑΜΜΟΥ» στην περιοχή του Δήμου Κύρρου προϋπολογισμού 1.114.820 €.

Η χωρητικότητα του ταμιευτήρα θα είναι 400.000 κυβικά μέτρα νερό και θα εξασφαλίσει τις απαιτούμενες ποσότητες νερού για την άρδευση 7.744 στρεμμάτων.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ' ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αριδαίας, Βεγορίτιδας, Έδεσσας (Δ.Δ. Σωτήρα, Καρυδιά, Νησί, Βρύτα, Αγρά), Εξαπλάτανου, Κύρρου, Μενηίδος, Σκύδρας (εκτός του Δ.Δ. Σκύδρας) και Δήμος Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Μέχρι στιγμής ο Δήμος Κύρρου έχει ενταξει τα έργα:

- **«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ Δ.Δ. ΛΑΚΑΣ ΚΑΙ ΠΛΑΓΙΑΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΥΡΡΟΥ»**, προϋπολογισμού 442.543,19€.
- **«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ Δ.Δ. Π. ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΥΡΡΟΥ»**, προϋπολογισμού 574.504,20€.
- **«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ Δ.Δ. Ν. ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΚΑΙ Δ.Δ. ΑΞΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΥΡΡΟΥ»**, προϋπολογισμού 405.156,98€.

Προγραμματίζεται να ενταχθούν εντός του Φεβρουαρίου 2009.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 εκπονείται η μελέτη του έργου:

«ΜΕΛΕΤΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΑΛΜΩΠΑΙΟ ΠΟΤΑΜΟ (ΦΡΑΓΜΑ ΚΑΛΗΣ) Ν. ΠΕΛΛΑΣ»

Η πρώτη φάση της μελέτης (εδαφοτεχνική μελέτη) προϋπολογισμού 450.000€ δημοπρατήθηκε στις 06-03-2007, ολοκληρώθηκε στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ.

Αφορά φράγμα βαρύτητας με αργιλικό πυρήνα επί του ποταμού Αλμωπαίου. Ύψος φράγματος 60 μέτρων, όγκος επιχώματος 1.000.000 κμ. ωφέλιμη χωρητικότητα 45 εκατ. κμ νερού. Θα αντιμετωπιστεί η αντιπλημμυρική προστασία του συνόλου της πεδινής περιοχής κατά μήκος της περιφερειακής τάφρου 66, θα εξασφαλισθεί νερό άρδευσης για εκτάσεις 100.000 στρεμμάτων του Ν Πέλλας, θα συμβάλει σημαντικά στην περιβαλλοντική προστασία της περιοχής τόσο με την άμβλυνση των οξυμμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων της περιφερειακής τάφρου όσο και με τον εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα, δημιουργία χώρων αναψυχής.

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό **ΠΕΛΛΑΣ** υλοποιήθηκαν **22 έργα** στους Δήμους Εξαπλατάνου και Κύρρου συνολικού **προϋπολογισμού 7,7 εκατ. €** περίπου.

• ΠΕΠ ΚΜ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 39	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Κεντρικής Μακεδονίας	
Νομός: Πέλλας	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΦΟΥΣΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ	177,680
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ	75,207
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΟ Δ.Δ. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ	222,729
Εκσυγχρονισμός - Βελτίωση υφιστάμενου αρδευτικού δικτύου στο Δ.Δ. Αραβησσού του Δήμου Κύρρου	197,581
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΕΒ Π. ΜΥΛΟΤΟΠΟΥ	2,404,960
ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ ΣΤΗ ΧΑΜΗΛΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΕΒ ΕΔΕΣΣΑΙΟΥ	2,650,855
Γεώφραγμα Δ.Δ. Μεσημερίου Δ. Έδεσσας Ν. Πέλλας	327,080
ΓΕΩΦΡΑΓΜΑ Δ.Δ. ΦΛΑΜΟΥΡΙΑΣ Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ Ν. ΠΕΛΛΑΣ	226,590
ΓΕΩΦΡΑΓΜΑ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΛΥΚΩΝ Δ.Δ. ΣΩΤΗΡΑΣ Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ Ν. ΠΕΛΛΑΣ	183,745
Γεώφραγμα Δ.Δ. Πλατάνης Δ. Έδεσσας Ν. Πέλλας	330,000
ΓΕΩΦΡΑΓΜΑ ΣΤΟ Δ.Δ. ΔΥΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ	514,017
ΓΕΩΦΡΑΓΜΑ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΠΕΝΤΑΠΛΑΤΑΝΟΥ Δ.Δ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ	340,354
ΓΕΩΦΡΑΓΜΑ Δ.Δ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΙΟΥ Δ. ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ Ν. ΠΕΛΛΑΣ	203,724
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΥ	70,481
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΙΠΕΡΙΑΣ	83,794
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΗΣ	85,789
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΟΡΜΑΣ	94,383
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	8,188,968

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» υλοποιούνται τα έργα:

Δ) «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙΑΣ», προϋπολογισμού 20.700.000 €. Το έργο εντάχθηκε στο ΠΑΑ 2007-2013 στις 9 Σεπτεμβρίου 2008, δημοπρατήθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2008.

Αφορά την βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων των Δημοτικών Διαμερισμάτων Άνω Αγίου Ιωάννη, Γανόχωρας, Νεοκαισάρειας και Σβορώνου του Δήμου Κατερίνης και των οικισμών Ν. Κεραμιδίου και Χράνης του Δημοτικού Διαμερίσματος Κατερίνης καθώς και η βελτίωση Αγροτικής Οδοποιίας σε συνολικό μήκος 80 χιλιομέτρων που εξυπηρετεί το συγκεκριμένο αρδευτικό δίκτυο. Συνολική καλλιεργούμενη έκταση 19.113 στρέμματα

Πέραν της κατασκευής του κυρίως έργου χρηματοδοτήθηκαν αποζημιώσεις και δαπάνες για ΔΕΗ.

Το έργο ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα με αρτιότητα.

Π) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΡΥΑΚΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ Ν. ΠΕΡΙΑΣ» προϋπολογισμού 1.440.000€. Το έργο αποσκοπεί στην βελτίωση και εκσυγχρονισμό των αρδευτικών υποδομών στην περιοχή του Δ.Δ. Ρυακίων του Δήμου Κολινδρού σε μια αρδευόμενη έκταση 2.091 στρέμματα. Το έργο έχει ήδη ενταχθεί στις 22-10-2008 στο «ΠΑΑ 2007 -2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» και περιλαμβάνει τα υποέργα:

- ✓ Μελέτη βελτίωσης και εκσυγχρονισμού αρδευτικού δικτύου Δ.Δ Ρυακίων Δήμου Κολινδρού, προϋπολογισμού: 1.360.000 €
- ✓ Αρχαιολογικές έρευνες, προϋπολογισμού 40.000 €
- ✓ Δαπάνες ΔΕΗ, προϋπολογισμού 40.000 €

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ**, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Δίου, Ελαφίνας, Πέτρας, Πιερίων .

Μέχρι στιγμής έχουν ενταχθεί τα ακόλουθα έργα:

- **Δήμος Δίου:**

1. «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΥ», προϋπολογισμού 595.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 15/10/2008.
2. «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΣΗ ΠΟΤΟΚΙ – ΚΑΡΥΤΣΑΣ – ΤΣΑΠΟΥΡΝΙΑ - ΕΝΤΕΚΑ», προϋπολογισμού 785.000 € (με χρηματοδότηση 600.000€). Το έργο εντάχθηκε στις 16/10/2008.

- **Δήμος Ελαφίνας:**

«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΡΙΛΟΦΟΥ- ΕΛΕΦΗ – ΕΞΟΧΗ-ΚΑΤΑΛΩΝΙΩΝ», προϋπολογισμού 872.000 € (με χρηματοδότηση 600.000€). Το έργο εντάχθηκε στις 17/10/2008.

- **Δήμος Πέτρας:**

1. «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΣ ΚΑΤΩ ΜΗΛΙΑΣ», προϋπολογισμού 600.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 20/09/2008.
2. «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΣΗ ΔΙΑΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΕΩΣ ΤΗΝ ΘΕΣΗ ΦΡΑΓΜΑ ΛΟΦΟΥ ΦΩΤΕΙΝΩΝ Δ.Δ. ΦΩΤΕΙΝΩΝ», προϋπολογισμού 600.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 20/9/2008.
3. «ΔΑΣΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΑΠΟ ΛΟΦΟ ΕΩΣ ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΟ ΤΟΥ Δ.Δ. ΦΩΤΕΙΝΩΝ», προϋπολογισμού 440.000€. Ο φάκελος του έργου εξετάζεται ως προς την πληρότητα του.

- **Δήμος Πιερίων:**

1. «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΘΕΣΗΚΑΨΑΛΙΑ – ΝΤΙΡΝΟΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΡΥΤΙΝΗΣ, προϋπολογισμού 600.000. Το έργο εντάχθηκε στις 16/10/2008.
2. «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΣΗ ΠΛΙΤΣΚΟ ΣΤΟ Δ.Δ. ΕΛΑΤΟΧΩΡΙΟΥ», προϋπολογισμού 380.000 €. Το έργο εντάχθηκε στις 30/09/2008.
3. «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΠΟΙΑΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΒΡΙΑΣ», προϋπολογισμού 360.000 €. Το έργο εντάχθηκε στις 30/9/2008.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006**

- **ΠΕΠ ΚΜ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 40	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Κεντρικής Μακεδονίας	
Νομός: Πιερίας	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΛΑΓΟΡΑΧΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΛΑΦΙΝΑΣ	164,817
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ" Δ.Δ. ΒΡΟΝΤΟΥΣ Δ. ΔΙΟΥ	242,306
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΝΕΡΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΤΡΙΛΟΦΟΥ Δ.ΕΛΑΦΙΝΑΣ	110,882
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΡΙΛΟΦΟΥ Δ.ΕΛΑΦΙΝΑΣ	79,803
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΜΑΤΙΝΗΣ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΑΡΩΝΑ Δ.ΕΛΑΦΙΝΑΣ	173,109
Ολοκλήρωση-βελτίωση και εκσυγχρονισμός αρδευτικού δικτύου Βρύας	633,032
Βελτίωση αρδευτικού δικτύου Λόφου στη θέση Καψάλι	265,668
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ (ΜΠΟΥΡΝΑΖΙ) ΚΟΝΤΑΡΙΩΤΙΣΣΑΣ	339,303
ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΙΓΙΝΙΟΥ ΠΙΕΡΙΑΣ	696,858
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ ΑΙΓΙΝΙΟΥ	670,310
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	3,376,087

• ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ

Στα πλαίσια του ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ) ολοκληρώθηκαν τα έργα:

1) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΚΙΤΡΟΥΣ ΠΥΔΝΑΣ» προϋπολογισμού 755.717€. Αφορά εκσυγχρονισμό κύριων υποδομών ,κατασκευή υποδομών φορτοεκφόρτωσης κατασκευή συμπληρωματικών υποδομών, προμήθεια υλικών (2 Οικίσκοι αποθήκευσης, 2Χώροι υγιεινής, 1 Φυλάκιο, Όχημα πολλαπλών χρήσεων, Σύστημα φωτοβολταϊκών, Στέγαστρο 45 m² , Η/Υ εκτυπωτής.

II) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΠΑΡΑΛΙΑΣ» προϋπολογισμού 660.000€. Η σύμβαση υπεγράφη στις 15/3/2006 δαπάνης 595.640€.

III) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΓΡΙΤΣΑΣ ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ» συμβατικής δαπάνης 65.807€

IV) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΠΛΑΤΑΜΩΝΑ» συμβατικής δαπάνης 70.567€.

V) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΠΑΡΑΛΙΑΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ» συμβατικής δαπάνης 36.265€.

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΠΙΕΡΙΑΣ υλοποιήθηκαν **28 έργα** στους Δήμους Δίου, Ελαφίνας, Λιτοχώρου, Πέτρας και Πιερίων **συνολικού προϋπολογισμού 7,7 εκατ. ευρώ** περίπου

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων:

I) «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ, ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ 5^{ου} ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΕΡΡΩΝ» ενδεικτικού προϋπολογισμού 35 εκ. €, εξυπηρετεί έκταση 25.000 στρεμμάτων του ΤΟΕΒ Φυλλίδος (αγροκτήματα Πλάκες Καιναρτζα, Παλαιοκωμη , Μύρκινος) των Δ.Δ. Δημητρας, Πεθελινου, Παραλιμνης, Ψυχικού, των Δήμων Νέας Ζιχνης, Αμφίπολης , Ροδολίβους, Πρώτης και Αλιστράτης.

Πρόκειται για την κατασκευή αρδευτικού δικτύου στο Ανατολικό τμήμα του Ν. Σερρών και βρίσκεται στην περιοχή που οριοθετείται από τον ποταμό Αγγιτη και το δρόμο Δήμητρας- Αμφίπολης, το ποταμό Στρυμόνα και τη σιδηροδρομική γραμμή Θεσσαλονίκης – Αλεξανδρούπολης.

Υπάρχει οριστική μελέτη εγκεκριμένη από το ΥΠΑΑΤ η οποία χρειάζεται επικαιροποίηση. Έχει ανανεωθεί η ισχύς των Περιβαλλοντικών όρων του έργου από το 2009.

II) «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ 2^{ου} ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΕΡΡΩΝ ΤΜΗΜΑ ΖΩΝΗΣ ΜΗΤΡΟΥΣΙΟΥ» προϋπολογισμού 5 εκατ €

III) «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ , ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ 2^{ου} ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΕΡΡΩΝ ΤΜΗΜΑ ΖΩΝΗΣ ΑΔΕΛΦΙΚΟΥ» προϋπολογισμού 3 εκατ € περίπου, συμπληρωματικές εργασίες ισοπεδώσεων και συστηματοποιήσεων και παραλλήλων έργων, του έργου που ολοκληρώνεται στα πλαίσια του Γ΄ ΚΠΣ.

IV) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ –ΑΡΔΕΥΣΗ ΥΠΟΛΟΙΠΗΣ ΕΚΤΑΣΗΣ» 600 στρεμμάτων προϋπολογισμού 1 εκατ €.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αμφίπολης, Ηράκλειας, Κερκίνης, Κορμίστας, Πετριτσίου, Πρώτης, Ροδολίβους, Νιγρίτας (εκτός του Δ.Δ. Νιγρίτας), Αχινού, Βιλσατίας, Στρυμωνικού, Τραγίλου και Αλιστράτης.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκε το έργο :

«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ- ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ & ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ Π ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΣΕΡΡΩΝ - ΤΜΗΜΑ ΖΩΝΗΣ ΑΔΕΛΦΙΚΟΥ» προϋπολογισμού 24.900.000€, η σύμβαση υπεγράφη στις 30-8-2005 δαπάνης 13.961.845€.

Η περιοχή μέχρι σήμερα αρδεύεται πλημμελώς μέσω παλαιών χωμάτινων διωρύγων. Με το έργο προβλέπεται η κατασκευή δικτύων ανοικτών διωρύγων συνολικού μήκους 97 χλμ για άρδευση, αποχετευτικού- αποστραγγιστικού δικτύου συνολικού μήκους 95 χλμ, και αγροτικού οδικού δικτύου συνολικού μήκους 87 χλμ, δεξαμενή αναρίθμησης και αντλιοστάσιο, στη περιοχή Καμήλας- Αδελφικού του Δήμου Σκουτάρεως, σε συνολική ακαθάριστη έκταση 13.394 στρεμμάτων και καθαρή καλλιεργήσιμη γη 11.915 στρεμμάτων. Η υδροδότηση των δικτύων προβλέπεται να γίνει από τον ποταμό Στρυμόνα.

Με την ολοκλήρωση του έργου θα εξοικονομηθούν σημαντικές ποσότητες νερού που θα βελτιώσουν το οικοσύστημα της λίμνης Κερκίνης.

Το έργο υλοποιήθηκε κανονικά, και ολοκληρώθηκε το 2009

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΣΕΡΡΩΝ υλοποιούνται **17 έργα** τέτοιου τύπου, αφορούν τους Δήμους Ηράκλειας, Κερκίνης και Πετριτσίου **συνολικού προϋπολογισμού 4,2 εκατ. ευρώ** περίπου.

• ΠΕΠ ΚΜ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν το έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 41	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Κεντρικής Μακεδονίας	
Νομός: ΣΕΡΡΩΝ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΣΗΣ Που ΑΡΔΥΕΤΙΚΟΥ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΣΕΡΡΩΝ - ΤΜΗΜΑ ΖΩΝΗΣ ΑΔΕΛΦΙΚΟΥ	14,327,852
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ	194,000

Δ.Δ. ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ ΣΙΝΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΚΕΡΚΙΝΗΣ Ν.ΣΕΡΡΩΝ	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΚΑΤΩ ΠΟΡΡΟΪΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΕΡΚΙΝΗΣ Ν.ΣΕΡΡΩΝ	194,430
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΕΡΚΙΝΗΣ Ν.ΣΕΡΡΩΝ	144,827
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΚΕΡΚΙΝΗΣ ΔΗΜΟΥ ΚΕΡΚΙΝΗΣ	159,848
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΜΑΤΙΝΟΥ ΥΔΑΤΟΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΟΜΑΛΟ ΤΟΥ Δ.Δ. ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ Δ.ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ	245,229
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙΟΥ, ΟΜΑΛΟΥ ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ	175,740
Αρδευτικό δίκτυο Σκουτάρεως Ν. Σερρών	4,611,878
ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΝΙΓΡΙΤΑΣ Ν. ΣΕΡΡΩΝ	367,511
ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΠΡΩΤΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΡΩΤΗΣ Ν. ΣΕΡΡΩΝ	431,061
ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΑΓΙΛΟΥ Ν. ΣΕΡΡΩΝ	275,592
ΑΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΠΕΠΟΝΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ Ν. ΣΕΡΡΩΝ	71,400
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΣΕΡΡΩΝ	566,290
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΚΟΡΜΙΣΤΑΣ Ν. ΣΕΡΡΩΝ	137,217
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	21,902,875

• ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ

Στα πλαίσια του ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ 2000-2006) υλοποιήθηκε το έργο «**ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ ΣΕΡΡΩΝ**».

Εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ στις 13/10/2006 με προϋπολογισμό 860.000€, η σύμβαση υπεγράφη στις 22/3/2007 δαπάνης 808.400€ και συμβατικό πέρας στις 22/3/2008.

Αφορά την τοποθέτηση πλωτών προβλητών καθώς επίσης και Η/Μ εγκαταστάσεων (ύδρευση, πυρασφάλεια, ηλεκτροφωτισμός) για το αλιευτικό καταφύγιο εκβολών Στρυμόνα στην Αμφίπολη Σερρών. Το έργο έχει ολοκληρωθεί.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ», προγραμματίζεται η υλοποίηση των κάτωθι έργων:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΤΡΙΓΛΙΑΣ» προϋπολογισμού 1,5 εκατ €. Υπάρχει οριστική μελέτη.

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΡΩΝΗ», προϋπολογισμού 1,5 εκατ €. Ολοκληρώνεται η οριστική μελέτη.

III) «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΡΙΖΩΝ – ΠΛΑΤΑΝΟΧΩΡΙΟΥ» προϋπολογισμού 4,5 εκατ €. Υπάρχει οριστική μελέτη

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Ανθεμόντα, Αρναίας, Ζερβοχωρίων, Παναγίας (Δ.Δ. Παναγιάς), Πολυγύρου (Δ.Δ. Σανών, Παλαιοκάστρου, Προδρόμου, Ταξιάρχη, Βραστάμων) και τον δήμο Σταγύρων – Ακάνθου (Δ.Δ. Σταγύρων, Στρατονικίου).**

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

• ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκε το έργο:

«ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΚΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΥΣΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΣ Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ» με προϋπολογισμό 1.753.000,00€.

Πρόκειται για την κατασκευή αρδευτικού δικτύου συνολικού μήκους 12,87Km και τοποθέτηση αντλιοστασίου 300m³/h σε καλλιεργήσιμη έκταση 1.300 στρεμμάτων.

• ΠΕΠ ΚΜ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν το έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 42	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Κεντρικής Μακεδονίας	
Νομός: ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	Ποσά σε ευρώ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΚΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΥΣΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ	1,137,455
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΝΑΓΙΑΣ	276,368
Κατασκευή φράγματος Κρήνης Ν. Χαλκιδικής	862,782
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΘΕΙΝΩΝ ΕΔΑΦΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΝΘΕΜΟΥΝΤΑ	409,458
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΙΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ & ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΟΛΥΝΘΙΟΥ Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ? ΦΑΣΗ Α	277,286
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΤΑΜΟΥ ΧΑΒΡΙΑ Ν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	145,548
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	3,108,898

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ 2000-2006) έχουν υλοποιηθεί τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΥΦΑΛΟΥ ΣΤΟΝ ΚΟΛΠΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΣΣΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ» επιφάνειας 4,5 τετραγωνικών χιλιομέτρων και Π/Υ 411.000€ . Υλοποιείται η μελέτη της πενταετούς επιστημονικής παρακολούθησης, με σκοπό να διαπιστωθεί η επίδραση του Υφάλου στην Ιχθυοπανίδα. **Το έργο έχει ολοκληρωθεί.**

II) «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ» εντάχθηκε στις 28/9/2005 με συνολικό προϋπολογισμό 3.100.000€, στις 25/7/2006 υπεγράφη η σύμβαση του έργου ποσού 2.942.527,97€ με συμβατικό πέρας στις 25/1/2008. Λόγω εμπλοκής με την Εφορεία ενάλιων αρχαιοτήτων προβλέπεται να παραταθεί η **ολοκλήρωση του έργου για το τέλος του 2008.**

III) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΛΙΜΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ» εντάχθηκε στις 19/4/2007 προϋπολογισμού 1.170.191€

IV) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΛΙΜΕΝΙΣΚΟΥ ΣΤΟΝ ΑΡΣΑΝΑ ΤΗΣ Ι. Μ. ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ (Αλιευτικό Καταφύγιο)» προϋπολογισμού 1.400.000 ευρώ. Το έργο

εντάχθηκε στο ΕΠΑΛ στις 30-7-2007, με φορέα Υλοποίησης την Ν.Α. Χαλκιδικής, το έργο δημοπρατήθηκε στις 2-10-2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 29-2-2008. Το έργο υλοποιείται κανονικά.

V. «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΣΑΡΤΗΣ Ν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ» προϋπολογισμού 1.163.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 21-3-2008.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας έχει στόχο εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών την σύνδεση των έργων με την παραγωγή 32 ειδών που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων με τις ακόλουθες κατευθύνσεις⁶¹:

- ▶ Βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος
- ▶ Αύξηση της παραγωγής σε όλα τα αγροτικά προϊόντα της Περιφέρειας με έμφαση στη ζήτηση της αγοράς
- ▶ Διατήρηση και ενίσχυση των τοπικών θέσεων εργασίας
- ▶ Διασύνδεση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας με τη φυτική παραγωγή και την παραγωγή ζωοτροφών
- ▶ Συνδυασμός της πρωτογενούς παραγωγής με τη μεταποίηση
- ▶ Κάλυψη των τοπικών διατροφικών αναγκών και ενίσχυση των εξαγωγών
- ▶ Βελτίωση και σταθεροποίηση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων
- ▶ Προστασία του περιβάλλοντος και αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων
- ▶ Αξιοποίηση των γεωγραφικών και κλιματικών πλεονεκτημάτων της Δυτικής Μακεδονίας, προς όφελος των παραγωγών

Στη Δυτική Μακεδονία παράγονται κυρίως προϊόντα της φυτικής παραγωγής με χαμηλότερη αξία και μικρότερο χρόνο συντήρησης σε σχέση με τα κτηνοτροφικά προϊόντα τα οποία, έχουν μεγαλύτερη αξία και συμβάλλουν στη μείωση του ελλείμματος του αγροτοδιατροφικού τομέα. Η βελτίωση της παραπάνω αναλογίας, προς όφελος της κτηνοτροφίας την οποία άλλωστε ευνοούν οι γεωμορφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες, θα συμβάλλει στην επιτόπου κατανάλωση-αξιοποίηση της φυτικής κτηνοτροφικής παραγωγής και στην επιτόπου επένδυση της υπεραξίας της προς όφελος της τοπικής ανάπτυξης.

Αρδευόμενες εκτάσεις

Διαχρονικά παρατηρείται αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων αφού τη τελευταία τριακονταετία το ποσοστό αυξήθηκε από 11,8% στο 20% αντίστοιχα. Σήμερα το ποσοστό των εκτάσεων που δύνανται να αρδευτούν, ανέρχεται στο 20% περίπου ή 445.000 στρέμματα στο σύνολο της Περιφέρειας και αυτό διαφοροποιείται μόνο στο Νομό Φλώρινας (41% περίπου), ενώ στους άλλους τρεις Νομούς ανέρχεται στο 14-15%.

Η έκταση που καλύπτουν τα συλλογικά αρδευτικά δίκτυα ανέρχεται σε 170.000 στρ. εκ των οποίων τα 154.000 στρέμματα με τα αντίστοιχα αρδευτικά τεχνικά έργα, είναι αυτοδιαχειριζόμενα στην ευθύνη των 29 Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ), ενώ οι υπόλοιπες εκτάσεις που διαθέτουν συλλογικά αρδευτικά, βρίσκονται υπό άλλο καθεστώς κατοχής και διαχείρισης (Κοινοτικές, Δημοτικές, Συνεταιριστικές κ.α.).

ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Τα 32 χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας που επελέγησαν να ενταχθούν στο σχετικό πρόγραμμα προς ενίσχυση είναι τα ακόλουθα:

Δυναμικά Προϊόντα

- Κρασιά Αμυνταίου
- Οπωρικά Βελβεντού
- Όσπρια (Πρεσπών – Καστοριάς)
- Κρόκος

Προϊόντα με ταυτότητα της περιοχής

- Μήλα Βερμίου
- Μήλα Καστοριάς
- Πατάτες Πολυμύλου – Καστανιάς – Καστοριάς – Φλώρινας
- Λιαστό κρασί Σιάτιστας
- Κάστανα Βοΐου – Καστοριάς
- Κρασιά Βελβεντού
- Αιγοπρόβειο κρέας
- Όσπρια Βοΐου
- Πιπεριά Φλωρίνης

Παραδοσιακά προϊόντα

- *Ξινοτύρι (τουλουμίσιο)*
- *Μπάτζος*
- *Φέτα*
- *Κεφαλογραβιέρα*
- *Μανούρι*
- *Μέλι*

Νέα - καινοτόμα προϊόντα

- Μανιτάρια
- Τρούφα
- Βιολογικά προϊόντα Γρεβενών
- Πολυδύναμα φυτά (ιπποφαές)
- Αρωματικά – φαρμακευτικά φυτά
- Κηπευτικά (τομάτα, πιπεριά, θερμοκηπιακά προϊόντα)
- Γουνοδέρματα
- Λάδια – ελιά

- Ενεργειακά φυτά
- Σαλιγκάρια
- Καρυδιά
- Φουντουκιά
- Σκόρδο

ΠΙΝΑΚΑΣ 43 ΚΛΑΔΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΝΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Α/Α	ΚΛΑΔΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ			
		ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ		ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	
		ΕΚΤΑΣΗ (στρ.)	Ποσοστό (%)	ΕΚΤΑΣΗ (στρ.)	Ποσοστό (%)
1.	Σιτάρι μαλακό	497.442	21,81	395.000	17,32
2.	Κριθάρι	257.443	11,29	310.000	13,59
3.	Σιτάρι σκληρό	478.539	20,99	370.000	16,23
4.	Σίκαλη- Βρώμη	101.315	4,44	126.000	5,53
5.	Βίκος	7.540	0,33	28.000	1,23
6.	Αραβόσιτος	204.933	8,99	275.000	12,06
7.	Φασόλια	26.980	1,18	43.000	1,89
8.	Φακές	4.671	0,2	11.000	0,48
9.	Ρεβίθια	5.850	0,26	10.500	0,46
10.	Καπνός	5.080	0,22	3.000	0,13
11.	Αρωματικά-φαρμακευτικά	2.539	0,11	8.500	0,37
12.	Ζαχαρότευτλα	14.890	0,65	14.000	0,61
13.	Ενεργειακές καλ/γειες ¹	0	0	90.000	3,95
14.	Μηδική	143.110	6,28	200.000	8,77
15.	Πατάτες	18.854	0,83	36.000	1,58
16.	Άμπελοι (για οίνο)	25.222	1,11	32.500	1,43
17.	Κηπευτικά	17.033	0,75	24.000	1,05
18.	Αχλαδιές	2.222	0,1	4.600	0,2
19.	Μηλιές	23.958	1,05	31.500	1,38
20.	Ροδακινιές	15.007	0,66	15.000	0,66
21.	Αμυγδαλιές	5.002	0,22	7.700	0,34
22.	Κερασιές	1.568	0,07	6.000	0,26
23.	Καρυδιές	10.474	0,46	10.400	0,46
24.	Καστανιές	2.529	0,11	9.000	0,39
25.	Ελαιόδενδρα	1.680	0,07	2.000	0,09
26.	Διάφορες Καλλιέργειες ²	132.893	5,83	57.654	2,53
27.	Εγκαταλελειμμένοι αγροί - Αγρανάπαυση	273.580	12	160.000	7,02
ΣΥΝΟΛΟ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΗΣ		2.280.354	100%	2.280.354	100%

Επεξηγήσεις επί του πίνακα

1. Ενεργειακές καλλιέργειες: Ηλίανθος, ελαιοκράμβη, αγριαγκινάρα (κάρντο), μίσχανθος, σόργο.
2. Διάφορες καλλιέργειες: Αξιόλογες καλλιέργειες που προτάθηκαν στις ειδικές ζώνες αλλά καταλαμβάνουν πολύ μικρές εκτάσεις.
3. Βιολογικά προϊόντα: Δεν γίνεται αναφορά στον πίνακα παρ' όλη τη σημασία τους, καθόσον δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν.
4. Γουνοφόρα ζώα: Στόχος είναι ο υπερδιπλασιασμός των ζώων αναπαραγωγής.
5. Μελισσοκομία: Στόχος είναι ο υπερδιπλασιασμός των μελισσοσμηνών.

ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» , προγραμματίζεται η κατά προτεραιότητα υλοποίηση των έργων:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΓΕΩΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΦΙΛΙΠΠΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ Ν ΓΡΕΒΕΝΩΝ» προϋπολογισμού 29 εκατ € περίπου. Αφορά την κατασκευή χωμάτινου φράγματος με αργιλικό πυρήνα ύψους 35 μέτρων και χωρητικότητας ταμιευτήρα 25 εκατ. κυβικά μέτρα νερό και την κατασκευή αρδευτικού δικτύου για αρδεύσει έκτασης 20.000 στρεμμάτων. Μέρος των υδάτων του ταμιευτήρα θα καλύψει ανάγκες ύδρευσης. Υπάρχει αναγνωριστική μελέτη για ολόκληρο το νομό. Η υλοποίηση του έργου θα ξεκινήσει με την εκπόνηση της οριστικής μελέτης.

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΓΕΩΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ» προϋπολογισμού 3 εκατ € περίπου. Αναφέρεται στην παραπάνω αναγνωριστική μελέτη, η υλοποίηση του έργου θα ξεκινήσει επίσης με την εκπόνηση της οριστικής μελέτης. Αφορά φράγμα ωφέλιμης χωρητικότητας ταμιευτήρα 450.000 κυβικά μέτρα νερού, θα καλύψει αρδευτικές ανάγκες 3.000 στρεμμάτων.

III) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΓΕΩΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΦΕΛΛΙΟΥ Ν ΓΡΕΒΕΝΩΝ» προϋπολογισμού 1,6 εκατ € περίπου. Λόγω της μορφολογίας του εδάφους προβλέπεται η μελέτη και κατασκευή 2 φραγμάτων ύψους 12 και 14 μέτρων αντίστοιχα και χωρητικότητας 250.000 κυβικών μέτρων νερού έκαστου.

IV) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΗΛΟΝΙΩΝ Ν ΓΡΕΒΕΝΩΝ» προϋπολογισμού 500.000 € περίπου. Υφιστάμενος ταμιευτήρας, αρδευόμενη έκταση 600 στρεμμάτων.

V) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΙΤΕΑΣ Ν ΓΡΕΒΕΝΩΝ» προϋπολογισμού 400.000 € περίπου. Υφιστάμενος ταμιευτήρας, αρδευόμενη έκταση 800 στρεμμάτων.

VI) «ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΜΑΥΡΑΝΑΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ» προϋπολογισμού 300.000 € περίπου, αφορά την εκπόνηση μελέτης διανομής, εκδίκαση τυχόν ενστάσεων και τοπογραφικής αποτύπωσης, σε μικτή γεωργική έκταση 12.000 στρεμμάτων (καθαρή έκταση 8.000 στρεμ.)

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός

αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Γόργιανης, Θεόδωρου Ζιάκα, Αγ. Κόσμα, Δεσκάτης (εκτός του Δ.Δ. Δεσκάτης). Επίσης αφορά τις κοινότητες: Αβδελλά, Μεσολουρίου, Δοτσικού, Περιβολίου, Σαμαρίνης, Σμίξης και Φιλιππαίων.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ

• ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στο Νομό ΓΡΕΒΕΝΩΝ υλοποιήθηκαν **25 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Αβδέλας, Κοσμά Αιτωλού, Γόργιανης και Θ. Ζιάκα καθώς και στις Κοινότητες Δοτσικού, Σαμαρίνας, Σμίξης και Φιλιππαίων, συνολικού προϋπολογισμού **7,6 εκατ. Ευρώ**.

• ΠΕΠ ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν το έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 44: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Δυτικής Μακεδονίας	
Νομός: Γρεβενών	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Διευθέτηση χειμάρρου στην είσοδο της Κοινότητας Σαμαρίνας	160,348
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ Δ.Δ. ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΕΝΤΖΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1,776,977
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΒΕΝΖΙΩΝ ΚΑΙ ΧΑΣΙΩΝ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	262,649
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΙΩΤΩΝ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	258,175
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	167,454
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	123,847
ΓΕΩΦΡΑΓΜΑ ΚΑΡΠΕΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΣΙΩΝ Ν.ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1,584,705
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΙΟΥ - ΠΥΛΩΡΩΝ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	79,629
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΦΕΛΛΙΟΥ - ΚΑΡΠΕΡΟΥ - ΤΡΙΚΚΟΚΙΑΣ - ΠΑΛΙΟΥΡΙΑΣ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	107,828
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΓΕΩΦΡΑΓΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΤΑΞΙΑΡΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΩΤΩΝ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	622,745
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΓΕΩΦΡΑΓΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΓΤΕΑΣ ΔΗΜΟΥ ΒΕΝΤΖΙΩΝ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	183,000
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΓ. ΣΕΙΡΗΝΙΟΥ - ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΠΟΛΥΔΕΝΡΟΥ - ΚΝΙΔΗΣ - ΚΕΝΤΡΟΥ - ΠΥΛΩΡΩΝ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	513,214
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΡΠΕΡΟΥ - ΚΑΤΑΚΑΛΗΣ - ΤΡΙΚΟΚΚΙΑΣ - ΦΕΛΛΙΟΥ - ΠΑΛΙΟΥΡΙΑΣ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	248,976
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	6,089,548

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Ολοκληρώνεται η μελέτη του «ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΝΙΔΗΣ Ν ΓΡΕΒΕΝΩΝ» με χρηματοδότηση από Εθνικούς πόρους. Προβλέπεται να κατασκευασθεί κοντά στο ομώνυμο χωριό του νομού Γρεβενών, επί του ρέματος Ποταμιά, παραπόταμου του ποταμού Αλιάκμονα.

Κύριος σκοπός κατασκευής του φράγματος και των λοιπών συνοδευτικών έργων (έργα οδοποιίας, αγωγοί μεταφοράς νερού κλπ) είναι η κάλυψη των αναγκών άρδευσης 25.000

στρεμμάτων της ευρύτερης περιοχής (οικισμοί Κνίδη, Πιστικό, Ιτέα και Αγάπη). Το φράγμα είναι χωμάτινο και ο ωφέλιμος όγκος νερού του ταμιευτήρα θα είναι 9 εκατ. κυβικά μέτρα νερό. Προκειμένου να εξασφαλισθεί η πρόσβαση στα έργα και η δυνατότητα επιτήρησης του ταμιευτήρα θα κατασκευασθούν οδικά έργα επί μήκους 9,6 χιλιομέτρων. Για τη μεταφορά του νερού στις υπό αξιοποίηση εκτάσεις θα απαιτηθεί ένα δίκτυο κύριων τροφοδοτικών αγωγών συνολικού μήκους 19,1 χιλιομέτρων.

Τον Νοέμβριο του 2004 ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε η «**Προμελέτη Υδραυλικών Έργων και η μελέτη Υδρολογίας**», έχει αποπερατωθεί η **Οριστική Υδραυλική Μελέτη** του έργου μαζί με τις υποστηρικτικές μελέτες (τοπογραφίας και γεωτεχνικών). Εκπονήθηκε η μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και εγκρίθηκαν το 2009 /2010 οι Περιβαλλοντικοί Όροι.

Απομένει να εγκριθεί η ένταξή των έργων σε κάποιο χρηματοδοτικό μέσο.

ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η κατά προτεραιότητα υλοποίηση των έργων:

Ι) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Ν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ» στον Δήμο Νεστορίου, προϋπολογισμού 47,6 εκατ €, . Αφορά χωμάτινο φράγμα με αργιλικό πυρήνα, σε παραπόταμο του Αλιάκμονα στους πρόποδες της οροσειράς Γράμμου του Δήμου Νεστορίου, Δ.Δ. Νεστόριο. Όγκος νερού ταμιευτήρα 20 εκατ. κυβικά μέτρα και μήκος στέψης 270 μέτρα. Η μελέτη του φράγματος εγκρίθηκε από την Περιφέρεια Δυτ. Μακεδονίας σε οριστικό στάδιο. Παράλληλα θα εκπονηθεί η μελέτη του αρδευτικού δικτύου έκτασης 75.000 στρεμμάτων το οποίο θα αξιοποιήσει τα νερά του ταμιευτήρα του φράγματος.

Με την Α.Π. 7791/28-8-2009 εγκρίθηκε η Απόφαση Ενταξης της πράξης «Κατασκευή Φράγματος Νεστορίου Ν. Καστοριάς και συνοδευτικών έργων» του « Π.Α.Α. 2007-2013», που περιλαμβάνει και 2ο υποέργο με τίτλο «Καθήκοντα ποιοτικού ελέγχου και υπηρεσίες γεωτεχνικού Συμβούλου στην διάρκεια κατασκευής του έργου».

Το έργο περιλαμβάνεται στην Σ.Α.Ε. 081/8 που με Κ.Α. 2010ΣΕ08180012 με ολικό προϋπολογισμό **54.360.000,00 €**.

Ανάδοχος της εργολαβίας κατασκευής του φράγματος Νεστορίου κατόπιν διεθνούς διαγωνισμού είναι η εταιρία «ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.». Το έργο παρουσιάζει καθυστερήσεις, λόγω οικονομικών προβλημάτων η ανάδοχος εταιρεία έχει ουσιαστικά εγκαταλείψει το έργο εδώ και ένα έτος αφήνοντας όμως μεγάλα χρέη στην τοπική κοινωνία (εργαζόμενοι, προμηθευτές). Ξεκίνησε τον Ιανουάριο 2013 η διαδικασία για να κηρυχθεί έκπτωτη η ανάδοχος εταιρία αλλά η εταιρία έχει ένα χρονικό διάστημα μέχρι και τέλη Φεβρουαρίου 2013 εάν ξεκινήσει τις εργασίες, να αποφύγει την έκπτωση και συνεχίζεται το έργο.

Ια) «ΠΑΡΟΧΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ».

Στο έργο υπάρχει Τεχνικός Σύμβουλος το Γραφείο Μελετών «**ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΤΕ – ΓΕΩΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΤΕ**», που κατέθεσε την προσφορά στον Δημόσιο Διαγωνισμό που διεξήχθη την 10η Μαΐου 2011, συγκέντρωσε την μεγαλύτερη σταθμισμένη βαθμολογία (91,93) από τα υπόλοιπα Γραφεία μελετών που συμμετείχαν στον διαγωνισμό και οικονομική προσφορά **650.174,00** πλέον **149.540,02€ για ΦΠΑ 23%**, δηλ. με έκπτωση 20% επί της προεκτιμωμένης αμοιβής **999.640,03** και η ανάθεση εγκρίθηκε στις 19-4-2012.

Π) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΔΙΠΟΤΑΜΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΚΡΙΤΩΝ Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ». Για το παραπάνω έργο υπάρχει προμελέτη από το 1984. Η Υπηρεσία μας βρίσκεται στην διαδικασία ένταξης για την εκπόνηση της οριστικής μελέτης του έργου.

ΠΙ) Έχουν επίσης συνταχθεί τεύχη δημοπράτησης έργων κατασκευής μικρών παράλληλων έργων αναδασμού σεΔ.Δ. του Νομού Καστοριάς συνολικού προϋπολογισμού 6.000.000 €. Εξετάζονται ως προς την επελεξιμότητα και την δυνατότητα χρηματοδότησή τους.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Αγ. Αναργύρων, Ακριτών, Μεσοποταμίας, Βιτσίου, Ίωνος Δραγούμη, Κλεισούρας, Κορεστίων, Νεστορίου, Άργους Ορεστικού (εκτός του Δ.Δ. 'Άργους Ορεστικού).

Επίσης αφορά τις κοινότητες Αρρένων, Γράμμου και την κοινότητα Καστρακίου.

Μέχρι στιγμής ο Δήμος Νεστορίου έχει υποβάλει για ένταξη στο πρόγραμμα τα παρακάτω έργα, οι φάκελοι των οποίων εξετάζονται ως προς την επελεξιμότητα και την δυνατότητα χρηματοδότησή τους:

- **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΡΑΝΟΧΩΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ»**, προϋπολογισμού 595.000€.
- **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΤΕΛΕΑΣ ΔΗΜΟΥ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ»**, προϋπολογισμού 595.000€.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006**

• **ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιούνται τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΒΡΑΧΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ» συνολικής δαπάνης **5.450.000€**.

Η κατασκευή του έργου είχε σταματήσει από το 2004 λόγω οικονομικών προβλημάτων του αναδόχου. Το έργο όμως είχε υλοποιηθεί σε ποσοστό 91% λόγω του ότι η ανάδοχος εταιρεία του έργου πτώχευσε και κηρύχθηκε «έκπτωτη» τον Νοέμβριο του 2005).

II) «ΥΠΟΛΕΙΠΟΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΒΡΑΧΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ»

Για την ολοκλήρωση του έργου συντάχθηκε υπηρεσιακή μελέτη (Διεύθυνση ΤΜΚ/ΥΠΑΑΤ) η οποία εγκρίθηκε στις 26/7/2007. Δημοπρατήθηκε στις 15-4-2008 με προϋπολογισμό μελέτης **1.713.600€**. Η σύμβαση υπεγράφη στις 17-6-2008 ποσού 1.645.056€, προέβλεπε

συμβατική προθεσμία για την περαίωση του έργου 8 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης. Το έργο κατασκευάστηκε κανονικά στα χρονικά πλαίσια του Γ΄ ΚΠΣ και ήδη λειτουργεί κανονικά.

ΠΙ) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΒΡΑΧΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ», προϋπολογισμού 14.600.000,00€.

Το έργο αφορά την κατασκευή αρδευτικών δικτύων αξιοποίησης των υδάτων του Ταμιευτήρα του φράγματος σε καλλιεργήσιμη έκταση 6.000 στρεμμάτων. Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 24/04/2007, η σύμβαση υπεγράφη στις 21/08/2007 ποσού 9.677.579,11€ προβλέπει συμβατική προθεσμία περαίωσης 30 μήνες. Το έργο υλοποιείται κανονικά.

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στο Νομό ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ υλοποιήθηκαν **22 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Ακριτών, Βιτσίου, Κλεισούρας, Κορεστίων, Ορεστίδος, Νεστορίου, Αλιάκμονα, Αγ. Αναργύρων και Ι. Δραγούμη καθώς και στις Κοινότητες Αρρένων, Γράμμου και Καστρακίου **συνολικού προϋπολογισμού 5 εκατ. ευρώ** περίπου.

• **ΠΕΠ ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 45: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Δυτικής Μακεδονίας	
Νομός: Καστοριάς	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΦΡΑΓΜΑ ΒΡΑΧΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	16,612,158
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΟΙΤΗΣ ΠΟΤΑΜΟΥ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ ΣΤΗ ΘΕΣΗ RIVER PARTY	88,678
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΥΔΡΟΜΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΧΑΛΑΡΑΣ	190,252
Κατασκευή και εξοπλισμός δεξαμενής υδρομάστευσης στο Δ.Δ. Μακροχωρίου	165,837
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΝΩ ΜΕΛΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΕΣΤΕΙΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	558,369
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ - ΑΜΜΟΧΑΛΙΚΟΣΤΡΩΣΕΙΣ - ΤΕΧΝΙΚΑ - ΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΑ ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΕΣΤΕΙΩΝ	303,633
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΛΙΘΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	271,274
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΓΕΡΜΑΣ	1,574,955
ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΟΥΣΙΟΥ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΓΕΡΜΑ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	185,799
ΜΕΛΕΤΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ ΑΓΡ/ΤΩΝ ΚΟΡΕΣΤΕΙΩΝ (ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΜΕΛΑ, ΤΜΗΜ. ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ ΚΑΙ ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΥ) Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	131,713
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΑΣ - ΜΕΛΙΣΣΟΤΟΠΟΥ	4,557,822
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΕ ΔΙΚΤΥΟ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΥΔΑΤΟΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΟΕΥΑΣ ΔΗΜΟΥ ΒΙΤΣΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	309,492
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΟ)	353,001
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΥ Δ. ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	459,036
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ Δ.Δ. ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΥ ΜΕΛΑ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΕΣΤΕΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1,548,056
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΓΕΡΜΑ Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	642,239
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΟΡΕΣΤΙΔΟΣ Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΟ)	837,297
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΚΟΡΟΜΗΛΙΑΣ - ΛΕΥΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ Ν. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΟ)	347,419
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	29,137,030

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίσταται.

ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η κατά προτεραιότητα υλοποίηση των έργων:

I) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΒΟΡΕΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΟΛΥΦΥΤΟΥ Ν. ΚΟΖΑΝΗΣ» προϋπολογισμού 20 εκατ € (Α’ Φάση). Υπάρχει Αναγνωριστική Μελέτη για ολόκληρο τον νομό. Η υλοποίηση του έργου θα ξεκινήσει με την εκπόνηση της οριστικής μελέτης. Ο σχεδιασμός προέβλεπε την ένταξη της οριστικής μελέτης του έργου στο πρόγραμμα «ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» κατά προτεραιότητα ήδη το 2009 γεγονός που δεν έγινε εφικτό.

II) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΠΟΥΤΖΑΚΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥ Ν. ΚΟΖΑΝΗΣ» προϋπολογισμού 18,5 εκατ €.

III) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑ 2000 στρ ΜΕ ΤΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ», προϋπολογισμού 3,7 εκατ €.

Προγραμματίζεται επίσης η ολοκλήρωση των έργων του ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ :

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΑΝΑΡΡΑΧΗΣ» με χρηματοδότηση 700.000€ περίπου.

II) «ΦΡΑΓΜΑ ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΥ ΚΑΙ ΑΓΩΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ» με χρηματοδότηση 2.000.000 € περίπου.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ’ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Ασκίου, Βελβεντού, Μουρικίου, Νεάπολης, Τσοτυλίου, και τον Δήμο Βερμίου. Επίσης αφορά τις κοινότητες Βλάστης και Πενταλόφου. Μέχρι στιγμής ο Δήμος Βελβεντού έχει υποβάλει για

ένταξη το έργο: «**ΑΣΦΑΛΟΣΤΡΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΠΟΙΑΣ**» προϋπολογισμού **595.000€**, του οποίου ο φάκελος εξετάζεται ως προς την πληρότητα και την επεξεξιμότητα του.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στο Νομό ΚΟΖΑΝΗΣ υλοποιήθηκαν **20 μικρά Δημόσια Έργα** στους Δήμους Νεάπολης, Βελβενδού, και Τσοτυλίου καθώς και στην Κοινότητα Πενταλόφου συνολικού προϋπολογισμού **5,3 εκατ.** ευρώ περίπου.

• ΠΕΠ ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 46	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Δυτικής Μακεδονίας	
Νομός: Κοζάνης	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
WATER-MAP. Αξιοποίηση και εκμετάλλευση ευτρωτων χαρτών για τον έλεγχο και την διαχείριση υπογείων νερών στις περιοχές του Archimed. - Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	204,387
WATER-MAP. Αξιοποίηση και εκμετάλλευση ευτρωτων χαρτών για τον έλεγχο και την διαχείριση υπογείων νερών στις περιοχές του Archimed. - "ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ" ΑΜΙΓΗΣ ΝΟΝΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Ν.Α. ΚΟΖΑΝΗΣ	170,218
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΤΣΑΣ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΠΟΛΗΣ	299,416
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΕΣΣΙΑΝΗΣ (Γ' ΦΑΣΗ)	191,382
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΥ	2,624,930
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΙΣΑΝΙΟΥ	5,497,601
ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΟΥΣΙΟΥ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΝΩ ΚΩΜΗΣ - ΚΑΤΩ ΚΩΜΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΛΙΜΕΙΑΣ Ν. ΚΟΖΑΝΗΣ	251,010
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΜΟΥΡΙΚΙΟΥ	409,914
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΙΒΑΔΕΡΟΥ	255,339
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΜΗΛΟΧΩΡΙΟΥ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΟΡΔΑΙΑΣ	1,315,936
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΕΟΥ ΠΟΛΥΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΑΓΩΓΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ	1,332,410
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ - ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΣΤΑ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ Δ.Δ. ΑΡΔΑΣΣΑΣ, ΑΝΑΡΡΑΧΗΣ , ΕΜΠΟΡΙΟΥ , ΜΗΛΟΧΩΡΙΟΥ , ΦΟΥΦΑ ΚΑΙ ΟΙΚ. ΚΡΥΟΒΡΥΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΟΥΡΙΚΙΟΥ	439,527
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ - ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΣΤΑ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ Δ.Δ. ΚΟΜΝΗΝΩΝ , ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΥ ΚΑΙ ΠΥΡΓΩΝ ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΜΙΟΥ	400,960
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΠΛΑΤΑΝΟΡΡΕΥΜΑΤΟΣ	709,651
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΣΤΑ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΑ ΑΝΩ - ΚΑΤΩ ΚΩΜΗΣ	766,483
ΑΓΩΓΟΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΥ ΜΕ ΤΟ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	185,890
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΑΝΗΣ	679,388
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΝΕΝΗΣ ΑΝΑΡΡΑΧΗΣ	3,905,986
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	19,640,429

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίσταται.

ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ'

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ'», προγραμματίζεται η κατά προτεραιότητα υλοποίηση των έργων:

- I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΧΕΙΜΑΛΙΤΙΔΑΣ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ» προϋπολογισμού 10 εκατ €. Η Υπηρεσία ελέγχει τα στοιχεία που έχει αποστείλει η Ν. Α. Φλώρινας προκειμένου να προχωρήσει στην δημοπράτηση της οριστικής μελέτης.
- II) «ΜΕΛΕΤΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΡΕΣΠΩΝ», προϋπολογισμού 1.124.000 €, αρδευόμενης έκτασης 16.000 στρεμμάτων. Εξετάζονται τα τεύχη για την δημοπράτηση της μελέτης.
- III) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΡΕΣΠΩΝ» προϋπολογισμού 10 εκατ €.
- IV) «ΜΕΛΕΤΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ, προϋπολογισμού 1 εκατ.€
- V) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ, προϋπολογισμού 10 εκατ €
- VI) Υποβλήθηκαν από την Ν.Α. Φλώρινας τα τεύχη δημοπράτησης για εκπόνηση μελετών αναδασμών και τα τεύχη δημοπράτησης ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΡΓΩΝ με εγκεκριμένες μελέτες. Ελέγχονται ως προς την πληρότητα και επελεξιμότητα τους.

Προγραμματίζεται επίσης η ολοκλήρωση του έργου του ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ:

«ΦΡΑΓΜΑ ΠΑΡΟΡΙΟΥ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ» προϋπολογισμού 7.000.000€.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορά τους Δήμους: Αετού, Περάσματος (Δ.Δ. Φλάμπουρου, Άνω Υδρούσας, Δροσοπηγής), Πρεσπών, Κάτω Κλεινών και Αμύνταιου (Δ.Δ. Κέλλης). Επίσης αφορά τις κοινότητες: Κρυσταλλοπηγής, Νυμφαίου, Λέχοβου και Βαρικού.

Μέχρι σήμερα ο Δήμος Αετού έχει υποβάλλει για ένταξη το έργο «Αγροτική Οδοποιία Δήμου Αετού», προϋπολογισμού 595.000 €. Το έργο έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα «ΠΑΑ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ' 2007-2013» στις 25/11/2008.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ.

• ΦΡΑΓΜΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΦΛΩΡΙΝΑ

Η κατασκευή Φράγματος Τριανταφυλλιάς Ν. Φλώρινας είναι ένα έργο που χαρακτηρίζεται από την τοπική κοινωνία ως πολύ σημαντικό, καθώς θα χρησιμεύσει για την άρδευση αγροτικής έκτασης 50.000 στρεμμάτων και την υδροδότηση της πόλης της Φλώρινας και των γύρω περιοχών.

Αφορά Λιθόρριπτο φράγμα με κεντρικό αδιαπέρατο πυρήνα όγκου 2.700.000 μ³ με μέγιστο ύψος 75μ από τη θεμελίωση του πυρήνα, στέψη σε υψόμετρο ονομαστικό 844μ, μήκος στέψης 510μ και πλάτος 16μ.

Είναι έργο προυπολογισμού μελέτης 45,000,000 ευρώ, με ημερομηνία δημοπράτησης στις 2-10-2005, ανάδοχο την εργοληπτική εταιρεία Κ.ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ ΑΕ, με ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης 22-12-2005.

Συμβατικός προυπολογισμός 31.850.564 ήτοι με έκπτωση 34,59% και συμβατική ημερομηνία περαίωσης στις 22-7-2010.

ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Μέχρι το Δεκέμβριο 2009 έχουν απορροφηθεί 12.842.011 ευρώ και τον Δεκέμβριο 2010 έχουν απορροφηθεί περίπου 19.000.000 ευρώ ενώ έχουν εγκριθεί λογαριασμοί περίπου 20.500.000 ευρώ.

Σημειώνεται ότι η κατασκευαστική εταιρεία λόγω οικονομικών προβλημάτων έχει σταματήσει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της, το έργο έχει σταματήσει και θα προκηρυχθεί νέος διαγωνισμός ώστε να αναλάβει νέα εταιρεία.

ΜΕΛΕΤΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Ανατέθηκε το 2011 η Μελέτη αρδευτικών Δικτύων πεδιάδας Φλώρινας Μ.Σ.830 στην σύμπραξη των Μελετητικών Γραφείων «ΑΔΚ Σύμβουλοι Μηχανικοί, ΥΔΡΟΤΕΚ Υδραυλικές Μελέτες

ΑΕ, Κ ΖΑΙΜΗ, Λ. ΚΟΤΣΩΝΗ, Γ. ΚΑΦΕΤΣΗ, ΗΛ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΗ, ΓΕΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΠΕ- ΙΣΤΡΙΑ»

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ

• ΠΕΠ ΔΥΤ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 47: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Δυτικής Μακεδονίας	
Νομός: Φλώρινας	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΚΟΛΧΙΚΗΣ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	3,789,043
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΙΤΕΑΣ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	503,376
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΠΑΡΟΡΙΟΥ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	1,244,500
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΥΔΡΟΥΣΑΣ - ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑΣ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	192,750
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	188,250
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΟΡΙΟΥ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	154,706
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΩΝ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	162,096
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΓΩΓΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ ΚΟΛΧΙΚΗΣ - ΠΑΡΟΡΙΟΥ ΣΤΑ ΕΡΓΑ ΚΕΦΑΛΗΣ ΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ	1,252,673
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΟΝΗΣΙΟΥ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	92,850
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	429,906
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΝΙΚΗΣ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	240,000
ΑΝΥΨΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΕΓΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΝΑΧΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑΣ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2,808,211
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΝΙΚΗΣ, ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ, ΙΤΕΑΣ, ΜΕΣΟΝΗΣΙΟΥ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	955,025
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	12,013,387

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίσταται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Ηπείρου επιδιώκει εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και την αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων που είναι **40.470 εκτάρια** έναντι **1.174.875 της χώρας¹**, την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών που συνθέτουν το καλάθι **54 τοπικών προϊόντων⁶²** με τους ακόλουθους στόχους:

1. Η ανάδειξη της παραγωγικής ταυτότητας της Περιφέρειας Ηπείρου.
2. Η πλήρης αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων του πρωτογενούς τομέα.
3. Η ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής με σκοπό την κάλυψη των τοπικών διατροφικών αναγκών και τη μείωση της εξάρτησης από τα εισαγόμενα προϊόντα.
4. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και προϊόντων με την παραγωγή προϊόντων ποιότητας με υψηλότερη ζήτηση (ΠΟΠ, ΠΓΕ, βιολογικά).
5. Η βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος και η διατήρηση και ενίσχυση των τοπικών θέσεων εργασίας.
6. Η αύξηση της εξωστρέφειας των αγροτικών προϊόντων και η ενίσχυση των εξαγωγών.
7. Η προστασία του περιβάλλοντος και η αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων.
8. Η μελλοντική σύσταση φορέα για την πιστοποίηση των Ηπειρωτικών προϊόντων.
9. Η δημιουργία δομών, εντός των υπηρεσιών, για την στήριξη και πληροφόρηση των πολιτών.
10. Η προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου αγροτικών προϊόντων.

Η επιλογή προϊόντων έγινε μέσα από αυτά που παράγονται ή μεταποιούνται σε μια περιοχή τα οποία καλλιεργούνται παραδοσιακά, αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής και μπορούν να δώσουν ώθηση στην ανάπτυξη αυτής. Η προσπάθεια για την αναβάθμιση του πρωτογενή τομέα συνοδεύεται από πολιτικές και προσπάθειες οι οποίες θα ανασυγκροτήσουν την αγροτική οικονομία και θα οδηγήσουν σε βιώσιμη ανάπτυξη.

Τα προϊόντα θα πρέπει να:

1. παράγονται σε κρίσιμες ποσότητες,
2. συνδέονται με το διατροφικό πρότυπο και τον πολιτισμό της περιοχής,
3. είναι βιώσιμα και
4. έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό ή να καλύπτουν επισιτιστικές ανάγκες τόσο της περιοχής όσο και της χώρας.

Στην Περιφέρεια Ηπείρου υπάρχουν αρκετά προϊόντα τα οποία μπορούν να ανταπεξέλθουν στις παραπάνω απαιτήσεις. Ξεκινώντας την κατηγοριοποίηση των προϊόντων διαμορφώθηκε τον κατωτέρω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 48. : ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ «ΚΑΛΑΘΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ»

Προϊόντα Εθνικής Σημασίας με εξαγωγικό προσανατολισμό	Παραδοσιακά Προϊόντα	Προϊόντα για επάρκεια εγχώριας αγοράς	Προϊόντα Υψηλής Γαστρονομίας (Delicatessen)
Οίνοι Ζίτσας Π.Ο.Π	Γαλοτύρι Π.Ο.Π	Κονσερβολιά Άρτας	Π.Γ.Ε Χαβιάρι Άρτας
Πορτοκάλια Ηπείρου	Μετσοβόνη Π.Ο.Π	Ελαιόλαδο Πρέβεζα Π.Γ.Ε.	Αυγοτάραχο Αμβρακικού
Μανταρίνια Ηπείρου	Μετσοβέλα	Κεφαλογραβιέρα Π.Ο.Π	Καπνιστό φιλέτο πέστροφας
Ακτινίδιο Ηπείρου	Κεφαλοτύρι	Οίνοι Π.Γ.Ε	Καπνιστό Χέλι
Φέτα Π.Ο.Π	Ούρδα	Κοτόπουλα και αυγά Ηπείρου	Τυριά με αρωματικά βότανα και καρκεύματα
Τσιπούρα	Κατσικίσιο τυρί	Αρνάκι-Κατσικάκι Ηπείρου	Λουκάνικα από ελάφι και αγριογούρνο
Λαβράκι	Μυζήθρα	Χοιρινά Ηπείρου	Παλαιωμένο ξύδι
Χέλι	Ανθότυρος	Μοσχάρι ελευθέρας βοσκής	Ελιξίρια (χωρίς αλκοόλ) και ηδίποτα
Πέστροφα	Γραβιέρα	Αγελαδινό Γάλα	Ιδιαίτερα γλυκά του κουταλιού και μαρμελάδες
Μύδια	Πέστροφα Ηπείρου	Γιαούρτι	
	Γαρίδα Αμβρακικού	Κηπευτικά Πρέβεζας (Τομάτα Πρέβεζας υπό κάλυψη)	
	Σαρδέλα Αμβρακικού	Πατάτα Χρυσοβίτσας	
	Κουτσομούρα Αμβρακικού	Κεφαλοειδή	
	Χέλι Αμβρακικού	Ηπειρωτικό Μέλι	
	Τσίπουρο Ηπείρου	Κτηνοτροφικά Φυτά	
	Γλυκά κουταλιού	Αρωματικά Φυτά	
	Παραδοσιακές Ηπειρώτικες Πίτες		
	Χειροποίητα Ζυμαρικά		

ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η κατασκευή του έργου **ΦΡΑΓΜΑ ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ**, προϋπολογισμού 70 εκατ € περίπου. Πρόκειται για χωμάτινο φράγμα ύψους 70 μέτρων, μήκους στέψεως 350 μέτρων, χωρητικότητας ταμιευτήρα 14,3 εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερό, το οποίο θα εξυπηρετήσει τις αρδευτικές ανάγκες καθαρής καλλιεργήσιμης έκτασης 26.400 στρεμμάτων στη περιοχή των Κοινοτήτων Κομποτίου Σελάδων, Φωτεινού, Μενιδίου και Φλωριάδος.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αγνάντων, Αθαμανίας, Γεωργίου Καραϊσκακη, Ηράκλειας, Ξηροβουνίου, Πέτα, και τον Δήμο Τετραφυλίας. Επίσης αφορά και τις κοινότητες Θεοδωριάνων και Μελισσουργών.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006:

• ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ

Στα πλαίσια του ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ 2000-2006) υλοποιήθηκαν τα έργα:

I) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΔΡΑΣ ΛΟΓΑΡΟΥ» προϋπολογισμού 740.000€ , συμβατικής δαπάνης 464.875€. Το έργο αφορά την βελτίωση του κτιρίου της έδρας του συνεταιρισμού (δάπεδα, θύρες, παράθυρα, κεντρική θέρμανση), την ανακατασκευή στεγάστρου φύλαξης πλοιαρίων και κατασκευή λιμενίσκου με αναχώματα από λιθορριπή για προστασία αυτών, την βελτίωση του χώρου διαλογής των ψαριών, την βελτίωση του κτιρίου παρασκευής αυγοτάραχου, την ανακατασκευή και εκσυγχρονισμό των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, την προμήθεια παγοποιητικού μηχανήματος και κατασκευή ψυκτικού θαλάμου. Το έργο ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2006

II) «ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ –ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΙΧΘ/ΦΕΙΟΥ ΤΣΟΥΚΑΛΙΟ» προϋπολογισμού 284.130€ , συμβατικής δαπάνης 200.078 €

Το έργο αφορά τον εξηλεκτρισμό πέντε ιβαροφυλάκιων, τοποθέτηση ραντάρ παρακολούθησης λιμνοθάλασσας, αντικατάσταση των παλαιών πολυεστερικών φραγμών σε δύο εσοδευτικά στόμια, την επέκταση του δικτύου ύδρευσης. Το έργο ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2006

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΑΡΤΑΣ υλοποιήθηκαν **22 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Αγνάντων, Αθαμανίας, Γ. Καραϊσκάκη και Πέτα καθώς και στην Κοινότητα Μελισσουργών, **συνολικού προϋπολογισμού 3,8 εκατ. ευρώ** περίπου.

- **ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ **ΗΠΕΙΡΟΥ** 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 49 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Ηπείρου	
Νομός: Αρτας	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
Εκπαίδευση και Ένταξη των, περί τους ποταμούς Καλαμά (Ιωάννινα, Θεσπρωτία) και Ofanto (Canosa, Barletta) Τοπικών Κοινοτήτων, στην Προστασία των Οικοσυστημάτων για την επίτευξη Αναβαθμισμένης Διαχείρισης και Βιώσιμης Ανάπτυξης των Περιοχών- ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ	82,720
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΑΡΖΑΝΕΤ) ΣΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΑΒΑΡΙΤΣΑ-ΠΟΤΑΜΙΑ & ΑΡΓΥΡΗ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΙΧΩΝ	105,555
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ Δ.Δ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ	52,629
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΜΠΡΕΣΙΑΝΗ Δ.Δ ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗ	186,440
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ (ΣΤΑ Δ.Δ ΠΑΛΑΙΟΚΑΤΟΥΝΟΥ-ΚΑΤΩ ΑΘΑΜΑΝΙΟΥ	73,471
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΓΡΕΒΙΑΣ	885,268
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ	550,141
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΑΘΑΜΑΝΙΟΥ Ν. ΑΡΤΑΣ	167,218
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ - ΠΑΛΑΙΟΚΑΤΟΥΝΟΥ Ν. ΑΡΤΑΣ	347,535
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΕΡΑΝΘΗΣ - ΛΟΥΤΡΟΤΟΠΟΥ - ΣΥΚΕΩΝ Ν. ΑΡΤΑΣ	526,965
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΕΒ ΓΛΥΚΟΡΡΙΖΟΥ	359,286
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΙΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΑΧΕΛΩΟΥ Ν. ΑΡΤΑΣ	578,079
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ. Δ. ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ	853,906
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ. Δ. ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΡΑΧΘΟΥ	732,786
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ ΒΙΓΛΑΣ Ν. ΑΡΤΑΣ	803,302
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	6,305,301

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Έχουν εγκριθεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου οι οριστικές μελέτες τριών λιμνοδεξαμενών στο Νόμο Άρτας, στις θέσεις:

- ▶ Λαγκάδια της Κοινότητας Κεντρικού,
- ▶ Πυργούλια και
- ▶ Πέρα Νευρόπολης της Κοινότητας Τετρακόμου.

Έχει ολοκληρωθεί η **Οριστική Υδραυλική Μελέτη και η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του «ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ»**. Συνολικός προϋπολογισμός της μελέτης ανέρχεται σε 2.600.000€, χρηματοδότηση από Εθνικούς πόρους.

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η ένταξη εκπόνηση μελετών αναδασμών των περιοχών όπου έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή αρδευτικών έργων και ειδικότερα στις περιοχές του Αρδευτικού έργου Μαργαριτίου και του Αρδευτικού έργου Ελαίας-Φοινικίου - Φανερωμένης- Φιλιατών του Ν Θεσπρωτίας, έκτασης 8.500 και 5.500 στρεμμάτων αντίστοιχα.

Επίσης προγραμματίζεται η ένταξη του έργου «ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΕΚΟΥΣΙΟΥ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΣΠΑΘΑΡΑΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ» αρδευόμενης έκτασης 2630 στρεμμάτων, προϋπολογισμού 1,1 εκατ €.

Προγραμματίζουμε επίσης στα πλαίσια της Δ΄ Προγραμματικής Περιόδου από το «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» την ολοκλήρωση του έργου του ΠΕΠ Θεσπρωτίας: «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΧΟΤΧΟΒΑΣ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ».

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αχέροντα, Παραμυθιάς, Σαγιάδας, Φιλιατών και τον Δήμο Μαργαριτίου. Επίσης αφορά την κοινότητα Σουλίου.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 200-2006:

Στα πλαίσια των ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ υλοποιήθηκαν 21 Δημόσια Έργα στους Δήμους Σαγιάδας και Φιλιατών, συνολικού προϋπολογισμού 6,4 εκατ. ευρώ περίπου.

- ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 50 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ		
Περιφέρεια: Ηπείρου		
Νομός: Θεσπρωτίας		
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ		
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011		
Εκπαίδευση και Ένταξη των, περί τους ποταμούς Καλαμά (Ιωάννινα, Θεσπρωτία) και Ofanto (Canosa, Barletta) Τοπικών Κοινοτήτων, στην Προστασία των Οικοσυστημάτων για την επίτευξη Αναβαθμισμένης Διαχείρισης και Βιώσιμης Ανάπτυξης των Περιοχών-ΤΕΔΚ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	87,120	87.120
POPULAR: Ελαιοτριβεία- Δράσεις για εκλαΐκευση και διάδοση καινοτόμων και ήδη υπάρχοντων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για περιβαλλοντικά φιλικές μεθόδους διαχείρισης των αποβλήτων τους- Ν.Α Θεσπρωτίας	22,343	22.343
NETWET 18. Νέες μορφές εδαφικής διακυβέρνησης για την προώθηση των πολιτικών εδάφους στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα εδάφη ύδατος -ΤΟΠΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	55,675	55.675
ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΤΩ ΡΟΥ ΚΑΛΑΜΑ (ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΕΥΟΥΣΩΝ ΔΙΩΡΥΓΩΝ)	267,341	267.341
ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΔΙΩΡΥΓΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΤΩ ΚΑΛΑΜΑ	255,579	255.579
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΚΑΛΑΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	455,035	455.035
ΒΑΣΙΚΕΣ ΙΣΟΠΕΔΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΜΠΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	766,914	766.914
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΕΛΑΙΑΣ - ΦΟΙΝΙΚΙΟΥ ΦΙΛΙΑΤΩΝ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	6,501,656	6.501.656
ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	435,242	435.242
ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΡΙΖΙΑΝΗΣ - ΚΟΥΡΥΤΙΑΝΗΣ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	154,108	154.108
ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΣΠΑΘΑΡΑΙΩΝ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	89,682	89.682
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΖΕΜΕΡΙΚΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ	269,938	269.938
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΧΟΤΧΟΒΑΣ Ν. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	5,647,764	5.647.764
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	15,039,559	15,039,559

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η υλοποίηση των κάτωθι έργων:

I) «ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟΝ ΚΑΜΠΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ» προϋπολογισμού 15,4 εκατ €, στους Δήμους Κόνιτσας και Μολοσσών και συγκεκριμένα στις ευρύτερες περιοχές των Δ.Δ. Κόνιτσας, Δ.Δ. Μαζίου, Δ.Δ. Ηλιορράχης και Δ.Δ. Αετόπετρας. Αφορά τον εκσυγχρονισμό με μετατροπή του συστήματος επιφανειακής άρδευσης σε άρδευση με καταιονισμό με αποτέλεσμα την μείωση απωλειών αρδευτικού νερού, και την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων στο οικοσύστημα της περιοχής λόγω υπερβολικών απολήψεων νερών από τις πηγές και τους ποταμούς Βοϊδομάτη-Αώο.

II) «ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΑΓΩΓΟΥ ΕΚΤΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΓΩΓΟΥ ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΕΡΓΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ» προϋπολογισμού 1,5 εκατ € σε περιοχές των Δ.Δ. Κόνιτσας, Δ.Δ. Καλλιθέας του Δήμου Κόνιτσας. Αφορά τη μετατόπιση αρδευτικού αγωγού με την κατασκευή υπόγειου δικτύου με αποτέλεσμα τη μείωση των απωλειών αρδευτικού νερού και αποφυγή κινδύνων ατυχημάτων στη θέση της προσαγωγούς διώρυγας.

III) «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΑΝΩ ΡΟΥ ΑΧΕΡΟΝΤΑ (ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ, ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ)» προϋπολογισμού 1,76 εκατ €.

IV) Πρόκειται για συμπληρωματικές εργασίες στο ήδη υπάρχον έργο στις περιοχές των Δ.Δ. Σεριζιανών, Δ.Δ. Σιστρουνίου, Δ.Δ. Άρδωσης, Δ.Δ. Ρωμανού, Δ.Δ. Αλεποχωρίου, Δ.Δ. Παλαιοχωρίου του Δήμου Λάκκας Σουλίου οι οποίες είναι αναγκαίες για την ολοκλήρωση του έργου. Περιλαμβάνει επίσης τα παράλληλα έργα όπως κατασκευή διαβάσεων, στραγγιστικών αντλιοστασίων και βασικές ισοπεδώσεις.

Η μελέτη εγκρίθηκε από τις υπηρεσίες της Ν.Α. Ιωαννίνων και εξετάζεται από την Διεύθυνση ΤΜ&Κ/ ΥΠΑΑΤ. Για την ένταξη του έργου πρέπει να εκπονηθεί η Μελέτη Οικονομικής Σκοπιμότητας (ΜΟΣ), η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), κτηματολογικών πινάκων και μετά την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων σύνταξη διαγραμμάτων εκτάσεων προς απαλλοτρίωση. Απαιτείται επίσης η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης.

V) «ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΙΣΟΠΕΔΩΣΕΙΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΈΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΣΙΩΝ – ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΑΣ Ν. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ» προϋπολογισμού 600.000 €, στο Δ.Δ. Χρυσοβίτσα του Δήμου Εγνατίας. Αφορά την ολοκλήρωση του έργου.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Άνω Καλαμά, Άνω Πωγωνίου, Αγίου Δημητρίου, Ανατολικού Ζαγορίου, Δελβινακίου, Λάκκας Σουλίου, Δωδώνης, Εγνατίας, Εκάλης, Ευρυμενών, Ζίτσας, Καλπακίου, Κατσανοχωρίων, Κεντρικού Ζαγορίου, Μετσόβου, Μολοσσών, Πραμάντων, Σελλών, Τζουμέρκων και Δήμος Τύμφης. Επίσης αφορά τις κοινότητες Πάπικου, Συράκου, Βαθυπέδου, Καλαρρυτών, Ματσουκίου, Πωγωνιανής, Λαβδάνης, Δίστρατου, Βοβούσης και Μηλέας.

Ήδη οι περισσότεροι Δήμοι έχουν υποβάλει σχετικά αιτήματα έργων, τα οποία εξετάζονται κατ' αρχήν ως προς την επιλεξιμότητα τους. Η συνολική δαπάνη των προτεινόμενων έργων ανέρχεται σε 36 εκατ. ευρώ.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ:

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκε το έργο:

«ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΖΩΝΩΝ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ» προϋπολογισμού 60.300.000€. Δημοπρατήθηκε στις 7-11-2006 η σύμβαση υπεγράφη στις 20/3/2007 δαπάνης 25.375.500 €

Αφορά την ανακαίνιση και τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων των ευρύτερων περιοχών Πόρου και Λαψίστας του Λεκανοπεδίου των Ιωαννίνων. **Οι εξυπηρετούμενες εκτάσεις ανέρχονται σε 27.000 στρέμματα** εκ των οποίων 19.300 στρέμματα (μεικτή) ή 17.360 στρέμματα (καθαρή) για την περιοχή του Πόρου και 7.700 στρέμματα (μεικτή) ή 6.940 στρέμματα (καθαρή) για την περιοχή της Λαψίστας.

Πραγματοποιήθηκε αντικατάσταση των επιφανειακών δικτύων άρδευσης των ζωνών Α και Β του Λεκανοπεδίου Ιωαννίνων από υπόγεια δίκτυα κλειστών αγωγών υπό πίεση, η επέκταση των υφιστάμενων αρδευτικών δικτύων με χρήση κλειστών αγωγών υπό πίεση και βελτίωση αγροτικών οδών συνολικού μήκους 102 χλμ.

Το έργο αν και αποσκοπεί στην αύξηση των αρδεύσιμων εκτάσεων και του συντελεστή εκμεταλλεύσεων των τελευταίων, επιτυγχάνει τον περιορισμό της κατανάλωσης νερού περί το 13% και την απλούστευση των εργασιών άρδευσης με την συνακόλουθη εξοικονόμηση χρόνου προς όφελος των καλλιεργητών. Το έργο υλοποιήθηκε με εντατικούς ρυθμούς και ολοκληρώθηκε εντός του 2010

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ υλοποιήθηκαν **34 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Αν. Ζαγορίου, Άνω Πωγωνίου, Δελβινακίου, Τύμφης, Μολοσσών και Πραμάντων καθώς και στις Κοινότητες Βοβούσας, Διστράτου, Μηλέας και Πωγωνιανής, **συνολικού προϋπολογισμού 7,9 εκατ. ευρώ**.

- **ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ **ΗΠΕΙΡΟΥ** 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 51 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Ηπείρου	
Νομός: Ιωαννίνων	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Εκπαίδευση και Ένταξη των, περί τους ποταμούς Καλαμά (Ιωάννινα, Θεσπρωτία) και Ofanto (Canosa, Barletta) Τοπικών Κοινοτήτων, στην Προστασία των Οικοσυστημάτων για την επίτευξη Αναβαθμισμένης Διαχείρισης και Βιώσιμης Ανάπτυξης των Περιοχών-Περ.Ηπείρου	241,840
Εκπαίδευση και Ένταξη των, περί τους ποταμούς Καλαμά (Ιωάννινα, Θεσπρωτία) και Ofanto (Canosa, Barletta) Τοπικών Κοινοτήτων, στην Προστασία των Οικοσυστημάτων για την επίτευξη Αναβαθμισμένης Διαχείρισης και Βιώσιμης Ανάπτυξης των Περιοχών-ΤΕΔΚ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	95,920
Εκπαίδευση και Ένταξη των, περί τους ποταμούς Καλαμά (Ιωάννινα, Θεσπρωτία) και Ofanto (Canosa, Barletta) Τοπικών Κοινοτήτων, στην Προστασία των Οικοσυστημάτων για την επίτευξη Αναβαθμισμένης Διαχείρισης και Βιώσιμης Ανάπτυξης των Περιοχών-ΠΑΝ.ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	80,100
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΖΩΝΩΝ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1,445,698
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΑΥΛΑΚΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	69,598
ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΠΟΤΙΣΜΑ ΖΩΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΟΒΟΥΣΑΣ ΘΕΣΣΕΙΣ ΚΟΥΠΑΣΙΑ &	69,178

ΜΗΛΙΕΣ	
ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΘΕΣΗ ΣΥΓΓΕΝΑ Δ.Δ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ	11,840
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ	498,521
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΕΚΟΥΣΙΟΥ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ - ΞΗΡΟΒΑΛΤΟΥ - ΠΟΝΤΙΚΑΤΩΝ Ν. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1,137,591
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΕΚΟΥΣΙΟΥ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΠΡΩΤΟΠΑΠΙΑ Ν. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	255,241
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΛΗΜΑΤΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	850,677
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΥΛΑΚΕΣ ΣΤΑ Δ.Δ. ΑΝΗΛΙΟΥ - ΑΝΘΟΧΩΡΙΟΥ - ΒΟΤΟΝΟΣΙΟΥ	447,857
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	978,331
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΔΡΟΜΑΣΤΕΥΣΗΣ - ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ	51,968
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΡΙΚΗΣ ΡΟΗΣ ΡΕΜΜΑΤΟΣ ΜΙΧΑΛΙΤΣΙΟΥ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΈΡΓΟΥ	26,310
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΙΚΡΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΣΜΥΡΤΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ	319,227
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΡΙΑΧΟΒΟΥ Ν. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	416,789
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΡΙΣΤΕΡΗΣ ΟΧΘΗΣ ΒΟΪΔΟΜΑΤΗ Ν. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	600,240
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	7,596,926

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η ολοκλήρωση του έργου του ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ:

I «ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΒΑΘΥΠΕΛΟΥ ΑΜΜΟΥΔΙΑΣ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ» με χρηματοδότηση 2,2 εκατ. € περίπου.

II «ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΠΟΙΔΑ -ΜΑΥΡΗΣ» Εκπονείται η μελέτη προϋπολογισμού 1.250.000 ευρώ. Στα πλαίσια της περιλαμβάνεται και το ανασχετικό «ΦΡΑΓΜΑ ΠΑΠΑΔΑΤΩΝ», το οποίο προβλέπεται να χρησιμοποιηθεί και για την δημιουργία αποθέματος για περιόδους έλλειψης νερού.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Ανωγείου, Θεσπρωτικού, Λούρου (εκτός του Δ.Δ. Λούρου, Ωροπού, Στεφάνης), Φιλιπιάδος (εκτός του Δ.Δ. Φιλιπιάδος, Πέτρας, Νέας Κερασούντας). Επίσης αφορά και την κοινότητα Κρασιάς.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006 :

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκε το έργο:

«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ I & II ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ ΑΡ1 ΤΗΣ ΥΨΗΛΗΣ ΖΩΝΗΣ ΛΑΜΑΡΗΣ Ν. ΠΡΕΒΕΖΗΣ» προϋπολογισμού **15.740.000 €**. Το έργο εντάχθηκε τον Απρίλιο του 2006, δημοπρατήθηκε στις 21-9-2006, η σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου υπεγράφη στις 1-10-2007 για ποσό 8.790.214,58€.

Το έργο αφορά την κατασκευή υπόγειων σωληνωτών δικτύων των τμημάτων (I) και (II) της υψηλής ζώνης Λάμαρης, δύο δεξαμενών αναρίθμησης-εξίσωσης, καθώς και δύο αντλιοστασίων. Επίσης Περιλαμβάνει εργασίες επισκευής και αποκατάστασης του υφιστάμενου αντλιοστασίου ΑΡ1 και τον Η-Μ εξοπλισμό του. Κατασκευάζεται αγροτική οδοποιία μήκους 2 χλμ περίπου. Η συνολική αρδευόμενη **καλλιεργήσιμη έκταση ανέρχεται σε 16.100 στρέμματα.**

Η κατασκευή του έργου θα επιλύσει το υπάρχον σήμερα έντονο πρόβλημα μεταφοράς και διανομής του αρδευτικού νερού στην υπόψη περιοχή. Θα έχουμε εντατικοποίηση της γεωργίας, αύξηση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου και αύξηση του απασχολούμενου με τη γεωργία και την κτηνοτροφία αγροτικού πληθυσμού.

Θα αυξηθεί το οικογενειακό εισόδημα από τη γεωργία και την κτηνοτροφία, θα μειωθεί σημαντικά η σπατάλη αρδευτικού νερού με επακόλουθο σημαντική μείωση της απαιτούμενης ετήσιας ηλεκτρικής ενέργειας λόγω της μείωσης της κατανάλωσης νερού. Ο συμβατικός χρόνος υλοποίησης του έργου είναι 36 μήνες (λήξη στις 1-10-2010)

- **ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ **ΗΠΕΙΡΟΥ** 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 52 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: ΗΠΕΙΡΟΥ	
Νομός: ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
POPULAR: Ελαιοτριβεία: Δράσεις για εκλαΐκευση και διάδοση καινοτόμων και ήδη υπαρχόντων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για περιβαλλοντικά φιλικές μεθόδους διαχείρισης των αποβλήτων τους- ETANAM Α.Ε	22,343
NETWET 22. Νέες μορφές εδαφικής διακυβέρνησης για την προώθηση των πολιτικών εδάφους στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα εδάφη ύδατος -ΤΟΠΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	55,675
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ Ι & ΙΙ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ ΑΡ1 ΤΗΣ ΥΨΗΛΗΣ ΖΩΝΗΣ ΛΑΜΑΡΗΣ Ν. ΠΡΕΒΕΖΗΣ	9,920,215
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΜΠΟΙΔΑ ΜΑΥΡΗΣ	1,306,842
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ ΣΤΡΑΓΓΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΑΜΑΡΗΣ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	341,531
ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ ΣΤΟ ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΑΧΕΡΟΝΤΑ	282,559
ΒΑΣΙΚΕΣ ΙΣΟΠΕΔΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΑΧΕΡΟΝΤΑ	1,852,981
ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ ΒΑΛΑΝΙΔΟΡΡΑΧΗΣ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	9,221,544
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΙΣΟΠΕΔΩΣΕΩΝ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΛΟΥΡΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΛΑΜΑΡΗΣ	173,761
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ - ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	958,616
ΒΑΣΙΚΕΣ ΙΣΟΠΕΔΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΣΤΕΦΑΝΗΣ ΣΤΟ ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΛΑΜΑΡΗΣ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	245,620
ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ ΑΜΜΟΥΔΙΑΣ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	9,289,170
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	33,670,857

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) έχουν ολοκληρωθεί τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΥΦΑΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ» συμβατικής δαπάνης 378.607,98€. Το έργο κατασκευάζεται στα Βορειοδυτικά παράλια του Νομού Πρέβεζας Αντικείμενο του έργου είναι η κατασκευή, μεταφορά και πόντιση στοιχείων οπλισμένου σκυροδέματος, δημιουργώντας κατά αυτό τον τρόπο συστάδες των δέκα μονάδων, που απαρτίζουν τεχνητό ύφαλο, σε βάθη από 15 μέχρι 50 μέτρα και σε έκταση βυθού προστατευόμενης ζώνης περίπου 4,25 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Η επιλογή της κατάλληλης θέσης για την δημιουργία του υπόψη τεχνητού υφάλου έγινε κατόπιν εκπόνησης ιχθυολογικής και ωκεανογραφικής μελέτης ώστε συγχρόνως να καθοριστούν τα είδη που θα πρέπει να επιλεγούν σαν προστατευόμενα και να μελετηθούν οι φυσικοχημικές και άλλες απαραίτητες παράμετροι της περιοχής και των αποθεμάτων. Το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Ιούλιο του 2005

II) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ – ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ» Εντάχθηκε στις 26/1/2006 με προϋπολογισμό 200.000€, η σύμβαση υπεγράφη στις 16/5/2007 με προϋπολογισμό σύμβασης 194.000€. και συμβατικό πέρας στις 15/5/2008.

III) «ΠΕΝΤΑΕΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΥΦΑΛΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ» προϋπολογισμού 564.167,10 €,προκειμένου να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα του έργου στην αναμενόμενη αύξηση του αλιευτικού προϊόντος της παράκτιας αλιείας στην περιοχή που επιδρά του έργο,

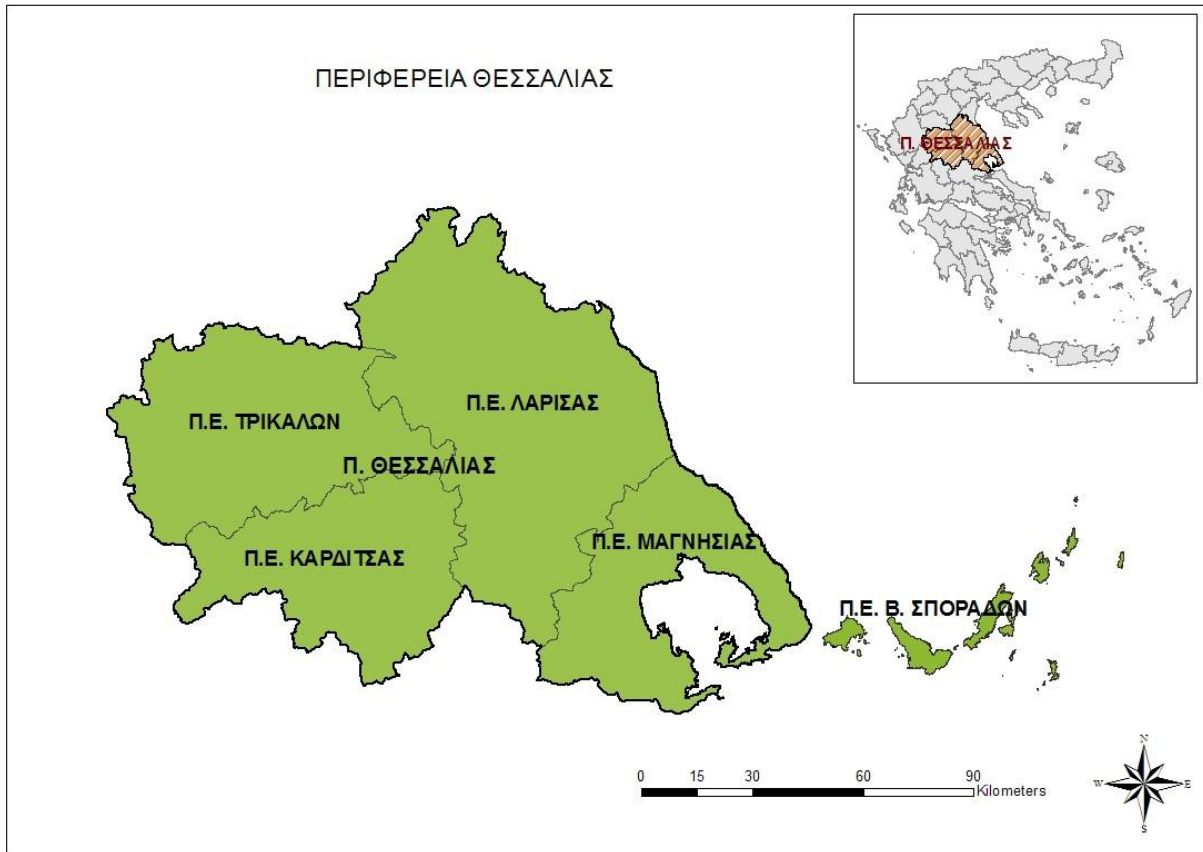
3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ 9: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Θεσσαλίας επιδιώκει εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και την αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων που είναι **231.507 εκτάρια** έναντι **1.174.875 συνολικά της χώρας¹**, την σύνδεση των έργων με την παραγωγή καλλιεργειών που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων⁶³ και αποτελείται από τα εξής χαρακτηριστικά:

- α) Προϊόντα που έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό,
- β) προϊόντα που αναδεικνύουν την ταυτότητα της Περιφέρειας, και
- γ) προϊόντα που καλύπτουν τις επισιτιστικές ανάγκες τόσο της Περιφέρειας όσο και της χώρας.

Οι προτάσεις για τα προϊόντα θα έχουν τους εξής στόχους:

- ▶ τη βελτίωση αγροτικού εισοδήματος,
- ▶ την αύξηση της παραγωγής σε όλα τα αγροτικά προϊόντα της Περιφέρειας,
- ▶ υψηλότερες τιμές στον παραγωγό και είσπραξη υψηλότερου ποσοστού από την τελική τιμή στην αγορά,
- ▶ βελτίωση και σταθεροποίηση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων,
- ▶ προστασία του περιβάλλοντος – αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων,
- ▶ τη στήριξη της τοπικής διάθεσης των προϊόντων με ενίσχυση των δομών που προωθούν τα τοπικά δίκτυα παραγωγών – καταναλωτών και

- ▶ διευκόλυνση των τοπικών προϊόντων να βρουν δρόμους για την αλυσίδα μεγάλων καταστημάτων
- ▶ την προώθηση των προϊόντων στο εξωτερικό για όσα διαθέτουν εξαγωγική ταυτότητα με επαγγελματικές δομές (εκθέσεις κλπ) και διαφήμιση των προϊόντων,
- ▶ τη διατροφική ασφάλεια και αυτονομία στην κάλυψη των διατροφικών αναγκών με προϊόντα που παράγονται και καταναλώνονται τοπικά,
- ▶ περιορίζοντας το κόστος μεταφοράς αλλά και τους μεσάζοντες και εξασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο καλές τιμές για τον παραγωγό αλλά και για τον καταναλωτή.

Άλλοι επιμέρους στόχοι είναι

- ◆ η ανάπτυξη των βιολογικών προϊόντων και η προώθησή τους,
- ◆ η πιστοποίηση των προϊόντων με ειδικό σήμα,
- ◆ η βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων,
- ◆ η ανάδειξη της περιοχής μέσω της παραγωγής της,
- ◆ η διατήρηση και ενίσχυση τοπικών θέσεων εργασίας,
- ◆ ο επιτυχής συνδυασμός πρωτογενούς παραγωγής με τη μεταποίηση και πρόταξη στις ενέργειες στήριξης αυτής της ομάδας προϊόντων,
- ◆ αξιοποίηση των γεωγραφικών και κλιματικών πλεονεκτημάτων της Θεσσαλίας προς όφελος των παραγωγών

Έτσι τα προϊόντα που θα προταθούν για το καλάθι της Περιφέρειας Θεσσαλίας θα επιλεγούν σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια:

- Καλλιεργούμενη έκταση ή αριθμός ζώων (να καλλιεργούνται σε ικανοποιητική έκταση και να υπάρχει μεγάλος αριθμός ζώων)
- Πιστοποιημένη ποιότητα (αν είναι ΠΟΠ, ΠΓΕ, βιολογικά κλπ)
- Αν έχουν τη δυνατότητα πιστοποίησης
- Αν έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό
- Αν έχουν δυνατότητα διεύρυνσης των εσωτερικών αγορών
- Αν καλύπτει τις διατροφικές ανάγκες της Περιφέρειας
- Αν προσδιορίζει την ταυτότητα μιας περιοχής (παραδοσιακά προϊόντα)
- Αν διατίθεται στην αγορά ακατέργαστο ή μεταποιημένο
- Αν έχει τη δυνατότητα να μεταποιηθεί σε μονάδες της Περιφέρειας
- Αν έχουν ειδικά χαρακτηριστικά ή ιδιότητες (π.χ. Φαρμακευτικά φυτά, τσάι βουνού κλπ)

Λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που αναφέρθηκαν, τα προϊόντα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι:

ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

1. **Σιτηρά**
2. **Βαμβάκι**
3. **Μήλα**- όπως ΠΟΠ μήλα Ζαγοράς, Φιρίκια Πηλίου, μήλα Αγιάς
4. **Αχλάδια**, αχλάδι (κρυστάλι) Τυρνάβου, Πηλίου. Στην Θεσσαλία παράγεται το 90% της ποσότητας αχλαδιών πανελλαδικά.
5. **Ακρόδρυα** (κυρίως κάστανα, αμύγδαλα) όπως Κάστανα Πηλίου Μελιβοίας, Αμύγδαλα Συκουρίου -Αλμυρού Καναλίων
6. **Κηπευτικά – μμποσττανικά** όπως καρπούζια Τρικάλων τα πεπόνια Καρδίτσας πιπεριές, πατάτα καθώς και βιομηχανική τομάτα
7. **Όσπρια** κυρίως φασόλια, ρεβίθια, φακές

8. **Πυρηνόκαρπα** όπως Κεράσια Αγιάς, Δαμάσκηνο Σκοπέλου, Ροδάκινο Λεμονάτο Πηλίου, βερίκοκα Τυρνάβου,
9. **Ακτινίδια** που είναι δυναμικό προϊόν παράγεται στην περιοχή Ανατολικού και Κάτω Ολύμπου καθώς και στην περιοχή Δέλτα Πηνειού. Εξάγεται στην Κεντρική Ευρώπη, στα νέα μέλη κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Ρωσία (οι μεγαλύτερες αγορές των Ελληνικών ακτινιδίων)
10. **Ελαιόλαδο**, Ελιές και λάδι Κονσερβολιάς Πηλίου Βόλου ΠΟΠ
11. **Επιτραπέζια και οινοποιήσιμα σταφύλια**
12. **Αρωματικά- φαρμακευτικά** φυτά ρίγανη, τσάι κλπ, ιδιαίτερα στις Περιφερειακές Ενότητες Μαγνησίας και Τρικάλων (Βρύναινα, Κοκκωτοί, ορεινός όγκος Πύλης και Καλαμπάκας Ολύμπου Κισσάβου)
13. **Κτηνοτροφικά φυτά** όπως Τριφύλλι, βίκος, ρόβη, λουπίνα, κριθάρι, βρώμη, καλαμπόκι, σοργόν, κεχρί, ονοβρύχης, σόγια, ήλιος, κτηνοτρ. τεύτλα, λάχανα, πατάτες,
14. **Ανθοκομικά:** Η γαρδένια καλλιεργείται στην Ελλάδα σε ποσοστό 90% στο Νομό Μαγνησίας Συμβάλλει αποφασιστικά στη στήριξη του εισοδήματος των αγροτών των ορεινών περιοχών του Ανατολικού Πηλίου. Σχεδόν το σύνολο των ορεινών καλλιεργητών του Πηλίου ασχολείται με την καλλιέργεια της γαρδένιας και της καμέλιας.
15. **Ρόδια**
16. **Πατάτα** Καλλιπεύκης

ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

17. **Προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα και κρέας** όπως Αρνάκι ορεινής Αργιθέας ΠΟΠ, Αρνάκι, Κατσικάκι Ελασσόνας ΠΟΠ, Κατσικάκι Σκοπέλου ΠΟΠ
18. **Προϊόντα από αγελαδινό γάλα και βόειο κρέας**
19. **Χοίρειο κρέας**
20. **Προϊόντα Αλιείας** κυρίως παράκτια είδη κουτσομούρες, μπαρμπούνια, κολιοί, μπράσκες, μουσμούλια, караβίδες, χταπόδια, καλαμάρια κ.λ.π)
21. **Προϊόντα υδατοκαλλιέργειας** αποτελεί για την Περιφέρεια Θεσσαλίας σημαντικό και εξελισσόμενο κλάδο παραγωγής ψαριών, κυρίως Τσιπούρα και Λαβράκι για την ιχθυοκαλλιέργεια θαλασσινών ειδών και Πέστροφας, Κυπρίνου και Σολωμού για τα γλυκά νερά.
22. **Παραδοσιακά προϊόντα**
23. **ΠΟΠ Κασέρι**
24. **ΠΟΠ Φέτα**
25. **ΠΟΠ Μανούρι**
26. **ΠΟΠ Γαλοτύρι**
27. **ΠΟΠ Μπάτζος**
28. **ΠΟΠ Γραβιέρα Αγράφων**
29. **Αλλαντικά Τρικάλων**
30. **Μέλι Θεσσαλίας**
31. **Αποξηραμένοι καρποί** (Σύκα – βερύκοκα)

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ - ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ

32. **Τσίπουρο Ούζο** Τυρνάβου- Αγχιάλου Τσίπουρο Μουζακίου, Μεσενικόλας,
33. **Τοπικοί οίνοι όπως κρασί Ολύμπου και οίνοι ΟΠΑΠ** όπως Μεσενικόλας ΟΠΑΠ, Αγχιάλος ΟΠΑΠ, Ραψάνη ΟΠΑΠ

ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζονται για υλοποίηση τα έργα :

- I. «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΚΥΨΕΛΗΣ, ΔΗΜΟΥ ΑΡΝΗΣ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ», προϋπολογισμού 4.500.000 €.** Η έκταση δεξαμενής του έργου θα είναι 1200 στρεμ.. Το έργο θα αποσκοπεί στην ταμίευση και εκμετάλλευση επιφανειακών απορροών και στην βελτίωση των συνθηκών άρδευσης. Θα μπορεί να καλύψει τις ανάγκες άρδευσης 22.000στρεμμάτων.
- II. «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΠΑΣΧΑΛΙΤΣΑΣ, ΔΗΜΟΥ ΣΟΦΑΔΩΝ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ», προϋπολογισμού 1.200.000 €.** Η έκταση δεξαμενής του έργου θα είναι 100 στρεμ. Το έργο θα αποσκοπεί στην ταμίευση και εκμετάλλευση επιφανειακών απορροών και στην βελτίωση των συνθηκών άρδευσης. Θα μπορεί να καλύψει τις ανάγκες άρδευσης 1800 στρεμμάτων.
- III. «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ Δ.Δ. ΛΑΣΟΧΩΡΙΟΥ, ΔΗΜΟΥ ΣΟΦΑΔΩΝ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ», προϋπολογισμού 1.400.000 €.** Η έκταση δεξαμενής του έργου θα είναι 350 στρεμ. Το έργο θα αποσκοπεί στην ταμίευση και εκμετάλλευση επιφανειακών απορροών και στην βελτίωση των συνθηκών άρδευσης. Θα μπορεί να καλύψει τις ανάγκες άρδευσης 1800 στρεμμάτων.
- IV. «ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΔΙΩΡΥΓΩΝ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΑΥΡΩΠΟΥ»** συνολικού μήκους 50.667 μέτρων. Το έργο είναι προϋπολογισμού 14.000.000 €. Το έργο θα βοηθήσει στην εξοικονόμηση νερού και αποφυγή απωλειών.

Επίσης προγραμματίζεται μέσα στα πλαίσια της Δ΄ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», το έργο «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΥΠΕΡΕΙΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ – ΟΡΦΑΝΩΝ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ» προϋπολογισμού σύμφωνα με την Οριστική μελέτη 37.400.000€ (βλ. «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ).

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως μικρά

εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αργιθέας, Αχελώου, Καλλιφώνου, Μενελαΐδας, Μουζακίου, Ρεντίνης, Ταμασίου. Επίσης αφορά την κοινότητα Ανατολικής Αργιθέας.

Μέχρι στιγμής οι παρακάτω δήμοι έχουν υποβάλει στο ΥΠΑΑΤ /ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ έργα οι φάκελοι των οποίων ελέγχονται ως προς την πληρότητα και την επελεξιμότητα τους.

- Δήμος Μουζακίου, 5 έργα
- Δήμος Αργιθέας, 5 έργα
- Δήμος Μενελαΐδας, 3 έργα
- Δήμος Αχελώου, 10 έργα
- Δήμος Καλλιφώνιου, 3 έργα
- Κοινότητα Ανατ.Αργιθέας, 3 έργα

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006:

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιείται το έργο :

«ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΠΕΡΕΙΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΟΡΦΑΝΩΝ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ», προϋπολογισμού 9.200.000€

Αφορά την ευρύτερη περιοχή μεταξύ του Φυλλήιου Όρους του λόφου Χτούρη, της Λεύκης της Υπέρειας και των Ορφανών στα όρια των νομών Λάρισας και Καρδίτσας. Περιλαμβάνει τη μελέτη και την κατασκευή έργων τεχνητού εμπλουτισμού των υπόγειων υδροφορέων της περιοχής. Με τα προτεινόμενα έργα αναμένεται η αποτελεσματική ενίσχυση του υδροφόρου καρστικού συστήματος το οποίο με το υφιστάμενο καθεστώς άρδευσης αδυνατεί να εξυπηρετήσει τις ανάγκες μέσω των ανορυχθεισών γεωτρήσεων.

Με το έργο του εμπλουτισμού στοχεύετε η ακόλλητη λειτουργία όλων των αρδευτικών γεωτρήσεων που έχουν ανορυχθεί στο καρστικό σύστημα καθώς επίσης και αρκετών παρακείμενων γεωτρήσεων στην προσχωματική λεκάνη και τροφοδοτούνται δευτερευόντως από το υφιστάμενο καρστικό σύστημα. Με αυτές τις παρεμβάσεις θα προκύψει όφελος όλων των αγροτών που έχουν ιδιοκτησίες στην περιοχή, σε συνολική καλλιεργούμενη έκταση **20.000 στρεμμάτων** περίπου.

Η τεχνική μελέτη του έργου ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2006. Στις 7-9-2007 εγκρίθηκε η Μελέτη Περιβαλλοντικών Όρων (από το ΥΠΕΧΩΔΕ), στις 1-8-2007 εγκρίθηκε η Οριστική Τεχνική Μελέτη (Υδραυλικών Έργων). Ο προϋπολογισμός κατασκευής του αντιστοίχου έργου (σύμφωνα με τη μελέτη) ανέρχεται σε 9.200.000€.

Η κατασκευή του έργου δημοπρατήθηκε στις **17-6-2008**, και η σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου υπεγράφη στις **13-11-2008** ποσού **6.256.000,02€** και συμβατική προθεσμία 30 μήνες.

Παράλληλα εκπονείται η οριστική μελέτη του «**ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΥΠΕΡΕΙΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΟΡΦΑΝΩΝ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ**» προϋπολογισμού **800.000€**

Πρόκειται για μελέτη αρδευτικών δικτύων στην ίδια καλλιεργήσιμη επιφάνεια, **38.500 στρεμμάτων**, λαμβάνοντας υπ όψιν και τα υπάρχοντα αποχετευτικά και αγροτικά οδικά δίκτυα και τον υφιστάμενο αναδασμό, στην περιοχή των Δήμων Φύλλου, Δήμου Ορφανών, του «αγροκτήματος» Πολυνερίου, Ν Καρδίτσας και του Δ.Δ.Υπερείας Ν. Λάρισας για την αξιοποίηση των υπογείων υδάτων που θα προκύψουν από τον εμπλουτισμό του υπογείου υδροφορέα της περιοχής. Για τον νομό Καρδίτσας προτείνεται αρδευτικό δίκτυο με ακαθάριστη έκταση: 8.400 στρεμμάτων στο αγρόκτημα Ορφανών, 11.300 στρεμμάτων στο αγρόκτημα Φύλλου και 19.500 στρεμμάτων στο αγρόκτημα Βρυσίων και Κατωχωρίου.

Η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2007.

Μετά την έκδοση των Περιβαλλοντικών Όρων και την έγκριση της Οριστικής Τεχνικής Μελέτης θα ακολουθήσει η υλοποίηση του έργου με την προϋπόθεση εξασφάλισης χρηματοδοτικού μέσου.

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 **έχουν ολοκληρωθεί τα έργα:**

I) «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΑΠΟ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΧΡΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΑΥΡΩΠΟΥ» προϋπολογισμού 904.400€. Η δημοπράτησή του έγινε στις 29/5/2007, η σύμβαση της Ν.Α. Καρδίτσας με τον ανάδοχο του έργου υπεγράφη στις 30/8/2007 ποσού 625.417,36€.

II) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΥΛΛΟΥ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ» προϋπολογισμού 678.300€. Η δημοπράτησή του έγινε στις 22/5/2007, η σύμβαση της Ν.Α. Καρδίτσας με τον ανάδοχο του έργου υπεγράφη στις 22/9/2007, ποσού 630.819€.

III) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΓΕΦΥΡΙΩΝ – ΠΑΣΧΑΛΙΤΣΑΣ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ» προϋπολογισμού 1.428.000€. Η δημοπράτησή του έγινε στις 15/5/2007, η σύμβαση της Ν.Α. Καρδίτσας με τον ανάδοχο του έργου υπεγράφη στις 4/10/2007 ποσού 945.169,35 €.

Φορέας υλοποίησης των παραπάνω τριών έργων είναι η Ν.Α. Καρδίτσας.

- **ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ **ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000 -2006** ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 53 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ		
Περιφέρεια: Θεσσαλίας		
Νομός: Καρδίτσας		
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ		
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011		
ΕΡΓΟ	Π/Ε ΕΡΓΟΥ	Π/ΕΡΓΟΥ ΕΝΤΟΣ ΝΟΜΟΥ
ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΑΡΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΠΕΡΕΙΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΟΡΦΑΝΩΝ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	645,424	161.356
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΑΠΟ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΧΡΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΑΥΡΩΠΟΥ	625,417	625.417
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΥΛΛΟΥ	630,814	630.814
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΓΕΦΥΡΙΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΤΣΑΣ	977,235	977.235
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΑΥΡΩΠΟΥ	769,701	769.701
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ Δ.Δ. ΑΝΑΒΡΑΣ, Δ.Δ. ΑΧΛΑΔΙΑΣ ΚΑΙ Δ.Δ. ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΟΥ	156,265	156.265
ΕΡΓΑ ΣΤΟΝ ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΑ ΒΡΕΝΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΟΦΑΔΩΝ	255,769	255.769
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΕΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΣΥΚΕΩΝΑΣ - ΙΤΕΑΣ ΔΗΜΟΥ ΦΥΛΛΟΥ	1,454,344	1.454.344
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΑΒΑΘΜΟΥ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΚΑΛΕΤΖΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΑΛΛΙΦΩΝΙΟΥ	355,799	355.799
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΡΑΓΜΑ ΣΜΟΚΟΒΟΥ (ΦΑΣΗ Β')	5,607,089	5.607.089
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΜΠΕΛΟΥ	563,620	563.620
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΜΑΥΡΟΜΑΤΙΟΥ - ΕΛΛΗΝΟΠΥΡΓΟΥ.	399,881	399.881
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΛΥΒΑΚΙΩΝ	283,384	283.384
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΠΥΡΓΟΥ ΚΙΕΡΙΟΥ	263,586	263.586
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΙΤΕΑΣ	309,014	309.014
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΦΥΛΛΟΥ	2,842,106	2.842.106
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΡΤΙΤΣΑΣ	207,882	207.882
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΡΑΓΜΑ ΣΜΟΚΟΒΟΥ (Α' ΦΑΣΗ)	32,031,320	32.031.320
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	48,378,649	47,894,581

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η κατασκευή των έργων:

- I) «ΦΡΑΓΜΑ ΔΕΛΕΡΙΑ ΣΤΟ ΧΕΙΜΑΡΡΟ «ΜΠΕΓΔΕΝΙ» ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ»**
- II) «ΦΡΑΓΜΑ ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ»**
- III) «ΦΡΑΓΜΑ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΆΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΑΡΘΑΚΙΟΥ»**

Οι μελέτες των παραπάνω έργων ολοκληρώνονται συμβατικά μέχρι 30-6-2009 (βλ. «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ») αλλά συνεχίζεται η εκπόνησή τους.

IV) Ολοκληρώθηκε η επικαιροποίηση της μελέτης και εντάσσεται το έργο «**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΘΥΡΟΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΘΕΣΗ ΣΤΑΛΟΣ Δ.Δ. ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ**» του Δήμου Ναρθακίου (Επαρχία Φαρσάλων). Αφορά την κατασκευή θυροφράγματος εμπλουτισμού επί του ποταμού Ενιπέα.

V) Ολοκληρώθηκε ο φάκελος του έργου «**ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΓΡΟΤΗ ΔΗΜΟΥ ΚΙΛΕΛΕΡ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ**» προϋπολογισμού **2,53 εκατ €**. Λόγω της μη αποδοχής (μέχρι στιγμής) του έργου από την Ε.Ε., και της αδυναμίας υλοποίησης από Εθνικούς Πόρους είναι εξαιρετικά δύσκολη η πραγματοποίηση του έργου.

Επίσης εκπονούνται τις μελέτες των έργων :

I) «**ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΔΙΛΟΦΟΣ ΚΑΚΛΙΤΖΟΡΕΜΑ**». Πρόκειται για την κατασκευή φράγματος χωρητικότητας 1.400.000 κυβικών μέτρων νερό, επί του παραποτάμου Κακλετζόρεμα του ποταμού Ενιπέα.

Το έργο βρίσκεται περίπου 2,0 χλμ δυτικά του Δημοτικού Διαμερίσματος Δίλοφο του Δήμου Ναρθακίου.

Η μελέτη του έργου έχει ήδη ενταχθεί στις 22-10-2008 στο Μέτρο 125 του «**ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’**», με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 1.796.000 €. Η δημοπράτηση της προμελέτης και οριστικής μελέτης πραγματοποιήθηκε στις 22-01-2009.

Η σύμβαση υπογράφηκε στις **4-8-2009** και συμβατικό Προϋπολογισμό Μελέτης **1.424.570,42** με Φ.Π.Α.

Όνομασία μελέτης	Ανάδοχος	Συνολικός Προϋπολογισμός Μελέτης με Φ.Π.Α. (ευρώ)	Ημερομηνία Υπογραφής Σύμβασης
Μελέτη Ταμιευτήρα Ν. Λάρισας στη θέση Δίλοφος Κακλιτζόρεμα	B. Μαλιώκας & Συνεργάτες Ε.Π.Ε. Σ. ΛΙΑΡΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε GUD GEOTECHNIK UND DYNAMIK GMBH ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΝΔΡΟΚΛΗΣ	1.424.570,42	4 - 8 -2009

II) «ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΠΟΥΡΝΑΡΙΟΥ – ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ».

Πρόκειται για κατασκευή φράγματος επί του χειμάρρου «Λιβαδόρεμα», χωρητικότητας 1.300.000 κυβικών μέτρων νερό. Το έργο θα βρίσκεται 4,5 χλμ βόρεια της κοινότητας Πουρναρίου.

Το έργο στοχεύει στη κάλυψη των αναγκών άρδευσης, στη βέλτιστη αξιοποίηση της λεκάνης απορροής, στην αντιπλημμυρική προστασία των κατάντη περιοχών, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μέσων δασοφυτεύσεως καθώς και στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος.

Η μελέτη του έργου έχει ήδη ενταχθεί στις 22-10-2008 στο Μέτρο 125 του «ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», με προϋπολογισμό 1.510.000 €. Η δημοπράτηση της μελέτης πραγματοποιήθηκε για τις 27-01-2009, η σύμβαση υπογράφηκε στις **21-12-2010** και συμβατικό Προϋπολογισμό Μελέτης **1.237.754,00** με Φ.Π.Α. και ήδη εκπονείται.

Όνομασία μελέτης	Ανάδοχος	Συνολικός Προϋπολογισμός Μελέτης με Φ.Π.Α. (ευρώ)	Ημερομηνία Υπογραφής Σύμβασης
Μελέτη ταμιευτήρα Ν. Λάρισας στη θέση Πουρναρίου Αμπελακίων «Λιβαδότοπος».	Sigma ΜΕΛΕΤΩΝ Α.Ε. ΠΑΝΓΑΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Ε.Π.Ε INFOTERRA Ο.Ε. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ	1.237.754,00	21-12-2010

III) «ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΝΑΡΘΑΚΙ ΛΟΥΤΖΙΑΚΟΡΕΜΑ»

Αφορά στην κατασκευή φράγματος επί του παραποτάμου Λουτζιακόρεμα του ποταμού Ενιπέα χωρητικότητας 800.000 κυβικών μέτρων νερό, το οποίο θα εξασφαλίζει τις ανάγκες άρδευσης της κατάντη του ταμιευτήρα πεδιάδας.

Η μελέτη του έργου έχει ήδη ενταχθεί στις 22-10-2008 στο Μέτρο 125 του «ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», με προϋπολογισμό 1.560.387,13 €. Η δημοπράτηση της μελέτης πραγματοποιήθηκε για τις 03/02/2009 η σύμβαση υπογράφηκε στις 5-8-2009 και συμβατικό Προϋπολογισμό Μελέτης 1.560.387,13 με Φ.Π.Α. και ήδη εκπονείται.

Όνομασία μελέτης	Ανάδοχος	Συνολικός Προϋπολογισμός Μελέτης με Φ.Π.Α. (ευρώ)	Ημερομηνία Υπογραφής Σύμβασης
Μελέτη ταμιευτήρα Ν. Λάρισας στη θέση Ναρθάκι Λουτζιακόρεμα.	ΣΟΦΙΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Α.Ε., ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΝΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ, Ε.ΠΑΠΑΝΗΣ-Π.ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΙΑΣ	1.560.387,13	5-8-2009

IV) «**ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ ΣΤΗΝ ΘΕΣΗ ΑΓΙΟΚΑΜΠΙΟΣ**» χωρητικότητας 10.000.000 κυβικά μέτρα νερό. Η μελέτη του έργου έχει ήδη ενταχθεί στις 22/10/2008 στο Μέτρο 125 του «**ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’**», με προϋπολογισμό 2.303.000,90€.

V) Με αφορμή την πρόταση του Δήμου Πλατυκάμπου «**ΜΕΛΕΤΗ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΥ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ**» προγραμματίζουμε μέσω του «**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’**», η εκπόνηση της Υδρογεωλογικής μελέτης Τεχνητού Εμπλουτισμού της ευρείας ζώνης Πλατυκάμπου (περίπου 600 τετραγωνικά χιλιόμετρα) σύμφωνα με τις θεσμοθετημένες τεχνικές προδιαγραφές.

Το κόστος της μελέτης ανέρχεται σε **800.000€**. Στόχος της μελέτης αυτής είναι η αναστροφή του φαινομένου της εξάντλησης των υπογείων υδροφόρων οριζόντων και της διαφαινόμενης ερημοποίησης της περιοχής.

Προγραμματίζουμε επίσης στα πλαίσια της Δ΄ Προγραμματικής Περιόδου από το «**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’**» την ολοκλήρωση του έργου του ΠΕΠ Θεσσαλίας :

«**ΦΡΑΓΜΑ ΑΓΙΟΝΕΡΙΟΥ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ**». Η απαιτούμενη χρηματοδότηση ανέρχεται σε 12,3 εκατ. Ευρώ περίπου.

Αφορά την ολοκλήρωση του σώματος του φράγματος, τα έργα υδροληψίας, απαλλοτριώσεις στη λεκάνη κατάκλισης.

Στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του προγράμματος και προκειμένου το έργο να είναι ολοκληρωμένο και λειτουργικό θα εξετασθεί η δυνατότητα κατασκευής και των αρδευτικών δικτύων οι απαιτούμενες μελέτες των οποίων έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τις εξής Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους) :

- ✓ Αγιάς (Δ.Δ. Γεροκαρίου, Μεγαλόβρυσου, Μεταξοχωρίου, Νερομύλων, Ποταμιάς, Έλαφου),
- ✓ Αντιχασίων,
- ✓ Γόννων,
- ✓ Ελασσόνας (εκτός του Δ.Δ. Ελασσόνας),
- ✓ Ευρυμένων (Δ.Δ. Καρίτσας, Ομολίου, Στόμιου),
- ✓ Κάτω Ολύμπου (Δ.Δ. Κρανέας, Πυργετού),
- ✓ Λακέρειας (Δ.Δ. Ανατολής, Δήμητρας, Μαρμαρινής),
- ✓ Λιβαδίου,
- ✓ Μακρυχωρίου (Δ.Δ. Παραποτάμου, Ελάτειας, Ευαγγελισμού),
- ✓ Μελιβοίας (Δ.Δ. Μελιβοίας, Σωτηρίτσας),
- ✓ Νέσσωνος (Δ.Δ Πουρναρίου)
- ✓ Ολύμπου
- ✓ Ποταμιάς
- ✓ Σαρανταπόρου.

Επίσης αφορά τις πρώην κοινότητες:

- ▶ Αμπελακίων,
- ▶ Βερδικούσης,
- ▶ Καρυάς και
- ▶ Τσαριτσάνης.

Μέχρι σήμερα η κοινότητα Βερδικούσας έχει υποβάλλει για ένταξη το έργο «**Μεταφορά Νερού Φραγμάτων Άρδευσης**», προϋπολογισμού 300.000 €, του οποίου ο φάκελος εξετάζεται ως προς την πληρότητα του.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ.

• ΕΡΓΑ ΜΕΡΙΚΗΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ ΑΝΩ ΡΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ

Η εκτροπή του ποταμού Αχελώου στη Θεσσαλία αποτελεί ένα σχεδιασμό που χρονολογείται από πολλές δεκαετίες και είναι δυνατή με μεγάλα τεχνικά έργα που ξεκίνησαν προ εικοσιπενταετίας.

Για τα έργα αυτά συντάχθηκαν 3 μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και εκδόθηκαν 2 πράξεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων εκ των οποίων η **πρώτη αφορούσε στα φράγματα και τους ταμιευτήρες στο φυσικό ρου του Αχελώου και η δεύτερη στη σήραγγα εκτροπής, στα**

φράγματα και στους ταμιευτήρες στις θέσεις Πύλη και Μουζάκι. Οι δύο πράξεις αυτές ακυρώθηκαν από το ΣτΕ και εκπονήθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ το 1995 νέα συνολική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την εκτροπή του ποταμού Αχελώου προς τη Θεσσαλία. Στη μελέτη αυτή μελετήθηκαν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του συνολικού έργου της εκτροπής του Αχελώου και επί πλέον τροποποιήθηκε ο αρχικός σχεδιασμός των έργων και η ποσότητα του νερού που εκτρέπεται από 1.100 σε 600 εκατ. κυβικά μέτρα ετησίως.

Το ισχύοντα σήμερα έργα εκτροπής είναι :

Το φράγμα της Μεσοχώρας πλησίον του ομώνυμου οικισμού μέρος του οποίου θα κατακλυσθεί μετά την πλήρωση του Ταμιευτήρα.

Η σήραγγα προσαγωγής από τον Ταμιευτήρα Μεσοχώρας – στο Υ/Η Σταθμό Γλύστρας.

Το φράγμα Συκιάς και ο ομώνυμος Υδροηλεκτρικός Σταθμός.

Η σήραγγα εκτροπής του ποταμού Αχελώου προς Θεσσαλία μήκους 17,5 χλμ. με υδροληψία στον Ταμιευτήρα Συκιάς.

Ο Υ/Η Σταθμός Πευκόφυτου στην έξοδο της Σήραγγας Εκτροπής.

Το Αναρρυθμιστικό έργο του Ταμιευτήρα Μαυροματίου.

Ο αρχικός σχεδιασμός του έργου προέβλεπε εκτρεπόμενη ποσότητα νερού προς τη Θεσσαλία ίση με 1.100 εκατ. κυβ. μέτρα ετησίως και δημοπρατήθηκε το **1988**. Τον Μάρτιο του 1993 η κυβέρνηση Κ Μητσοτάκη με αρμόδιο τον υπέγραψε σύμβαση, η οποία όμως αφορούσε μόνο τα έργα κεφαλής. Το αποτέλεσμα του ανωτέρω διαγωνισμού όμως ακυρώθηκε τον Ιούνιο 1994, μετά από σχετικές ακυρωτικές αποφάσεις του Ε΄ Τμήματος του ΣτΕ, που αφορούσαν τις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

Το 1995 συνεστήθη η Διυπουργική Επιτροπή Υδάτων (Δ.Ε.ΥΔ), σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του νόμου 1739/87, στην οποία έγινε η παραπομπή του θέματος εκτροπής ποσοτήτων νερού από τον άνω ρου του π. Αχελώου προς τη Θεσσαλία.

Η Δ.Ε.ΥΔ. μετά τις συνεδριάσεις της 6ης και 13ης Οκτωβρίου 1995 για το θέμα της Εκτροπής και αφού έλαβε μεταξύ άλλων υπόψη :

- Την εισηγητική έκθεση της αρμόδιας ΕΥΔΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ

- Τη ΜΠΕ για την Εκτροπή του π. Αχελώου

- Τα οικονομικά στοιχεία που έλεγξε και κατέθεσε το ΥΠΕΧΩΔΕ, από τα οποία φαίνεται ότι η Εκτροπή του Αχελώου αποτελεί τη μόνη λύση, που εξασφαλίζει τις ποσότητες αυτές (μέχρι 600 εκ. μ³ /έτος) με το χαμηλότερο κόστος

- Τις γραπτές απόψεις των συναρμοδίων φορέων επί της ΜΠΕ, **γνωμοδότησε θετικά για την Εκτροπή ποσότητας νερού μέχρι 600 εκ. μ³ ανά έτος προς τη Θεσσαλία.**

Στη συνέχεια εκδόθηκε η υπ΄ αριθμ. Δ11/Φ16/οικ.24552/1992/1.12.1995 απόφαση του ΥΠ. Βιομηχανίας Ενέργειας & Τεχνολογίας «περί μεταφοράς νερού από το Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (04) στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (08) με την εκτροπή νερών του άνω ρου του ποταμού Αχελώου».

Το ΥΠΕΧΩΔΕ μετά την απόφαση του ΣτΕ εκπόνησε νέα συνολική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Για τη νέα αυτή Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του 1995, (ΜΠΕ/1995) **εκδόθηκε η Κοινή Υπουργική Απόφαση με ΑΠ/23271/15.12.1995**, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του συνολικού τεχνικού Έργου της μερικής Εκτροπής του άνω ρου Αχελώου ποταμού στη Θεσσαλία και επιπλέον τροποποιήθηκε ο αρχικός σχεδιασμός, σε τρόπο ώστε η εκτρεπόμενη ποσότητα ύδατος προς τη Θεσσαλία να μειωθεί σε 600 εκατ. κυβικά μέτρα ετησίως.

Με την νέα απόφασή **3478/2000** του έτους **2000**, η Ολομέλεια του ΣτΕ ακύρωσε την Κοινή Υπουργική Απόφαση των Περιβαλλοντικών όρων της εκτροπής με την αιτιολογία ότι δεν ερευνήθηκαν εναλλακτικές λύσεις ως προς τον αριθμό, το μέγεθος και τη διάρθρωση των έργων που είναι απαραίτητα. Στη σχετική ακυρωτική απόφαση κρίθηκε ότι στη συνολική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων δεν ερευνήθηκαν εναλλακτικές λύσεις ως προς τον τρόπο πραγματοποίησης της Εκτροπής (εκτέλεσης των τεχνικών έργων της περιοχής), ώστε να αποτραπεί η κατάκλυση του μνημείου Αγ. Γεωργίου Μυροφύλλου, το οποίο βρίσκεται στην περιοχή του ταμιευτήρα της Συκιάς. Κρίθηκε επίσης ότι δεν αξιολογήθηκε η πολιτιστική αξία των θιγομένων μνημείων (μονή Αγ. Γεωργίου Μυροφύλλου), δεν ερευνήθηκε δηλαδή αν αυτά είναι ιδιαίτερος σημαντικά κατά την έννοια της Διεθνούς Σύμβασης της Γρανάδας, η οποία έχει κυρωθεί με νόμο και η θέση της σε ισχύ ανακοινώθηκε στις 1.9.1992.

Το 2002 μετά την ακυρωτική αυτή απόφαση, **εκπονήθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ η Συμπληρωματική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ/2002).**

Στη Μελέτη αυτή έγιναν:

- διερεύνηση ολοκληρωμένων εναλλακτικών σχημάτων μερικής Εκτροπής του π. Αχελώου προς Θεσσαλία,

- εξαντλητική εξέταση της δυνατότητας διατήρησης της μονής Αγ. Γεωργίου του Μυροφύλλου στη θέση της ως έχει (διαμορφώθηκε λύση διάσωσης της μονής με καταβίβαση της στάθμης του ταμιευτήρα της Συκιάς κατά 5 μ. και πρόβλεψη κατασκευής προστατευτικού φράγματος γύρω από τη μονή) και

- συμπλήρωση και επικαιροποίηση των νέων οικολογικών, χωροταξικών, οικονομικών, κοινωνικών, ιστορικών και πολιτιστικών δεδομένων κ.λ.π.

Επίσης πρέπει να επισημανθεί ότι τόσο στη ΜΠΕ/1995, όσο και στην ΣΜΠΕ/2002 έγινε η βασική μελέτη Διαχείρισης του υδατικού δυναμικού των δύο υδατικών διαμερισμάτων Θεσσαλίας και Αιτωλοακαρνανίας, νοουμένου ως συνόλου και επομένως έχουν εφαρμοσθεί επί της ουσίας οι απαιτήσεις του Νόμου 1739/87.

Στις **19 Μαρτίου 2003**, εκδόθηκε η **Κοινή Υπουργική Απόφαση με Α.Π.131957** έγκρισης των Περιβαλλοντικών Όρων των Έργων μερικής Εκτροπής του άνω ρου του ποταμού Αχελώου προς Θεσσαλία.

Στη συνέχεια υποβλήθηκαν στο ΣτΕ αιτήσεις ακύρωσης της ως άνω ΚΥΑ από διάφορους δήμους και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αιτωλοακαρνανίας, τον Σύνδεσμο ιδιοκτητών κατακλυζομένου οικισμού Μεσοχώρας και άλλες περιβαλλοντικές Οργανώσεις. Η υπόθεση εκδικάστηκε στις 4 Ιουνίου 2004.

Με την Απόφαση 1691/2005 η Ολομέλεια του ΣτΕ ακύρωσε για 3η φορά τους εγκριθέντες Περιβαλλοντικούς Όρους των Έργων της Εκτροπής του Αχελώου. Εν συνεχεία και στηριζόμενοι στην προηγούμενη απόφαση, η Ολομέλεια του ΣτΕ εξέδωσε την απόφαση **1688/2005** με την οποία ακύρωνε τους εγκριθέντες Περιβαλλοντικούς Όρους για τα τρία (3) συνοδευτικά του ΥΠΕ Μεσοχώρας Έργα (Αποστραγγιστική Σήραγγα, Οδική Σήραγγα και Γέφυρα), με τον ισχυρισμό ότι συνδέονται με το συνολικότερο έργο της Εκτροπής Αχελώου, του οποίου οι Περιβαλλοντικοί Όροι είχαν ήδη ακυρωθεί.

Τον Ιούλιο **2006** ψηφίσθηκαν από την Ολομέλεια της Βουλής δύο τροπολογίες του τότε υπουργού Σουφλιά, που ήταν ο πιο αποφασιστικός στην υλοποίηση του έργου, οι οποίες άνοιξαν το δρόμο για το προσπέρασμα των αποφάσεων του ΣτΕ και την ολοκλήρωση των έργων της εκτροπής του Αχελώου με δεδομένο ότι σύμφωνα με το ΥΠΕΧΩΔΕ: «Έχει εκπονηθεί ήδη το εθνικό σχέδιο διαχείρισης νερών από το Υπ. Ανάπτυξης στο οποίο αναφέρονται ρητά και προβλέπεται η υλοποίηση των έργων μερικής εκτροπής του Αχελώου προς την Θεσσαλία. Έχουν ήδη υλοποιηθεί μέχρι σήμερα έργα για την μερική εκτροπή του Αχελώου συνολικού ύψους άνω των 500 εκατ. ευρώ. Ειδικότερα έχει κατασκευασθεί σχεδόν πλήρως το έργο Μεσοχώρας, η σήραγγα εκτροπής χωρίς την επένδυση, καθώς και σημαντικά έργα στο φράγμα Συκιάς. Τα έργα αυτά, άρα και τα κονδύλια που διατέθηκαν δεν αποδίδουν σήμερα κανένα απολύτως όφελος στην εθνική οικονομία, διότι το έργο δεν λειτουργεί.»

Σήμερα το έργο του φράγματος της Μεσοχώρας έχει ολοκληρωθεί, έχουν καταβληθεί οι αποζημιώσεις για τις απαλλοτριώσεις των εκτάσεων που θα πλημμυρισθούν στο χωριό και έχει σταματήσει χάρη στις αγωνιστικές και δικαστικές αντιδράσεις των υπόλοιπων κατοίκων που επιδιώκουν να παραμείνουν στο υπόλοιπο χωριό που δεν κατακλύζεται. Η ΔΕΗ από την μεριά της επιδιώκει με βάση Εκθεση του ΙΓΜΕ την μεταφορά τους για λόγους ασφαλείας σε δύο νέους οικισμούς χωρίς οπτική επαφή μεταξύ τους. Οι κάτοικοι του πανέμορφου χωριού φυσικά αντιδρούν και μέχρι σήμερα δεν έχει δοθεί λύση.

Τα έργα στο φράγμα της Συκιάς, παραμένουν ημιτελή ενώ έχουν πραγματοποιηθεί γιγαντιαίες εκσκαφές στα πρανή των αντρεϊσμάτων. Η σήραγγα εκτροπής, συνολικού μήκους 17,5 χλμ. έχει διανοιχτεί στο σύνολό της και απομένει για να ολοκληρωθεί η τελική επένδυση. Έχει σαν σημείο εκκίνησης το χωριό Πετρωτό και καταλήγει στο Πευκόφυτο, σε απόσταση περίπου 3 χλμ. από το χωριό Μουζάκι. Στο πέρας της σήραγγας θα κατασκευασθεί ο ΥΗ Σταθμός Πευκοφύτου για την ενεργειακή εκμετάλλευση της εκτρεπόμενης ποσότητας νερού. Τα δύο κρίσιμα έργα για την εκτροπή του Αχελώου, το φράγμα της Συκιάς και η σήραγγα εκτροπής εφόσον επιτραπεί η ολοκλήρωσή τους θα είναι έτοιμα σε 3 χρόνια. Στο μεταξύ όμως θα κινδυνεύουν από κατάρρευση λόγω της ημιτελούς κατάστασης.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Ενάντια στα φράγματα και την εκτροπή του Αχελώου

- **Ενημέρωση** σχετικά με την επιχειρούμενη εκτροπή του ποταμού και τις τελευταίες εξελίξεις.
- **Συζήτηση** για την αυτονομη συνάντηση αγώνα 10-15 Αυγούστου στη μεσοχώρα.
- **Προβολή** του βίντεο "ο ποταμός αχελώος και στιγμές αγώνα ενάντια στα φράγματα και την εκτροπή του".
- **Graffiti jam** από A-kill
- **Συναυλία** με τους: 45, los korritos, και φίλους.

Παρασκευή 29 Ιούλη 2011, στο Δ. Πάρκο Αγρινίου, ώρα 9:00μμ

Αυτοδιαχειριζόμενο Στέκι, Αγρίνιο

12 Σεπτεμβρίου 2012

Επιτέλους ήρθε η απάντηση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ). Ξανά στο ΣΤΕ για την οριστική απόφαση των έργων εκτροπής του Αχελώου.

Στα 14 προδικαστικά ερωτήματα που είχε θέσει το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ) για την υπόθεση της εκτροπής του Αχελώου απάντησε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ).

Η απόφαση του ΔΕΕ είναι καθοριστική για την έκβαση της εκδίκασης που εκκρεμεί στο ΣτΕ η οποία εξετάζει την ακύρωση νομοθετικής ρύθμισης που ψήφισε η Βουλή το 2006 (νόμος Σουφλιά 3481/2006), ώστε να παρακάμψει όλες τις προηγούμενες ακυρωτικές αποφάσεις (πέντε συνολικά) του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου.

Όπως προκύπτει από την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εκτροπή, με τον τρόπο που σχεδιάστηκε και εγκρίθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων το 2006, παραβιάζει την ευρωπαϊκή περιβαλλοντική νομοθεσία.

Ειδικότερα στην απόφαση επισημαίνεται ότι τα σχέδια διαχείρισεως των λεκανών απορροής ποταμού δεν έγιναν με τη διαδικασία που προβλέπει η ΕΕ, με βάση την οδηγία 2000/60.

Όπως επισημαίνουν σε κοινή τους ανακοίνωση πέντε περιβαλλοντικές οργανώσεις (WWF Ελλάς, Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ορνιθολογική, Δίκτυο Μεσόγειος SOS και Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης), το σχέδιο εκτροπής, το οποίο εγκρίθηκε με

τον νόμο 3481/2006 βασιζόταν σε ανεπαρκή και ανεπίκαιρα στοιχεία και αγνοούσε τις νομικές απαιτήσεις για την διαχείριση των υδάτων.

Αυτό αναφερόταν και στο ενδέκατο ερώτημα του ΣτΕ προς το ΔΕΕ. Ειδικότερα, το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο της χώρας ζητούσε να διευκρινιστεί αν η οδηγία για τους οικοτόπους (92/43) απαγορεύει την υλοποίηση σχεδίου εκτροπής ύδατος μη άμεσα συνδεδεμένου ή αναγκαίου για τη διατήρηση ζώνης ειδικής προστασίας (ΖΕΠ), πλην όμως δυνάμενου να επηρεάσει σημαντικά τη ΖΕΠ αυτή, ελλείψει στοιχείων ή αξιόπιστων και επικαιροποιημένων δεδομένων για την ορνιθοπανίδα της περιοχής αυτής. Η απάντηση του ΔΕΕ ήταν θετική.

«Το ΔΕΕ έκρινε ότι είναι ανεπίτρεπτη η περιβαλλοντική μελέτη του έργου, καθώς στηριζόταν σε ανεπίκαιρα και αναξιόπιστα στοιχεία για τις συντελούμενες επεμβάσεις σε περιοχές Natura 2000 και για τον σκοπό του έργου, δηλαδή την άρδευση του θεσσαλικού κάμπου. Έτσι, η διαδικασία που ακολουθήθηκε από τον τότε αρμόδιο Υπουργό Γ. Σουφλιά -με τροπολογία της τελευταίας στιγμής- αποδοκιμάζεται, ενώ καταδεικνύεται ο ψευδεπίγραφος χαρακτήρας των εγκριθέντων με τον νόμο του σχεδίων διαχείρισης των ποταμών Πηνειού και Αχελώου», υποστηρίζουν οι πέντε περιβαλλοντικές οργανώσεις.

Η θέση του ΔΕΕ είναι πάντως αμφίσημη αφού αποδέχεται θέμα επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι στην περίπτωση κατά την οποία, ένα σχέδιο εκτροπής πρέπει να υλοποιηθεί για επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημόσιου συμφέροντος - ακόμη κι αν είναι αρνητική η εκτίμηση για τις επιπτώσεις και εφόσον δεν υφίστανται εναλλακτικές λύσεις - το κράτος μέλος οφείλει, όπως αναφέρει το ΔΕΕ, να λάβει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής της περιοχής Natura.

Σύμφωνα με το ΔΕΕ

► η ύδρευση και η άρδευση συνιστούν λόγους «σημαντικού δημόσιου συμφέροντος» οι οποίοι μπορούν, καταρχήν, να δικαιολογήσουν σχέδιο εκτροπής ύδατος ελλείψει εναλλακτικών λύσεων.

► Αντιθέτως, η υλοποίηση σχεδίου εκτροπής ύδατος το οποίο έχει επιβλαβείς συνέπειες για την ακεραιότητα ενός Τόπου Κοινοτικής Σημασίας μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο με την επίκληση λόγων οι οποίοι συνδέονται με την υγεία των ανθρώπων και με θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον.

Η ύδρευση περιλαμβάνεται, καταρχήν, μεταξύ των λόγων που συνδέονται με την υγεία των ανθρώπων. Όσον αφορά την άρδευση, το ΔΕΕ κρίνει ότι δεν αποκλείεται, υπό ορισμένες περιστάσεις, αυτή να έχει θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον.

Άρα ουσιαστικά απομένει στο ΣτΕ να κρίνει τελικά αν θίγεται η ακεραιότητα των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας της περιοχής του Αχελώου καθώς το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αφήνει ανοιχτό ένα παράθυρο σχετικά με το αν η άρδευση συνδέεται με την υγεία των ανθρώπων.

Πέραν όλων αυτών, εν μέσω οικονομικής κρίσης, τίθεται πλέον κι ένα ερώτημα για το εάν ένα τέτοιας κλίμακας έργο στο οποίο έχουν ήδη επενδυθεί 1,5 δις ευρώ θεωρείται πλέον ως λύση να εγκαταλειφθεί. Από την μεριά τους οι περιβαλλοντικές οργανώσεις να δηλώνουν «η εξαιρετικά κρίσιμη συγκυρία για την εθνική οικονομία και για την ελληνική κοινωνία καθιστά αδικαιολόγητο αυτό το πανάκριβο για τον κρατικό προϋπολογισμό έργο. Η εκτροπή του Αχελώου αποτελεί αναπτυξιακό αναχρονισμό που πρέπει επιτέλους να εκλείψει».

Με τα ίδια δεδομένα θεωρώ ότι αυτό το έργο θα άλλαζε όλη την μορφή της Θεσσαλίας και θα είναι ωφέλιμο για το περιβάλλον. Λανθασμένες διαδικασίες από την δεκαετία του 80 απομόνωσαν το έργο από το περιβαλλοντικό του χαρακτήρα υπερτονίζοντας τον αναπτυξιακό, με συνέπεια να γίνει η προμετωπίδα των περιβαλλοντικών οργανώσεων και οδηγώντας την ΕΕ να απορρίψει την προοπτική χρηματοδότησής του από κοινοτικούς πόρους.

Κατά την άποψή μου η απάντηση του ΔΕΕ είναι θετική για το έργο, αρκεί το ΣτΕ και ιδιαίτερα το Ε' Τμήμα να σταματήσει να δρα ως ακτιβιστής και να δει το έργο στην ολότητά του. Τα υδρολογικά δεδομένα, η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων της Θεσσαλίας και τα χρήματα που έχουν ήδη επενδυθεί οδηγούν στην συνέχιση του έργου έστω και με εθνικούς πόρους.

ΕΡΓΟΛΑΒΙΑ: ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΗΡΑΓΓΑΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ ΑΧΕΛΩΟΥ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑ Κ.Ε. 2030^Α.

Με την υπ' αριθμ. 151/24-2-2011 Απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του ΣτΕ απορρίφθηκε εν μέρει η από 11-10-2010 αίτηση Ανακλήσης του Υπουργού ΥΠΟΜΕΔΙ και έγινε δεκτή μόνο κατά το μέρος που συνίσταται **στην λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προσωρινή μέχρι να λήξει η εκκρεμοδικία ευστάθεια της σήραγγας υπό την αυστηρή προϋπόθεση ότι πρόκειται για προσωρινά υποστηρικτικά μέτρα.**

Μετά την Απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του ΣτΕ εγκρίθηκε η διάθεση πίστωσης 14.500.000 ευρώ με ΦΠΑ (Α.Π. οικ. 1369/ ΚΕ 2030^Α/14-6-2011) για το έργο «Επείγοντα μέτρα υποστήριξης της σήραγγας εκτροπής του **Αχελώου** προς Θεσσαλία».

Προσωρινός μειοδότης στην εργολαβία προϋπολογισμού 14 εκ. ευρώ αναδείχθηκε η Εταιρεία IMPREGILO SPA με ποσοστό έκπτωσης 35,47% και τελικό κόστος 9.400.000 ευρώ ενώ 2ος μειοδότης ήταν η ΠΡΙΣΜΑ-ΔΟΜΗ ΑΤΕ με ποσοστό έκπτωσης 27,37% και τρίτος μειοδότης η ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΤΕ με ποσοστό έκπτωσης 21,06%.

Υπεγράφη η σύμβαση και το έργο υλοποιείται κανονικά.

4) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006:

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 έχουμε ολοκληρώσει ή είναι σε εξέλιξη και ολοκληρώνονται τα κάτωθι έργα:

Ι) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΕΥΥΔΡΙΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΝΙΠΕΑ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ» προϋπολογισμού 4.700.000€

Πρόκειται για την κατασκευή ανασχετικού φράγματος επί του ποταμού Ενιπέα στον οικισμό Μεγ. Ευυδρίου στην περιοχή Φαρσάλων, με σκοπό την αποθήκευση 200.000 κυβικών μέτρων νερού περίπου, στην αρχή της αρδευτικής περιόδου (άνοιξη, αρχή καλοκαιριού) για κάλυψη αναγκών άρδευσης και 90.000 κυβικά μέτρα περίπου για εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα για να διευκολύνονται κατά το δυνατόν οι υδροληψίες των παραποτάμιων περιοχών. Εξυπηρετούμενη καλλιεργήσιμη επιφάνεια **25.000 στρέμματα** και ωφελούμενοι 3.000 καλλιεργητές.

Η σύμβαση υπεγράφη στις 14/5/04, το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί από τον Μάιο του 2006.

II) Στο ίδιο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εντάχθηκε στις 27-4-2006 και υλοποιείται στην ίδια περιοχή το έργο «**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΥΡΓΑΚΙΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΝΙΠΠΕΑ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ**» προϋπολογισμού 2.270.000 €, με σκοπό την κάλυψη των αναγκών άρδευσης και τον μερικό εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα.

Ο όγκος του αποταμιευομένου νερού από το φράγμα, που θα χρησιμοποιηθεί για άρδευση υπολογίζεται σε 135.000 κυβικά μέτρα και για εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα 55.000 κυβικά μέτρα περίπου. Η γεωργική γη της περιοχής του έργου ανέρχεται σε **25.000 στρέμματα** περίπου.

Το έργο δημοπρατήθηκε στις 8-5-2007, η σύμβαση υπεγράφη στις 7-9-2007 έναντι του ποσού 1.550.503 €. Το έργο υλοποιήθηκε κανονικά και ολοκληρώθηκε το χρονικό διάστημα 2009 /2010.

III) «**ΥΠΟΓΕΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΝΕΣΣΩΝΑ Ν ΛΑΡΙΣΑΣ**» προϋπολογισμού **970.000€**.

Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 24-4-2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 4 -7-2007 ποσού 546.016,15€. Το έργο ολοκληρώθηκε στα χρονικά πλαίσια του προγράμματος (μέχρι 31-12-2009).

IV) «**ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΛΟΦΙΣΚΟΥ-ΑΧΙΛΛΕΙΟΥ -ΜΕΛΙΣΣΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ**» προϋπολογισμού **720.000€**. Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 17-4-2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 5-7-2007 ποσού 468.000,00€, Το έργο θα ολοκληρωθεί στα χρονικά πλαίσια του προγράμματος (μέχρι 31-12-2009).

V) «**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΙΟΥ, ΔΕΛΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΡΟΔΙΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ**» προϋπολογισμού **1.270.000€**.

Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 24-4-2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 1/8/2007 ποσού 648.610,42€. Το έργο θα ολοκληρωθεί στα χρονικά πλαίσια του προγράμματος (μέχρι 31-12-2009).

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006, εκπονήθηκαν σε οριστικό στάδιο οι μελέτες των παρακάτω έργων:

Προμελέτες και Οριστικές μελέτες ταμιευτήρων Ν. Λάρισας στις θέσεις

A) «**ΦΡΑΓΜΑ ΔΕΛΕΡΙΑ ΣΤΟ ΧΕΙΜΑΡΡΟ «ΜΠΕΓΛΕΝΙ» ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ**»

B) «**ΦΡΑΓΜΑ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΟΛΥΔΑΜΑΝΤΑ**»

Γ) «**ΦΡΑΓΜΑ ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ**»

Δ) «**ΦΡΑΓΜΑ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΆΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΑΡΘΑΚΙΟΥ**»

α/α	Όνομασία μελέτης	Ανάδοχος	Συνολικός Προϋπολογισμός Μελέτης με Φ.Π.Α. (ευρώ)	Ημερομηνία Υπογραφής Σύμβασης
11	Προμελέτες και Οριστικές μελέτες ταμιευτήρων Ν. Λάρισας στις θέσεις α) Δελέρια – Χείμαρρος Μπεγδένι β) Καλό Νερό γ) Αγία Τριάδα δ) Άγιος Αντώνιος	ΑΡΩΝΗΣ-ΔΡΕΤΤΑΣ-ΚΑΡΛΑΥΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ, Γ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ, ΓΕΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΠΕ «ΙΣΤΡΙΑ», «ΕΚΑΤΑΙΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ», ΕΜΜΑΝΟΥΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΗΛΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΠΑΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2.250.000,00	19-10-2007

Η δημοπράτηση των μελετών έγινε στις 13-12-2006. Η σύμβαση με τα συμπράττοντα γραφεία μελετών υπεγράφη στις 19/10/2007 έναντι του ποσού 1.749.054 €. Οι μελέτες εξελίσσονται κανονικά και ο προβλεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης σε στάδιο οριστικής μελέτης είναι 18 μήνες (μέχρι 30-6-2009).

Μετά την ολοκλήρωση των μελετών, προγραμματίζεται η ένταξη των παραπάνω έργων στο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» με εκτιμώμενη συνολική δαπάνη **80.000.000 ευρώ**.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΥΠΕΡΕΙΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΟΡΦΑΝΩΝ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ»

Εκπονείται η οριστική μελέτη **προϋπολογισμού 800.000€**.

Πρόκειται για μελέτη αρδευτικών δικτύων σε καλλιεργήσιμη επιφάνεια **35.100 στρεμμάτων**, λαμβάνοντας υπ όψιν και τα υπάρχοντα αποχετευτικά και αγροτικά οδικά δίκτυα και τον υφιστάμενο αναδασμό, στην περιοχή των Δήμων Φύλλου, Δήμου Ορφανών, του «αγροκτήματος» Πολυνηρίου, Ν Καρδίτσας και του Δ.Δ. Υπερείας Ν. Λάρισας για την αξιοποίηση των υπογείων υδάτων που θα προκύψουν από τον εμπλουτισμό του υπογείου υδροφορέα της περιοχής. Για τον νομό Λάρισας προτείνεται αρδευτικό δίκτυο με ακαθάριστη έκταση: 5.650 στρεμμάτων στο αγρόκτημα Υπερείων και 29450 στρεμμάτων στο αγρόκτημα Πολυνηρίου – Ελληνικού.

Η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2007 και ακολούθησε η έκδοση Περιβαλλοντικών Όρων και μετά η έγκριση της Οριστικής Τεχνικής Μελέτης

Στα πλαίσια των ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό Λάρισας υλοποιήθηκαν 31 Δημοσία Έργα στους Δήμους Αντιχασίων, Ελασσόνας, Γόνων, Λιβαδίου, Ολύμπου, Ποταμιάς, Σαρανταπόρου και τις Κοιν. Αμπελακίων και Βερδικούσης, συνολικού προϋπολογισμού 9 εκ € περίπου.

- ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 54: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ		
Περιφέρεια: Θεσσαλίας		
Νομός: Λάρισας		
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011		
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ		
ΕΡΓΟ	Π/Ε ΕΡΓΟΥ	Π/Ε ΕΡΓΟΥ ΕΝΤΟΣ ΝΟΜΟΥ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΕΥΥΔΡΙΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΝΙΠΠΕΑ ΣΤΟ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	2,394,149	2.394.149
Αρδευτικά δίκτυα στα Δ.Δ.Σαρανταπόρου, Γερανείων και Φαρμάκης του Δ Σαρανταπόρου	223,185	223.185
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ Δ. ΠΟΤΑΜΙΑΣ (Δ. Δ. ΠΡΑΙΤΩΡΙΟΥ)	141,900	141.900
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΙΠΙΕΣ ΠΥΘΙΟΥ	316,982	316.982
ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΑΡΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΠΕΡΕΙΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΟΡΦΑΝΩΝ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	645,424	484.068
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΓΕΛΛΑΔΑΡΙΕΣ ΣΤΑ ΚΑΛΥΒΙΑ ΟΛΥΜΠΙΟΥ	175,733	175.733
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΚΑΡΥΑ" ΣΤΟ Δ.Δ ΚΡΑΝΕΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ	135,482	135.482
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΔΡΥΜΟΥ	301,621	301.621
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ	183,271	183.271
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΣΙΜΕΝΤΑΥΛΑΚΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΒΑΡΚΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΒΕΡΔΙΚΟΥΣΣΑΣ	249,535	249.535
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΡΙΖΩΜΑΤΟΣ	119,530	119.530
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΣΙΑΡΑ ΜΑΝΤΡΙΑ ΒΕΡΔΙΚΟΥΣΣΑΣ	218,336	218.336
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΥΡΓΑΚΙΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΝΙΠΠΕΑ ΣΤΟ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	1,575,504	1.575.504
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΚΛΗΜΑΤΣΙΔΑ" ΣΤΟ Δ.Δ ΛΟΥΤΡΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ	225,957	225.957
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΙΟΥ, ΔΕΛΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΡΟΔΙΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	634,359	634.359
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΛΟΦΙΣΚΟΥ - ΑΧΙΛΛΕΙΟΥ - ΜΕΛΙΣΣΑΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	433,185	433.185
ΥΠΟΓΕΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΝΕΣΣΩΝΑ	512,398	512.398

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΝΑΜΑΤΩΝ	535,488	535.488
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΛΙΒΑΔΙΟΥ	7,490,596	7.490.596
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΝΕΡΙΟΥ	7,896,544	7.896.544
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΥ	2,453,181	2.453.181
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΓΩΓΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΕΡΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΑ Δ.Δ. ΣΩΤΗΡΙΤΣΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΙΒΟΙΑΣ	153,609	153.609
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ (ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΥ ΚΙΛΕΛΕΡ)	233,963	233.963
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ ΔΗΜΟΥ ΜΕΛΙΒΟΙΑΣ	497,939	497.939
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ	744,147	744.147
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΑΓΩΓΩΝ Τ.Ο.Ε.Β. ΦΑΡΣΑΛΩΝ - Τ.Ο.Ε.Β. ΤΑΟΥΣΑΝΗΣ	625,407	625.407
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΑΓΩΓΩΝ Τ.Ο.Ε.Β. ΠΗΝΕΙΟΥ Τ.Ο.Ε.Β. ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ	536,335	536.335
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΑΓΩΓΩΝ Τ.Ο.Ε.Β. ΜΑΤΙ ΤΥΡΝΑΒΟΥ - Τ.Ο.Ε.Β ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	392,929	392.929
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΑΓΩΓΩΝ Τ.Ο.Ε.Β. ΤΥΡΝΑΒΟΥ - Τ.Ο.Ε.Β. ΔΑΜΑΣΙΟΥ	415,636	415.636
ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΙΟΥ	1,180,000	1.180.000
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΕΛΑΤΕΙΑ	186,088	186.088
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΟΜΟΛΙΟΥ	440,448	440.448
ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΒΑΛΑΝΙΔΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	296,566	296.566
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΟΜΟΡΦΟΧΩΡΙΟΥ	2,608,253	2.608.253
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΜΕΖΙΛΗ ΛΙΒΑΔΙΟΥ	396,270	396.270
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ	464,939	464.939
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ Δ. ΤΥΡΝΑΒΟΥ	122,600	122.600
ΑΝΟΡΥΞΗ - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ & ΑΓΩΓΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΚΟΥΛΟΥΡΙΑ ΨΗΛΟΡΑΧΕΣ Δ. ΠΟΤΑΜΙΑΣ	171,255	171.255
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΣΕΛΙΟ ΣΤΟ Δ.Δ. ΡΑΨΑΝΗΣ	81,256	81.256
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	36,409,999	36,248,643

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων :

Δ) «ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΞΕΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΛΜΥΡΟΥ»
προϋπολογισμού 20 εκατ ευρώ περίπου, ο οποίος αναλύεται ως εξής: 15 εκατ € για το κυρίως έργο, 2,5 εκατ για την κατασκευή του αγωγού που θα συνδέει την λιμνοδεξαμενή με τα υπάρχοντα δίκτυα (για τον αγωγό δεν υπάρχει περιβαλλοντική μελέτη), 1,5 εκατ € για δαπάνη απαλλοτριώσεων και 500.000€ για τον τεχνικό σύμβουλο ποιότητας.

Πρόκειται για ένα έργο πνοής, μία από τις μεγαλύτερες εξωποτάμιες λιμνοδεξαμενές που έχουν κατασκευαστεί στην Ελλάδα με προβλεπόμενο ωφέλιμο όγκο ταμίευσης ύδατος 3.824.000 κυβικά μέτρα νερό που θα αρδεύσει καλλιεργούμενες εκτάσεις 5.320 στρεμμάτων της ευρύτερης περιοχής του Αλμυρού Ν. Μαγνησίας και θα δώσει νέα ώθηση στην εκμετάλλευση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και θα απαλύνει το τεράστιο υδρευτικό πρόβλημα καθώς το νερό της λιμνοδεξαμενής θα είναι άριστης χημικής ποιότητας και απαλλαγμένο από μικροβιολογικούς ρύπους.

Το συνολικό έργο αποτελείται από τα κάτωθι επιμέρους τμήματα:

- ✓ Φράγμα υδροληψίας
- ✓ Προσαγωγό διώρυγα
- ✓ Λιμνοδεξαμενή
- ✓ Αγωγός μεταφοράς προς την δεξαμενή της πόλης και την κεφαλή του αρδευτικού δικτύου.

Έχουν εκδοθεί οι Π.Ο και ισχύουν μέχρι 31/12/2009. Η Τεχνική Μελέτη του έργου εγκρίθηκε οίκοθεν στις 5/9/1995, επικαιροποιείται από την Δνση Τεχνικών Μελετών του ΥΠΑΑΤ, εντάσσεται επίσης στην ίδια μελέτη ο αγωγός μεταφοράς νερού μήκους 2 χλμ μέχρι την περιοχή που προορίζεται για άρδευση.

Το έργο έχει ενταχθεί στο Μέτρο 125 Α (1) του ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’ στις 3-6-2009 με απόφαση του Υπουργού ΥΠΑΑΤ κ. Σ. Χατζηδάκη.

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΟ 2011-2013

Η οριστική μελέτη έχει εγκριθεί και επικαιροποιηθεί με τον προϋπολογισμό του έργου να ανέρχεται πλέον τον **Ιούλιο 2011 στα 21.232.000** ευρώ, αλλά παρά την πίεση στο Υπουργείο Α.Α.Τ. που ασκείται από την Περιφέρεια Θεσσαλίας και το Δήμο Αλμυρού με στόχο τη

δημοπράτηση του έργου παρουσιάζονται καθυστερήσεις στο στάδιο προετοιμασίας για τη δημοπράτηση του έργου.

II) «ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ – ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΠΗΛΙΟΥ», προϋπολογισμού εκπόνησης της μελέτης 800.000€ και κατασκευής 10 εκατ €. Αφορά την μετατροπή του μεγαλύτερου μέρους του υπάρχοντος δικτύου ανοικτών αρδευτικών αυλάκων σε δίκτυο κλειστών αγωγών υπό πίεση. Το έργο προβλέπεται να κατασκευαστεί σε γεωργικές εκτάσεις των Δήμων **Ζαγοράς**, Μουρεσίου, Μηλεών, Αγριάς και Αρτέμιδας του Ανατολικού – Κεντρικού Πηλίου.

III) «ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΩΝ ΑΛΜΥΡΟΥ εκτ 34.000 στρ» προϋπολογισμού 3,9 εκατ € και «ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΩΔΙΚΙΟΥ εκτ 30.000στρ» προϋπολογισμού 3,25 εκατ €.

IV) Προγραμματίζεται επίσης από το «**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’**» η ολοκλήρωση του έργου του ΠΕΠ Θεσσαλίας:

«ΦΡΑΓΜΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΝΕΡΟΥ ΣΤΟ ΡΕΜΑ ΜΑΥΡΟΜΑΤΙ» του Δήμου Σούρπης προϋπολογισμού **10,86** εκατ ευρώ, με χρηματοδότηση από το ΠΑΑ 2007-2 2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’ 8 εκατ ευρώ περίπου.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ’ ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αλμυρού (Δ.Δ. Κοκκωτών, Κωφών, Ανθότοπου, Φυλακής), Αργαλαστής, Αφετών, Πτελεού, Σηπιάδος, και τον δήμο Σούρπης. Επίσης αφορά τις κοινότητες Τρικεριού και Ανάβρας.

Έχουν εγκριθεί τα παρακάτω έργα ανά Δήμο ΟΠΑΑΧ:

- **Δήμος Αργαλαστής:**

«ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΚΑΛΑΜΟΥ – ΛΕΦΟΚΑΣΤΡΟΥ» προϋπολογισμού 500.000€.

«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΠΟΪΑΣ» προϋπολογισμού 500.000€.

- **Δήμος Αφετών:**

«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ: ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΔΡΟΜΟΥ ΚΥΚΛΩΜΑ ΖΕΡΒΟΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΡΟΜΟΥ ΖΕΡΒΟΧΙΑ - ΚΟΚΚΙΝΟΠΕΤΡΑ - ΑΦΗΣΣΟΣ»
προϋπολογισμού 600.000€.

«ΟΔΟΠΟΙΑ: ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΔΡΟΜΟΥ ΠΑΝΑΓΙΑ ΠΛΑΚΑ - ΑΝΕΜΟΣΤΕΝΟΥΣ» προϋπολογισμού 600.000€.

- **Δήμος Πτελεού:**

«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΪΑ ΔΗΜΟΥ ΠΤΕΛΕΟΥ» προϋπολογισμού 595.000€

«ΕΡΓΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΩΝ ΑΧΙΛΛΕΙΟΥ (ΡΟΔΙΑ ΚΑΙ ΜΠΛΑΝΗ) ΚΑΙ ΠΤΕΛΕΟΥ (ΜΠΕΗ)» προϋπολογισμού 595.000€.

- **Δήμος Σηπιάδος:**

«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΪΑ ΠΡΟΜΥΡΙ - ΠΑΤΡΙΧΩΡΙ – ΜΟΥΡΤΙΑΣ»
προϋπολογισμού 250.000€

«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΛΑΥΚΟΥ – ΜΙΚΡΟΥ» προϋπολογισμού 460.000€.

- **Δήμος Σούρπης:**

1) **«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΪΑ ΔΗΜΟΥ ΣΟΥΡΠΗΣ»** προϋπολογισμού 500.000€

2) **«ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΑΒΑΘΜΙΔΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΤΗ ΤΟΥ ΧΕΙΜΜΑΡΟΥ ΞΗΡΟΡΕΜΑΤΟΣ»** προϋπολογισμού 500.000€.

- **Κοινότητα Ανάβρας:**

«ΒΕΛΤΙΩΣΗ (ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ) ΔΡΟΜΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΒΡΑΣ ΑΠΟ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ ΠΡΟΣ ΚΑΣΤΡΟ ΜΟΡΙΑΣ» προϋπολογισμού 620.000€

«ΒΕΛΤΙΩΣΗ (ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ) ΔΡΟΜΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΒΡΑΣ ΑΠΟ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ ΠΡΟΣ ΚΑΣΤΡΟ ΜΟΡΙΑΣ» προϋπολογισμού 620.000€.

- **Κοινότητα Τρικερίου:**

«ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ» προϋπολογισμού 500.000€.

«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΪΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΥΟ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ»
προϋπολογισμού 500.000€.

Μέχρι στιγμής ο δήμος Σηπιάδος έχει υποβάλει για ένταξη το έργο: **«ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΕΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ ΠΡΟΜΥΡΙΟΥ»** προϋπολογισμού 408.000€. Ο φάκελος του έργου εξετάζεται ως προς την πληρότητα του.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006:**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιούνται τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΝΗΣΟΥ ΣΚΟΠΕΛΟΥ»
προϋπολογισμού **8.470.000€.**

Η δημοπράτηση έγινε στις 5 Ιουνίου 2006, η σύμβαση με την ανάδοχο εταιρεία υπεγράφη στις 13-11-2006 δαπάνης 7.030.000 €.

Πρόκειται για εσωποτάμια Λιμνοδεξαμενή-Φράγμα που θα διαμορφωθεί επί της κοίτης του ομώνυμου χειμάρρου περίπου 1 χλμ από την εκβολή του στη θάλασσα. Ο συνολικός ωφέλιμος όγκος ταμίευσης της Λιμνοδεξαμενής ανέρχεται σε 152.000 κυβικά μέτρα νερό, συνολικού ύψους αναχώματος 38,00 μέτρα και προορίζεται να καλύψει τις ανάγκες άρδευσης και ύδρευσης του νησιού.

Διατυπώθηκαν αντιδράσεις κατά την διαδικασία απαλλοτρίωσης της έκτασης κατασκευής του έργου (ασφαλιστικά μέτρα ενός ιδιοκτήτη όσον αφορά το ύψος της αποζημίωσης για τα πεύκα της έκτασής του διεκδικώντας 200.000€ περίπου από το Δημόσιο). Ήδη ολοκληρώθηκε στο ΥΠΟΙΟ η έγκριση του ποσού και τα χρήματα έχουν κατατεθεί.

Ήδη από **25-1-2008** μετρά πλέον ο συμβατικός χρόνος του έργου και παράλληλα δόθηκε εντολή στον ανάδοχο του έργου για έναρξη των εργασιών. Ο συμβατικός χρόνος του έργου είναι 24 μήνες (ήδη εκπονήθηκε η μελέτη εφαρμογής, εκτελούνται εργασίες χωματουργικές, εκσκαφές, κοπή δένδρων, διαλογή υλικών, διάνοιξη περιμετρικών δρόμων).

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ & ΑΓΩΓΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ ΝΗΣΟΥ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ» προϋπολογισμού **13.200.000€.**

Η δημοπράτηση έγινε στις 8 Μαΐου 2006 η σύμβαση με την ανάδοχο εταιρεία υπεγράφη στις 21-9-2006 δαπάνης **11.592.491 €**.

Πρόκειται για εσωποτάμια Λιμνοδεξαμενή-Φράγμα που θα διαμορφωθεί επί της κοίτης του ομώνυμου χειμάρρου. Ο συνολικός όγκος ταμίευσης της Λιμνοδεξαμενής ανέρχεται σε 610.000 κυβικά μέτρα νερό και **ωφέλιμης χωρητικότητας 510.000 κυβικά μέτρα νερού,**

συνολικού ύψους αναχώματος 28,00 μέτρα. Ο σκοπός κατασκευής του είναι η άρδευση 800 στρ. και η κάλυψη μέρους των υδρευτικών αναγκών του νησιού.

Παρατηρήθηκε τριετής σχεδόν καθυστέρηση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης (αρμοδιότητας Κτηματικής Υπηρεσίας Ν. Μαγνησίας στον ορισμό δικασίμου). Ήδη από **15-2-2008** μετρά ο συμβατικός χρόνος του έργου και παράλληλα δόθηκε εντολή στον ανάδοχο του έργου για έναρξη των εργασιών. Ο συμβατικός χρόνος του έργου είναι 30 μήνες. Εκπονήθηκε η μελέτη εφαρμογής, εγκρίθηκε από την Υπηρεσία στις 12-5-2008, εκτελούνται εργασίες χωματουργικές (εκσκαφές, κοπή δένδρων, διαλογή υλικών , διάνοιξη περιμετρικών δρόμων)

III) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΑΣ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ», Π/Υ 1.250.000€, εντάχθηκε στο ΕΠΑΑ-ΑΥ στις 2-11-2006

Αφορά την κατασκευή τεσσάρων δεξαμενών συνολικής χωρητικότητας 1800 κυβικών μέτρων νερού , κατασκευή δικτύων άρδευσης συνολικού μήκους κλειστών αγωγών 2.500 μέτρα περίπου και ανοικτών τσιμενταυλακών συνολικού μήκους 5.000 μέτρα περίπου.

Το έργο δημοπρατήθηκε στις 29/8/2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου υπεγράφη στις 4-2-2008, ποσού 1.203.209€. Το έργο ολοκληρώθηκε στα χρονικά πλαίσια του προγράμματος (τυπικά μέχρι 30/6/2009).

IV) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ, ΑΓΡΙΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ» προϋπολογισμού 1.041.268€, εντάχθηκε στο ΕΠΑΑ-ΑΥ στις 2-11-2006.

Το έργο δημοπρατήθηκε στις 11/9/2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου υπεγράφη στις 3-12-2007, ποσού 1.017.839,51€. Το έργο ολοκληρώθηκε στα χρονικά πλαίσια του προγράμματος (τυπικά μέχρι 30/6/2009).

V) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΔΗΜΩΝ ΜΗΛΕΩΝ – ΑΙΣΩΝΙΑΣ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ» προϋπολογισμού 749.700 €, εντάχθηκε στο ΕΠΑΑ-ΑΥ στις 2-11-2006.

Πρόκειται για αρδευτικό δίκτυο με αγωγούς υπό πίεση στους Δήμους Μηλεών και Αισωνίας συνολικού μήκους αγωγών 5.000 μ. και 7.200 μ. αντίστοιχα. Στις 2-8-2007 εγκρίθηκαν τα τεύχη δημοπράτησης. Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 6/11/2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου υπεγράφη στις 28-1-2008, ποσού 717.054,58€. Το έργο ολοκληρώθηκε στα χρονικά πλαίσια του προγράμματος (τυπικά μέχρι 30/6/2009).

Φορέας υλοποίησης των παραπάνω τριών έργων είναι η Ν. Α. Μαγνησίας.

- **ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 55 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Θεσσαλίας	
Νομός: Μαγνησίας	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
PRODIM. Προληπτική Διαχείριση Συστήματος ύδρευσης για την καταπολέμηση της Ξηρασίας και Αποθέματος Νερού στα Νησιά και στα Παράλια της Μεσογείου- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας Εργαστήριο Αγρομετεωρολογίας	177,000
NETWET 3. Νέες μορφές εδαφικής διακυβέρνησης για την προώθηση των πολιτικών εδάφους στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα εδάφη ύδατος - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ,ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΩΝ,ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ,ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	5,895
MANWATER. Διαχείριση Υδάτινων Πόρων και προστασία Υγροβιότοπων σε τουριστικές αναπτυσσόμενες περιοχές - ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	553,069
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΣΚΟΠΕΛΟΥ	669,466
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ Ν. ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ	5,104,182
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ - ΑΓΡΙΑΣ - ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	1,017,696
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΑΣ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	1,003,870
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΔΗΜΩΝ ΜΗΛΕΩΝ - ΑΙΣΩΝΙΑΣ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	677,160
ΜΕΛΕΤΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΚΟ ΜΕ ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΕΡΟΥ ΓΙΑ ΑΡΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΔΡΕΥΣΗ	215,159
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΡΙΑΣ	381,359
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΚΟ ΜΕ ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΕΡΟΥ (Α' ΦΑΣΗ - ΝΟΤΙΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΧΡΙ ΜΗΛΙΝΑ)	3,459,921
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ ΣΟΥΡΠΗΣ	395,644
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ	271,108
ΥΔΡΕΥΣΗ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΤΕΛΕΟΥ ΑΠΟ ΠΗΓΕΣ ΜΑΥΡΟΜΑΤΙ	2,400,208
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	16,331,736

- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) υλοποιείται το έργο: **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑΣ ΒΟΛΟΥ».**

Αφορά την κατασκευή ισογείου κτιρίου συνολικής επιφανείας περίπου 2.800 m² και θα περιλαμβάνει αίθουσα δημοπρασιών, θαλάμους συντήρησης νωπών αλιευμάτων, γραφεία παραγωγών και εμπόρων, υπηρεσιών και προσωπικού, συσκευαστήρια, αποθήκες, λοιπούς

βοηθητικούς χώρους. Στο αντικείμενο του έργου περιλαμβάνεται και η επέκταση του υφιστάμενου κρηπιδώματος της Ιχθυόσκαλας.

Το έργο αποσκοπεί στην δημιουργία μιας σύγχρονης υποδομής διακίνησης αλιευτικών προϊόντων η οποία θα συντελέσει στην αναβάθμιση της διαδικασίας διακίνησης και της ποιότητας του τελικού προϊόντος.

Έχει εκπονηθεί και εγκριθεί από το Υπουργείο η οριστική μελέτη και η μελέτη εφαρμογής του έργου, προϋπολογισμού 7.320.000€. Το έργο δημοπρατήθηκε στις 8-5-2007. Αναδείχθηκε ανάδοχος με προϋπολογισμό προσφοράς 4.673.958,75€, η σύμβαση υπεγράφη στις 3-10-2008, με συμβατική προθεσμία περάτωσης του έργου 18 μήνες.

Το έργο αποτελεί Έργο – Γέφυρα του Γ' ΚΠΣ (ΕΠΑΛ 2000-2006) και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία 2007-2013 και ενώ έχει διασφαλισμένη χρηματοδότηση, **δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι τις αρχές του 2013** λόγω προβλημάτων με τις απαιτήσεις Δημοσίων Υπηρεσιών (Αρχαιολογία, Πολεοδομία Δήμου Βόλου) σε σχέση με την Οριστική Μελέτη

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων :

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΝΕΟΧΩΡΙΤΗ ΠΟΤΑΜΟΥ».

Το φράγμα θα κατασκευασθεί σε απόσταση περίπου 6 χλμ από τον οικισμό της Οιχαλίας Τρικάλων και ο όγκος ταμιεύσεως νερού υπολογίζεται σε 36 εκατ. m³. Η Περιφέρεια Θεσσαλίας ολοκλήρωσε την προμελέτη, και εκπονεί την οριστική μελέτη με 1,7 εκατ € ενώ ο ενδεικτικός προϋπολογισμός κατασκευής του έργου ανέρχεται σε 40 εκατ. €.

II) «ΦΡΑΓΜΑ ΛΗΘΑΙΟΥ Ν. ΤΡΙΚΑΛΩΝ», προϋπολογισμού 8.021.190,65€ με χρηματοδότηση 6 εκατ. € περίπου.

Πρόκειται για χωμάτινο φράγμα με σκληρό επίχωμα ύψους 35 μέτρων όγκος επιχώματος 370.000μ³ και χωρητικότητας 2,500,000 m³ νερού, για την βελτίωση της άρδευσης των περιοχών Νέας Ζωής, Άγιου Νικολάου, Σπαθάδων και Αύρας του Δήμου Καλαμπάκας, συνολικής αρδευόμενης έκτασης 6.000 στρεμμάτων

Κατά την διάρκεια παλιότερων κυβερνήσεων, υπήρξε εκδήλωση ενδιαφέροντος για την κατασκευή του έργου: «ΦΡΑΓΜΑ ΚΕΡΑΣΟΥΛΑΣ», προϋπολογιζόμενη δαπάνης έργων 62 εκατ € περίπου. Ο ταμιευτήρας του φράγματος έχει χωρητικότητα περίπου 12 εκατ κ.μ. νερού και εξασφαλίζει την άρδευση 28.000 στρεμμάτων

Προγραμματίζεται επίσης στα πλαίσια του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» η ολοκλήρωση του έργου ΠΕΠ Θεσσαλίας:

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους:

Αιθίων (Δ.Δ. Γαρδικίου, Αγ. Νικολάου, Δροσοχωρίου, Αθαμανίας, Δέσης), Καλαμπάκας (εκτός του Δ.Δ. Καλαμπάκας),

Καστανιάς,

Κλεινοβού (Δ.Δ. Κλείνου),

Μαλακασίου,
Οιχαλίας,
Παληοκάστρου,
Παραληθαίων,
Πύλης,
Πυνδαίων,
Τυμφαίων,
Φαρκαδόνας και τον
Δήμο Χασίων.
Επίσης αφορά τις κοινότητες:
Νεράιδος και
Μυρόφυλλου.

Μέχρι στιγμής ο δήμος Οιχαλίας έχει υποβάλει στην αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ τα παρακάτω έργα, οι φάκελοι των οποίων ελέγχονται ως προς την πληρότητα και την επελεξιμότητα τους:

- 1) «ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Δ. ΟΙΧΑΛΙΑΣ»,
προϋπολογισμού 604.329,43€
- 2) «ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ»
προϋπολογισμού 743.000€
- 3) «ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΤΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΙΑΒΡΩΤΙΚΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΠΑΛΙΑΜΑΝΑ» προϋπολογισμού 337.000€
- 4) «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ» προϋπολογισμού 137,596,56€
- 5) «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΤΙΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΓΑΣΗ
ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΣΤΟ ΠΕΤΡΩΤΟ» προϋπολογισμού 101.000€.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006:**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκαν τα έργα:

1) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΟΜΦΩΝ Ν. ΤΡΙΚΑΛΩΝ»,
εντάχθηκε στις 9-8-2006 με προϋπολογισμό 767.500€.

Πρόκειται για υπόγειο σωληνωτό δίκτυο υπό πίεση που θα αρδεύει έκταση 8.800 στρεμμάτων, και θα τροφοδοτείται από σύστημα γεωτρήσεων στο αγρόκτημα Γόμφων 15χλμ Ν.Δ. της πόλης των Τρικάλων.

Δημοπρατήθηκε στις 27/02/2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου υπογράφηκε στις 6/6/2007 έναντι του ποσού **434.488 €**. Το έργο έχει ολοκληρωθεί εμπρόθεσμα τον Μάιο του 2008.

Π) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟ ΠΙΕΣΗ ΣΤΑ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΙΝΟΥ- ΦΩΤΑΔΑΣ – ΒΑΛΟΜΑΝΤΡΙ ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ –ΔΙΠΟΤΑΜΟΥ –ΡΟΓΓΙΩΝ- ΔΕΝΤΡΟΧΩΡΙΟΥ Ν. ΤΡΙΚΑΛΩΝ», εντάχθηκε στις 3-4-2007 με προϋπολογισμό 3.000.000€

Αφορά τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων σε έκταση 15.800 στρεμμάτων. Η δημοπράτηση έγινε στις 31 Ιουλίου 2007, με φορέα υλοποίησης την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Τρικάλων και η σύμβαση με την ανάδοχο εταιρεία υπεγράφη στις 4/12/2007, ποσού 1.851.205,92€.

Το έργο υλοποιήθηκε κανονικά και ολοκληρώθηκε εντός των χρονικών πλαισίων του προγράμματος (30-6-2009).

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στο Νομό Τρικάλων **υλοποιήθηκαν 26 έργων συνολικού Π/Υ 5,2 εκ €** και αφορούν τους Δήμους Οιχαλίας, Παλαιόκαστρου, Παραληθαίων, Τυμφαίων και Φαρκαδόνας.

- **ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ **ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000 -2006** ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 56 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Θεσσαλίας	
Νομός: Τρικάλων	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Διευθέτηση χειμάρρου Κρήνης στις παρυφές του οικισμού	297,756
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΟΥ ΒΑΘΥΡΕΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Δ.Δ. ΟΙΧΑΛΙΑΣ	155,410
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΤΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΙΑΒΡΩΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΤΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ Δ.Δ. ΟΙΧΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΟΙΧΑΛΙΑΣ	131,580
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΤΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΙΑΒΡΩΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΤΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ ΤΟΥ Δ.Δ. ΟΙΧΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΟΙΧΑΛΙΑΣ	108,624
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΑ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Δ. Δ. ΟΙΧΑΛΙΑΣ	266,448
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΓΡΟΚΗΜΑΤΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ	120,731
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΣΤΟ Δ/Δ ΡΙΖΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΣΗ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΡΙΖΩΜΑΤΟΣ ΕΩΣ ΤΗ ΘΕΣΗ ΚΑΡΕΣ	92,967
Κατασκευή υπόγειου αρδευτικού δικτύου για την ορθολογική αξιοποίηση της κρατικής γεώτρησης T-130 του αγροκτήματος Πηνειάδος του Δήμου Φαρκαδόνας Ν. Τρικάλων	53,894
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΗΝ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΟΥ Δ.Δ. ΑΡΔΑΝΙΟΥ	30,638
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΩΤΕΥΟΝΤΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΓΡΟΚΗΜΑΤΟΣ ΓΟΜΦΩΝ	423,651
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟ ΠΙΕΣΗ ΣΤΑ ΑΓΡΟΚΗΜΑΤΑ ΠΡΙΝΟΥ - ΦΩΤΑΔΑΣ - ΒΑΛΟΜΑΝΤΡΙ - ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ - ΔΙΠΟΤΑΜΟΥ - ΡΟΓΓΙΩΝ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ	1,731,790
ΦΡΑΓΜΑ ΛΟΓΓΑ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ (ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ)	1,484,225
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	384,838
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	306,923
ΔΑΣΟΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΑΡΑΔΡΩΣΕΩΝ ΒΡΥΣΗ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΙ ΒΙΤΣΙΝΙΑ ΚΛΑΔΟΥ ΕΙΚΟΣΑΡΙΚΟΥ , ΣΥΜΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΡΑΜΙΖΙΩΤΗ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΠΟΡΤΑΪΚΟΥ	362,483
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΑΓΙΟΥ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΑ	128,925
ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΚΛΕΙΝΟΥ - ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ - ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	286,663
ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΛΕΙΩΝ - ΚΑΛΛΙΔΕΝΔΡΟΥ - ΚΟΖΙΑΚΑ	548,679
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ - ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΕΡΔΙΚΟΡΑΧΗΣ	526,016
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΓΡΟΚΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΖΙΑΚΑ	378,225
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΓΙΑ ΑΡΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΑΓΡΟΚΗΜΑΤΑ ΑΗΔΟΝΑΣ - ΓΛΥΚΟΜΗΛΙΑΣ - ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ - ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΑΣ & ΚΑΛΟΓΡΙΑΝΗΣ ΔΗΜΟΥ ΚΛΕΙΝΟΥ	532,102
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΕΡΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΛΟΓΓΑ	998,270
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΓΡΟΚΗΜΑΤΩΝ ΠΕΤΡΩΤΟΥ - ΟΙΧΑΛΙΑΣ - ΚΡΗΝΗΣ - ΓΕΩΡΓΑΝΑΔΩΝ - ΚΛΟΚΩΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	190,806
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΓΡΟΚΗΜΑΤΩΝ ΠΗΝΕΙΑΔΑΣ - ΖΑΡΚΟΥ - ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ - ΚΕΡΑΜΙΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	169,341
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΕΡΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΛΟΓΓΑ (Β ΦΑΣΗ)	2,080,317
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	11,791,302
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ	88,924,419

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**
Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει στόχο εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων με τις ακόλουθες κατευθύνσεις⁶⁴:

ΑΜΕΣΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- ▶ Αύξηση της ποιοτικής πρωτογενούς παραγωγής (γεωργία, κτηνοτροφία). Η Περιφέρεια (στοιχεία 2009) διαθέτει 78.089 δικαιούχους με 237 εκατ.€ ακαθάριστη αξία πρωτογενούς παραγωγής και 185 εκατ.€ άμεσες ενισχύσεις, ήτοι συνολικά 424 εκατ € ή 8,6% του συνόλου της χώρας.
- ▶ Αύξηση της αξίας της μεταποιητικής δραστηριότητας (πιστοποίηση, εξαγωγές). Τέταρτη ελληνική περιφέρεια με 637 εκατ € Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ή 9,6% του συνόλου της χώρας
- ▶ Ενίσχυση της απασχόλησης. Είναι πρώτος παράγοντας στην περιφέρεια με 21,5% του αριθμού των απασχολούμενων με δεύτερο το εμπόριο με 14,5%

ΕΜΜΕΣΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- ▶ Αύξηση του εισοδήματος του παραγωγού και επιχειρηματία του αγροδιατροφικού τομέα.
- ▶ Βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων που απασχολούνται στον αγροδιατροφικό τομέα
- ▶ Διασύνδεση του αγροτικού και του τουριστικού τομέα
- ▶ Προστασία του περιβάλλοντος

ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Θα δοθεί έμφαση στα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΠ, ορεινά, τοπικά, παραδοσιακά Τα 32 χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας που επελέγησαν να ενταχθούν στο σχετικό πρόγραμμα προς ενίσχυση είναι τα ακόλουθα:

ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

1. **Επιτραπέζια ελιά** (ΠΟΠ κονσερβολιά Αμφίσσης, ΠΟΠ κονσερβολιά Αταλάντης, ΠΟΠ κονσερβολιά Ροβιών, ΠΟΠ κονσερβολιά Στυλίδας) και **ελαιόλαδο**
2. **Τοπικοί Οίνοι και οίνοι ΠΓΕ** (Θήβας, Εύβοιας, Καρύστου, Ριτσώνας, Κοιλιάδας Αταλάντης, Μαρτίνου, Λοκρίδος, Παρνασσού κ.α)
3. **Κηπευτικά** (πατάτα, ντομάτα, καρπούζι, πεπόνι, λάχανο, καρότο, κρεμμύδι κ.α)
4. **Πυρηνόκαρπα** (κεράσι, ροδάκινο, δαμάσκηνο) και **ακτινίδα, σταφύλια**
5. **Ξηροί καρποί** (ΠΟΠ κελυφωτό φυστίκι φθιώτιδας, ΠΟΠ Ξηρά σύκα Ταξιάρχη, ΠΟΠ Ξηρά σύκα Κύμης)
6. **Αρωματικά- φαρμακευτικά φυτά** (λεβάντα, χαμομήλι, ρίγανη, τσάι κ.α)
7. **Σιτηρά, βαμβάκι, κτηνοτροφικά φυτά**

ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

1. **Τυροκομικά προϊόντα** (ΠΟΠ κασέρι, ΠΟΠ φέτα, ΠΟΠ Κατίκι Δομοκού, ΠΟΠ Φορμαέλα Αραχώβης Παρνασσού)
2. **Λοιπά προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα**

3. Προϊόντα από χοιρινό κρέας

4. Αρνάκι Γκίονας Παρνασσού και Κατσικάκι Γκίονας Παρνασσού

Εν κατακλείδει η Ανάπτυξη επιδιώκεται να είναι ανθρωποκεντρική και απόλυτα φιλοπεριβαλλοντική που θα βελτιώνει και θα αναβαθμίζει την ποιότητα ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας

ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007- 2013 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», υλοποιείται το έργο:

«ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΩΠΑΪΔΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ Ν. ΒΙΩΤΙΑΣ ΑΠΟ ΛΙΜΝΗ ΥΛΙΚΗ».

Αφορά α) την συμπλήρωση έργων ανύψωσης τα οποία περιλαμβάνουν την αύξηση της παροχευτικότητας της χερσαίας αντλητικής εγκατάστασης και τον κεντρικό έλεγχο του συνόλου των έργων αυτών, β) τα έργα μεταφοράς του νερού τα οποία περιλαμβάνουν τον έλεγχο των υφιστάμενων έργων μεταφοράς και την συμπλήρωση και επέκταση των βασικών έργων μεταφοράς νερού. Τέλος το έργο αφορά την μελέτη εγκατάστασης υδροηλεκτρικού σταθμού και θυροφραγμάτων στην έξοδο της σήραγγας του βοιωτικού Κηφισού προς την λίμνη Υλίκη.

Η μελέτη του έργου έχει ήδη ενταχθεί στις 20-10-2008 στο «ΠΑΑ 2007-2013 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» με προϋπολογισμό 1.200.000,00 €.

Επίσης στα πλαίσια της Δ’ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ μέσω του ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’ με βάση τα συμπεράσματα της μελέτης «ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΩΝ ΣΤΟ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ» (βλ. παράγραφο «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ») θα επιλεγεί το πλέον κατάλληλο έργο για την σύνταξη οριστικής μελέτης και την κατασκευή.

Εξετάζεται επίσης η δυνατότητα υλοποίησης στο Νομό Βοιωτίας, των κάτωθι έργων :

► **«ΑΡΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΦΛΕΒΑΣ Δ.Δ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΙΟΥ»** του Δήμου Θεσπιών προϋπολογισμού 1,67 εκ € περίπου, αρδευόμενης συνολικής έκτασης 3.000 στρεμμάτων.

► **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΘΥΡΟΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΒΟΙΩΤΙΚΟ ΚΗΦΙΣΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ Δ. ΚΟΡΩΝΙΑΣ».** Προβλέπεται να δημιουργηθεί ανασχετικό φράγμα στον ποταμό Κηφισό για τον εμπλουτισμό του υδροφορέα της περιοχής και την ενίσχυση της υδροδότησης των υφιστάμενων αρδευτικών δικτύων. Η υδροδότηση θα ενισχυθεί και από τον αγωγό της ΕΥΔΑΠ που διέρχεται σε απόσταση 2 χλμ. από την περιοχή κατασκευής του υδροφράγματος.

► **«ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΝΘΟΧΩΡΙΟΥ»** του Αγροτικού Συνεταιρισμού Ανθοχωρίου αρδευόμενης έκτασης 1.500 στρεμμάτων προϋπολογισμού 2.558.500 €.

► **«ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΤΡΑΣ»**, η μελέτη εκπονήθηκε στα πλαίσια της μελέτης «Οριστική Μελέτη συμπληρωματικών έργων σε Κοινότητες του Βοιωτικού Κηφισού».

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 **«ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ»** υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους:

Αλιατρού (Δ.Δ. Ευαγγελίστριας),

Δαυλείας,

Δερβενοχωρίων,

Δίστομου,

Θεσπιέων,

Θηβαίων (Δ.Δ. Νεοχωρακίου, Αμπελοχώρι),

Θίσβης,

Κορωνείας (Δ.Δ. Κορωνείας, Αγ. Άννα, Αγ. Τριάδα),

Λεβαδέων (οικισμοί Ανάληψη, Ζερίκι του Δ.Δ. Λεβαδέων),

Πλαταιών,

Τανάγρας (Δ.Δ. Ασωπία, Καλλιθέα),

Χαιρωνείας, και τον

Δήμο Ακραιφνίας.

Επίσης αφορά την κοινότητα Κυριακίου.

Μέχρι στιγμής δεν έχει υποβληθεί στο ΥΠΑΑΤ φάκελος για κανένα έργο.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ:**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκαν ή έχουν υλοποιηθεί τα έργα:

Ι) «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΓΩΝ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΩΠΑΙΔΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΑΠΟ ΛΙΜΝΗ ΥΛΙΚΗ» προϋπολογισμού **10.700.000 €** με την ολοκλήρωση του οποίου θα εξασφαλιστεί η υδροδότηση του Κωπαϊδικού Πεδίου και η ενίσχυση της υδροδότησης περιοχών των Δήμων Ακραιφνίου και Κόκκινου.

Αναλυτικότερα προβλέπεται:

- ο εκσυγχρονισμός του υπάρχοντος χερσαίου αντλιοστασίου στην Υλίκη στη περιοχή Ακραιφνίου μεγίστης παροχής 30.000 m³/h (διατήρηση του κτιρίου),
- βελτίωση και συντήρηση του υφιστάμενου πλωτού,
- κατασκευή νέου δεύτερου (2^{ου}) πλωτού αντλιοστασίου που περιλαμβάνει δέκα έξι αντλητικά συγκροτήματα παροχής 1250 m³/h,

- ηλεκτροδότηση των πλωτών αντλιοστασίων που περιλαμβάνει το κτίριο και τους πίνακες Μ.Τ.20 ΚV
  - κατασκευή δύο καταθλιπτικών αγωγών μήκους 200m έκαστος και
  - κατασκευή ανοικτής διώρυγας, ορθογωνικής διατομής από οπλισμένο σκυρόδεμα μήκους 1700m περίπου, που τροφοδοτεί με νερό το θάλαμο αναρρόφησης του χερσαίου αντλιοστασίου από τα 2 πλωτά.
- Στη συνέχεια το νερό διοχετεύεται στις υπάρχουσες χωμάτινες τάφρους του **Κωπαϊδικού πεδίου συνολικής αρδευόμενης γεωργικής έκτασης 250.000 στρέμματα περίπου.**

Το έργο εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ στις **3-10-2005**, δημοπρατήθηκε στις **20/02/2006**, η εργολαβική σύμβαση με τον ανάδοχο κατασκευής του έργου υπεγράφη στις **07/02/2007**, δαπάνης **6.234.855** ευρώ. Χρόνος υλοποίησης του έργου 24 μήνες. Το έργο κατασκευάστηκε κανονικά και ολοκληρώθηκε το διάστημα 2010/2011.

II) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ –ΠΕΡΙΟΧΗ II2 (ΓΥΦΤΙΣΣΑ)» προϋπολογισμού 5.140.000 ευρώ.

Προβλέπεται η κατασκευή κλειστού υπόγειου σωληνωτού αρδευτικού δικτύου στην αναδασμοθείσα περιοχή του Δήμου Ορχομενού σε καθαρή γεωργική έκταση 3.570 στρεμ. και η κατασκευή αγροτικών δρόμων στις αρδευόμενες περιοχές I και II συνολικής επιφανείας 8.000 στρ περίπου και συνολικού μήκους 84 χιλιομέτρων.

Το έργο εντάχθηκε στο Γ ΚΠΣ στις 3-10-2005, δημοπρατήθηκε στις 30-03-2006, η σύμβασης με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 02-08-2006 δαπάνης 4.363.050,86 €. Χρόνος υλοποίησης του έργου 18 μήνες. Το έργο ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα.

III) «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΩΠΑΪΔΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΔΑΤΑΓΩΓΟ ΤΟΥ ΜΟΡΝΟΥ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΥ ΔΙΣΤΟΜΟΥ» προϋπολογισμού 1.100.000 €.

Αφορά την κατασκευή νέου αντλιοστασίου, προμήθεια εξοπλισμού, σωληνώσεις, ρυθμίσεις υπαρχόντων αντλιών ο διπλασιασμός της παροχεταιυόμενης ποσότητας μέσω του υδραγωγείου Δίστομου από 96.000 m³ νερό την ημέρα σε 192.000 m³.

Στις 13-12-2005 εγκρίθηκε η ένταξη του έργου στο πρόγραμμα κατασκευής έργων του Υπουργείου από Εθνικές πιστώσεις και χρηματοδοτείται με 750.000€. Φορέας υλοποίησης του έργου είναι η ΕΥΔΑΠ Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΑΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007- 2013 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ'», υλοποιείται το έργο:

«ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΩΠΑΪΔΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ Ν. ΒΙΩΤΙΑΣ ΑΠΟ ΛΙΜΝΗ ΥΛΙΚΗ».

Αφορά α) την συμπλήρωση έργων ανύψωσης τα οποία περιλαμβάνουν την αύξηση της παροχευτικότητας της χερσαίας αντλητικής εγκατάστασης και τον κεντρικό έλεγχο του συνόλου των έργων αυτών, β) τα έργα μεταφοράς του νερού τα οποία περιλαμβάνουν τον έλεγχο των υφιστάμενων έργων μεταφοράς και την συμπλήρωση και επέκταση των βασικών έργων μεταφοράς νερού. Τέλος το έργο αφορά την μελέτη εγκατάστασης υδροηλεκτρικού σταθμού και θυροφραγμάτων στην έξοδο της σήραγγας του βοιωτικού Κηφισού προς την λίμνη Υλίκη.

Η μελέτη του έργου έχει ήδη ενταχθεί στις 20-10-2008 στο «ΠΑΑ 2007-2013 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ'» με προϋπολογισμό 1.200.000,00 €.

Επίσης στα πλαίσια της Δ' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ μέσω του ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ' με βάση τα συμπεράσματα της μελέτης «ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΩΝ ΣΤΟ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ» (βλ. παράγραφο «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ») θα επιλεγεί το πλέον κατάλληλο έργο για την σύνταξη οριστικής μελέτης και την κατασκευή.

Εξετάζεται επίσης η δυνατότητα υλοποίησης στο Νομό Βοιωτίας, των κάτωθι έργων :

► **«ΑΡΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΦΛΕΒΑΣ Δ.Δ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΙΟΥ»** του Δήμου Θεσπιών προϋπολογισμού 1,67 εκ € περίπου, αρδευόμενης συνολικής έκτασης 3.000 στρεμμάτων.

► **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΘΥΡΟΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΒΟΙΩΤΙΚΟ ΚΗΦΙΣΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ Δ. ΚΟΡΩΝΙΑΣ».** Προβλέπεται να δημιουργηθεί ανασχετικό φράγμα στον ποταμό Κηφισό για τον εμπλουτισμό του υδροφορέα της περιοχής και την ενίσχυση της υδροδότησης των υφιστάμενων αρδευτικών δικτύων. Η υδροδότηση θα ενισχυθεί και από τον αγωγό της ΕΥΔΑΠ που διέρχεται σε απόσταση 2 χλμ. από την περιοχή κατασκευής του υδροφράγματος.

► **«ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΑΝΘΟΧΩΡΙΟΥ»** του Αγροτικού Συνεταιρισμού Ανθοχωρίου αρδευόμενης έκτασης 1.500 στρεμμάτων προϋπολογισμού 2.558.500 €.

► **«ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΤΡΑΣ»**, η μελέτη εκπονήθηκε στα πλαίσια της μελέτης «Οριστική Μελέτη συμπληρωματικών έργων σε Κοινότητες του Βοιωτικού Κηφισού».

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Αλιατρού (Δ.Δ. Ευαγγελίστριας),
Δαυλείας,
Δερβενοχωρίων,
Δίστομου,

Θεσπιέων,
Θηβαίων (Δ.Δ. Νεοχωρακίου, Αμπελοχώρι),
Θίσβης,
Κορωνείας (Δ.Δ. Κορωνείας, Αγ. Άννα, Αγ. Τριάδα),
Λεβαδέων (οικισμοί Ανάληψη, Ζερίκι του Δ.Δ. Λεβαδέων),
Πλαταιών,
Τανάγρας (Δ.Δ. Ασωπία, Καλλιθέα),
Χαιρωνείας, και τον
Δήμο Ακραιφνίας.
Επίσης αφορά την πρώην κοινότητα Κυριακίου.
Μέχρι στιγμής δεν έχει υποβληθεί στο ΥΠΑΑΤ φάκελος για κανένα έργο.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ:

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκαν ή έχουν υλοποιηθεί τα έργα:

IV) «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΓΩΝ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΩΠΑΪΔΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΑΠΟ ΛΙΜΝΗ ΥΛΙΚΗ» προϋπολογισμού **10.700.000 €** με την ολοκλήρωση του οποίου θα εξασφαλιστεί η υδροδότηση του Κωπαϊδικού Πεδίου και η ενίσχυση της υδροδότησης περιοχών των Δήμων Ακραιφνίου και Κόκκινου.

Αναλυτικότερα προβλέπεται:

- ο εκσυγχρονισμός του υπάρχοντος χερσαίου αντλιοστασίου στην Υλίκη στη περιοχή Ακραιφνίου μεγίστης παροχής 30.000 m³/h (διατήρηση του κτιρίου),
- βελτίωση και συντήρηση του υφιστάμενου πλωτού,
- κατασκευή νέου δεύτερου (2^{ου}) πλωτού αντλιοστασίου που περιλαμβάνει δέκα έξι αντλητικά συγκροτήματα παροχής 1250 m³/h,
- ηλεκτροδότηση των πλωτών αντλιοστασίων που περιλαμβάνει το κτίριο και τους πίνακες Μ.Τ.20 KV
- κατασκευή δύο καταθλιπτικών αγωγών μήκους 200m έκαστος και
- κατασκευή ανοικτής διώρυγας, ορθογωνικής διατομής από οπλισμένο σκυρόδεμα μήκους 1700m περίπου, που τροφοδοτεί με νερό το θάλαμο αναρρόφησης του χερσαίου αντλιοστασίου από τα 2 πλωτά.

Στη συνέχεια το νερό διοχετεύεται στις υπάρχουσες χωμάτινες τάφρους του **Κωπαϊδικού πεδίου συνολικής αρδευόμενης γεωργικής έκτασης 250.000 στρέμματα περίπου.**

Το έργο εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ στις 3-10-2005, δημοπρατήθηκε στις 20/02/2006, η εργολαβική σύμβαση με τον ανάδοχο κατασκευής του έργου υπεγράφη στις 07/02/2007, δαπάνης 6.234.855 ευρώ. Χρόνος υλοποίησης του έργου 24 μήνες. Το έργο κατασκευάστηκε κανονικά και ολοκληρώθηκε το διάστημα 2010/2011.

V) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ –ΠΕΡΙΟΧΗ Π2 (ΓΥΦΤΙΣΣΑ)» προϋπολογισμού **5.140.000** ευρώ.

Προβλέπεται η κατασκευή κλειστού υπόγειου σωληνωτού αρδευτικού δικτύου στην αναδασμοθείσα περιοχή του Δήμου Ορχομενού σε καθαρή γεωργική έκταση 3.570 στρεμ.

και η κατασκευή αγροτικών δρόμων στις αρδευόμενες περιοχές I και II συνολικής επιφανείας 8.000 στρ περίπου και συνολικού μήκους 84 χιλιομέτρων.

Το έργο εντάχθηκε στο Γ ΚΠΣ στις 3-10-2005, δημοπρατήθηκε στις 30-03-2006, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 02-08-2006 δαπάνης 4.363.050,86 €. Χρόνος υλοποίησης του έργου 18 μήνες. Το έργο ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα.

VI) «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΩΠΑΪΔΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΔΑΤΑΓΩΓΟ ΤΟΥ ΜΟΡΝΟΥ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΥ ΔΙΣΤΟΜΟΥ» προϋπολογισμού 1.100.000 €.

Αφορά την κατασκευή νέου αντλιοστασίου, προμήθεια εξοπλισμού, σωληνώσεις, ρυθμίσεις υπαρχόντων αντλιών ο διπλασιασμός της παροχεταιυόμενης ποσότητας μέσω του υδραγωγείου Δίστομου από 96.000 m³ νερό την ημέρα σε 192.000 m³.

Στις 13-12-2005 εγκρίθηκε η ένταξη του έργου στο πρόγραμμα κατασκευής έργων του Υπουργείου από Εθνικές πιστώσεις και χρηματοδοτείται με 750.000€. Φορέας υλοποίησης του έργου είναι η ΕΥΔΑΠ Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί.

VII) «ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ –ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΕΓΕ “ΔΗΜΗΤΡΑ” ΘΗΒΩΝ» ενταγμένο στις 25-4-2005 στο Γ’ ΚΠΣ με συνολικό προϋπολογισμό 1.257.678,73 ευρώ.

Το 1^ο υποέργο ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2005 με συνολικό κόστος κατασκευής 661.000,00 €. Αφορά αναδιαρρύθμιση αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των Κτιριακών εγκαταστάσεων του ΚΕΓΕ «Δήμητρα» Θηβών για την επιμόρφωση των αγροτών, με τη δημιουργία τριών αιθουσών διδασκαλίας, αίθουσα εκμάθησης ηλεκτρονικών υπολογιστών, αμφιθέατρο 140 θέσεων, γραφεία καθηγητών, βοηθητικούς χώρους, διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, γήπεδο Μπάσκετ.

Το 2^ο υποέργο «**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΕΑΣ ΠΕΡΙΦΡΑΞΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ, ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΚΕΓΕ «ΔΗΜΗΤΡΑ» ΘΗΒΩΝ**», δημοπρατήθηκε στις 13-2-2007, η σύμβαση κατασκευής του έργου υπεγράφη στις 10-7-2007, δαπάνης 207.250 ευρώ, με συμβατικό χρόνο υλοποίησης 90 ημέρες. Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί, εμπρόθεσμα.

Στον αρχικό σχεδιασμό περιλαμβανόταν και η υλοποίηση ενός 3ου υποέργου προϋπολογισμού 375.000€ που προέβλεπε την προσθήκη δυο αιθουσών διδασκαλίας ανάλογες με τις εκπαιδευτικές ανάγκες του ΚΕΓΕ Θηβών. Εγκρίθηκαν τα τεύχη δημοπράτησης του έργου και ενώ αναμενόταν η δημοπράτηση του έργου με την αλλαγή της πολιτικής ηγεσίας το 2009 ακυρώθηκε.

VIII) «ΥΔΡΟΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ –ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ» προϋπολογισμού 400.000€. Ο διαγωνισμός έγινε στις 08/12/2006, η σύμβαση υπεγράφη στις 23-10-2007 και η εκπόνηση ολοκληρώθηκε.

IX) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΛΙΑΡΤΟ» με συνολικό προϋπολογισμό 3.000.000 ευρώ.

Πρόκειται να ιδρυθεί στα υφιστάμενα **διατηρητέα βιομηχανικά κτίρια** που ανήκουν στο Υπουργείο ΑΑΤ και χρησιμοποιούνται ελάχιστα από τον Οργανισμό Κωπαΐδας επί της παλαιάς Εθνικής οδού Θηβών – Λιβαδειάς του Δήμου Αλιάρτου. Θα στεγαστούν συλλογές αυθεντικών αντικειμένων στον τομέα της μηχανοκαλλιέργειας και των εγγείων βελτιώσεων, αρχαία οπτικοακουστικού υλικού και προφορικής Ιστορίας και μόνιμη έκθεση αγροτικού μουσείου. Σε τμήμα του Α΄ ορόφου θα διαμορφωθεί Ξενώνας για τους φοιτητές της Γεωπονικής Σχολής και για επισκέπτες.

- **Τον Οκτώβριο του 2006 εντάχθηκε το έργο στο Γ ΚΠΣ**
- **Ιούλιο 2007** ολοκληρώθηκε η μουσειακή προμελέτη,
- Εγκρίθηκε οίκοθεν (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης) στις **21/8/2007**,
- Στη συνέχεια εγκρίθηκε από το **Συμβούλιο Δημόσιων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ** στις **16-12-2007** η προμελέτη και η υλοποίηση του έργου με το σύστημα μελέτη – κατασκευή.
- Το έργο δημοπρατήθηκε με δημόσιο ανοικτό διαγωνισμό στις **13-5-2008**.

Η σύμβαση υπεγράφη στις 18/12/2008 ποσού 1.663.766€ με ανάδοχο την ΟΚΤΑΝΑ ΑΕ με συμβατικό χρόνο ολοκλήρωσης του έργου 15 μήνες (450 Ημέρες)

Το έργο αποτελεί **ΓΕΦΥΡΑ** με την εφαρμογή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007 – 2013 «**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**».

- Στις 14-1-2009 η Οριστική Μελέτη που εκπονήθηκε χρόνο ρεκόρ, υπεβλήθη στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, όπως προβλέπει η σύμβαση από τον Ανάδοχο για να δοθεί η έγκριση του Υπουργείου Πολιτισμού.
- Στις 13-3-2009 η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων ζήτησε να τροποποιηθεί η Μελέτη και να συμπεριληφθούν και νέα στοιχεία.
- Στις 29-5-2009 κατετέθη η διορθωμένη Οριστική Μελέτη
- Στις 31-7-2009 η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής διαβίβασε την διορθωμένη Οριστική Μελέτη στο **ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**
- Στο **Κ.Σ. ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** ζητήθηκαν εκ νέου πρόσθετες αλλαγές.
- Στις 9-3-2010 παραδόθηκε η νέα Τελική Έκδοση από τον Ανάδοχο στην Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής προκειμένου να εκδοθεί η Απόφαση της έγκρισης της Οριστικής Μελέτης από το Υπουργείο Πολιτισμού.

- Εστάλη επιστολή του Ειδικού Γραμματέα κ. Ε. Διβάρη (Μάρτιος 2010) στην Υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ για πρόθεση απένταξης του έργου και μη συνέχιση της χρηματοδότησης από το ΠΑΑ 2007-2013.
- Εκδόθηκε την **9^η Απριλίου 2010** η έγκριση της οριστικής μελέτης από το Υπουργείο Πολιτισμού.
- Τον **Μάιο του 2010** κατατέθηκε φάκελος για να εκδοθεί άδεια για το έργο από την Πολεοδομία Λειβαδιάς και πράγματι στις **10-8-2010** εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 212 οικοδομική άδεια.
- **Στις 24 Αυγούστου, μόλις 14 ημέρες αφότου ξεκίνησαν πλέον απρόσκοπτα οι κύριες εργασίες, με το αρ. πρωτ. 11943/20στ 24-8-2010 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Μελετών και Κατασκευών το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εντέλει τον ανάδοχο να μη συνεχίσει τις εργασίες, γιατί πρόθεση του κυρίου του έργου, όπως ακριβώς αναγράφεται, είναι η διάλυση της σύμβασης.**

Με πολιτική απόφαση η υλοποίηση του έργου έχει εγκαταλειφθεί χωρίς να αποφευχθεί η εύλογη αντίδραση της αναδόχου εταιρείας οπότε αναμένεται η πολύχρονη δικαστική συνέχεια.

X) «ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΕΙΣ ΠΟΤΑΜΟΥ ΠΑΣΤΕΛΙΚΑ» στο Δήμο Ακραιφνίας, Π/Υ 1.665.000 ευρώ. Το έργο εντάχθηκε στις 16-5-2007, δημοπρατήθηκε στις 24-7-2007 με τελικό δικαιούχο και φορέα υλοποίησης το Δήμο Ακραιφνίας.

Αφορά την ανακατασκευή του πυθμένα και των πρανών του ποταμού Παστέλικά και την κατασκευή συμπληρωματικών έργων σε συνολικό μήκος 500 μέτρα περίπου, ανακατασκευή γέφυρας του οικισμού Κάστρου. Το έργο ολοκληρώθηκε το 2009.

VIII) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΒΑΓΙΑ – ΜΑΖΑΡΑΚΗ – ΝΕΑ ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ» του Δήμου Βαγίων» προϋπολογισμού 1.510.795,09 ευρώ Εντάχθηκε στις 1-6-2007, δημοπρατήθηκε στις 18-7-2007 του, με φορέα υλοποίησης το Δήμο Βαγίων. Το έργο ολοκληρώθηκε το 2009.

IX) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΜΩΡΟΚΑΜΠΟ ΚΑΙ ΚΑΤΕΒΑΣΙΑ» του Δήμου Βαγίων, προϋπολογισμού 1.463.700,00 ευρώ, το έργο εντάχθηκε στις 1-6-2007, στις 18-7-2007 δημοπρατήθηκε με φορέα υλοποίησης το Δήμο Βαγίων. Το έργο ολοκληρώθηκε το 2009.

X) «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΔΗΜΟΥ ΔΙΣΤΟΜΟΥ» προϋπολογισμού 1.785.000€, εντάχθηκε στις 1-6-2007, στις 18-7-2007 δημοπρατήθηκε με φορέα υλοποίησης το Δήμο Διστόμου. Το έργο ολοκληρώθηκε το 2009.

- ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 57 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Στερεάς Ελλάδας	
Νομός: Βοιωτίας	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΕΡΓΟ	Π/Ε ΕΡΓΟΥ
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΓΩΝ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΩΠΑΪΔΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΑΠΟ ΛΙΜΝΗ ΥΛΙΚΗ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	6,984,856
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ Π2 Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	4,590,759
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ ΤΑΦΡΟΥ - ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΠΑΣΤΕΛΙΚΑ	1,208,921
Μικρά παράλληλα έργα αναδοσμοθεσίας περιοχής Αγ. Βλασίου	1,912,959
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΓ.ΒΛΑΣΙΟΥ	230,071
ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΩΛΗΝΑΡΙΟΥ	2,515,348
ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	4,244,934
ΕΚΟΥΣΙΟΣ ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	411,571
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΔΑΣΜΩΘΕΙΣΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΥΡΟΝΕΡΙΟΥ	2,623,511
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ ΣΤΑ Δ.Δ. ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΧΩΡΑΚΙΟΥ	192,232
ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΔΙΣΤΟΜΟΥ	86,861
ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΤΑΦΡΩΝ ΓΙΑ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΗ ΛΙΜΝΑΖΟΝΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΣΕ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑ Δ.Δ. ΑΣΩΠΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	336,393
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ	1,293,950
ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΚΟΥΡΤΩΝ	56,328
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΤΑΙΩΝ	151,676
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ Δ.Δ. ΝΕΟΧΩΡΑΚΙΟΥ	109,740
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ(Δ.Δ. ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ)	171,008
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΠΑΛΛΙΑΣ ΚΟΙΤΗΣ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΣΟΥ	458,122
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΡΔΡΕΥΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ	528,930
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΔΑΣΜΩΘΕΙΣΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ (ΤΜΗΜΑ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ)	629,661
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	28,737,832

• **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) υλοποιούμε τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΗΜΟΥ ΘΙΣΒΗΣ» προϋπολογισμού 1.079.000 €.

Αφορά την κατασκευή προσήνεμου μόλου συνολικού μήκους 90 μέτρων, κατασκευή επίνεμου μόλου συνολικού μήκους 10 μέτρων και κατασκευή κρηπιδωμάτων παραβολής αλιευτικών σκαφών συνολικού μήκους 60 μέτρων με ωφέλιμο βάθος από -2 μέτρα έως -5 μέτρα. Προβλέπεται ο ελλιμενισμός 50 νέων αλιευτικών σκαφών. Το έργο εντάχθηκε στο ΕΠΑΛ στις 3-7-2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 13-11-2007, χρόνος υλοποίησης του έργου 18 μήνες. Ολοκληρώνεται στα χρονικά πλαίσια του Γ' ΚΠΣ.

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΑΓ. ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΚΟΙΝ. ΑΝΤΙΚΥΡΑ» προϋπολογισμού 1.220.000 ευρώ.

Αφορά την κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου στη θέση Άγιος Ισίδωρος της Κοινότητας Αντίκυρα. Περιλαμβάνει εξωτερικά λιμενικά έργα δηλαδή κατασκευή μόλου μορφής τα με τον προς το πέλαγος βραχίονα παράλληλο περίπου με την ακτή συνολικού Μήκους 143 μέτρα και εσωτερικά λιμενικά έργα ανάπλασης του χερσαίου χώρου της λεκάνης και κρηπιδότοιχο μήκους 192 μέτρα. Στον χερσαίο χώρο του καταφυγίου θα δημιουργηθούν 2 επίπεδα όπου η χαμηλή στάθμη προβλέπεται για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων των αλιέων και η υψηλή στάθμη θα ενταχθεί στο οδικό δίκτυο της περιοχής με χώρο στάθμευσης κ.λ.π. Η επικοινωνία των 2 επιπέδων γίνεται με κλίμακες και με κεκλιμένο επίπεδο.

Προβλέπεται ο ελλιμενισμός 80 νέων αλιευτικών σκαφών. Το έργο εντάχθηκε στο ΕΠΑΛ στις 21-8-2007, υλοποιείται κανονικά.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Τον Μάιο του 2005 εντάχθηκε στο πρόγραμμα μελετών του Υπουργείου από Εθνικές πιστώσεις, η «**ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΩΝ ΣΤΟ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ**» προϋπολογισμού 495.000€.

Η μελέτη δημοπρατήθηκε και η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη τον Αύγουστο του 2006. Μελετήθηκε σε αναγνωριστικό στάδιο η άρδευση στις περιοχές του Κοπαϊδικού πεδίου έκτασης 182.500 στρεμμάτων, Κάστρο – Κόκκινο έκτασης 23.000 στρεμ., Παρακοπαϊδικές εκτάσεις (Ορχομενός Αγ. Δημήτριος, Αγ. Γεώργιος, Αλκαμενές και Χαιρώνεια) 83.500 στρεμ.

Το συμβατικό αντικείμενο της παραπάνω μελέτης έχει ολοκληρωθεί και έχει εγκριθεί από το Υπουργείο στις 06/12/2005, αφορά την διερεύνηση των προβλημάτων άρδευσης σε ολόκληρο τον Νομό Βοιωτίας και υποβολή προτάσεων για την επιλογή καταλλήλων θέσεων για την κατασκευή φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών.

ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΨΑΧΝΩΝ Ν ΕΥΒΟΙΑΣ» συνολικού προϋπολογισμού 25 εκατ €. Η Οριστική Τεχνική Μελέτη και η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων εγκρίθηκαν από το Υπουργείο.

II) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟΝ ΚΑΜΠΟ ΙΣΤΙΑΙΑΣ» προϋπολογισμού 5 εκατ. €

III) «ΦΡΑΓΜΑ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ» προϋπολογισμού επίσης 5 εκατ €.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους) :

Αμαρυνθίων (εκτός του Δ.Δ. Αμάρυνθος),
Αρτεμισίου
Αυλώνας,
Διρφύων,
Δυστίων,
Ελυμνίων,
Ιστιαίας (εκτός του Δ.Δ. Ιστιαίας)
Καρύστου (εκτός Δ.Δ. Καρύστου),
Κηρέως,
Κονιστρών,
Κύμης,
Μαρμαρίου,
Μεσσαπίων (εκτός του Δ.Δ. Ψαχνών),
Νηλέως,
Σκύρου,

Στυραίων,
Ταμιναίων (εκτός του Δ.Δ. Αλιβερίου),
Ωρεών.

Επίσης αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην κοινότητες) Καφηρέως και Λιχάδος.

Μέχρι στιγμής έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα «ΠΑΑ 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ 2007-2013'» στις 05/12/2008 το έργο «**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ**» προϋπολογισμού 600.000€.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ:**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιείται το έργο:

«**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΓΩΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΦΕΡΕΚΑΜΠΟΥ Ν. ΣΚΥΡΟΥ**» προϋπολογισμού **11.870.000 €**. Το έργο δημοπρατήθηκε στις 1/9/2005, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 26/01/2007.

Τον Αύγουστο του 2006 ολοκληρώθηκε η διαδικασία των απαλλοτριώσεων και εκδόθηκε η οριστική απόφαση του δικαστηρίου ύστερα από προσφυγές των ιδιοκτητών της περιοχής του έργου.

Τον Αύγουστο ξεκίνησαν εργασίες αποψίλωσης της έκτασης, η έναρξη εργασιών ορίστηκε στις **11-6-2007**, με συμβατική προθεσμία ολοκλήρωσης του, στις **26-8-2009**. Το έργο καθυστέρησε λόγω διαδικαστικών εμποδίων και μεταξύ των άλλων διαλύθηκε η σύμβαση. Στην συνέχεια ανεκλήθη η διάλυση, ο ανάδοχος επέστρεψε και συνεπώς το έργο εκτελείται κανονικά.

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΕΥΒΟΙΑΣ υλοποιήθηκαν **37 έργα** στους Δήμους Αμαρυνθίων, Διρφύων, Ελυμνίων Κήρεως, Κονίστρων, Κύμης και Μεσσαπίων, συνολικού προϋπολογισμού 9,5 εκατ. ευρώ περίπου.

Έχει εκπονηθεί και εγκριθεί η Οριστική Τεχνική μελέτη και η Οριστική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του «**ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΨΑΧΝΩΝ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ**». Η συνολική δαπάνη της μελέτης ανήλθε σε 1.6 εκατ € με χρηματοδότηση από Εθνικές πιστώσεις

• **ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 58: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Στερεάς Ελλάδας	
Νομός: Βοιωτίας	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
ΕΡΓΟ	Π/Ε ΕΡΓΟΥ
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΜΑΝΙΚΙΑΤΗ	385,757
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΚΑΜΠΟΥ ΒΙΤΑΛΟΥ Δ.ΚΥΜΗΣ	123,900
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΟ Δ.Δ. ΜΑΚΡΥΚΑΠΑΣ	144,600
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΟΥΡΝΟΥ	278,279
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΜΠΟΥ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΗΡΕΩΣ	127,307
Αντιπλημμυρικά έργα: χειμάρρου Σηπιάδος Λίμνης, Γερανιάς Ροβιών, Χειμάρρου Κεχριών στο Δήμο Ελυμνίων	171,847
ΜΙΚΡΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΣΕ ΑΝΑΔΑΣΜΩΘΕΙΣΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΗΜΩΝ ΝΗΛΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΥΜΝΙΩΝ	493,600
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ-ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΑΥΛΑΚΑ ΚΑΛΑΠΟΔΙΟΥ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΑΥΛΑΚΑ	3,550,334
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΗΓΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΜΑΡΜΑΡΙΟΥ	340,497
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΦΗΡΕΩΣ	178,507
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΚΥΚΛΩΜΑΤΟΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΑΡΥΣΤΟΥ	157,531
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΤΑΜΥΝΑΙΩΝ	421,689
ΕΡΓΑ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΛΙΚΡΙ	200,035
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	711,271
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΒΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΕΣ ΑΣΜΗΝΙΟΥ ΕΩΣ ΠΕΥΚΙ	644,000
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΜΠΟΥ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ	1,541,506
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ ΔΡΟΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΝΘΗΔΟΝΑΣ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ	267,440
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΑ Δ.Δ. ΨΑΧΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ, ΚΑΜΑΡΙΤΣΑΣ, ΚΑΣΤΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΤΡΙΑΔΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ	450,000
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	10,188,102

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του Επιχ. Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκαν τα έργα:

I) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ» Εντάχθηκε στις 30-4-2004, συνολικού προϋπολογισμού 468.041,24 €. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει ανακατασκευή της αποθήκης ιχθυοκιβωτίων, αποθήκης πάγου και παγοποιείου και ασφαλιτόστρωση προβλήτας εκφόρτωσης αλιευμάτων. Το έργο έχει ολοκληρωθεί

II) «ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΝΕΑΣ ΑΡΤΑΚΗΣ»

Εντάχθηκε στις 19-5-2004 συνολικού προϋπολογισμού 342.576,83€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει επίστρωση μόλου, ηλεκτροφωτισμό και ύδρευση τμήματος του καταφυγίου, καθώς και προμήθεια χημικών WC. Το έργο έχει ολοκληρωθεί

III) «ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ»

Εντάχθηκε στις 19-5-2004 ,συνολικού προϋπολογισμού 154.630,67€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει επίστρωση τμήματος του καταφυγίου, ηλεκτροφωτισμό, ύδρευση, καθώς και προμήθεια γερανού 5 τόνων. Το τεχνικό έργο και η προμήθεια του γερανού έχουν ολοκληρωθεί.

IV) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΨΑΡΟΠΟΥΛΙ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΡΤΕΜΙΣΙΟΥ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ» συνολικού προϋπολογισμού 2.386.726,99 €. Το έργο περιλαμβάνει κατασκευή προσήνεμου μόλου 150μ., υπήνεμου μόλου 80μ. και κρηπιδώσεων σε μήκος 238μ. Το έργο έχει ολοκληρωθεί, παραδοθεί και αποπληρωθεί εντός του 2006.

V) «ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ»

Εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ στις 8/8/2006 με προϋπολογισμό 2.000.000€, η σύμβαση υπεγράφη στις 14-6-2007 με προϋπολογισμό σύμβασης 1.455.911€ και συμβατικό πέρας στις 13-6-2008.

VI) «ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΕΡΕΤΡΙΑΣ» προϋπολογισμού 378.667,19€. Το έργο εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ στις 22-6-2007.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013
‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων :

I) «ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΛΑΔΟΥ ΙΤΙΑΣ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΚΛΑΡΩΤΟΥ» Δήμου Καρπενησίου (κωδικός Λεκάνης 34012802) Προϋπολογισμού 600,000 €.

II) «ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΑΝΩ ΡΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩΤΗ ΠΟΤΑΜΟΥ» προϋπολογισμού 1.000.000 €.

III) «ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΑΡΒΑΝΙΤΗ» (κωδικός Λεκάνης 34012801) προϋπολογισμού 300,000€, Δήμου Καρπενησίου.

IV) «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΡΟΥΣΟΥ» (χειμάρρος προυσιώτης) προϋπολογισμού 500,000 €.

V) «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ» (χειμάρρος Καλατζόρεμα) (κωδικός Λεκάνης 340125) προϋπολογισμού 300,000 €.

VI) «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΛΑΙΟΚΑΤΟΥΝΑΣ» Δήμου Φουγκίστας (χειμάρρος Βαρκούλια) (κωδικός Λεκάνης 340124) προϋπολογισμού 300.000 €.

VII) «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΟΥΡΝΙΑ» (χειμάρρος Κλειτσιώτικο ρέμα) προϋπολογισμού 300.000 €.

VIII) «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΓΡΑΝΙΤΣΙΩΤΗ ΔΗΜΟΥ ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ» (περιοχές άνω και κάτω Ποταμιάς) προϋπολογισμού 300.000 €.

IX) «ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΣΚΟΠΙΑ ΔΗΜΟΥ ΔΟΜΝΙΣΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ» , προϋπολογισμού 300,000 €.

X) «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΓΡΑΦΩΝ» (ΔΔ Αγράφων) Δήμου Αγράφων, προϋπολογισμού 300.000 €.

XI) «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ», προϋπολογισμού 350.000 €.

XII) «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΨΙΑΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΔΟΜΝΙΣΤΑΣ» προϋπολογισμού 350.000 €.

XIII) «ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΑΓΙΑΣ ΒΛΑΧΕΡΝΑΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ», προϋπολογισμού 350.000 €.

XIV) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΔΑΤΟΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΚΟΤΡΟΝΑΚΙΑ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΚΛΑΡΩΤΟΥ» Δήμου Καρπενησίου, προϋπολογισμού 750.000 €.

Σύνολο προϋπολογισμού 6 εκατ €

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ' ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους:

Αγράφων,
Απεραντίων,
Ασπροποτάμου,
Βινιάνης,
Φριγκίστας και τον Δήμο
Προυσσού.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ:

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ υλοποιήθηκαν **17 Δημόσια έργα**, στους Δήμους Αγράφων, Απεραντίων, Ασπροποτάμου, Βινιάνης και Φραγκίστας, συνολικού προϋπολογισμού 5,5 εκατ. ευρώ περίπου.

- **ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 59 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ		
Περιφέρεια: Στερεάς Ελλάδας		
Νομός: Ευρυτανίας		
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011		
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ		
ΕΡΓΟ	Π/Ε ΕΡΓΟΥ	Π/ ΕΡΓΟΥ ΕΝΤΟΣ ΝΟΜΟΥ
Εκσυγχρονισμός αρδευτικού δικτύου Δήμου Αγράφων.	134,458	134.458
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	134,458	134,458

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται

ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», και προγραμματίζεται κατά προτεραιότητα η υλοποίηση των έργων:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΤΟΕΒ ΑΝΘΗΛΗΣ ΚΑΙ ΡΟΛΙΤΣΑΣ» ενδεικτικού προϋπολογισμού 12.000.000€.

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ (Ανατολικού αγωγού Σμοκόβου)». Το έργο είναι προϋπολογισμού 20 εκατ € και περιλαμβάνει το δευτερεύον υπόγειο δίκτυο το οποίο θα συνδεθεί με τον ανατολικό αγωγό (ο οποίος θα έχει κατασκευαστεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ) μεταφοράς νερού παροχής 2,59 m³/sec. Το έργο θα εξυπηρετεί τις ανάγκες ύδρευσης 72.000 στρεμμάτων της περιοχής.

III) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΝΕΡΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ» ενδεικτικού προϋπολογισμού 1.000.000€.

IV) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΒΙΣΤΡΙΖΑΣ». Το προτεινόμενο έργο είναι προϋπολογισμού 25.000.000€ και θα περιλαμβάνει αναδασμό, παράλληλα έργα αναδασμού και κατασκευή αρδευτικού δικτύου.

V) «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ» προϋπολογισμού 1.000.000 €.

VI) «ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΕΡΑΤΩΘΕΝΤΩΝ ΑΝΑΔΑΣΜΩΝ (ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ, ΑΜΦΙΚΛΕΙΑ, ΣΦΑΚΑ, ΔΙΒΡΗ, ΜΑΚΡΑΚΩΜΗ)» προϋπολογισμού 5.000.000 €.

Επίσης στα πλαίσια του «Π.Α.Α. 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα με πληθυσμό έως 3.000 κατοίκους. Αφορά τους Δήμους:

Αγίου Γεωργίου Τυμφρηστού,

Αμφίκλειας,
Δομοκού,
Ελάτειας,
Θεσσαλιώτιδας,
Μακρακώμης,
Ξυνιάδος,
Σπερχειάδος,
Τιθορέας, και τον Δήμο
Υπάτης.
Επίσης αφορά και την Κοινότητα Τυμφορηστού.

Μέχρι στιγμής έχουν ενταχθεί τα παρακάτω έργα από τον Δήμο Ξυνιάδας:

- 1) **«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΜΑΚΡΥΡΡΑΧΗΣ»**, προϋπολογισμού 289.915,97€. Το έργο εντάχθηκε στις 17-10-2008.
- 2) **«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΚΟΡΟΜΗΛΙΑΣ»** προϋπολογισμού 134.453,78€. Το έργο εντάχθηκε στις 17-10-2008.
- 3) **«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΞΥΝΙΑΔΟΣ»** προϋπολογισμού 128.571,43€. Το έργο εντάχθηκε στις 23-9-25008.

Επιπλέον έχει προγραμματιστεί η ένταξη των παρακάτω έργων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΛΙΕΙΑ 2007-2013»:

- I) **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟΣΤΕΓΟΥ ΙΧΘΥΑΓΟΡΑΣ ΣΤΟΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΛΙΜΕΝΑ ΣΤΥΛΙΔΑΣ»**, προϋπολογισμού 1.500.000€
- II) **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΥΦΑΛΟΥ ΣΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΩΝ ΡΑΧΕΩΝ»**, προϋπολογισμού 1.000.000 €.
- III) **«ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΠΡΟΒΛΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΛΙΜΕΝΑ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ»** προϋπολογισμού 1.500.000 €.
- IV) **«ΕΚΒΑΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ ΤΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΛΕΚΟΥΝΑΣ ΜΑΛΕΣΙΝΑΣ»**, προϋπολογισμού 800.000 €.

V) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΥΦΑΛΟΥ ΣΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΩΝ ΚΑΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ », προϋπολογισμού 1.500.000 €.

VI) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΓΛΥΦΑ», προϋπολογισμού 1.500.000€

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006:**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιούνται ή έχουν υλοποιηθεί έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΒΙΣΤΡΙΖΑΣ (Β΄ ΦΑΣΗ)» προϋπολογισμού 9.930.000€.

Αφορά την κατασκευή αρδευτικών δικτύων σε καλλιεργήσιμη επιφάνεια 17.000 στρεμ. με κύρια καλλιέργεια την μηδική για παραγωγή σπόρου που θα εξυπηρετεί 1136 ιδιοκτησίες. Έτσι ολοκληρώθηκε πλήρες αρδευτικό δίκτυο έκτασης 22.000 στρεμμάτων. Το έργο ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2006.

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΝΕΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ Ν ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ» προϋπολογισμού 4,1 εκατ €.

Αφορά τη κατασκευή λιμνοδεξαμενής χωρητικότητας **1.353.000 κυβικά μέτρα νερού**, με τη δημιουργία αναχώματος 4,5 μέτρων περιμετρικά, καταλαμβάνει έκταση 400 στρεμμάτων, σε περιοχή του Δ.Δ. Νέου Μοναστηρίου του Δήμου Θεσσαλιώτιδος, καθώς και των απαραίτητων συνοδών έργων (έργων για την πλήρωση του Ταμιευτήρα που περιλαμβάνει συγκρότημα άντλησης και αγωγό προσαγωγής, ενός υπερχειλιστή ασφαλείας, τεχνικό έργο υδροληψίας, καθώς και της περιφερειακής αποχετευτικής τάφρου).

Από την λειτουργία της λιμνοδεξαμενής θα αρδεύεται επαρκώς καλλιεργούμενη έκταση **4.000 στρεμμάτων**. Επίσης το έργο θα συμβάλει στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και στην παραγωγή νέων ποιοτικών επώνυμων προϊόντων. Η δημοπράτηση του έργου πραγματοποιήθηκε στις 20-03-2007, το Ιδιωτικό Συμφωνητικό υπεγράφη στις 5-9-2008 με συνολικό προϋπολογισμό 2.249.576,94 € και συμβατικό χρόνο κατασκευής του έργου είκοσι (20) μήνες.

III) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΣΤΟ ΧΕΙΜΑΡΡΟ ‘ΜΠΟΥΓΑΖΙ’ ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΥ» του Δήμου Ξυνιάδας, προϋπολογισμού 4,40 εκατ €

Πρόκειται για χωμάτινο φράγμα ύψους 21 μέτρων και χωρητικότητας Ταμιευτήρα 480.000 κυβικά μέτρα νερού. Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 3 Ιουλίου 2007, το Ιδιωτικό Συμφωνητικό υπεγράφη στις 15-7-2008 με συνολικό προϋπολογισμό 2.378.519,37€ και συμβατικό χρόνο κατασκευής είκοσι (20) μήνες

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στο Νομό ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ υλοποιήθηκαν **52 έργα** τέτοιου τύπου. Αφορούν τους Δήμους Αγ. Γεωργίου, Δομοκού, Θεσσαλιώτιδας, Μακρακώμης, Ξυνιάδας και Σπερχιάδας καθώς και στην Κοιν. Τυμφορηστού, **συνολικού προϋπολογισμού 10,4 εκατ €.**

• **ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 60	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Στερεάς Ελλάδας	
Νομός: Φθιώτιδος	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-201	
Κατασκευή Αρδευτικού Δικτύου Βίστριζα Ν. Φθιώτιδας - Β' Φάση	8,961,777
Αντιδιαβρωτική προστασία στη θέση Αγιος Γεώργιος Δ.Δ. Ροβολιαρίου του Δήμου Μακρακώμης	74,562
Αντιδιαβρωτική προστασία στη θέση Βυθίσματα Δ.Δ. Αρχανίου του Δήμου Μακρακώμης	30,848
Αντιπλημμυρική προστασία στην θέση - χείμαρρος Μαρίτσα από γέφυρα Μαρίτσα κατάντη στο Δ.Δ. Καλλιθέας	251,854
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΑ Δ.Δ. ΠΤΕΛΕΑΣ ΚΑΙ ΒΙΤΩΛΗΣ	173,060
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	139,331
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ ΦΤΕΡΗΣ (ΤΜΗΜΑ ΦΤΕΡΗΣ) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΑΣ (9)	188,162
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ (ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ) ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ Δ.Δ. ΞΥΝΙΑΔΑΣ	160,490
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΑ Δ.Δ. ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΚΑΙ ΚΟΛΟΚΥΘΙΑΣ	229,134
Αντικατάσταση πεπαλαιωμένου επιφανειακού δικτύου άρδευσης από γεώτρηση Γ5 Ν. Μοναστηρίου	187,192
Αντικατάσταση πεπαλαιωμένου επιφανειακού δικτύου άρδευσης από γεώτρηση Γ11 Ν. Μοναστηρίου	35,080
Διευθέτηση χειμάρρων στα Δ.Δ. του Δήμου Ξυνιάδας	163,766
ΑΝΤΙΔΙΑΒΡΩΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΡΕΜΑ ΚΑΤΗ, ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΚΡΥΟΝΕΡΙ -ΠΑΠΑΔΙΑ	47,639
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟ ΝΕΟΧΩΡΑΚΙΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΣΚΑΛΑ ΣΤΟ Δ.Δ ΒΙΤΩΛΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟ ΣΤΟ Δ.Δ ΠΤΕΛΕΑΣ	113,598
ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΘΟΛΟΡΕΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΜΕ ΤΟ ΡΕΜΑ ΚΑΤΗ	162,197
Βελτίωση και εκσυγχρονισμός Ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού κεντρικού αντλιοστασίου Δ.Δ. Ν. Μοναστηρίου Δήμου Θεσσαλιώτιδας Ν. Φθιώτιδας	179,987
Βελτίωση και εκσυγχρονισμός συνθηκών άρδευσης από γεώτρηση Γ10 Δ.Δ. Ν. Μοναστηρίου Δήμου Θεσσαλιώτιδας Ν. Φθιώτιδας	178,699

ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΡΙΖΑΥΛΑΚΑΣ" Δ.Δ. ΑΡΧΑΝΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	271,532
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΩΝ ΥΔΑΤΟΣ ΣΤΑ ΡΕΜΑΤΑ ΧΡΑΜΠΙΑ, ΚΑΤΗ ΚΑΙ ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ	175,997
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΠΑΛΛΙΟΒΡΑΧΑΣ	109,200
Αγροτική οδοποιία και βελτίωση συνθηκών στράγγισης τέως λίμνης Ξυνιάδας	320,187
Βελτίωση συνθηκών άρδευσης 6ης ζώνης Θεσσαλιώτιδας	243,301
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ	307,790
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ Ν. ΜΑΚΡΥΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΔΟΜΟΚΟΥ	272,597
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΡΑΜΜΕΝΗΣ	806,488
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΔΗΜΟΥ ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙΟΥ ΚΑΙ Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	4,239,623
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	343,837
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	978,196
ΕΡΓΟ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΜΩΛΟΥ	132,062
ΕΡΓΟ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΟΠΟΥΝΤΙΩΝ	361,757
ΕΡΓΟ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ	117,109
ΕΡΓΟ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	99,299
ΕΡΓΟ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΣΙΝΑΣ	633,896
ΕΡΓΟ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΕΛΑΤΕΙΑΣ	29,349
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΒΟΑΡΓΙΟΥ	64,165
ΕΡΓΟ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΔΟΜΟΚΟΥ	54,876
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Δ.ΠΕΛΑΣΓΙΑΣ	49,063
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ Δ.Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ, ΔΗΜΟΥ ΞΥΝΙΑΔΑΣ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	163,071
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ Δ.Δ. ΟΜΒΡΙΑΚΗΣ, ΔΗΜΟΥ ΞΥΝΙΑΔΑΣ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	191,455
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ Δ.Δ. ΛΑΡΥΜΝΑΣ, ΔΗΜΟΥ ΟΠΟΥΝΤΙΩΝ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	343,716
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΒΙΣΤΡΙΖΑΣ ΚΑΙ ΡΟΥΣΤΙΑΝΙΤΗ	215,590
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ ΒΟΑΓΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	180,714
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΕΚΚΑΡΑΣ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΑΣ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	129,174
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ ΚΡΙΚΕΛΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	142,017
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΡΑΓΜΑ ΣΜΟΚΟΒΟΥ (Α΄ΦΑΣΗ)	6,117,652
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	28,371,092

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του Επιχ. Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκαν τα έργα:

I) «ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΑΡΚΙΤΣΑΣ»
προϋπολογισμού 196.098,17€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει επίστρωση αποβάθρας με αντιολισθητικές πλάκες, προμήθεια περονοφόρου ανυψωτικού μηχανήματος, φορτηγού με κιβωτάμαξα και γερανό καθώς και χημικών WC. Το τεχνικό έργο και οι προμήθειες έχουν ολοκληρωθεί.

II) «ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΛΙΒΑΝΑΤΩΝ»
προϋπολογισμού 65.704,38€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει επίστρωση αποβάθρας με αντιολισθητικές πλάκες, προμήθεια βαρούλκου και χημικών WC. Οι προμήθειες έχουν ολοκληρωθεί. Το τεχνικό έργο έχει ολοκληρωθεί.

III) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΣΤΥΛΙΔΑΣ». Εντάχθηκε στις 30-04-2004, συνολικού Προϋπολογισμού 61.800€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει υδροδότηση του καταφυγίου, και προμήθεια χημικών WC. Το φυσικό αντικείμενο του έργου έχει ολοκληρωθεί

IV) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ». Εντάχθηκε στις 28-04-2004 συνολικού Προϋπολογισμού 221.800€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει διαμόρφωση εσωτερικού μετώπου προβλήτα, επίστρωση δύο προβλητών, ηλεκτροφωτισμό, υδροδότηση και προμήθεια χημικών WC. Το φυσικό αντικείμενο ολοκληρώθηκε και η προμήθεια έχει πραγματοποιηθεί

V) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΣΚΑΛΑΣ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ», εντάχθηκε στις 9-09-2004 συνολικού Προϋπολογισμού 203.756€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει επιστρώσεις, υδροδότηση, προμήθεια χημικών WC και σταθερού γερανού κρηπιδώματος. Το τεχνικό έργο και η προμήθεια των WC και του γερανού έχουν πραγματοποιηθεί .

VI) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΜΩΛΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ»
προϋπολογισμού 2.000.000 €. Το έργο περιλαμβάνει την κατασκευή συνεχή κρηπιδότοιχου σε σχήμα Π, μήκους 280 μ., γέφυρας πρόσβασης, υδροδότηση, ηλεκτροδότηση, έργα φάρου κλπ. Το έργο έχει ολοκληρωθεί από τον Σεπτέμβριο του 2006.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται

I) η υλοποίηση του έργου «ΦΡΑΓΜΑ ΤΟΛΟΦΩΝΑ» προϋπολογισμού 15 εκατ €,

II) η ολοκλήρωση του έργου του ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: «ΔΙΚΤΥΑ ΛΙΛΑΙΑΣ Ν. ΦΩΚΙΔΑΣ» με χρηματοδότηση 5,8 εκατ. € περίπου.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους:

Βαρδουσίων,
Γραβιάς,
Δελφών,
Ευπαλίου,
Καλλιέων,
Λιδορικού,
Παρνασσού.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006:

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκαν τα έργα:

I) «ΔΙΚΤΥΟ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΙΩΡΥΓΩΝ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΜΟΡΝΟΥ Ν. ΦΩΚΙΔΑΣ» προϋπολογισμού 18.480.000€.

Αφορά την κατασκευή των απαιτούμενων υδραυλικών έργων, με δίκτυα ανοικτών διωρύγων, αποχετευτικά-αποστραγγιστικά έργα, για την άρδευση της ομώνυμου περιοχής συνολικής ακαθαρίστου εκτάσεως 9.000 στρ. περίπου, και την κατασκευή πλήρους δικτύου αγροτικών δρόμων.

Η κατασκευή του έργου είχε σταματήσει επί εξαμήνου λόγω «Προσωρινών Μέτρων» μερίδας κατοίκων του Δήμου Ευπαλίου που έχουν ιδιοκτησίες στην περιοχή του έργου και επιζητούν την αλλαγή του αγροτικού χαρακτήρα των ιδιοκτησιών τους, με αστικό.

Το φυσικό αντικείμενο της εργολαβίας έχει ολοκληρωθεί, εκτός από τις περιοχές όπου υπάρχει είτε δικαστική εμπλοκή είτε έλλειψη σχετικής αδειοδότησης. Έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος του ΕΣΠΕΛ και σύμφωνα με την Τεχνική Αναφορά του και μετά το διενεργηθέντα στις 13 & 14-10-2010 έλεγχο, το έργο εντάχθηκε στην κατηγορία «ι» και δεν χρήζει επανελέγχου. Βάσει των εντολών της Δ/σας Υπηρεσίας και λόγω ύπαρξης ορισμένων κακοτεχνιών, υλοποιούνται εκ μέρους του Αναδόχου εργασίες αποκατάστασης των. Ήδη από **17-1-2011**, έχει κοινοποιηθεί ειδική διαταγή προς τον Ανάδοχο για αποκατάσταση ελαττωμάτων. Όσα ελαττώματα / κακοτεχνίες δεν διορθωθούν, θα εκτιμηθούν από την Επίβλεψη και πρόκειται να περικοπεί, μέσω πιστοποίησης, το ποσό που θα προκύψει για την αποκατάσταση τους από το λαβείν του Αναδόχου».

Η ολοκλήρωση των αναδασμών θα πραγματοποιηθεί με Εθνική χρηματοδότηση και για το λόγο αυτό στο πλαίσιο της ΣΑΕ 081/3 έχει προβλεφθεί σχετικός κωδικός και πίστωση, ενώ η χρηματοδότηση σχετίζεται με τις πιστοποιήσεις δαπανών που θα υποβληθούν, καθώς και με τη διαθεσιμότητα οικονομικών πόρων».

Π) «ΥΔΡΟΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΡΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ Ν.Α. ΦΩΚΙΔΟΣ» προϋπολογισμού 483.000€.

Αντικείμενο της μελέτης είναι να διερευνηθεί ο τρόπος αξιοποίησης των υδατικών πόρων των ορεινών όγκων της Φωκίδας με σκοπό την άρδευση των ελαιώνων και των καλλιεργειών της περιοχής. Περιλαμβάνεται επίσης η προμήθεια και εγκατάσταση τοπικού δικτύου ποσοτικής και ποιοτικής παρακολούθησης των υδατικών πόρων καθώς και η κατασκευή 16 ερευνητικών γεωτρήσεων. Η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 7-4-04, έχει ολοκληρωθεί εμπρόθεσμα.

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στο Νομό ΦΩΚΙΔΑΣ υλοποιήθηκαν **16 έργα τέτοιου τύπου**, αφορούν τους Δήμους Βαρδουσίων, Ευπαλίου, Καλλιέων και Λιδορικού, συνολικού προϋπολογισμού 2,58 εκατ.

• **ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 61.: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Στερεάς Ελλάδας	
Νομός: ΦΩΚΙΔΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-201	
ΔΙΚΤΥΟ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΙΩΡΥΓΩΝ ΠΕΔΙΑΔΟΣ ΜΟΡΝΟΥ Ν. ΦΩΚΙΔΟΣ	14,208,187
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΣΤΑ Δ.Δ. ΛΙΔΟΡΙΚΙΟΥ	186,600
ΒΕΛΤΙΩΣΗ-ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΕΡΓΟΥΛΑΣ	80,610
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΠΑΛΙΟΥ	127,096
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΜΑΚΡΥΤΕΚΙ Δ.Δ. ΜΑΛΑΝΔΡΙΝΟΥ	45,623
ΑΝΤΙΔΙΑΒΡΩΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΥΡΑΣ ΣΤΟ Δ.ΚΑΛΛΙΕΩΝ	115,882
ΑΡΔΕΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΑΡΑΘΙΑ ΑΠΟ ΧΕΙΜΑΡΡΟ ΚΑΡΟΥΤΙΑΝΟΡΕΜΑ	296,160
ΔΙΚΤΥΟ ΔΙΩΡΥΓΩΝ ΤΟΕΒ ΧΡΙΣΣΟΥ	394,303
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΕΒ ΓΡΑΒΙΑΣ ΔΙΑ 2 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 2 ΠΑΛΑΙΩΝ	233,325
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΤΟΕΒ ΓΡΑΒΙΑΣ	179,336
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΥ ΦΩΚΙΔΑΣ	135,532
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΓΩΓΟΥ ΟΜΒΡΙΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ Δ.Δ. ΠΟΛΥΔΡΟΣΟΥ	515,313
ΠΡΟΣΑΓΩΓΟΣ ΠΗΓΗΣ ΘΕΡΜΟΥ	214,200
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΣΤΟ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΕΒ ΧΡΙΣΣΟΥ ΝΟΜΟΥ ΦΩΚΙΔΑΣ	425,163
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΔΕΤΗΡΙΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΛΙΔΟΡΙΚΙΟΥ ΚΑΡΟΥΤΩΝ	834,317
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	17,991,647

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Αττικής επιδιώκει εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και την αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων που είναι **9.066 εκτάρια** έναντι **1.174.875 της χώρας¹**, την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών που συνθέτουν το καλάθι **τοπικών προϊόντων⁶⁵** με τους ακόλουθους στόχους:

1. Την παραγωγική ανασυγκρότηση με βελτίωση των καλλιεργειών, την αύξηση των ποσοτήτων, την επέκταση των θερμοκηπιακών καλλιεργειών την προσθήκη νέων προϊόντων στην παραγωγή, την ποιοτική αναβάθμιση όλης της παραγωγής, την ανάδειξη επώνυμων και τοπικών προϊόντων.
2. Τη δημιουργία και βελτίωση των υποδομών αποθήκευσης, εμπορίας, συσκευασίας των αγροτικών προϊόντων.
3. Την ανάπτυξη δικτύων εμπορίας.
4. Την οργάνωση των υπηρεσιών του κράτους και την ανάπτυξη συνεργασιών με την αυτοδιοίκηση για την επίτευξη των στόχων.

Τα χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Αττικής που επελέγησαν να ενταχθούν στο σχετικό πρόγραμμα προς ενίσχυση είναι τα ακόλουθα

A. ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

1. Κηπευτικά υπαίθρου και θερμοκηπίου

Για να είναι η επάρκεια της περιφέρειας εφικτή πρέπει:

1α. Να επεκταθούν οι υφιστάμενες καλλιέργειες και να αναπτυχθεί η καλλιέργεια κηπευτικών υπό κάλυψη- θερμοκηπιακή καλλιέργεια

1β. Να υιοθετηθούν νέες τεχνικές μείωσης του κόστους παραγωγής και αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων (π.χ. υδροπονία)

1γ. Να επεκταθεί η δραστηριότητα σε πιλοτικές καλλιέργειες καινοτόμων και μη κηπευτικών π.χ. κερασοτομάτα, τοματάκι σε τσαμπί, κίτρινες πιπεριές, άσπρη μελιτζάνα, πράσινα σπαράγγια, μαρούλι κεφαλωτό, μικρά καρότα (baby carrots)

2. Άνθη

Η ενίσχυση της δραστηριότητας έχει στόχο τη μείωση των εισαγωγών και την κάλυψη των εγχώριων αναγκών. Για το λόγο αυτό προτείνονται:

2α. Η επέκταση της θερμοκηπιακής ανθοκομίας με τη χρήση νέων τεχνολογιών στις ανθοκομικές μονάδες (π.χ. υδροπονία) και νέων τεχνικών που συμβάλλουν στη μείωση του κόστους παραγωγής

2β. Η βελτίωση της τεχνογνωσίας των παραγωγών σε θέματα ορθολογικής χρήση εισροών (φυτοφάρμακα, λιπάσματα)

2γ. Η ίδρυση νέων καθώς επέκταση και εκσυγχρονισμός παλαιών μονάδων αποθήκευσης/συντήρησης ανθοκομικών προϊόντων

Βασικό βήμα για την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι η χρηματοδότηση δράσεων που αφορούν τον **εκσυγχρονισμό** των θερμοκηπιακών **μονάδων** και των **μονάδων αποθήκευσης και συντήρησης** καθώς και η εγκατάσταση νέων αποτελούν.

3. Οίνος

4. Φιστίκι

4α Ανάδειξη και προώθηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του φιστικιού Αιγίνης

4β Επέκταση των δραστηριοτήτων μεταποίησης και επεξεργασίας του φιστικιού.

B. ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1. Μέλι

Η μελισσοκομία είναι σημαντική δραστηριότητα της πρωτογενούς παραγωγής της περιφέρειας. Προϊόντα όπως το μέλι Κυθήρων, Τροιζηνίας, Αττικής είναι ήδη γνωστά στο καταναλωτικό κοινό.

2. Προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα και κρέας

Η παρουσία της προβατοτροφικής δραστηριότητας είναι σημαντική στην περιφέρεια της Αττικής. Οι εκμεταλλεύσεις όμως εμφανίζουν προβλήματα αδειοδοτήσεων λόγω επέκτασης του αστικού ιστού και την αυθαίρετη δόμηση, ελλείψεις στις σταβλικές εγκαταστάσεις, προβλήματα υδροδότησης και για το λόγο αυτό απαιτείται ο εκσυγχρονισμός τους

Γ. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- Φέτα ΠΟΠ
- Σύκα Βραυρώνας
- Ελαιόλαδο Τροιζηνίας
- Μέλι Τροιζηνίας
- Μέλι Κυθήρων

NOMOS ΑΤΤΙΚΗΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ'

Δεν υφίστανται.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ:

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 έχουν ήδη υλοποιηθεί τα έργα:

I) «ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΚΙΑ)

Στις 15/4/2005 εγκρίθηκε η Μελέτη και τα Τεύχη Δημοπράτησης του έργου, σύμβαση υπεγράφη στις 14-11-2006. Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί.

II) «ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ ΣΤΟ ΚΤΗΜΑ ΣΥΓΓΡΟΥ» με προϋπολογισμό (μελέτες & κατασκευή) 8.500.000€.

Στις 19/6/2006 το κτίριο χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέο μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού, εγκρίθηκε η Οριστική Μελέτη του έργου στις 4/10/2006 από το Υπουργείο Πολιτισμού. Στις 30/4/2007 εγκρίθηκε από το Υπουργείο η Μελέτη Εφαρμογής και στις 15/6/2007 εγκρίθηκαν τα τεύχη δημοπράτησης του έργου, **προϋπολογισμού 5.733.000€**. Εγκρίθηκε η διακήρυξη (Συμβούλιο Δημοσίων Έργων / Τμήμα Κατασκευών. του ΥΠΕΧΩΔΕ για πρόσθετες προϋποθέσεις τεχνικής ικανότητας). Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 13-11-2007, η υπογραφή της σύμβασης στις 9-4-2008. Συμβατικός χρόνος ολοκλήρωσης του έργου 12 μήνες.

Εκδόθηκε η οικοδομική άδεια σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις οδηγίες του Υπουργείου Πολιτισμού, εκτελέστηκαν εργασίες συντήρησης του εσωτερικού ζωγραφικού διακόσμου του κτιρίου και ολοκληρώθηκαν το 2011 με επιμέλεια οι εργασίες αποκατάστασης του κτιρίου.

• ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 2000-2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 62 : ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Στερεάς Ελλάδας	
Νομός: ΑΤΤΙΚΗΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-201	
Δημιουργία Λεκανών Διήθησης με ανασχετικά φράγματα στα ρέματα Σαρανταπόταμο στο Θριάσιο πεδίο και Κουλουριώτικο στην πεδιάδα Μεγάρων	379,798
Κατασκευή ανασχετικών φραγμάτων στο ρέμα Χάραδρος για τον εμπλουτισμό υπόγειων υδροφορέων περιοχής Αφιδνών	330,217
Δημιουργία Λεκανών Διήθησης με ανασχετικά φράγματα στα ρέματα Κουμουνδούρου και Φράτζι περιοχής Τροιζηνίας	287,216
Ανασχετικά φράγματα στη κοίτη χειμάρρων Βυρού & Σκοτεινής Ν. Αίγινας	323,456
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	1,320,687

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του Επιχ. Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκαν τα έργα:

I) «**ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΩΝ Ν. ΚΥΘΗΡΩΝ**» Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί

II) «**ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΝΕΩΝ ΠΑΛΑΤΙΩΝ**» προϋπολογισμού 2.300.000€. Εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ στις 17/7/2003 με η σύμβαση υπεγράφη στις 14/11/2003 με προϋπολογισμό σύμβασης 1.533.449,44€ και συμβατικό πέρας στις 14/5/2005. Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί.

III) «**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΣΚΑΦΩΝ ΣΤΟΝ ΛΙΜΕΝΑ ΩΡΩΠΟΥ**» Εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ στις 23/2/2007 με προϋπολογισμό 187.025€. Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί.

IV) «**ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΗΜΟΠΡΑΞΙΩΝ ΣΤΗΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΠΕΙΡΑΙΑ**»

Εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ στις 8/9/2005 με προϋπολογισμό 510.000€, η σύμβαση υπεγράφη στις 26/6/2006 με προϋπολογισμό σύμβασης 450.971,38€ και συμβατικό πέρας στις 26/11/2006. Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί.

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας επιδιώκει εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και την αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων που είναι **105.165 εκτάρια** έναντι **1.174.875 της χώρας¹**, την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών που συνθέτουν το καλάθι **τοπικών προϊόντων⁶⁶** με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Συνδέονται με το διατροφικό πρότυπο της περιοχής
2. Έχουν επαρκή παραγωγή,
3. Είναι βιώσιμα επιχειρηματικά και εμπορικά και
4. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και προϊόντων με την παραγωγή προϊόντων ποιότητας με υψηλότερη ζήτηση (ΠΟΠ, ΠΓΕ, βιολογικά).
5. Μπορούν να αποτελέσουν αιχμή του δόρατος για την ανάπτυξη και την εξωστρέφεια της περιοχής

Σε πρώτη φάση θα ενταχθούν γύρω στα 10 προϊόντα:

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Βιολογική Γεωργία με έμφαση στην αμπελοκαλλιέργεια, ελιά, εσπεριδοειδή και τα οπωροκηπευτικά

Ενεργειακές καλλιέργειες με έμφαση στην ελαιοκράμβη, ηλιάνθο, βαμβακόσπορο, γλυκό σόργο, σιτάρι, κριθάρι, ζαζαρότευτλα και αραβόσιτο

Συμβολαιακή Γεωργία ιδιαίτερα του καρπουζιού, ενεργειακών και κτηνοτροφικών φυτών

Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά

Κηπευτικά – μπιστανικά

φράουλα Ηλείας

Προϊόντα αμπελοκαλλιέργειας σταφίδα βοστίσας

σπαράγγι Αιτωλοακαρνανίας

Εναλλακτικές καλλιέργειες, που έχουν προταθεί και πειραματικά ξεκίνησε η καλλιέργεια ροδιού, αχλαδιού κ.ά.

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Εμφαση θα δοθεί σε βιολογική κτηνοτροφία, που είναι αναπτυγμένη στην Αιτωλοακαρνανία, στην οποία έχουν στραφεί ορισμένοι πρώην καπνοπαραγωγοί.

Αιγοπρόβειο και βόειο κρέας

Χοίρειο κρέας

γαλακτοκομικά, Φέτα και Κεφαλογραβιέρα
Τοπικοί οίνοι από σταφύλια ΠΟΠ και ΠΓΕ

μέλι

προϊόντα ιχθυοκαλλιεργειών κι ελεύθερης αλιείας,
αβγοτάραχο Μεσολογγίου

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ'

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ'» προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων :

I) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΖΩΝΗΣ 11B ΚΑΤΩ ΑΧΕΛΩΟΥ Ν ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ» προϋπολογισμού 24 εκατ €

Αφορά την περιοχή που οριοθετείται από την τάφρο Διμηκου δυτικά από τον ποταμό Αχελώο, ανατολικά από τη λοφοσειρά Αγ Ηλία-Σταμνών και Αγγελοκαστρου και νότια του δικτύου της ζώνης 9 Α.

Περιλαμβάνει την κατασκευή αρδευτικού δικτύου με τα απαραίτητα τεχνικά έργα για την αξιοποίηση γεωργικής έκτασης 15.100 στρεμμάτων. Ως πηγή ύδατος θα χρησιμοποιηθεί ο ποταμός Αχελώος.

II) «ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ» προϋπολογισμού 4,1 εκατ €

Αφορά την άντληση, μεταφορά και διανομή του αρδευτικού ύδατος σε αγροτικές εκτάσεις που βρίσκονται στην περιοχή Αγίου Γεωργίου Δήμου Ι.Π. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ συνολικής καλλιεργούμενης έκτασης 3.100 στρεμμάτων η οποία σήμερα αρδεύεται πλημμελώς.

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **3.711.164 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2009ΣΕ08180012, μέχρι τις **31-12-2011** έχουν εκταμιευθεί **546.504,62** ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **650.000 €**.

Το έργο υλοποιείται κανονικά.

III) ΦΡΑΓΜΑ ΑΧΥΡΩΝ (Αρμοδιότητας τ. ΥΠΕΧΩΔΕ / Γ.Γ.Δ.Ε. / ΕΥΔΕ ΟΣΥΕ, νυν ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ Κ ΔΙΚΤΥΩΝ)⁶⁷

Το έργο ξεκίνησε με μία πρώτη δημοπράτηση το 1996(!) αλλά οι εργασίες διακόπηκαν το 2000 λόγω των μεγάλων καθυστερήσεων στις απαλλοτριώσεις

Το έργο επαναδημοπρατήθηκε το 2005 και η σύμβαση υπογράφηκε στις 3 Μαΐου 2007 με την εταιρεία ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ. Ο αρχικός προϋπολογισμός ήταν 50 εκ. € και σύμφωνα με την έκπτωση που δόθηκε το ποσό της σύμβασης ήταν 21.312.814,50 ευρώ (ποσό με ΦΠΑ) με συμβατική προθεσμία περαίωσης τις 3 Μαΐου 2011. Με απόφαση του 2011 εγκρίθηκε η πρώτη παράταση του έργου κατά 18 μήνες, δηλαδή στις 3 Νοεμβρίου 2012 και με αναθεώρηση τιμών. Επιπλέον δόθηκε συμπληρωματική πίστωση 5.056.431.29 €.

Στο έργο δόθηκε νέα παράταση σχεδόν 14 μηνών και από τις 3 Νοεμβρίου 2012 θα μπορεί να ολοκληρωθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013 που κρίθηκε απαραίτητη και αναγκαία καθώς τον Ιούνιο 2012 παρατηρήθηκε μεγάλη και βαθιά θραύση του εδάφους στην περιοχή του δεξιού αντερείσματος και απαιτήθηκαν νέες μεγάλες πρόσθετες εργασίες. Εκτός άλλων η απαραίτητες απαλλοτριώσεις των ακινήτων ολοκληρώθηκαν το καλοκαίρι 2012 με αποτέλεσμα να υπάρξει μεγάλη καθυστέρηση στην πρόοδο του έργου με υπαιτιότητα του Δημοσίου. Το αξιοσημείωτο είναι πως ακόμα και σήμερα δεν έχει συντελεστεί η αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων για την κατασκευή του έργου του παραλίμιου δρόμου του φράγματος στο Κάτω Ξηρόμερο με αποτέλεσμα να μην μπορούν να αποδοθούν στον ανάδοχο όλες οι εκτάσεις για την κατασκευή των έργων.

Τα εκτελούμενα έργα περιλαμβάνουν χωμάτινο ανάχωμα με τα συναφή έργα ασφάλειας υπερχειλιστή και εκκένωσης, ταμιευτήρα συνολικής ωφέλιμης χωρητικότητας 41.700.000 κυβικών νερού, έργα υδροληψίας που περιλαμβάνουν σήραγγα μήκους 2.100 μέτρων με τα σύννοδα της έργα, αρδευτικά έργα στον κεντρικό Ξηρόμερο και οδούς προσπέλασης συνολικού μήκους 14 χλμ και βελτίωσης υφιστάμενων οδών μήκους 35χλμ. Η πρόοδος του έργου σήμερα αγγίζει το 85%. Με την ολοκλήρωση των έργων θα αρδευτούν περί τα 26.000 στρέμματα της περιοχής του Ξηρόμερου.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.**

Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους) : Αλυζίας, Αμφιλοχίας (Δ.Δ. Αμπελάκι, Ανοιξιάτικο, Βαρετάδα), Ανακτορίου (Δ.Δ. Βονίτσης), Αποδοτίας, Αστακού, Θέρμου, Ινάχου, Παλαίρου, Μεδέωνος (Δ.Δ. Φλωριάδα), Ναυπάκτου (Δ.Δ. Αφροξυλιά, Βομβόκου, Βλαχομάνδρας, Δάφνη, Μαμουλάδα, Νεόκαστρο, Παλαιοχωράκι, Πιτσίναϊκα, Ριγάνι, Σκάλα), Παναιτωλικού, Παραβόλας, Παραβόλας, Παραμπυλίων, Πλατάνου, Πυλλήνης, Στράτου (Δ.Δ. Καστράκι) και τον Δήμο Φυτείων.

Μέχρι στιγμής έχει ενταχθεί το έργο «**ΒΕΛΤΙΩΣΗ-ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΔΙΑΤΟΜΗΣ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ ΚΑΜΠΟΥ ΚΑΤΟΥΝΑΣ**» από τον Δήμο Μεδέωνος, προϋπολογισμού 140.000€.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιούνται τα έργα:

I) «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΕΒ ΠΑΜΦΙΑΣ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ» Π/Υ 13.800.000,00 €.

Η σύμβαση κατασκευής του έργου υπεγράφη στις 20-5-2004 ,δαπάνης 7.189.457,28€ (συνολικά με την δαπάνη αρχαιολογικών εργασιών 8.209.522,8€). Πρόκειται για την κατασκευή αρδευτικού δικτύου υπόγειου σωληνωτού υπό πίεση συνολικού μήκους 56 χλμ, και συνολικής αρδευόμενης έκτασης 11.000 στρεμμάτων στην περιοχή του ΤΟΕΒ Παμφίας Τριχωνίδας, Ν. Αιτ/νίας.

Τα δίκτυα θα λειτουργούν με τη βοήθεια των δύο αντλιοστασίων στα οποία θα γίνουν επεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό τους και θα τροφοδοτούνται από τη λίμνη Τριχωνίδα.

Θα κατασκευασθούν τρεις δεξαμενές ρύθμισης των αντλιοστασίων καθώς και έργα εισόδου – εξόδου και των καταθλιπτικών αγωγών που συνδέουν τις δεξαμενές με τα αντλιοστάσια.

Επίσης θα γίνει βελτίωση της βατότητας των αγροτικών οδών όπου αυτό απαιτείται καθώς και συμπλήρωση του οδικού δικτύου. Το έργο εκτελείται κανονικά, προβλέπεται να ολοκληρωθεί τέλος του 2008.

II) «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Τ.Ο.Ε.Β. ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑΣ Ν. ΑΙΤΩΛ/ΝΑΝΙΑΣ» , Π/Υ 16.800.000€ Η σύμβαση κατασκευής του έργου υπεγράφη στις 1/4/2005 ,δαπάνης 13.187.806,22 €. Πρόκειται για την κατασκευή αρδευτικού δικτύου υπόγειου σωληνωτού υπό πίεση συνολικού μήκους 65 χλμ ,και συνολικής αρδευόμενης έκτασης 11.600 στρεμμάτων στην περιοχή του ΤΟΕΒ Παραβολας Τριχωνίδας, Ν. Αιτ/νίας.

Επίσης θα γίνει βελτίωση της βατότητας των αγροτικών οδών όπου αυτό απαιτείται καθώς και συμπλήρωση του οδικού δικτύου. Το έργο εκτελείται κανονικά, προβλέπεται να ολοκληρωθεί τέλος του 2008.

Μέσω των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006)** υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό Αιτωλοακαρνανίας **υλοποιούνται 17 έργα** τέτοιου τύπου. Αφορούν τους Δήμους Αλυζίας, Ανακτορίου, Παλαίρου, Μεδεώνος και Φυτειών, συνολικού προϋπολογισμού 4,2 εκατ. ευρώ περίπου.

- **ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 63.: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Δυτικής Ελλάδας	
Νομός: ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
POPULAR: Ελαιοτριβεία: Δράσεις για εκλαΐκευση και διάδοση καινοτόμων και ήδη υπαρχόντων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για περιβαλλοντικά φιλικές μεθόδους διαχείρισης των αποβλήτων τους-ΑΝΑΙΤ ΑΕ	31,163
ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΕΒ ΠΑΜΦΙΑΣ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑΣ Ν. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	9,718,457
ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΕΒ ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑΣ ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	14,835,503
ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΓΑΝΤΙ ΔΗΜΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΙΟΥ	101,101
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΘΥΡΡΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΙΟΥ	217,705
ΑΝΤΙΔΙΑΒΡΩΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ "ΣΕΠΕΤΟΣ" Δ.Δ. ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΙΟΥ	37,152
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΙΟΥ	22,598
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΙΑΤΟΜΗΣ- ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ ΔΗΜΟΥ ΜΕΔΕΩΝΟΣ	79,359
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΕΚΡΟΠΙΑΣ	244,567
ΒΑΣΙΚΕΣ ΙΣΟΠΕΔΩΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΓΑΛΑΤΑ Ν. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	228,352
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΓΑΛΑΤΑ Ν. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	376,384
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΔΙΜΗΚΟ Ν. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	421,687
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΓΕΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	550,070
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Τ.Ο.Ε.Β. ΛΕΣΙΝΙΟΥ	1,148,026
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕΔΙΑΔΟΣ ΚΑΤΩ ΑΧΕΛΩΟΥ	3,364,225
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ 1Α & 1Β ΟΖΕΡΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	5,798,800
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΥΟ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΣΤΗ ΦΛΩΡΙΑΔΑ	24,928
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΚΑΤΩ ΑΧΕΛΩΟΥ	3,093,561
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΛΕΣΙΝΙΟΥ , ΠΕΡΙΟΧΗ Δ' - (Β' ΦΑΣΗ)	1,991,411
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕΔΙΑΔΟΣ ΚΑΤΩ ΑΧΕΛΩΟΥ - Β' ΦΑΣΗ	1,388,765
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΝΤΕ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΙΝΑΧΟΥ	132,782
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΤΟΧΗΣ (ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ Α4)	435,538
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	479,318
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΕΥΗΝΟΧΩΡΙΟΥ	397,474
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	45,118,928

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) υλοποιούμε το έργο: **«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΛ/ΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΛΙΜΕΝΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ»**, εντάχθηκε στις 29/1/2007, προϋπολογισμού 860.000 €.

Αφορά την εγκατάσταση δύο πλωτών προβλητών 100μ. και 130μ.για τις ανάγκες των επαγγελματιών αλιέων της περιοχής.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η ολοκλήρωση του έργου του ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ :

«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΝΤΑΣΚΑ ΕΡΥΜΑΝΘΕΙΑΣ Δ. ΤΡΙΤΑΙΑΣ» με χρηματοδότηση 3,0 εκατ. Ευρώ.

Επίσης στα πλαίσια του «Π.Α.Α. 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων

- I) **«ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟΥΣ ΠΟΤΑΜΟΥΣ ΜΕΓΑΝΙΤΗ- ΦΟΙΝΙΚΑ»** συνολικού προϋπολογισμού 4 εκατ. €.
- II) **«ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΑΧΑΪΑ»** προϋπολογισμού 10 εκατ. €,
- III) **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΣΤΟΝ ΚΑΛΦΑ»** προϋπολογισμού 5 εκ €..
- IV) **«ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΟΥΝΙΝΑΣ- ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ- ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ»** συνολικού προϋπολογισμού 2,5 εκατ. €
- V) **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΛΑΛΟΠΟΤΑΜΟΥ»** Δήμου Διακοπτουπροϋπολογισμού 3 εκατ. €
- VI) **«ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΔΥΜΗΣ»** προϋπολογισμού 2,5 εκατ. €.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους:

Αιγείρας (εκτός Δ.Δ. Αιγείρας, Αιγών),
Αιγίου (Δ.Δ. Πτέρης),

Ακράτας (Δ.Δ. Αγ. Βαρβάρας, Βαλίμης, Ζαρούχλης, Μεσορρουγίου, Περιστεράς, Πλατάνου),
Αροανίας,
Καλαβρύτων,
Λευκασίου,
Παϊών,
Τριταίας και τον Δήμο
Φαρρών.
Επίσης αφορά τις κοινότητες Λεοντίου και Καλεντζίου.

Μέχρι στιγμής έχει ενταχθεί το έργο «**ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΛΙΜΝΑ ΠΑΝΑΓΑΚΗ-ΜΕΤΟΧΙ (Β΄ΦΑΣΗ)**» από τον Δήμο Παϊών, προϋπολογισμού 600.000€.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006**

Τον Δεκέμβριο του 2005 ολοκληρώθηκε η κατασκευή του έργου «**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΑΤΡΩΝ**» καθώς και του έργου «**ΥΠΟΛΕΙΠΟΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ & ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΑΤΡΩΝ** » με **1.040.902 €**.

Πρόκειται για την κατασκευή διώροφου κτιρίου με υπόγειο, συνολικού εμβαδού 1.624 m² με την διαμόρφωση του περιβάλλοντος αυτού χώρου και βρίσκεται εντός της πόλης της Πάτρας.

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΑΧΑΪΑΣ υλοποιήθηκαν **27 έργα τέτοιου τύπου**, αφορούν τους Δήμους Αροανίας, Παϊών, Τριταίας και Φαρών καθώς και στην Κοινότητα Καλεντζίου, συνολικού προϋπολογισμού **8,86** εκατ. ευρώ περίπου

• **ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 2000-2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 64.: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ		
Περιφέρεια: Δυτικής Ελλάδας		
Νομός: ΑΧΑΪΑΣ		
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ		
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011		
PRIMAC: Ολοκληρωμένες δράσεις για την προστασία παράκτιων περιοχών από ανθρωπογενή ρύπανση και για την αποκατάσταση υπόγειων υδάτων περιορίζοντας τη διείσδυση αλμυρού νερού σε παράκτιους υδροφορείς-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ	360,000	
POPULAR: Ελαιοτριβεία- Δράσεις για εκλαΐκευση και διάδοση καινοτόμων και ήδη υπάρχοντων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για περιβαλλοντικά φιλικές μεθόδους διαχείρισης των αποβλήτων τους-Ν.Α. ΑΧΑΪΑΣ	31,163	
POPULAR: Ελαιοτριβεία- Δράσεις για εκλαΐκευση και διάδοση καινοτόμων και ήδη υπάρχοντων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για περιβαλλοντικά φιλικές μεθόδους διαχείρισης των αποβλήτων τους-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ	37,958	
GoW-Υλοποίηση εργαλείων governance των υδάτινων πόρων και της προστασίας του παράκτιου θαλάσσιου οικοσυστήματος-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΑΣ	249,300	
ΑΡΔΕΥΣΗ Δ. Δ. ΔΗΜΟΥ ΠΑΪΩΝ	280,053	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΑΡΡΩΝ	157,014	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΥΛΑΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΡΟΑΝΙΑΣ	187,986	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ-ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ. ΤΡΙΤΑΙΑΣ	167,290	
ΒΑΣΙΚΕΣ ΙΣΟΠΕΔΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟΥΣ ΑΝΩ - ΚΑΤΩ ΛΟΥΣΟΥΣ , ΕΡΓΟ ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝ. ΣΚΕΠΑΣΤΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΟΥ ΑΡΟΑΝΕΙΟΥ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	480,000	
ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΝΔ ΑΧΑΪΑΣ	474,284	
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΕΒ ΚΟΥΡΚΑΦΑ ΑΚΡΑΤΑΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	1,070,713	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΜΙΚΡΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΑΡΔΕΥΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΣΙΜΕΝΤΑΥΛΑΚΕΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	477,760	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΝΤΑΣΚΑ ΕΡΥΜΑΝΘΕΙΑΣ Δ. ΤΡΙΤΑΙΑΣ	4,650,500	
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ Τ.Ο.Ε.Β. ΠΟΥΝΤΑΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	189,000	
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	8,813,020	

- **ΕΠΑΛ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία έχει ολοκληρωθεί το έργο:
«ΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΗ Λ/Θ ΠΡΟΚΟΠΟΥ Ν. ΑΧΑΪΑΣ» προϋπολογισμού 702.000 €.

Το έργο αφορά την προστασία του στομίου του αύλακα Προκόπου από το φαινόμενο της προσάμμωσης , με κατάλληλους λιμενικούς Βραχίονες προστασίας από ΝΔ και ΒΔ ανέμους, την βελτίωση και σταθεροποίηση της διατομής του αύλακα Προκόπου (για τα πρώτα 280 μ. από την θάλασσα σταθεροποίηση της διατομής και για τα υπόλοιπα 1600 μ. βελτίωση της διατομής με εκσκαφή – διαπλάτυνση), την εκσκαφή δύο πλευρικών περιφερειακών τάφρων σε μήκος 300 + 300 μ. Λεκάνη Προκόπου (οι τάφροι αυτές συμβάλουν στην ανανέωση του ύδατος της Λιμνοθάλασσας), την αντικατάσταση των υπαρχουσών ιχθυοσυλληπτικών εγκαταστάσεων στον αύλακα Προκόπου με νέες μόνιμες και σύγχρονες, την συντήρηση των υπαρχόντων κτιρίων και φυλακίων. Το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Αύγουστο του 2006.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση του έργου :

«ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΗΝΕΙΟΥ – ΑΛΦΕΙΟΥ» με αρχικό προϋπολογισμό 40 εκατ €.

Το έργο αυτό είναι απαραίτητο να γίνει, διότι τα δίκτυα έχουν καταστραφεί με αποτέλεσμα να παρατηρούνται μεγάλες απώλειες νερού. Το εν λόγω έργο χρηματοδοτείται και η μελέτη του έργου, η οποία προβλέπεται να παραδίδεται τμηματικά, ώστε να ξεκινήσει η δημοπράτησή του το ταχύτερο δυνατό. Το συνολικό έργο θα υλοποιηθεί σε τρεις εργολαβίες :

1. Αντικατάσταση προβληματικών υπόγειων αγωγών από προεντεταμενο σκυρόδεμα και διατάξεις καθαρισμού ύδατος αντλιοστασίων Α6-Α16 του ΤΟΕΒ Μυρτουντιων Ν Ηλείας προϋπολογισμού 20,51 εκατ €
2. Συντήρηση των ανοικτών διωρύγων, προϋπολογισμού 10 εκατ € περίπου.
3. Συντήρηση των υπόγειων κλειστών αρδευτικών δικτύων, προϋπολογισμού 10 εκατ € περίπου , συνολικής δαπάνης επεμβάσεων 40 εκατ € περίπου.

Επίσης στα πλαίσια του «Π.Α.Α. 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους:

Αλιφείρας, Ανδριτσαίνης

Ζαχάρως (Δ.Δ. Καλλιδόνας, Μηλέας, Μίνθη, Ταξιάρχες, Ρόδινα, Σμέρνα, Μάκιστος, Κουμουθέρκα, Λέπρεο, Χρυσοχώρι),

Λαπείας, Λασιώνος, Πηνείας,

Σκιλλούντος (Δ.Δ. Τρυπητή, Γραίκα, Πλατάνια),

Φιγαλείας, Φολόης και τον Δήμο

Ωλένης. Έχουν προεγκριθεί οι φάκελοι συνολικά **42** έργων και συνολικού προϋπολογισμού **19** εκατ €.

Μέχρι στιγμής έχει ενταχθεί το έργο «**ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ ΔΡΟΜΟΣ ΒΑΛΜΗ-ΑΠΙΔΟΥΛΑ & ΔΡΟΜΟΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ – ΛΑΓΑΝΑ**» του Δήμου Πηνείας, προϋπολογισμού 595.000€.

Για τους υπόλοιπους Δήμους του Νομού ήτοι Βουπρασιας, Λεχαιων, Καστρον Κυλληνης, Βαρθολομιου, Τραγανου, Ανδραβιδας, Ιαρδανου, Βωλακος, Αρχαίας Ολυμπίας, Πυργου (πλην ΔΔ Πύργου), Αμαλιάδας (πλην ΔΔ Αμαλιάδας) και Γαστούνης (πλην ΔΔ

Γαστούνης) έχουν γίνει δεκτές (επιλέξιμες) προτάσεις έργων αγροτικής υποδομής συνολικού προϋπολογισμού **7,2** εκατ. ευρώ.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΗΛΕΙΑΣ υλοποιήθηκαν **16 έργα τέτοιου τύπου**. Αφορούν τους Δήμους Λαμπεΐας, Πηνείας, Ωλένης, Φολόης και Λασιώνος, συνολικού προϋπολογισμού **4,3** εκατ. €

• ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 2000-2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 65.: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: Δυτικής Ελλάδας	
Νομός: ΗΛΕΙΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
NETWET 17. Νέες μορφές εδαφικής διακυβέρνησης για την προώθηση των πολιτικών εδάφους στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα εδάφη ύδατος -ΤΟΠΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	55,675
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΗΝΕΙΑΣ	165,304
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΥ ΩΛΕΝΗΣ	185,271
ΕΡΓΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΦΛΟΚΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΑΛΦΕΙΟΥ Ν. ΗΛΕΙΑΣ	1,704,322
ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ Α2 ΠΗΝΕΙΟΥ	1,129,924
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΠΗΝΕΙΟΥ Ν. ΗΛΕΙΑΣ	681,647
ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΗΝΕΙΟΥ - ΑΛΦΕΙΟΥ Ν. ΗΛΕΙΑΣ	3,474,287
ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΗΝΕΙΟΥ - ΑΛΦΕΙΟΥ Ν. ΗΛΕΙΑΣ ΔΙΚΤΥΟ Β2 ΖΩΝΗΣ ΑΛΦΕΙΟΥ	4,366,704
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	11,763,135

- **ΕΠΑΛ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκε το έργο :

«**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΚΥΛΛΗΝΗΣ**», συμβατικής δαπάνης 2.329.801,89 €.

Το έργο περιλαμβάνει κατασκευή προσήνεμου μόλου συνολικού μήκους 196 μ., κατασκευή υπήνεμου μόλου μήκους 62μ., καθώς και κατασκευή κρηπιδωμάτων παραβολής σκαφών συνολικού μήκους 458μ με ωφέλιμο βάθος -4,1 μ., από τα οποία τα 196 μ. κατασκευάζονται στην εσωτερική πλευρά του προσήνεμου μόλου και τα 62 μ. στην εσωτερική πλευρά του υπήνεμου, μέσα στον υφιστάμενο λιμένα Κυλλήνης Ν. Ηλείας. Τα έργο έχει ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο του 2005. Συμπληρωματικά εκτελέστηκαν πρόσθετες εργασίες ηλεκτροδότησης του λιμένα με χρηματοδότηση του Λιμενικού Ταμείου Κυλλήνης

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έχει στόχους εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και την αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων που είναι **85.181 εκτάρια** έναντι **1.174.875 της χώρας¹** την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Καθιέρωση ενιαίας ταυτότητας της Πελοποννήσου, τόσο όσον αφορά τα βασικά αγροτικά προϊόντα της, δηλαδή το ελαιόλαδο, το κρασί, τα τυροκομικά, όσο και την τουριστική της αξιοποίηση..
- Διασφάλιση της ποιότητας στην παραγωγή, στις υπηρεσίες, στον τουρισμό, στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.
- Στήριξη της επιχειρηματικότητας ώστε να αξιοποιηθούν επιχειρηματικές ευκαιρίες στους τομείς της γεωργίας, της μεταποίησης, των εξαγωγών, του οικοτουρισμού, του περιβάλλοντος και λοιπά.
- Προσέγγιση των ξένων καταναλωτών και γνωριμία τους με τα παραδοσιακά προϊόντα της Πελοποννήσου, τόσο κατά την διάρκεια των επισκέψεών τους στην περιοχή ως ταξιδιώτες, όσο και στις ίδιες τις χώρες τους.

Τα 20 χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Πελοποννήσου που επελέγησαν να ενταχθούν στο σχετικό πρόγραμμα προς ενίσχυση είναι τα ακόλουθα:

Προϊόντα Φυτικής παραγωγής

Ελαιόλαδα ΠΟΠ Λυγουριό Ασκληπιείου, Κροκεών Λακωνίας, Πέτρινα Λακωνίας, Κρανίδι Αργολίδας, Καλαμάτας Φοινίκης Λακωνίας, και **ΠΓΕ** Λακωνίας (ολόκληρος ο Νομός), επιτραπέζιες ελιές Καλαμάτας ΠΟΠ

Εσπεριδοειδή όπως λεμόνια, τα πορτοκάλια, τα μανταρίνια, αλλά και τα νεράντζια, τα περγαμόντα και τα grapefruits,

καρπούζια Μεσσηνίας (το πλέον πρώιμο καρπούζι στην Ευρώπη), πεπόνια,

σύκα και ξερά σύκα Καλαμάτας, μήλα Golden Delicious ή μήλα Πηλαφά Τριπόλεως ΠΟΠ, κάστανα, αγκινάρες Αργολίδας, πατάτες, μελιτζάνες τσακωνικές ΠΟΠ, σταφίδα Κορινθιακή ΠΟΠ,

θερμοκηπιακές καλλιέργειες όπως της τομάτας, του αγγουριού και της πιπεριάς,

αρωματικά βότανα και φυτά όπως βαλσαμόχορτο, δάφνη, θυμάρι, τσάι του βουνού, δεντρολίβανο, ρίγανη, φασκόμηλο, χαμομήλι.

Ζωικά προϊόντα

Γαλακτοκομικά, **τυριά** φέτα και σφέλα ΠΟΠ, **μέλι** Μαινάλου ΠΟΠ, **σαλιγκάρια** Κορίνθου.

Τυποποιημένα - μεταποιημένα

κρασιά, τσίπουρο, ούζο, ρακόμελο, αρωματικά brandies, εμφιαλωμένα cocktails και φρουτώδη ποτά και λικέρ, παραγωγή ξυδιού,

χυμούς, γλυκά από φρούτα, παστέλι,
ζυμαρικά όπως χυλοπίτες, τραχανάς, μακαρόνια.

Η Πελοπόννησος καταλαμβάνει την πρώτη θέση οινικής παραγωγής στη χώρα, με πλήθος παραγωγών, οινοποιείων, κωδικών και έκτασης αμπελιών. Καλλιεργεί το 29.1% της έκτασης των αμπελιών στον οινικό χάρτη της Ελλάδας και παράγει 1208 κωδικούς. Αναλυτικά ο κατάλογος των φημισμένων και διακεκριμένων οίνων της Περιφέρειας Πελοποννήσου έχει ως εξής:

Οίνοι ΠΟΠ (ΟΠΑΠ):

- ΠΟΠ (ΟΠΑΠ) Νεμέα (Κορινθία, Αργολίδα), ΠΟΠ (ΟΠΑΠ) Μαντίνεια (Αρκαδία),
- ΠΟΠ Μονεμβασία-Malvasia (Λακωνία).
- Οίνοι ΠΓΕ (Τοπικοί):

Κατά περιφερειακή Ενότητα:

- ΠΓΕ Κορινθία (Κορινθιακός Τοπικός οίνος)
- ΠΓΕ Μεσσηνία (Μεσσηνιακός Τοπικός Οίνος),
- ΠΓΕ Λακωνία (Λακωνικός Τοπικός Οίνος),
- ΠΓΕ Αρκαδία (Τοπικός Οίνος Αρκαδίας),
- ΡΠΓΕ Αργολίδα (Τοπικός Οίνος Αργολίδας).

κατά περιοχή:

- ΠΓΕ Κλημέντι (Κορινθία),
- ΠΓΕ Τριφυλλία & ΠΓΕ Πυλία (Μεσσηνία),
- ΠΓΕ Τεγέα (Αρκαδία).

κατά ποικιλία:

- Αγιωργίτικο (Νεμέα Κορινθίας & αλλού, ερυθρό)
- Σκλάββα, (Κορινθία, Αργολίδα, ερυθρό)
- Ροδίτης(σε όλη την Πελοπόννησο, ροζέ)
- Φιλέρι (Μεσσηνία, λευκό)
- Θράψα (Λακωνία, ερυθρό)
- Κυδωνίτσα (Λακωνία, λευκό)
- Μαυρούδι (Λακωνία, λευκό)
- Πετρουλιανός (Λακωνία, λευκό)
- Μοσχοφίλερο (Αρκαδία, ροζέ)
- Ροκανιάρης (Αργολίδα, λευκό).

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» προγραμματίστηκε μελετήθηκε και προχωρά η υλοποίηση του έργων:

Ι) «ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ & ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΝΑΒΑΛΟΥ», προϋπολογισμού 6.850.000€. Συντάχθηκε το Τεχνικό Δελτίο του έργου για την ένταξη του στο ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ».

ΙΙ) "ΕΡΓΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΝΕΡΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΒΑΛΟΥ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ Ν. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ"

Α. ΜΕΛΕΤΗ

Η υπόψη Μελέτη εντάχθηκε με την Α.Π. 3912/07-05-2009 Απόφαση ένταξης πράξης με τίτλο «**ΜΕΛΕΤΗ ΕΡΓΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ...**» στο «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007 - 2013» (ΠΑΑ) του μέτρου 125Α .1 Εγγειοβελτιωτικά Έργα και Δράσεις με Κωδικό 125Α .1/27 σύμφωνα με την οποία προβλεπόταν η ένταξη της μελέτης με προϋπολογισμό **1.350.000 €**. στην ΣΑΕ 081/8 που με **Κ.Ε. 2009ΣΕ0818008** και περιλαμβάνεται και η κατασκευή του έργου με τίτλο «**ΕΡΓΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΝΕΡΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΒΑΛΟΥ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ & ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ Ν. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ**» με προϋπολογισμό 8.989.243 €

Με την Α.Π. 4125/15-05-2009 1η Τροποποίηση της Απόφασης ένταξης πράξης «**ΜΕΛΕΤΗ ΕΡΓΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ...**» στο πρόγραμμα «Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007 - 2013» (ΠΑΑ) του μέτρου 125Α .1 σύμφωνα με την οποία προβλεπόταν η ένταξη της μελέτης εκ των οποίων 1.350.000€ για τη μελέτη και τα **7.650.00,00 €** για το έργο.

Η μελέτη προκυρήχθηκε με βάση την από 28-07-2009 Προκήρυξη ανοικτής διαδικασίας, την ΑΠ 7157/05-08-2009 Απόφαση προέγκρισης δημοπράτησης και **έγκριση διάθεσης πίστωσης 1.106.698,65 €**.

Αντικείμενο της μελέτης είναι τα έργα μεταφοράς και διανομής νερού για την κάλυψη αρδευτικών αναγκών σε περιοχές των Δήμων Ασκληπείου και Επιδαύρου, συνολικής έκτασης **22.000 στρεμμάτων** περίπου.

Κατόπιν ανοικτής διαδικασίας, στις **28-02-2011** λήφθηκε Απόφαση ανάθεση εκπόνησης της Μελέτης στη Σύμπραξη των Γραφείων Μελετών:

ΟΤΜΕ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Ε.Π.Ε. ΑΜ. 106 ,τάξη πτυχίου Ε, κατ. Μελέτης 13 ΑΜ. 106, τάξη πτυχίου Γ, κατ. Μελέτης 16, ΑΜ. 106 ,τάξη πτυχίου Γ, κατ. Μελέτης 21, ΑΜ. 106 ,τάξη πτυχίου Γ, κατ. Μελέτης 27

ΤΕΑΜ Μ-Η ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Ε.Π.Ε.

ΑΜ. 43, τάξη πτυχίου Ε, κατ. Μελέτης 9

ΒΑΚΑΚΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΓΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Α.Ε.

ΑΜ. 319,τάξη πτυχίου Γ, κατ. Μελέτης 23

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΑΜ. 10348,τάξη πτυχίου Γ, κατ. Μελέτης 16

η οποία αναδείχθηκε προσωρινή μειοδότης και συγκέντρωσε τη μέγιστη σταθμισμένη βαθμολογία (96,74) από τα υπόλοιπα Γραφεία μελετών που συμμετείχαν στον διαγωνισμό με οικονομική προσφορά **899.755,00 €** (χωρίς ΦΠΑ) ή **1.106.698,65 €** (με ΦΠΑ).

Η σύμβαση για την εκπόνηση της μελέτης υπεγράφη στις **10-5-2011** και προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε **20 μήνες**.

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου (με την κατασκευή του έργου) είναι **8.756.698,65 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2009ΣΕ08180008, μέχρι τις **31-12-2011** έχουν εκταμιευθεί **254.999,99** ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **200.000 €** σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας Υποδομών και Δικτύων Κ Χατζηδάκη με την οποία εγκρίθηκε στις 10-12-2012 η 1^η Τροποποίηση της ΣΑΕ 081/8 που αφορά τον Τομέα Εγγειοβελτιωτικών Έργων του ΥΠΑΑΤ.

B. ΕΡΓΟ

Με την ολοκλήρωση της μελέτης θα δημοπρατηθεί το υποέργο «Κατασκευή έργων μεταφοράς και διανομής νερού άρδευσης από δίκτυα Αναβάλου στους Δήμους Ασκληπιείου και Επιδαύρου», με συνολικό ενταγμένο στο ΠΑΑ προϋπολογισμό 9.000.000€.

ΙΙΙ) «ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΝΑΒΑΛΟΥ Ν. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ»,
προϋπολογισμού 1.200.000 €

Η σύμβαση κατασκευής του έργου, ύψους **1.072.855,22€** υπεγράφη στις 29-6-2010 και προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός του 2013.

Το έργο εκτελείται και η συνολική γεωργική έκταση που αξιοποιείται με την κατασκευή των προβλεπόμενων έργων ανέρχεται στα **5.000 στρέμματα** περίπου.

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **2.338.655,46 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2009ΣΕ08180011, μέχρι τις **31-12-2011** έχουν εκταμιευθεί **1.002.513,96** ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **100.000 €** σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργού

Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας Υποδομών και Δικτύων Κ Χατζηδάκη με την οποία εγκρίθηκε στις 10-12-2012 η 1^η Τροποποίηση της ΣΑΕ 081/8 που αφορά τον Τομέα Εγγειοβελτιωτικών Έργων του ΥΠΑΑΤ.

IV) «ΜΕΤΑΦΟΡΑ & ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΒΑΛΟΥ ΣΕ ΚΟΥΤΣΟΠΟΔΙ, ΜΥΚΗΝΕΣ, ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ, ΦΙΧΤΙΑ, ΧΩΝΙΚΑ, ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ, ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟ ΜΙΔΕΑΣ Ν. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ», προϋπολογισμού 10.404.760,07 €.

Το έργο με εναρκτήρια ημερομηνία την υπογραφή της σύμβασης στις 27 Ιουνίου 2011

Το έργο περιλαμβάνει επεκτάσεις αρδευτικών δικτύων σε περιοχές που έως και σήμερα δεν έχουν καλυφθεί από δίκτυα, με την κατασκευή υπόγειων σωληνωτών δικτύων κυρίως δευτερευόντων και πρωτευόντων αγωγών, καθώς επίσης και κατασκευή των απαραίτητων έργων υποδομής (όπως αντλιοστάσια, δεξαμενές αποδόσεως και δεξαμενές εξισώσεως). Ειδικότερα προβλέπονται επεκτάσεις στα υπόγεια σωληνωτά υπό πίεση αρδευτικά δίκτυα, στην Περιοχή Κουτσοποδίου, Περιοχή Δήμου Μυκηναίων, Περιοχή Δήμου Μιδέας, Περιοχές Δήμων Άργους και Λέρνας, Μαραθιά Δ. Ασίνης.

Η συνολική γεωργική έκταση που αξιοποιείται με την κατασκευή των έργων ανέρχεται στα **60.000 στρέμματα** περίπου, το συνολικό μήκος των σωλήνων των αρδευτικών δικτύων προβλέπεται να είναι **συνολικού μήκους 67.000 μ.**, ενώ αυξάνεται η πίεση στο δίκτυο σε σχέση με αυτήν που αναφέρεται στις υπάρχουσες μελέτες (ΥΠΕΧΩΔΕ 1978), ώστε τα νέα δίκτυα, να λειτουργούν σύμφωνα με τις πλέον σύγχρονες προδιαγραφές.

Η μεταφορά και διανομή του αρδευτικού νερού πρόκειται να γίνει με την κατασκευή τριών (3) νέων αντλιοστασίων επί της κεντρικής διώρυγας Αναβάλου και της δεξαμενής Κουτσοποδίου (Μαλαχιά), δέκα τεσσάρων (14) μικρότερων ενδιάμεσων, που θα εξυπηρετούν περιφερειακές διανομές, καθώς και δώδεκα (12) δεξαμενές ενδιάμεσης ρύθμισης και διανομής.

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου (υλοποίηση) είναι **10.404.760,07 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου **2009ΣΕ08180010**, μέχρι τις **31-12-2011** δεν έχουν εκταμιευθεί ενώ οι πιστώσεις για το έτος **2012** ανέρχονται σε **700.000 €** σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας Υποδομών και Δικτύων Κ Χατζηδάκη με την οποία εγκρίθηκε στις **10-12-2012 η 1^η Τροποποίηση της ΣΑΕ 081/8** που αφορά τον Τομέα Εγγειοβελτιωτικών Έργων του ΥΠΑΑΤ.

V) «ΕΡΓΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΝΕΡΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΒΑΛΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΕΡΜΙΟΝΙΔΑΣ Ν ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ», προϋπολογισμού **12.000.000 €**

A. ΜΕΛΕΤΗ

Η μελέτη προκυρήχθηκε με ανοικτή διαδικασία και στις 24-12-2010 ανοίχτηκαν οι οικονομικές προσφορές για τη μελέτη με τίτλο «ΜΕΛΕΤΗ ΕΡΓΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΝΕΡΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΒΑΛΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΕΡΜΙΟΝΙΔΑΣ Ν. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ».

Η σύμβαση για την εκπόνηση της μελέτης υπεγράφη στις 10-5-2011 και προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε 23 μήνες.

Αντικείμενο της μελέτης είναι τα έργα μεταφοράς και διανομής νερού για την κάλυψη αρδευτικών αναγκών στην περιοχή της Ερμιονίδας, συνολικής έκτασης **22.000 στρεμμάτων** περίπου.

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου (με την υλοποίηση) είναι **12.000.000 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2009ΣΕ08180009, μέχρι τις **31-12-2011** έχουν εκταμιευθεί **291.675,63** ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **250.000 €** σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας Υποδομών και Δικτύων Κ Χατζηδάκη με την οποία εγκρίθηκε στις 10-12-2012 η 1^η Τροποποίηση της ΣΑΕ 081/8 που αφορά τον Τομέα Εγγειοβελτιωτικών Έργων του ΥΠΑΑΤ.

B. ΕΡΓΟ

Με την ολοκλήρωση της μελέτης θα δημοπρατηθεί το υποέργο «Κατασκευή έργων μεταφοράς και διανομής νερού άρδευσης από δίκτυα Αναβάλου στο Δήμο Ερμιονίδας Ν. Αργολίδος» με συνολικό ενταγμένο στο ΠΑΑ 2007-2013 προϋπολογισμό 12.000.000€ **ενδεχόμενα όμως ως έργο – Γέφυρα με την Ε' Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.**

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ 2010- 2013

Είναι ενταγμένα και χρηματοδοτούνται από το «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» τα παρακάτω Εγγειοβελτιωτικά Έργα τα οποία σημειώνουν την ακόλουθη πρόοδο:

3. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ & ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΝΑΒΑΛΟΥ

Το έργο αφορά όλες τις ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες που προβλέπονται για την Αναβάθμιση του Αντλιοστασίου & του Φράγματος Αναβάλου, με συνολικό ενταγμένο στο ΠΑΑ προϋπολογισμό 6.850.000€.

Έχει ολοκληρωθεί η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης και εγκρίθηκε η προσθήκη πρόσθετων όρων στη διακήρυξη αυτού. Τα Τεύχη Δημοπράτησης έχουν ήδη προεγκριθεί από τη Διαχειριστική Αρχή, ώστε να προχωρήσουν οι διαδικασίες της δημοπράτησης.

Η ημερομηνία του διαγωνισμού - κατάθεση προσφορών - προσδιορίστηκε το αργότερο έως τον Σεπτέμβριο του 2011.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Ασκληπείου (Δ.Δ. Λυγουριού, Αγ, Δημητρίου, Αδαμίου, Αρκαδικού), Επιδαύρου, Ερμιόνης, Κρανιδίου, Μιδέας (Δ.Δ. Αραχναίου, Μιδέας) και Μυκηναίων (Δ.Δ. Προσύνας, Λίμνων).

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ υλοποιήθηκαν **5 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Κρανιδίου και Ερμιόνης, **συνολικού προϋπολογισμού 650.342 ευρώ** περίπου.

Από τον Οργανισμό **ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ»**, υλοποιείται το έργο «ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ», συνολικού Π/Υ 1.901.534,60€. Αφορά την ανακαίνιση-αναβάθμιση και λειτουργική αναδιαρρύθμιση των κτιρίων των ΚΕΓΕ στους Νομούς Αρκαδίας, Αργολίδας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας ούτως ώστε να λειτουργήσουν με τις προδιαγραφές των Κτιρίων Επαγγελμ. Εκπαίδευσης.

Στον Νομό ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ κατασκευάστηκε το **ΚΕΓΕ Νέας Κίου**. Η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 4/7/2007 προϋπολογισμού 277.065,93€. Το έργο έχει ολοκληρωθεί.

- **ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 66.: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Περιφέρεια: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
Νομός: ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-201

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

►«ΔΙΚΤΥΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΤΑΚΑΣ Ν. ΑΡΚΑΔΙΑΣ»

Στα πλαίσια του προγραμματισμού για έργα υποδομών αγροτικής ανάπτυξης που θα κατασκευασθούν κατά την Δ΄ Προγραμματική Περίοδο, εκπονείται σε οριστικό στάδιο η μελέτη του έργου που περιλαμβάνει αποχετευτικά-στραγγιστικά δίκτυα καθώς και αρδευτικά δίκτυα τα οποία θα υδροδοτούνται από τα νερά του ομώνυμου ταμιευτήρα. Η συνολική εκτιμώμενη έκταση είναι 30.000 στρέμματα περίπου, η οποία βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο του Μαντινειακού οροπεδίου και περιλαμβάνει αγροκτήματα των Δήμων Τεγέας και Τριπόλεως του Νομού Αρκαδίας.

Η μελέτη εντάχθηκε με βάση την ΑΠ 7134/28-08-2006 Απόφαση ένταξης πράξης «Οριστική μελέτη δικτύων αξιοποίησης ταμιευτήρα Τάκας Ν. Αρκαδίας» στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000 - 2006» με Κωδικό Ο.Π.Σ. 113090, που περιλαμβάνει ένα υποέργο : “ Οριστική μελέτη δικτύων αξιοποίησης ταμιευτήρα Τάκας Ν. Αρκαδίας ”, με προϋπολογισμό 950.000 €.

Η δημοπράτηση της μελέτης έγινε με δημόσιο διαγωνισμό στις 13-12-2006, και με την 13461/04-07-2007 Απόφαση ανατέθηκε η υπόψη μελέτη στη Σύμπραξη των Γραφείων Μελετών :

ΥΔΡΟΤΕΚ ΥΔΡΑΥΛΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Ε.Π.Ε.(ΑΜ 273, τάξη πτυχίου Ε, κατ. μελέτης 13 κατά ποσοστό 50%),

ΟΤΜΕ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Ε.Π.Ε. (ΑΜ 106, τάξη πτυχίου Ε, κατ. μελέτης 13 κατά ποσοστό 50%),

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΪΜΗΣ (ΑΜ 559, τάξη πτυχίου Γ, κατ. μελέτης 9),

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΝ. ΔΙΑΚΟΣΤΑΥΡΙΑΝΟΣ (ΑΜ 11942, τάξη πτυχίου Β, κατ. μελέτης 16),

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡ. ΡΙΤΣΟΣ, (ΑΜ 11496, τάξη πτυχίου Γ, κατ. μελέτης 21), ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Γ. ΚΥΡΙΑΚΑΚΗΣ (ΑΜ 11664, τάξη πτυχίου Β, κατ. μελέτης 23) και ΑΛΕΞΙΟΣ Γ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΜ 1816, τάξη πτυχίου Γ, κατ. μελέτης 27).

Ακολούθως με το με Α.Π. 14684/30-08-2007 υπογράφηκε Συμφωνητικό με την ανωτέρω Σύμπραξη των Γραφείων Μελετών, ποσού σύμβασης 759.675,44€ με ΦΠΑ 19%, σύμφωνα με το οποίο και τα λοιπά συμβατικά τεύχη η συνολική προθεσμία της σύμβασης ανέρχεται σε 18 μήνες από την υπογραφή του Συμφωνητικού, ήτοι λήγει στις 28-02-2009.

Κατά σειρά με τις κάτωθι Αποφάσεις Υπ. Αγρ. Αν. & Τροφίμων 11985/25-06-2009, 10269/02-06-2010, 13894/16-11-2010, 10215/01-08-2011, 2949/79545/18-07-2012 εγκρίθηκαν η 1^η παράταση μέχρι τις 30-09-2009, η 2^η παράταση μέχρι τις 30-09-2010, η 3^η παράταση μέχρι τις 30-06-2011, η 4^η παράταση μέχρι τις 30-06-2012 και η 5^η παράταση μέχρι τις 31-12-2012, αντίστοιχα της εν λόγω μελέτης.

Επίσης με την υπ. αριθμ. πρωτ. 198026/04-05-2012 Απόφαση του Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής έγινε η έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων του έργου: «Δίκτυα αρδευτικά – Αξιοποίηση Ταμιευτήρα Τάκας Ν. Αρκαδίας» καθώς και με την 2528/69961/20-06-2012 Απόφαση του Υπ. Αγρ. Αν. & Τροφίμων εγκρίθηκε η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της υπόψη μελέτης.

Με την ΑΠ 4776/125421/ **11-12-2012** εγκρίθηκε:

α) η Οριστική μελέτη των υδραυλικών και ηλεκτρομηχανολογικών έργων, αξιοποίησης γεωργικής έκτασης 33.000 στρεμμάτων η οποία περιλαμβάνει και τα Τεύχη Δημοπράτησης, τα ΣΑΥ-ΦΑΥ, τη Μελέτη Οικονομικής Σκοπιμότητας και το φάκελο Απαλλοτριώσεων (με κτηματολογικό πίνακα και διαγράμματα),

β) η Γεωτεχνική μελέτη,

γ) ο προϋπολογισμός δαπάνης κατασκευής των προτεινομένων εγγειοβελτιωτικών έργων της οριστικής μελέτης: “Οριστική Μελέτη δικτύων αξιοποίησης ταμιευτήρα ΤΑΚΑΣ Ν. Αρκαδίας”, που ανέρχεται συνολικά (περιλαμβανομένων των ποσοστών για Γ.Ε. και Ο.Ε., Απροβλέπτων, Αναθεώρησης και Φ.Π.Α.), στο ποσό των 21.672.000,00 ευρώ και αναλύεται ως εξής :

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ	
ΔΑΠΑΝΗ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	10.791.952,81 ευρώ
- ΔΑΠΑΝΗ Η/Μ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	984.623,90 ευρώ
- ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	11.776.576,71 ευρώ
- ΓΕ & ΟΕ 18%	<u>2.119.783,81 ευρώ</u>
- ΑΘΡΟΙΣΜΑ	13.896.360,52 ευρώ
- ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ 9%	1.250.672,45 ευρώ
- ΑΜΟΙΒΗ ΓΙΑ ΤΟΠ. ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΙΣ & ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	200.000,00 ευρώ
- ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ	<u>1.052.967,03 ευρώ</u>
- ΓΕΝΙΚΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑ	16.400.000,00 ευρώ
- Φ.Π.Α.(23%)	3.772.000,00 ευρώ
- Δαπάνη αρχαιολογίας	400.000,00 ευρώ
- Δαπάνη για απαλλοτριώσεις	600.000,00 ευρώ
- Δαπάνη Ηλεκτροδότησης – ΔΕΗ	<u>500.000,00 ευρώ</u>
- ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	21.672.000,00 ευρώ

Η κατασκευή με χρηματοδότηση του έργου από το «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προβλέπεται να ξεκινήσει εντός του **2013**

► **«ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.Δ. ΔΑΡΑ Δ. ΛΕΒΙΔΙΟΥ Ν. ΑΡΚΑΔΙΑΣ»**

Το έργο εντάχθηκε στο «ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» το 2010 με κωδικό έργου **MIS 2010ΣΕ08180006** και ολικό προϋπολογισμό **2.190.000 €**.

Σύμφωνα με στοιχεία από το Υπουργείο ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ/ ΣΑΕ 0818 ⁽³⁾, το έργο μέχρι 31-12-2011 παρουσιάζει μηδενικές απορροφήσεις, με διάθεση πίστωσης για το έτος 2012 επίσης μηδέν.

► **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΝΑΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΝΑΒΑΘΜΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΔΟΛΙΑΝΙΤΗ ΔΗΜΟΥ ΤΕΓΕΑΣ»**

Επιπλέον, μέσω του «ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η ένταξη του έργου, προϋπολογισμού 265.000€. Αναφέρεται στην κατασκευή των τεσσάρων ανασχετικών βαθμών στον ποταμό Δολιανίτη Δήμου Τεγέας , με σκοπό τον εμπλουτισμό του φρεατίου ορίζοντα της περιρρέουσας περιοχής αυτού εντός των διοικητικών ορίων των Τ.Δ. Μαγούλας, Σταδίου και Ριζών. Παράλληλα θα επιτευχθεί μείωση της πλημμυρικότητας του ποταμού.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Τυρού, Βαλτετσίου, Βόρειας Κινουριάς (Δ.Δ.Άστρους, Αγ. Σοφίας, Αγ. Γεωργίου, Αγ. Πέτρου, Βερβενών, Έλατου, Καράτουλα, Καστανίτσας, Καστρίου, Κουτρούφων, Μελίγους, Μεσοράχης, Νέας Χώρας, Ξηροπηγαδίου, Περδικόβρυσης, Πλατανάς, Πλατάνου, Πράστου, Σίταινας, Στόλου, Χαράδρου, Ωριάς, Κορακοβουνίου, Αγ. Ανδρέα), Ηραίας, Κλείτορος , Κοντοβαζαίνης, Λαγκαδίων, Λεωνιδίου, Τροπαίων και τον Δήμο Φαλαισίας. Επίσης αφορά την κοινότητα Κοσμά.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006:

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιείται το έργο:

«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΈΛΟΥΣ ΚΑΝΔΗΛΑΣ» προϋπολογισμού **22.084.000€**.

Πρόκειται για την κατασκευή αρδευτικού δικτύου υπόγειων σωληνώσεων ,αγωγών υπό πίεση, σε συνολική έκταση **20.500 στρεμμάτων** στην περιοχή του Δήμου Λεβιδίου. Περιλαμβάνει όλα τα έργα για την άντληση του νερού από 17 γεωτρήσεις, την αποθήκευση σε δεξαμενές, τη μεταφορά του νερού και τη διανομή του στους αγρούς. Επίσης περιλαμβάνει τη βελτίωση των συνθηκών βατότητας του υφιστάμενου αγροτικού δικτύου.

Η μελέτη του αναδασμού ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε το Δεκέμβριο του 2006. Το έργο ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2007 (εκκρεμεί ο εξοπλισμός για να συνδεθούν δυο γεωτρήσεις με τα αντλιοστάσια στις περιοχές Κ2 και Γ17 που βρίσκονται πλησίον των πηγών ‘Σιτζι ‘ και ‘Κεφαλόβρυσο’, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στη εγκεκριμένη ΜΠΕ).

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Έχουν στόχο την προστασία των οικονομικά και κοινωνικά ασθενέστερων αυτών περιοχών της χώρας, τη στήριξη της ανάπτυξής τους και την επανένταξή τους στο εθνικό παραγωγικό σύστημα ώστε να αποφευχθεί η περιθωριοποίησή τους.

Στον Νομό ΑΡΚΑΔΙΑΣ υλοποιήθηκαν **35 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Λεωνιδίου, Ηραίας, Τροπαίων, Κλείτορος, Κονταβάζαινας, Τυρού και Λαγκαδίων καθώς και στην Κοινότητα Κοσμά, **συνολικού προϋπολογισμού 9,17 εκατ. ευρώ** περίπου.

Από τον Οργανισμό **ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ»**, υλοποιήθηκε το έργο «ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ», συνολικού Π/Υ 1.901.534,60€. Αφορά την ανακαίνιση-αναβάθμιση και λειτουργική αναδιαρρυθμίση των κτιρίων των ΚΕΓΕ στους Νομούς Αρκαδίας, Αργολίδας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας (ΚΕΓΕ Κερασίτσας, Νέας Κιου, Λεωνιδίου, Φιλιατρών, και Κυπαρισσίας) ούτως ώστε να λειτουργήσουν με τις προδιαγραφές των Κτιρίων Επαγγελμ. Εκπαίδευσης.

Στον Νομό ΑΡΚΑΔΙΑΣ κατασκευάζονται το **ΚΕΓΕ Κερασίτσας**, η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 17-12-2007, προϋπολογισμού 590.636,30€, το έργο με συμβατική προθεσμία περαίωσης στις 17-12-2008 ολοκληρώθηκε το 2009 και το **ΚΕΓΕ Λεωνιδίου** συμβατικής δαπάνης 147.155,91€ που ολοκληρώθηκε το 2009.

- **ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 67
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Περιφέρεια: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
Νομός: ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ 2000-2006**

«**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΤΑΚΑΣ Ν. ΑΡΚΑΔΙΑΣ**» προϋπολογισμού 28.202.494,50 €, χρηματοδοτήθηκε από Εθνικούς Πόρους

Το έργο κατασκευάστηκε σε θέση οκτώ χιλιόμετρα περίπου νότια της πόλης της Τρίπολης. Δημιουργήθηκε ταμιευτήρας χωρητικότητας **12 εκατ κυβ. μέτρα νερού** ώστε να καλυφθούν οι αρδευτικές ανάγκες συνολικής καλλιεργήσιμης επιφάνειας 30.000 στρεμμ. Το έργο είχε πολλά προβλήματα, που οφείλοντο όχι σε τεχνικά ζητήματα, αλλά κύρια στην μειωμένη σταδιακή χρηματοδότησή του από εθνικούς πόρους, ολοκληρώθηκε μέχρι το 2011

Η προμελέτη του «**ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΤΑΝΟΥ**», έχει εκπονηθεί και εγκριθεί το 1998 . Ήδη έχει εγκριθεί η χρηματοδότηση της με 713.000€ από Εθνικούς Πόρους, ολοκληρώθηκε σε οριστικό στάδιο και υποβλήθηκε στο ΥΠΑΑΤ τον Δεκέμβριο του 2007. Η έγκριση της θα γίνει μετά την έγκριση της ΜΠΕ από την ΕΥΔΕ ΕΥΠΕ του τ.ΥΠΕΧΩΔΕ νυν ΥΠΕΚΑ.

Πρόκειται για μελέτη φράγματος χωρητικότητας 5 εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερού και προϋπολογισμού 30 εκατ €.

ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Στα πλαίσια του Εθνικού προγραμματισμού για εγχειοβελτιωτικά έργα υποδομών αγροτικής ανάπτυξης που πρέπει να κατασκευασθούν στα πλαίσια της Δ’ Προγραμματικής Περιόδου, μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», εκπονείται η μελέτη του έργου :

► «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΕΚΑΝΗΣ ΦΕΝΕΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΩΝ – ΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ Δ’ ΚΑΙ ΣΤ’» Με την ολοκλήρωση του έργου θα αξιοποιηθούν τα νερά του ομώνυμου φράγματος Δόξα Φενεού Ν. Κορινθίας, που κατασκευάστηκε στα πλαίσια του Β’ ΚΠΣ.

Η δημοπράτηση της μελέτης έγινε με δημόσιο διαγωνισμό στις 7-12-2006, η σύμβαση υπεγράφη στις 13-9-2007 προϋπολογισμού 200.000 €. Η μελέτη έχει ολοκληρωθεί, έχει εγκριθεί και εκκρεμεί η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων.

Προγραμματίζεται η κατασκευή του αντιστοίχου έργου κατά την Δ’ Προγραμματική Περίοδο στα πλαίσια του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’». Η συνολική δαπάνη κατασκευής του έργου προβλέπεται να ανέλθει στα 12 εκ € περίπου

► «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΣΩΠΟΥ Ν. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ»

Το 2003, χρηματοδοτήθηκε η οριστική μελέτη, η οποία ολοκληρώθηκε το 2006 και το κόστος της ανήλθε στα 2.100.000€. Το έργο χρηματοδοτήθηκε τον Δεκέμβριο του 2006 και δημοπρατήθηκε το Μάιο του 2007. Μετά τη δικαστική διαδικασία, στην οποία προσέφυγαν συμμετέχοντες στο διαγωνισμό, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αποφάσισε την επαναδημοπράτηση του έργου. Στις 22-8-2008 επανεπεντάχθηκε στο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’». Ο συνολικός προϋπολογισμός ανήλθε στα **58.750.000** €, από τα οποία ο προϋπολογισμός μελέτης ήταν 54.600.000 εκατ €, 1.500.000 € αφορούσαν στις απαλλοτριώσεις των εκτάσεων που απαιτήθηκαν και τα 2.500.000 € στο κόστος των τεχνικών συμβούλων. Στις 21 Οκτωβρίου 2008 δημοπρατήθηκε και ανάδοχος του έργου πλέον αναδείχθηκε οριστικά η εταιρία «ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.» με ποσοστό έκπτωσης 44,62%.

Η σύμβαση κατασκευής του έργου έγινε στις 14 Ιουλίου του 2010. Ο απαιτούμενος χρόνος κατασκευής του έργου είναι 36 μήνες από την έναρξή του. Αντικείμενο της εργολαβίας είναι η κατασκευή φράγματος στον ποταμό Ασωπό Ν. Κορινθίας και σε στένωση αυτού η οποία βρίσκεται 2 χλμ περίπου ΝΑ του οικισμού Παραδείσι και 4χλμ περίπου ΒΔ από τον οικισμό Στιμάγκα. Επίσης θα κατασκευαστούν όλα τα συναφή έργα του φράγματος (εκτροπής, εκκενώσεως, υπερχειλίσεως, υδροληψίας κ.λ.π) καθώς και τα έργα του αγωγού μεταφοράς του

νερού στις προς αξιοποίηση περιοχές και της οδοποιίας για την αποκατάσταση τη οδικής επικοινωνίας.

Σύμφωνα με την οριστική τεχνική μελέτη του έργου πρόκειται για συμμετρικό φράγμα με υλικό από «σκληρό επίχωμα» με αργιλικό πυρήνα στεγανώσεως, έχει ύψος από το φυσικό έδαφος **68** μέτρα, υψόμετρο στέψης **+210**, πλάτος στέψης **10** μέτρα και μήκος στέψης **425** μέτρα. Ο όγκος του επιχώματος του φράγματος είναι περίπου **4.500.000 μ³** και ο ωφέλιμος όγκος του ταμιευτήρα του φράγματος είναι **25,64 εκατ.μ³**. Για τη μεταφορά του νερού προς τα υφιστάμενα δίκτυα άρδευσης, προβλέπεται κατασκευή κεντρικού αγωγού μήκους 4.100 μέτρων και διατομής 1,2 μέτρων.

Με την ολοκλήρωση του έργου θα εξασφαλισθεί η απαιτούμενη ποσότητα νερού για αντιμετώπιση των προβλημάτων άρδευσης σε περιοχές της βόρειας παραλιακής ζώνης του Νόμου Κορινθίας συνολικής έκτασης **60.000 στρεμμάτων** περίπου, που αφορούν 4.000 αγροτικές οικογένειες περίπου, ενώ παράλληλα με την δημιουργία του ταμιευτήρα η οποία θα συντελέσει στον τεχνητό εμπλουτισμό του υπογείου υδροφορέα, θα εγκαταλειφθούν μέρος των σήμερα χρησιμοποιούμενων γεωτρήσεων και έτσι θα αμβλυνθούν τα προβλήματα ποσότητας και ποιότητας των υπόγειων υδάτων στην περιοχή.

Το έργο απαραίτητο για την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα στον Νομό Κορινθίας, μπορεί να χαρακτηριστεί διπλού σκοπού, περιβαλλοντικής και γεωργικής ωφελιμότητας καθ όσον θα εγκαταλειφθούν οι γεωτρήσεις που σήμερα χρησιμοποιούνται με αποτέλεσμα την βελτίωση της ποιότητας των υπογείων υδάτων.

Σύμφωνα με στοιχεία από το Υπουργείο ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ/ ΣΑΕ 0818, το έργο μέχρι 31-12-2012 παρουσιάζει απορροφήσεις **13.064.187,93**, με διάθεση πίστωσης για το έτος 2012 του ποσού των **6.100.000 €**.⁶⁸

Το έργο παρουσιάζει καθυστερήσεις, λόγω οικονομικών προβλημάτων η ανάδοχος εταιρεία «ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.» έχει ουσιαστικά εγκαταλείψει το έργο εδώ και ένα έτος, ήδη έχει σταλεί από την Υπηρεσία τον Ιανουάριο 2013 **Ειδική Πρόσκληση** συνέχισης των Εργασιών και είναι αδύνατο να ολοκληρωθεί το καλοκαίρι του 2013.

► «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΩ ΠΙΤΣΩΝ»

Επίσης μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται επίσης η ολοκλήρωση του έργου του ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, προϋπολογισμού 1,760,278 ευρώ με χρηματοδότηση 450,000 Ευρώ περίπου.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Ξυλοκάστρου (εκτός του Δ.Δ. Ξυλοκάστρου), Σαρωνικού (Δ.Δ. Κατακαλίου, Αθικίων, Γαλατακίου, Αγ.

Ιωάννη), Σολυγείας (Δ.Δ Σοφικού, Αγγελόκαστρου, Κορφού), Στυμφαλίας, Τενέας (Δ.Δ. Αγιοιορίου, Στεφανίου, Κλένιας, Χιλιμοδίου, Αγ. Βασιλείου, Κουταλά) και τον Δήμο Φενεού.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκαν τα έργα:

Μέσω του Άξονα 7 «**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ**» υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ υλοποιήθηκαν **9 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Ξυλοκάστρου και Στυμφαλίας, συνολικού προϋπολογισμού **2,9** εκατ. ευρώ περίπου.

Από τον Οργανισμό **ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ**», υλοποιήθηκε το έργο «**ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**», συνολικού Π/Υ 1.901.534,60€. Αφορά την ανακαίνιση-αναβάθμιση και λειτουργική αναδιαρρυθμίση των κτιρίων των ΚΕΓΕ στους Νομούς Αρκαδίας, Αργολίδας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας ούτως ώστε να λειτουργήσουν με τις προδιαγραφές των Κτιρίων Επαγγελμ. Εκπαίδευσης.

Στον Νομό ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ κατασκευάζεται το **ΚΕΓΕ Βέλου Κορινθίας**, έχει υπογραφεί η σύμβαση στις 16-10-2007 προϋπολογισμού 476.046,95€. Το έργο ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2009.

• ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 68: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	
Νομός: ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ ΜΑΝΝΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	209,416
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΠΑΝΑΡΙΤΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	267,897
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΣΤΥΜΦΑΛΙΑΣ	216,529
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ	259,497

ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΣΤΥΛΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΕΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΔΕΡΒΕΝΙΟΥ	950,849
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ	530,550
ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ Δ.Δ. ΑΗΔΟΝΙΩΝ & ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΝΕΜΕΑΣ	817,596
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ Δ.Δ. ΚΟΥΤΣΙΟΥ (Β' ΦΑΣΗ ΑΛΙΚΙΖΑ) ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΝΕΜΕΑΣ	192,182
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ Δ.Δ. ΛΕΟΝΤΙΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΝΕΜΕΑΣ	417,989
ΜΙΚΡΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	824,773
ΤΑΜΙΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΑΡΔΕΥΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΩΝ ΑΠΟΡΡΟΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΚΥΛΛΗΝΗ Β	181,139
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ	216,642
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ Δ. Δ. ΚΛΗΜΕΝΤΙΟΥ	1,353,675
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΨΑΡΙΟΥ	286,573
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΑΓΩΓΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΣΤΗ ΔΕΣΗ ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΘΕΣΗ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ	1,135,749
ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΑΤΩ ΠΙΤΣΩΝ Ν. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	2,461,747
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	10,322,802
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	18,802,286

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκαν τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΚΙΑΤΟΥ, ΔΗΜΟΥ ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ» προϋπολογισμού 3.443.295 €

Το έργο αφορά την επέκταση του προσήνεμου μόλου σε μήκος 152 μ, με κρηπιδώματα στην εσωτερική πλευρά του, μήκους 140 μ και ωφέλιμο βάθους -5.50 μ, την κατασκευή παραλιακών κρηπιδωμάτων παραβολής σκαφών, συνολικού μήκους 324.90 μ, με ωφέλιμο βάθος -3.50 μ, την κατασκευή υπήνεμου μόλου (προβλήτα) μήκους 40 μ, την εκβάθυνση της λιμενολεκάνης, συμπλήρωση και ενίσχυση της θωράκισης του προσήνεμου μόλου, την βελτίωση και επέκταση υφιστάμενης ράμπας, κατασκευή δικτύων ηλεκτροφωτισμού και ύδρευσης.

Με την υλοποίηση του έργου ελλιμενίζονται επί πλέον 250 σκαφών επαγγελματικής αλιείας. Το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Ιανουάριο του 2007

II) «ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΚΙΑΤΟΥ» προϋπολογισμού 177.150,00€. Το έργο εντάχθηκε στις 25/04/2007 και έχει ολοκληρωθεί.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ 2000-2006

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

► «ΑΓΩΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΕΥΡΩΤΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΥΦΑΛΜΥΡΩΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ Δ. ΕΛΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΜΟΛΑΩΝ ΚΑΙ ΑΣΩΠΟΥ Ν. ΛΑΚΩΝΙΑΣ»

Εντάχθηκε στις 21-8-2008 στο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ», με MIS 2008ΣΕ08180004 το ανωτέρω έργο προϋπολογισμού 46,4 εκατ €, που περιλαμβάνει το κυρίως έργο προϋπολογισμού 44 εκατ € και άλλα σημαντικά υποέργα.

Το κυρίως έργο αφορά την κατασκευή αγωγού μεταφοράς νερού από τις πηγές Σκάλας Ν. Λακωνίας του Βασιλοπόταμου, στις περιοχές Αστερίου-Γλυκόβρυσης και Μολάων-Ασωπού για την αντιμετώπιση της υφαλμύρωσης των υπόγειων υδάτων των περιοχών αυτών μέσω δημιουργίας ζώνης εμπλουτισμού. Θα κατασκευαστούν:

- ✓ αγωγός μεταφοράς συνολικού μήκους 30,84χλμ,
- ✓ δύο κύρια αντλιοστάσια παροχών 5.000m³/ω και 3.200m³/ω αντίστοιχα,
- ✓ τρεις δεξαμενές ρύθμισης χωρητικότητας 5.000m³ η κάθε μία,
- ✓ εκατόν εξήντα γεωτρήσεις για τη δημιουργία ζώνης εμπλουτισμού (58⁶⁹ γεωτρήσεις στην περιοχή Αστερίου-Γλυκόβρυσης και 102 στην περιοχή Παπαδιάνικων-Πλύτρας).

Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 4-11-2008. Παρουσιάστηκε στο έργο δικαστική εμπλοκή λόγω προσφυγής κατοίκων στο ΣτΕ κατά του έργου για περιβαλλοντικούς λόγους.

Σύμφωνα με στοιχεία από το Υπουργείο ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ/ ΣΑΕ 0818, το έργο προϋπολογισμού 46,4 εκατ € μέχρι 31-12-2011 παρουσιάζει μηδενικές απορροφήσεις, με διάθεση πίστωσης για το έτος 2012 του ποσού των μηδέν (0) €.⁷⁰

Το έργο θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του καταστρεπτικού φαινομένου υφαλμύρωσης υδροφόρου ορίζοντα περιοχών Αστερίου- Γλυκόβρυσης έκτασης 20.000στρ. και Μολάων-Ασωπού- Παπαδιάνικα έκτασης 50.000στρ. όπου καλλιεργούνται κυρίως ελιές, εσπεριδοειδή, συκιές, αμπέλια και κηπευτικά.

Πέραν της κατασκευής του κυρίως έργου έχουν ενταχθεί οι Απαλλοτριώσεις, Υδρογεωλογικές Μελέτες Έλους Ν. Λακωνίας, Αποζημιώσεις ηρτημένης εσοδείας, Μετατόπιση δικτύων ΟΚΩ, Παροχή Υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου, Αρχαιολογικές έρευνες και Δαπάνες για ΔΕΗ

► «ΜΕΛΕΤΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΕΛΕΦΙΝΑΣ Ν. ΛΑΚΩΝΙΑΣ»

Επίσης μέσω του «**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’**» υλοποιείται το έργο: «**ΜΕΛΕΤΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΕΛΕΦΙΝΑΣ Ν. ΛΑΚΩΝΙΑΣ**»

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα αναγνωριστικής μελέτης του Υπουργείου για το Νομό Λακωνίας, είναι δυνατή η κατασκευή φράγματος ύψους 43 μέτρα, περιεκτικότητας 15 εκατ κυβ μέτρα νερό στην περιοχή Κελεφίνα Ν Λακωνίας. Εκτιμώμενο κόστος του έργου 20 εκ €. Θα καλυφθούν οι ανάγκες άρδευσης 37.000 στρεμμάτων, βορείως της Σπάρτης.

Η μελέτη του έργου έχει ήδη ενταχθεί στις 20-10-2008 στο «**ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’**» με προϋπολογισμό 2.984.000 €, και συντάσσονται τα **Τεύχη δημοπράτησης**. Η δημοπράτηση της μελέτης πραγματοποιήθηκε στις 20-01-2009. Αναδείχθηκε ανάδοχος και η μελέτη εκπονείται κανονικά.

► «**ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΡΙΝΑΣΟΥ Ν. ΛΑΚΩΝΙΑΣ**»

Προγραμματίζεται επίσης η εκπόνηση της μελέτης (1 εκ€ περίπου) και εν συνεχεία η κατασκευή του έργου «**ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΡΙΝΑΣΟΥ Ν. ΛΑΚΩΝΙΑΣ**» του Δήμου Σκάλας συνολικού προϋπολογισμού **11,400,000** εκατ €. Εντάχθηκε το 2008 στο «**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**», με ΚΩΔΙΚΟ ΕΡΓΟΥ / MIS **2009ΣΕ08180022**.

Σύμφωνα με στοιχεία από το Υπουργείο ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ/ ΣΑΕ **0818**, το έργο προϋπολογισμού **11,400,000 €** μέχρι **31-12-2011** παρουσιάζει μηδενικές απορροφήσεις, με διάθεση πίστωσης για το έτος 2012 του ποσού των μηδέν (0) €. ⁷¹

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους:**

Ανατ. Μάνης,
Γερόνθων,
Γυθείου (εκτός του Δ.Δ. Γυθείου),
Ζάρακα,
Θεραπνών,
Μυστρά,
Νιάτων,
Οινούντος,
Οιτύλου,
Πελλάνας,
Σμύνους και τον Δήμο
Φαρίδος.

Επίσης αφορά την κοινότητα Καρυών.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια των **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΟΠΑΑΧ** (άξονας 7 ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΛΑΚΩΝΙΑΣ υλοποιήθηκαν **9 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Μυστρά, Πελλάνας, Σμύνους και Φαρίδος, συνολικού προϋπολογισμού 2,9 εκατ. ευρώ περίπου.

• ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 69: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	
Νομός: ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΕΛΛΑΝΑΣ	424,800
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΟΥΣΑΣ	2,031,199
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΑΜΥΚΛΩΝ	377,453
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΒΡΕΣΘΕΝΩΝ	165,941
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΠΕΡΑΣΜΑ ΠΛΑΤΑΝΑΣ	352,026
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	3,351,419

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», υλοποιείται το έργο:

1) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΛΕΚΑΝΗΣ ΦΙΛΙΑΤΡΙΝΟΥ Ν. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ», Εντάχθηκε στις 6-8-2008 στο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ», με ΚΩΔΙΚΟ ΕΡΓΟΥ / MIS 2008ΣΕ08180003 εντάχθηκε με προϋπολογισμού 42,3 εκατ €.

Το έργο περιλαμβάνει την κατασκευή του φράγματος με τον αγωγό μεταφοράς, Γεωτεχνικό Σύμβουλο ποιοτικού έλεγχου κατά την διάρκεια κατασκευής **Μελέτη αρδευτικών δικτύων σε έκταση 25.000 στρεμμάτων στη περιοχή του Δήμου Φιλιατρών**, Δαπάνες ΟΚΩ για τις ανάγκες του φράγματος, Απαλλοτριώσεις.

Στις 7-10-2008 έγινε η δημοπράτηση του φράγματος προϋπολογισμού 35,3 εκατ €. Αφορά την κατασκευή φράγματος στη λεκάνη Φιλιατρινού του Δήμου Φιλιατρών, σε στένωση του ρέματος Φιλιατρινού που απέχει από την πόλη των Φιλιατρών σε ευθεία γραμμή 5χλμ. περίπου, προς τα Ανατολικά – Νοτιοανατολικά. Αναλυτικότερα θα κατασκευασθούν:

✓ **Το Φράγμα και ο αντίστοιχος ταμιευτήρας.** Το φράγμα προβλέπεται από σκληρό επίχωμα, έχει ύψος από το φυσικό έδαφος 45 μέτρα, πλάτος στέψης 7,00 μέτρα και μήκος στέψης 246 μέτρα. Ο ωφέλιμος όγκος του ταμιευτήρα του φράγματος είναι 7.810.000 κυβικά μέτρα ύδατος.

✓ **Ο αγωγός μεταφοράς του ύδατός** στην κατανάλωση που αρχίζει από την περιοχή του φράγματος και περατούται στις θέσεις απόληξης του ύδατος για την άρδευση των γεωργικών εκτάσεων της περιοχής Φιλιατρών.

✓ **Νέα οδός** αποκατάστασης της κυκλοφορίας Φιλιατρά – Χριστιανούπολη, καθόσον η υφιστάμενη οδός κατακλύζεται από τα νερά του ταμιευτήρα.

Θα καλύπτονται οι ανάγκες **άρδευσης αγροτικών εκτάσεων 25.000 στρεμμάτων** της περιοχής Φιλιατρών και αφορούν 2.000 αγροτικές οικογένειες περίπου. Ο συνολικός χρόνος για την κατασκευή του έργου εκτιμάται σε 36 μήνες

Στις 27/10/2008 εγκρίθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού από την Προϊσταμένη Αρχή, με δαπάνη προσφοράς **17.543.566 €** (έκπτωση 41,01%). Ολοκληρώθηκε ο έλεγχος από το ΕΣΡ και ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο και ο ανάδοχος υπόγραψε την σύμβαση στις 17 Μαΐου 2009 με συνολικό ποσό **27.867.844€**.

Σύμφωνα με στοιχεία από το Υπουργείο ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ/ ΣΑΕ 0818, το έργο ολικού προϋπολογισμού 28.059.952,77 €, μέχρι 31-12-

2011 παρουσιάζει απορρόφηση 10.977.205,27 με διάθεση πίστωσης για το έτος 2012 του ποσού των 8.980.000 €⁵.

Μέχρι τέλος 2012 είχε κατασκευασθεί το 65% του φράγματος ενώ έχει εγκριθεί συμπληρωματική σύμβαση ύψους 2 εκατ. €. **Αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τέλους 2013.**

Το έργο παρακολουθεί ως υποέργο Β Τεχνικός Σύμβουλος ολικού προϋπολογισμού **1.960.000,01 €**, μέχρι 31-12-2011 παρουσιάζει απορρόφηση μηδέν και η διάθεση πίστωσης για το έτος 2012 ανέρχεται στο ποσό των 480.000 €.

Π «ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΜΙΝΑΓΙΩΤΙΚΟ ΠΟΤΑΜΟ».

Προγραμματίζεται επίσης η εκπόνηση της προμελέτης και οριστικής μελέτης του «ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΜΙΝΑΓΙΩΤΙΚΟ ΠΟΤΑΜΟ». Η μελέτη είναι προεκτιμώμενης αμοιβής 3,9 εκατομμυρίων ευρώ και ο προϋπολογισμός του έργου εκτιμάται ότι θα αγγίξει τα 120.000.000 ευρώ.

Η δυναμικότητά του θα είναι η μεγαλύτερη που έχει γίνει στην περιοχή και θα φτάνει τα 12,5 εκατομμύρια κυβικά νερό. Η κατασκευή του προβλέπεται 1 χλμ. δυτικά της Φοινικούντας περίπου στην ευρύτερη περιοχή Πύλου και Μεθώνης και 5,5 χλμ. βόρεια της εκβολής του ποταμού. Η σήραγγα διοχέτευσης του νερού θα έχει μήκος 220 μέτρων. Η περίοδος σύνταξης της μελέτης είναι 26 μήνες. Θα αρδευνθούν 35.000 στρέμματα και το σημείο που έχει επιλεγεί για την κατασκευή του είναι το πιο στενό και εκείνο που θα δώσει το μεγαλύτερο όφελος με το συμφερότερο κόστος. Η λίμνη του ταμιευτήρα θα καλύπτει 850 στρέμματα. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, το έργο αναμένεται να κατασκευασθεί το 2016. Με την άρδευση των καλλιεργειών με υψηλής ποιότητας νερό από τον ταμιευτήρα θα εμπλουτισθεί ο υδροφόρος ορίζοντας και θα εξυγιανθεί.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορούν τους Δήμους:

Αβίας, Αετού, Ανδανίας, Αριστομένους,

Αρφαρών (ΔΔ Άγριλου, Αρφάρων, Βελανιδίων, Βρομόβρυσης, Σταματίνου, Αγ. Φλώρου),

Αυλώνος, Βουφράδων, Δωρίου, Είρας,

Θουρίας (ΔΔ Πόλιανης, Αμφείας), Ιθώμης,

Καλαμάτας (ΔΔ Αλαγονίας, Αρτεμισίας, Βέργα, Ελαιοχωρίου, Καρβελίου, Λαδά, Λαϊκών, Μικράς Μαντινείας, Νεδούσης, Πηγών),

Λεύκτρου, Παπαφλέσσα, Ανδρούσας, Οιχαλίας,

Κυπαρισσίας (Δ.Δ. Βρυσών, Μουριατάδας, Μύρου, Ξηροκάμπου, Περδικονερίου, Στασιού),

Πεταλιδίου (Δ.Δ. Δροσιάς, Καλοχωρίου, Καστανιών, Λυκίσσης, Μαθίας, Νερομύλου, Πανιπερίου, Κοκκίνου),

Μελιγαλά και τον Δήμο

Χιλιοχωρίων.

Επίσης αφορά τις κοινότητες Τρίφυλλας και Τρικόρφου.

Μέχρι στιγμής ο Δήμος Λεύκτρου έχει υποβάλει τον φάκελο του έργου «**ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΔΡΟΜΟΥ ΑΠΟ ΑΧΛΑΔΟΚΑΜΠΟ ΔΔ ΠΡΟΑΣΤΙΟΥ ΕΩΣ ΓΟΝΑΤΣΑ ΔΔ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ**», προϋπολογισμού **510.615,84€**, ο οποίος εξετάζεται ως προς την επελεξιμότητα και την πληρότητα του.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιούνται τα έργα:

Μέσω του Άξονα 7 «**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΟΠΑΑΧ)**» υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ υλοποιήθηκαν **9 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Λεύκτρου και Αβίας, συνολικού προϋπολογισμού **2,33 εκατ.** ευρώ.

Από τον Οργανισμό **ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ**», υλοποιήθηκε το έργο «**ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**», συνολικού Π/Υ 1.901.534,60€. Αφορά την ανακαίνιση-αναβάθμιση και λειτουργική αναδιαρρυθμίση των κτιρίων των ΚΕΓΕ στους Νομούς Αρκαδίας, Αργολίδας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας ούτως ώστε να λειτουργήσουν με τις προδιαγραφές των Κτιρίων Επαγγελμ. Εκπαίδευσης.

Στον Νομό ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ κατασκευάστηκαν:

- το **ΚΕΓΕ Φιλιατρών**, μετά από διαγωνισμό στις 16/5/2007, σύμβαση που υπογράφηκε στις 2-12-2007 προϋπολογισμού 505.535,40€. Το έργο έχει ολοκληρωθεί.
- Το **ΚΕΓΕ Κυπαρισσίας**, έχει υπογραφεί η σύμβαση στις 4-8-2007 προϋπολογισμού 247.500,13€. Το έργο έχει ολοκληρωθεί.

• ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 70	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	
Νομός: ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΖΩΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΦΛΩΡΟΥ ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΠΑΜΙΣΟΥ	1,453,039
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΔΩΡΙΟΥ	195,399
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ ΑΣΠΡΟΠΟΥΛΙΑΣ	124,179
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΠΑΝΙΠΕΡΙΟΥ	673,456
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΖΩΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΦΛΩΡΟΥ ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΠΑΜΙΣΟΥ - Β΄ ΦΑΣΗ . (ΖΩΝΗ ΑΓΙΟΥ ΦΛΩΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ)	794,040
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	3,240,113

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

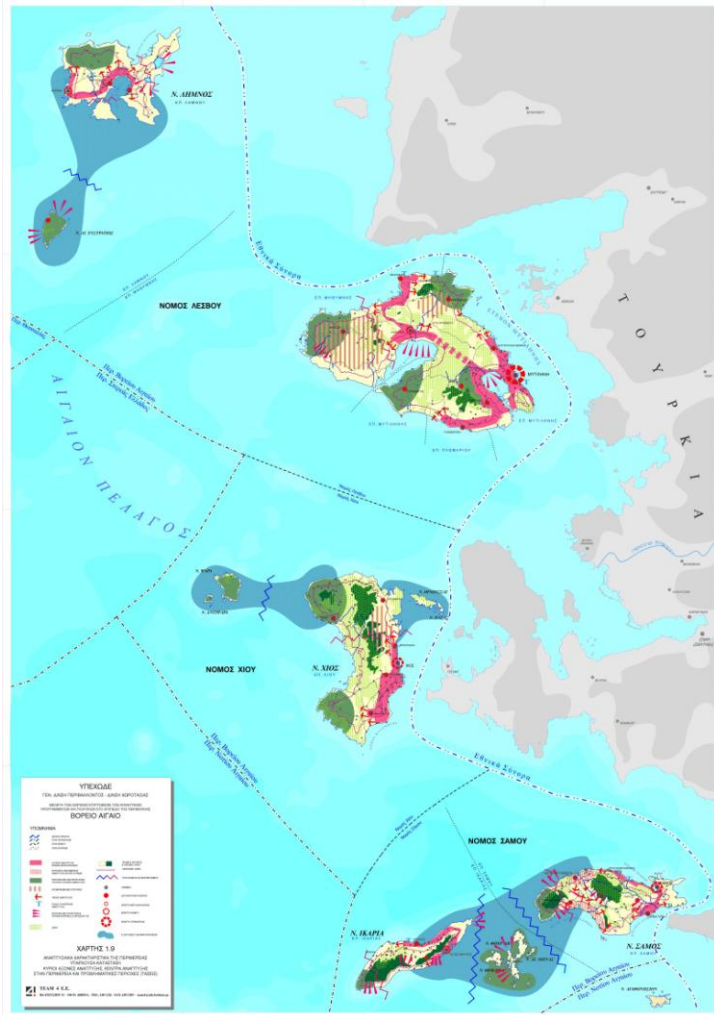
Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΧΑΡΤΗΣ 10: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου επιδιώκει εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και την αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων που είναι **6.013 εκτάρια** έναντι **1.174.875 συνολικά της χώρας**¹, την σύνδεση των έργων με την παραγωγή καλλιεργειών που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων⁷² και λαμβάνοντας υπόψη τα εξής χαρακτηριστικά:

- Το διεθνές περιβάλλον και τις τάσεις οι οποίες προβλέπεται ότι θα κυριαρχήσουν σε σχέση με τον Αγροτοδιατροφικό Τομέα
- Τις εξελίξεις που αφορούν τη διαμόρφωση της νέας ΚΑΠ και την Εθνική Στρατηγική όπως αυτή αποτυπώθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης στο Κείμενο Συμπερασμάτων της «Ομάδας Εργασίας ΚΑΠ 2013»
- Τις δυνατότητες που παρέχονται από το νέο θεσμικό πλαίσιο που δημιουργεί ο Νόμος 4015 για την ανάπτυξη του Αγροτικού Τομέα και ιδιαίτερα η δυνατότητα σχηματισμού Αγροτοδιατροφικών Συμπράξεων σε επίπεδο Περιφέρειας με την ενεργό συμμετοχή και του Α΄ Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και των επαγγελματικών και επιστημονικών φορέων της Περιφέρειας.

□ Την εθνική πραγματικότητα όπως αυτή διαμορφώνεται από τα μεγάλα ελλείμματα στο εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων

□ Την τοπική πραγματικότητα και τις τοπικές συνθήκες που επικρατούν στα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, καθώς και τα προβλήματα και τις προοπτικές των τοπικών μας προϊόντων

Οι προτάσεις για τα προϊόντα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου αφορούν σε έχουν τους εξής στόχους:

1. Προϊόντα Εθνικής Σημασίας με εξαγωγικό προσανατολισμό ή δυνατότητα, τα οποία χαρακτηρίζουν την ταυτότητα των νησιών μας, είναι πιθανώς πιστοποιημένα και παράγονται σε επαρκείς ποσότητες (π.χ. ελαιόλαδο, μαστίχα Χίου, τυριά, ούζα, κρασιά Σάμου και Λήμνου, αλιεύματα, προϊόντα

υδατοκαλλιέργειας, αιγοπρόβειο κρέας, μέλια, κ.λ.π.)

2. Παραδοσιακά Προϊόντα τα οποία αναδεικνύουν και αυτά την ταυτότητα της περιοχής, αποτελούν στοιχεία του ιδιαίτερου νησιωτικού μας πολιτισμού, αλλά δεν παράγονται σε επαρκείς ποσότητες, ή για διάφορους λόγους δεν εμπορεύονται σε σημαντικό βαθμό εκτός των νησιών μας (αμύγδαλα αφράτα Χίου, αχλάδια αχτσέδες Λέσβου, μήλα Αγιάσου Λέσβου, αρωματικά φυτά, προϊόντα βιοτεχνικής παραγωγής με βάση πρώτες ύλες από τα νησιά όπως τα ζυμαρικά της Λήμνου και τα γλυκά του Κάμπου της Χίου με βάση τα εσπεριδοειδή κ.λ.π.)

3. Τοπικά Προϊόντα που απευθύνονται στις τοπικές αγορές και βελτιώνουν το βαθμό αυτάρκειας των νησιών μας (π.χ. κηπευτικά, ζωοτροφές που παράγονται στην Λήμνο κ.λ.π.).

Για τα **Προϊόντα Εθνικής Σημασίας με εξαγωγικό προσανατολισμό** οι στόχοι είναι:

- ▶ Η αύξηση της ζήτησης των προϊόντων του καλαθιού στην Ελλάδα
- ▶ Η αύξηση της ζήτησης στο εξωτερικό
- ▶ Η συνεργασία των εμπλεκόμενων στην παραγωγή των προϊόντων
- ▶ Η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων και άλλων τοπικών επιχειρήσεων ή/και φορέων
- ▶ Η αύξηση του μέρους της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος που καταλήγει στους παραγωγούς πρωτίστως, αλλά και στους μεταποιητές και γενικά στους εμπλεκόμενους από την περιοχή παραγωγής
- ▶ Η προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας

Για τα **Παραδοσιακά και τα Τοπικά Προϊόντα που απευθύνονται στις τοπικές αγορές και βελτιώνουν το βαθμό αυτάρκειας των νησιών** οι στόχοι είναι:

- ▶ Η υποστήριξη της παραγωγής και των παραγωγών τοπικών ποικιλιών
- ▶ Η αύξηση της παραγωγής τοπικών ποικιλιών
- ▶ Η αύξηση της ζήτησης των προϊόντων τοπικά
- ▶ Η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων και άλλων τοπικών επιχειρήσεων ή/και φορέων
- ▶ Η προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας

Τα αποτελέσματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

- ▶ Την αύξηση των εισοδημάτων των παραγωγών κυρίως, αλλά και των άλλων κρίκων της αλυσίδας παραγωγής και εμπορίας
- ▶ Την ανάδειξη της σημασίας των προϊόντων για την τοπική ταυτότητα, παράδοση και κληρονομιά

- ▶ Τη συνειδητοποίηση των ωφελειών της συνεργασίας και της κοινής διαχείρισης των κοινών πόρων

Λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που αναφέρθηκαν, τα προϊόντα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι:

ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- ▶ Ελαιόλαδα και Ελιές (Λέσβος, Σάμος, Χίος, Ικαρία)
- ▶ Τυροκομικά Προϊόντα από Αιγοπρόβειο γάλα (Λέσβος, Λήμνος, Ικαρία, Σάμος, Χίος, Άγιος Ευστράτιος)
- ▶ Μαστίχα Χίου
- ▶ Κρασιά Σάμου, Λήμνου (και Ικαρίας)
- ▶ Αιγοπρόβειο Κρέας
- ▶ Ούζα (Μυτιλήνης, Πλωμαρίου κυρίως, αλλά και Χίου)
- ▶ Λικέρ Χίου
- ▶ Τσίπουρο Λήμνου
- ▶ Προϊόντα Αρτοποιίας, Ζαχαροπλαστικής και Ζυμαρικά Λήμνου από τα τοπικά σιτηρά
- ▶ Μέλια (όλων των νησιών της Περιφέρειας και κυρίως Σάμου, Ικαρίας και Λήμνου)
- ▶ Προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- ▶ Ορχιδέα
- ▶ Μανταρίνι Χίου
- ▶ Τοπικά Γλυκά από όλα τα νησιά που χρησιμοποιούν τοπικές πρώτες ύλες ή συνταγές κυρίως δε της Χίου

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- ▶ Εσπεριδοειδή του Κάμπου Χίου και της Σάμου
- ▶ Αμύγδαλα αφράτα Χίου,
- ▶ Αχλάδια αχτσέδες Λέσβου
- ▶ Μήλα Αγιάσου Λέσβου (ρενέτες και ξινόμηλα)
- ▶ Κεράσια Αγιάσου
- ▶ Κάστανα Αγιάσου
- ▶ Σύκα Ερεσού Λέσβου, Λήμνου
- ▶ Αρωματικά φυτά (σε όλα τα νησιά και ιδίως Σάμο, Ικαρία, Χίο)
- ▶ Όσπρια όπως ο άφκος (είδος φάβας) της Λήμνου
- ▶ Δαμάσκηνα Λήμνου

ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- ▶ Προϊόντα που προέρχονται από την καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών, όπως ο αραβόσιτος, η μηδική, το κριθάρι, με στόχο την εξασφάλιση ζωοτροφών και τη μείωση του κόστους παραγωγής της κτηνοτροφίας σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας. Η έμφαση δίνεται στη Λήμνο, αλλά και στη Λέσβο τέτοια περιοχή μπορεί να είναι εκείνη της Καλλονής
- ▶ Τα Κηπευτικά και τα Μποστανικά
- ▶ Ανθοκομικά είδη
- ▶ Γλυκάνισος (με τεράστια σημασία για τις ποτοποιίες ούζου κυρίως στην Λέσβο, Λήμνο, Χίο)

ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση του έργου:

I «ΦΡΑΓΜΑ ΤΣΙΚΝΙΑ ΛΕΣΒΟΥ».

Πρόκειται για Φράγμα χωρητικότητας 12 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού που μπορεί να αξιοποιηθεί για άρδευση και ύδρευση.

Από τα συμπεράσματα Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης με τίτλο «Προστασία και ανάδειξη Υδροτόπου κόλπου Καλλονής» επιβάλλεται να επικαιροποιηθεί η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του φράγματος με επανεξέταση των τεχνικών μεγεθών του (χωρητικότητα, τεχνητός σχεδιασμός), λαμβάνοντας υπόψη την ελάχιστη οικολογική παροχή για τα παρόχθια οικοσυστήματα του αλλά και των προστατευόμενων ειδών του κόλπου της Καλλονής.

Ειδικότερα προγραμματίζεται η ένταξη των αναγκαίων συμπληρωματικών μελετών για τον προσδιορισμό των τελικών διαστάσεων και της ωφέλιμης χωρητικότητας του φράγματος, καθώς και την κατασκευή του αντιστοιχού έργου.

II ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΣΕΔΟΥΝΤΑ (ΑΝΥΔΡΟΥ) Ν.ΛΕΣΒΟΥ

ΗΜ/ΝΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ : **19-02-2013**

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 1.600.000€

Η έναρξη κατασκευής αλλά και η ολοκλήρωση του φράγματος (λιμνοδεξαμενής) στη Σεδούντα της Λέσβου έχει καταντήσει... γιοφύρι της Άρτας. Το έργο εγκαινιάστηκε το 1999, αλλά η έλλειψη χρηματοδότησης, η λήξη (από την εκπνοή των προθεσμιών) της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, η απαίτηση εκπόνησης νέων μελετών, οδήγησε την ολοκλήρωση της κατασκευής του φράγματος σε ένα αδιέξοδο, που φαίνεται ότι θα τελειώσει στις **19-02-2013**.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αγ. Παρασκευής, Αγιάσου, Ατσίκης, Γέρας, Ερέσου – Αντίσσης, Ευεργετούλα, Καλλονής, Λουτροπόλεως Θέρμης, Μανταμάδου, Μηθύμνας, Μούτρου, Μυρίνας, Νέας Κουτάλης, Πέτρας, Πλωμαρίου και τον Δήμο Πολιχωίτου. Επίσης αφορά την κοινότητα Αγ. Ευστρατίου.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 έχουν ολοκληρωθεί τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΕΔΟΥΝΤΑ (ΑΝΥΔΡΟΥ) Ν. ΛΕΣΒΟΥ»

Το έργο αφορά την κατασκευή εσωποτάμιας λιμνοδεξαμενής σε συνδυασμό με την κατασκευή χωμάτινου φράγματος, χωρητικότητας 210.000 κυβ. μέτρων νερού, χωροθετείται στην κοίτη του χειμάρρου Άνυδρου στην εκβολή του στον χειμάρρο Σεδούντα, ανάμεσα σε πρηνή με έντονες κλίσεις. Λόγω κατολισθήσεων που παρουσιάστηκαν σε τμήματα των πρηνών μετά την υπογραφή της σύμβασης κατά την διάρκεια της κατασκευής του έργου, συμπεριλήφθηκαν στην ίδια εργολαβία και εργασίες αντιμετώπισης των κατολισθήσεων και μέτρα ασφαλείας και πρόληψης έναντι αυτών. Η εργολαβία όπως τελικά διαμορφώθηκε μετά τα ανωτέρω αναφερόμενα, ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2005. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε στο ποσό των 3.461.288,09 € .

II) Παράλληλα προγραμματίζεται η «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΕΔΟΥΝΤΑ (ΑΝΥΔΡΟΥ) Ν. ΛΕΣΒΟΥ»

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου συνέταξαν μελέτη η οποία εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2005 με κόστος έργου 1,3 εκατ € αλλά δεν έλαβε ποτέ έγκριση χρηματοδότησης η κατασκευή του έργου. Αφορά εργασίες για την ολοκλήρωση της λιμνοδεξαμενής, και περιλαμβάνει την κατασκευή του υπερχειλιστή, την τοποθέτηση στεγανοποιητικής μεμβράνης σε τμήματα του φράγματος και των πρηνών (όπου δεν έχει τοποθετηθεί), την κατασκευή διαφόρων τεχνικών έργων για την ασφάλιση του έργου έναντι των κατολισθήσεων (ανασχετικές λιθορριπές).

III) «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΣΕΔΟΥΝΤΑ Ν. ΛΕΣΒΟΥ» εντάχθηκε τον Οκτώβριο του 2005, με προϋπολογισμό 1.370.000€, δημοπρατήθηκε στις 6-7-2006 η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 20/10/2006. Αφορά την κατασκευή των απαιτούμενων έργων για την αξιοποίηση των νερών της Λιμνοδεξαμενής Σεδούντα (Άνυδρου) Ν. Λέσβου, με σκοπό την άρδευση της ανάντη του Πλωμαρίου αγροτικής περιοχής (περίπου 360 στρεμμάτων) και την επικουρική τροφοδοσία του Δήμου Πλωμαρίου με νερό ύδρευσης, περιλαμβάνει δε το δίκτυο άρδευσης και τις εγκαταστάσεις διύλισης (κτίριο ταχυδιύλιστηρίου και ηλεκτρομηχανολογικά έργα.

Με την κατασκευή του έργου θα λυθεί οριστικά το πρόβλημα άρδευσης της περιοχής το οποίο κατά τους θερινούς μήνες είναι αρκετά οξύ λόγω έλλειψης νερού και αδυναμίας εφαρμογής των αρδεύσεων. Ο ενεργός αγροτικός πληθυσμός της περιοχής είναι 1.100 άτομα. Το αρδευτικό δίκτυο έχει ολοκληρωθεί, αναμένεται η συντέλεση της απαλλοτρίωσης του χώρου όπου θα κατασκευασθεί το αντλιοστάσιο και το ταχυδιωλιστήριο (έγινε επίταξη)

IV) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΕΡΕΣΣΟΥ»

Το έργο έχει ολοκληρωθεί το 2003 και ο ταμιευτήρας του ήδη είναι πλήρης. Η χωρητικότητά του είναι 3 εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερό περίπου και θα χρησιμεύσει στην άρδευση έκτασης που ξεπερνά τα 6.000 στρέμματα. Το συνολικό κόστος του έργου (χωρίς την δαπάνη της απαλλοτρίωσης) ανήλθε σε 7.050.000 €

Για την αξιοποίηση των υδάτων του ταμιευτήρα, από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ μελετήθηκε δίκτυο άρδευσης το οποίο κατασκευάστηκε από την Περιφέρεια Βόρειου Αιγαίου. Το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Ιούλιο του 2006.

Το ΥΠΑΑΤ προγραμματίζει την βελτίωση της λειτουργικότητας και αρτιότητας του φράγματος Ερεσού. Θα περιλαμβάνει τεχνικό έργο οδοποιίας στη λεκάνη ηρεμίας, ολοκλήρωση της ανωδομής του οικίσκου δικλείδων, φωτισμό των σηράγγων και της στέψης του φράγματος, εκτιμώμενου κόστους 500.000€.

Μέσω του Άξονα 7 «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΟΠΑΑΧ) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΛΕΣΒΟΥ υλοποιήθηκαν 32 Δημόσια Έργα στους Δήμους Αγιάσου, Γέρας, Ευεργέτουλας, Λουτροπόλεως Θερμης, Μανταμάδου, Μήθυμνας, Πέτρας και Πλωμαρίου, συνολικού προϋπολογισμού 7,3 εκατ. ευρώ περίπου.

• ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	
Νομός: ΛΕΣΒΟΥ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
Αξιοποίηση Ταμιευτήρα Κεραμίου Καλλονής Λέσβου	603,323
Αξιοποίηση Ταμιευτήρα Ερεσσού Ν. Λέσβου	4,954,133
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΝΟΜΟΥ ΛΕΣΒΟΥ	5,557,456
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Π.Ε.Π. ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	26,814,633

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση του έργου: «ΦΡΑΓΜΑ ΚΑΡΒΟΥΝΗ ΝΗΣΟΥ ΣΑΜΟΥ» προϋπολογισμού 18.000.000 €

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους): Αγ. Κύρκου, Βαθέος, Ευδήλου, Καρλοβασιών (εκτός του Δ.Δ. Καρλοβασιών), Μαραθοκάμπου, Πυθαγόρειου, Ραχών και Φούρνων και τον Δήμο Κορσέων.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιείται το έργο:

«ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΣ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ Ν. ΣΑΜΟΥ – ΔΙΚΤΥΑ ΑΡΔΕΥΣΗΣ», εντάχθηκε στις 12-10-2006 με συνολικό προϋπολογισμό 680.990€ . Φορέας υλοποίησης του έργου είναι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Σάμου.

Αφορά την κατασκευή των έργων που απαιτούνται για την αξιοποίηση των νερών του ήδη κατασκευασθέντος από το ΥΠΑΑΤ ταμιευτήρα Βελανιδιάς Μαραθοκάμπου, για την άρδευση περιοχών των Δημοτικών Ενοτήτων (τέως κοινοτήτων) Μαραθοκάμπου και Κουμεικών μέχρι την περιοχή του Αγίου Ιωάννη Κουμεικών και τα Μεγάλα Χωράφια Όρμου και περιλαμβάνει κατασκευή αντλιοστασίου, καταθλιπτικού αγωγού μέχρι την δεξαμενή, κατασκευή δεξαμενής, σωληνώσεων και όλων των απαραίτητων συσκευών και εξαρτημάτων του αρδευτικού δικτύου.

Το έργο ολοκληρώθηκε το 2008.

Μέσω του Άξονα 7 «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΟΠΑΑΧ) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΣΑΜΟΥ υλοποιήθηκαν 42 Δημόσια Έργα στους Δήμους Αγ. Κηρύκου, Βαθέως, Ευδήλου, Καρλοβασίων, Μαραθόκαμπου, Πυθαγορείου και Ραχών, συνολικού προϋπολογισμού 9,5 εκατ. ευρώ περίπου.

- **ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000-2006**

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	
Νομός: ΣΑΜΟΥ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
Αξιοποίηση Ταμιευτήρα Πεζίου Ραχών Ικαρίας	4,402,620
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΘΕΟΠΟΙΗΤΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΙΩΝ ΣΑΜΟΥ	727,201
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΣΑΜΟΥ	5.129.821

- **ΕΠΑΛ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία ολοκληρώθηκε το έργο: «**ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΕΥΔΗΛΟΥ ΙΚΑΡΙΑΣ**», Εντάχθηκε στις 31-1-2006 με προϋπολογισμό 50.000 €. Η σύμβαση υπεγράφη στις 5-10-2006 με προϋπολογισμό σύμβασης 50.000€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει την προμήθεια ενός τρέιλερ για ανέλκυση αλιευτικών σκαφών.

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

ΧΑΡΤΗΣ 11: ΓΕΩΦΥΣΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ Π.Ε. ΧΙΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η ολοκλήρωση του έργου του ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ: «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΛΑΜΩΤΗΣ Ν. ΧΙΟΥ» με χρηματοδότηση 3,0 εκατ. € περίπου.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τους Δήμους: Αγίου Μηνά, (εκτός της παραλιακής ζώνης – Καραφας – Αγ. Ερμιόνη – Μέγας Λιμένας – Αγ. Φωτεινή),

Αμανής, Ιωνίας, Καμποχώρων, Καρδαμύλλων, Μαστιχορίων, Οινουσσών, Ομηρούπολης, Χίου (πλην της πόλης Χίου), και τον Δήμο Ψαρών.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

Ι) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΟΡΗΣ ΓΕΦΥΡΙ Ν. ΧΙΟΥ»

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιείται το ανωτέρω έργο που δημοπρατήθηκε στις 17-3-2004, η σύμβαση κατασκευής του υπογράφηκε στις 8-7-05, με προβλεπόμενη ημερομηνία παράδοσης την 30η Σεπτεμβρίου 2009 και με αρχικό προϋπολογισμό 14.512.201,23€ .

Παράλληλα με την κατασκευή του φράγματος, στο αντικείμενο του έργου εντάχθηκαν επίσης **οι απαλλοτριώσεις** της περιοχής όπου θα κατασκευασθεί το έργο, ύψους 2.200.000 € που έχουν ήδη ολοκληρωθεί και η **παροχή υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου** κατασκευής του φράγματος, προϋπολογισμού 630.000€ ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για τον γεωτεχνικό και ποιοτικό έλεγχο του έργου (η σύμβαση υπεγράφη στις 5/7/2006).

Το φράγμα κατασκευάζεται σε θέση 2,5 km δυτικά της πόλης της Χίου επί του ποταμού «Παρθένη» και συγκεντρώνει τα απορρέοντα νερά των χειμάρρων «Παρθένη» και «Κακός ποταμός». Πρόκειται για την κατασκευή φράγματος από σκληρό επίχωμα με ανάντη πλάκα από σκυρόδεμα τεχνολογία φραγμάτων που επιτρέπει την υπερπήδηση τους από τα νερά των πλημμυρών, **χωρητικότητας ταμιευτήρα 3 εκατομμύρια κυβ. μέτρα νερού**. Το έργο ενώ υλοποιείτο κανονικά μέχρι το 2008 και είχε ολοκληρωθεί σε ποσοστό 90-95%, ήτοι είχε κατασκευασθεί η κατασκευή του σκληρού επιχώματος του σώματος του φράγματος, μέρος της περιμετρικής οδοποιίας και απέμενε η κατασκευή της ανάντη πλάκας σκυροδέματος και η κατασκευή της στέψης του φράγματος αποφασίσθηκε λόγω της μειωμένης χρηματοδότησης και άλλων λόγων η διάλυση της εργολαβίας το 2010 και η επαναδημοπράτηση των υπολειπομένων εργασιών. Μετά την έγκριση των ανακεφαλαιωτικών πινάκων και μέχρι τη διακοπή της σύμβασης έχουν πληρωθεί για το 18,5 εκατομμύρια ευρώ.

Επίσης με άλλο υποέργο είχαν προβλεφθεί:

η σύνδεση του ταμιευτήρα και των νέων εγκαταστάσεων με τα αρδευτικά δίκτυα δια μέσου **αγωγού μεταφοράς του νερού** του ταμιευτήρα,

η αποκατάσταση της κυκλοφορίας της οδού περιμετρικά του ταμιευτήρα, αντλιοστάσιο και αποκατάσταση του αγωγού ύδρευσης της πόλης της Χίου, μικρό φράγμα και αντλιοστάσιο για την αντιμετώπιση της επίδρασης της υπάρχουσας χωματερής στον ταμιευτήρα του φράγματος.

Φορέας υλοποίησης του συγκεκριμένου υποέργου ήταν ο τοπικός Σύνδεσμος Δήμων Χίου (ΣΥΔΗΝΟΧ), αλλά τελικά με πολιτική βούληση δεν υλοποιήθηκαν τα έργα και αποφασίσθηκε το 2010/ 2011 να ενταχθούν σε εργολαβία – «σκούπα» μαζί με τις υπολειπόμενες εργασίες του φράγματος.

Π) «ΥΠΟΛΕΙΠΟΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΟΡΗΣ ΓΕΦΥΡΙ Ν. ΧΙΟΥ»

Το νέο έργο «Υπολειπόμενες εργασίες ολοκλήρωσης κατασκευής φράγματος Κόρης Γεφύρι Ν. Χίου», προϋπολογισμού 4.950.000 ευρώ αποτελεί έργο - Γέφυρα στο ΠΑΑ 2007-2013, δημοπρατήθηκε στις 25-10-2011 και με τη διακήρυξη του έργου, έχει οριστεί ως διευθύνουσα υπηρεσία, η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας Χίου. Μέχρι τον Ιανουάριο 2013 ...δεν είχε υπογραφεί η σύμβαση.

Η κατασκευή του έργου θα επιλύσει το υπάρχον σήμερα έντονο πρόβλημα ποσότητας και ποιότητας αρδευτικού νερού στην περιοχή. Θα έχουμε βελτιστοποίηση της γεωργίας, αύξηση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου και αύξηση του απασχολούμενου με τη γεωργία και την κτηνοτροφία αγροτικού πληθυσμού ενώ παράλληλα θα αυξηθεί το οικογενειακό εισόδημα από τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Μέσω του Άξονα 7 «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΟΠΑΑΧ) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναπυλκής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης κλπ.

Στον Νομό ΧΙΟΥ υλοποιήθηκαν **10 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Αμανής, Καμποχώρων, Καρδαμύλων, Οινουσσών και Ομηρούπολης **συνολικού προϋπολογισμού 3,17 εκατ. ευρώ περίπου.**

• ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000-2006

Στα πλαίσια του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000 -2006 ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 73: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	
Νομός: ΧΙΟΥ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
Κατασκευή Φράγματος Καλαμωτής Νήσου Χίου	16,127,356
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΧΙΟΥ	16,127,356
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Π.Ε.Π. ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	26,814,633

• ΕΠΑΛ 2000-2006

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία ,ολοκληρώθηκαν τα έργα:

«ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑΣ ΧΙΟΥ» προϋπολογισμού 2.650.037,00 €

Αφορά την ολοκλήρωση λιμενικών έργων της ιχθυόσκαλας Χίου, την επέκταση παραλιακού κρηπιδώματος κατά 52μ. ,την κατασκευή υπήνεμου μόλου μήκους 76μ., την επέκταση προσήνεμου μόλου κατά 86,5 μ., επιστρώσεις και εξαρτήματα ανωδομών, κατασκευή υποδοχής φανών, συνδέσεις με τα τοπικά δίκτυα παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και ύδρευσης και τέλος την πυρασφάλεια. Το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2006.

«ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΑ ΨΑΡΩΝ» εντάχθηκε στις 5-12-2005 με συνολικό προϋπολογισμό 182.759 €.

Αφορά την προμήθεια ενός γερανού ανύψωσης σκαφών ικανότητας 20 τόνων, την κατασκευή των απαραίτητων Η/Μ εγκαταστάσεων για τη λειτουργία του γερανού, την προμήθεια λοιπού εξοπλισμού για τη εξυπηρέτηση & τη συντήρηση των αλιευτικών σκαφών (αυτοκινούμενο τρέϊλερ, σύστημα ανάρτησης σκαφών, πλυστική μηχανή, πλήρες σύστημα βαφής σκαφών)

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων στην Περιφέρεια Νότιου Αιγαίου έχει στόχους εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και την αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων που είναι μόλις **6.196 εκτάρια** έναντι **1.174.875 της χώρας¹** την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων.

ΧΑΡΤΗΣ 12: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Περίπου 60 εκατομμύρια ευρώ εκτιμάται πως θα μείνουν εντός της περιφέρειας, αν μόνο τα ξενοδοχεία και οι επιχειρηματίες ενθαρρύνουν την κατανάλωση της ντόπιας παραγωγής προϊόντων. Τα χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Νότιου Αιγαίου που επελέγησαν να ενταχθούν στο σχετικό πρόγραμμα είναι τα ακόλουθα⁷³:

Προϊόντα Φυτικής παραγωγής⁷⁴

Ελαιόλαδα στα Δωδεκάνησα με φθίνουσα σειρά στη Ρόδο, Κω, Κάρπαθο, Λέρο, Κάλυμνο, Κάσο, Λειψούς, Τήλο, Σύμη, Νίσυρο, Χάλκη και στις Κυκλάδες με φθίνουσα σειρά στη Νάξο, Άνδρο, Πάρο, Τήνο, Σίφνο, Μήλο, Σύρο, Κέα, Κίμωλο, Αμοργό, Σίκινο, Ιο, Ανάφη,

Αμπέλια επιτραπέζια με παραγωγή κατά σειρά Λέρο, Ρόδο, Κάλυμνο και στις Κυκλάδες στην Τήνο, Άνδρο, Σέριφο

Πατάτα εαρινή και φθινοπωρινή Νάξου ΠΟΠ

ντοματάκι και φάβα Σαντορίνης, Αγγινάρα Τήνου

Κηπευτικά υπαίθρου αλλά και θερμοκηπιακές καλλιέργειες όπως της τομάτας, του αγγουριού, της πιπεριάς, και μελιτζάνας

καρπούζια, πεπόνια (Δωδεκάνησα)

Εσπεριδοειδή όπως λεμόνια, τα πορτοκάλια, τα μανταρίνια, κυρίως για τα νησιά της Καλύμνου και της Ρόδου

Ζωικά προϊόντα

τυριά (Σαν Μιχάλη Σύρου ΠΟΠ, κοπανιστή Τήνου ΠΟΠ, κοπανιστή Μυκόνου ΠΟΠ, κοπανιστή Νάξου ΠΟΠ, κρασοτύρι Κω, Γραβιέρα Νάξου),

Αιγοπρόβατα, παντού στην περιφέρεια

Βοοειδή με δυνατότητα αύξησης στις Κυκλάδες (Νάξος, Άνδρος Πάρος, Τήνος), στην Κω και Ρόδο,

Χοιρινά (Ρόδος Κως, Κάλυμνος, Λέρος, Αστυπάλαια, Σύμη, Κάρπαθος, Νάξος, Μύκονος),

Γαλακτοκομικά (Ρόδος Κως, Κάλυμνος, Κάσος, Νάξος, Σύρος, Πάρος Άνδρος, Τήνος, Μύκονος, Σίφνος, Ιος),

Αυγά κυρίως στην Ρόδο, Κάρπαθο, Κάλυμνο, Λέρο, καμία πτηνοτροφική εκμετάλλευση ωσπαραγωγής στις Κυκλάδες,

μέλι Ρόδου, Καλύμνου, Κυκλάδων (κατά σειρά στην Άνδρο, Νάξο, Κέα, Τήνο).

Τυποποιημένα – μεταποιημένα

Κρασιά (Ρόδου, Κω, Λέρου, Λειψών που κάποτε τροφοδοτούσε το Βατικανό, Καλύμνου, Καρπάθου), Κυκλάδων (κατά σειρά στην Σαντορίνη, Πάρο, Τήνο), αφρώδης οίνος Ρόδου, Σούμα Ρόδου,

παστό κολιό Λέρου

ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζονται:

I) Η εκπόνηση της μελέτης και η κατασκευή των «**ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΧΟΙΝΑ ΚΑΡΠΑΘΟΥ**», (το φράγμα κατασκευάζεται στα πλαίσια του Γ’ Κ.Π.Σ.), προϋπολογισμού 2 εκατ. €.

II) Η εκπόνηση οριστικής μελέτης και η κατασκευή της «**ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗ ΝΗΣΟ ΣΥΜΗ Ν. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ**» για τις ανάγκες ύδρευσης και άρδευσης της περιοχής του ομώνυμου Δήμου.

Απαιτείται η αύξηση της χρηματοδότησης από 150.000€ σε 300.000 € από εθνικές πιστώσεις (ΥΠΟΙΟ) που δεν έχει δοθεί μέχρι σήμερα, προκειμένου να δημοπρατηθ εί η μελέτη. Εκτιμώμενος προϋπολογισμός κατασκευής του αντίστοιχου έργου 5 εκατ. €. Τελευταία το έργο πέρασε σε δεύτερη προτεραιότητα για τον δήμο Σύμης σε βάρος της κατασκευής εργοστασίου αφαλάτωσης για τις ανάγκες ύδρευσης.

III) Η επικαιροποίηση της μελέτης του έργου «**ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΟΤΙΑΣ ΡΟΔΟΥ**», χωρητικότητας 700.000 κυβικά μέτρα νερό και η κατασκευή του έργου προϋπολογισμού δεκατ € περίπου.

Επίσης προγραμματίζεται η ολοκλήρωση των έργων του ΠΕΠ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ:

I) «**ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΛΙΒΑΔΙΟΥ ΝΗΣΟΥ ΠΑΤΜΟΥ**» με χρηματοδότηση 890.000 Ευρώ περίπου

II) «**ΦΡΑΓΜΑ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ – ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΡΟΥΚΟΥΝΑ ΝΗΣΟΥ ΑΝΑΦΗ**» με χρηματοδότηση 1.412.000€ περίπου.

Εκτός των παραπάνω έργων, προγραμματίζεται η ένταξη και υλοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων συνολικού προϋπολογισμού 15 εκατ €. Ήδη έχουν εκπονηθεί στην δεκαετία του ’90 από το ΥΑΑΤ μελέτες οι οποίες χρήζουν επικαιροποίησης σε σημερινές προδιαγραφές και νέας τιμολόγησης των έργων:

- «**ΦΡΑΓΜΑ ΛΑΡΔΟΥ ΣΤΗΝ ΝΗΣΟ ΡΟΔΟ**»,
- «**ΦΡΑΓΜΑ ΣΤΗΝ ΣΟΡΩΝΗ ΣΤΗΝ ΝΗΣΟ ΡΟΔΟ**» και
- «**ΦΡΑΓΜΑ ΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΝΗΣΟ ΚΩ**».

Προγραμματίζονται έργα εκσυγχρονισμού του δικτύου αγροτικής οδοποιίας προϋπολογισμού 3 εκατ €.

Επίσης, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Ατταβύρου, Καμείρου, Νότιας Ρόδου

Αφορά τους Δήμους:

Αστυπάλαιας

Καρπάθου,

Κάσου,

Μεγίστης,

Νισύρου,

Σύμης,

Τήλου και τον Δήμο

Χάλκης.

Επίσης αφορά την Δημοτική Ενότητα (πρώην κοινότητα) Ολύμπου – Καρπάθου. Συνολικά θα υλοποιηθούν έργα προϋπολογισμού 14,4 εκατ €.

Στα πλαίσια των ιδιωτικών επενδύσεων του ΟΠΑΑΧ θα διατεθούν στο Ν. Δωδεκανήσου 7εκατ €.

Στα πλαίσια του προγράμματος LEADER+ θα διατεθούν στο Ν. Δωδεκανήσου 12 εκατ €. Αφορούν δημόσια και ιδιωτικά έργα σε μειονεκτικές και ορεινές περιοχές που δεν υπάγονται στα προγράμματα ΟΠΑΑΧ.

2) **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ «ΕΠΑΛ 2007-2013»**

Προγραμματίζεται η κατασκευή των αλιευτικών έργων:

I) **«ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΣΤΟ ΦΟΙΝΙΚΗ ΚΑΡΠΑΘΟΥ»,**

II) **«2^ο ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΣΤΗΝ ΝΗΣΟ ΚΑΛΥΜΝΟΥ»**

III) **«ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΜΑΡΙ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΟΣ ΣΤΗΝ ΝΗΣΟ ΚΩ»**

Στα πλαίσια του **LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ** διατίθενται 10 εκατ €, εκ των οποίων τα 5 εκατ € θα διατεθούν για επενδύσεις στην Κάλυμνο.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιούνται τα έργα:

Δ) «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΡΗΤΗΝΙΑΣ ΡΟΔΟΥ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΚΡΗΤΗΝΙΑΣ ΡΟΔΟΥ», εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ τον Μάιο του 2004 με προϋπολογισμό 17.880.000€. Δημοπρατήθηκε στις 29-6-2006 και η σύμβαση με τον ανάδοχο υπεγράφη στις 29-12-2006, δαπάνης 10.606.346,13 €

Συμβατικά στοιχεία:

1. Η **Σ.Α.Ε. 081/3**, στην οποία περιλαμβάνεται το έργο με ΚΑ 2004ΣΕ 0813 0004 και ονομασία «Κατασκευή φράγματος Κρητηνίας Ρόδου και δικτύων αξιοποίησής τους.»

2. Οι αποφάσεις:

(α) Απόφαση Υπ.Γεωργίας **715650/19-11-2003**, με την οποία εγκρίθηκε η οριστική μελέτη (Υδρολογική –Υδραυλική και Ηλεκτρομηχανολογική) του έργου «**Υπολειπόμενες εργασίες κατασκευής του Φράγματος Κρητηνίας Νήσου Ρόδου**) που εκπονήθηκε στα πλαίσια της μελέτης «Σύμβουλος Παροχής Εξεικευμένων Υπηρεσιών Εγγειοβελτιωτικών Έργων Γ' ΚΠΣ του ΥΠ.ΓΕ» .

(β) Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων **11059/24-5-2005**, με την οποία εγκρίθηκαν τα αναμορφωμένα σε Β' φάση Τεύχη Δημοπράτησης της Μελέτης «Υπολειπόμενες εργασίες κατασκευής του Φράγματος Κρητηνίας Νήσου Ρόδου» που εκπονήθηκε στα πλαίσια της μελέτης « Σύμβουλος Παροχής Εξεικευμένων Υπηρεσιών Εγγειοβελτιωτικών Έργων Γ' ΚΠΣ του ΥΠ.ΓΕ» (γ) Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων **13720/14-10-2005** με την οποία εγκρίθηκαν η τροποποιημένη μελέτη των Υδραυλικών και Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων της μελέτης « Αξιοποίηση ταμιευτήρα Κρητηνίας Νήσου Ρόδου» ,τα αναμορφωμένα τεύχη δημοπράτησης της μελέτης των έργων Υπολειπόμενες εργασίες κατασκευής του Φράγματος Κρητηνίας Νήσου Ρόδου» και «Αξιοποίηση ταμιευτήρα Κρητηνίας νήσου Ρόδου » καθώς και ο προϋπολογισμός δημοπράτησης κατασκευής των έργων «Υπολειπόμενες εργασίες κατασκευής του Φράγματος Κρητηνίας Νήσου Ρόδου» και «Αξιοποίηση ταμιευτήρα Κρητηνίας νήσου Ρόδου » που ανερχόταν συνολικά στο ποσό των 16.840.000€ (συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων αναθεώρησης και ΦΠΑ) και ο οποίος ελέγχθηκε και διορθώθηκε όσον αφορά τις ομάδες εργασιών βάση της Εγκυκλίου 36 του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (αριθμ. Πρωτ. Δ17α/08/158 ΦΝ437-19-10-2005) και συμπληρώθηκε όσον αφορά την πρόβλεψη κονδυλίου αμοιβής κτηματολογίου από το 2ο Τμήμα Κατασκευών Εγγειοβελτιωτικών Έργων και ανέρχεται τελικά στο ποσό των 16.896.500,00 €.

3. Η με Αρ. πρωτ. **Α.Π. 106820/30-7-2008** Κοινή Υπουργική Απόφαση Υπουργείων ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και Γεωργίας με την οποία εγκρίθηκαν οι Περιβαλλοντικοί όροι του έργου.

4. Η **Α.Π.3482/25-4-2007** Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την οποία τροποποιήθηκε η Απόφαση ένταξης της πράξης «Κατασκευή Φράγματος Κρητηνίας Ρόδου και

δικτύων αξιοποίησής του » του επιχειρησιακού προγράμματος « Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006.

5. Η **9905/11-4-2006** Απόφαση Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την οποία εγκρίθηκε η Διάθεση Πίστωσης .

6. Η **12088/20β2/450/31-7-2006** Απόφαση του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την οποία ανατέθηκε η εκτέλεση των εργασιών κατασκευής του έργου «ΥΠΟΛΕΙΠΟΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΡΗΤΗΝΙΑΣ ΝΗΣΟΥ ΡΟΔΟΥ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΚΡΗΤΗΝΙΑΣ ΡΟΔΟΥ» στην εργοληπτική επιχείρηση «**Κ/Ξ ΟΜΗΡΟΣ Α.Ε. – ΕΥΡΩΞΕΛΙΞΗ Α.Ε.** ».

7. Το με αρ. Πρωτ. **Αρ. Πρωτ. : 15648/20Β2/450/22-12-2006-2006** Ιδιωτικό Συμφωνητικό μεταξύ της Αναδόχου εταιρείας «**Κ/Ξ ΟΜΗΡΟΣ Α.Ε. – ΕΥΡΩΞΕΛΙΞΗ Α.Ε.** » και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την κατασκευή του έργου.

8. Η με αριθμ. Πρωτ. **18989/20ζ/13-2-2007** Απόφαση του ΥΠ.Α.Α.Τ. (ως Προισταμένη Αρχή) με την οποία καθορίστηκε ως ημερομηνία έναρξης της προθεσμίας για την κατασκευή του έργου η **22-12-2006**. Χρόνος προθεσμίας περαίωσης των εργασιών : τριάντα (30) μήνες και συμβατική ημερομηνία περαίωσης η **22-6-2009**.

Το **φράγμα** κατασκευάζεται στο χείμαρρο Λίνερο, περίπου 2,5 χλμ. πριν από την εκβολή του στη θάλασσα, στην κοινότητα Κρητηνίας στη Νήσο Ρόδο. Με την ολοκλήρωση του φράγματος θα δημιουργηθεί ταμιευτήρας ωφέλιμης **χωρητικότητας 1.900.000 κυβικών μέτρων** νερού με διπλό σκοπό, την εξυπηρέτηση αρδευτικών και υδροδοτικών αναγκών της ευρύτερης περιοχής κώνος απόθεσης Λίνερου, Καρυές, Κοπριά και η περιοχή της Αμμούας.

Το **αρδευτικό δίκτυο** θα είναι υπόγειο, σωληνωτό υπό πίεση, με εφαρμογή μικροαρδύσεων δηλαδή στάγδην άρδευσης με σταλακτήρες, **σε καθαρή έκταση 3.000 στρεμμάτων** περίπου στην κατάντη του φράγματος περιοχή.

Η κατασκευή του έργου θα επιλύσει το υπάρχον σήμερα έντονο πρόβλημα αρδευτικού νερού στην υπόψη περιοχή και υδροδοτικές ανάγκες της ευρύτερης περιοχής. Θα έχουμε εντατικοποίηση της γεωργίας, αύξηση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου και αύξηση του απασχολούμενου με τη γεωργία και την κτηνοτροφία αγροτικού πληθυσμού.

Το έργο υλοποιείτο κανονικά μέχρι το 2009 οπότε λόγω προβλημάτων χρηματοδότησης διαλύθηκε η εργολαβία και μέχρι σήμερα παραμένει ημιτελής.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 2009-2013

1. Στις 14-7-2009 κατατέθηκε Ειδική δήλωση διακοπής των έργων της αναδόχου Κοινοπραξίας

2. Ακολούθως κατατέθηκε η από 9-11-2010 αίτηση διάλυσης της εργολαβίας από την ανάδοχο εταιρεία .

3. Στις 11-1-2011 παρήλθε το δίμηνο από την υποβολή τη ως άνω (2) αίτησης διάλυσης, **με αποτέλεσμα είτε από Υπηρεσιακή αβλεψία είτε από πολιτική απόφαση η αίτηση διάλυσης**

να γίνει αποδεκτή σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ.8 του Ν.3669/08. Η ως άνω αποδοχή της αίτησης διάλυσης επέχει τη θέση βεβαίωσης περαίωσης

4. Με την με αριθμ. 8337/20ζ/3-5-2011 απόφαση του ΥΠ.Α.Α.Τ. εγκρίθηκε η τελική επιμέτρηση των εργασιών του έργου.

5. Με την με αριθμ. 10740/20ζ/7-9-2011 απόφαση του ΥΠ.Α.Α.Τ. εγκρίθηκε η Συγκρότηση Επιτροπής Προσωρινής Παραλαβής του έργου.

Π) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΣΧΟΙΝΑ ΝΗΣΟΥ ΚΑΡΠΑΘΟΥ»

Το έργο εντάχθηκε στις 4-10-2005 με προϋπολογισμό 10.460.000€, δημοπρατήθηκε στις 24-7-2006. Η σύμβαση για την κατασκευή του έργου υπεγράφη στις 21/12/2006, δαπάνης 7.429.200,02€ με Κ.Α. έργου 2010ΣΕ08180037 της ΣΑΕ 081/8.

Αφορά την **κατασκευή χωμάτινου φράγματος** στο χείμαρρο Σχοινά, ωφέλιμης χωρητικότητας του ταμιευτήρα 1.100.000 κυβ. μέτρα νερού , με διπλό σκοπό:

1) την αποθήκευση νερού για τις ανάγκες ύδρευσης της μείζονος περιοχής Καρπάθου (Πηγάδια), και υδροδοτικές ανάγκες της ευρύτερης περιοχής.

2) την κατασκευή αγωγού μεταφοράς νερού μήκους 2,0 χλμ από τον ταμιευτήρα του φράγματος στην προς αξιοποίηση έκταση για άρδευση περιοχών 1.300 στρεμμάτων περίπου.

Παράλληλα με την κατασκευή του φράγματος, στο αντικείμενο του έργου προβλέπονται επίσης οι απαλλοτριώσεις της περιοχής (έχουν προβλεφθεί στις δαπάνες του έργου το Υπόεργο απαλλοτριώσεις με πίστωση 700.000€) όπου θα κατασκευασθεί το έργο (έχει γίνει κτηματολόγιο και έχει υπογράψει η απόφαση απαλλοτρίωσης),

Για τις ανάγκες του έργου επελέγη τεχνικός σύμβουλος ο οποίος θα ασχοληθεί με τον γεωτεχνικό και ποιοτικό έλεγχο του έργου (προϋπολογισμός έργου 500.000€).

Το έργο θα συμβάλει αποφασιστικά στην ενίσχυση των διατιθέμενων υδατικών πόρων και κατανέμεται να λύσει το χρόνιο πρόβλημα άρδευσης των εκτάσεων του Δήμου καθώς και το επιτακτικό πρόβλημα ικανοποίησης της ύδρευσης κυρίως στις περιόδους έντονου τουρισμού. Θα έχουμε οικονομική ανάπτυξη της περιοχής της νήσου Καρπάθου και σημαντική βελτίωση της ποιότητας ζωής των ωφελούμενων.

Το έργο υλοποιείται κανονικά, εκτελούνται εκσκαφές για την θεμελίωση του πυρήνα του φράγματος και με τα γεωλογικά στοιχεία που προέκυψαν με την πρόοδο των εκσκαφών, έχει εκπονηθεί η Μελέτη Εφαρμογής της θεμελίωσης του πυρήνα του φράγματος.

Παράλληλα προχωρά και η διαδικασία απαλλοτρίωσης και σε συνεργασία με την Δημοτική Αρχή Καρπάθου έχουν ξεπεραστεί τα προβλήματα από τις απαιτήσεις των ιδιοκτητών και έχουν αποδεσμευτεί οι εκτάσεις που καταλαμβάνει το έργο ώστε να εκτελούνται απρόσκοπτα οι εργασίες του έργου).

Την **15-1-2008** εδόθη εντολή έναρξης των εργασιών, συμβατικός χρόνος υλοποίησης του έργου 30 μήνες.

Το έργο υλοποιείται κανονικά και με την ΑΠ 12924/21-02-2012 Απόφαση εγκρίθηκε η διάθεση πίστωσης μέχρι του ποσού των 1.697.526,47 € για την εκτέλεση εργασιών της 1ης ΣΣΕ η οποία αφορά το 2ου Υποέργο με τίτλο «Κατασκευή φράγματος και αγωγού μεταφοράς Σχοινιά νήσου Καρπάθου».

Στα πλαίσια του Άξονα 7 «**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ** (ΟΠΑΑΧ) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, κλπ.

Στον Νομό ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ υλοποιήθηκαν **14 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Αστυπάλαιας, Μεγίστης, Σύμης και Τύλου συνολικού προϋπολογισμού 4,7 εκατ. ευρώ περίπου.

Ολοκληρώθηκαν τα έργα:

I) «ΥΠΟΛΕΙΠΟΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΦΡΑΓΜΑ ΛΙΒΑΔΙΟΥ ΣΤΗ ΝΗΣΟ ΠΑΤΜΟ»

Το σύνολο του έργου ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2005 με δαπάνης 995.580,76 €. Βρίσκεται στο βόρειο μέρος της Πάτμου σε απόσταση 8.5 χιλιομέτρων περίπου από το λιμάνι "Σκάλας". Πρόκειται για Φράγμα λιθορριπής με επένδυση του ανάντι πρανούς με πλάκα από οπλισμένο σκυρόδεμα, μεγίστου ύψους 25.5 μ. Κατασκευάστηκαν επίσης τα συναφή έργα υπερχειλίσεως, υδροληψίας, εκκενώσεως, διώρυγα απαγωγής πλημμυρικών παροχών, λεκάνη καταστροφής της ενέργειας. Ο ταμιευτήρας έχει **χωρητικότητα 500.000 κυβικά μέτρα νερό** περίπου, αποσκοπεί να καλύψει τις ανάγκες άρδευσης 150 στρεμμάτων στην περιοχή Λειβαδίου και την επικουρική τροφοδοσία του Δήμου Πάτμου με νερό ύδρευσης.

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΑΡΘΕΝΙ ΝΗΣΟΥ ΛΕΡΟΥ»

Το έργο ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2004, συνολικής δαπάνης 5,3 εκατομμύρια €. Κατά τη διάρκεια πληρώσεως του ταμιευτήρα παρουσιάστηκαν προβλήματα απωλειών νερού και γενικά από τότε στον ταμιευτήρα συλλέγετε πολύ μικρή ποσότητα νερού (μετά από μεγάλη βροχόπτωση) που μέχρι την επόμενη απορροή χάνεται. Το πρόβλημα, οφείλεται κυρίως σε υδρογεωλογικούς λόγους, που δεν εντοπίστηκαν στην αρχική τεχνική μελέτη που εγκρίθηκε το 1994 (1B8B/73.5/23.12.1994 Απόφαση Υπ. Γεωργίας) και όχι σε κακοτεχνία ή κατασκευαστική ατέλεια. Τονίζεται επιπλέον ότι και η θέση του έργου δίπλα στο Αεροδρόμιο **είναι λανθασμένη για λόγους ασφαλείας.**

Το έργο εντάχθηκε το 2010 στην «Εθνική» ΣΑΕ 081 με ΚΑ 2010ΣΕ08100005 με προϋπολογισμό 867.000 €, τις πιστώσεις του οποίου θα βαρύνει η κατασκευή των έργων αποκατάστασης της λειτουργικότητας του φράγματος Παρθενίου νήσου Λέρου. Εκπονήθηκε μελέτη στεγανοποίησης, του ταμιευτήρα που εγκρίθηκε με την Αρ. Πρωτ.: 1971/57183/ 20^Α/ **29-5-2012** Απόφαση Έγκρισης της Οριστικής Μελέτης Υδραυλικών Έργων της μελέτης έργου με τίτλο : «Συμπληρωματικές **Εργασίες στο Φράγμα Παρθενίου νήσου**

Λέρου» με συνολικό προϋπολογισμό δημοπράτησης **1.543.773,06 €** (με Φ.Π.Α. 16%), όπως συντάχθηκε από το γραφείο μελετών «HYDROMENT ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Ε.Ε.».

Το συνολικό έργο δεν λειτουργεί μέχρι σήμερα λόγω έλλειψης χρηματοδότησης και δυσφημεί την Ελληνική πολιτεία, αν και η υλοποίηση των εργασιών αποκατάστασης είναι επείγουσα, δεδομένου ότι έχει ήδη κατασκευασθεί το δίκτυο αξιοποίησης του ταμιευτήρα με συγχρηματοδότηση από το Γ' Κ.Π.Σ. (Π.Ε.Π. Κυκλάδων) με μέριμνα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που πρέπει να είναι λειτουργικό.

- **Π.Ε.Π. ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000-2006⁷⁵**

Στα πλαίσια του **Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000-2006**) ολοκληρώθηκαν στο Νομό τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 74: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Περιφέρεια: ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	
Νομός: ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ-ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	
Στοιχεία καταχωρισμένα στο ΟΠΣ μέχρι 31-03-2011	
ΕΡΓΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΚΟΛΩΝΙΤΗ ΡΟΔΟΥ	566,945
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΛΙΒΑΔΙΟΥ ΝΗΣΟΥ ΠΑΤΜΟΥ	275,448
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΑΓ. ΕΙΡΗΝΗΣ ΤΗΛΟΥ	1,702,411
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΠΛΑΤΥ ΝΗΣΟΥ ΚΩ	897,127
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΝΗΣΟΥ ΛΕΡΟΥ	4,282,527
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΛΙΝΟΠΟΤΙ - ΤΙΓΚΑΚΙ ΑΠΟ ΛΙΜΝΗ ΠΥΛΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	949,603
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΗΓΩΝ ΜΕΡΤΩΝΑ ΑΠΕΡΙΟΥ, ΦΛΕΑΣ ΑΡΚΑΣΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΙ ΠΥΛΩΝ ΚΑΡΠΑΘΟΥ	111,866
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΟΤΙΑΣ ΡΟΔΟΥ	166,650
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΗΓΩΝ ΜΑΛΕΝΟΥ ΣΤΟ Δ.Δ. ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΟΤΙΑΣ ΡΟΔΟΥ	179,456
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ Δ.Δ. ΛΑΧΑΝΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΟΤΙΑΣ ΡΟΔΟΥ	141,344
ΝΕΑ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΥ	131,150
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΑΜΕΙΡΟΥ	155,165
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΒΑΘΥ ΝΗΣΟΥ ΚΑΛΥΜΝΟΥ	369,030
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΦΑΝΤΟΥ	456,504
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΡΟΔΟΥ	424,541
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΣΚΥΛΑ ΝΗΣΟΥ ΚΑΣΟΥ	133,028
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΛΙΝΟΠΟΤΙ - ΤΙΓΚΑΚΙ ΑΠΟ ΛΙΜΝΗ ΠΥΛΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (Β΄ΦΑΣΗ)	600,049
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΑΡΚΑΣΑΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΡΠΑΘΟΥ	129,296
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΦΡΑΓΜΑ ΑΠΟΛΑΚΚΙΑΣ (ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΥΑΛΟΣ) ΔΗΜΟΥ ΝΟΤΙΑΣ ΡΟΔΟΥ	269,190
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ Δ.Δ. ΑΠΟΛΛΩΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΑΜΕΙΡΟΥ	65,001
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΡΙΩΝ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΟΛΥΜΠΟΥ ΚΑΡΠΑΘΟΥ	185,898
ΣΥΛΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ ΠΗΓΩΝ ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΜΕΙΡΟΥ	109,932
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ Δ.Δ. ΜΑΛΩΝΑΣ-ΜΑΣΑΡΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ	1,029,840
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΦΡΑΓΜΑ ΑΠΟΛΑΚΚΙΑΣ (ΠΕΡΙΟΧΗ ΥΨΗΛΗΣ) ΔΗΜΟΥ ΝΟΤΙΑΣ ΡΟΔΟΥ	361,546
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΦΑΝΤΟΥ	499,922
ΕΡΓΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΜΕΣΣΑΡΙΑΣ ΚΩ	222,011
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	14.415.480
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	17.851.840

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ 2000-2006)**

Στα πλαίσια του **Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006)** ολοκληρώθηκαν τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΥΦΑΛΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ , ΝΗΣΟΥ ΚΑΛΥΜΝΟΥ Ν. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ» προϋπολογισμού 1.246.965,68 €.

Αφορά την κατασκευή, μεταφορά και πόντιση τεχνητών στοιχείων οπλισμένου σκυροδέματος, δημιουργώντας δύο οάσεις Τεχνητού Υφάλου των 14 πυραμίδων στην ευρύτερη περιοχή που ορίζεται μεταξύ του Ακρωτηρίου Λυκόριζα και του όρμου Χοχυλαρίου στις βόρειες ακτές της νήσου Κω.

Η προστατευόμενη περιοχή θα έχει διαστάσεις 4.440 x 1.852 μέτρα και συνολική επιφάνεια 8,23 τετραγωνικά χιλιόμετρα και θα εκτείνεται παράλληλα προς την ακτή, στη ζώνη βάθους μεταξύ 10 και 50m.

Γύρω από την τεχνητή «όαση» δημιουργείται μια περιοχή «προστασίας» από την παράνομη αλιεία των συρόμενων εργαλείων όταν αυτά πλησιάσουν την όαση.

Το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Ιούλιο του 2005 με εξαιρετικά θετικές επιπτώσεις στα ιχθυοαποθέματα της περιοχής.

II) «ΠΕΝΤΑΕΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΝ ΛΟΓΩ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΥΦΑΛΟΥ», προϋπολογισμού 564.167,10 €.

Αφορά την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της εποίκησης των τεχνητών υφάλων για 5 έτη προκειμένου να καταγραφούν οι επιπτώσεις του έργου στην αλιευτική παραγωγή της περιοχής, ώστε να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα του έργου στην αναμενόμενη αύξηση του αλιευτικού προϊόντος της παράκτιας αλιείας στην περιοχή που επιδρά του έργο.

Θα καταγραφούν η κατανομή της αλιευτικής προσπάθειας, το ιχθυοπλαγκτόν, τα ωκεανογραφικά δεδομένα και θα γίνει οπτική – τηλεοπτική καταγραφή των ψαριών στον Τεχνητό Ύφαλο

III) «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΚΑΛΥΜΝΟΥ»

συνολικού προϋπολογισμού 429.006,54 €. Εντάχθηκε στις 15/3/2006 με προϋπολογισμό 430.500€, η σύμβαση υπεγράφη στις 12/12/2006 με προϋπολογισμό σύμβασης 319.006,54 €.

Το έργο αφορά την προμήθεια μικρού αυτοκινούμενου σαρώθρου για τον καθαρισμό των αποβάθρων και για πυρόσβεση, ανακαίνιση των αποβάθρων, ασφαλόστρωση της κεντρικής αποβάθρας του λιμανιού, φωτισμό αποβάθρων ,εγκαταστάσεις παροχής νερού και ρεύματος

Ήδη η προμήθεια σαρώθρου έχει ολοκληρωθεί με προϋπολογισμό 36.999,59€, έχει ολοκληρωθεί η ασφαλόστρωση της κεντρικής αποβάθρας του λιμανιού, η πλακόστρωση των δύο αποβάθρων και η τοποθέτηση των φωτιστικών και των εγκαταστάσεων παροχής νερού και ρεύματος.

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» προγραμματίζεται η υλοποίηση του έργου: «ΦΡΑΓΜΑ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΟΥ ΝΗΣΟΥ ΝΑΞΟΥ» προϋπολογισμού 30 εκατ € (απαιτείται επικαιροποίηση της μελέτης, δαπάνης 400.000€ περίπου).

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Για κάθε έναν από τους παρακάτω Δήμους του νομού εγκρίνονται έργα συνολικού προϋπολογισμού 1,2 εκατ €. Αφορά τους Δήμους: Άνδρου, Δρυμαλίας, Εξωμβούργου (Τήνος), Κορίου, Νάξου (εκτός του Δ.Δ. Νάξου), και τον Δήμο Υδρούσας. Επίσης αφορά τις κοινότητες Σικίνου, Φολέγανδρου, Κιμώλου, Ανάφης, Πανόρμου (Τήνος), Κουφονησιών, Σχοινούσας, Δονούσας και την κοινότητα Οίας.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

•

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιούνται τα έργα:

Στα πλαίσια του Άξονα 7 «**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ** (ΟΠΑΑΧ) υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, κλπ.

Στον Νομό ΚΥΚΛΑΔΩΝ υλοποιούνται **23 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Άνδρου, Δρυμαλίας, Εξωμβούργου Τήνου, Νάξου και Υδρούσας καθώς και στις Κοινότητες Ηράκλειας και Κουφονησιών συνολικού προϋπολογισμού 6,2 εκατ. ευρώ περίπου.

Από τον **Οργανισμό ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ»**, υλοποιείται το έργο : «**ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**», προϋπολογισμού 445.214,00€.

Αφορά την ανακαίνιση –αναβάθμιση και λειτουργική αναδιαρρυθμίση του κτιρίου του **ΚΕΓΕ Ρόδου** ούτως ώστε να λειτουργήσει με τις προδιαγραφές των Κτιρίων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Το έργο δημοπρατήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2007, υπεγράφη η σύμβαση με τον ανάδοχο στις 11-12-2007 και ολοκληρώθηκε μέχρι το τέλος του 2009.

- **Π.Ε.Π. ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000-2006⁵**

Στα πλαίσια του **Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2000-2006**) ολοκληρώθηκαν τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 75: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ – ΑΝΑΛΑΣΜΟΙ	
ΦΡΑΓΜΑ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ - ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΒΑΚΕΤΑ Ν. ΤΗΝΟΥ	2,135,474
ΦΡΑΓΜΑ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ - ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΡΟΥΚΟΥΝΑΣ ΝΗΣΟΥ ΑΝΑΦΗΣ	1,300,886
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Π.Ε. ΚΥΚΛΑΔΩΝ	3,436,360
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Π.Ε.Π. ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	17,851,840

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ 2000-2006)**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία ολοκληρώθηκαν τα έργα:

Ι) «ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΒΛΥΧΑΔΑΣ ΘΗΡΑΣ Β΄ ΦΑΣΗ», εντάχθηκε τον Αύγουστο του 2004 με συνολικό προϋπολογισμό 1.522.440 €.

Αφορά επέκταση υπάρχοντων εγκαταστάσεων στο χερσαίο χώρο του λιμένα και αποτελούνται από ένα διώροφο κτίριο με χώρους που εξυπηρετούν χρήσεις ενδίαιτησης, υγιεινής, αποδυτήρια, εντευκτήριο, παραγωγής πάγου, ψυκτικοί θάλαμοι, αποθήκη, κτίριο αποθηκών για είδη αλιείας, κτίριο υπαίθριας συντήρησης και επισκευής αλιευτικών εργαλείων, 6 δεξαμενές καυσίμων συνολικής χωρητικότητας 80μ3, προμήθεια ψυκτικού θαλάμου και μηχανής παραγωγής πάγου, προμήθεια ελκυστήρα βαρέως τύπου ιπποδύναμης περίπου 140hp, προμήθεια φορείου (trailer) ανέλκυσης-καθέλκυσης αλιευτικών σκαφών, εσωτερική κρηπίδωση προσήνεμου μόλου μήκους 160,8μ. Το τεχνικό έργο ολοκληρώθηκε

ΙΙ) «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΛΙΜΕΝΩΝ ΑΜΟΡΓΟΥ», εντάχθηκε στο Γ ΚΠΣ στις 2/8/2006 με συνολικό προϋπολογισμό 300.000€. Η σύμβαση υπεγράφη στις 30/4/2007 με προϋπολογισμό σύμβασης 62.376 €. Το έργο έχει ολοκληρωθεί.

Αφορά προμήθεια ενός τρέϊλερ για την ανέλκυση των σκαφών, προμήθεια ενός τηλεσκοπικού γερανού επί φορτηγού αυτοκίνητου, προμήθεια λοιπών εξαρτημάτων & βοηθητικού εξοπλισμού.

III) «ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΔΗΜΟΥ ΙΗΤΩΝ ΝΗΣΟΥ ΙΟΥ» συνολικού προϋπολογισμού 577.894,22 €.

Αφορά την κατασκευή νέου αλιευτικού καταφυγίου χωρητικότητας 70 περίπου αλιευτικών σκαφών , περιμετρικά κρηπιδώματα, ράμπα ανέλκυσης – καθέλκυσης σκαφών, εξοπλισμός πρόσδεσης σκαφών και τοποθέτηση φανού ακρομωλίων. Το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Αύγουστο του 2006.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΧΑΡΤΗΣ 13: ΓΕΩΦΥΣΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Κρήτης έχει στόχο εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και της αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων της Κρήτης που είναι **84.718** εκτάρια έναντι **1.174.875** της χώρας⁷⁶, την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών κυρίως της «άλλης γεωργίας» που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων που μαζί με τον τουρισμό να γίνουν ο στυλοβάτης μιας σύγχρονης οικονομίας που θα στηρίζει και θα στηρίζεται την ισόρροπη ανάπτυξη της Κρήτης.⁷⁷

Τα χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Κρήτης που επελέγησαν να ενταχθούν στο σχετικό πρόγραμμα προς ενίσχυση είναι τα ακόλουθα:

Προϊόντα Φυτικής παραγωγής

Στην Κρήτη παράγεται εξαιρετικής ποιότητας ελαιόλαδο, από την εκλεκτή ποικιλία Κορωνέικη. Αρκετά, μάλιστα, ελαιόλαδα που παράγονται στο νησί έχουν χαρακτηριστεί ως ΠΟΠ (Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης) και ΠΓΕ (Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης). Αναλυτικότερα:

- Ελαιόλαδο Χανιά Κρήτης (ΠΓΕ)
- Ελαιόλαδο Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης (ΠΟΠ)
- Ελαιόλαδο Αποκώρονα Χανίων Κρήτης ΠΟΠ)
- Ελαιόλαδο Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνου Κρήτης (ΠΟΠ)
- Ελαιόλαδο Πεζά Ηρακλείου Κρήτης (ΠΟΠ)
- Ελαιόλαδο Βιάννος Ηρακλείου Κρήτης (ΠΟΠ)
- Εξαιρετικά Παρθένο Ελαιόλαδο Θρασανό (ΠΟΠ)
- Ελαιόλαδο Σητεία Λασιθίου Κρήτης (ΠΟΠ)
- Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Σέλινο Κρήτης (ΠΟΠ) Νομός Χανίων
- Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης ΠΟΠ Νομός Ηρακλείου

Οι επιτραπέζιες ελιές ιδίως θρούμπες εκ των οποίων η «Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης» έχει χαρακτηριστεί ως προϊόν ΠΟΠ.

Τα δημητριακά στην πλειοψηφία τους μη επεξεργασμένα και ολικής αλέσεως προερχόμενα από το σιτάρι και το κριθάρι **και τα προϊόντα τους** ψωμί, παξιμάδια και χόντρος καταναλώνονταν σε μεγάλες ποσότητες.

Τα όσπρια που παράγονται είναι τα άσπρα φασόλια, τα κουκιά, τα ρεβίθια, οι φακές, η φάβα και ο αρακάς.

Τα λαχανικά που αποτελούν τη βάση της Κρητικής διαίτας. Παράγονται και καταναλώνονται σε μεγάλες ποσότητες και πάντα στην εποχή τους: το σπανάκι, τα λάχανα, τα πράσινα φασόλια, τα κολοκύθια, οι ντομάτες, οι μελιτζάνες, τα πράσα, το σέλινο, τα κρεμμύδια, τα ραπάνια, τα κουνουπίδια, οι μπάμιες, οι πιπεριές, οι βρούβες, τα ραδίκια, καθώς και πάρα πολλά άγρια χόρτα των βουνών.

Θερμοκηπιακές καλλιέργειες όπως της τομάτας, του αγγουριού, της μπάμιας και της πιπεριάς,

Τα φρούτα επίσης παράγονται και καταναλώνονται σε μεγάλες ποσότητες και εποχιακά: τα πορτοκάλια και τα μανταρίνια κυρίως στις παράκτιες περιοχές, τα σταφύλια, τα μήλα, τα πεπόνια, τα ρόδια, τα σύκα, τα ροδάκινα, τα βερίκοκα, τα αχλάδια, τα κυδώνια, τα δαμάσκηνα και τα κεράσια. Επίσης, καταναλώνονταν και αποξηραμένα φρούτα, κυρίως τα ξερά σύκα και οι σταφίδες.

Αρωματικά βότανα και φυτά όπως ρίγανη, φασκόμηλο, χαμομήλι, τσάι του βουνού, δίκταμο, σταμναγκάθι, δάφνη, θυμάρι, δεντρολίβανο,.

Ζωικά προϊόντα

Γαλακτοκομικά, **τυριά ΠΟΠ** όπως η γραβιέρα Κρήτης, η ξυνομυζήθρα και το πηχτόγαλο Χανίων. Στην διαδικασία πιστοποίησης βρίσκονται και άλλοι 7 τύποι Κρητικών τυριών.

μέλι, σαλιγκάρια.

Τυποποιημένα - μεταποιημένα

κρασιά, τσικουδιά, ρακί, ρακόμελο, φρουτώδη ποτά και λικέρ, παραγωγή ξυδιού, χυμοί, γλυκά από φρούτα,

Οίνοι ΟΠΑΠ Κρήτης

1. Αρχάνες (ΑΡ)

Η μεσαία από τις 3 ζώνες ΟΠΑΠ του ν. Ηρακλείου. Σχεδόν όλη η έκταση είναι στο δήμο Αρχανών.

Ποικιλίες: κοτσιφάλι, μαντηλάρι (μανδηλαριά).

Τύπος: ερυθρός ξηρός.

2. Δαφνές (ΔΦ)

Η δυτική από τις 3 ζώνες ΟΠΑΠ του ν. Ηρακλείου στην Κρήτη. Εκτείνεται σε τμήματα των επαρχιών Τεμένους, Μαλεβιζίου, Καινούργιου και Μονοφατσίου.

Ποικιλία: λιάτικο 100%

Τύποι: ερυθρός ξηρός, ερυθρός γλυκός

3. Πεζιά (ΠΖ)

Η ανατολική από τις 3 γειτονικές ζώνες ΟΠΑΠ του ν. Ηρακλείου. Το μεγαλύτερο τμήμα της στο δήμο Νίκου Καζαντζάκη. Ποικιλίες:

βηλάνα 100% για τους λευκούς οίνους

κοτσιφάλι 75%, μαντηλάρι (μανδηλαριά) 25% για τους ερυθρούς.

Τύποι: λευκός ξηρός ερυθρός ξηρός

Οίνοι ΟΠΕ (Ονομασίας Προέλευσης Ελεγχόμενης)

Πρόκειται για εξ ίσου ιστορικές αμπελουργικές και καθορισμένες γεωγραφικά περιοχές στις οποίες, όπως και με τους οίνους ΟΠΑΠ, οι οίνοι ΟΠΕ παράγονται από οινοποιεία μέσα στη ζώνη (με τη διευκρίνηση που υπάρχει παραπάνω στους οίνους ΟΠΑΠ). Υπάρχουν, όμως, και σαφείς διαφορές ως προς τους οίνους ΟΠΑΠ. Κατ' αρχάς, πρόκειται αποκλειστικώς για γλυκείς οίνους που παράγονται με δύο τρόπους. Ο ένας είναι με προσθήκη αλκοόλ οινικής προέλευσης (ενισχυμένοι οίνοι). Ένας τέτοιος οίνος χαρακτηρίζεται ως «φυσικός γλυκός». Ο άλλος τρόπος είναι με τη συμπύκνωση του σταφυλιού με διάφορες φυσικές τεχνικές (υπερ-ωρίμανση, λιάσιμο, αερισμός). Ένας τέτοιος οίνος χαρακτηρίζεται ως «φυσικώς γλυκός», ενώ αν έχει γίνει λιάσιμο των σταφυλιών μπορεί να λέγεται και «λιαστός». Είναι η χρήση του αλκοόλ που κάνει αυτούς τους οίνους ελεγχόμενους. Μια άλλη μεγάλη διαφορά ως προς τους οίνους ΟΠΑΠ είναι το εύρος των ποικιλιών, που στους οίνους ΟΠΕ περιορίζονται στο μοσχάτο για τους λευκούς και τη μαυροδάφνη (μαζί με κορινθιακή σταφίδα) για τους ερυθρούς.

► Τοπικοί Οίνοι

Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και ελληνική οινική νομοθεσία οι τοπικοί οίνοι είναι υποκατηγορία των επιτραπέζιων. Θεσπίστηκαν για να ενισχυθούν οι έννοιες της αυθεντικότητας και της τυπικότητας και εξ' αρχής είχαν το δικαίωμα αναγραφής της χρονιάς της εσοδείας και της ποικιλιακής σύνθεσης. Οι τοπικοί οίνοι τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχουν αναπτυχθεί πολύ. Αυτός είναι και ο λόγος που τους κατατάσσουμε εδώ σε ξεχωριστή κατηγορία.

Κατ' αντιστοιχία με τους οίνους ΟΠΑΠ – ΟΠΕ καθορίζονται τόσο γεωγραφικά όρια όσο και ποικιλιακές συνθέσεις. Αρχικώς καθορίζονταν και τύποι οίνων αλλά με την απόφαση του 1999, που ισχύει, τώρα υπάρχει ελευθερία ως προς αυτό.

Σύμφωνα με την ελληνική οινική νομοθεσία, διακρίνονται 3 επιμέρους κατηγορίες τοπικών οίνων:

► Τοπικοί οίνοι Περιφερειών:

Είναι η ευρύτερη κατηγορία. Από τις 9 αμπελουργικές περιφέρειες της χώρας τοπικό οίνο έχουν οι 8. Μόνο τα νησιά του Ιονίου δεν έχουν αν και σχετικό αίτημα εκκρεμεί από καιρό. Κατά κανόνα θεσπίζονται λευκοί, ροζέ και ερυθροί οίνοι και αντιστοίχως ξηροί, ημίξηροι, ημίγλυκοι. Τα σταφύλια πρέπει να προέρχονται από ζώνη(ες) ΟΠΑΠ ή/και περιοχή(ές) τοπικών οίνων της περιφέρειας και μπορούν να οινοποιούνται οπουδήποτε μέσα στα όριά της.

► Κρητικός Τοπικός Οίνος

Στην αμπελουργική περιφέρεια Κρήτης. Τύποι: λευκός, ροζέ, ερυθρός – ξηρός, ημίξηρος, ημίγλυκος. Είναι η πλέον αξιοποιημένη ένδειξη από παραγωγούς εντός περιφέρειας. Οι εκτός Κρήτης παραγωγοί που χρησιμοποιούν την ένδειξη είναι λίγοι.

► Τοπικοί οίνοι Νομών:

Η αμέσως επόμενη κατηγορία όπου τα γεωγραφικά όρια περιορίζονται στα όρια ενός συγκεκριμένου νομού και ενίοτε σε τμήμα του. Τα σταφύλια πρέπει να προέρχονται από τα όρια αυτά και η οινοποίησή τους να γίνεται εκεί. Όμως, δικαίωμα παραγωγής έχουν και τα οινοποιεία που βρίσκονται στους όμορους νομούς. Οι ποικιλιακές συνθέσεις είναι, κατά κανόνα, πιο αυστηρές και αυτός είναι ένας λόγος που ενίοτε αναγκάζει τους παραγωγούς να χρησιμοποιούν

την παραπάνω ευρύτερη ένδειξη της περιφέρειας. Ομοίως, πιο περιορισμένοι είναι οι τύποι οίνων που μπορούν να παραχθούν.
Έχουν θεσμοθετηθεί στην Κρήτη τοπικοί οίνοι σε επίπεδο δύο νομών.

ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ», προϋπολογισμού 11,4 εκατ. ευρώ περίπου.

Μετά την ολοκλήρωση και έγκριση της οριστικής μελέτης του έργου που αφορά την κατασκευή κλειστού σωληνωτού δικτύου που θα αξιοποιήσει κυρίως τα νερά του φράγματος Αμουργελλών του Δ.Δ. Πανοράματος του Δήμου Αρκαλοχωρίου του Ν. Ηρακλείου, με σκοπό την **άρδευση 8.000 στρ.** περίπου με ελαιώνες, αμπέλια και κηπευτικά, υλοποιείται το έργο.

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **11.540.000 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2010ΣΕ08180003, μέχρι τις **31-12-2011** δεν έχουν εκταμιευθεί **χρήματα**, ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **0 €**.

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΠΛΑΤΥ Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ».

Η χρηματοδότηση του έργου είναι εξασφαλισμένη καθώς έχει λάβει όλες τις εγκρίσεις από την Ελληνική Κυβέρνηση, από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η μελέτη του έργου έχει ήδη ενταχθεί στις **9-9-2008** στο «Π.Α.Α. 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», με εγκεκριμένο προϋπολογισμό **8.918.852,88 €**. Περιλαμβάνει τις μελέτες:

A. Προμελέτη και οριστική μελέτη φράγματος στο Πλατύ Ν. Ρεθύμνου και οριστική μελέτη αγωγού μεταφοράς νερού στην πεδιάδα της Μεσσαράς. ΠΡΟΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΜΟΙΒΗ 4.646.354,32€ (3.888.551,22 € ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ)

Αντικείμενο της Μελέτης.

1. Αντικείμενο της μελέτης είναι η εκπόνηση της Προμελέτης και Οριστικής Μελέτης του **Φράγματος -Ταμιευτήρα Πλατύ** Νομού Ρεθύμνου της Νήσου Κρήτης χωρητικότητας περίπου 20x106 m³ και της Οριστικής Μελέτης του **αγωγού μεταφοράς νερού στη Μεσσαρά.**
2. Επίσης στο αντικείμενο της μελέτης περιλαμβάνεται και η εξέταση της κατασκευασιμότητας του **φράγματος Γερακαρίου** επί του χειμάρρου Λυγιώτη και **εναλλακτικά των δύο λιμνοδεξαμενών** (Γερακαρίου και Σχολής Ασωμάτων, συνολικής χωρητικότητας 1.500.000 μ³ που έχουν εκπονηθεί Προμελέτες). Για τον σκοπό αυτό θα γίνει γεωλογική διερεύνηση (χαρτογράφηση) της περιοχής του φράγματος Γερακαρίου και της λεκάνης κατάκλισης και σε περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων θα εκπονηθεί Οριστική μελέτη του φράγματος κατόπιν εντολής της Υπηρεσίας. Σε περίπτωση αρνητικών

αποτελεσμάτων όσον αφορά την κατασκευασιμότητα του φράγματος Γερακαριου θα προωθηθεί κατόπιν εντολής της Υπηρεσίας η μελέτη των δύο ως άνω Λιμνοδεξαμενών σε Οριστικό στάδιο.

Οι συγκρατούμενες ποσότητες νερού τόσο από το Φράγμα Πλατύ όσο και από τα λοιπά ως άνω έργα προβλέπεται να εξασφαλίσουν :

► Την άρδευση κατ' απόλυτη προτεραιότητα 45.000 στρεμ. εντός της υδρολογικής λεκάνης Πλατύ του Νομού Ρεθύμνου με αρδευτικά κλπ. δίκτυα που αποτελούν αντικείμενο άλλης μελέτης.

► Τη μεταφορά, με αγωγό που λειτουργεί με τη βαρύτητα, του πλεονάζοντος μέσου ετήσιου όγκου νερού περίπου 20x10⁶ m³ στην δυτική περιοχή της μεγάλης πεδιάδας της Μεσσαράς για την ενίσχυση του ελλειμματικού υδατικού ισοζυγίου της, με συμπληρωματική πλήρωση του εκεί ταμιευτήρα Φανερωμένης και τον τεχνητό εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα της που είναι εφικτός για την αποκατάστασή του (Οδηγία 2000/60 ΕΚ και Συμβ.).

► Ο μεταφερόμενος όγκος νερού, πέραν της αποκατάστασης του υπόγειου υδροφορέα, θα επιτρέψει την επέκταση των αρδεύσεων στην πεδιάδα. Ειδικότερα ο αγωγός μεταφοράς νερού θα είναι σωληνωτός και θα λειτουργεί υπό πίεση, με εξαίρεση δύο ενδιάμεσα τμήματά του όπου διέρχεται μέσω σηράγγων καταλλήλως διαμορφωμένων ώστε να λειτουργεί ως αγωγός ελεύθερης ροής.

Η μελέτη θα περιλαμβάνει τη διερεύνηση των συνθηκών κατασκευής των Ταμιευτήρων και του αγωγού μεταφοράς νερού με την εκτέλεση των απαιτούμενων ερευνητικών εργασιών και εκπόνηση των αντίστοιχων υποστηρικτικών μελετών, όπως υδρολογικών, τοπογραφικών, γεωολογικών, υδρογεωολογικών, γεωτεχνικών, περιβαλλοντικών, οικονομικής σκοπιμότητας.

Η δημοπράτηση της μελετης 1, πραγματοποιήθηκε στις **20-01-2009**. Ανατέθηκε χωρίς νομικές εμπλοκές στις **5-8-2009** στα κάτωθι Μελετητικά γραφεία:

Ι. ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑΟΥ – Δ. ΚΑΡΚΑΣ & ΣΥΝ. ΕΕ ΥΔΡΕΤΜΕ Ε.Ε.

ΖΑΪΜΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΝΤΡΟΥΜΝΗΣ ΡΑΚΑΝ ΤΟΥ ΑΜΠΟΥ ΜΟΥΤ ΣΙΟΥΤ

ΠΕΡΛΕΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΠΑΥΛΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΤΡΙΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΕΠΕ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΤΕΜ Γ.ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ – Π. ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.

ΚΑΛΟΓΕΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΠΑΓΩΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ENVECO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΑΠΑΔΑΚΗ ANNA

Υλοποιείται με προβλήματα αφού μόνο για να ληφθεί έγκριση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο του Υπουργείου Πολιτισμού για την θέση του φράγματος απαιτήθηκαν σχεδόν δύο

χρόνια μέχρι τον Δεκέμβριο 2012. Εκπονήθηκε νέα Περιβαλλοντική Μελέτη της οποίας αναμένεται η έγκριση.

Β. Προμελέτη και οριστική μελέτη αρδευτικών και λοιπών δικτύων αξιοποίησης φράγματος Πλατύ Ν. Ρεθύμνου.

ΠΡΟΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΜΟΙΒΗ 3.272.498,56 € (2.749.600,97 € ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ)

Αντικείμενο της Μελέτης.

1. Αντικείμενο της παρούσας μελέτης είναι η εκπόνηση της Προμελέτης και της Οριστικής Μελέτης για την **κατασκευή των αρδευτικών και λοιπών δικτύων** σε έκταση 45.000 στρεμ. εντός των ορίων της υδρολογικής λεκάνης Πλατύ και εντός των ορίων των Δήμων Συβρίτου, Κουρητών και Λάμπης για την αξιοποίηση των νερών του Φράγματος - Ταμιευτήρα που προβλέπεται να κατασκευασθεί επί του ποταμού Πλατύ ο οποίος ευρίσκεται στα Ν.Α. τμήμα του Νομού Ρεθύμνου της Νήσου Κρήτης. Η μελέτη περιλαμβάνει τη διερεύνηση των συνθηκών κατασκευής των αρδευτικών και λοιπών δικτύων, των δεξαμενών, των αντλιοστασίων με την εκτέλεση των απαιτούμενων ερευνητικών εργασιών και εκπόνηση των αντίστοιχων υποστηρικτικών μελετών, όπως τοπογραφικών, γεωλογικών, γεωτεχνικών, περιβαλλοντικών, γεωργοτεχνικής και οικονομικής σκοπιμότητας. Το παραπάνω Φράγμα - Ταμιευτήρας Πλατύ μαζί με αγωγό μεταφοράς του πλεονάζοντος όγκου νερού στη Μεσσαρά είναι αντικείμενο άλλης μελέτης. Με την κατασκευή του ταμιευτήρα προβλέπεται να εξασφαλισθεί :

► Η άρδευση κατ' απόλυτη προτεραιότητα 45.000 στρεμ. εντός της υδρολογικής λεκάνης Πλατύ του Νομού Ρεθύμνου με αρδευτικά και λοιπά δίκτυα που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

► Η μεταφορά, με αγωγό που λειτουργεί με τη βαρύτητα, του πλεονάζοντος μέσου ετήσιου όγκου νερού περίπου 20x106 m3 στην δυτική περιοχή της μεγάλης πεδιάδας της Μεσσαράς για την ενίσχυση του ελλειμματικού υδατικού ισοζυγίου της, τόσο με τη συμπληρωματική πλήρωση με νερό του εκεί ταμιευτήρα Φανερωμένης όσο και με τον τεχνητό εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα της.

2. Τα αρδευτικά δίκτυα εντός της υδρολογικής λεκάνης Πλατύ θα καλύψουν τρεις περιοχές:

► **Την περιοχή κατάντι και νότια του Φράγματος Πλατύ και μέχρι την ακτή.**

Η περιοχή (1) χωρίζεται σε ζώνες άρδευσης, συνολικής έκτασης περίπου 19.000 στρεμ. Εκάστη ζώνη θα διαθέτει το δικό της αρδευτικό δίκτυο και δεξαμενή ημερησίας αποθήκευσης νερού, η οποία θα τροφοδοτείται με τη βαρύτητα από τον αγωγό μεταφοράς νερού Πλατύς - Μεσσαρά. Εξαίρεση αποτελεί η δεξαμενή μιας ζώνης στο ανατολικό άκρο της περιοχής που θα τροφοδοτείται με νερό μέσω άντλησης από τον αγωγό.

► **Την περιοχή (2) νότια και δυτικά του Φράγματος Πλατύ.**

Η περιοχή (2) χωρίζεται σε μία χαμηλή ζώνη άρδευσης και υψηλές ζώνες συνολικής έκτασης περίπου 8.000 στρεμ. Εκάστη ζώνη θα διαθέτει δικό της αρδευτικό δίκτυο και δεξαμενή ημερησίας αποθήκευσης νερού που θα τροφοδοτούνται με νερό που θα αντλείται από τον Ταμιευτήρα Πλατύ.

► **Την περιοχή (3) εκατέρωθεν και βόρεια του Ταμιευτήρα Πλατύ,**

Η περιοχή (3) χωρίζεται σε επιμέρους χαμηλές και υψηλές ζώνες άρδευσης, συνολικής έκτασης περίπου 18.000 στρεμ. Η τροφοδότηση με νερό των δεξαμενών των χαμηλών ζωνών θα επιτυγχάνεται με άντληση νερού από τον Ταμιευτήρα Πλατύ ενώ των υψηλών ζωνών με δεύτερη άντληση.

Τα αρδευτικά έργα θα αποτελούνται από αντλιοστάσια άρδευσης για την ανύψωση του νερού όπου δεν είναι εφικτή η άρδευση με την βαρύτητα, από τους αγωγούς προσαγωγής νερού στις δεξαμενές άρδευσης οι οποίες θα είναι καλυμμένες και από τα αρδευτικά και λοιπά δίκτυα. Οι αγωγοί των αρδευτικών δικτύων θα είναι εξοπλισμένοι με τα κατάλληλα όργανα ασφαλείας και λειτουργίας και υδροληψίες άρδευσης από τις οποίες θα τροφοδοτούνται τα δίκτυα διανομής του νερού στους αγρούς με "στάγδην άρδευση".

Στα πλαίσια εκπόνησης της Προμελέτης των αρδευτικών δικτύων θα διερευνηθεί εναλλακτικά η άρδευση μέρους των υψηλών ζωνών των περιοχών (2) και (3) με νερό από το φράγμα Γερακαρίου αμέσως ανατολικά του οικισμού Γερακάρι επί του χειμάρρου Λυγιώτη ετήσιου απολήψιμου όγκου 2x106 μ3 ή από τη μία λιμνοδεξαμενή Γερακαρίου και τη λιμνοδεξαμενή Αμαρίου ετήσιων απολήψιμων όγκων αντίστοιχα 1x106 μ3 και 0,5x106 μ3. Με την έγκριση της Προμελέτης των αρδευτικών δικτύων θα οριστικοποιηθεί η χρήση των υδατικών πόρων για την άρδευση των 45.000 στρεμ. τόσο από το Φράγμα Πλατύ όσο και από το Φράγμα Γερακαρίου ή από τις δύο λιμνοδεξαμενές

Υλοποίηση Μελέτης

Η δημοπράτηση της μελέτης 2, πραγματοποιήθηκε στις **20-01-2009**.

Ανατέθηκαν χωρίς νομικές εμπλοκές στις **5-8-2009** στα κάτωθι Μελετητικά γραφεία:

ΥΔΡΟΔΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΕΠΕ

ΥΔΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ Γ. ΖΕΡΒΑΣ Ν.ΓΚΙΩΝΗΣ Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ & ΣΙΑ

ΗΡC ΡΑΣΕCΟ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΥΡΣΙΩΤΗΣ

ΗΛΙΑΣ ΚΟΥΡΚΟΥΛΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΓΑΡΙΤΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΖΕΛΑΣ

ΜΙΧΗΛ ΛΙΟΝΗΣ

Υλοποιείται με προβλήματα όπως και η Μελέτη (1) (για να ληφθεί έγκριση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο του Υπουργείου Πολιτισμού για την θέση του φράγματος απαιτήθηκαν σχεδόν δύο χρόνια μέχρι τον Δεκέμβριο 2012). Εκπονήθηκε νέα Περιβαλλοντική Μελέτη της οποίας αναμένεται η έγκριση.

Γ Γεωτεχνικές μελέτες φράγματος Πλατύ Ν Ρεθύμνης και αγωγού μεταφοράς προϋπολογισμού 1.000.000 €

Υλοποιούνται με προβλήματα αφού μόνο για να ληφθεί έγκριση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο του Υπουργείου Πολιτισμού για την θέση του φράγματος απαιτήθηκαν σχεδόν δύο χρόνια μέχρι τον Δεκέμβριο 2012. Εκπονήθηκε νέα Περιβαλλοντική Μελέτη της οποίας αναμένεται η έγκριση.

Η κατασκευή των αντίστοιχων έργων εκτιμάται πλέον σε 130 εκατ. € περίπου. Στον αρχικό σχεδιασμό προβλεπόταν να χρηματοδοτηθεί επίσης από το «ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’» γεγονός **αβέβαιο** αφού **ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη.**

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ,** σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Αγ. Βαρβάρας, Αρκαλοχωρίου (Δ.Δ. Δεματίου, Καραβάδου, Κανάσου, Νιτηδήτου, Παναγιάς, Σκινιά), Αρχανών, Βιάννου, Γοργολαΐνη, Ζάρου, Κρούσωνα, Ρούβα, Τεμένους, Παλιανής και Τυλίσου.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκαν τα έργα:

I) «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ ΙΝΙΟΥ- ΜΑΧΑΙΡΑ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ»

Το έργο έχει ολοκληρωθεί από τον Οκτώβριο του 2006. Η συνολική δαπάνη του ανήλθε σε 12.900.000€.

Αφορά την κατασκευή υπόγειου σωληνωτού αρδευτικών δικτύων συνολικού μήκους 59.270μ αξιοποίησης του νερού του ομώνυμου ταμιευτήρα, για άρδευση συνολικής καλλιεργήσιμης έκτασης 12.140 στρεμμάτων. Με το ίδιο έργο αποκαταστάθηκε η συνέχεια του οδικού δικτύου της περιμέτρου του έργου με την κατασκευή έργων διάβασης των δρόμων πάνω από τις τάφρους και τους χείμαρρους, κατασκευάστηκε η οδός από το Ίνι προς Μαχαιρά στο τμήμα διάβασης με τον χείμαρρο του φράγματος, ένα αντλιοστάσιο στην έξοδο της υδροληψίας του φράγματος περιλαμβανομένων των κτιριακών και ηλεκτρομηχανολογικών έργων, τριών (3) κλειστών δεξαμενών ρύθμισης για τις τρεις ζώνες και κατασκευή των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του αντλιοστασίου των αρδευτικών ζωνών 1,2 και 3 .

II) «ΦΡΑΓΜΑ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ ΜΕΣΣΑΡΑΣ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ»

Πρόκειται για την κατασκευή χωμάτινου φράγματος μεγίστου ύψους από τη θεμελίωση 75μ. και πλάτους στέψης 8 μ, ταμιευτήρα χωρητικότητας 19.760.000 m³ νερού. Το έργο

ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2005. Το συνολικό κόστος του έργου ανήλθε στα 30.764.712,35€.

Σε συνέχεια με την ολοκλήρωση του φράγματος εντάχθηκε στις 10-1-2006 στο ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 και υλοποιούνται τα έργα :

III «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΓΩΓΟΥ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ ΜΕΣΣΑΡΑΣ ΜΕ ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΑΡΔΕΥΣΗΣ» προϋπολογισμού 27.826.250 €.

Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 3-4-2007, στις 20-8-2007 υπογράφηκε η σύμβαση με τον ανάδοχο, ποσού 20.445.161,35€, το έργο κατασκευάζεται κανονικά.

Πρόκειται για την κατασκευή έργων για την ενίσχυση της τροφοδοσίας με αρδευτικό νερό των ζωνών Α, Β και Γ της περιοχής Μεσσαράς συνολικής καλλιεργήσιμης έκτασης 30.000 στρεμμάτων, στο ΝΔ τμήμα του νομού Ηρακλείου Κρήτης με την αξιοποίηση των νερών του φράγματος Φανερωμένης. Τα προτεινόμενα έργα περιλαμβάνουν τόσο τους αγωγούς μεταφοράς ή διανομής του νερού (εσωτερικά ή εξωτερικά δίκτυα), όσο και τα λοιπά έργα λειτουργίας και ρύθμισης (δεξαμενές, αντλιοστάσια, κλπ).

Παράλληλα προβλέπεται η κατασκευή πλήρους αρδευτικού δικτύου των περιοχών Σκουρβούλων, Γαλιάς, Βόρων Φανερωμένης και Τυμπακίου συνολικής καλλιεργήσιμης έκτασης 12.000 στρεμμάτων.

IV «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΛΑΚΙΩΤΙΣΣΑΣ ΜΕΣΣΑΡΑΣ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ».

Το έργο εντάχθηκε στο Τομεακό Πρόγραμμα του Γ' Κ.Π.Σ. στις 27/3/2007 και στην ΣΑΕ 081/3 με Κωδικό έργου MIS 2007ΣΕ08130010 &...11 με προϋπολογισμό 27.400.000 €. Δημοπρατήθηκε στις 30-10-2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο (προσφερθείσα έκπτωση 45%) υπεγράφη στις 15-3-2008 δαπάνης 13.017.194,22€ με συμβατική προθεσμία 36 μήνες.

Αφορά την κατασκευή χωμάτινου φράγματος στην περιοχή της ανατολικής Μεσσαράς επί του χειμάρρου Αναποδιάρη. Η ωφέλιμη χωρητικότητα του Ταμιευτήρα είναι **18,6 εκατ κυβικά μέτρα νερό**. Προβλέπεται να **αρδεύονται 30.000 στρέμματα καλλιεργήσιμης γης**.

Ηδη ως έργο Γέφυρα με το «ΠΑΑ 2007-2013 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ'» εντάχθηκε στην ΣΑΕ 081/8 με Κωδικό έργου MIS 2009ΣΕ08180024 με ολικό προϋπολογισμό 45.015.940,72 €.

Η έναρξη των εργασιών καθυστέρησε αφού ξεκίνησε μετά την συντέλεση των απαλλοτριώσεων (η διαδικασία στο δικαστήριο αναβλήθηκε δυο φορές κατόπιν αιτήματος των θιγόμενων κατοίκων). Σήμερα υλοποιείται με γρήγορους ρυθμούς και μέχρι το τέλος του 2011 έχουν απορροφηθεί 30.136.466,09 € με πιστώσεις για το έτος 2012 το ποσό των 4.300.000

Δ) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΧΑΛΑΥΡΙΑΝΟΥ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΧΑΝΩΝ» εντάχθηκε στις 28/2/2007, στην ΣΑΕ 081/3 προϋπολογισμού 11.700.000€.

Αφορά την κατασκευή χωμάτινου φράγματος στο Χείμαρρο Χαλαυριανό του Δήμου Αρχανών, ωφέλιμης χωρητικότητας ταμειυτηρα 937.000 κυβικά μέτρα νερού και την κατασκευή αρδευτικού δικτύου συνολικού μήκους 18 χιλιομέτρων περίπου σε καλλιεργήσιμη έκταση 2.500 στρεματών, το οποίο θα τροφοδοτείται από τον ταμειυτηρα του φραγματος.

Το έργο δημοπρατήθηκε 6-11-2007, η σύμβαση με τον ανάδοχο (προσφερθείσα έκπτωση 30,81%) υπεγράφη στις 20-6-2008 δαπάνης 7.805.302,09 € με συμβατική προθεσμία 22 μήνες. Έχει εκπονηθεί η μελέτη εφαρμογής και οι εργασίες υλοποιούνται κανονικά.

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **10.888.582,55 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2009ΣΕ08180035, μέχρι τις **31-12-2011** έχουν εκταμειωθεί **4.384.684,22 €**, ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **1.200.000 €**.

Στα πλαίσια του Άξονα 7 «**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ** (ΟΠΑΑΧ) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, κλπ.

Στο Νομό Ηρακλείου υλοποιήθηκαν **36 μικρά Δημόσια Έργα** στην Επαρχία Μαλεβυζίου (Δήμοι Αγ. Βαρβάρας, Αρχανών, Γοργολαϊνης, Ζαρού, Κρουσώνα, Παλιανής, Ρουβά, Τεμένους, και Τυλισού) **συνολικού προϋπολογισμού 11 εκατ. ευρώ περίπου.**

Από τον **Οργανισμό ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ»**, υλοποιήθηκε στην Περιφέρεια Κρήτης το έργο «**ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΟΓΕΕΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΡΗΤΗΣ**» και ως υποέργο του πραγματοποιούνται εργασίες ανακαίνισης και εκσυγχρονισμού στο κτίριο του «**ΚΕΓΕ ΜΕΣΣΑΡΑΣ Ν. Ηρακλείου**», προϋπολογισμού 1.400.000€. Ήδη οι εργασίες έχουν ολοκληρωθεί.

Ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε από το Υπουργείο η οριστική μελέτη του έργου:

«**ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ Δ.Δ. ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ**», προϋπολογισμού 600.000,00€ Η υπόψη μελέτη αφορά την κατασκευή κλειστού σωληνωτού δικτύου που θα αξιοποιήσει κυρίως τα νερά του φράγματος Αμουργελλών του Δ.Δ. Πανοράματος του Δήμου Αρκαλοχωρίου του Ν. Ηρακλείου, με σκοπό την **άρδευση 8.000 στρ.** περίπου με ελαιώνες, αμπέλια και κηπευτικά. Παράλληλα ολοκληρώθηκε η οριστική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και εγκρίθηκαν οι Περιβαλλοντικοί Όροι.

- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006**

ΠΙΝΑΚΑΣ 76	
ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	32,118,257
ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ ΛΕΚΑΝΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΕΣΣΑΡΑΣ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	502,802
ΕΡΓΑ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΕΑ ΤΗΣ ΛΕΚΑΝΗΣ ΘΡΑΨΑΝΟΥ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	345,119
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006	32.966.178
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006	76.845.378

ΠΗΓΗ ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΗ

- **ΕΠΑΛ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκαν τα έργα :

I) «ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΛΕΝΤΑ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ»
 προϋπολογισμού 3.233.600 € και δυναμικότητας 85 σκαφών. Πρόκειται για την κατασκευή προσήνεμου μόλου μήκους 120 μ η κατασκευή υπήνεμου μόλου, μήκους 47 μ., κατασκευή κρηπιδωμάτων παραβολής σκαφών, συνολικού μήκους 300 μ., με ωφέλιμα βάθος -4,0 μ., -3,0 μ. και -2,0 μ., κατασκευή ράμπας ανέλκυσης / καθέλκυσης σκαφών, κατασκευή οδού πρόσβασης πίσω από τα κρηπιδώματα. Το έργο ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2006.

II) «ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΚΕΡΑΤΟΚΑΜΠΟΥ, ΔΗΜΟΥ ΒΙΑΝΟΥ, Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ».

Η σύμβαση υπεγράφη στις 15-5-2004, δαπάνης 480 χιλ € περίπου. Το έργο ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2005.

III) «ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΑ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ»

Το έργο εντάχθηκε στο Γ ΚΠΣ στις 31-1-2006 με προϋπολογισμό 44.946,30€. Η σύμβαση υπεγράφη στις 6/9/2006 με προϋπολογισμό σύμβασης 44.946,30€. Το έργο έχει ολοκληρωθεί.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων :

I) «ΔΙΚΤΥΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΖΟΥ Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ».
Το έργο είναι προϋπολογισμού 1,2 εκατ €. Η κατασκευή της λιμνοδεξαμενής υλοποιείται στα πλαίσια του Γ΄ ΚΠΣ. Προτείνεται η μελέτη και κατασκευή κλειστού υπό πίεση σωληνωτού δικτύου για την άρδευση 2.000 στρεμμάτων περίπου.

II) «ΦΡΑΓΜΑ & ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ»
Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 19 εκατ ευρώ (11 εκατ € για το φράγμα και 8 εκατ € για τα δίκτυα), που θα αρδεύσει 12.000 στρ. Απαιτείται η σύνταξη οριστικής μελέτης εκτιμώμενης αμοιβής 700.000€. Έχουν συνταχθεί οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων από το ΙΓΜΕ και βρίσκονται στο ΥΠΕΧΩΔΕ για έκδοση περιβαλλοντικών όρων. Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **22.450.000 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2010ΣΕ08180039, μέχρι τις **31-12-2011** δεν έχουν εκταμειωθεί **χρήματα**, ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **0 €**.

III) «ΦΡΑΓΜΑ ΛΙΘΙΝΩΝ (α΄ φάση)» στη περιοχή Πιλαλημάτων Νομού Λασιθίου, προϋπολογισμού 35 εκατ € περίπου. Η θέση του φράγματος Λιθινών βρίσκεται ανατολικά της Ιεράπετρας επί του χειμάρρου Ανδρόμυλος, που εκβάλλει στο Λιβυκό πέλαγος σε απόσταση 4,7 χλμ. Η θέση εκβολής ευρίσκεται και περί τα 5 χλμ. βορειοανατολικά του οικισμού Μακρύγιαλος και 3 χλμ. νοτιοδυτικά του οικισμού Λιθίνες. Ο ωφέλιμος όγκος του ταμειυτήρα του φράγματος είναι 9,1 εκατ κυβικά μέτρα νερό στη μέγιστη στάθμη λειτουργίας.

IV) «ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΧΟΧΛΑΚΙΩΝ – Δ.Δ. ΠΑΛΛΙΟΚΑΣΤΡΟΥ Δ. ΙΤΑΝΟΥ Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ».
Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **22.450.000 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2010ΣΕ08180039, μέχρι τις **31-12-2011** δεν έχουν εκταμειωθεί **χρήματα**, ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **0 €**.

Επίσης, χρηματοδοτήθηκε άμεσα μελέτη για την προσαγωγή διώρυγας των **ΜΠΡΑΜΙΑΝΩΝ**. Η μελέτη θα στοιχίσει περίπου 1 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Ιεράπετρας (Δ.Δ. Νέων Μάλων, Ανατολής, Γδοχίων, Καλαυμάκας, Μακρυλίας, Μεσελέρων, Μουρνίων, Μύθων, Μύρτου, Ρίζης),

Τανου, Λεύκης, Μακρύ Γιαλού, Οροπεδίου Λασιθίου και τον Δήμο

Σητείας (εκτός του παλαιού Δήμου Σητείας).

Επίσης αφορά την πρώην κοινότητα Βραχασίου.

Παράλληλα, προχωρά η έγκριση των έργων μέσα από τα LEADER και τα ιδιωτικά ΟΠΑΑΧ ύψους 9,2 εκατ ευρώ.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιείται το έργο:

Ι) «ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΖΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ Ν ΛΑΣΙΘΙΟΥ »

Το έργο εντάχθηκε στο Γ' ΚΠΣ στις 21-6-2006 στην ΣΑΕ 081/3 με προϋπολογισμό 6.288.000 ευρώ. Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 21 Αυγούστου 2006, στις 14-12-2006 υπογράφηκε η σύμβαση με τον ανάδοχο, δαπάνης 2.749.437€.

Πρόκειται για την κατασκευή Λιμνοδεξαμενής χωρητικότητας 275.000 κυβικών μέτρων νερού από τα περισσεύματα της πηγής Ζού και του χειμάρρου Πατελή του Δήμου Σητείας. Το έργο υλοποιείται κανονικά και προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε 24 μήνες από την **1-2-2008** (ημερομηνία που εδόθη η εντολή έναρξης εργασιών στον ανάδοχο μετά την επίταξη των απαλλοτριωθέντων εκτάσεων).

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **3.790.088 €** ενταγμένος πλέον στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2009ΣΕ08180037, μέχρι τις **31-12-2011** έχουν εκταμειωθεί **2.232.459,63 €**, ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **150.000 €**.

Το έργο λόγω οικονομικών προβλημάτων του αναδόχου καρκινοβατεί.

Στα πλαίσια του Άξονα 7 «**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ** (ΟΠΑΑΧ) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημοσία Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, κλπ.

Στο Νομό Λασιθίου υλοποιήθηκαν **14 Δημόσια Έργα στο Δήμο Οροπεδίου συνολικού προϋπολογισμού 3,83 εκατ. ευρώ περίπου.**

Από τον **Οργανισμό ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ»**, υλοποιήθηκαν στην Περιφέρεια Κρήτης ως υποέργα του έργου «**ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΟΓΕΕΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΡΗΤΗΣ**», εργασίες ανακαίνισης και εκσυγχρονισμού στο κτίριο του **ΚΕΓΕ ΣΗΤΕΙΑΣ Ν. Λασιθίου**, προϋπολογισμού **952.000 €**. Οι εργασίες έχουν ολοκληρωθεί.

- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006**

ΠΙΝΑΚΑΣ 77	
ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
Βελτίωση - εκσυγχρονισμός αρδευτικού δικτυου Αγ. Γεωργίου - Αβρακόντε - Καμινακίου του δήμου Οροπεδίου Λασιθίου	173,264
Εργα αντιδιαβρωτικής προστασίας περιοχής Χαυγά και διαμόρφωση κοίτης χειμάρρου Χαυγά του δήμου Οροπεδίου Λασιθίου	199,522
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006	372,786
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006	76.845.378

ΠΗΓΗ ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΗ

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

NOMOS PEΘYMNΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΠΛΑΤΥ Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ».

Η χρηματοδότηση του έργου είναι εξασφαλισμένη καθώς έχει λάβει όλες τις εγκρίσεις από την Ελληνική Κυβέρνηση, από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η μελέτη του έργου έχει ήδη ενταχθεί στις **9-9-2008** στο «Π.Α.Α. 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», με εγκεκριμένο προϋπολογισμό **8.918.852,88 €**. Περιλαμβάνει τις μελέτες:

A. Προμελέτη και οριστική μελέτη φράγματος στο Πλατύ Ν. Ρεθύμνου και οριστική μελέτη αγωγού μεταφοράς νερού στην πεδιάδα της Μεσσαράς. ΠΡΟΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΜΟΙΒΗ 4.646.354,32€ (3.888.551,22 € χωρίς ΦΠΑ)

•

Αντικείμενο της Μελέτης.

1. Αντικείμενο της μελέτης είναι η εκπόνηση της Προμελέτης και Οριστικής Μελέτης του **Φράγματος -Ταμιευτήρα Πλατύ** Νομού Ρεθύμνου της Νήσου Κρήτης χωρητικότητας περίπου 20x106 m³ και της Οριστικής Μελέτης του **αγωγού μεταφοράς νερού στη Μεσσαρά.**
2. Επίσης στο αντικείμενο της μελέτης περιλαμβάνεται και η εξέταση της κατασκευασιμότητας του **φράγματος Γερακαρίου** επί του χειμάρρου Λυγιώτη και **εναλλακτικά των δύο λιμνοδεξαμενών** (Γερακαρίου και Σχολής Ασωμάτων, συνολικής χωρητικότητας 1.500.000 μ³ που έχουν εκπονηθεί Προμελέτες). Για τον σκοπό αυτό θα γίνει γεωλογική διερεύνηση (χαρτογράφηση) της περιοχής του φράγματος Γερακαρίου και της λεκάνης κατάκλισης και σε περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων θα εκπονηθεί Οριστική μελέτη του φράγματος κατόπιν εντολής της Υπηρεσίας. Σε περίπτωση αρνητικών αποτελεσμάτων όσον αφορά την κατασκευασιμότητα του φράγματος Γερακαρίου θα προωθηθεί κατόπιν εντολής της Υπηρεσίας η μελέτη των δύο ως άνω Λιμνοδεξαμενών σε Οριστικό στάδιο.

Οι συγκρατούμενες ποσότητες νερού τόσο από το Φράγμα Πλατύ όσο και από τα λοιπά ως άνω έργα προβλέπεται να εξασφαλίσουν :

► Την άρδευση κατ’ απόλυτη προτεραιότητα 45.000 στρεμ. εντός της υδρολογικής λεκάνης Πλατύ του Νομού Ρεθύμνου με αρδευτικά κλπ. δίκτυα που αποτελούν αντικείμενο άλλης μελέτης.

► Τη μεταφορά, με αγωγό που λειτουργεί με τη βαρύτητα, του πλεονάζοντος μέσου ετήσιου όγκου νερού περίπου 20x106 m³ στην δυτική περιοχή της μεγάλης πεδιάδας της Μεσσαράς για την ενίσχυση του ελλειμματικού υδατικού ισοζυγίου της, με συμπληρωματική πλήρωση του εκεί ταμιευτήρα Φανερωμένης και τον τεχνητό εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα της που είναι εφικτός για την αποκατάστασή του (Οδηγία 2000/60 ΕΚ και Συμβ.).

► Ο μεταφερόμενος όγκος νερού, πέραν της αποκατάστασης του υπόγειου υδροφορέα, θα επιτρέψει την επέκταση των αρδεύσεων στην πεδιάδα. Ειδικότερα ο αγωγός μεταφοράς νερού θα είναι σωληνωτός και θα λειτουργεί υπό πίεση, με εξαίρεση δύο ενδιάμεσα τμήματά του όπου διέρχεται μέσω σιράγγων καταλλήλως διαμορφωμένων ώστε να λειτουργεί ως αγωγός ελεύθερης ροής.

Η μελέτη θα περιλαμβάνει τη διερεύνηση των συνθηκών κατασκευής των Ταμιευτήρων και του αγωγού μεταφοράς νερού με την εκτέλεση των απαιτούμενων ερευνητικών εργασιών και εκπόνηση των αντίστοιχων υποστηρικτικών μελετών, όπως υδρολογικών, τοπογραφικών, γεωλογικών, υδρογεωλογικών, γεωτεχνικών, περιβαλλοντικών, οικονομικής σκοπιμότητας.

Η δημοπράτηση της μελετης 1, πραγματοποιήθηκε στις **20-01-2009**. Ανατέθηκε χωρίς νομικές εμπλοκές στις **5-8-2009** στα κάτωθι Μελετητικά γραφεία:

Ι. ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑΟΥ – Δ. ΚΑΡΚΑΣ & ΣΥΝ. ΕΕ ΥΔΡΕΤΜΕ Ε.Ε.
ΖΑΪΜΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΝΤΡΟΥΜΝΗΣ ΡΑΚΑΝ ΤΟΥ ΑΜΠΟΥ ΜΟΥΤ ΣΙΟΥΤ
ΠΕΡΛΕΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΠΑΥΛΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΤΡΙΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΕΠΕ
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΤΕΜ Γ.ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ – Π. ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.
ΚΑΛΟΓΕΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΓΩΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ENVECO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΑΝΝΑ

Υλοποιείται με προβλήματα αφού μόνο για να ληφθεί έγκριση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο του Υπουργείου Πολιτισμού για την θέση του φράγματος απαιτήθηκαν σχεδόν δύο χρόνια μέχρι τον Δεκέμβριο 2012. Εκπονήθηκε νέα Περιβαλλοντική Μελέτη της οποίας αναμένεται η έγκριση.

Β. Προμελέτη και οριστική μελέτη αρδευτικών και λοιπών δικτύων αξιοποίησης φράγματος Πλατύ Ν. Ρεθύμνου.

ΠΡΟΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΜΟΙΒΗ **3.272.498,56 €** (2.749.600,97 € ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ)

Αντικείμενο της Μελέτης.

1. Αντικείμενο της παρούσας μελέτης είναι η εκπόνηση της Προμελέτης και της Οριστικής Μελέτης για την **κατασκευή των αρδευτικών και λοιπών δικτύων** σε έκταση 45.000 στρεμ. εντός των ορίων της υδρολογικής λεκάνης Πλατύ και εντός των ορίων των Δήμων Συβρίτου, Κουρητών και Λάμπης για την αξιοποίηση των νερών του Φράγματος - Ταμιευτήρα που προβλέπεται να κατασκευασθεί επί του ποταμού Πλατύ ο οποίος ευρίσκεται στα Ν.Α. τμήμα του Νομού Ρεθύμνου της Νήσου Κρήτης. Η μελέτη περιλαμβάνει τη διερεύνηση των συνθηκών

κατασκευής των αρδευτικών και λοιπών δικτύων, των δεξαμενών, των αντλιοστασίων με την εκτέλεση των απαιτούμενων ερευνητικών εργασιών και εκπόνηση των αντίστοιχων υποστηρικτικών μελετών, όπως τοπογραφικών, γεωλογικών, γεωτεχνικών, περιβαλλοντικών, γεωργοτεχνικής και οικονομικής σκοπιμότητας. Το παραπάνω Φράγμα - Ταμιευτήρας Πλατύ μαζί με αγωγό μεταφοράς του πλεονάζοντος όγκου νερού στη Μεσσαρά είναι αντικείμενο άλλης μελέτης. Με την κατασκευή του ταμιευτήρα προβλέπεται να εξασφαλισθεί :

► Η άρδευση κατ' απόλυτη προτεραιότητα 45.000 στρεμ. εντός της υδρολογικής λεκάνης Πλατύ του Νομού Ρεθύμνου με αρδευτικά και λοιπά δίκτυα που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

► Η μεταφορά, με αγωγό που λειτουργεί με τη βαρύτητα, του πλεονάζοντος μέσου ετήσιου όγκου νερού περίπου 20x106 m³ στην δυτική περιοχή της μεγάλης πεδιάδας της Μεσσαράς για την ενίσχυση του ελλειμματικού υδατικού ισοζυγίου της, τόσο με τη συμπληρωματική πλήρωση με νερό του εκεί ταμιευτήρα Φανερωμένης όσο και με τον τεχνητό εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα της.

2. Τα αρδευτικά δίκτυα εντός της υδρολογικής λεκάνης Πλατύ θα καλύψουν τρεις περιοχές :

► **Την περιοχή κατάντι και νότια του Φράγματος Πλατύ και μέχρι την ακτή.**

Η περιοχή (1) χωρίζεται σε ζώνες άρδευσης, συνολικής έκτασης περίπου 19.000 στρεμ. Εκάστη ζώνη θα διαθέτει το δικό της αρδευτικό δίκτυο και δεξαμενή ημερησίας αποθήκευσης νερού, η οποία θα τροφοδοτείται με τη βαρύτητα από τον αγωγό μεταφοράς νερού Πλατύς - Μεσσαρά. Εξαιρέση αποτελεί η δεξαμενή μιας ζώνης στο ανατολικό άκρο της περιοχής που θα τροφοδοτείται με νερό μέσω άντλησης από τον αγωγό.

► **Την περιοχή (2) νότια και δυτικά του Φράγματος Πλατύ.**

Η περιοχή (2) χωρίζεται σε μία χαμηλή ζώνη άρδευσης και υψηλές ζώνες συνολικής έκτασης περίπου 8.000 στρεμ. Εκάστη ζώνη θα διαθέτει δικό της αρδευτικό δίκτυο και δεξαμενή ημερησίας αποθήκευσης νερού που θα τροφοδοτούνται με νερό που θα αντλείται από τον Ταμιευτήρα Πλατύ.

► **Την περιοχή (3) εκατέρωθεν και βόρεια του Ταμιευτήρα Πλατύ,**

Η περιοχή (3) χωρίζεται σε επιμέρους χαμηλές και υψηλές ζώνες άρδευσης, συνολικής έκτασης περίπου 18.000 στρεμ. Η τροφοδότηση με νερό των δεξαμενών των χαμηλών ζωνών θα επιτυγχάνεται με άντληση νερού από τον Ταμιευτήρα Πλατύ ενώ των υψηλών ζωνών με δεύτερη άντληση.

Τα αρδευτικά έργα θα αποτελούνται από αντλιοστάσια άρδευσης για την ανύψωση του νερού όπου δεν είναι εφικτή η άρδευση με την βαρύτητα, από τους αγωγούς προσαγωγής νερού στις δεξαμενές άρδευσης οι οποίες θα είναι καλυμμένες και από τα αρδευτικά και λοιπά δίκτυα. Οι αγωγοί των αρδευτικών δικτύων θα είναι εξοπλισμένοι με τα κατάλληλα όργανα ασφαλείας και λειτουργίας και υδροληψίες άρδευσης από τις οποίες θα τροφοδοτούνται τα δίκτυα διανομής του νερού στους αγρούς με "στάγδην άρδευση".

Στα πλαίσια εκπόνησης της Προμελέτης των αρδευτικών δικτύων θα διερευνηθεί εναλλακτικά η άρδευση μέρους των υψηλών ζωνών των περιοχών (2) και (3) με νερό από το φράγμα Γερακαρίου αμέσως ανατολικά του οικισμού Γερακάρει επί του χειμάρρου Λυγιώτη ετήσιου απολήψιμου όγκου 2x106 μ3 ή από τη μία λιμνοδεξαμενή Γερακαρίου και τη λιμνοδεξαμενή Αμαρίου ετήσιων απολήψιμων όγκων αντίστοιχα 1x106 μ3 και 0,5x106 μ3. Με την έγκριση της Προμελέτης των αρδευτικών δικτύων θα οριστικοποιηθεί η χρήση των υδατικών πόρων για την άρδευση των 45.000 στρεμ. τόσο από το Φράγμα Πλατύ όσο και από το Φράγμα Γερακαρίου ή από τις δύο λιμνοδεξαμενές

Υλοποίηση Μελέτης

Η δημοπράτηση της μελέτης 2, πραγματοποιήθηκε στις **20-01-2009**.

Ανατέθηκαν χωρίς νομικές εμπλοκές στις **5-8-2009** στα κάτωθι Μελετητικά γραφεία:

ΥΔΡΟΔΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΕΠΕ
ΥΔΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ Γ. ΖΕΡΒΑΣ Ν.ΓΚΙΩΝΗΣ Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ & ΣΙΑ
ΗΡC ΡΑΣΕCΟ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΥΡΣΙΩΤΗΣ
ΗΛΙΑΣ ΚΟΥΡΚΟΥΛΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΓΑΡΙΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΖΕΛΑΣ
ΜΙΧΗΛ ΛΙΟΝΗΣ

Υλοποιείται με προβλήματα όπως και η Μελέτη (1) αφού για να ληφθεί έγκριση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο του Υπουργείου Πολιτισμού για την θέση του φράγματος απαιτήθηκαν σχεδόν δύο χρόνια μέχρι τον Δεκέμβριο 2012). Εκπονήθηκε νέα Περιβαλλοντική Μελέτη της οποίας αναμένεται η έγκριση.

Γ Γεωτεχνικές μελέτες φράγματος Πλατύ Ν Ρεθύμνης και αγωγού μεταφοράς προϋπολογισμού 1.000.000

Δεν έχει ανατεθεί ακόμη.

Η κατασκευή των αντίστοιχων έργων εκτιμάται πλέον σε 130 εκατ. € περίπου. Στον αρχικό σχεδιασμό η κατασκευή προβλεπόταν να χρηματοδοτηθεί επίσης από το «ΠΑΑ 2007-2013 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ'» με αρχικό προϋπολογισμό 90 εκατομ. €, γεγονός πλέον αβέβαιο αφού ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Ανωγείων,
Αρκαδίου (Δ.Δ. Αμνάτου, Αρχαίας Ελευθερνάς, Ελευθερής, Κυριαννάς, Μέσης
Σκουλουφιών, Χαρκιώ),
Γεροπόταμου, Κολούκωνα, Κουρητών, Λάμπης και τον Δήμο Συβρίτου.
Επίσης αφορά την πρώην κοινότητα Ζωνιανών.

Μέχρι στιγμής έχουν ενταχθεί τα ακόλουθα έργα από τον Δήμο Λάμπης:

I) «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΜΟΥΡΝΕ ΔΡΥΜΙΣΚΟΣ», προϋπολογισμού 595.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 29/11/2008.

II) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΛΑΜΠΗΣ – ΣΠΗΛΙ ΠΡΟΣ ΠΑΤΣΟ», προϋπολογισμού 365.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 29/11/2008

III) «ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΔΡΟΜΩΝ ΛΑΜΠΗΣ ΑΠΟ ΚΙΣΣΟ ΠΡΟΣ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ», προϋπολογισμού 135.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 29/10/2008.

IV) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΛΙΓΚΡΕΣ ΕΩΣ ΤΑ ΚΕΡΑΜΕ», προϋπολογισμού 370.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 25/11/2008.

V) «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΑΛΗΝΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΜΕΛΑΜΠΩΝ», προϋπολογισμού 285.000€. Το έργο εντάχθηκε στις 25/11/2008.

2) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006**

• **ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιούνται τα έργα:

Στα πλαίσια του Άξονα 7 «**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΟΠΑΑΧ)** υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, κλπ.

Στο Νομό Ρεθύμνου **υλοποιήθηκαν 44 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Ανωγείων, Γεροποτάμου και Κουλούκωνα **συνολικού προϋπολογισμού 11,4 εκατ. ευρώ περίπου.**

Από τον **Οργανισμό ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ»**, υλοποιήθηκαν στην Περιφέρεια Κρήτης ως υποέργο του έργου «**ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΟΓΕΕΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΡΗΤΗΣ**», εργασίες ανακαίνισης και εκσυγχρονισμού στο κτίριο του **ΚΕΓΕ Ρεθύμνου Π/Υ 433.000€**. Οι εργασίες σε όλα τα ΚΕΓΕ έχουν ολοκληρωθεί.

• **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006**

ΠΙΝΑΚΑΣ 78	
ΠΙΝΑΚΑΣ 78: ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ -ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΛΑΜΠΙΝΗΣ-ΣΠΗΛΙΟΥ-ΑΚΟΥΜΙΩΝ	298,546
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	182,079
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ-ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	594,960/ 2
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ	28,856,240
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 2 ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΝΩΓΕΙΩΝ	62,166
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΟΜΑΛΑΣ ΚΑΙ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ	333,791
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ Ν.ΡΕΘΥΜΝΗΣ	166,600
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΑΡΚΑΔΙΟΥ Ν.ΡΕΘΥΜΝΗΣ	2,858,329
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006	30.055.231
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006	76.845.378

ΠΗΓΗ ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΗ

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΛΙΕΙΑ (ΕΠΑΛ 2000-2006) υλοποιείται το έργο: «**ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΠΛΑΚΙΑ ΔΗΜΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑ Ν. ΡΕΘΥΜΝΗΣ**», εντάχθηκε στις 28-9-2005, με προϋπολογισμό 4.633.000 €, η σύμβαση υπεγράφη στις 12/7/2006 δαπάνης 4.306.375 ευρώ και προθεσμία περαίωσης 24 μήνες.

Αφορά τη δημιουργία αλιευτικού καταφύγιου χωρητικότητας 70 αλιευτικών σκαφών με αδιάκοπη χρήση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και περιλαμβάνει προσήνεμο μόλο μήκους 150 μέτρων, υπήνεμο μόλο μήκους 80 μέτρων, κρηπιδώματα και τα απαραίτητα χερσαία έργα εξυπηρέτησης .

Το έργο υλοποιήθηκε κανονικά. Το κυρίως έργο ολοκληρώθηκε μέχρι τις 31/12/2008 και τα συμπληρωματικά έργα υλοποίησης του κυρίως έργου ολοκληρώθηκαν μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2010.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», προγραμματίζεται η υλοποίηση των έργων:

I) «ΦΡΑΓΜΑ ΣΕΜΠΡΩΝΙΩΤΗ». Το έργο έχει προϋπολογισμό 35.000.000 € και παρέχει δυνατότητα αποταμίευσης 5.000.000 κυβικών μέτρων νερό. Υπάρχει μελέτη του Υπουργείου. Απαιτείται έλεγχος και επικαιροποίηση της οριστικής μελέτης. Εκτιμώμενη δαπάνη της μελέτης είναι 390.000€.

II) «ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΕΜΠΡΩΝΙΩΤΗ», με προϋπολογισμό 8.000.000€. Απαιτείται κτηματογράφηση της περιοχής κατάληψης των έργων. Εκτιμώμενη δαπάνη της μελέτης είναι 100.000€.

III) «ΑΓΩΓΟΙ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΒΑΣΑΜΙΩΤΗ ΜΕ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΓΩΓΟ ΑΓΥΙΑΣ – ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ & ΑΓΩΓΟΙ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ – ΚΟΛΠΟΥ ΚΙΣΣΑΜΟΥ», με προϋπολογισμό 20.000.000 €. Υπάρχει μελέτη του Οργανισμού Ανάπτυξης Δυτικής Κρήτης. Εκτιμώμενη δαπάνη της μελέτης είναι 200.000€.

IV) «ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ & ΔΙΚΤΥΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΥΨΗΛΩΝ ΖΩΝΩΝ ΑΓΥΙΑΣ – ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ & ΖΩΝΩΝ ΚΟΛΠΟΥ ΚΙΣΣΑΜΟΥ (ΠΛΑΤΑΝΟΣ)» με προϋπολογισμό 7.500.000€. Η χωρητικότητα δεξαμενής είναι 800.000 κυβικά μέτρα νερό. Υπάρχει μελέτη για 17.000 στρέμματα Υψηλής Ζώνης Αγυιάς – Κολυμβαρίου. Εκτιμώμενη δαπάνη της μελέτης είναι 200.000€.

V) «ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΣΦΗΝΑΡΙ - ΠΛΑΤΑΝΟΣ», με προϋπολογισμό 5.000.000€.

Απαιτείται η ανάθεση της μελέτης. Εκτιμώμενη δαπάνη της μελέτης είναι 300.000€.

VI) «ΧΑΜΗΛΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ», με προϋπολογισμό 5.000.000€. Η δεξαμενή έχει χωρητικότητα 876.000 κυβικά μέτρα νερό. Η απαλλοτριωμένη έκταση είναι 130 στρέμματα. Εκτιμώμενη δαπάνη της μελέτης είναι 200.000€.

VII) «ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΜΙΚΡΩΝ ΧΩΜΑΤΙΝΩΝ ΦΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ». Εκτιμώμενη δαπάνη της μελέτης είναι 50.000€.

«ΜΕΛΕΤΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΗΓΩΝ ΒΟΥΤΑΚΑ – ΔΗΜΟΥ ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ». Εκτιμώμενη δαπάνη της μελέτης είναι 80.000€.

VIII) «ΜΕΛΕΤΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΠΟΙΑΣ ΔΗΜΩΝ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΡΙΣΟΥ Ν. ΧΑΝΙΩΝ - ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ», με προϋπολογισμό 3.000.000€ και εκτιμώμενη δαπάνη της μελέτης 350.000€.

Προγραμματίζεται επίσης η «**ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΚΑΛΙΤΙΣΣΑΣ Ν. ΧΑΝΙΩΝ**»

Προτείνεται η εκτέλεση έργων για την αποκατάσταση της λειτουργικότητας της λιμνοδεξαμενης. Από την Υπηρεσία εξετάζονται τα αναγκαία έργα επέμβασης για την αποκατάσταση της (θα πρέπει να προηγηθούν υποστηρικτικές μελέτες γεωλογικής και γεωτεχνικής φύσεως)

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα. Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους): Ανατολικού Σελίνου, Θερίσου (Δ.Δ. Θερίσου), Ινναχωρίου, Καντάνου, Κισσάμου, Μουσούρων (Δ.Δ. Καρανίου, Λακκών, Μεσκλών, Ορθουνίου, Πρασέ, Σεμπρόνα), Μυθήμνης, Πελεκάνου, Σφακίων, Κολυμβαρίου και Βουκολίων. Επίσης αφορά και την πρώην κοινότητα Άση Γωνιά.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιούνται τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΈΛΟΥΣ Ν. ΧΑΝΙΩΝ», προϋπολογισμού 4.600.000 €.

Προβλέπεται να κατασκευασθεί στη κτηματική περιφέρεια του δημοτικού διαμερίσματος Έλους του Δήμου Ινναχωρίου, χωρητικότητας 320.000 μ³ με ωφέλιμη χωρητικότητα 270.000μ³. Με την εκμετάλλευσή των υδάτων του ταμειυτήρα θα αρδεύεται δια βαρύτητας δίκτυο παρακείμενης γεωργικής έκτασης 500 στρεμμάτων, η οποία σήμερα υπαρδεύεται με πρόχειρα ατομικά κυρίως δίκτυα.

Το έργο εντάχθηκε στις 11-1-2007 και η δημοπράτηση έγινε στις 13-03-2007, η σύμβαση υπεγράφη στις 11-7-2007. Οι εργασίες ξεκίνησαν μετά την ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων, με συμβατικό χρόνο κατασκευής του έργου 20 μήνες.

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **4.747.278,04 €** ενταγμένος στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2009ΣΕ08180033, μέχρι τις **31-12-2011** δεν έχουν εκταμειυθεί χρήματα, ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **1.300.000 €**.

II) «ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗ ΟΜΑΛΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΑΡΔΕΥΣΗΣ» εντάχθηκε στις 7-12-2007, με συνολικό προϋπολογισμό 8.400.000€.

Η δημοπράτηση του έργου έγινε στις 15-04-2008, στις 8-8-2008 υπεγράφη η σύμβαση για την κατασκευή του έργου που ανέρχεται στο ποσό των 3.725.110,87€, με συμβατικό χρόνο κατασκευής του έργου είκοσι τέσσερις (24) μήνες.

Το έργο κατασκευάζεται στο οροπέδιο Ομαλού σε περιοχή του Δήμου Ανατολικού Σελίνου και περιλαμβάνει την κατασκευή Λιμνοδεξαμενήςχωρητικότητας 750.000 κυβικών μέτρων νερούκαι των απαραίτητων συνοδών έργων ήτοι δύο υπερχειλιστών παροχέτευσης

,και ενός υπερχειλιστή ασφαλείας, των έργων παροχετεύσεων, των τάφρων προσαγωγών , καθώς και των περιφερειακών τάφρων για την απαγωγή του πλεονάζοντος νερού.

Περιλαμβάνει επίσης την κατασκευή υπογείου σωληνωτού δικτύου με αγωγούς συνολικού μήκους 6790,0 μέτρα καθώς και την κατασκευή ενός αντλιοστασίου που απάγει το νερό από την Λιμνοδεξαμενή και τροφοδοτεί την Δεξαμενή του Δικτύου Η συνολική αξιοποιημένη **αρδευόμενη έκταση ανέρχεται σε 2.500 στρέμματα.**

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **4.817.089,45 €** ενταγμένος στην ΣΑΕ081/8 με κωδικό έργου 2009ΣΕ08180030, μέχρι τις **31-12-2011** έχουν εκταμιευθεί **1.411.164,27 €**, ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **0 €**.

ΙΙΙ) «ΦΡΑΓΜΑ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΒΑΛΣΑΜΙΩΤΗ», εντάχθηκε στο Γ ΚΠΣ στις 4-12-2007, συμβατικής δαπάνης 27.900.000 €

Αποτελείται από την κατασκευή φράγματος από σκληρό επίχωμα με ανάντη πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος, πλάτους 310 μέτρων και ύψους 57 μέτρων συνολικού όγκου επιχώματος 450.000,00 κυβικών μέτρων, ωφέλιμου όγκου **ταμιευτήρα 5 εκατ. μέτρα νερό** , επιφάνειας λίμνης 250 στρεμμάτων. Χωροθετείται στους Δήμους Μουσθρων, Θερισου και Ν. Κυδωνιας. Το έργο υλοποιείται κανονικά

Ο ολικός προϋπολογισμός του έργου είναι **23.532.451,68 €** ενταγμένος στην ΣΑΕ 081/8 με κωδικό έργου 2010ΣΕ08180001, μέχρι τις **31-12-2011** έχουν εκταμιευθεί **15.358.500 €**, ενώ οι πιστώσεις για το έτος 2012 ανέρχονται σε **2.800.000 €**.

Στα πλαίσια του Άξονα 7 **«ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΟΠΑΑΧ)** υλοποιούνται πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, κλπ.

Στο Νομό Χανίων **υλοποιήθηκαν 35 Δημόσια Έργα** στο Νοτιοδυτικό τμήμα Ν. Χανίων (Δήμοι Ιναχωρίου, Καντάνου, Πελεκάνου, Κισσάμου, Μηθύμνης) συνολικού προϋπολογισμού 7,2 εκατ. ευρώ περίπου.

Από τον **Οργανισμό ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ»**, υλοποιήθηκαν στην Περιφέρεια Κρήτης ως υπόεργο του έργου «ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΟΓΕΕΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΡΗΤΗΣ», εργασίες ανακαίνισης και εκσυγχρονισμού στο κτίριο του **ΚΕΓΕ ΧΑΝΙΩΝ προϋπολογισμού 993.650 €**. Οι εργασίες σε όλα τα ΚΕΓΕ έχουν ολοκληρωθεί.

ΜΕΛΕΤΗ: «ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ ΣΤΟΝ ΚΑΜΠΟ ΧΑΝΙΩΝ»

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Οδηγίας 2000/60 υλοποιήθηκε η μελέτη προϋπολογισμού 325.000€ Χρονική διάρκεια εκπόνησης της μελέτης είναι 24 μήνες, ολοκληρώθηκε το 2009.

Το φυσικό αντικείμενο της μελέτης αφορά την ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος αναλόγως των τοπικών συνθηκών, με την κατάλληλη συμβολή των διαφόρων πηγών υδροδότησης και χρήσεων ύδατος στην υπό μελέτη περιοχή και προτείνει πολιτικές τιμολόγησης

του αρδευτικού νερού για την βέλτιστη αξιοποίησή του προς όφελος των καλλιεργητών. Η μελέτη εκπονείται κανονικά.

- **ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος ΚΡΗΤΗΣ ολοκληρώθηκαν τα έργα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 79	
ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ Δ. ΜΟΥΣΟΥΡΩΝ	35,537
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.	7,837,371
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΡΟΥΛΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	2,614,465
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ-ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	594,960/2
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΓΡΟΤΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟ ΣΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΕΙΡΗΝΗΣ- ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ ΡΟΔΩΠΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	39,115
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΧΑΝΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006	10.556.236
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2000-2006	76.845.378

ΠΗΓΗ ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΗ

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ 2000-2006**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκαν τα έργα:

- I) «**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΧΑΝΙΩΝ**», Προϋπολογισμού 260.000,00 €
- II) «**ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ**», προϋπολογισμού 575.000,00 €
- III) «**ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ**», προϋπολογισμού 1.468.495 €
- IV) «**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΙΣΚΟΥ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΣ Ν. ΧΑΝΙΩΝ**», προϋπολογισμού 586.000,00 €
- V) «**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑΣ ΧΑΝΙΩΝ**»
Το έργο εντάχθηκε στο Γ ΚΠΣ στις 12-10-2005 με προϋπολογισμό 319.808 €, η σύμβαση υπεγράφη στις 11/9/2006 με προϋπολογισμό σύμβασης 300.046,61€

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη των Εγγειοβελτιωτικών Έργων** στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων επιδιώκει εκτός από την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των νερών και την αύξηση των αρδευτικών εκτάσεων που είναι μόλις **2.932 εκτάρια** έναντι **1.174.875 της χώρας¹**, την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών που συνθέτουν το καλάθι **τοπικών προϊόντων⁷⁸** με τον σκοπό ⁷⁹:

- ▶ την αύξηση και βελτίωση αγροτικού εισοδήματος,
- ▶ να δημιουργήσουν συνθήκες τόνωσης της απασχόλησης,
- ▶ την ποιότητα και την ασφάλεια των αγροτικών προϊόντων,
- ▶ τα προϊόντα να είναι αναγνωρίσιμα εντός και εκτός της Περιφέρειας
- ▶ την αιιφορική παραγωγή και διαχείριση αγροτικών προϊόντων,
- ▶ τη σύνδεση της αγροτικής παραγωγής με άλλους παραγωγικούς τομείς (π.χ. τουρισμός),
- ▶ τη βελτίωση της συνοχής του συνόλου του αγροτικού κόσμου.

Άλλοι επιμέρους προϋποθέσεις είναι

- ◆ Καλλιεργούμενη έκταση ή αριθμός ζώων (τα προϊόντα να παράγονται σε ικανοποιητική ποσότητα ή να υπάρχει μεγάλος αριθμός ζώων)
- ◆ Να συνδέονται με το διατροφικό πρότυπο της νησιωτικής περιφέρειας,
- ◆ Η βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων,
- ◆ Η ανάδειξη της περιοχής μέσω της παραγωγής της,
- ◆ Να έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό

Λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που αναφέρθηκαν, τα προϊόντα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων είναι:

Α. ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

1. **Ελαιόλαδο και Ελιές:** ΠΓΕ Ζάκυνθος, ΠΓΕ Κεφαλονιά, ΠΓΕ Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας
2. **ΠΟΠ Σταφίδα Ζακύνθου**

3. **Επιτραπέζια και οινοποιήσιμα σταφύλια**
4. **ΚΟΥΜ ΚΟΥΑΤ Κέρκυρας**
5. **Κηπευτικά – μπιστανικά** όπως τα πεπόνια Ζακύνθου, νεροκρέμμυδο Ζακύνθου
6. **Όσπρια** κυρίως φακή Εγκλουβής
7. **Αρωματικά- φαρμακευτικά φυτά** ρίγανη, τσάι κλπ,
8. **Κτηνοτροφικά φυτά**

Β ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

9. **Προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα και κρέας** όπως Αρνάκι, Κατσικάκι
10. **Προϊόντα από αγελαδινό γάλα και βόειο κρέας**
11. **Προϊόντα Αλιείας** κυρίως παράκτια είδη κουτσομούρες, μπαρμπούνια, τσιπούρες, κολιοί, καραβίδες, χταπόδια, καλαμάρια κ.λ.π)
12. **Προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας θαλασσινών ειδών:** αποτελεί για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σημαντικό, εξαγωγικό και εξελισσόμενο κλάδο παραγωγής ψαριών, κυρίως Τσιπούρα και Λαβράκι
13. **Κεφαλοτύρι Κεφαληνίας**
14. **Φέτα Κεφαληνίας**
15. **Μυζήθρες Κεφαληνίας**
16. **Λαδοτύρι Ζακύνθου**
17. **Νούμπουλο Κερκύρας**
18. **Γραβιέρα**
19. **Βούτυρο Κέρκυρας**
20. **Αλλαντικά** κυρίως σαλάμι Λευκάδος, Κέρκυρας
21. **Μέλι**

Γ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ - ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ

22. **Οίνοι ΠΟΠ** όπως ΠΟΠ Ρομπόλα Κεφαλονιάς ΠΟΠ Μαυροδάφνη Κεφαλονιάς ΠΟΠ Μοσχάτο Κεφαλονιάς
23. **Οίνοι ΠΓΕ** όπως: ΒΕΡΝΤΕΑ Ζακύνθου, ΠΓΕ Ζάκυνθος, ΠΓΕ Λευκάδας, ΠΓΕ Κεφαλονιάς, ΠΓΕ Κέρκυρας, ΠΓΕ Χαλικούνας
24. **Κερκυραϊκή Φρέσκια Μπύρα**
25. **Παραδοσιακά γλυκά και ποτά**

ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως **μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία)** κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Αρτεμισίων (Δ.Δ. Αγ. Λέοντος, Γυρίου, κοιλιωμένου, Αγ. Νικόλαος, Λούχας, Ελατίων) και

Λαγανά (Δ.Δ. Αγαλά, Κερίου).

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000-2006» (ΕΠΑΑ_ΑΥ 2000-2006) υλοποιήθηκαν :

Μέσω του Άξονα 7 «**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ** (ΟΠΑΑΧ) πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, κλπ.

Στον Νομό ΖΑΚΥΝΘΟΥ υλοποιήθηκαν **3 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Αρτεμισίων και Λαγανά συνολικού προϋπολογισμού 700.000 ευρώ περίπου.

• ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000-2006

ΠΙΝΑΚΑΣ 80	
ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000-2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ	2,764,015
Διευθέτηση χειμάρρων - ρεμάτων Δήμου Αλυκών	1,667,962
Έργα προστασίας καλλιεργούμενων εδαφών από τη διάβρωση	168,145
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΖΑΚΥΝΘΟΥ	
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000-2006	4,855,106

ΠΗΓΗ ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΗ

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ»

Στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ'ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορά τους Δήμους: Θιναλίου (Δ.Δ. Περιθείας, Λούτσων, Λαυκίου, Πεταλείας), Κασσωπαιών (Δ.Δ. Σινιών, Νησακίου) και τον Δήμο Δαιάκων (Δ.Δ. Σπαρτύλα, Ζυγού, Σγουράδων, Σωρακίου).

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ 2000-2006

ΠΙΝΑΚΑΣ 81	
ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000-2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΧΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
NETWET 19. Νέες μορφές εδαφικής διακυβέρνησης για την προώθηση των πολιτικών εδάφους στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα εδάφη ύδατος -ΤΟΠΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	55,675
NETWET 14. Νέες μορφές εδαφικής διακυβέρνησης για την προώθηση των πολιτικών εδάφους στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα εδάφη ύδατος -ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	55,675
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας	111,350

ΠΗΓΗ ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΗ

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκαν τα έργα:

Ι) «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΥ ΜΙΚΡΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΝΗΣΑΚΙ ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΣΩΠΑΙΩΝ (ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ)».

Ο συνολικός προϋπολογισμός είναι 511.928,01€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει την κατασκευή προσήνεμου μόλου μήκους 70 μ., στα εσωτερικά κρηπιδώματα

θα μπορούν να προσδένονται 15-20 αλιευτικά σκάφη, ακόμη προβλέπεται η τοποθέτηση ανά 3,5 μ. μικρών χυτοσιδηρών δεστρών και η δημιουργία υποδομών για την ύδρευση, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφώνου και πυρόσβεσης. Το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Αύγουστο του 2004.

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΑΣΤΡΑΚΕΡΗΣ Ν. ΚΕΡΚΥΡΑΣ» συνολικού προϋπολογισμού 1.830.000,00 €. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει: κατασκευή προσήνεμου μόλου μήκους 150μ., κρηπιδωμάτων μήκους 126 μ. και βάθους 3μ., πόντιση ενός πλωτού προβλήτα και ενός πλωτού κυματοθραύστη μήκους 48μ. και πλάτους 3μ. αντίστοιχα, κατασκευή ράμπας ανέλκυσης – καθέλκυσης σκαφών, εκβάθυνση της περιοχής ελιγμών των σκαφών και φωτισήμανση της εισόδου της λιμενολεκάνης. Το έργο έχει ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2005.

III) «ΕΡΓΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ «ΑΥΛΑΚΙΑ» ΟΘΩΝΩΝ – ΤΜ.1 ΕΡΓΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΛΙΜΕΝΟΛΕΚΑΝΗ» συνολικού προϋπολογισμού 449.854,69 €. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει την ανακατασκευή τμήματος κρηπιδωμάτων, εξομάλυνση βάθους λιμενολεκάνης από -2 μ. έως 2,20 μ. και τέλος προβλέπεται η βελτίωση του περιβάλλοντος χώρου με την κατασκευή οδοστρωσίας
Το λιμενικό έργο ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2006, το ίδιο και η ασφαλτόστρωση του χώρου.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοίχων έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειοβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Ελείου –Πρόνων, Ερίσου, Ιθάκης, Λειβαθούς, Πυλαρέων, και τον Δήμο Σάμης (Δ.Δ. Πουλάτων, Πυργίου, Χαλιωτάτων). Επίσης αφορά την πρώην κοινότητα Ομαλών.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

Στα πλαίσια του Τομεακού Προγράμματος ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006 υλοποιήθηκαν τα έργα:

Μέσω του Άξονα 7 «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΟΠΑΑΧ) πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, κλπ.

Στον Νομό ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ υλοποιήθηκαν 8 Δημόσια Έργα στους Δήμους Λειβαθούς, Πυλαρέων και Σάμης συνολικού προϋπολογισμού 1,5 εκατ. ευρώ περίπου

• ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000-2006

ΠΙΝΑΚΑΣ 82	
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ	2,764,015
POPULAR: Ελαιοτριβεία: Δράσεις για εκλαΐκευση και διάδοση καινοτόμων και ήδη υπαρχόντων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για περιβαλλοντικά φιλικές μεθόδους διαχείρισης των αποβλήτων τους- Ν.Α. ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ	46,773
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΣΙΜΩΤΑΤΩΝ Δ. ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ	116,062
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ Δ. ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ (ΦΑΓΙΑ - ΕΛΑΣΣΙΑ)	204,752
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΙΚΡΩΝ ΟΜΒΡΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΡΕΩΝ	402,437
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας ΝΟΜΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	3,534,039

Πηγή: <http://www.ops.gr/Ergorama/fileUploads/Data/Kefallonia.htm>, Επεξεργασία Συντάκτη

• ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑ

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκαν τα έργα:

I) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΣΑΜΗΣ Ν. ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ», συνολικού προϋπολογισμού 1.025.040,00€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει : κατασκευή προσήνεμου μόλου μήκους 180μ., κατασκευή υπήνεμου μόλου μήκους 85μ., δημιουργία κρηπιδωμάτων μήκους 320μ. με ωφέλιμο βάθος από 1,5 μ. έως 3 μ. , κατασκευή ενός προβλήτα παραβολής σκαφών μήκους 56 μ. και ράμπας ανέλκυσης – καθέλκυσης σκαφών, η χωρητικότητα του αλιευτικού καταφυγίου είναι 100 σκαφών περίπου. Το έργο έχει ολοκληρωθεί Νοέμβριο του 2005

II) «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΚΑΤΕΛΕΙΟΥ Ν. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ» εντάχθηκε στις 1-6-2006 με συνολικό προϋπολογισμό 2.200.000 €. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει: επέκταση υφιστάμενου προσήνεμου μόλου κατά 70μ., κατασκευή κρηπιδωμάτων παραβολής σκαφών μήκους 188 μ., κατασκευή ράμπας, εκσκαφή πυθμένα μέχρι βάθους 3,50 μ. και συνδέσεις με τα δίκτυα παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, ύδρευσης, τηλεφώνου στα σκάφη. Η υπογραφή της σύμβασης με τον ανάδοχο έγινε τον Δεκέμβριο του 2006 Το έργο έχει ολοκληρωθεί.

III) «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΜΕΝΑ ΠΟΡΟΥ – ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ» συνολικού προϋπολογισμού 49.047,20€. Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει Προμήθεια 3 χημικές WC, 10 κάδοι απορριμμάτων, 3 σκάλες για την διευκόλυνση πρόσβασης εντός των σκαφών εξοπλισμός για την παραγωγή- αποθήκευση- διανομή πάγου. Ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του 2005.

3) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

Δεν υφίστανται.

ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

1) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ 4ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ– ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’

Στα πλαίσια της Δ΄ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ μέσω του «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΑ 2007-2013 ‘ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ’», και με βάση την «ΠΡΟΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΩΝ ΣΤΟ Δ.Δ. ΕΓΚΛΟΥΒΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΩΓΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ» (βλ. παράγραφο «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ») προγραμματίζεται η υλοποίηση των αντίστοιχων έργων.

Ο ταμιευτήρας στην περιοχή του Δ.Δ. Εγκλουβής θα έχει ωφέλιμη χωρητικότητα 50.000 κυβικά μέτρα νερό και πρόκειται να αρδεύσει 400 στρέμματα καλλιεργήσιμης έκτασης με φακές. Ο ταμιευτήρας στην περιοχή του Δήμου Βασιλικής θα έχει ωφέλιμη χωρητικότητα 700.000 κυβικά μέτρα νερού. Οι εκτιμώμενες δαπάνες υλοποίησης των έργων είναι 500.000€ και 2.500.000€ αντίστοιχα.

Επιπλέον, στα πλαίσια του Π.Α.Α. 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης αντιστοιχών έργων με τα ΟΠΑΑΧ του Γ΄ΚΠΣ, όπως μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα, έργα διαχείρισης υδατικών πόρων (βελτίωση –εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων), έργα πρόσβασης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις (αγροτική οδοποιία) κλπ, σε ορεινά και μειονεκτικά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Αφορά τις Δημοτικές Ενότητες (πρώην Δήμους):

Απολλωνίων,
Καρυάς,
Σφακιωτών.

2) ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006

«ΠΡΟΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΩΝ ΣΤΟ Δ.Δ. ΕΓΚΛΟΥΒΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΩΓΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ»

Η δημοπράτηση της μελέτης έγινε με δημόσιο διαγωνισμό στις 13-12-2006, Στις 5-9-2007 υπεγράφη η σύμβαση με τον ανάδοχο μελετητή, η μελέτη εκπονείται κανονικά.

Αφορά την εκπόνηση της προμελέτης και της οριστικής μελέτης ταμιευτηρων στις περιοχές του Δ.Δ. Εγκλουβής και του Δήμου Βασιλικής καθώς και του αγωγού μεταφοράς του νερού προς τις αρδευόμενες περιοχές.

Μέσω του Άξονα 7 «**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ** (ΟΠΑΑΧ) υλοποιήθηκαν πολλά μικρά Δημόσια Έργα προϋπολογισμού μέχρι 450.000 € το καθένα. Αφορούν οδικά αγροτικά δίκτυα, διευθέτηση χειμάρρων, εκσυγχρονισμό αρδευτικών δικτύων, αντιπλημμυρική προστασία, δημιουργία δασικών χώρων αναψυχής, ανάδειξη παραδοσιακών γεφυριών, αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, κλπ.

Στον Νομό ΛΕΥΚΑΔΑΣ υλοποιήθηκαν **26 Δημόσια Έργα** στους Δήμους Απολλωνίων, Καρυάς και Σφακιωτών συνολικού προϋπολογισμού 6,6 εκατ. ευρώ περίπου.

- **ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000-2006**

ΠΙΝΑΚΑΣ 83	
ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2000-2006: ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ - ΑΝΑΔΑΣΜΟΙ	€
POPULAR: Ελαιοτριβεία: Δράσεις για εκλαΐκευση και διάδοση καινοτόμων και ήδη υπαρχόντων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων για περιβαλλοντικά φιλικές μεθόδους διαχείρισης των αποβλήτων τους-ΕΛΛΑΔΑ-ΙΤΑΛΙΑ-Ν.Α.ΛΕΥΚΑΔΑΣ	18,747
NETWET 20. Νέες μορφές εδαφικής διακυβέρνησης για την προώθηση των πολιτικών εδάφους στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα εδάφη ύδατος -ΤΟΠΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	55,675
ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ - ΤΜΗΜΑ 1 (ΔΗΜΟΣΑΡΙ ΝΥΔΡΙΟΥ)	254,983
Σύνολο κατηγορίας ενέργειας Ν. ΛΕΥΚΑΔΑΣ	329,405

- **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ**

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία (ΕΠΑΛ 2000-2006) ολοκληρώθηκε το έργο:

«**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΒΛΗΤΑΣ ΒΛΥΧΟΥ Ν. ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ)**» συνολικής δαπάνης **614.365,43 €**.

Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει: την κατασκευή προβλήτα με σχήμα Γ', την εξυγίανση του πυθμένα για την θεμελίωση των τεχνητών ογκολίθων, την σύνδεση με το δίκτυο ηλεκτροφωτισμού και την τοποθέτηση φάρων από την Υπηρεσία Φάρων του Πολεμικού Ναυτικού. Προβλέπεται να ελλιμενιστούν 25 νέα αλιευτικά σκάφη.

3) **ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

Δεν υφίστανται.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο Ελληνικός Αγροτικός Τομέας

Ο αγροτικός τομέας αποτελούσε πάντα έναν από τους σημαντικότερους τομείς παραγωγής στη χώρα μας. Η σπουδαιότητα του είναι πολλαπλή τόσο για την οικονομία όσο και για την ελληνική κοινωνία. Η γεωργία εξακολουθεί να συμβάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη της υπαίθρου. Οι αγρότες εκπληρώνουν πολλές και διαφορετικές λειτουργίες, από την παραγωγή γεωργικών προϊόντων για διατροφή ή μη, μέχρι τη διαχείριση της υπαίθρου, τη διατήρηση της φύσης και τον τουρισμό, αναδεικνύοντας έτσι την πολυλειτουργικότητα της υπαίθρου.

Σε ολόκληρο τον κόσμο, αλλά και στη χώρα μας, η ενασχόληση με τον αγροτικό τομέα δεν αποτελεί απλά μια ακόμα οικονομική δραστηριότητα, όπως όλες οι άλλες.

Αποτελεί μια δραστηριότητα με ευρύτερο και σημαντικότερο ειδικό βάρος, αφού έχει άμεση και ευθεία σχέση με το φυσικό, κοινωνικό, πολιτισμικό και ιστορικό περιβάλλον και αφού οι διαστάσεις της είναι οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και ειδικότερα δε για τη χώρα μας και εθνικές. Συνδέεται με τον τρόπο ζωής μεγάλου μέρους του πληθυσμού της χώρας μας, ώστε να εξασφαλίζει ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης και ένα σταθερό ρυθμό ανάπτυξης.

Μετά από χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από τρεις δεκαετίες εφαρμογής της Κ.Α.Π. στη χώρα μας και παρά τις τεράστιες εισροές κοινοτικών πόρων, ο ελληνικός αγροτικός τομέας βρίσκεται δυστυχώς σε κατάσταση στασιμότητας και αντιμετωπίζει τον κίνδυνο συρρίκνωσης και οπισθοδρόμησης.

Ο εφησυχασμός, που προέκυψε από το γεγονός ότι η Ε.Ε. παρείχε επιδοτήσεις σε μια σειρά παραγομένων προϊόντων, δημιούργησε την ψευδαίσθηση ότι οι ενισχύσεις αυτές είναι πρόσθετο εισόδημα και θα καταβάλλονται εσαεί. Οδηγηθήκαμε έτσι σε προϊόντα που δεν χρειάζονται και δεν αγοράζονται ενώ η οικονομική βελτίωση των αγροτών δεν συμβάδισε με τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Με την συνολική κατάσταση της χώρας σε πρωτοφανή οικονομική κρίση από το **2010** με την ανεργία στο ύψος του 25% και απαγορευτικές τις κρατικές ενισχύσεις, **ο πρωτογενής τομέας προβάλλει μαζί με τον τουρισμό ως μία μεγάλη διέξοδο με μεγάλη αύξηση της απασχόλησης και της παραγωγής.** Για να παγιωθεί η σημερινή τάση πρέπει να παράγονται προϊόντα, στα οποία πλεονεκτεί συγκριτικά η χώρα μας και τα οποία έχουν καλύτερες προοπτικές στην εγχώρια και διεθνή αγορά και να εξυγιανθεί το σύστημα εμπορίας και διάθεσης.

Η κλιμάκωση της διεθνούς και της δικής μας εθνικής κρίσης και οι συνέπειες πάνω στο βιοτικό επίπεδο όλων μας, είναι και μια ευκαιρία για να επανατοποθετήσουμε τον πρωτογενή τομέα στον εθνικό καταμερισμό απασχόλησης και παραγωγής προϊόντων και να δούμε τις προοπτικές που έχουμε.

Όλες οι μελέτες (**FAO, ΕΕ, ΥΠΑΑΤ, ΠΑΣΕΓΕΣ**) προβλέπουν ότι **πρωτογενής τομέας** δεν θα συρρικνωθεί τις επόμενες δεκαετίες, αντίθετα είναι λογικό να αναμένουμε ανάπτυξη του.

Τα **μεγαλύτερα προβλήματα του αγροτικού τομέα** συνοψίζονται στα εξής:

- ◆ Γεωργία χωρίς νερό δεν γίνεται και η χώρα στερείται σύγχρονων υποδομών στον αγροτικό τομέα.
- ◆ Οι οκτώ περιφέρειες της χώρας μας, που στηρίζονται κυρίως στον αγροτικό τομέα, είναι από τις πιο φτωχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- ◆ Το ακαθάριστο αγροτικό προϊόν για πολλά χρόνια παρέμεινε στάσιμο ή μειωνόταν.
- ◆ Το εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων έγινε έντονα ελλειμματικό, ενώ παράλληλα χάθηκαν οι ευκαιρίες για πρόσβαση σε νέες αγορές.
- ◆ Η εσωτερική αγορά κατακλύζεται από φθηνότερα εισαγόμενα αγροτικά προϊόντα, νωπά και μεταποιημένα.
- ◆ Ο κλήρος παραμένει μικρός.
- ◆ Η ηλικία των αγροτών μεγάλη.
- ◆ Η κατάρτιση του αγρότη είναι χαμηλή ενώ η επιμόρφωση σπάνια.
- ◆ Ο τεχνικός εκσυγχρονισμός των εκμεταλλεύσεων βρίσκεται σε πολύ χαμηλό επίπεδο.
- ◆ Μειώθηκε δραματικά η καλλιέργεια παραδοσιακών εξαγωγικών προϊόντων όπως ο καπνός.
- ◆ Η αυτόνομη βιωσιμότητα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και της αγροτικής βιομηχανίας είναι το ζητούμενο.
- ◆ Η λειτουργία των υφισταμένων συλλογικών σχημάτων (Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών) στην παραγωγή στη μεταποίηση και στην εμπορία εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων είναι αποτυχημένη και προβληματική και αποτελεί μονόδρομο η αντικατάστασή τους από νέα σχήματα.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ :

- ▶ Βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος,
- ▶ Προστασία του περιβάλλοντος – αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων,
- ▶ Αύξηση της παραγωγής στα αγροτικά προϊόντα στα οποία η ζήτηση της αγοράς υπερβαίνει την διάθεση,
- ▶ Εμφαση στη κάλυψη του ελλείματος του Αγροτοδιατροφικού Τομέα
- ▶ Διατήρηση και ενίσχυση των τοπικών θέσεων εργασίας
- ▶ Διασύνδεση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας με τη φυτική παραγωγή και την παραγωγή ζωοτροφών
- ▶ Συνδυασμός της πρωτογενούς παραγωγής με τη μεταποίηση
- ▶ Κάλυψη των τοπικών διατροφικών αναγκών και ενίσχυση των εξαγωγών
- ▶ Βελτίωση και σταθεροποίηση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων
- ▶ Αξιοποίηση των γεωγραφικών και κλιματικών πλεονεκτημάτων της χώρας, προς όφελος των παραγωγών
- ▶ Η απάντηση στις χώρες φθηνού κόστους εργασίας είναι η ποιότητα, με την αξιοποίηση και του μικροκλίματος λόγω του έντονου ανάγλυφου.
- ▶ Συγκριτικό πλεονέκτημα για τη χώρα μας μπορεί να αποτελέσει η ποιότητα και όχι η ποσότητα.
- ▶ Η αιγοπροβατοτροφία μπορεί και πρέπει να αποτελέσει βασική παραγωγική κατεύθυνση.
- ▶ Η Ελλάδα πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για **βιώσιμη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, για εργασία και για ποιότητα ζωής.**
- ▶ Οι αλλαγές στο παραγωγικό μοντέλο του αγροτικού χώρου θεωρούνται αναπόφευκτες.
- ▶ Οι αλλαγές θα πρέπει να τύχουν ευρείας θετικής αποδοχής.
- ▶ Η ποιότητα της παραγωγής και η επιτόπου μεταποίηση θα πρέπει να αποτελέσουν την αιχμή.
- ▶ Η τυποποίηση και η πιστοποίηση των προϊόντων της χώρας θα προσδώσουν προστιθέμενη αξία και θα τα κάνουν ανταγωνιστικά.
- ▶ Η οποιαδήποτε αλλαγή θα πρέπει να στηρίζεται στη διαφοροποίηση και στην προσαρμογή στη γνώση.

- ▶ Βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο, με την υλοποίηση των αναγκαίων έργων και την παροχή υπηρεσιών, είναι απαραίτητη για τη συγκράτηση του πληθυσμού.
- ▶ Προώθηση των προϊόντων στο εξωτερικό για όσα διαθέτουν εξαγωγική ταυτότητα με επαγγελματικές δομές (εκθέσεις κλπ) και διαφήμιση των προϊόντων,
- ▶ Διατροφική ασφάλεια και αυτονομία στην κάλυψη των διατροφικών αναγκών με προϊόντα που παράγονται και καταναλώνονται τοπικά,
- ▶ Περιορισμός του κόστους μεταφοράς αλλά και των ενδιάμεσων σταδίων (μεσάζοντες) με συνέπεια την εξασφάλιση κατά το εφικτό καλών τιμών για τον παραγωγό αλλά και για τον καταναλωτή.

Το διεθνές περιβάλλον, στο οποίο καλείται να προσαρμοστεί και να λειτουργήσει η ελληνική γεωργία, γίνεται όλο και πιο ανταγωνιστικό. Είναι ευνόητο επομένως ότι, στα πλαίσια αυτά, η ελληνική γεωργία πρόκειται να λειτουργεί μέσα σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον, πράγμα που υποδεικνύει ότι η επιβίωσή της θα εξαρτηθεί, σε πολύ μεγάλο βαθμό, από τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της, που είναι απαραίτητη για να εξασφαλισθεί το μέλλον του εγχώριου τομέα.

Οι Έλληνες αγρότες θα πρέπει να αντιμετωπίσουν την κατάσταση με προσπάθειες για μείωση του κόστους παραγωγής και στροφή προς παραγωγή προϊόντων που ικανοποιούν τα νέα καταναλωτικά πρότυπα και παρουσιάζουν αυξημένη ζήτηση.

Για να μειωθεί όμως το κόστος παραγωγής, πρέπει να βελτιωθούν από την Πολιτεία οι συνθήκες για την διαθεσιμότητα του νερού που είναι βασικός συντελεστής κόστους. Πρέπει να αυξηθούν οι αρδευόμενες εκτάσεις για να μειωθεί το κόστος, να βελτιωθούν οι αποδόσεις και κυρίως η ποιότητα των προϊόντων. Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων Αγροτικής Ανάπτυξης έχει στόχο εκτός από την ορθολογική διαχείριση των υδάτων, την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και την σύνδεση των έργων με την παραγωγή ειδών που συνθέτουν το καλάθι τοπικών προϊόντων με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- α) να έχουν προοπτικές εξαγωγών και γενικά διεύρυνσης των αγορών τους,
- β) να αναδεικνύουν την ταυτότητα μιας περιοχής ή το όνομά τους να παραπέμπει άμεσα στον τόπο παραγωγής τους,
- γ) να σχετίζονται με τις επισιτιστικές ανάγκες της χώρας.

Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων Αγροτικής Ανάπτυξης ως μέσο για την αναβάθμιση του αγροτικού τομέα

Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων Αγροτικής Ανάπτυξης επιδιώκει την **αναδιάρθρωση των καλλιεργειών** συμβάλλοντας στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

Σε μια σύγχρονη, υψηλής ποιότητας γεωργία που ενσωματώνει τα βασικά πρότυπα της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με το περιβάλλον, την ασφάλεια των τροφίμων, την υγεία και τις καλές συνθήκες διαβίωσης των ζώων, την εργασιακή ασφάλεια, τις ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες και την αειφόρο χρήση των διαθέσιμων δασικών συντελεστών.

Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τομέων της γεωργίας (και της δασοκομίας) έτσι ώστε να στηρίζεται κυρίως στην ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων. Στα πλαίσια του έντονου ανταγωνισμού οι τομείς της γεωργίας και των τροφίμων πρέπει να αξιοποιήσουν τις

δυνατότητες που παρέχει η αγορά μέσω καινοτομιών για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνολογιών.

Η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών δεν εξασφαλίζει από μόνη της τη βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, η βιώσιμη ανάπτυξη στηρίζεται με **παράλληλα μέτρα** που αποβλέπουν:

- Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και στην ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας.
- Στη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαιθρου μέσω της παροχής στήριξης για τη διαχείριση της γης.
- Στην προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ειδικά της βιομάζας

Στη σύγχρονη Ελληνική ιστορία, η δημιουργία εγγειοβελτιωτικών έργων θεωρήθηκαν ως δείκτης οικονομικής και πολιτιστικής προόδου και οι αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών που θίγονταν από την κατασκευή ενός μεγάλου έργου, π.χ. φράγματος, ήταν κατά κανόνα μεμονωμένες. Κατά την τελευταία δεκαετία παρατηρείται εντονότερος προβληματισμός, που συχνά εκφράζεται από μαζικότερες και γενικευμένες κινήσεις, που εναντιώνονται στην κατασκευή μεγάλων υδραυλικών έργων (π.χ. έργα εκτροπής Αχελώου, φράγμα Αποσελέμη Κρήτης). Οι αντιδράσεις αυτές στην χώρα μας, απηχούν γενικότερη κριτική των μεγάλων έργων στον ευρωπαϊκό και τον ευρύτερο διεθνή χώρο, είχαν πολλές θετικές επιπτώσεις, όπως τη μελέτη των νέων έργων με μεγαλύτερη προσοχή, την καλύτερη ένταξή τους στο περιβάλλον και την επιβολή περιβαλλοντικών όρων στο σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία τους, με στόχο την ελαχιστοποίηση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Μερικές φορές όμως οδηγούνται σε ακραίες θέσεις συνολικής άρνησης και της τεχνολογίας και των κατασκευαστικών λύσεων, αγνοώντας ότι ακόμη και η προστασία των υδατικών πόρων, στις σημερινές συνθήκες ανάπτυξης, αστικοποίησης και παραγωγής, κάνει χρήση της τεχνολογίας. Αγνοούν την εμπειρία από την υλοποίηση έργων προτύπων για την βιώσιμη ανάπτυξη όπως η δημιουργία π.χ. των τεχνητών λιμνών **Πλαστήρα, Κερκίνης, Δόξας και Μπραμιανών** που από έργα παραγωγής ενέργειας και εγγειοβελτιωτικών, **σήμερα αποτελούν σημαντικούς υδροβιότοπους με αξιόλογα οικοσυστήματα χλωρίδας και πανίδας** που δημιούργησε η παρουσία του νερού, στο σημείο που η περιβαλλοντική τους ωφέλεια να υπερκαλύπτει και μην ξεχωρίζει ο αρχικός σκοπός υλοποίησης.

Η κατασκευή των εγγειοβελτιωτικών έργων θα επιλύσει το υπάρχον σήμερα έντονο πρόβλημα μεταφοράς και διανομής του αρδευτικού νερού στις αγροτικές περιοχές. Θα έχουμε αύξηση της παραγωγής γεωργικού ή κτηνοτροφικού κεφαλαίου, αύξηση του απασχολούμενου με τη γεωργία και την κτηνοτροφία αγροτικού πληθυσμού με ταυτόχρονη αύξηση του οικογενειακού εισόδηματος. Τα περιβαλλοντικά οφέλη πολλαπλά καθώς θα μειωθεί σημαντικά η σπατάλη αρδευτικού νερού, θα υπάρξει σημαντική μείωση της απαιτούμενης ετήσιας ηλεκτρικής ενέργειας λόγω της μείωσης της κατανάλωσης νερού, θα μειωθούν οι εκπομπές ρύπων, θα υπάρξει αναστροφή του φαινομένου της εξάντλησης των υπογείων υδροφόρων οριζώντων και της διαφαινόμενης ερημοποίησης των περιοχών.

Τα σημαντικά μας προϊόντα που συνδέονται με το **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων Αγροτικής Ανάπτυξης** έχουν επιγραμματικά ως εξής:

Προϊόντα Εθνικής Σημασίας με Εξαγωγικό προσανατολισμό τα οποία χαρακτηρίζουν την ταυτότητα της χώρας μας, είναι πιθανώς πιστοποιημένα και παράγονται σε επαρκείς ποσότητες κατατάσσουμε τα παρακάτω:

▶ **Ελαιόλαδα και Ελιές**

▶ **Προϊόντα υδατοκαλλιέργειας** αποτελούν για την Ελλάδα σημαντικό και εξελισσόμενο κλάδο παραγωγής ψαριών, κυρίως Τσιπούρα και Λαβράκι για την ιχθυοκαλλιέργεια θαλασσινών ειδών και Πέστροφας, Κυπρίνου και Σολωμού για τα γλυκά νερά.

▶ **Τυροκομικά Προϊόντα** από Αιγοπρόβειο και Αγελαδινό γάλα

▶ **Εσπεριδοειδή**

▶ **Σιτηρά**

▶ **Ακτινίδια**

▶ **Βαμβάκι**

▶ **Πυρηνόκαρπα** όπως Ροδάκινα Νάουσας, Κεράσια Βοδενών, Δαμάσκηνο Σκοπέλου, Ροδάκινο, βερίκοκα Τυρνάβου

▶ **Τα Κηπευτικά και τα Μποσττανικά** όπως καρπούζι πεπόνι, Κόκκινη πιπεριά Φλώρινας, αγγουρι, μπάμια

▶ **Θερμοκηπιακές καλλιέργειες** όπως της τομάτας, του αγγουριού, της μπάμιας και της πιπεριάς,

▶ **Επιτραπέζια σταφύλια, σταφίδα**

▶ **Καπνά αποκλειστικά αρωματικά** Ανατολικού τύπου όπως Μπασμάδες, Κατερίνης

▶ **Μαστίχα Χίου**

▶ **Κρασιά**

▶ **Αιγοπρόβειο Κρέας**

▶ **Γουνοδέρματα**, γούνες Καστοριάς Σιάτιστας

▶ **Πτηνοτροφικά προϊόντα**

▶ **Ούζο**

▶ **Λικέρ** π.χ. «Μαστίχα Χίου», κουμ κουάτ

▶ **Τσίπουρο**, ρακί, τσικουδιά, ρακόμελο, αρωματικά brandies, εμφιαλωμένα cocktails και φρουτώδη ποτά

▶ **Χυμοί, κομπόστες**

▶ **Προϊόντα Αρτοποιίας, Ζαχαροπλαστικής και Ζυμαρικά** από τα τοπικά σιτηρά

▶ **Μέλι**, προϊόντα Μελισσοκομίας

▶ **Σαλιγκάρια**

▶ **Κρόκος Κοζάνης.**

▶ **Μανιτάρια**

Παραδοσιακά Προϊόντα τα οποία αναδεικνύουν και αυτά την ταυτότητα της περιοχής, αποτελούν στοιχεία του ιδιαίτερου πολιτισμού μας, αλλά δεν παράγονται σε επαρκείς ποσότητες, ή για διάφορους λόγους δεν εμπορεύονται σε σημαντικό βαθμό εκτός της χώρας μας κατατάσσουμε τα παρακάτω:

▶ **Εσπεριδοειδή** επιλεγμένων περιοχών όπως του Κάμπου Χίου κ.α.

- ▶ **Προϊόντα Αλιείας** κυρίως παράκτια είδη κουτσομούρες, μπαρμπούνια, **Σαρδέλα** Καλλονής, Λακέρδα Καβάλας, κολιοί, μπράσκες, μουσμούλια, караβίδες, χταπόδια, καλαμάρια κ.λ.π)
- ▶ **Κρέας Βόειο**
- ▶ **Κρέας Χοίρειο**
- ▶ **Αλλαντικά**
- ▶ **Ξηροί καρποί** όπως Φυστίκι Αιγίνης, Αμύγδαλα, Κάστανα Πηλίου, Αγιάσου κ.α.
- ▶ **Αχλάδια**
- ▶ **Ρόδια**
- ▶ **Μήλα**, φιρίκια
- ▶ **Σύκα**
- ▶ **Κουμ κουάτ Κέρκυρας**

- ▶ **Αρωματικά βότανα και φυτά** όπως ρίγανη, φασκόμηλο, χαμομήλι, τσάι του βουνού, δίκταμο, σταμναγκάθι, δάφνη, θυμάρι, δεντρολίβανο, Κρίταμα Κυκλάδων,

- ▶ **Όσπρια**
- ▶ **Δαμάσκηνα** όπως Λήμνου
- ▶ **Ξύδι**

Τοπικά Προϊόντα που απευθύνονται στις τοπικές αγορές και βελτιώνουν το βαθμό αυτάρκειας της χώρας μας κατατάσσουμε τα παρακάτω προϊόντα:

- ▶ **Κτηνοτροφικά φυτά** όπως Τριφύλλι, βίκος, ρόβη, λουπίνα, κριθάρι, βρώμη, καλαμπόκι, σοργόν, κεχρί, ονοβρύχης, σόγια, ήλιος, κτηνοτρ. τεύτλα, λάχανα, πατάτες, με στόχο την εξασφάλιση ζωοτροφών και τη μείωση του κόστους παραγωγής της κτηνοτροφίας.
- ▶ **Ενεργειακές καλλιέργειες:** Ηλιανθος, ελαιοκράμβη, αγριαγκινάρα (κάρντο), μίσχανθος, σόργο.
- ▶ **Ανθοκομικά** όπως Ορχιδέα, Γαρδένια, Καμέλια κ.α.
- ▶ **Γλυκάνισος** (με τεράστια σημασία για τις ποτοποιίες ούζου κυρίως στην Λέσβο,
- ▶ **Γλυκά από φρούτα**, παστέλι
- ▶ **Ζυμαρικά** όπως χυλοπίτες, τραχανάς, μακαρόνια,
- ▶ **Σιτάρι και κριθάρι και τα προϊόντα τους** ψωμί, παξιμάδια και χόντρος.

Συμπερασματικά δεν μπορούμε να ανταγωνιστούμε στο επίπεδο της μαζικής παραγωγής και των χαμηλών τιμών, ούτε στη παραγωγή, ούτε στις υπηρεσίες όσο και αν προσπαθήσουμε για αντικειμενικούς λόγους. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να εκμεταλλευτούμε τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα σε ότι αφορά την παραγωγή ποιοτικών αγροτοδιατροφικών προϊόντων και να τα προβάλλουμε όχι μόνο στις άλλες αγορές, αλλά και στη δική μας.

Η αγροτική ανάπτυξη είναι ομαδικό παιχνίδι και απαιτεί τη κοινή προσπάθεια. Τελικά όμως σαν στρατηγική είναι προτιμότερο να μεγαλώσει η πίτα (όπου ο καθένας θα έχει το μερίδιο του μικρό ή μεγάλο) παρά να προσπαθεί ο καθένας να επιβιώσει αποσπώντας ένα κομμάτι της σταδιακά ολοένα και μικρότερης πίτας.

Σταθερός και αμετακίνητος στόχος πρέπει να αποτελεί η ανασυγκρότηση του ελληνικού αγροτικού χώρου, με κύριο μοχλό ένα δυναμικό, πολυλειτουργικού χαρακτήρα αγροτικό τομέα, οργανωμένο σε επιχειρηματική βάση, που θα εφαρμόζει σύγχρονη, καινοτόμο τεχνολογία, τόσο στο επίπεδο της παραγωγής, όσο και στο επίπεδο της τυποποίησης, μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

¹ Οργανισμός Τροφίμων & Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO). How to feed the world in 2050. Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.fao.org

² Ταμπάκης Νικόλαος, Τμήμα Διοίκησης Γεωργ. Εκμεταλλεύσεων Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, Κυρίτσης Ιωάννης Τμήμα Οικονομικών Επιστημών Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο, Πρακτικά 17^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής (2004), σελ. 275 – 282, ΜΕΛΕΤΗ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΣΕ ΟΡΕΙΝΕΣ-ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΙΕΡΙΑΣ, <http://stat-athens.aueb.gr/~esi/proceedings/17/esi17-p275.pdf>

³ http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_el.htm -Πολιτική Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013

⁴ Το νερό παράγοντας σταθερότητας, 22 Μαρτίου 2012 - Παγκόσμια Ημέρα Νερού

⁵ "Η κατάσταση του αγροτικού τομέα: Εξελίξεις - προβλέψεις - προτεραιότητες" Μελέτη – έκδοση της ΠΑΣΕΓΕΣ, Σεπτέμβριος 2011.

⁶ Τα φράγματα και οι Λιμνοδεξαμενές του Υ.Π.Α.Α.Τ. ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Γ' Κ.Π.Σ., Β' ΕΚΔΟΣΗ –ΝΕΑ ΕΡΓΑ, Φεβρουάριος 2006

⁷ <http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/document/file.php/DSGL.pdf>

⁸ Καθηγητής Δ.Ρόκος, Η πολιτισμική διάσταση της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, Ε.Μ.Π., http://www.survey.ntua.gr/envirom/keimena/rokos_p.pdf

⁹ Flyvbjerg, Bent (August 2006). "From Nobel Prize to Project Management: Getting Risks Right". Project Management Journal, (Project Management Institute) 37 (3): 5–15.

¹⁰

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B3%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE

¹¹ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4042/2012 Ποινική προστασία του περιβάλλοντος – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ – Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ – Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

¹² Νόμος 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ Α' 160/15-16.10.1986)

¹³ http://europa.eu/legislation_summaries/environment/index_el.htm

---

¹⁴ http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_el.htm -Πολιτική Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013

¹⁵ Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης-Οργανισμός Τροφίμων & Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (ΟΟΣΑ-FAO), 2011, Γεωργική Επιθεώρηση για το 2011. Διαθέσιμη στην Ιστοσελίδα: www.fao.org

¹⁶ <http://www.agrocapital.gr/Category/Agrotikos-odhgos/Article/2356/Preview>

¹⁷ Νίκος Μούσης, Ευρωπαϊκή Ένωση: Δίκαιο, οικονομία, πολιτικές, 13^η έκδοση: ISBN 978-960-02-2524-2, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα: 2011

¹⁸ <http://news.pathfinder.gr/greece/cyprus/111435.html>

¹⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών Προϋπολογισμός για την «Ευρώπη 2020» - COM (2011)500 τελικό της 29.6.2011.

²⁰ Κανονισμός 1445/2007, ΕΕ L336, 20-12-2007

²¹ Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ, Έρευνα Γ΄ τριμήνου 2012, ημερομηνία δημοσίευσης 13-12-2012.

²² Ευαγγελία Ματθαιοπούλου Ε.Κ.Δ.Δ., "Στρατηγική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για τον Αγροτικό Τομέα", http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/12/3/356.pdf

²³ Σαπουνάς (1991), Ανάπτυξη του αγροτικού τομέα: προβλήματα και προοπτικές. Μελέτες αγροτικής οικονομίας, Νο 42, Διεύθυνση Μελετών & Προγραμματισμού, ΑΤΕ, Αθήνα.

²⁴ Eurostat news release 66/2010, 7 May 2010. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/5-07052010-AP/EN/5-07052010-AP-EN.PDF

²⁵ ΕΛ.ΣΤΑΤ, Έρευνα Γ΄ τριμήνου 2012.

²⁶ ΚΕΠΕ, Οικονομικές Εξελίξεις, Κεφ. 2.5 Εξελίξεις στην αγορά εργασίας, Τεύχος 14, Ιανουάριος 2011.

²⁷ Τράπεζα της Ελλάδος, Νομισματική Πολιτική 2010-2011, Κεφ. IV, 2^Α Απασχόληση και ανεργία, Φεβρουάριος 2011.

²⁸ <http://eap-dem.pblogs.gr/erefna-ths-paseges-gia-thn-apasholhsh-sth-gewrgia-2011.html>

²⁹ Καθ. Μαρία Λοϊζίδου, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Μονάδα Περιβαλλοντικής Επιστήμης & Τεχνολογίας, Σχολή Χημικών Μηχανικών, Συνέδριο ΤΕΕ «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ», Αθήνα 1-2-2012

---

³⁰ Χανιώτης Τάσος, Διευθυντής στη Γενική Διεύθυνση «Γεωργία και Ανάπτυξη της Υπαίθρου» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Συνέδριο του Economist, Θεσσαλονίκη, 7-2-2013

³¹ Έρευνα της ΠΑΣΕΓΕΣ για την απασχόληση στη γεωργία 2011, ΠΑΣΕΓΕΣ, Μάρτιος 2011, Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

³² C.J. Smith. Hydrogeology with respect to underground contamination. In Environmental Fate of Pesticides (Hutson and Roberts eds) Vol. 7, pp 47-99. John Wiley and Sons, New York (1990).

³³ Νίκος Μαμάσης, ΥΔΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Διαχείριση υδατικών πόρων, ΕΜΠ, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, Τομέας Υδατικών Πόρων, Εργαστήριο Υδρολογίας και Αξιοποίησης Υδατικών Πόρων, Αθήνα 2011

³⁴ Νίκος Μαμάσης, ΥΔΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Διαχείριση υδατικών πόρων, ΕΜΠ, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, Τομέας Υδατικών Πόρων, Εργαστήριο Υδρολογίας και Αξιοποίησης Υδατικών Πόρων, Αθήνα 2011

³⁵ κ. Ρotočnik, (14.12.2012), **Απάντηση του Επιτρόπου Περιβάλλοντος** εξ ονόματος της Επιτροπής σε Ερώτηση Νίκου Χρυσόγελου και πράσινων Ευρωβουλευτών προς την Κομισιόν, E-009430/2012.

³⁶ Jongerden, Joost (2010), "Dams and Politics in Turkey: Utilizing, Water, Developing Conflict", Middle East Policy, Volume 17 N¹

³⁷ ΠΑΑ 2007-2013 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ, Μέτρο 125, Νοέμβριος 2007, Παπαγιαννίδης Δ.

³⁸ Πηγές: ΥΠΑΝ κ.ά. 2003, Μαλάμος & Ναλμπάντης 2005, Νίκος Μαμάσης, ΥΔΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Διαχείριση υδατικών πόρων, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, Αθήνα 2011

³⁹ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΕΠΙΣΗΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ Αθήνα, Σεπτέμβριος 2007, σελ. 18

⁴⁰ Η γεωργία στην ΕΕ – απαντώντας στην πρόκληση των κλιματικών αλλαγών, Ευρωπαϊκή Επιτροπή Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, 2008, διαθέσιμο στην διεύθυνση http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/climate_change/leaflet_el.pdf

⁴¹ Συμπεράσματα και Πρόσφατες Εξελίξεις, ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΠ 2013, Οκτώβριος 2010, διαθέσιμο στην διεύθυνση <http://www.minagric.gr/.../kap2013/Σύνοψη%20Συμπεράσματα%2020%>

⁴² **Koutsoyiannis, D.**, N. Zarkadoulas, A. N. Angelakis, and G. Tchobanoglous, Urban water management in Ancient Greece: Legacies and lessons, Journal of Water Resources Planning and Management, 2007b

---

⁴³ Επιχειρησιακό Σχέδιο «Καλάθι αγροτικών προϊόντων Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου» 2011, Κείμενα εργασίας σελ. 7

⁴⁴ Χαραλάμπους Αικατερίνη, Υδατικό Περιβάλλον, ΕΜΠ, Σχολή Χημικών Μηχανικών, Αθήνα 2006

⁴⁵ καθ. Μαρία Λοϊζίδου, Υγρά απόβλητα, ΕΜΠ, Σχολή Χημικών Μηχανικών, Αθήνα 2006

⁴⁶ Μιχάλης Ο. Αγγελίδης, Θεμιστοκλής Λέκκας και Τριαντάφυλλος Αλμπάνης (2005), Ρύπανση των υδατικών πόρων της Ελλάδας,

⁴⁷ Παπαδοπούλου - Μουρκίδου Ε. (2004), Ρύπανση του ποταμού Αξιού και επιδράσεις από και προς τη γεωργία: συνοπτική έκθεση προγράμματος INTERREG I & II, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Εργαστήριο Γεωργικών φαρμάκων

⁴⁸ Δουλγέρης, Χ. (2005). Το φαινόμενο της υφαλμύρισης των παράκτιων υδροφορέων. ΑΜΦΙΒΙΟΝ/ΕΚΒΥ.

⁴⁹ <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=250&language=el-GR>

⁵⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής της 18ης Ιουλίου 2007: «Η αντιμετώπιση του προβλήματος της λειψυδρίας και της ξηρασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση» [**COM(2007) 414** τελικό].

⁵¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής της 21ης Μαρτίου 2011, με τίτλο «Τρίτη έκθεση παρακολούθησης όσον αφορά την ανακοίνωση σχετικά με τη λειψυδρία και τις ξηρασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση» [**COM(2011) 133** τελικό].

⁵² **Συνέδριο** Διαβαλκανικού Κέντρου Περιβάλλοντος, Περιφέρειες Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας, Εθνικό Κεντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης με θέμα «**Νέες Τεχνολογίες στη Διαχείριση των Υδάτων**» Δρ. Αγγελική Καλλία, Δικηγόρος, Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης Δ.Σ., Θεσσαλονίκη 20 Μαρτίου 2009

⁵³ ΕΜΠ(Δ.Π.Μ.Σ.) "ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ" Διπλωματική εργασία «Δημιουργία χαρτών κινδύνου πλημμύρας και χαρτών διακινδύνευσης πλημμύρας, με βάση την οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2007/60 για τα νερά», Θεουλάκης Κωνσταντίνος, 2010

⁵⁴ Θεόδωρος Σ., Κουσουρής, 2010, Αποτύπωμα του Νερού -Το Μέγεθος της Κατανάλωσης και οι Επιπτώσεις στα Υδατικά Οικοσυστήματα

⁵⁵ http://www.waterfootprint.org/?page=files/home_greek, Πανεπιστήμιο του Twente, Ολλανδία

---

⁵⁶ Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας Υδατικών Πόρων, ΕΜΠ, FINAL REPORT 2008, σελ. 664

⁵⁷ ΠΑΑ 2007-2013 Μέτρο 125 Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας, Δράση 1. Εγγειοβελτιωτικά έργα και δράσεις, Λογική της Παρέμβασης.

⁵⁸ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΑΘΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ» ΜΑΡΤΙΟΣ 2012

⁵⁹ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2012-2014

⁶⁰ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΑΘΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ» ΜΑΡΤΙΟΣ 2012

⁶¹ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΑΘΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ» ΜΑΡΤΙΟΣ 2012

⁶³ Περιφέρεια Θεσσαλίας Επιχειρησιακό Σχέδιο Καλάθι Θεσσαλικών Προϊόντων, 2011

⁶⁴ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, Πρωτοβουλία για την ανάδειξη, προβολή και προώθηση των αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας, ΜΑΡΤΙΟΣ 2012

⁶⁵ Το «Καλάθι των Προϊόντων» της Αττικής, Ενίσχυση της αγροτικής παραγωγής, ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, Απρίλιος 2011

⁶⁶ Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Επιχειρησιακό Σχέδιο Καλάθι Προϊόντων Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2011

⁶⁷ <http://www.ypodomes.com/index.php/astiki-anaptixi/udreusi-apoxeteusi/item/16341>

⁶⁸ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 2012, ΦΟΡΕΑΣ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΤΟΜΕΑΣ : ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ, ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ : ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ :Ε0818 ΤΡΟΠ.1, ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ **10/12/2012**

⁶⁹ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων Περιφέρειας Ηπείρου»

⁷⁰ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 2012, ΦΟΡΕΑΣ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΤΟΜΕΑΣ :

ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ, ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ : ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ :Ε0818 ΤΡΟΠ.1, ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ **10/12/2012**

⁷¹ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 2012, ΦΟΡΕΑΣ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΤΟΜΕΑΣ : ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ, ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ : ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ :Ε0818 ΤΡΟΠ.1, ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ **10/12/2012**

⁷² Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου Επιχειρησιακό Σχέδιο Καλάθι Προϊόντων Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2011

⁷³ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», 2012

⁷⁴ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, «Στοιχεία παραγωγής Αγροτικών Προϊόντων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Νοτίου Αιγαίου, 2011

⁷⁵ <http://www.ops.gr/Ergorama/fileUploads/PROODOS%20PROGRAMMATWN/kps/ntagmena/southaegean.htm>

⁷⁶ ΠΑΑ 2007-2013 Μέτρο 125 Βελτίωση και ανάπτυξη της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας, Δράση 1. Εγγειοβελτιωτικά έργα και δράσεις, Λογική της Παρέμβασης.

⁷⁷ Στρατηγικό Σχέδιο της Περιφέρειας Κρήτης για την ανάπτυξη του Πρωτογενή Τομέα και της διαχείρισης των προϊόντων του, Σελ. 16, 21-11-2011

⁷⁸ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων Περιφέρειας Ιονίων Νήσων», 2012

⁷⁹ ΥΠΑΑΤ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Κ.Α.Π), Αύγουστος 2007, http://www.minagric.gr/greek/agro_pol/KAP/Valuation/Ionian_Islands.pdf

Πέραν των παραπομπών σε σημεία του κειμένου, **υπόβαθρο της παρούσας εργασίας αποτελούν τα εξής:**

Υ1. Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης, ΥΠΑΑΤ / ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Γ' ΚΠΣ, Παπαγιαννίδης Δ., διαθέσιμο στη διεύθυνση http://www.agrotikianaptixi.gr/Uploads/Files/nsp_101209_sfc_tel.pdf

-
- Υ2. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007 – 2013, ΥΠΑΑΤ / ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Γ' ΚΠΣ, Παπαγιαννίδης Δ., διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://www.agrotikianaptixi.gr/index.php?obj=0f6d11a5f98dbcc4>**
- Υ3. Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για την Αγροτική Ανάπτυξη (περίοδος προγραμματισμού 2007-2013). Απόφαση του Συμβουλίου της 20ης Φεβρουαρίου 2006.**
- Υ4. Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 -2013, Αθήνα 2007, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://www.espa.gr>**
- Υ5. Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας Υδατικών Πόρων, ΕΜΠ, FINAL REPORT 2008**
- Υ6. Κοινό Πλαίσιο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης** διαθέσιμο στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/eval/index_en.htm και ιδιαίτερα τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τα Κοινά Ερωτήματα Αξιολόγησης και τα ακόλουθα κείμενα εργασίας: «Approaches for assessing the impacts of the RDPs in the context of multiple intervening factors»
- Υ7. «Capturing Impacts of LEADER and of measures to improve Quality of Life in Rural Areas»**
- Υ8. Καθ. Μαρία Λοϊζίδου, Υγρά απόβλητα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Χημικών Μηχανικών, Αθήνα 2006**
- Υ9. Καθ. Αντωνία Μοροπούλου, Ο Ρόλος των Υλικών και της Αποτίμησης των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην Αειφόρο Ανάπτυξη του Δομημένου Περιβάλλοντος, Τεχνικά Χρονικά Διμηνιαία Έκδοση ΤΕΕ Μαρτ.- Απρ. 2004 τεύχ. 2 15 σ. Αθήνα 2004**
- Υ10. Τα φράγματα και οι λιμνοδεξαμενές του Υ.Π.Α.Α.Τ. ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Γ' Κ.Π.Σ., ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ, Β' ΕΚΔΟΣΗ –ΝΕΑ ΕΡΓΑ, Φεβρουάριος 2006**